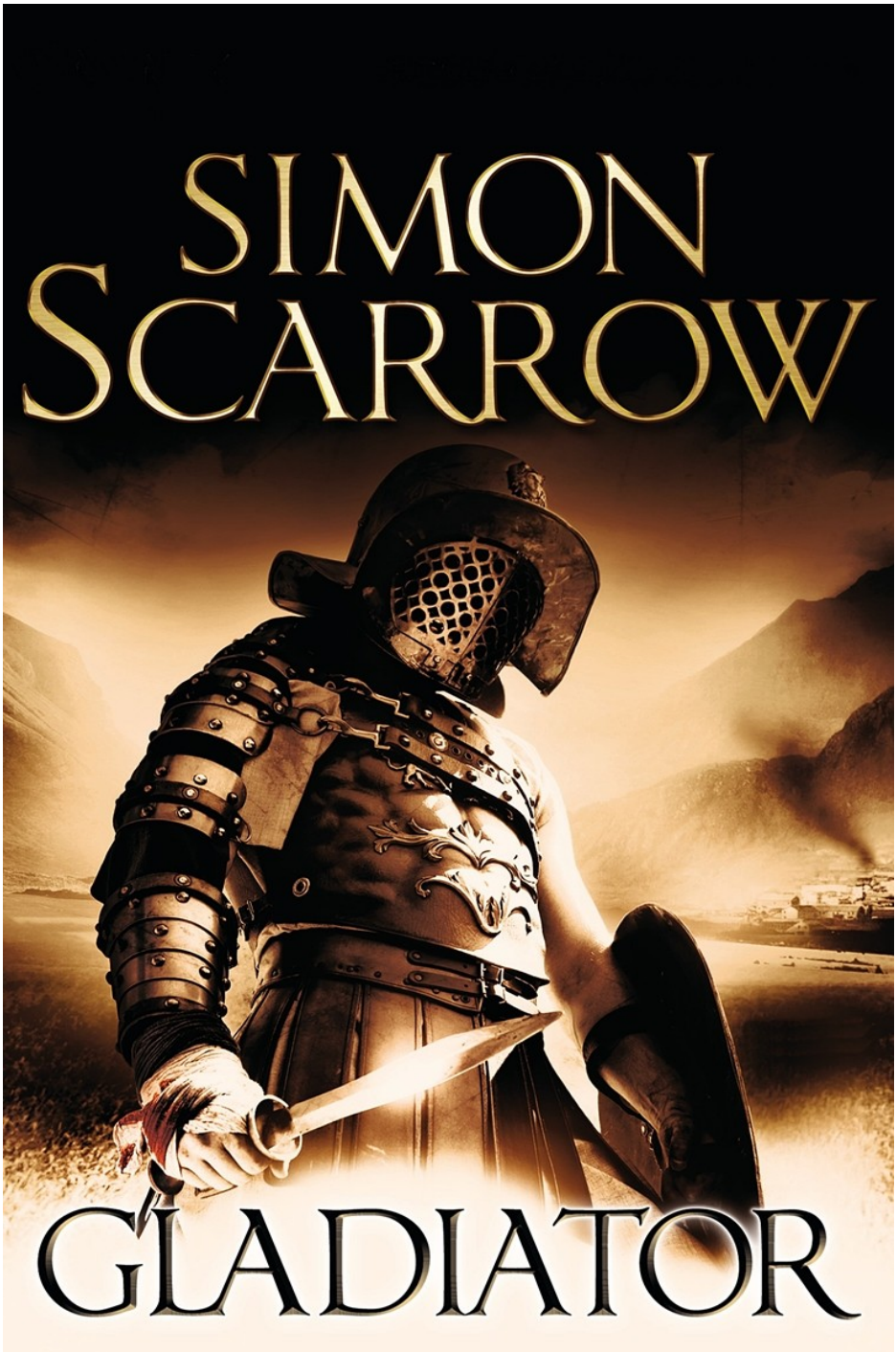
SIMON
SCARROW
GLADIATOR

SIMON SCARROW s-a născut în 1962 în Nigeria şi şi-a petrecut copilăria în diferite ţări, datorită carierei tatălui său, funcţionar de bancă, pentru ca apoi să se stabilească în Marea Britanie. După absolvirea universităţii a lucrat doi ani ca funcţionar la Fiscul britanic, apoi şi-a continuat studiile la University of East Anglia. Cele 7 romane din seria *Eagle – Under the Eagle, The Eagle's Conquest, When the Eagle Hunts, The Eagle and the Wolves, The Eagle's Prey, The Eagle's Prophecy, The Eagle in the Sand –,* publicate între 2000 şi 2006, s-au bucurat de succes, dar începând cu *Centurion,* publicat în 2007 (Nemira, 2010), a renunţat la numele *Eagle* din titluri, continuând cu *The Gladiator* (2009) şi *The Legion* (2010), următorul roman din serie intitulându-se *Praetorian.* Personajele din seria *Eagle,* centurionii Cato şi Macro, îşi continuă aventurile şi evoluează sub ochii cititorului, care astfel este iniţiat treptat în istoria militară a Romei antice. Cărţile sunt foarte bine documentate din punctul de vedere al tacticii militare folosite de romani, autorul recunoscând că pentru fiecare roman se documentează luni întregi.

Simon Scarrow locuieşte în Norfolk cu soţia şi cei doi copii.

SIMON SCARROW

GLADIATORUL

Traducere din limba engleză
Gabriel Stoian

Dedic această carte lui Mick Webb şi colectivului de la Şcoala Primară Stoke Holy Cross. Vă mulţumesc pentru tot ce aţi făcut pentru fiii mei, Joe şi Nick.

INIMA IMPERIULUI ROMAN, anul 49 d.Hr.

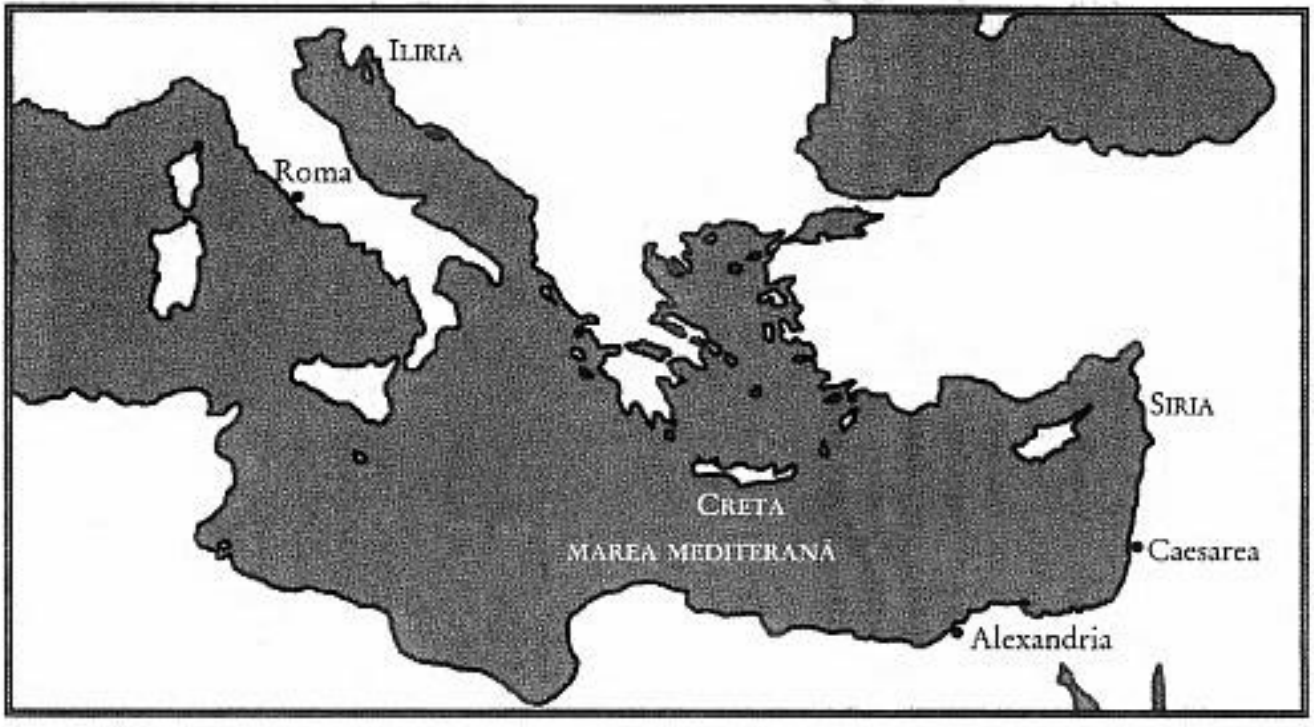

PROVINCIA ROMANĂ CRETA

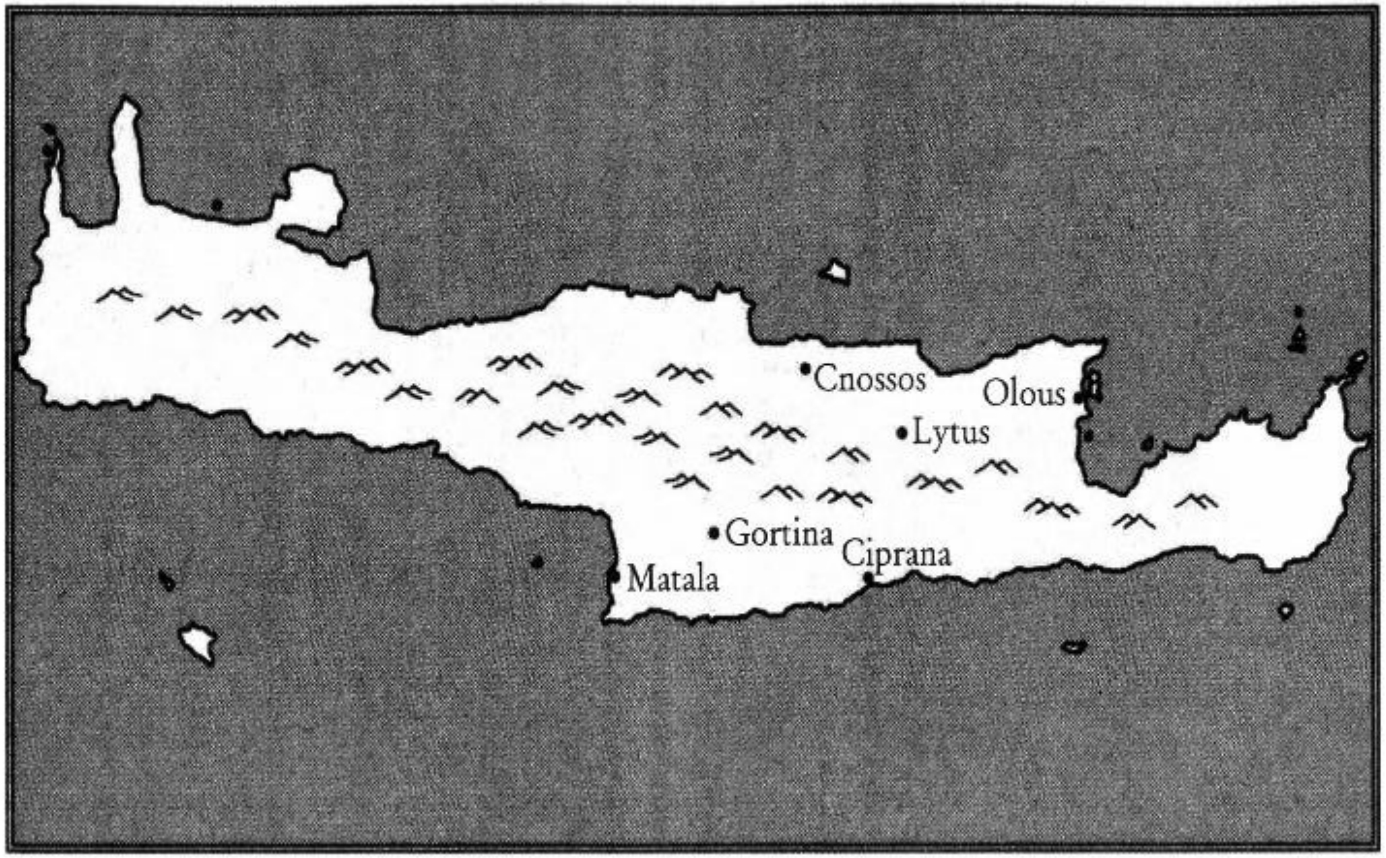

Mulţumiri

Îi mulţumesc din nou, din suflet, soţiei mele, Carolyn, pentru analiza fiecărui capitol pe măsură ce au fost scrise. De asemenea, agentei mele, Meg, şi, cu siguranţă, unuia dintre cei mai buni editori din branşă, Marion, care a reuşit întotdeauna să-mi tempereze excesele şi să mă îndrume spre realizarea unei poveşti mai bine închegate. În sfârşit, mii de mulţumiri fiului meu, Joe, care deţine acum cunoştinţe enciclopedice despre serie, ajutându-mă astfel să nu comit vreo greşeală usturătoare. Joe, eşti grozav.

CUPRINS

CAPITOLUL 1
CAPITOLUL 2
CAPITOLUL 3
CAPITOLUL 4
CAPITOLUL 5
CAPITOLUL 6
CAPITOLUL 7
CAPITOLUL 8
CAPITOLUL 9
CAPITOLUL 10
CAPITOLUL 11
CAPITOLUL 12
CAPITOLUL 13
CAPITOLUL 14
CAPITOLUL 15
CAPITOLUL 16
CAPITOLUL 17
CAPITOLUL 18
CAPITOLUL 19
CAPITOLUL 20
CAPITOLUL 21
CAPITOLUL 22
CAPITOLUL 23
CAPITOLUL 24
CAPITOLUL 25
CAPITOLUL 26
CAPITOLUL 27
CAPITOLUL 28
CAPITOLUL 29
CAPITOLUL 30
CAPITOLUL 31
CAPITOLUL 32
CAPITOLUL 33

CAPITOLUL 1

— Ar trebui să ajungem la Matala la volta următoare, a anunţat căpitanul, ducând o mână streaşină la ochi şi uitându-se concentrat la linia de coastă a Cretei, aflată la travers tribord, care strălucea în razele târzii ale soarelui. Pe punte, alături de el, se aflau câţiva dintre pasagerii lui, un senator roman, fiica acestuia şi doi centurioni, care mergeau la Roma. Cei patru se îmbarcaseră la Caesarea, împreună cu servitoarea fetei, o tânără de origine iudaică. Căpitanul se mândrea cu vasul lui. *Horus* era o navă veche din Alexandria, retrasă din flota care transporta grâne peste Mediterana, până la Roma. În ciuda vârstei, rămăsese o corabie rezistentă şi în bună stare de navigabilitate, iar căpitanul era suficient de experimentat şi de încrezător ca, la nevoie, să o scoată pe mare. Astfel, *Horus* părăsise portul Caesarea, sosind, trei zile mai târziu, în dreptul coastelor Cretei.

— Vom ajunge la Matala înainte de căderea nopţii? a întrebat senatorul.

— Mă tem că nu, domnule, a răspuns căpitanul, schiţând un zâmbet. Şi nu doresc să încerc să mă apropii de uscat pe întuneric. *Horus* are hambarul plin şi este destul de cufundată în apă. Nu vreau să risc o ciocnire de stânci.

— Şi, ce facem la noapte?

Căpitanul şi-a ţuguiat buzele câteva clipe.

— Păi, va trebui să stăm departe de coastă, cu prova pe val până în zori. Voi pierde o zi, dar nu am ce face. Mai bine ne-am ruga lui Poseidon să ne ajute să recuperăm timpul pierdut după ce plecăm de la Matala.

Centurionul mai vârstnic a scăpat un suspin de nemulţumire.

— Păcătoasă călătorie pe mare! Niciodată nu mergi direct. Trebuia să urmăm drumul pe uscat.

Celălalt ofiţer, un bărbat înalt şi zvelt, cu un smoc de păr negru şi cârlionţat, a izbucnit în râs, bătându-l amical pe umăr pe camaradul său.

— Şi credeam că eu sunt cel nerăbdător! Uşurel, Macro, o să ajungem la Roma mult mai devreme pe mare decât dacă am fi mers pe uscat.

— Văd că ţi-ai schimbat părerea. Parcă tu erai acela care ura marea.

— Nu mă dau în vânt după ea, dar am motivele mele pentru care vreau să ajung la Roma cât mai curând posibil.

— Neîndoielnic. Centurionul Macro a clipit în glumă, făcând un semn discret cu capul spre fiica senatorului. O să fiu încântat să primesc o nouă numire la post. Să mă întorc la legiune şi să rămân acolo. Zeii mi-s martori că am făcut destule ca să merit asta, prietene Cato. Doi ani am slujit la graniţa de răsărit. M-am săturat de arşiţă, nisip şi sete. Aş vrea să fiu dislocat într-un post plăcut şi tihnit, pe undeva prin Galia. Undeva să mă pot odihni o vreme.

— Aşa zici acum, a spus Cato râzând. Dar te cunosc eu, Macro. Într-un asemenea post o să te plictiseşti de moarte în mai puţin de o lună.

— Nu ştiu ce să spun. Aş vrea să mă întorc la viaţa de soldat. Nu mai vreau să descâlcesc treburile murdare ale palatului imperial. Cato a dat din cap înţelegător. Încă de când îşi executaseră prima misiune încredinţată de Narcissus, secretarul privat al împăratului şi şeful reţelei imperiale de spionaj, Macro şi Cato înfruntaseră primejdii venite din toate părţile, la care se adăugaseră cele ale vieţii de soldat. Expresia de pe faţa lui Cato s-a înăsprit. Regret, dar asta nu depinde de noi. Cu cât rezolvăm mai multe cazuri, cu atât cresc şansele de a fi trimişi din nou în astfel de misiuni.

— Mare adevăr ai rostit, a murmurat Macro. La naiba...

Apoi, amintindu-şi de prezenţa senatorului şi a fiicei lui, s-a întors spre ei cu o faţă spăşită şi, dregându-şi glasul, a spus:

— Îmi pare rău, domnişoară. Scuze pentru limbajul galic.

Senatorul a zâmbit.

— În ultimele luni am auzit şi vorbe mai urâte, Centurion Macro. De fapt, cred că ne-am obişnuit cu purtarea mai necioplită a soldaţilor. Altfel nu cred că aş mai fi tolerat atenţia pe care Cato o acordă fiicei mele, nu?

Fata a zâmbit.

— Nu-ţi face griji, tată, îl voi îmblânzi eu cu siguranţă.

Cato a surâs când ea l-a luat de braţ, strângându-l afectuos. Căpitanul îi privea, scărpinându-şi bărbia.

— Aşadar, te căsătoreşti, domnişoară Iulia?

Ea a confirmat cu o mişcare din cap.

— Imediat ce ajungem la Roma.

— Păcat, speram şi eu să-ţi cer mâna, a spus căpitanul în glumă, apoi l-a măsurat scurt pe Cato. Trăsăturile centurionului nu erau presărate de cicatricele care brăzdau de obicei feţele soldaţilor experimentaţi. Pe de altă parte, era cel mai tânăr centurion pe

care căpitanul grec îl văzuse vreodată; cum Cato nu avea nici pe departe treizeci de ani, s-a întrebat fără să vrea dacă nu cumva un soldat atât de tânăr fusese promovat la acel grad doar prin protecţia vreunui prieten influent. Însă medalioanele de pe armura centurionului vorbeau despre izbânzi mari, obţinute cu greu. Era limpede că centurionul Cato avea mai multe virtuţi decât îşi închipuise căpitanul la prima vedere. Prin contrast, centurionul Macro arăta din cap şi până în picioare a luptător. Mai scund cu un cap decât Cato, dar cu o constituţie ca de taur, cu membre musculoase, acoperite de numeroase cicatrice perfect vizibile. Cam cu cincisprezece ani mai în vârstă decât camaradul său, el avea părul negru tuns scurt şi ochi căprui sfredelitori, însă ridurile de pe faţă trădau un simţ al umorului bine dezvoltat.

Cu un vag sentiment de invidie, căpitanul şi-a îndreptat din nou atenţia către ofiţerul mai tânăr. Dacă se căsătorea cu o femeie dintr-o familie de senator, centurionul Cato era asigurat pentru toată viaţa. Banii, poziţia socială şi succesul în carieră aveau să-i stea la dispoziţie. Cu toate acestea, căpitanului îi era limpede că afecţiunea dintre tânărul centurion şi fiica senatorului era adevărată. La sfârşitul fiecărei zile, cu braţele petrecute unul în jurul celuilalt, cei doi apăreau pe punte ca să urmărească apusul soarelui, oglindit în valurile sclipitoare.

La lăsarea serii, *Horus* naviga paralel cu coasta, trecând prin dreptul unui golf familiar căpitanului după nenumăraţii ani petrecuţi la bordul corăbiilor comerciale care străbăteau Mediterana în lung şi-n lat. În vreme ce soarele scăpăta dincolo de linia orizontului, poleind culmile munţilor şi ale dealurilor ce se înălţau pe insulă, oamenii de pe punte priveau spre ţărm. Aproape de mare se afla o proprietate agricolă întinsă, iar în înserarea tot mai pronunţată se zăreau şiruri de sclavi care se întorceau de la munca pe câmpuri, în livezi şi vii. Târându-şi osteniţi picioarele, aceştia erau mânaţi înapoi în tabără de paznici înarmaţi cu bice şi bâte. Cato a simţit-o pe Iulia înfiorându-se alături de el şi s-a întors spre ea.

— Ţi-e frig?

— Nu. E vorba de ceea ce văd. A arătat cu mâna spre ultimii sclavi care intrau în tabără, în urma cărora porţile au fost închise şi zăvorâte. Cumplită existenţă pentru orice bărbat sau femeie.

— Dar şi tu ai sclavi la Roma.

— Sigur, însă la Roma ei sunt bine îngrijiţi şi se bucură de suficientă libertate. Nu ca acele suflete nenorocite. Trudesc din

zori şi până la căderea întunericului. Şi sunt trataţi mai rău decât animalele.

Cato a stat un moment pe gânduri înainte de a răspunde.

— Asta este soarta obişnuită a sclavilor. Fie că muncesc pe astfel de proprietăţi, în mine sau pe şantiere de construcţii. Doar puţini dintre ei au norocul să locuiască în case ca a ta, sau chiar să ajungă în taberele pentru gladiatori.

— Gladiatori?! a exclamat Iulia, ridicând din sprâncene. Norocoşi? Cum poţi socoti fericit pe cineva cu o asemenea soartă?

Cato a ridicat din umeri.

— Instrucţia este grea, dar, după ce o termină, gladiatorii nu o duc prea rău. Stăpânii lor îi îngrijesc bine, iar cei mai buni luptători reuşesc să strângă mici averi şi se bucură de o viaţă frumoasă.

— Dacă supravieţuiesc în arenă.

— Adevărat, însă nu riscă mai mult decât orice luptător într-o legiune şi, în plus, duc o viaţă mai confortabilă decât cei mai mulţi soldaţi. Dacă trăiesc îndeajuns de mult, gladiatorii pot să-şi câştige libertatea şi să se retragă bogaţi. Doar o mână de soldaţi reuşesc asta.

— Foarte adevărat, a mormăit Macro. Mă întreb dacă nu cumva e prea târziu să devin gladiator.

Iulia l-a privit mirată.

— Sunt convinsă că nu vorbeşti serios.

— De ce nu? Dacă ar trebui să ucid oameni, atunci aş putea fi plătit cu dărnicie pentru asta.

Senatorul Sempronius a chicotit văzând expresia scârbită de pe chipul fiicei lui.

— Nu-l lua în seamă, copila mea. Centurionul Macro glumeşte. El luptă pentru gloria Romei, nu pentru o pungă de sclav, indiferent cât de plină de aur ar fi ea.

— Acum cine mai glumeşte? a spus Macro, ridicând o sprânceană.

Cato a zâmbit, apoi şi-a întors din nou privirea spre ţărm. Tabăra sclavilor era o pată urâtă pe povârnişul dealului care domina golful. Totul rămăsese neclintit, cu excepţia flăcării tremurânde a unei torţe de deasupra porţii şi a siluetei întunecate a santinelei din apropiere care veghea sclavii aflaţi înăuntru. Aceasta era latura industrială a sclaviei, care rămânea nevăzută pentru mai toţi romanii, mai ales pentru cei de obârşie nobilă, precum senatorul Sempronius şi fiica lui. Sclavii parfumaţi,

îmbrăcaţi în uniformă într-o casă bogată, se deosebeau enorm de oamenii zdrenţăroşi care trudeau în taberele de muncă, mereu osteniţi, flămânzi şi supravegheaţi atent spre a se descoperi din vreme orice semn de revoltă, pentru care erau pedepsiţi pe loc şi cu o severitate brutală.

Un asemenea regim era aspru, dar imperiul şi orice naţiune civilizată de care Cato auzise depindea de sclavie ca să obţină bogăţie şi să hrănească populaţia din aglomerările urbane. Asta îi amintea cu brutalitate deosebirile îngrozitoare dintre destinele rezervate oamenilor. Cele mai cutremurătoare excese ale sclaviei erau o năpastă pentru lume, s-a gândit el, chiar dacă instituţia respectivă reprezenta o necesitate.

Pe neaşteptate a simţit sub tălpi un tremur slab al punţii şi a coborât privirea.

— Ce e asta? a mormăit Macro. Ai simţit şi tu?

Iulia l-a strâns pe Cato de braţ.

— Ce este? Ce se întâmplă?

Deodată au răsunat ţipetele de uimire şi spaimă ale membrilor echipajului. Ceilalţi pasageri s-au uitat spre punte.

— Corabia a atins fundul mării, a spus Sempronius, prinzându-se de copastie.

— Imposibil! a exclamat căpitanul, clătinând din cap. Suntem prea departe de ţărm. Cunosc bine aceste ape. Adâncimea e mare pe zeci de mile. Jur. În orice caz. Uitaţi-vă acolo! Spre mare.

Căpitanul a întins braţul iar ceilalţi au privit într-acolo şi au văzut suprafaţa mării licărind slab. Preţ de o clipă, care li s-a părut tuturor mult mai lungă, vibraţia surdă a punţii şi strălucirea de la suprafaţa apei au continuat. Câţiva dintre cei aflaţi la bord au căzut în genunchi şi au început să ridice rugi fierbinţi către zei. Cato a prins-o pe Iulia în braţe şi s-a uitat, peste capul ei, către prietenul lui. Cu braţele pe lângă corp şi pumnii strânşi, Macro l-a privit concentrat, scrâşnind din dinţi. Era probabil pentru prima oară când Cato avea impresia că percepe o umbră de teamă în ochii lui Macro, cu toate că şi el se întreba mirat ce se petrecea.

— Un monstru marin, a spus Macro încet.

— Monstru?

— Asta trebuie să fie. La naiba, de ce am fost de acord să călătoresc pe mare?

Apoi, la fel de brusc precum începuse, vibraţia a încetat şi, o clipă mai târziu, suprafaţa mării a redevenit la starea de hulă slabă de mai devreme, când *Horus* se înălţa şi cobora pe valurile mici.

Câteva momente, nimeni de pe corabie nu s-a mişcat şi nici nu a vorbit, ca şi cum toţi ar fi aşteptat declanşarea unui fenomen straniu. Iulia şi-a dres glasul.

— Crezi că s-a terminat?

— Nu ştiu, i-a răspuns Cato cu glas şoptit.

Scurtul schimb de cuvinte rupsese vraja. Macro şi-a umflat obrajii şi a răsuflat puternic, iar căpitanul s-a întors spre cârmaci, privindu-l cu asprime. Acesta dăduse drumul la echea padelei mari de la pupa corabiei şi se chircise sub decoraţiunea în formă de evantai care atârna deasupra etamboului. Corabia se rotea deja încet în bătaia vântului.

— Pentru numele lui Hades, ce faci acolo? s-a răstit căpitanul la cârmaci. Întoarce-te la locul tău şi repune corabia pe cursul normal.

În timp ce bărbatul se grăbea să apuce echea, căpitanul s-a răsucit, străfulgerându-i cu privirea pe ceilalţi marinari.

— Înapoi la treabă! Mişcaţi-vă.

Fără nicio tragere de inimă, oamenii s-au întors la îndatoririle lor şi au potrivit pânza care începuse să fluture, pentru că *Horus* navigase un moment cu vânt strâns, după care cârmaciul a acţionat echea, iar corabia a revenit pe cursul original.

Macro şi-a umezit buzele, încă agitat.

— Chiar s-a terminat?

— Aşa se pare, a răspuns Cato, acum că nu mai percepea nicio mişcare sub tălpi şi după ce a aruncat o privire spre mare, care arăta la fel ca înainte de apariţia vibraţiilor.

— Slavă zeilor.

Iulia a încuviinţat din cap, apoi ochii i s-au dilatat când şi-a adus aminte de menajera care se odihnea pe covoraşul din micuţa cabină pe care o împărţea cu stăpâna ei şi senatorul.

— Mă duc să văd ce face Jesmiah. Sărmana fată o fi îngrozită.

Cato i-a dat drumul din braţe, iar Iulia a traversat în grabă puntea, îndreptându-se spre scara îngustă care ducea la cabinele celor care îşi permiteau să plătească. Restul pasagerilor locuiau şi dormeau pe puntea corabiei.

După plecarea fetei, dinspre ţărm au răzbătut ţipete slabe, iar Cato, Macro şi Sempronius s-au întors către uscat. Deşi lumina era slabă, se vedeau limpede mai multe siluete îndepărtându-se cu repeziciune de tabăra sclavilor. Mai curând, de ceea ce mai rămăsese din ea. Zidurile se năruiseră, lăsând la vedere barăcile în

care locuiau sclavii. Doar două mai rămăseseră în picioare. Restul se surpaseră.

— O, iadule, a exclamat Macro, privind ruinele. Ce o fi putut produce atâtea pagube?

— Un cutremur, a spus Sempronius. Altceva nu poate fi. Am trecut prin aşa ceva demult, când eram tribun în Bitinia[1]. Pământul s-a zguduit şi s-a auzit un muget surd. A ţinut câteva momente, dar a făcut ca unele clădiri să se prăbuşească. Cei surprinşi înăuntru au fost striviţi şi îngropaţi sub dărâmături. Amintindu-şi asta, s-a simţit străbătut de un fior. Au murit sute de oameni...

— Dar dacă a fost un cutremur de pământ, noi de ce nu suntem afectaţi deloc pe mare?

— Nu ştiu, Macro. Lucrarea zeilor depăşeşte capacitatea de înţelegere a oamenilor.

— Tot ce se poate, a remarcat Cato. Dar dacă mişcarea uscatului este suficient de puternică, ea ar trebui să se transmită până aici, prin apă, nu?

— S-ar putea, a recunoscut Sempronius. În orice caz, suntem norocoşi, căci cei de pe pământ au simţit puterea deplină a mâniei zeilor.

Preţ de o clipă, cei trei bărbaţi au privit atent spre ruinele taberei de sclavi, care rămânea în urmă, în timp ce *Horus* înainta constant de-a lungul coastei. Într-una dintre ruine izbucnise un incendiu, cel mai probabil de la bucătăriile în care se pregătea mâncarea de seară, a socotit Cato. Flăcările se ridicau spre cerul întunecat, iluminând siluetele supravieţuitorilor aflaţi în stare de şoc. Unii dintre ei îndepărtau cu mişcări disperate dărâmăturile pentru a-i elibera pe cei prinşi dedesubt. Cato a clătinat din cap de milă.

— Să fim recunoscători că ne aflăm pe mare. Nu aş vrea să fiu pe uscat în aceste momente. Măcar pentru asta ar trebui să fii recunoscător, Macro.

— Serios? i-a răspuns centurionul cu glas stăpânit. Ce te îndeamnă să crezi că zeii au uitat cu totul de noi?

— Atenţie, puntea! s-a auzit brusc o voce de deasupra lor. Căpitane, priveşte! a exclamat marinarul care stătea călare pe lemnul de arboradă, aproape de vârful catargului, întinzând braţul liber în faţă, către coasta dinspre apus.

---

[1] Provincie romană din Asia Mică, pe coastele Mării Marmara, în nord-vestul Turciei (n. tr.).

— Spune limpede ce se întâmplă! a răcnit căpitanul la el. Ce vezi acolo?

Înainte de a răspunde precipitat, omul a făcut o pauză.

— Nu ştiu, domnule. Nu am văzut niciodată aşa ceva. O linie, ca un zid, de-a curmezişul mării.

— Termină cu prostiile, marinar! Imposibil.

— Domnule, jur că aşa arată.

— Neghiobule! Căpitanul s-a îndreptat spre o latură a corabiei, s-a prins de o parâmă pentru grijele şi a început să urce pe catarg, spre omul de veghe. Ia să văd, neisprăvitule, unde este acel zid de care vorbeşti?

Marinarul a indicat cu mâna orizontul, spre razele slabe ale soarelui ce apunea. La început, căpitanul nu a reuşit să distingă nimic, căci mijise ochii. Apoi, pe măsură ce se adapta la strălucirea slabă din depărtare, a văzut. O sclipire slabă de lumină reflectată, unduindu-se de-a lungul orizontului, deasupra unei dungi întunecate care se întindea din largul mării şi până la coasta insulei Creta. Iar acolo unde acea dungă atingea uscatul, apa mării era înspumată şi învolburată.

— Pe mama lui Zeus, a bolborosit căpitanul, simţind că îngheaţă. Observatorul avusese dreptate. În faţa lui *Horus* se afla un zid, un zid de apă.

Un val mareic uriaş venea de-a lungul coastei către corabie şi se afla la cel mult trei mile şi gonea spre ei mai repede decât cel mai iute dintre cai.

CAPITOLUL 2

— Un val? a întrebat Cato făcând ochii mari. Cât de mare?

— Cât o stâncă, i-a răspuns căpitanul. Şi se îndreaptă spre noi, exact de-a lungul coastei.

— Atunci, trebuie să schimbăm cursul, a spus Sempronius. Trage corabia din calea lui.

— Nu avem timp pentru o asemenea manevră. În orice caz, valul se întinde cât am putut cuprinde cu privirea. E imposibil să-l ocolim.

Vreme de un moment, senatorul şi cei doi centurioni s-au uitat încruntaţi la căpitan, după care Sempronius a spus:

— Şi ce facem acum?

— Acum? Căpitanul a râs nesigur. Ne rostim rugăciunile, ne luăm adio unii de la alţii şi aşteptăm să ne izbească valul.

Cato a clătinat din cap.

— Ba nu. Trebuie să faci ceva ca să salvezi corabia.

— Nu se poate face nimic, te asigur, a spus căpitanul pe un ton sumbru. Încă n-aţi văzut cât de mare este valul acela. Dar veţi vedea dintr-o clipă în alta.

Toţi au întors capetele spre orizont, iar Cato a observat ceea ce părea o umbră întunecată la marginea lumii, în acele momente fiind doar o dungă subţire ce nu părea defel ameninţătoare. S-a uitat atent la ea câteva clipe, după care s-a întors spre căpitan.

— Ai mai trecut prin furtuni, adevărat?

— Da, sigur. Furtunile sunt una, iar un val din acesta este cu totul altceva. Nu avem nicio speranţă.

— Asta-i o prostie! a mârâit Macro, apoi l-a apucat cu ambele mâini de tunică pe căpitanul grec şi l-a tras până au ajuns faţă în faţă. Întotdeauna există speranţă. Doar n-am supravieţuit nu ştiu câtor bătălii şi răni ca să mor pe hârbul tău de corabie. Ascultă, eu nu sunt marinar. Asta e meseria ta. Te afli într-o situaţie primejdioasă. Aşadar, înfrunt-o. Fă tot ce eşti în stare ca să ne oferi cea mai bună şansă de a supravieţui acestui val. Ai înţeles?

Grecul parcă s-a ofilit în faţa privirii necruţătoare a centurionului şi, cu o mişcare din cap, a spus:

— Voi face tot ce se poate.

— Aşa te vreau. Macro a slăbit strânsoarea şi l-a eliberat. Ascultă, noi te putem ajuta cu ceva?

Căpitanul şi-a înghiţit cu greu nodul din gât.

— Dacă nu vă supăraţi, ar fi mai bine să nu ne staţi în cale.

Macro l-a privit mijind ochii.

— Asta e tot?

— V-aţi putea lega de catarg sau de vreun tachet, ca să nu fiţi măturaţi peste bord când ne va lovi valul.

— Am înţeles.

Căpitanul s-a întors şi a început să strige ordine către marinari, iar aceştia s-au grăbit să urce pe catarg pentru a înfăşură vela principală. La pupa, cârmaciul şi-a încordat forţele ca să mişte cârma şi a cotit spre apus.

— Ce face? a întrebat Sempronius. Nebunul acela ne îndreaptă direct spre val.

Cato a dat aprobator din cap.

— Mi se pare firesc. Prova este cea mai rezistentă parte a corabiei. Dacă înfruntăm valul cu botul, s-ar putea să-l străpungem, asta dacă nu reuşim să urcăm pe el.

— Tinere, sper să ai dreptate, a zis Sempronius, holbându-se la el. Asta, de dragul nostru.

Imediat ce a auzit vorbele senatorului, Cato s-a gândit imediat la Iulia, de aceea, în timp ce se îndrepta grăbit spre scara ce ducea la cabine, a strigat către Macro:

— Leagă-te de catarg şi ia-l şi pe senator cu tine.

— Dar tu unde te duci?

— Vreau să le aduc pe punte pe Iulia şi Jasmiah. Vor fi în mai mare siguranţă pe punte.

Macro a încuviinţat din cap, apoi a aruncat o privire spre orizont, iar de astă dată a văzut valul mai clar, ridicându-se ca o barieră uriaşă ce se întindea până departe în largul mării, în vreme ce capătul opus, înspumat, mătura coasta.

— Cato, grăbeşte-te!

Tânărul a traversat puntea în goană şi a coborât scara, sărind practic peste cele câteva trepte, ajungând astfel la cabinele mici, cu pereţi subţiri, care îi găzduiau pe cei ce plătiseră cel mai mult pentru a călători până la Roma. Dând deoparte perdeaua din pânză groasă care reprezenta uşa înjghebată a cabinei Iuliei, Cato a vârât capul înăuntru. Tânăra stătea jos şi o ţinea în braţe pe Jesmiah.

— Cato! Ce s-a întâmplat?

— N-am timp de explicaţii. S-a apropiat de ea, s-a aplecat şi a ridicat-o în picioare. Cu ochi îngroziţi, Jesmiah s-a ridicat şi ea.

— Stăpâne Cato, a rostit ea cu buze tremurânde, am auzit pe cineva spunând că în mare e un monstru.

— Nu e niciun monstru, s-a răstit el, apoi le-a împins pe amândouă afară din cabină, spre scară. Trebuie să ajungem sus cât mai repede posibil.

Iulia a urcat ameţită treptele ce duceau spre punte.

— De ce? Ce se întâmplă?

Aruncând o privire spre Jesmiah, Cato i-a răspuns:

— Ai încredere în mine şi fă ce te rog.

Au ieşit pe punte, care devenise o scenă de groază şi haos. Macro îl legase pe senator de baza catargului, iar acum se ancora şi el, grăbit. În jur, ceilalţi pasageri şi membrii echipajului făceau tot ce puteau pentru a se prinde cât mai strâns de corabie. Căpitanul i se alăturase cârmaciului pe micuţa punte de guvernare şi ambii bărbaţi îşi ţineau braţele strânse în jurul echei şi priveau cu ochi sumbri drept în faţă.

Jesmiah a privit roată şi s-a retras.

Cato a prins-o de un braţ şi a târât-o fără menajamente către catarg.

— Hai, fato! Nu mai avem timp.

Imediat ce au ajuns lângă Macro şi Sempronius, Cato le-a împins pe Iulia şi pe menajera ei pe punte şi a ridicat capătul parâmei pe care Macro o folosise pentru a se lega de catarg. Ridicând scurt privirea, a văzut că valul era mult mai aproape şi că, măturând coasta, se deplasa cu o viteză extraordinară.

— Ridicaţi braţele! a strigat el către cele două femei.

Petrecând parâma pe după abdomenele lor, Cato a dat ocol catargului şi a legat capătul ei în jurul taliei lui Macro.

— Dar tu ce faci, flăcăule? a întrebat acesta, uitându-se cu îngrijorare la el.

— Mai am nevoie de o parâmă, a spus Cato.

S-a ridicat şi a aruncat o privire în jur. Se părea că toate frânghiile fuseseră folosite. Apoi, a zărit ceva dincolo de copastia corabiei, la nici cincizeci de paşi depărtare. Vârful lucios al unei stânci stătea expus deasupra apei şi, în vreme ce se uita, Cato a văzut şi altele răsărind din apă. Ceva mai aproape de ţărm, un curent parcă îndepărtase apa, scoţând la iveală recifuri şi chiar suprastructura distrusă a unei epave de demult. Priveliştea l-a năucit preţ de o clipă, după care un ţipăt îngrozit scos de unul dintre membrii echipajului i-a atras atenţia din nou asupra valului. Toţi cei aflaţi pe punte îl vedeau acum. Un monstru mare şi

întunecat, purtând pe coamă o boare de stropi şi apropiindu-se ca o masă sticloasă şi unduitoare de apă, drept spre *Horus.* În faţa lui, aripile minuscule ale unui pescăruş licăreau în lumina stinsă a apusului, după care pasărea s-a pierdut în umbra valului.

— Cato!

S-a întors şi a văzut-o pe Iulia privindu-l ţintă, chinuindu-se să întindă un braţ ca să-l prindă de mână. Cato ştia că nu va mai avea vreme să se lege de ceva. Pentru el era prea târziu. S-a lăsat pe punte şi s-a strecurat între Macro şi Iulia cât a putut de bine, prinzându-i pe amândoi de umeri. Briza delicată care bătuse până atunci din urma corabiei a murit brusc, iar pânza s-a zbârcit ca pielea unui bătrân, după care a fost umflată iarăşi, dar în sens invers, de curentul iscat de val. Uriaşa masă de apă s-a ridicat în faţa corabiei, înaltă, depăşind nivelul catargului, iar Cato şi-a simţit stomacul înnodându-i-se, dar a strâns din dinţi şi a privit printre gene spre monstrul care se apropia de ei.

Puntea s-a cutremurat brusc când prova s-a ridicat, iar aerul a răsunat de ţipete şi urlete de groază şi de vuietul apei care gonea dincolo de copastiile corabiei. Cei strânşi la baza catargului s-au agăţat unii de alţii, în vreme ce puntea s-a înclinat la un unghi nebunesc, iar un munte de apă s-a umflat deasupra vasului, făcându-l să pară o jucărie. O clipă, Cato s-a simţit copleşit de senzaţia de groază în faţa acelei apariţii ce ameninţa corabia şi a privit spuma şi stropii mărunţi care împodobeau coama valului. Cu un răcnet, unul dintre membrii echipajului s-a rostogolit de-a lungul punţii şi a amuţit în clipa când s-a lovit cu capul de bocaport.

În acel moment, *Horus* a pierdut scurta luptă cu valul şi a fost împinsă înapoi. Un torent de apă s-a prăbuşit asupra navei, frângând catargul la aproape trei metri deasupra capetelor romanilor ancoraţi la baza lui. Cu puţin înainte ca potopul de apă întunecată să năvălească asupra corabiei, Macro a răcnit către val:

— Să te înghită Hadesul!

Apoi apa mării s-a prăbuşit peste ei. Cato şi-a simţit capul azvârlit spre spate, lovindu-se de catarg şi, o clipă, a văzut alb în faţa ochilor. A încercat să strige de durere şi pe dată gura deschisă i s-a umplut cu apă sărată. O forţă uriaşă îl trăgea, parcă voind să-l smulgă din strânsoarea camarazilor lui. Şi-a încleştat mâna în jurul odgonului ce trecea peste talia Iuliei şi a înfipt cu toată puterea degetele în umărul lui Macro. Orice noţiune de direcţie a dispărut când corabia s-a rostogolit, iar urechile i-au vuit

de urletul şi tumultul apei care parcă fierbea în jurul lui. Ceva l-a izbit, iar apoi s-a zbătut, agăţându-se de el, şi atunci şi-a dat seama că era pesemne un alt membru al echipajului. Degetele omului bâjbâiau în jur, agăţându-se într-un final de faţa lui. Temându-se că-şi va pierde vreun ochi, Cato s-a văzut silit să-şi desprindă mâna de umărul lui Macro, pentru a-l putea împinge şi îndepărta. Apoi, o nouă izbucnire a apei i-a măturat pe amândoi, aruncându-i departe de restul de catarg, în inima întunericului. Vreme de o clipă, celălalt om s-a zbătut ca un animal sălbatic, luptându-se să supravieţuiască. Apoi a fost luat de apă, iar Cato s-a simţit rostogolindu-se şi răsucindu-se, iar şi iar, timp în care a rămas cu gura strâns închisă şi şi-a ţinut respiraţia cât a putut de bine. Într-un târziu, nu a mai rezistat şi a deschis gura, cuprins de o nevoie disperată de aer care să-i uşureze senzaţia de arsură din piept. Apa mării i-a pătruns năvalnic pe gâtlej, ajungându-i în plămâni, sufocându-l, moment în care şi-a dat seama că va muri.

Valul a continuat să înainteze, stârnind în urma lui un vârtej ameţitor. Corpul corabiei a ieşit la suprafaţă cu o explozie de bule de aer şi picături fine de apă şi, la scurt timp, lucind umed în lumina tot mai palidă, a început să se rotească pentru a se îndrepta. Când copastia şi apoi puntea au reuşit cu greu să rupă pânza apei, prea puţine părţi din suprastructura navei mai existau. Galionul care înfăţişa un zeu egiptean fusese retezat, lăsând în loc un ciot sfârtecat. Catargul, pânza, greementul şi padelele de cârmă dispăruseră, împreună cu căpitanul şi cârmaciul. Când apele s-au despărţit pe punte şi s-au retras, năpustindu-se prin saborduri, *Horus* a continuat să se balanseze, lăsând pentru o clipă impresia că s-ar putea răsturna din nou. Apoi, în ultimul moment, s-a oprit şi s-a legănat, aşezându-se pe apă, devenită acum o epavă plutitoare în locul corabiei cândva mândre şi bine întreţinute. În jurul ei se rostogoleau gunoaie şi resturi din catargul şi lemnul de arboradă sfărâmate, laolaltă cu frânturi din velatură şi frânghii. Câteva cadavre s-au ivit la suprafaţă, plutind acum pe apă ca nişte cârpe vechi.

Macro şi-a simţit capul împins într-o parte şi a clipit de câteva ori, deschizând ochii şi tuşind, scuipând stropi de apă sărată în timp ce se zbătea să-şi cureţe plămânii. A scuturat din cap, apoi s-a uitat de-a lungul punţii. Striviţi şi ameţiţi, dar încă în viaţă datorită frânghiilor cu care se legaseră de corabie, alţi câţiva

oameni au început să se mişte. Macro a vărsat apa de mare ce-i invadase stomacul şi apoi a scuipat pe punte ca să-şi cureţe gura.

— Încântător...

A întors capul şi l-a văzut pe Sempronius zâmbindu-i şters, după care a început şi el să tuşească şi să verse. Simţind o mişcare în cealaltă parte, Macro s-a răsucit şi a văzut-o pe Iulia, a cărei faţă s-a schimonosit de durere când a început să verse.

— Eşti teafără, domnişoară?

— Da, mă simt foarte bine, mulţumesc, a mormăit ea, după care a îngheţat. Cato! Unde e Cato?

Macro şi-a plimbat privirea de-a lungul şi de-a latul punţii, dar nu şi-a văzut prietenul. A încercat să rememoreze cele petrecute, revăzând parcă momentul în care îngrozitoarea întunecime a mării îl acoperise cu totul.

— Se ţinea de mine când ne-a lovit valul. După aceea... nu mai ţin minte nimic.

— Cato! a strigat Iulia în întuneric, zbătându-se să se elibereze din odgonul care încă o ţinea legată de rămăşiţele catargului. După ce a slăbit strânsoarea, s-a strecurat afară şi a rămas în picioare. Cato! Unde eşti!

Macro s-a desprins de odgonul înfăşurat în jurul lui şi s-a ridicat, alăturându-i-se. A cercetat puntea dintr-o privire, dar îi era clar că prietenul lui nu se afla acolo.

— Cato a dispărut, domnişoară.

— Dispărut? Iulia s-a întors spre el. Nu. Nu se poate.

Macro s-a uitat neajutorat la ea, după care a arătat spre punte, spunând:

— A dispărut.

Iulia a a clătinat din cap şi s-a îndepărtat de centurion, ridicând glasul şi ajungând să strige cu glas răguşit:

— Cato! Cato! Unde eşti?

Macro a urmărit-o un moment, apoi s-a întors ca să-l ajute pe senator să se ridice.

— Mulţumesc, a spus Sempronius. Mai bine vezi ce face tânăra Jesmiah.

Macro a răspuns cu un semn din cap şi a coborât privirea spre slujitoare. Aceasta stătea prăbuşită, lipită de poalele catargului, iar capul îi atârna moale, în timp ce corabia se legăna cumplit pe marea agitată. A îngenuncheat şi, cu delicateţe, i-a ridicat capul, ţinând-o de bărbie. Ochii fetei priveau în gol. Apoi a observat dunga întunecată care începuse să-i apară pe ceafă, vizibilă chiar

şi în semiîntuneric. A dat drumul bărbiei şi, cu inima grea, s-a ridicat.

— A terminat-o cu viaţa. Are gâtul rupt.

— Sărmana, a exclamat Sempronius în şoaptă.

— A murit? a întrebat Iulia privind în jur. Nu se poate. Era legată alături de mine.

— A pierit, domnişoară, a răspuns Macro cu blândeţe. Probabil că a lovit-o ceva când a venit valul. Vreo bucată de lemn, o parte din catarg.... Putea fi orice.

Iulia a îngenuncheat în faţa menajerei şi a prins-o de umeri.

— Jesmiah! Trezeşte-te. Trezeşte-te, îţi poruncesc! Îţi cer să te trezeşti!

A scuturat-o violent de umeri, dar capul fetei moarte se legăna în mod nefiresc. Macro s-a aşezat în genunchi alături de ea şi i-a cuprins mâinile.

— Domnişoară, a murit. Nu te mai poate auzi. Nu ai cu ce să o mai ajuţi. A făcut o pauză şi a inspirat adânc pentru a-şi stăpâni propriile emoţii. Şi nici pentru Cato.

Iulia s-a uitat furioasă la el, iar apoi trăsăturile i s-au schimonosit, moment în care a fost zguduită de un suspin adânc şi a dus mâinile la faţă, ţinându-le strâns apăsate. Şovăitor, Macro şi-a petrecut un braţ pe după umărul ei şi a încercat să găsească măcar câteva cuvinte care să îi aducă alinare, însă nu a reuşit, astfel că au rămas în aceeaşi poziţie în timp ce crepusculul se îndesea în jurul corabiei. Acum, după ce valul trecuse de-a lungul coastei, marea revenise treptat la starea de hulă calmă. În cele din urmă, Macro s-a ridicat în picioare şi l-a tras pe Sempronius de mâneca tunicii.

— Domnule, ar fi bine să vă îngrijiţi de ea.

— Poftim? Încă ameţit de cele întâmplate şi de faptul că rămăsese în viaţă, senatorul s-a încruntat la el. Apoi a coborât privirea spre fiica lui şi a dat din cap. Da, ai dreptate. O să mă ocup de ea. Şi acum, ce facem, Macro?

— Cum adică, domnule?

— Ce ne facem acum?

Macro s-a scărpinat în bărbie.

— Încercăm să păstrăm corabia în stare de plutire pe durata nopţii, aşa cred. Iar mâine-dimineaţă vom vedea cum stau lucrurile.

— Doar atât?

Macro a respirat adânc.

— Domnule, nu sunt marinar. Sunt soldat. Dar voi face tot ce-mi stă în putinţă. E bine aşa?

În timp ce senatorul se aşeza, trecându-şi braţul în jurul fiicei sale, Macro s-a îndreptat de spate şi a strigat spre cei aflaţi de cealaltă parte a punţii.

— Ridicaţi-vă, ticăloşi adormiţi! Veniţi aici imediat! Trebuie să salvăm corabia, la naiba!

Pe măsură ce siluetele se apropiau din întuneric cu paşi târşâiţi, Macro i-a cântărit din priviri, încă sperând să-l vadă pe Cato ieşind din umbră, viu şi nevătămat. Însă el nu se vedea printre supravieţuitorii cu feţe speriate şi pline de răni şi care se adunau în jurul a ceea ce mai rămăsese din catarg.

CAPITOLUL 3

— Căpitanul vostru a dispărut, a anunţat Macro. La fel şi omul de la eche. De aceea, vă întreb: cine este următorul la comandă?

Membrii echipajului s-au privit unii pe alţii, după care un bărbat mai vârstnic s-a apropiat cu paşi nesiguri.

— Eu aş fi acela, domnule. Primul secund.

— Ştii să conduci corabia?

— Cred că da, domnule. Împart îndatoririle de cart cu căpitanul. Adică, făceam asta, până când...

Bărbatul a făcut un semn către pupă şi a înălţat din umeri. Macro a înţeles că omul era încă în stare de şoc şi că, deocamdată, nu putea să se ridice la înălţimea sarcinii.

— Bine, atunci, o să preiau eu comanda. După ce corabia va fi în condiţie de navigat, o să preiei funcţia de căpitan. De acord?

Resemnat, secundul a dat din umeri. Macro s-a uitat în lungul punţii şi a văzut cum un val mic a azvârlit stropi de apă peste copastia corabiei care luase apă la bord.

— Primul lucru pe care trebuie să-l facem este să uşurăm nava. Vreau ca echipajul şi pasagerii să arunce încărcătura peste bord. Astfel, corabia o să se mai ridice şi atunci ne putem apuca să scoatem apa din magazie.

— Domnule, cu ce mărfuri începem? a întrebat secundul.

— Cu ce este la îndemână. Deschideţi magaziile de pe punte şi apucaţi-vă de treabă.

Lemnul din componenţa panoului gurii de magazie se spintecase când mărfurile se rostogoliseră odată cu vasul. După ce legăturile au fost tăiate, Macro şi ceilalţi marinari au smuls scândurile sfârtecate şi le-au aruncat peste copastia lui *Horus.* Ultimele raze de lumină ale zilei se stingeau cu repeziciune, în vreme ce Macro s-a aplecat peste rama gurii de magazie şi s-a uitat lung înăuntru. Chiar dacă existase o ordine la încărcarea mărfurilor, acum ea dispăruse cu desăvârşire, pentru că înăuntru era o învălmăşeală cumplită de amfore sparte, saci de grâne şi baloturi de materiale. În plus, toate erau inundate de apa de mare care clipocea.

— Bine, atunci, să ne apucăm de treabă, a ordonat Macro. Luaţi tot ce puteţi şi aruncaţi peste bord. A făcut un semn către cei mai apropiaţi membri ai echipajului. Voi patru treceţi în magazie. Restul, ridicaţi ceea ce vă dau ei şi azvârliţi peste copastie.

Oamenii din echipaj au trecut peste marginea ramei de magazie şi, cu precauţie, au coborât, păşind cu picioarele încordate pe încărcătura amestecată. Macro a observat câteva cufere de lemn aflate aproape în vârful movilei de mărfuri.

— Pe acelea le aruncăm primele.

În momentul când primul cufăr a ajuns pe punte, secundul s-a uitat lung la el şi, agitat, a încercat să-şi înghită nodul din gât.

— Domnule, nu-l putem arunca peste bord.

— Zău? De ce?

— Aceste cufere sunt ale unui senator roman. În ele se află mirodenii rare. Sunt foarte preţioase, domnule.

— Mare păcat, i-a răspuns Macro. Iar acum, ridică acel cufăr şi descotoroseşte-te de el.

Secundul a refuzat, clătinând din cap.

— Ba nu, domnule. Nu vreau să fiu făcut răspunzător pentru asta.

Oftând, Macro s-a aplecat şi a ridicat cufărul, s-a apropiat cu el de copastie şi l-a azvârlit în mare. Întorcându-se spre secund şi văzând expresia îngrozită de pe faţa lui, i-a fost imposibil să-şi reţină zâmbetul.

— Aşa se face. Ai văzut? Dacă te străduieşti, nu e chiar atât de greu. Şi voi, ceilalţi, la treabă. Nu mă interesează nici cât negru sub unghie ce valoare au lucrurile astea. Totul va ajunge peste bord. Aţi priceput?

Marinarii aflaţi în magazie s-au apucat de lucru cu dăruire, aducând mărfurile desprinse din legături pe punte, unde camarazii lor aşteptau, pregătiţi să se debaraseze de ele. Macro s-a întors către secund şi a mormăit cu glas reţinut:

— Iar acum, dacă nu te superi, cred că ar fi cazul să dai o mână de ajutor ca să-ţi salvezi corabia.

Secundul a observat expresia serioasă de pe faţa centurionului şi a încuviinţat imediat, după care a sărit în magazie ca să-i ajute pe ceilalţi.

— Aşa e mai bine, a spus Macro, dând din cap.

În timp ce alte şi alte cufere, precum şi baloturi de materiale ude erau urcate pe punte, Sempronius şi fiica lui s-au apropiat de Macro.

Senatorul şi-a dres vocea.

— Putem ajuta şi noi cu ceva?

— Desigur, domnule. Cu cât lucrează mai mulţi, cu atât mai bine. Dacă marinarii vă lasă impresia că dau să lenevească, daţi-le

câte un şut în fund. Trebuie să uşurăm corabia cât mai curând posibil.

— Mă voi îngriji de asta.

— Mulţumesc, domnule. Apoi Macro s-a întors spre Iulia. Domnişoară, ai face bine să-ţi cauţi un loc adăpostit la pupa.

Tânăra a ridicat bărbia sfidător.

— Ba nu. Nu, atâta vreme cât pot fi de ajutor aici.

Macro a ridicat din sprâncene…

— Domnişoară, ştiu ce înseamnă Cato pentru tine. Ar fi mai bine să te împaci cu pierderea suferită. Pe de altă parte, asta este muncă de bărbaţi. Nu te supăra, dar nu ai face decât să ne încurci.

— A, serios? a făcut Iulia, mijind ochii şi lăsând mantia udă să-i cadă de pe umeri. Aplecându-se, a coborât în magazie, a apucat un cufăr gemând şi l-a adus pe punte.

Macro a urmărit-o, apoi, ridicând din umeri a spus:

— Faci cum doreşti, domnişoară. Însă acum, va trebui să mă ocup de morţi, a continuat el, iar expresia de pe chip i s-a înăsprit.

— De ce? a întrebat Sempronius, uitându-se la el. Nu avem timp de ritualuri funerare, nu crezi?

— Trebuie să uşurăm corabia. Morţii trebuie aruncaţi peste bord, laolaltă cu încărcătura, domnule, i-a explicat cu blândeţe Macro. Moartea nu mi-e străină, de aceea, lasă-mă pe mine să mă ocup de treaba asta.

— Peste bord? a întrebat Sempronius, aruncând o privire spre resturile catargului, unde zăcea cadavrul tinerei Jesmiah. Chiar şi ea?

— Da, domnule, a răspuns Macro şi, întristat, a dat din cap. Chiar şi ea.

— Mare păcat, a exclamat Sempronius, privind gânditor la cadavru. Nu s-a prea bucurat de viaţă.

— S-a bucurat mai mult decât alţii, domnule. Iar moartea ei nu a fost chiar atât de cumplită pe cât ar fi putut fi.

Macro şi-a amintit asediul citadelei de la Palmira, unde o cunoscuse pe Jesmiah. Dacă citadela ar fi căzut atunci în mâinile rebelilor, ea şi ceilalţi apărători ar fi trecut prin vârful sabiei, dar după ce ar fi fost torturată sau violată. Cu toate acestea, senatorul avea dreptate: viaţa lui Jesmiah fusese curmată exact atunci când ar fi putut avea parte de puţină fericire. Oftând, Macro a traversat puntea şi s-a aplecat. Fata era încă legată de catarg cu o frânghie petrecută în jurul mijlocului, aşa că bărbatul a scos pumnalul şi a tăiat repede frânghia, aruncând capetele în lături. După ce a vârât

pumnalul în teacă, şi-a strecurat mâinile pe sub cadavru şi l-a ridicat. Capul lui Jesmiah s-a rezemat moale de umărul lui, ca şi cum ar fi dormit, iar Macro a păşit cu hotărâre spre copastia corabiei şi a ridicat-o deasupra ei.

A aruncat o ultimă privire la faţa tinerei moarte, iar în final a coborât-o în mare, lăsând-o să cadă cu un pleoscăit. Părul şi straiele s-au umflat şi au plutit pe apă, după care un val mic a lovit cadavrul de corabie, luând-o apoi cu sine. Mai erau trei cadavre; ceilalţi morţi fuseseră spulberaţi peste bord, ca şi Cato, atunci când giganticul val lovise nava. Macro a rămas o clipă nemişcat, gândindu-se la prietenul său. În afara familiei, Cato îi era cea mai apropiată persoană pe lume. În cursul anilor cât slujiseră împreună imperiul, ajunsese să-l socotească un adevărat frate. Iar acum era mort. Macro a simţit o apăsare surdă în inimă, dar şi-a dat seama că adevărata suferinţă se va naşte mai târziu, când va avea vreme să reflecteze la cele întâmplate.

— Sărmanul Cato, niciodată nu i-a plăcut apa...

Clătinând cu tristeţe din cap, Macro s-a întors ca să ia ultimul cadavru, cel al unui neguţător scund şi slab, care se îmbarcase pe corabie la Caesarea. Cu un icnet, a ridicat cadavrul şi l-a aruncat cât a putut de departe de bordaj, după care s-a întors spre magazie ca să-i ajute pe ceilalţi să uşureze vasul.

Arsura ucigătoare din pieptul lui Cato a părut să ţină o veşnicie, iar apoi, când vederea a început să-i slăbească, a perceput o pată ceva mai luminoasă în marea întunecată care îl înconjura. Folosindu-şi ultimele puteri, şi aşa slăbite, a bătut apa cu picioarele, iar inima i s-a încordat, plină de speranţă, pe măsură ce lumina sporea, astfel că şi-a dat seama că se îndrepta spre suprafaţă. Tocmai când durerea devenise atât de greu de suportat, încât credea că ar putea să-şi piardă cunoştinţa, a simţit o explozie de zgomote în urechi şi a ţâşnit în sus, ieşind deasupra. Imediat după aceea a început să tuşească, scuipând apa din plămâni cu gâfâieli agonizante, în timp ce dădea fără vlagă din picioare, făcând eforturi imense ca să rămână cu capul deasupra nivelului mării.

Câtva timp, a respirat chinuit şi gâfâind. Apa îi lipăia pe faţă, pătrunzându-i în gură şi provocându-i noi accese de tuse şi vomă. Ochii îl usturau atât de rău, încât s-a văzut silit să îi ţină închişi în timp ce se zbătea să rămână deasupra apei. Tunica şi cizmele militare grele îl trăgeau spre adânc şi îi stânjeneau eforturile de a

rămâne la suprafaţă. Şi-a dat seama că, dacă ar fi purtat ceva în plus, cu siguranţă că s-ar fi înecat. Încet, a ajuns să respire regulat, iar când nu şi-a mai simţit bătăile inimii în timpane, a clipit de câteva ori şi a deschis ochii, uitându-se în jur printre vălurelele mării agitate care îl înconjura.

La început nu a văzut nimic altceva decât apă, apoi a întors capul şi a zărit în treacăt coasta insulei Creta. I s-a părut a fi la mile depărtare, de aceea s-a îndoit că ar avea puterea necesară ca să înoate atât de departe. Imediat a simţit un ghiont în coaste şi, cuprins de panică, s-a răsucit. O porţiune din lemnul de arboradă, de care erau încă prinse o bucată zdrenţuită de pânză şi câteva frânghii, se legăna pe suprafaţa apei, alături de el. A scos un icnet exploziv de uşurare şi a apucat strâns de bucata de lemn, petrecându-şi braţele în jurul ei. În timp ce se ridica şi se cufunda în hulă, a reuşit să examineze peisajul care-l înconjura. Marea era presărată de resturi provenite de la *Horus,* dar şi de câteva cadavre.

Preţ de câteva momente, Cato a rămas stupefiat la gândul cumplit că rămăsese singurul supravieţuitor de pe corabie.

Pesemne că toţi ceilalţi se duseseră la fund odată cu vasul când acesta fusese izbit de val. Macro... Iulia, tatăl ei şi Jesmiah, toţi dispăruţi, a gândit el, copleşit brusc de teamă, iar din piept i-a ieşit un geamăt adânc şi puternic.

O nouă unduire a apei mării l-a ridicat pe Cato, care a văzut astfel corabia ori, mai curând, ceea ce mai rămăsese din ea. Aflată la oarecare distanţă de el, nava plutea, însă coborâtă foarte mult în apă. Catargul şi pupa fuseseră smulse, iar în semiîntuneric a reuşit să distingă doar câteva siluete care se împleticeau pe punte. A încercat să strige, dar nu a reuşit să scoată decât un cârâit dureros, apoi un val mic l-a izbit în faţă şi i-a umplut gura. Preţ de câteva momente, Cato a scuipat, a încercat din nou să strige, iar apoi a călcat apa, luptând împotriva unui acces de disperare, în vreme ce ultimele raze de lumină se stingeau. Cei de pe corabie nu aveau cum să-l vadă. În orice caz, erau probabil prea prinşi de propriile probleme ca să caute supravieţuitori în mare. Cato a început să tremure. Apa era deja destul de rece şi se îndoia că va reuşi să reziste în ea toată noaptea.

Agăţat de bucata de lemn, a bătut din picioare, îndreptându-se către corabie. Îi venea greu, dar perspectiva de a fi salvat îi dădea o tărie născută din disperare, suficientă cât să continue să înoate, înfruntând hula şi îndreptându-se către *Horus.* Înaintarea îi era

dureros de lentă şi se temea că întunericul se va lăsa curând, iar el va pierde din ochi nava.

Treptat, distanţa s-a micşorat şi, cu toate că noaptea se înstăpânise peste mare, stelele dădeau suficientă lumină ca să se vadă conturul ceva mai închis la culoare al corabiei faţă de mişcarea necontenită a apei întunecate. În timp ce se apropia, Cato a încercat din nou să strige, însă glasul lui slăbit a fost acoperit de susurul şi foşnetul valurilor şi al pleoscăiturilor care se auzeau dinspre corabie. Ajuns nu departe de *Horus,* s-a lovit de un cufăr de lemn care plutea pe jumătate scufundat în apă. L-a îndepărtat din cale şi a continuat să se apropie de vas. Deasupra lui au apărut două siluete care gemeau chinuindu-se să ridice o amforă mare.

— Numărăm până la trei şi îi facem vânt, s-a auzit un glas mârâit, după care cei din corabie au început să legene amfora grea încoace şi încolo, pregătindu-se să o arunce peste bord.

Cato a recunoscut cu uşurinţă vocea, dar, înainte de a încerca să strige ceva în semn de salut, sunetul i s-a oprit în gâtlej în clipa când şi-a dat seama că amfora mare şi grea avea să cadă chiar peste el.

— Staţi! Răcnetul s-a desprins din gâtlejul lui, însoţit de ridicarea unui braţ pe care l-a fluturat disperat ca să atragă atenţia celor de pe punte. Lăsaţi jos nenorocita aceea de amforă!

— Ce naiba a fost asta? a spus Macro, a cărui voce a fost purtată până peste apă. Cato? Tu eşti?

— Da…, eu. Acum lăsaţi amfora jos, ca să nu mi-o aruncaţi în cap!

— Poftim? A, da. Macro s-a întors către celălalt bărbat aflat pe punte. Uşurel. Pune jos amfora, cu grijă. Cato, stai puţin. O să aduc o parâmă.

— Păi, unde aş putea pleca? a bombănit centurionul.

O clipă mai târziu, silueta întunecată a lui Macro a apărut deasupra copastiei şi, pleoscăind, o parâmă a căzut în apă.

Cu degete reci, Cato s-a chinuit să descopere capătul parâmei. Odată ce l-a găsit, s-a prins de ea cât de strâns a putut, după care a murmurat printre dinţii încleştaţi:

— Sunt gata.

Cu un geamăt, Macro şi-a scos prietenul din mare şi, în momentul în care tânărul centurion a ţâşnit din apă, el s-a aplecat peste copastie, prinzându-l cu o mână de tunică şi trăgându-l pe punte. Cato a aterizat zgomotos şi s-a ghemuit lângă copastie, în

timp ce pieptul i se ridica şi cobora sacadat după efortul depus de a se întoarce înot până la *Horus* şi a început să tremure violent când o adiere rece a trecut pe deasupra punţii. Macro nu şi-a putut reprima un surâs sumbru.

— Arăţi cum nu se poate mai bine. Ca un şoarece murat, serios.

Cato s-a încruntat.

— Nu prea văd umorul situaţiei în care ne aflăm.

— Înseamnă că nu te străduieşti suficient.

Cato a clătinat din cap, apoi inima i s-a oprit în loc după ce şi-a plimbat privirea de-a lungul punţii şi a văzut daunele suferite de corabie şi puţinii oameni rămaşi, care se trudeau să scoată mărfurile din magazie.

— Dar Iulia? Unde e Iulia?

— E în siguranţă, băiete. La fel şi tatăl ei. Macro a făcut o pauză ca să-şi dreagă glasul. Doar că Jesmiah a dispărut.

— Dispărut?

— A murit. Şi-a rupt gâtul când ne-a lovit valul. Am pierdut câţiva membri ai echipajului şi pasageri. Majoritatea au fost luaţi de apă. Restul au fost ucişi sau răniţi de velatura corabiei, când s-a desprins de catarg.

— Deci, Iulia e bine, a murmurat Cato către sine, moment în care s-a simţit străbătut de un val de uşurare. A respirat adânc pentru a-şi potoli bătăile puternice ale inimii şi a ridicat privirea spre Macro. Ea crede că am murit?

Centurionul a confirmat cu o mişcare din cap.

— A înfruntat cu tărie situaţia, desigur, pentru că nu trebuie să uităm că e fiică de senator. Dar ar fi bine să o liniştească cât mai repede. Apoi, va trebui să facem hârbul ăsta de corabie să plutească, altfel suntem ca şi morţi.

Cato s-a ridicat cu greu în picioare.

— Unde e?

— În magazie. Dă o mână de ajutor la descărcarea mărfurilor. Înainte de a întreba, să ştii că a fost ideea ei. Ascultă, a spus Macro, întorcându-se către un marinar din apropiere, ajută-mă să ridic asta.

Lăsându-i pe cei doi să arunce peste bord amfora greu de manevrat, Cato a traversat puntea, îndreptându-se spre magazia cu mărfuri. Când s-a apropiat, l-a văzut pe Sempronius ridicând privirea. Senatorul a arborat un zâmbet generos.

— Ia te uită! Te dădusem drept mort, centurion.

Cato a strâns mâna întinsă şi apoi l-a prins pe senator de braţ. Bărbatul mai vârstnic s-a uitat fix la el preţ de o clipă, apoi a spus încet:

— Mă bucur să te revăd, băiete. Mă temusem de ce era mai rău.

— Şi eu, i-a răspuns Cato pe un ton îndurerat. S-ar părea că zeii nu au terminat cu mine.

— Adevărat. Imediat ce ajungem pe uscat, voi face un sacrificiu către zeiţa Fortuna.

— Vă mulţumesc, domnule.

Cato a făcut un semn din cap şi apoi s-a uitat pe lângă senator, spre gura magaziei din burta navei. Chiar şi în semiîntuneric, a văzut-o imediat pe Iulia. Era aplecată deasupra unui balot de stofă frumos ţesută, dar îmbibat de apă, şi se chinuia să îl ridice pe umăr.

— Iertaţi-mă, domnule, s-a scuzat Cato, dând drumul mâinii senatorului, apoi a sărit peste marginea gurii magaziei, aterizând în spatele Iuliei. S-a aplecat în faţă ca să o ajute şi i-a atins braţul când a luat în mâini balotul de stofă. Ea s-a ferit şi a spus răstit:

— Mă descurc şi singură!

— Dă-mi voie să te ajut, Iulia.

O clipă, fata a rămas ca îngheţată, după care a răspuns în şoaptă, fără a întoarce capul.

— Cato?

— Sigur.

Lăsând balotul să-i cadă din mâini, Iulia s-a ridicat, rotindu-se spre el şi apoi l-a strâns brusc în braţe.

— Cato! Vai, Cato... am crezut că...

L-a privit drept în ochi. Buzele îi tremurau. Apoi şi-a îngropat faţa în tunica lui udă şi, cu pumnii strânşi, şi-a lipit mâinile de spatele lui. Cato a simţit-o cum se cutremură, apoi a auzit un suspin. S-a desprins de ea ca să îi poată vedea chipul.

— Gata, Iulia. Sst, iubita mea. Nu e nevoie să verşi lacrimi, doar sunt viu şi nevătămat.

— Ştiu, ştiu, dar am crezut că te pierdusem.

— Serios? a zis Cato ridicând din sprâncene. La drept vorbind, era un miracol că supravieţuise. E nevoie de mai mult decât de un val ca să mă ucidă, a spus el, zâmbind forţat.

Iulia i-a dat drumul din braţe şi l-a lovit uşor cu pumnul în piept.

— Să nu-mi mai faci vreodată aşa ceva.

— Îţi promit. Doar dacă nu ne loveşte alt val.

— Cato! a mârâit ea. Nu mai vorbi aşa.

Au fost întrerupţi de tuşitul cuiva şi, întorcându-se, l-au văzut pe Macro stând cu mâinile în şolduri şi uitându-se spre magazie cu o expresie amuzată.

— Dacă voi doi aţi terminat, ne putem apuca din nou de treabă?

Primele ore ale nopţii au fost rezervate debarasării de cât mai multe mărfuri. Munca a devenit din ce în ce mai grea, pentru că supravieţuitorii ajunseseră tot mai adânc în magazie, unde se aflau mărfurile cele mai grele. O mare parte din încărcătură fusese dislocată şi se izbise de corpul corabiei sau de capacul magaziei de mărfuri. Însă treptat, spre uşurarea celor de la bord, *Horus* a început să se ridice tot mai mult spre suprafaţă. Totuşi, pe măsură ce goleau magazia, au constatat că vasul luase foarte multă apă.

— Putem începe scoaterea apei după ce mai mutăm puţin mărfurile, a spus Macro. Asta ne va ajuta să plutim.

Secundul s-a scărpinat în barbă.

— Da, aşa sper.

Macro s-a răsucit spre el şi s-a strâmbat, iritat.

— E vreo problemă?

— Sigur, a răspuns secundul, parcă surprins. Încărcătura s-a deplasat peste tot când *Horus* s-a răsturnat. Am fost norocoşi că s-a îndreptat singură. Foarte norocoşi. Faptul că încă pluteşte arată cât de bine a fost construită corabia. Dar probabil că a suferit o mulţime de avarii. Unele dintre îmbinări au fost tare solicitate şi pesemne că luăm apă.

Macro a făcut un gest din umeri.

— Atunci va trebui să scoatem apa mai repede decât pătrunde.

— Putem încerca.

— Nici nu vreau să aud cuvântul încercare; o vom scoate, a exclamat Macro cu glas ferm.

Secundul a dat vag din cap.

— Dacă spui tu... Dar imediat ce nu mai e niciun pericol, va trebui să cobor în magazie ca să examinez corpul corabiei pentru a descoperi crăpăturile.

— Dar de ce ai fi în pericol dacă ai coborî acum?

— Centurion, este încă multă marfă neasigurată acolo. Hula se înteţeşte şi nu aş vrea să fiu strivit sau îngropat de viu dacă *Horus* se înclină prea mult într-o parte. Mai întâi trebuie să scoatem cât mai multe mărfuri.

— Ai dreptate. Când nu va mai fi niciun pericol ca să intri, voi veni şi eu să te ajut. Macro şi-a rotit privirea pe punte şi a rămas

cu ochii aţintiţi asupra ciotului care fusese până nu de mult catargul. Mai am o întrebare.

— Da, domnule.

— Una este să menţinem corabia în stare de plutire, dar cum o vom face să navigheze?

Secundul a arătat spre un lemn de arboradă prins de-a lungul copastiei vasului.

— Va trebui să improvizăm un greement. Există odgoane de rezervă şi o pânză veche pentru provă. După aceea, va fi nevoie să instalăm o nouă cârmă şi o eche din ceea ce a mai rămas din chepengul magaziei. Ne va ajuta să dirijăm corabia, dar va naviga încet şi nu cred că am rezista în caz de furtună, a continuat, cutremurându-se. Şi nici dacă mai vine peste noi un val pe jumătate faţă de cel ce ne-a lovit.

— Ar trebui să ne descurcăm. De îndată ce pornim, ne vom îndrepta spre cel mai apropiat port de pe insula Creta.

— Păi, Matala este acela. Iar acum, înapoi la treabă.

Imediat ce a socotit că era destul de sigur să pătrundă în magazie, secundul a coborât precaut peste ce mai rămăsese din încărcătură şi a pornit prin apă spre corpul corabiei. Macro l-a urmat, ducând cu sine un sac cu fâşii de pânză dintr-o velă veche, îmbibate în gudron. În magazie nu pătrundea mai deloc lumina stelelor, iar scârţâitul continuu al scândurilor şi pleoscăitul şi fâşâitul apei de o parte şi de alta a corpului corabiei erau înfiorătoare.

— Pe aici, a strigat secundul. Stai aproape de mine.

— Stau, nu-ţi face griji.

Marinarul a pornit înainte, croindu-şi drum peste crevacele din lemn ale corabiei. Apoi s-a îndreptat încet spre pupă, pipăind din mers pentru a descoperi infiltraţii de apă şi fisuri. Din când în când se oprea să verifice, iar la un moment dat i-a cerut lui Macro o fâşie de pânză gudronată, şi amândoi s-au aplecat în apa rece şi au vârât cât au putut materialul gros în golurile apărute la îmbinările lemnului. După ce au ajuns până la pupă, pentru ca apoi să se întoarcă spre provă, au mers pe dibuite până la magazia de mărfuri, după care Macro a urcat scara până pe punte, unde, înfrigurat şi epuizat, s-a aşezat.

— O să împiedice pătrunderea apei? l-a întrebat el pe secund.

— Va fi de folos. Deocamdată, nu putem face mai mult de atât. După ce instalăm catargul cel nou, va trebui să organizăm două carturi pentru a scoate cu rândul apa din corabie.

— Foarte bine. Eu o să conduc un cart. Iar Cato îl va prelua pe al doilea. Vreau ca tu să te îngrijeşti de menţinerea corabiei în stare de plutire şi să ne duci până în port.

Secundul a oftat.

— Voi face tot ce pot, centurion.

— Bineînţeles. Dacă vasul se scufundă şi va fi să ne înecăm, atunci o să-mi fac obiele din măruntaiele tale, a zis el, apoi l-a bătut amical pe spate. Să ridicăm catargul acela.

Cu ajutorul ofiţerilor romani, membrii echipajului au dezlegat stâlpul şi l-au aşezat cu capătul lipit de ciotul rămas din vechiul catarg. Apoi, Macro şi alţi cinci oameni au legat patru frânghii de capătul subţire şi au ridicat noul catarg. Secundul, împreună cu alţi doi marinari puternici, au ţinut capătul pe poziţie, în timp ce Cato supraveghea două echipe care trăgeau de frânghii. Încetul cu încetul, lemnul de arboradă s-a înălţat, fiind dirijat cu atenţie până a ajuns în poziţie verticală, lipit de ciot, după care Macro şi oamenii lui au luat celelalte două frânghii pentru a-l stabiliza. Imediat după aceea, secundul şi colegii lui au legat strâns lemnul de arboradă de ciot, iar apoi, înfăşurând şi alte frânghii în jurul lui, l-au imobilizat cât de bine s-a putut, până când s-au convins că noul catarg improvizat era foarte ferm prins. Membrii echipajului nu au avut nicio clipă de odihnă cât au improvizat şarturile, şcotele necesare, plus un lemn de arboradă în cruce, făcut din ramele lungi din proră, toate legate laolaltă. În cele din urmă, au scos vechea pânză dintr-un dulap şi au fixat-o de lemnul de arboradă. Cârma improvizată a fost coborâtă peste pupa, iar un om a fost pus să stea la eche, după care pânza a fost ridicată cu grijă pe catarg.

După o serie de unduiri şi pocnete, urmărite cu îngrijorare de secund, o briză slabă a umflat pânza. Apoi, el a dat ordinul de întindere a şcotei, iar *Horus* a început să-şi croiască drum printre valurile mici de hulă, moment în care la orizont au apărut primele licăriri de lumină. Pe punte, cei care nu ajutaseră stăteau întinşi pentru a se odihni după momentele epuizante trăite până atunci. Senatorul Sempronius adăpostea în poală capul şi umerii fiicei lui, acoperindu-le cu mantia. După ce s-a convins că nava se comporta bine în urma reparaţiilor improvizate care se efectuaseră în timpul nopţii, secundul a venit să prezinte raportul lui Macro şi Cato.

— Menţinem cursul de-a lungul coastei, domnule. Ar trebui să ajungem la Matala înainte de lăsarea serii. Acolo putem să ne oprim pentru reparaţii.

— Bună treabă, a spus Macro zâmbind. Te-ai descurcat foarte bine.

Secundul era prea obosit ca să joace rolul omului modest, aşa că s-a rezumat să dea din cap, după care s-a rezemat de copastie. Macro şi-a frecat mâinile privind în depărtare, unde se mijeau zorile.

— Ai auzit? Vom ajunge vii şi nevătămaţi pe uscat până spre sfârşitul zilei.

Cato nu i-a răspuns. Se uita fix spre linia de coastă a Cretei. După un moment, şi-a îndreptat umerii şi s-a frecat la ceafă.

— Vii şi nevătămaţi? Sper să fie aşa.

Macro s-a încruntat.

— Ce mai e acum? Perspectiva de a fi salvat din ghearele unui mormânt submarin nu te mulţumeşte?

— Ei, sigur că sunt mulţumit de asta, a răspuns Cato silindu-se să surâdă. Problema este că dacă valul acela a fost cât pe ce să distrugă nava, numai zeii ştiu ce pagube a reuşit să producă insulei Creta...

CAPITOLUL 4

În timp ce *Horus* ocolea cu greu capătul peninsulei, cei de la bord au reuşit să vadă pentru întâia oară cât de devastat fusese portul Matala de valul gigantic. Depozitele şi cheiurile fuseseră făcute ţăndări, iar resturile măturate de apă ajunseseră pe panta dealului de deasupra portului, unde casele aşezate una lângă alta se prăbuşiseră sub greutatea apei care năvălise pe ţărm. De o parte şi de alta a golfului, bărci şi vase de pescuit zăceau sfărâmate de roci şi stânci. Mai departe, spre interiorul insulei, deasupra semnului de maree înaltă, unde valul ajunsese până pe mal, distrugerile continuau. Clădiri, deopotrivă mari şi mici, fuseseră culcate la pământ, ca şi cum ar fi fost zdrobite sub tălpile unui titan. Ceva mai departe spre interiorul insulei, se vedeau incendii scăpate de sub control, iar coloanele de fum se învârtejeau spre cerul după-amiezii. Printre ruine se zăreau doar o mână de oameni, unii dintre ei trăgând cu disperare de bucăţi de moloz pentru a-i scoate pe cei dragi de sub ele, precum şi pentru a-şi recupera din bunuri. Alţii, în stare de şoc, stăteau pur şi simplu şi se uitau cu ochi goi la ceea ce îi înconjura.

Macro şi-a înghiţit nodul din gât.

— Ce naiba s-a întâmplat aici?

— Valul, a răspuns Iulia. Pesemne că a distrus portul înainte de a ajunge la noi.

— Nu a fost doar atât, a intervenit Cato, clătinând din cap. Valul a pătruns pe uscat pe o distanţă oarecare, dar, dincolo de porţiunea pe care a măturat-o, se văd foarte multe daune. Seamănă cu acel cutremur din Bitinia, cel despre care ne-aţi vorbit, a continuat, întorcându-se spre senator.

Sempronius a privit îndelung la scena ce se deschidea în faţa lor şi abia apoi a zis:

— De data asta a fost mai rău, mult mai rău. Nu am văzut niciodată aşa ceva.

În timp ce ei analizau distrugerile provocate de val, *Horus* s-a strecurat în golf. În ciuda reparaţiilor din noaptea precedentă, corabia continua să ia apă, iar schimburile regulate alcătuite din membrii echipajului şi din pasagerii rămaşi în viaţă alcătuiseră un adevărat lanţ uman pentru a scoate apa din cală. Nivelul apei din magazie se înălţase încet în cursul zilei, astfel că vasul devenise

mai stabil în hulă, dar viteza de deplasare se redusese, dând parcă impresia că nava se târăşte.

Privind cu mare atenţie apa mării, secundul a observat o pată întunecată, alcătuită din stânci, care se înălţau dincolo de promontoriu. S-a îndreptat de spate şi a indicat o porţiune de ţărm acoperită cu prundiş, dedesubtul stâncilor de pe partea opusă a golfului.

— Aş dori să pun corabia pe uscat acolo. Nu va mai rămâne în stare de flotabilitate multă vreme, domnule, a explicat el. Dacă o facem să eşueze, atunci măcar poate fi salvată, împreună cu ce a mai rămas din încărcătură.

— Cred că ai dreptate, a recunoscut Cato. Cu toate astea, am îndoieli că deocamdată există vreo şansă de a repara corabia în port. Ori, fiindcă veni vorba, în vreun port de pe partea aceasta a insulei. Probabil că vom vedea peste tot aceleaşi distrugeri ca şi aici.

— Chiar crezi asta? a întrebat Iulia cu o expresie de mirare pe faţă.

— Doar ai văzut valul. Ce-l putea opri să măture întreaga coastă, iar apoi să tragă totul înapoi în mare? Nu m-ar surprinde deloc ca valul să-şi fi continuat drumul tocmai până în Siria înainte de a-şi pierde pe deplin puterea. Acel val şi cutremurul au distrus probabil aproape totul, a zis Cato, arătând spre ţărm. Gândul i-a revenit la tabăra de sclavi pe care o văzuseră năruindu-se în ziua precedentă. Sigur au murit sute de oameni. Poate chiar mii. Şi se pare că mai toate clădirile au fost dărâmate. Cine ştie ce vom găsi când vom ajunge pe ţărm? Probabil că un adevărat haos. Un haos complet.

— Trebuie totuşi să reparăm vasul, a insistat Iulia. Ca să ne putem întoarce la Roma. Dacă celelalte corăbii sunt sfărâmate, trebuie să o repunem în funcţiune pe aceasta.

— Dar cine să o facă? a întrebat Cato. Docurile au dispărut. Atelierele meşterilor au dispărut şi mai toţi dulgherii trebuie să fi fost surprinşi de val şi probabil ucişi.

Iulia a rămas o clipă pe gânduri.

— Şi atunci ce vom face?

Cu un gest care îi trăda oboseala, Cato şi-a trecut degetele prin părul aproape sârmos din cauza apei sărate.

— Vom coborî pe ţărm şi vom încerca să îi găsim pe cei care au rămas în viaţă din rândul autorităţilor. După ce vor auzi că tatăl tău este cu noi, poate că ne vor acorda ajutor şi adăpost.

— Adăpost? Macro a scos un hohot sec de râs. Asta-i bună. Ce fel de adăpost? Din câte văd eu, doar câteva clădiri au mai rămas în picioare, iar cele mai multe dintre ele sunt colibe.

— Adevărat, a spus Cato, dar eu mă gândeam la adăpost într-un înţeles mai cuprinzător.

— Adică?

— Ia gândeşte-te, Macro. Viaţa de pe insulă a fost dată peste cap. Ai văzut ce s-a întâmplat ieri cu tabăra de sclavi. Acum, acei sclavi sunt liberi. Îmi imaginez că acelaşi lucru s-a întâmplat pe fiecare proprietate. Toată lumea caută hrană şi un loc adăpostit ca să supravieţuiască dezastrului. Curând, oamenii se vor lupta pentru asta. Va trebui să găsim o oarecare protecţie undeva, ori să ne-o asigurăm singuri. Cel puţin până sosesc ajutoare şi se restabileşte ordinea.

Macro l-a măsurat cu acreală.

— Pentru numele zeilor, Cato, eşti cât se poate de optimist. Abia am scăpat de înec şi te-ai şi apucat să enumeri inconvenientele.

— Îmi pare rău.

Macro a aruncat o privire spre Iulia.

— Domnişoară, eşti sigură că vrei să te măriţi cu el? Cu acest domn care vede doar jumătatea goală a amforei?

Ea nu i-a răspuns, în schimb s-a apropiat de Cato şi l-a strâns de braţ.

Sub comanda secundului, *Horus* a traversat golful, îndreptându-se către o anumită porţiune a plajei şi, când s-au mai apropiat, au văzut tot felul de lucruri împrăştiate pe deasupra prundişului. Câteva cadavre zăceau întinse printre bucăţi sfârtecate de lemn şi vegetaţie încâlcită. Corabia înainta încet spre ţărm, iar secundul veghea constant uitându-se peste copastie, pentru a aprecia adâncimea, în timp ce se apropiau de plajă. În timp ce privea stâncile care se ridicau semeţ deasupra lor, Cato a simţit o zguduitură uşoară sub tălpi, după care puntea a rămas nemişcată.

— Să coborâm scotele! a strigat secundul către echipaj. Apoi, cum pânza se umfla în briza domoală, a respirat adânc şi a dat încă un ordin: Coborâţi pânza mare!

Oamenii au desprins parâmele care fixau arborele improvizat şi, cu grijă, au coborât lemnul de arboradă şi pânza pe punte. După aceea, copleşiţi de epuizarea şi încordarea pe care o trăiseră în orele de disperare din noaptea precedentă, la care se adăugaseră schimburile din ziua următoare, când scoseseră apa din magazia

navei, membrii echipajului s-au aşezat pe punte ca să se odihnească.

— Şi acum ce facem? a întrebat Iulia.

— Noi? a făcut Macro, întorcându-se spre ea. Aş vrea să rămâi aici, domnişoară. Tu şi restul membrilor echipajului. Între timp, eu, Cato şi tatăl tău coborâm în Matala ca să vedem care este situaţia.

— Vin cu voi.

— Cu tot respectul, domnişoară, te anunţ că nu se poate. Asta, până ne convingem că suntem în siguranţă.

Iulia s-a încruntat, după care a ridicat privirea spre Cato.

— Ia-mă cu tine.

— Nu se poate, i-a răspuns tânărul. Macro este superiorul meu. Dacă el a spus să rămâi, atunci rămâi.

— Cato, dar...

— Draga mea, are dreptate, a intervenit Sempronius. Trebuie să stai aici. Deocamdată. Ne vom întoarce curând. Îţi promit.

Privirea Iuliei a întâlnit-o pe a tatălui ei şi, după un moment, fata a încuviinţat.

— Bine. Dar să nu vă aventuraţi.

— Nu vom face asta, a spus Macro. Hai, Cato. Să ne luăm armele din cabină.

— Armele?

— Am verificat şi mai toate au rămas intacte, a explicat Macro. Dacă este să ne luăm după ceea ce ai zis mai devreme, m-aş simţi mai în siguranţă dacă le-am lua cu noi.

La scurt timp după aceea, cei doi centurioni şi senatorul au coborât în apa puţin adâncă de la capătul scândurii de bordaj care fusese coborâtă de la prova. Secundul corabiei *Horus* dăduse ordin către doi oameni din echipaj să ia ancora principală şi să o care pe o distanţă scurtă în susul plajei acoperite cu prundiş şi s-o înfigă în solul plajei. Tocmai verifica dacă ancora era fixată bine, când romanii au ajuns pe ţărm şi se îndreptau către un teren mai ferm.

— Totul e gata? a întrebat Macro.

Secundul a confirmat cu un gest din cap.

— Vasul este asigurat cât se poate de bine. Măcar nu se poate scufunda.

— Bravo. Te-ai descurcat bine. Căpitanul tău ar fi fost mândru de tine.

— Aşa sper, a spus secundul, plecând capul. Domnule, a fost un om de treabă. Cel mai bun căpitan cu care am navigat vreodată.

— Păcat de o asemenea pierdere, a zis Macro, pe un ton domol. Acum, o să ne îndreptăm spre port, sau ce a mai rămas din el, ca să vedem cum stau lucrurile. Între timp, tu trebuie să rămâi aici. Asigură-te că echipajul rămâne în preajma vasului şi să nu laşi pe nimeni să urce la bord.

— De ce?

— Să faci întocmai cum ţi-am zis, înţelegi? Sperăm că cineva a reuşit să restabilească cât de cât ordinea în Matala. Însă, dacă nu s-a întâmplat aşa,... atunci aş dori să le porţi de grijă oamenilor tăi şi fiicei senatorului. Ai priceput?

— Da, domnule, a spus secundul cu glas solemn. Avem câteva arme pe care le păstrăm într-un dulap de la pupa. Asta, în caz că am fi atacaţi de piraţi.

— Să sperăm că nu veţi fi siliţi să apelaţi la ele, a intervenit Cato, schiţând un zâmbet. Însă te sfătuiesc să fii înţelept. Dacă vezi vreun semn de îngrijorare, cheamă toţi oamenii la bord şi ridică scândura de bordaj.

— Am înţeles, domnule. Mult noroc.

— Noroc? Macro a lovit uşor cu palma în mânerul sabiei pe care o purta la centură. Îmi fac singur norocul.

Cei doi centurioni şi senatorul au pornit prin prundiş spre port. Cato a aruncat o privire peste umăr şi a văzut-o pe Iulia care, de pe puntea prova, îi urmărea îndepărtându-se. Când l-a văzut că întoarce capul, a fluturat şovăitor mâna, dar el a rezistat ispitei de a-i răspunde. Cato gândea din nou ca un adevărat soldat şi începuse deja să cerceteze atent stâncile din stânga lor, căutând orice semn de pericol în timp ce înaintau pe acea porţiune acoperită de prundiş. Aveau de mers doar un sfert de milă până în port şi, pe măsură ce se apropiau de el, resturile care fuseseră cărate de apă la retragerea valului s-au înmulţit. Apoi au dat de primele cadavre. Trupuri contorsionate îmbrăcate în straie ude, amestecate cu rămăşiţe ale unor case, vase şi mărfuri provenite din depozite. Valul îşi lovise victimele fără să facă deosebire, de aceea, cei trei romani au păşit peste cadavre de bătrâni, dar şi de tineri. Cato a fost cuprins de milă când a văzut o tânără femeie prăbuşită pe o parte, ţinând un sugar legat la piept cu o baretă, amândoi morţi. S-a oprit o clipă ca să coboare privirea spre cadavre.

Macro a rămas alături de el.

— Sărmanii oameni. Nu au avut nicio şansă.

Cato a dat din cap cu un aer solemn.

Camaradul lui a ridicat privirea şi a cercetat plaja şi ruinele portului.

— Mâine, aici o să miroasă destul de neplăcut. Cineva ar trebui să se ocupe de cadavre.

— Să se ocupe? a spus Sempronius, ridicând din sprâncene.

— Exact, domnule. Nu duhoarea mă sperie. Mă refer la primejdiile care urmează când există atât de mulţi morţi neîngropaţi. Am văzut ceva asemănător după un asediu. Într-un orăşel din sudul Germaniei, cu mulţi ani în urmă, imediat după ce am început să lupt în cadrul unei legiuni. Apărătorii îşi lăsaseră morţii pe câmpul de luptă, iar vremea era foarte caldă. Cumplit de încinsă. În orice caz, în momentul în care supravieţuitorii s-au predat, aerul din acel orăşel duhnea cumplit. Oraşul devenise un bârlog al tuturor molimelor.

— Şi ce aţi făcut? a întrebat Sempronius.

— Nu puteam face mare lucru. Legatul a ordonat ca supravieţuitorii să rămână înăuntrul zidurilor şi apoi a închis porţile. Nu-şi putea îngădui ca bolile să se răspândească în rândul trupelor sale. După o lună, mai rămăseseră în viaţă doar o mână de orăşeni, dar mai toţi erau prea bolnavi ca să merite să fie luaţi ca sclavi. Dacă învinşii s-ar fi ocupat de cadavre cum se cuvenea, atunci ar fi supravieţuit mult mai mulţi locuitori.

— Am înţeles. Să sperăm că cel care conduce portul ştie cum să procedeze.

Macro a plescăit din limbă.

— Trebuie să fie o treabă cumplită, domnule.

— Asta nu-i treaba noastră, a spus Sempronius, ridicând din umeri. Să mergem mai departe.

Şi-au continuat drumul de-a lungul coastei până au ajuns la ruinele unui turn de veghe care străjuia cândva intrarea în port. Blocurile de piatră rămăseseră în picioare, înalte de un stat de om, dar deasupra acestora, stâlpii din lemn şi platforma dispăruseră. Acelaşi lucru se întâmplase şi cu poarta, iar pereţii cedaseră sub presiunea apei mării care se năpustise asupra portului Matala. Dincolo de zidul abia perceptibil, portul era o masă de dărâmături, lemne şi plăci ceramice sparte, iar liniile precise ale reţelei de străzi din orăşelul în care se îmbulzeau odinioară locuitorii săi dispăruseră. Acum, printre ruine se agitau puţini oameni, în timp ce alţii stăteau pe loc şi priveau în gol.

Şocaţi de scena ce li se înfăţişa dinaintea ochilor, cei trei romani au rămas nemişcaţi câteva clipe la marginea orăşelului Matala. Macro a respirat adânc.

— Nu va fi uşor să ne strecurăm printre dărâmături. Ar fi mai bine să o luăm pe margine şi să vedem care este situaţia spre interiorul insulei.

A făcut un semn către panta foarte înclinată. Stâncile de o parte şi de alta a golfului duceau spre dealuri cu versante abrupte care flancau orăşelul, îngustându-se şi formând un defileu care cotea, dispărând din raza vizuală şi îndepărtându-se de coastă.

Se aflau la mică distanţă de ruinele zidului, aşa că au pornit din nou la drum. Pantele fuseseră dezgolite în mare măsură de tufişuri şi copaci, iar acum erau acoperite de aceleaşi resturi aduse de val, dar şi de oameni şi animale moarte, imagine similară cu ceea ce văzuseră şi pe plajă. Au trecut pe lângă rămăşiţele unui mic vas de mărfuri care, purtat de valul uriaş, se izbise de o stâncă mare şi se făcuse bucăţi; din el mai rămăseseră doar coastele şi câteva bucăţi de lemn, încă prinse sub pietre. Lui Cato îi era imposibil să nu rămână impresionat de acea privelişte. Forţa valului fusese puternică şi îngrozitoare, la fel ca mânia oricărui zeu. Când au ajuns la defileu, tânărul şi însoţitorii săi au descoperit că drumul cel mai uşor era peste rămăşiţele zidului, pentru ca apoi să se strecoare cu precauţie printre ruine. O bandă de băieţi cărau lucrurile de valoare dintr-o casă dărăpănată care aparţinuse probabil uneia dintre familiile mai înstărite din orăşelul portuar. Din locuinţă fuseseră scoase câteva busturi şi apoi aruncate, astfel că, în acele momente, jefuitorii erau ocupaţi cu furtul unor plăci de argint şi mici cufere cu obiecte personale. Când cei trei romani au trecut prin dreptul lor, hoţii s-au oprit, privindu-i precauţi. Cu o expresie de nepăsare, Macro a dus mâna la mânerul sabiei.

— Nu-i băga în seamă, a murmurat Cato. Nu ne putem ocupa de aşa ceva acum.

— Păcat, a exclamat Macro, pufnind pe nas şi coborând mâna de pe armă.

Au trecut pe lângă jefuitori fără să le adreseze vreun cuvânt. În partea îndepărtată a defileului, terenul se deschidea spre o câmpie întinsă, unde se vedeau limpede daunele provocate de cutremurul care zguduise insula din temelii. Acolo nu erau resturi aduse de apă din port. În schimb, mai toate casele se prăbuşiseră peste oamenii dinăuntru. Altele erau parţial avariate, iar câteva păreau să nu fi avut deloc de suferit. La fel stăteau lucrurile şi în cazul

clădirilor mai mari. Unele dintre temple se transformaseră în mormane de moloz, înconjurate de coloane sfărâmate, care arătau acum ca nişte dinţi sparţi. Altele rămăseseră neatinse, înălţându-se sfidător deasupra ruinelor. Aici se vedeau mai mulţi oameni decât în port. Sute de localnici scotoceau printre dărâmături, salvând ceea ce se mai putea de prin propriile case, ori scoţând la lumină lucrurile de valoare din locuinţele morţilor. Alţii zăceau în grupuri mici pe pantele dealului, dar şi pe câmpia aflată la mică distanţă de oraşel. Firicele de fum se înălţau din focurile firave pe care unii dintre supravieţuitori le aprinseseră ca să se încălzească în timpul nopţii.

Oarecum neatinsă de dezastru, acropola oraşului se înălţa pe o aglomerare întinsă de stânci. Zidurile rămăseseră încă în picioare, dar unul dintre turnurile scunde se prăbuşise, rostogolindu-se peste oraş şi strivind câteva case. O trupă de soldaţi stătea de pază la capătul rampei care ducea spre porţile acropolei, iar dincolo de ziduri, principala clădire administrativă era întreagă.

— Asta pare a fi şansa noastră cea mare, a spus Cato. Ar trebui să mergem într-acolo.

Sempronius l-a aprobat şi a pornit în frunte pe şoseaua principală care străbătea oraşul, ducând spre acropolă. Cândva, strada fusese lată de cincisprezece paşi, însă acum marginile ei fuseseră acoperite de ruine, aşa că, printre dărâmături, semăna mai degrabă cu o potecă. Au ajuns la rampă şi au început să urce panta către porţi. Santinelele s-au pus imediat în mişcare şi s-au aşezat astfel încât să le blocheze calea. Macro i-a măsurat cu răceală. Soldaţii aveau scuturi ovale, tipice pentru trupele auxiliare, dar păreau agitaţi şi nepregătiţi. Comandantul lor, un optio, a ieşit în faţă şi a ridicat o mână.

— Opriţi-vă. Cine sunteţi şi cu ce treburi veniţi?

Sempronius şi-a dres glasul şi a luat o atitudine rigidă.

— Sunt Caius Sempronius, senator roman. Aceştia sunt însoţitorii mei, centurionii Macro şi Cato. Trebuie să stăm de vorbă cu oficialitatea cea mai de vază a oraşului. Imediat.

Optio i-a analizat pe cei trei bărbaţi din faţa lui. Cel care pretindea a fi aristocrat avea ţinuta potrivită pentru un asemenea rang, iar cel mai scund dintre ceilalţi doi oameni avea cicatrice pe faţă şi arăta îndeajuns de masiv pentru a fi socotit drept soldat. Însă celălalt era subţirel şi tânăr şi nu radia nicio autoritate. În afara săbiilor obişnuite pentru orice armată, nu exista altă dovadă

care să întărească afirmaţiile celui care vorbise. Toţi trei purtau tunici simple, aveau pielea murdară şi erau neraşi.

— Spuneţi că sunteţi senator? a zis optio, umezindu-şi buzele cu un aer agitat. Cer iertare că vorbesc astfel, domnule, dar puteţi dovedi asta?

— S-o dovedesc? Sempronius s-a încruntat şi a întins brusc mâna ca să-şi arate inelul senatorial de aur pe care îl moştenise de la tatăl lui. Uite! Îţi ajunge?

— Mda, cred că da... a răspuns optio precaut. Altceva mai aveţi ca dovadă?

— Ce anume mai doreşti? a întrebat Sempronius iritat. Inelul este suficient. Iar acum, lasă-ne să intrăm şi du-ne la cel care comandă. Altfel, o să te acuz de nesupunere.

Optio a luat poziţia de drepţi şi a salutat.

— Am înţeles, domnule. Deschideţi porţile!

Doi dintre soldaţii lui s-au repezit să împingă canaturile grele din lemn. Cu un geamăt, poarta s-a deschis. Optio a lăsat patru oameni de pază şi, escortat de alţi doi, i-a condus pe senator şi pe cei doi centurioni în acropolă. Dincolo de poartă se găsea o curte mică, de o parte şi de alta căreia se întindeau depozite, iar în faţa lor se vedea bazilica. La un capăt al structurii de pe acoperiş câteva olane căzuseră şi se spărseseră. În rest, clădirea era intactă. La umbra zidurilor acropolei stăteau alţi soldaţi auxiliari, iar unii dintre ei s-au uitat curioşi la optio şi la cei patru soldaţi care îi însoţeau pe romani către intrarea în bazilică.

— S-ar părea că aţi avut noroc, a spus Macro. Nu văd prea multe daune aici.

— Da, domnule, a răspuns ofiţerul, privind în jur. Numai că mulţi dintre soldaţii mei erau în oraş când s-a produs cutremurul. Iar după aceea, a venit valul. Încă nu ştiu unde se află ceva mai mult de jumătate din cohortă.

— Cohortă? Cum se cheamă?

— A Douăsprezecea Hispania, domnule.

— Trupe de garnizoană?

— Aşa au fost în ultimii cincisprezece ani, a recunoscut optio. Înainte de asta, unitatea a apărat graniţa danubiană. Se întâmpla înainte de a face eu parte din cohortă.

— Am înţeles, a spus Macro, dând din cap. Şi cine este comandantul?

— Prefectul Lucius Calpurnius, dar el se află acum la Gortina, capitala provinciei, împreună cu restul demnitarilor. Cât stă acolo, l-a lăsat la comandă pe centurionul Portillus.

Au pătruns în bazilică, au trecut prin dreptul unor birouri pustii şi au traversat sala mare, ajungând la încăperile de pe latura îndepărtată. Optio s-a oprit dinaintea unei uşi deschise şi a bătut în rama ei.

— Intră! s-a auzit vocea cuiva care părea obosit.

Optio le-a ordonat oamenilor săi să rămână afară şi i-a condus pe Sempronius şi pe însoţitorii lui în biroul prefectului. Era o încăpere spaţioasă, cu storuri la ferestrele care dădeau spre oraş şi mare. În mod normal, priveliştea ar fi fost foarte frumoasă, a gândit Cato, dar în acea zi privitorul ar fi avut sub ochi imaginea distrugerii şi a suferinţei. În faţa ferestrei, aşezat la un birou, se afla un bărbat îndesat, purtând o tunică militară. Era complet chel, iar pe faţă avea riduri adânci. S-a uitat mirat printre gene la oaspeţi.

— Da. A, tu erai, optio. Cine sunt aceşti oameni?

— S-au prezentat la poarta mare, domnule. Optio a făcut semn spre Sempronius. Acest domn susţine că este senatorul roman Caius Sempronius. Iar după spusele sale, ceilalţi doi sunt centurioni.

— Am înţeles. Portillus i-a mai privit o dată pe cei trei, apoi s-a ridicat de pe scaun şi s-a apropiat, ca să-i vadă mai de aproape. Domnule, îmi daţi voie să vă întreb ce treburi vă aduc la Matala?

— Sigur, i-a răspuns Sempronius răbdător. Ne aflam pe o corabie care se îndrepta spre Roma. Ieri-seară, în largul coastelor insulei Creta, am fost izbiţi de un val gigantic.

— De unde venea corabia? l-a întrerupt Portillus. Din ce port?

— Caesarea, de pe coasta Siriei, i-a răspuns senatorul pe dată.

— Căpitanul corabiei poate întări asta?

— Căpitanul a fost măturat de val. Dar îl poţi întreba pe secund, dacă socoteşti că este nevoie.

— Probabil că o voi face. Mai târziu. Preţ de o clipă, Portillus i-a măsurat cu ochi bănuitori. Înţeleg, aşadar, că aţi văzut ce a făcut valul aici, în Matala. Ceea ce naşte întrebarea, dacă a fost atât de puternic să distrugă un oraş întreg, cum a reuşit să supravieţuiască o simplă corabie?

— A fost cât pe ce să nu supravieţuim! a intervenit Macro, uitându-se iritat la Portillus. Pe de altă parte, şi *tu* ai scăpat

neatins după puhoi. Poţi să-mi explici asta? Stai frumuşel aici sus, în timp ce totul se duce de râpă din ce a mai rămas din oraş.

Sempronius a pus o mână pe umărul lui Macro.

— Ajunge. Centurionul Portillus are dreptate să se arate precaut. În zilele următoare nenumăraţi oameni ar putea cutreiera insula fără ţintă, pretinzând că sunt una sau alta. Tot ce am asupra mea ca să îmi dovedesc identitatea este inelul meu senatorial. Uite-l aici.

Şi a ridicat mâna pentru ca Portillus să-l poată examina.

Vreme de câteva momente, bărbatul s-a scărpinat în bărbie, apoi a spus:

— De acord, să convenim că sunteţi cine susţineţi. Ce căutaţi aici?

— Acesta era cel mai apropiat port în care am reuşit să ajungem după ce am reparat avariile cum am putut, i-a explicat Sempronius. Sperasem să facem corabia să plutească din nou, ori măcar să ne continuăm drumul cu alta. Acum, însă, după ce am văzut ce a rămas din Matala, ne este limpede că vom rămâne blocaţi aici până la sosirea unei alte corăbii. Caz în care, cât aşteptăm, vom avea nevoie de un adăpost. Sperasem să îi cer comandantului tău să ne ajute, dar am înţeles că este plecat.

— Adevărat. S-a dus la palatul guvernatorului Hertius, în Gortina, ca să participe la banchetul anual. Alături de prefect şi celelalte notabilităţi. Imediat ce a trecut cutremurul şi s-a retras valul, i-am trimis un raport. Ar trebui să se întoarcă la post dintr-o clipă în alta.

— Cât de departe este Gortina? a întrebat Cato.

— E cam la cincisprezece mile.

— Şi prefectul nu s-a întors încă, şi nici nu ţi-a trimis răspuns?

— Nu. Deocamdată.

Macro a respirat adânc pentru a-şi domoli sentimentul crescând de nemulţumire.

— Şi ce ai făcut în acest timp?

— Ce am făcut?

— Ca să-i ajuţi pe oamenii de acolo, a spus Macro, arătând cu degetul mare spre fereastră. Ca să-i ajuţi pe cei prinşi sub dărâmături, să îngrijeşti răniţii, să găseşti şi să distribui hrană şi apă şi să restabileşti ordinea. Ei, bine?

Portillus s-a încruntat.

— M-am asigurat că oamenii cohortei sunt bine şi pregătiţi să îndeplinească ordinele pe care le-ar fi dat prefectul la întoarcerea de la Gortina. Iată ce-am făcut.

— Ce prostie! a mârâit Macro. Slujbaş de nimic ce eşti! Tu şi soldaţii tăi staţi pe noadă, în timp ce, în oraş, lumea are nevoie de voi. Ai datoria să păstrezi ordinea. Asta trebuie să faci atunci când eşti comandantul unei garnizoane.

Sempronius a tuşit.

— Macro. Centurionul Portillus va face tot ce trebuie în momentul când se va întoarce prefectul, sunt convins.

— Presupunând că se va mai întoarce, a intervenit Cato.

Ceilalţi şi-au întors privirile spre el.

— De ce să nu se întoarcă? a întrebat Portillus, ridicând din sprâncene.

— Când i-ai trimis mesajul?

— Seara trecută.

— Înseamnă că ar fi avut timp să-ţi răspundă sau să revină. Şi atunci, de ce nu ai primit răspuns?

— Nu ştiu! a spus Portillus, ridicând mâinile. O fi având vreun motiv. Poate este nevoie de el în Gortina.

— Poate, a recunoscut Cato. Pe de altă parte, dacă ţinem seama de ce s-a petrecut aici, cu siguranţă că oraşul Gortina a fost lovit la fel de serios.

În timp ce Portillus se străduia să accepte ceea ce sugerase Cato, prin bazilică s-a răspândit slab, ca un ecou, un sunet de copite ce venea din curte. Macro s-a întors în direcţia zgomotului şi s-a apropiat de uşă. La intrarea în bazilică şi-a făcut apariţia o siluetă înveşmântată în mantie, care a traversat în fugă holul, îndreptându-se spre biroul prefectului.

— S-ar părea că vom afla destul de curând ce s-a întâmplat la Gortina, a zis Macro cu glas reţinut.

O clipă mai târziu, nou sositul s-a oprit în faţa celor trei ofiţeri şi a senatorului, chinuindu-se să-şi recapete suflul. Mantia şi faţa îi erau pline de praf după goana călare. Înainte de a raporta, omul a făcut un efort să ia poziţia de drepţi şi să salute.

— El este cel pe care l-ai trimis la Gortina? a întrebat Sempronius.

Portillus a confirmat cu o mişcare a capului, uitându-se la sol.

— L-ai găsit pe prefect?

— Da, domnule. Adică, l-am şi văzut.

— L-ai văzut? Ce vrei să spui? Vorbeşte să pricep şi eu, soldat!

— I-am văzut cadavrul, domnule. Prefectul a murit. La fel ca aproape toate oficialităţile provinciei.

— Mort?! a exclamat Portillus, scuturând din cap. Cum asta?

— Când a început cutremurul, se aflau cu toţii în sala de banchet din palatul guvernatorului. Tavanul s-a prăbuşit peste ei. Personalul guvernatorului, adică cei care au supravieţuit, au scos cadavre de sub dărâmături toate ziua, domnule. Doar o mână de oameni au rămas în viaţă. Iar unii dintre ei nu mai au mult de trăit.

— Nu cred, a mormăit Portillus. Nu e posibil aşa ceva.

Cato s-a apropiat de mesager.

— Şi guvernatorul cum e? A murit şi el?

— Nu. Asta, cel puţin când am plecat eu din Gortina, domnule. Dar era grav rănit. I-au fost strivite picioarele. El m-a trimis înapoi, ca să mă prezint la centurionul Portillus.

— La mine?

— Da, domnule. Eşti cea mai importantă oficialitate romană din Matala. A ordonat să preiei conducerea.

— Eu? Portillus a căscat ochii mari de uimire şi îngrijorare. Sigur trebuie să fie vorba de altcineva.

— Ba nu, domnule.

— Dar... dar trebuie să mă gândesc. Portillus s-a retras, apoi s-a întors să privească pe fereastră. Am nevoie de timp ca să-mi fac un plan. Să restabilesc ordinea. Şi eu...

A tăcut, iar umerii i s-au pleoştit. Macro s-a aplecat spre Cato şi Sempronius şi le-a şoptit:

— Acum este nevoie de ceea ce aş numi o acţiune hotărâtă.

— Ai dreptate, i-a răspuns Sempronius. Trebuie să facem ceva. Neîntârziat.

CAPITOLUL 5

Senatorul Sempronius şi-a dres glasul şi a făcut un pas spre masa de lucru a prefectului.

— Centurion Portillus!

Ofiţerul s-a întors imediat la auzul tonului poruncitor al vocii senatorului.

— Centurion Portillus, în situaţia aceasta de urgenţă, îmi asum autoritatea de guvernator. Voi prelua şi comanda tuturor forţelor militare şi navale aflate în Creta, începând cu această cohortă. Ai înţeles?

La fel ca şi ceilalţi oameni din încăpere, Portillus a părut şocat. După un moment, şi-a înghiţit nodul din gât, apoi şi-a împreunat mâinile.

— Da, domnule, dar guvernatorul m-a numit pe mine, doar aţi auzit.

— Guvernatorul a acţionat presupunând că eşti cel mai mare în grad dintre oficialităţi. Nu avea de unde să ştie că eu, sau aceşti ofiţeri, ne aflăm pe insulă. Şi în calitate de centurioni de legiune, ei au un grad mai mare decât tine, iar eu deţin autoritatea pe care mi-o acordă rangul de senator. Eu sunt cel mai potrivit să-l înlocuiesc pe guvernatorul Hirtius şi intenţionez să preiau comanda. E limpede?

Portillus a dat din cap, apoi şi-a muşcat buza de jos.

— Ai vreo împotrivire cu privire la hotărârea mea?

— A, da, domnule. Există o chestiune de protocol.

— Protocol? a mormăit Macro. La ce te referi?

— Strict vorbind, senatorul trebuie să obţină aprobarea împăratului pentru a intra într-o provincie, a spus agitat Portillus.

— Poftim? a exclamat Macro, ridicând glasul. Despre ce naiba vorbeşti? Corabia noastră ia apă ca un ciur. Ne puteam duce altundeva? Ori îţi închipui că trebuia să dăm mai întâi fuga până la Roma ca să obţinem acordul împăratului pentru a pune piciorul pe insula asta?

— Aşa sună regulamentul, domnule.

— E o prostie, s-a răstit Macro. Dă-l naibii de regulament, neghiobule.

Sempronius a intervenit:

— Centurionul Portillus are dreptate să ridice o asemenea obiecţie. Cu toate astea, având în vedere situaţia – situaţia excepţională – cred că reglementările normale trebuie să fie ignorate. Pe de altă parte, a continuat el, întorcându-se către Portillus, sunt convins că vei fi mulţumit să transferi răspunderea asupra cohortei unei oficialităţi mai înalte în grad. Nu-i aşa?

Portillus şi-a plecat capul.

— Desigur, domnule. Cum doriţi. S-a uitat scurt către mesagerul care rămăsese lângă uşă, apoi a continuat pe un ton degajat. Şi, în mod firesc, domnule, aş dori să se ştie că doriţi să preluaţi comanda şi că vă asumaţi toată răspunderea pentru acţiunile pe care le veţi întreprinde.

— Cum vrei, şi vei primi acest lucru în scris, i-a răspuns Sempronius, făcând un efort ca să evite un eventual ton dispreţuitor. Aşadar, din acest moment, eu îmi asum răspunderea. De acord?

— Da, domnule.

— Atunci, prioritatea este restabilirea ordinii în Matala şi ajutorarea supravieţuitorilor. Senatorul s-a uitat spre Cato şi Macro şi, înainte de a lua o hotărâre, a rămas puţin pe gânduri. Centurion Macro trebuie să preiei controlul în Matala. Te autorizez să faci tot ce este necesar pentru a ajuta populaţia. Trebuie să gospodăreşti şi să raţionalizezi stocurile de hrană rămase în oraş şi adăposturile rămase întregi. Vei acorda prioritate salvării celor încă prinşi sub ruine şi răniţilor. Să nu se petreacă acte de hoţie, aşa cum am văzut pe drumul nostru încoace. Ai dreptul să foloseşti forţa pentru a împiedica comiterea unor astfel de nelegiuiri. Ai înţeles?

— Da, domnule.

— Bine. Acum, centurion Cato, noi doi trebuie să pornim neîntârziat spre Gortina. Vom vedea ce a mai rămas din administraţia provinciei. Este nevoie de prezenţa noastră acolo pentru a relua controlul asupra Cretei şi a pune capăt haosului.

Cato a încuviinţat din cap.

— Da, domnule. Şi ce facem cu corabia şi cu cei aflaţi încă la bord?

— Iulia este în siguranţă acolo, a răspuns Sempronius zâmbind.

— Dar ar fi mai în siguranţă dacă am aduce-o aici, domnule.

— Desigur. De asta se va ocupa centurion Macro.

— Ai încredere în mine, a spus acesta din urmă, bătându-şi prietenul pe umăr.

— Şi apoi ai putea să preiei comanda asupra echipajului şi a pasagerilor, a continuat Sempronius. Îi înrolezi în cohortă. Soldaţi sau nu, sunt oameni de treabă. Au dovedit că te poţi bizui pe ei în situaţii de criză.

— Mă voi îngriji de asta.

— Marinari? a făcut centurionul Portillus, clătinând din cap. În a Douăsprezecea Hispania? Nu vor suporta asta, domnule.

— Vor suporta ce o să le spun eu, a răspuns Macro cu fermitate. Şi, din ceea ce am văzut până acum, ei ar reprezenta un sprijin bine-venit pentru trântorii care umblă fără rost prin acropolă. Ascultă, Portillus, vreau să-i văd pe toţi soldaţii şi ofiţerii adunaţi ca pentru paradă. A sosit vremea să-şi cunoască noul comandant.

În timp ce Portillus se grăbea să îndeplinească ordinele primite, Sempronius l-a prins pe Macro de mână.

— Noroc, centurion. Fă ce trebuie făcut. Dacă ai ceva de comunicat, să-mi dai de ştire la Gortina.

— Am înţeles, domnule. Cât timp intenţionaţi să rămâneţi acolo?

Sempronius a rămas un moment pe gânduri, apoi a ridicat din umeri.

— Cât va fi nevoie, aşa cred. Doar zeii ştiu ce vom găsi acolo şi care este situaţia în restul provinciei. După ce evaluez situaţia, o să-ţi trimit vorbă aici, la Matala.

Senatorul şi Cato au luat din locuinţa prefectului câteva mantii care să le ţină de cald în cursul deplasării pe timp de noapte până la Gortina, apoi au ales doi dintre cei mai buni cai din grajdul prefectului, aflat într-un colţ al curţii acropolei şi au încălecat. Îndreptându-se spre poartă, i-au văzut pe oamenii cohortei strângându-se deja în formaţie sub privirea dezaprobatoare a lui Macro, care stătea în umbra făcută de colonada bazilicii. Cato s-a răsucit în şa când a trecut prin dreptul lui.

— Pe curând, Macro.

— Ai grijă de tine, Cato. Presimt că o să avem parte de vremuri grele.

Sempronius a plescăit din limbă şi a îndemnat calul să pornească la trap, apoi s-au apropiat de poartă şi au coborât rampa către strada mare a oraşului, cea mărginită de ruine. Când treceau printre rămăşiţele porţii, Cato a aruncat o ultimă privire spre mare. Deşi partea de golf unde eşuase *Horus* nu se vedea, s-a simţit străbătut de un fior de îngrijorare pentru Iulia.

Lui Sempronius nu i-a scăpat expresia apărută pe faţa tânărului ofiţer şi a zâmbit.

— Stai liniştit, Cato. Nu va păţi nimic atâta vreme cât va fi în grija lui Macro.

— Ştiu, a zis Cato, silindu-se să-i întoarcă zâmbetul. Îl plâng pe acela care va încerca să i se pună de-a curmezişul.

Au ieşit călare din oraş, îndreptându-se spre Gortina peste dealuri, unde au văzut alte şi alte distrugeri provocate de cutremur. Numeroase vile, ferme şi altare de pe marginea drumului se dărâmaseră, ajungând simple mormane de cărămizi, faianţă şi lemne frânte. Supravieţuitorii îi scoseseră de sub dărâmături pe răniţi, precum şi unele cadavre, care zăceau în linţolii improvizate, aşteptând să fie înhumate sau arse. Cei rămaşi în viaţă se uitau la călăreţii aflaţi în trecere cu expresii de groază şi şoc mut. În timp ce îl urma pe Sempronius şi încerca să nu ia în seamă suferinţa care se întindea milă după milă de-a lungul drumului spre Gortina, Cato trăia sentimente de vinovăţie.

La lăsarea serii, senatorul a dat ordin de oprire în apropierea unui sătuc pentru a lăsa caii să se odihnească. Nicio casă nu rămăsese în picioare şi, în întunericul ce se înstăpânea, se lăsase o neclintire înfiorătoare, vreme în care oamenii, ca nişte umbre, se ghemuiau în orice loc putea sluji drept adăpost ca să petreacă noaptea. Nu se auzeau strigăte de durere, şi nici gemetele răniţilor. Singurul sunet era un scâncet slab provenind dinspre ruinele unei mici gospodării din preajmă. Cato şi-a legat calul de ciotul unui copac şi s-a îndreptat spre locul de unde se auzea acel plânset.

— Cato, i-a strigat Sempronius încet. Să nu cumva să te îndepărtezi.

Centurionul a promis cu o mişcare din cap şi a continuat să înainteze cu precauţie. În întuneric, a distins linia unui zid prăbuşit şi ţigle împrăştiate pe pământ. Sunetul era mai limpede. Aplecându-se lângă blocurile de piatră din alcătuirea zidului, a văzut ceva mişcându-se sub ţigle. S-a apropiat şi a dat deoparte una dintre ele. A răsunat un ţipăt de spaimă şi Cato a văzut creştetul unui copilaş care nu avea mai mult de doi ani şi care zăcea pe spate. Era gol puşcă, iar pielea lui palidă şi pufoasă era murdară şi plină de sânge. Ţigla îl lovise în cap şi îi luase o bucată de scalp, astfel că acea porţiune era acoperită cu un strat gros de sânge închegat, întunecat şi lipicios. Copilul l-a privit pe Cato cu ochii mari şi albaştri şi a continuat să scâncească.

— Gata, acum eşti cu mine, a spus Cato cu blândeţe. Sst, o să fie bine.

A îndepărtat molozul de pe jumătatea expusă a corpului său, apoi a observat că un bloc mare de piatră căzuse peste el, acoperindu-i picioarele mai jos de talie.

A prins marginile pietrei şi a ridicat-o puţin, reuşind să vadă că era vorba despre un băiat. Odată ce greutatea i-a eliberat pelvisul şi picioarele, copilul a scos un ţipăt sfredelitor şi ascuţit de durere. Cato a împins piatra deoparte şi l-a luat pe micuţ de mână.

— Gata, nu mai e. Acum, taci. Sst.

A aruncat o privire în jos şi imediat un val de greaţă a ameninţat să-l copleşească. Piatra zdrobise corpul copilului de la talie în jos, sfărâmându-i oasele şi lăsând la vedere carnea delicată. Acolo unde picioarele îi fuseseră rupte cu brutalitate, tijele subţiri ale tibiilor ieşeau de sub piele.

Băiatul a ţipat cumplit şi, brusc, a început să tremure. Cato a desfăcut cheutoarea mantiei şi a acoperit copilul, îndoind un capăt ca să închipuie o pernă. În tot acest timp, băieţelul îi strângea degetele cu o putere uimitoare, până când ţipătul s-a stins, iar el a rămas întins, privindu-l ţintă pe soldat şi cutremurându-se, în vreme ce respira gâfâind sacadat. S-a auzit un scrâşnet de pietriş strivit de cizme, iar centurionul a ridicat privirea şi l-a văzut pe Sempronius, care venise să vadă cine strigase.

— Ce ai acolo?

— Un băieţel. Cato s-a dat puţin la o parte, ca senatorul să-l poată vedea. A fost prins sub dărâmături când zidul s-a prăbuşit.

— Cum se simte?

Tânărul a încercat să-şi alunge gustul amar din gâtlej şi abia după aceea a putut răspunde.

— Are picioarele rupte.

— Am înţeles. Are şanse de supravieţuire?

Vreme de un moment, Cato a rămas tăcut. Ar fi vrut să spună că băiatul va trăi şi că putea scăpa. Chiar dacă, printr-un miracol, ar fi supravieţuit, avea să-şi trăiască restul zilelor ca un olog. Nu venise nimeni să-l salveze, şi centurionul a privit spre ruinele casei, dincolo de zidul surpat unde, fără îndoială, ceilalţi membri ai familiei lui fuseseră îngropaţi sub dărâmături. A coborât privirea spre copil şi a făcut un efort deosebit să zâmbească în clipa când i-a răspuns senatorului.

— Domnule, nu cred că va mai rezista încă o noapte dacă îl lăsăm aici. E un miracol că a rămas în viaţă până acum. Ar putea

supravieţui dacă am găsi pe cineva să-i poarte de grijă. Medicul legiunii a Douăsprezecea Hispania i-ar putea salva viaţa cu preţul picioarelor.

Sempronius s-a uitat la Cato printre gene şi apoi, a hotărât.

— Păcat că nu-l putem duce înapoi la Matala.

— De ce nu? Sunt doar două ore de mers pe drum.

— Două ore dus, două, întors, mai curând trei, dacă mergem pe întuneric. Îmi pare rău, dar nu ne putem permite să revenim la Matala. Trebuie să ne continuăm drumul.

— De ce? a întrebat Cato, ţintuindu-l cu privirea pe Sempronius. Întâi s-ar cuveni să facem tot ce putem pentru el.

— Nu avem timp. Acum, lasă-l acolo şi hai să mergem.

— Să-l las?! a exclamat Cato clătinând din cap. În starea asta? Nu ar avea nicio şansă.

— Chiar şi aşa nu are prea multe. Ai spus-o tu însuţi.

Cato a continuat să-l ţină de mână pe băieţel, muşcându-şi buza.

— Nu. Domnule, nu-l pot lăsa aşa. Nu e drept.

Sempronius a respirat adânc.

— Centurion Cato, nu se pune problema binelui sau răului. Îţi dau ordin.

S-a lăsat o tăcere încordată, timp în care cei doi bărbaţi s-au confruntat din priviri. Apoi copilul a început să geamă slab, iar Cato a coborât privirea şi, cu mâna liberă, l-a mângâiat pe băiat pe părul delicat.

— Uşurel, copile. Uşurel.

— Cato, a continuat Sempronius pe un ton blând, trebuie să ne continuăm drumul. Să ajungem la Gortina cât mai curând. Trebuie să facem tot ce se poate pentru a restabili ordinea, să-i ajutăm pe oameni şi să salvăm vieţi. Nu putem face prea multe pentru acest copil. Şi dacă ne pierdem cea mai mare parte a zilei ca să-l ducem înapoi la Matala, atunci punem în primejdie vieţile altora.

— S-ar putea, i-a răspuns Cato. Cine poate spune asta cu certitudine? Dar dacă îl abandonăm acum pe acest copil, putem fi siguri că va muri, de frig şi singurătate.

— Poate da, poate nu. Are şansa de a fi salvat de altcineva.

— Chiar credeţi asta?

— Dar tu crezi cu adevărat că o întârziere nu ne-ar pune vieţile în pericol la Gortina? a ripostat Sempronius.

Zbătându-se între adevărul cuvintelor senatorului şi dorinţa morală de a face tot ce putea pentru a salva băiatul, Cato s-a încruntat.

— Cum aţi proceda dacă acest copil ar fi Iulia? Aţi insista că trebuie să ne continuăm drumul?

— Dar, din fericire, nu este Iulia. Ascultă, Cato, băiatule, te rog să gândeşti logic. Eşti ofiţer şi datoria îţi impune obligaţii mai mari faţă de imperiu. Sunt convins că, în cadrul unor campanii, ai lăsat în urmă oameni răniţi grav. Băiatul acesta e o victimă, una pentru care nu poţi face nimic. Uite, îndrăznesc a spune că până şi cea mai mică mişcare ar fi îngrozitor de dureroasă pentru el. Chiar vrei să-l torturezi ducându-l pe cal tocmai până la Matala? Doar ca să moară acolo? E o dovadă de mai mare bunătate să-l laşi aici. Sempronius şi-a coborât o mână pe umărul lui Cato, strângându-l uşor. Crede-mă... Acum, să mergem. Vino.

Cato a simţit un gust amar, şi s-a zbătut să accepte argumentele lui Sempronius. Indiferent ce i-ar fi spus inima, avea răspunderi faţă de alţii, mulţi alţii. Şi-a luat cu greu privirea de la faţa băiatului şi a eliberat strânsoarea delicată a mâinii lui. Imediat după aceea, degetele copilului au bâjbâit, încercând să se prindă de ale lui Cato, şi l-a privit îngrozit. Centurionul s-a ridicat în grabă şi s-a retras, eliberându-şi mâna.

— Hai, a spus Sempronius, trăgându-l de acolo şi conducându-l spre caii priponiţi. Nu avem vreme de pierdut.

Când Cato s-a întors şi l-a urmat pe senator, un ţipăt sfredelitor a sfârtecat întunericul şi i-a străpuns inima ca o suliţă. A simţit că-i vine rău, că era o fiinţă rece, inumană, care renunţase la orice pretenţie de a avea calităţile definitorii ale unui om bun.

— Trebuie să mergem, a insistat Sempronius, ridicând glasul, prinzându-l de braţ şi trăgându-l cu fermitate mai departe de ţipetele tot mai puternice ale copilului. Urcă pe cal şi să plecăm. Nu uita ce ţi-am spus. Mai există şi alţii care au nevoie de tine.

L-a condus pe Cato spre cal şi l-a ajutat să urce. Apoi, cu mişcări grăbite, a dezlegat animalul şi i-a azvârlit frâiele în mână, după care a lovit cu palma în crupa armăsarului, făcându-l să pornească la drum cu un nechezat strident. Sempronius a urcat pe calul lui şi i-a dat pinteni, pornind după Cato. Când a ajuns alături de centurion, s-a uitat scurt la el şi, în lumina crepusculară, a văzut expresia sumbră de pe faţa lui. Senatorul a simţit povara grea a sentimentului de vinovăţie strivindu-i inima. Fusese o misiune grea, dar necesară, să abandoneze acel copil grav rănit, şi era limpede că asta îl afectase pe Cato mai mult decât pe sine. Tânărul avea un suflet bun. Nutrea sentimente profunde şi nu se temea să arate. În timp ce-şi îndemna calul înainte, Sempronius a socotit că

din acea situaţie putea măcar să extragă un dram de consolare, provenită din sentimentul că fiica ei îşi alesese bine viitorul tovarăş de viaţă.

În timp ce noaptea cobora asupra Cretei, au continuat să călărească, urmând drumul principal de-a curmezişul rodnicei câmpii către Gortina. Livezile de măslini, pomi fructiferi şi viile se întindeau de o parte şi de alta a drumului, până spre dealurile din depărtare. Cea mai mare parte a pământului fusese cumpărat şi concentrat în proprietăţi deţinute de unii dintre cei mai bogaţi oameni ai imperiului. Deşi aceştia duceau o viaţă luxoasă în oraşe, proprietăţile erau administrate de arendaşi. În subordinea arendaşilor se aflau supraveghetorii, care controlau grupurile de sclavi ce trudeau încă dinaintea zorilor şi până la asfinţit. Pentru majoritatea sclavilor, viaţa era brutală şi scurtă, iar moartea reprezenta o uşurare. Acum, însă, situaţia se schimbase, a gândit Cato. Cutremurul dărâmase multe dintre proprietăţi, iar sclavii aveau să profite de acel prilej pentru a evada sau pentru a se întoarce împotriva foştilor stăpâni.

Era o noapte senină şi, cu toate că luna în creştere şi cerul presărat cu stele răspândeau o lumină difuză, Sempronius şi-a domolit calul.

— Nu are rost să facem caii să se împiedice, a explicat el. Pe de altă parte, poate le-ar prinde bine să se mai odihnească.

— Şi mie.

Cato s-a mişcat în şa, ducând o mână la şale ca să se maseze. Aerul nopţii era rece, şi se întreba dacă luase o hotărâre înţeleaptă lăsând copilul muribund înfăşurat în mantie. Imediat a alungat acel gând nedemn, privind grăbit peisajul din jur. Drumul urca spre o culme nu prea înaltă, iar când au ajuns sus, centurionul a văzut flăcări înălţându-se undeva spre dreapta lui, peste câmpuri, la niciun sfert de milă depărtare.

— Pentru numele zeilor, ce se petrece acolo? a murmurat Sempronius.

Amândoi şi-au înfrânat caii, uitându-se atent spre vâlvătăile urâte care se ridicau spre cer. În apropierea ruinelor unui ansamblu de clădiri ce alcătuiau o fermă fusese aşezat un rug. În jurul lui se găseau patru stâlpi din lemn, fiecare având fixată câte o bară transversală, de care fuseseră atârnate trupurile a trei bărbaţi şi al unei femei, suficient de aproape de foc ca să fie pârjolite de arşiţa degajată de foc. Aceştia se zvârcoleau de

durere, iar ţipetele lor, deşi subţiri şi îndepărtate, l-au făcut pe Cato să-i îngheţe sângele în vene.

În lumina slabă a flăcărilor şi cu ajutorul umbrelor neclare ale celor care se coceau încet pe cruci, centurionul a distins nişte siluete care stăteau în cerc şi urmăreau spectacolul. Unii dintre acei oameni ţineau în mâini amfore din care beau fără sfială în timp ce priveau. Alţii dansau, în vreme ce câţiva dintre ei aruncau cu pietre în victimele lor.

Cato şi-a înghiţit nodul din gât.

— S-ar părea că sclavii se răzbună.

Vreme de câteva clipe, s-au uitat amândoi concentraţi la acea scenă cumplită, după care senatorul a murmurat:

— Sărmanii oameni.

— Mă tem că nu va fi ultima oară când asistăm la aşa ceva, a spus Cato. Îmi închipui că scene similare se vor întâmpla de-a lungul şi de-a latul insulei.

În timp ce priveau, un bărbat mătăhălos a ieşit din mulţime cu un ciocan şi s-a apropiat de crucea pe care era legată femeia. A scos penele, menţinând poziţia crucii, iar apoi, făcând un efort, a împins stâlpul în foc. Crucea s-a legănat, a rămas nemişcată o secundă, timp în care femeia s-a zbătut, încercând în zadar să se elibereze de legăturile de la mâini şi picioare, după care s-a prăbuşit în văpaie cu o explozie de scântei şi o renaştere bruscă a flăcărilor care s-au înălţat spre cer, urmate de un ultim urlet de durere şi groază.

— Am văzut îndeajuns, a decis Cato. Am face mai bine să plecăm de aici, domnule.

— Da... da, desigur.

Tânărul a tras de hăţuri pentru a face calul să se întoarcă în direcţia oraşului Gortina, şi tocmai se pregătea să-şi îndemne armăsarul cu călcâiele, când a văzut o siluetă apărând pe drum, la zece paşi în faţa lor.

— Bine, dar încotro vă îndreptaţi? a întrebat bărbatul pe un ton vesel şi cu un accent predominant latin. Doi călăreţi la drum în miez de noapte sigur nu-s porniţi să facă fapte bune.

Senatorul Sempronius a respirat uşurat auzind vocea amabilă a necunoscutului, iar Cato şi-a lăsat sabia să alunece înapoi în teaca de la brâu.

— Ai face bine să pleci de aici, l-a sfătuit Sempronius. În apropiere se află o bandă de sclavi care s-au trezit brusc liberi. Ar fi de preferat să fugi cât mai ai vreme.

— Oho! a strigat bărbatul drept răspuns şi a înaintat câţiva paşi spre călăreţi. După cum vorbeşti, pesemne eşti un nobil, un adevărat roman, şi sigur nu mă înşel.

— Sunt un înalt copist roman, a confirmat Sempronius. Trebuie să ajung la Gortina cât mai repede posibil, de aceea, te-aş ruga să te dai la o parte din drumul nostru, preabunul meu domn, ca să ne putem continua călătoria.

Necunoscutul se apropiase acum suficient, astfel încât Cato a reuşit să distingă amănunte ale înfăţişării lui. Era înalt, lat în spate, avea părul neîngrijit şi barbă, şi purta o tunică jerpelită. Într-o mână ţinea o bâtă lungă, legănând-o. A ridicat-o, râzând, după care şi-a coborât-o pe umăr.

— Treaba e că acum acest drum îmi aparţine şi am hotărât să încasez o taxă de la toţi cei care îl folosesc. Tonul i s-a înăsprit. Începând cu voi doi. De aceea, coborâţi de pe cai şi daţi-mi frâiele. Împreună cu toate lucrurile de valoare pe care le aveţi asupra voastră.

— Poftim? a exclamat Sempronius, încremenind în şa. Cum de îndrăzneşti?

În timp ce bărbatul vorbea, Cato a perceput o serie de mişcări de o parte şi de alta a drumului, iar apoi a văzut mai multe siluete apropiindu-se de ei. A strâns degetele în jurul mânerului sabiei, apoi i-a şoptit lui Sempronius:

— Domnule, am dat de belea. Vă rog să scoateţi sabia.

— Belea?

Sempronius s-a uitat în jur şi a îngheţat când a văzut câţiva bărbaţi ieşind din întuneric, fiecare dintre ei înarmat cu o bâtă sau o furcă, cu toţii la fel de zdrenţuroşi ca şi cel care îi oprise. S-a auzit un mic clinchet când cei doi romani şi-au scos săbiile şi le-au ridicat, gata să riposteze.

— Hei, domnilor, nu vă forţaţi norocul, a zis bărbatul, cu glas controlat. Nu are niciun rost să sufere cineva. Suntem mai mulţi decât voi. Dacă vă opuneţi prin luptă, jur că vă scot maţele la amândoi. Aşa că, încetişor şi fără grabă, aruncaţi săbiile şi coborâţi de pe cai.

Cato şi-a simţit inima bătând puternic şi binecunoscuta gâdilătură rece pe ceafă care îi spunea că îl aştepta o bătălie grea. A scrâşnit din dinţi şi a mârâit:

— Pentru că ai fost suficient de amabil să joci cinstit cu noi, te avertizez doar o dată. Dă-te la o parte din calea noastră.

După un moment de neclintire, cât cei doi romani s-au uitat cu atenţie la cei care îi înconjurau, cineva a răcnit:

— Puneţi mâna pe ei, băieţi!

Umbrele s-au repezit spre călăreţi. Cato a dat pinteni armăsarului.

— Porniţi, domnule!

Sempronius şi-a îndemnat calul înainte, dar a reacţionat cu o secundă mai lent decât centurionul şi, până când animalul să poată parcurge trei metri, necunoscutul a prins frâiele, iar oamenii lui s-au repezit din lateral.

— Cato! Ajutor!

Cato s-a răsucit în şa şi l-a văzut pe senator lovind orbeşte cu sabia lui scurtă spre siluetele care se agitau în jurul lui.

— Fir-ar să fie! a şuierat tânărul printre dinţi şi a tras cu furie de frâu, întorcând calul. Cu braţul încordat pe mânerul sabiei, a atacat mulţimea adunată în jurul lui Sempronius. Calul a scos un scurt nechezat şi l-a izbit pe omul care ţinea de frâu celălalt animal, iar Cato a lovit cu sabia într-un arc larg, silindu-i pe ceilalţi bărbaţi să se retragă. Apoi s-a prins de cal, strângându-l cu coapsele, după care s-a aplecat în cealaltă parte, secerând cu sabia mâinile care încă mai erau agăţate de frâul calului pe care se afla Sempronius. Lama sabiei a duduit, trecând prin carne şi sfărâmând oase, şi un ţipăt ascuţit a ieşit din plămânii bărbatului care s-a prăbuşit pe spate, îngrozit când şi-a văzut mâna aproape retezată. Cato s-a aplecat în faţă şi a prins frâul, după care i l-a înmânat senatorului.

— Poftiţi!

— Roman ticălos! a strigat unul dintre atacatori, iar Cato şi-a întors privirea la timp ca să vadă un bărbat atacându-l cu o furcă pe care o ţinea cu ambele mâini. A strâns din nou sabia şi a lovit colţii care se apropiaseră de el, ameninţători. Un clinchet ascuţit a răsunat când metalul sabiei a lovit în cel al furcii, iar lovitura dată de Cato a reuşit să îndepărteze colţii uneltei de pieptul lui. O clipă mai târziu a simţit o lovitură ca de pumn în coapsă, însoţită de un nechezat, întrucât celălalt colţ al furcii se înfipsese în coasta animalului. Cato a icnit, apoi a ridicat sabia răcnind şi, cu vârful ei, a străpuns adânc pieptul bărbatului, puţin mai jos de gât. Cu un geamăt, atacatorul s-a dezechilibrat şi a scăpat din mâini coada furcii, apoi s-a lăsat moale la pământ. Preţ de o clipă, coada uneltei s-a legănat, sfârtecând deopotrivă carnea omului şi a animalului, după care Cato a îndepărtat-o cu sabia. Apoi s-a uitat

roată şi a văzut că scoaterea din joc a celor doi bărbaţi îi descurajase pe ceilalţi.

— Fugiţi, domnule! i-a strigat el lui Sempronius.

De astă dată, a aşteptat până când bidiviul senatorului a scăpat din cercul de atacatori, apoi a lovit cu latul sabiei în crupa calului şi a pornit în galop după Sempronius. A auzit un icnet şi a văzut colţii altei furci apropiindu-se din stânga, după care au dispărut. S-a prins bine de grumazul calului şi a strâns degetele în jurul mânerului sabiei ca să fie sigur că nu o va scăpa în timp ce galopau spre Gortina. În spatele lor, atacatorii urlau de furie, fugind o vreme după ei şi renunţând într-un final, proferând tot soiul de insulte ce s-au stins treptat în urma lui Cato, care se îndepărta, urmându-l pe Sempronius.

CAPITOLUL 6

Lui Macro i-a scăpat un oftat greu la vederea rapoartelor primite din partea ofiţerilor şi a copiştilor cohortei auxiliare. Noaptea coborâse, iar de la fereastra biroului putea vedea licăritul torţelor care ardeau pe zidurile acropolei. A clipit, s-a frecat la ochi, apoi a deschis gura, căscând lung, după care şi-a îndreptat din nou atenţia la ceea ce avea de făcut. Pe masa de lucru erau stivuite câteva tăbliţe cerate pe care era înscrisă forţa de luptă a fiecărei centurii din cohortă, având numele celor mai buni oameni din fiecare unitate subliniate de către centurionii lor. Morţii şi dispăruţii erau însemnaţi cu o cruce. Exista şi un inventar amănunţit al proviziilor cohortei, alcătuit de intendent şi un raport din partea singurului asistent numit pe lângă medicul cohortei. Medicul, care se afla în port în momentul cutremurului, fusese dat dispărut. Sala de cazarmă care slujea drept salon medical era ticsită de răniţi, iar asistentul avea nevoie de mai mulţi oameni care să-l ajute pentru a face faţă victimelor.

Pe lângă celelalte probleme pe care le avea, Macro trimisese o patrulă în golf ca să găsească echipajul şi pasagerii de pe *Horus* şi să-i escorteze până la acropole. Acestora urma să li se asigure adăpost, iar centurionul dorea ca oamenii cei mai înzestraţi să completeze rândurile cohortei până la încheierea situaţiei de urgenţă.

Imediat ce preluase comanda cohortei, coborâse în curtea acropolei şi făcuse o inspecţie amănunţită a celor aliniaţi în centurii. Întocmai cum spusese Portillus, doar jumătate dintre soldaţi supravieţuiseră cutremurului care lovise Matala. Cei rămaşi în viaţă erau profund zguduiţi de pierderea camarazilor şi îngroziţi de moarte de zeul care hotărâse să-şi verse furia asupra portului. Cât a păşit încet printre şirurile de soldaţi din A Douăsprezecea Hispania, ochii lui de cunoscător au observat imediat că acea cohortă semăna cu majoritatea unităţilor de garnizoană existente în provinciile mai sigure ale imperiului. A constatat un amestec de veterani obosiţi, care aşteptau cu nerăbdare să fie lăsaţi la vatră şi oameni a căror sănătate se şubrezise în campanii şi fuseseră transferaţi în Creta, unde puteau face faţă unor sarcini mai uşoare, precum aceea de asigurare a ordinii publice. În cele din urmă, o mână de tineri needucaţi şi

slăbănogi, cărora abia dacă li se putea încredinţa o armă şi care stârneau temeri justificate că ar putea să se răznească pe ei înşişi sau să le facă vreun rău camarazilor.

Macro a clătinat din cap. După cum stăteau lucrurile, cohorta nu avea să-i fie de mare folos pentru restabilirea ordinii şi ajutorarea supravieţuitorilor civili. În zilele următoare avea nevoie de oameni mai buni şi încă în număr mare. Până atunci însă, a hotărât să folosească resursele pe care le avea la dispoziţie. Nu că ar fi fost multe, a gândit el, oftând. Inventarul făcut de intendent arăta că în anii din urmă cohorta fusese neglijată. Pentru a intra în graţiile împăratului şi ale senatului de la Roma, mulţi dintre guvernatori făcuseră tot ce se putuse ca să reducă la minimum cheltuielile pe care le impunea conducerea provinciei. Echipamentele uzate nu fuseseră înlocuite, iar soldaţii trebuiau să compenseze aceste lipsuri cumpărând arme de pe pieţele locale. Purtau un amestec bizar de echipament standard şi căşti şi săbii vechi de origine galică sau greacă. Existau puţine praştii, mai toate fără proiectile din plumb, iar rezervele de provizii esenţiale şi de apă potabilă erau foarte limitate. Două dintre rezervoarele de la acropolă erau uscate, iar al treilea era plin doar pe jumătate cu o apă aproape imposibil de băut, lucru pe care Macro l-a constatat când l-a însoţit pe intendent şi a coborât treptele în interiorul răcoros al rezervorului, săpat direct în rocă.

— E dezgustător! a exclamat el, scuipând lichidul cu gust stătut, apoi s-a şters la gură cu dosul mâinii, după care a ieşit afară. Când a fost golit şi curăţat ultima oară?

Intendentul a ridicat din umeri.

— Nu ştiu, domnule. Cred că înainte de sosirea mea aici.

— Şi de cât timp eşti aici?

— De şapte ani, domnule.

— Şapte ani, a repetat Macro cu glas sec. Şi ai preferat să ignori problema asta?

— Nu, domnule, i-a răspuns indignat intendentul. Era un bărbat uscat, slab şi bătrân, cu trăsături întunecate şi zbârcite, dar avea şi cicatrice care dovedeau că participase la multe bătălii, a trebuit Macro să recunoască. Prefectul mi-a spus să nu-mi fac griji, a continuat bărbatul. A zis că noi suntem o unitate de garnizoană şi că în provincie domneşte pacea, aşa că nu avea rost să ne pregătim pentru vreun asediu.

— Înţeleg. Ei bine, situaţia s-a schimbat. Cum se crapă de zi vreau să vă văd aici, pe tine şi pe copiştii tăi. Rezervorul trebuie golit, reparat şi pregătit pentru colectarea apei de la prima ploaie.

— Am înţeles, domnule.

Macro s-a uitat pătrunzător la intendent.

— Ascultă... cum spuneai că te cheamă?

— Corvinus, domnule. Lucius Junillus Corvinus.

— Corvinus[2], zici? a zis Macro zâmbind. Corb – ţi se potriveşte. Uite ce e, există oameni care au nevoie de noi. Deocamdată o să-i ajutăm doar pe supravieţuitori. Îi dezgropăm pe cei prinşi sub dărâmături, apoi va trebui să le oferim hrană, apă şi adăpost. În perspectivă, trebuie să asigurăm ordinea. Dacă hrana se împuţinează, o să avem serios de furcă pentru a menţine pacea. Într-o asemenea eventualitate, trebuie ca fiecare soldat din A Douăsprezecea Hispania să fie echipat cum se cuvine şi pregătit de luptă. Asta înseamnă că va trebui să-ţi mişti fundul ca să pui la dispoziţia oamenilor tot ce le trebuie. Ai priceput?

— Da, domnule. O să fac tot ce pot.

Macro a clătinat din cap.

— Tot ce poţi nu este de ajuns. Vei face tot ce îţi cer eu. Dacă n-o să fii în stare să-ţi faci treaba, te retrogradez la gradul de soldat şi o să găsesc pe cineva capabil.

— Da... dar nu puteţi face asta, a spus Corvinus bâlbâindu-se. Voi protesta în faţa prefectului, domnule. Nu aveţi autoritatea de a mă retrograda.

— Poţi protesta cât pofteşti. Prefectul a murit.

— A murit?

— A pierit în cutremurul din Gortina. El şi mai toate notabilităţile care conduceau provincia. De aceea senatorul Sempronius a preluat conducerea. De aceea sunt eu în fruntea cohortei, şi tot de aceea, după ani şi ani, o să munceşti serios ca să-ţi meriţi solda. Macro s-a oprit o clipă şi l-a lovit uşor pe bărbat în piept. Corvinus, de noi depinde totul. Doar noi putem împiedica dezlănţuirea foametei şi a haosului în oraş. Te mai întreb o dată. O să-ţi faci datoria?

Corvinus a respirat adânc şi a dat din cap.

— Bravo, domnule. Uite, până la primul schimb de gărzi din seara asta, vreau un inventar complet privind echiparea cohortei. Ai face bine să te apuci imediat de asta.

— Am înţeles, domnule.

---

[2] Nume derivat din latinescul *corvus,* însemnând corb (n. tr.).

Corvinus a salutat şi s-a întors, grăbindu-se să traverseze curtea şi să ajungă la biroul de intendenţă şi camerele cu provizii. Macro l-a urmărit un moment, apoi a oftat. Spera să rămână cât mai scurt timp în acel post de comandă. Cât să pună cohorta bine pe picioare şi să facă faţă crizei din Matala, până la sosirea altui prefect. După aceea, el, Cato şi ceilalţi îşi puteau continua călătoria spre Roma. Cu cât mai curând, cu atât mai bine, şi-a zis el, în vreme ce se întorcea la biroul prefectului.

După ce a terminat de citit tăbliţele cerate, Macro a trimis după Portillus. Cât l-a aşteptat, s-a servit dintr-un clondir mic de vin pe care prefectul îl păstra într-un mic stelaj aflat într-un colţ al încăperii. Peste acesta căzuseră câteva dale, care sfărâmaseră clondirele de pe rafturile de sus, dar unele de mai jos rămăseseră neatinse. A scos dopul din plută şi a adulmecat. Spre nările lui a urcat o aromă care l-a făcut să zâmbească. Era limpede că prefectul fusese un om care ştia să se simtă bine. Închizând un ochi, s-a uitat cu celălalt în clondir.

— E încă pe jumătate plin, a zâmbit în sinea lui, în timp ce lua vasul şi o cupă argintată şi le-a dus la masa de lucru, unde a umplut cupa până la buză. Nu a fost chiar un dezastru complet.

S-a auzit o ciocănitură în uşă şi, fără să mai aştepte răspuns, Portillus a deschis-o şi a intrat în birou. La vederea vinului, pe faţa lui a trecut o umbră de încruntare, apoi a aruncat o privire fugară spre clondirele rămase în colţul încăperii. Macro şi-a dat seama că omul sperase să le păstreze pentru sine, de vreme ce fostul lui comandant nu se mai putea bucura de astfel de mângâieri pământeşti.

— Hm, mi-aţi cerut să mă prezint aici, domnule.

— Da. Închide uşa.

Odată uşa închisă, Portillus a rămas în poziţie de repaus în faţa mesei de lucru, iar Macro şi-a dres glasul şi a spus:

— Centurion, această cohortă nu este bună defel, dar am convingerea că o ştii deja. Organizarea dovedeşte delăsarea, soldaţii sunt, în general, de mâna a doua, iar ofiţerii sunt şi mai şi. Însă, şi aici a făcut o pauză, toate astea se vor schimba. Şi cum eşti adjunctul meu la comandă, o să mă ajuţi să operăm aceste schimbări. Ţi-e clar?

Rezervat, Portillus a dat din cap.

— Nu ţi-am auzit părerea, centurion.

— Da, domnule. Este clar.

— Bine. Macro a lovit uşor cu palma în tăbliţele cerate. Cei mai buni optzeci de oameni din cohortă să alcătuiască o centurie de luptă, iată ce vreau în primul rând. Aceştia trebuie să aibă cel mai bun echipament şi să fie comandaţi de cel mai bun ofiţer. Pe cine îmi recomanzi?

Portillus şi-a ţuguiat buzele un moment şi apoi a răspuns:

— Centurionul Milo, domnule. A fost promovat dintr-o legiune acum un an.

— Înseamnă că încă nu s-a lenevit de tot. Bine, Milo va fi comandantul. Să-şi aleagă un purtător de stindard, un optio şi un copist după cum socoteşte el.

— Am înţeles, domnule.

— În ceea ce priveşte restul oamenilor, aceştia vor lucra în oraş cum se crapă de ziuă. Să-şi lase echipamentul aici, la cazarmă, dar să-şi păstreze săbiile şi să se împartă în două grupe. Jumătate se vor ocupa de salvarea celor captivi sub dărâmături şi de transportul răniţilor până aici, pentru a fi trataţi. Ceilalţi să scotocească printre ruine după provizii şi vin. Pe câţiva îi poţi trimite să care apă din pâraiele cele mai apropiate pentru a începe să umple rezervoarele.

— Dar asta va dura un veac, domnule.

— Păi, deocamdată nu plecăm nicăieri, adevărat, Portillus?

— Da, domnule.

— Bun, astea sunt ordinele pentru mâine. Ţine seama să le spui oamenilor tăi că furtul este interzis. Dacă soldaţii descoperă jefuitori printre civili, trebuie să-i împiedice. La nevoie, pot să recurgă la forţă, dar să nu intervină dintru început cu sabia împotriva lor. Localnicii au suferit deja destul de mult. Şi încă ceva. După cum spune Corvinus, avem în magazii nişte corturi. Sunt vechi şi probabil că nu au fost scoase de acolo de ani buni, dar e posibil să mai poată fi folosite. Pune câţiva oameni să le înalţe pe panta din faţa acropolei, în afara oraşului.

Portillus a dat din cap, apoi şi-a muşcat buzele.

— Domnule.

— Da, ce e?

— Mi-a venit o idee. Mai toată hrana din Matala era depozitată în magaziile din oraş. Aproape de piaţa mare.

— Şi?

— Valul a distrus zona şi a luat cu sine mai toate resturile. Iar ce-a rămas a fost distrus. Singurele alimente sunt cele care se mai găsesc prin case. Ceea ce nu înseamnă mare lucru.

— Hm, ai dreptate. Macro s-a rezemat de spătar şi a dus o mână la falcă. Aşadar, să strângem ce se poate şi apoi să căutăm alte surse de hrană. Sunt proprietăţi în apropierea portului?

Portillus a rămas un moment pe gânduri.

— Cea mai apropiată se află pe coastă şi aparţine senatorului Canlius. Produce ulei de măsline şi grâne.

— Este bine pentru început. Voi trimite câţiva oameni cu carele. Să ia ceea ce ne trebuie, iar proprietarul ne va face nota de plată când va fi înştiinţat la Roma.

— Senatorul Canlius nu va aprecia gestul, domnule.

— Tot ce se poate, a spus Macro, pufnind. Dar asta nu va mai fi problema mea, aşa că nu-mi pasă. Trebuie să asigurăm o aprovizionare bună, astfel ca oamenii noştri şi populaţia să nu sufere de foame cât rezolvăm situaţia de criză.

— Să sperăm că vom reuşi, domnule.

— A, sigur vom reuşi, a zis Macro zâmbind. Nu admit altceva. Cam atât pentru moment, Portillus. Îi voi pune pe copişti să pregătească ordine precise pentru fiecare unitate. Vă vor fi aduse ţie şi celorlalţi ofiţeri când vor fi gata. Imediat ce răsare soarele, vreau ca A Douăsprezecea Hispania să se apuce de treabă.

S-a auzit încă o ciocănitură în uşă.

— Intră!

Uşa s-a deschis, iar în încăpere a pătruns un auxiliar care a salutat.

— Patrula s-a întors din golf, domnule.

— Au adus cu ei echipajul şi pasagerii?

— Da, domnule.

— Bine. După ce ajung aici, trimiteţi bărbaţii în cazarmă. Îi dispersezi. Apoi le spui că au fost înrolaţi în cohortă şi că trebuie să respecte disciplina militară. Ai face bine să-i lămureşti ce înseamnă asta, clar?

— Am înţeles, domnule, a spus auxiliarul surâzând.

— Femeile şi copiii să fie duşi în bazilică. Pot fi adăpostiţi în sala administraţiei. Apoi o rogi pe fiica senatorului să fie amabilă şi să vină la mine.

— Am înţeles, domnule, a zis auxiliarul, apoi a salutat şi a ieşit.

Centurionul Portillus a ridicat din sprâncene.

— Fiica lui Sempronius? A nimerit în mijlocul acestui dezastru? Nu prea cred că fata unui purtător de purpură se va mulţumi cu o asemenea cazare.

Macro s-a gândit la vremurile disperate când o cunoscuse pe Iulia în cursul asediului citadelei din Palmira. Riscase la fel ca şi restul apărătorilor şi nu ceruse mai mult decât raţiile sărăcăcioase ce se distribuiau şi celorlalţi, dându-şi toată osteneala să îi îngrijească pe cei bolnavi şi muribunzi. Chiar dacă făcea parte din aristocraţia privilegiată, Iuliei nu-i plăcea să fie răsfăţată sau să se jeluiască. În acele momente îşi dovedise valoarea.

— Se va adapta ea, i-a răspuns Macro. Nu e un copil. Iulia Sempronia este destul de puternică. Pe de altă parte, nu are de ales.

Portillus şi-a umflat obrajii.

— Prefer să i-o spuneţi dumneavoastră, nu eu. Atunci, ar cam trebui să plec. Am multe sarcini de îndeplinit.

— Da, du-te la treabă, l-a îndemnat Macro cu glas sever. Nu uita ce ţi-am ordonat. De azi înainte, nu voi tolera delăsarea în această cohortă, ceea ce e valabil deopotrivă în cazul ofiţerilor şi soldaţilor.

— Am înţeles, domnule.

Portillus şi-a plecat capul şi s-a grăbit să iasă din încăpere. Imediat ce a rămas singur, Macro s-a uitat o clipă la cupa de vin, apoi a dus-o cu lăcomie la buze şi a golit-o.

— Aa! Aveam nevoie de aşa ceva.

Şi-a şters un firicel de vin scurs pe bărbie şi, cu un zâmbet de mulţumire, s-a aşezat mai comod pe scaun. Îl durea tot corpul după eforturile chinuitoare făcute în ziua şi noaptea dinainte, iar ochii îl usturau. I-a închis o clipă, bucurându-se de confortul liniştitor al unei scurte clipe de relaxare. Încă gâdilându-i gâtlejul, vinul îi dădea o senzaţie de căldură ce radia din stomac atunci când şi-a împreunat mâinile peste burtă.

— Să mă odihnesc o clipă, şi-a zis cu glas adormit. Doar un moment.

— Te deranjez?

— Po... poftim?

Macro s-a îndreptat pe scaun şi a deschis ochii, clipind des. Iulia stătea în pragul biroului şi îi surâdea larg.

— Vai ce tare sforăiai...

— Eu, sforăiam? Macro a scuturat din cap cu un aer vinovat. Ei, nu-i adevărat. Doar bombăneam ceva în barbă.

— Cu ochii închişi.

Centurionul s-a încruntat la ea.

— Sunt în stare să fac două lucruri în acelaşi timp, domnişoară, să ştii.

— Macro, îmi cer iertare. N-am vrut să te jignesc. Cred că eşti la capătul puterilor după toate prin câte ai trecut. Ca şi noi ceilalţi, de altfel.

— Am uitat ce înseamnă buna creştere, a mormăit centurionul şi a sărit în picioare, grăbindu-se să tragă un scaun în dreptul mesei de lucru. Apoi, bătând uşor cu palma în şezutul lui, a spus: Gata, domnişoară Iulia. Şezi.

— Mulţumesc, a zis ea, scăpând un oftat adânc. Aşadar, unde sunt tata şi Cato?

— Au plecat, domnişoară.

— Au plecat?

— La Gortina. Imediat ce am ajuns aici, am auzit că guvernatorul, personalul lui şi ofiţerii superiori au fost surprinşi de cutremur. Majoritatea au murit pe loc. Tatăl tău a spus că trebuie să preia comanda neîntârziat. El şi Cato au încălecat doi cai din grajduri şi au plecat cât de repede au putut.

— Ca de obicei, a spus Iulia cu o umbră de amărăciune. Fără să lase nicio vorbă pentru mine, da?

— Aşa e.

— Şi Cato?

— A, el m-a rugat să-ţi transmit toată dragostea lui şi să am grijă de tine până când se va întoarce.

Iulia s-a uitat ţintă la el, clătinând din cap.

— Macro, nu te pricepi deloc să minţi. Mai bine lasă astfel de lucruri în seama unor oameni ca tata, care sunt instruiţi în această privinţă.

— Dacă spui tu...

Iulia şi-a plimbat privirea prin birou şi apoi s-a uitat pe fereastră, către coasta dealului din faţa acropolei, unde se aprinseseră deja câteva focuri, în jurul cărora se adunaseră siluete minuscule.

— Nici nu mi-a venit să cred ce am văzut cât am urcat până aici, a mărturisit ea încet. Credeam că noi am trăit clipe cumplite pe corabie. Dar aşa ceva...

— Am trecut prin momente foarte grele pe corabie, domnişoară. Am fost norocoşi că am supravieţuit. Dar ai dreptate, cred că a fost îngrozitor când valul a lovit portul. Portillus mi-a povestit că s-a auzit un muget asurzitor şi un sunet ca un vuiet, după care clădirile au început să se clatine şi să se prăbuşească, începând cu

cele mai vechi şi mai prăpădite. Fireşte, în astfel de case locuiau îngrămădiţi săracii din Matala. Mii dintre ei au fost îngropaţi sub ruine. Apoi s-a oprit brusc, la fel cum începuse. Bieţii oameni care au rămas în viaţă crezuseră că totul se sfârşise, a continuat Macro ridicând din umeri. Asta, până când valul a izbit portul şi a năvălit prin trecătoare, distrugând totul şi înghiţindu-i pe cei pe care-i întâlnea în cale. Portillus crede că înecaţii sunt la fel de numeroşi ca şi cei care au murit în cutremur.

Iulia l-a privit fix o clipă, apoi a clătinat din cap şi a mormăit:

— Scumpii noştri zei... Ce au făcut oamenii de sunt pedepsiţi astfel?

— Cine poate cunoaşte voinţa zeilor? a spus Macro şi a căscat. Dar, indiferent ce au făcut ca să-i supere pe zei, cretanii au plătit un preţ mult prea mare.

Iulia a aruncat o privire pe fereastră, dar mintea ei încă făcea efortul de a înţelege proporţiile distrugerilor pe care le văzuse în drumul de la corabie şi până la acropolă. Îi era imposibil să-şi imagineze faptul că multe alte oraşe şi sate împărtăşiseră soarta Matalei. Brusc, a îngheţat.

— Crezi că s-a sfârşit? Oare nu se va repeta?

— Nu am de unde să ştiu, domnişoară. Sunt un simplu soldat, nu prezicător. Macro s-a aplecat în faţă şi a continuat, străduindu-se să vorbească pe un ton liniştitor: De când am sosit nu am mai simţit mişcări ale pământului. Putem doar să ne rugăm ca zeii să ne cruţe de alte suferinţe.

— Da, aşa este. Dacă tu crezi cu adevărat că rugile ajută la ceva.

— Ei, bine, dar nici nu strică.

— Cred că ai dreptate. Iulia a tăcut o clipă, apoi l-a ţintuit din nou cu privirea pe Macro. Crezi că sunt în siguranţă acolo? Mă refer la tata şi la Cato.

— Nu văd de ce n-ar fi. Au săbiile la ei, iar oamenii au deja prea multe pe cap ca să le provoace necazuri. Nu vor păţi nimic, domnişoară. Cato e un bărbat rezistent. Se va îngriji ca tatăl tău să ajungă la Gortina, iar apoi se vor apuca să organizeze lucrurile. Crede-mă, Cato ştie ce are de făcut. Se vor descurca bine.

CAPITOLUL 7

— Ce-a fost în mintea noastră? a mârâit Cato printre dinţii încleştaţi, în timp ce senatorul îi lega eşarfa de la gât în jurul rănii. Trebuia să aşteptăm până dimineaţă, şi după aceea să pornim la drum.

— Sst! a făcut Sempronius, uitându-se îngrijorat către copacii din jurul lor. S-ar putea să ne fi urmărit.

— Mă îndoiesc. Cred că străbătusem deja două mile când calul a cedat. Cato a tăcut o clipă când un nou spasm arzător i-a săgetat piciorul. După ce i-a trecut, a respirat adânc şi a continuat. Sunt convins că renunţaseră cu mult înainte de asta la ideea de a ne urmări.

— Să sperăm. Sempronius a făcut un nod şi a verificat bandajul improvizat ca să se asigure că nu va aluneca de pe rană. Gata. Cred că e de ajuns. Eu am greşit, Cato. Trebuia să încetinesc pasul după ce am scăpat de acei nemernici. Ce nebunie să galopăm pe drum, prin întuneric! A fost un miracol că armăsarul tău sau al meu nu s-au prăbuşit mai devreme.

— Ei, acum avem doar un cal, a spus Cato, surâzând sumbru. Nu se mai pune problema de a porni la galop.

Abandonaseră armăsarul rănit undeva pe drum, unde se prăbuşise şi scosese o spumă însângerată pe gură şi nări. Sempronius îl luase apoi pe Cato în spatele lui şi continuaseră încă o milă, după care porniseră pe un drum îngust ce ducea spre un pâlc de pini şi se opriseră acolo ca să se ocupe de rana căpătată de Cato. Dintele furcii străpunsese muşchiul din partea din spate a unui picior, dar fără să atingă osul sau să secţioneze vase sangvine importante. Plaga sângera destul de abundent însă, în ciuda durerii, Cato constatase că încă putea călca pe acel picior. Mersese câţiva paşi, apoi se aşezase, permiţându-i lui Sempronius să examineze rana şi să o bandajeze cât de bine se putea în lumina slabă dată de luna în creştere şi de stele.

Sempronius s-a lăsat puţin pe spate şi s-a aşezat pe pământ, împreunându-şi mâinile în poală.

— Ce crezi că ar trebui să facem acum?

— Nu mai am chef să dăm de alte bande de sclavi răzvrătiţi. Ar fi mai bine să aşteptăm până se luminează, când vom putea vedea drumul şi evita orice necazuri.

— Da, ai dreptate. Senatorul a întors capul şi a privit în urmă, spre drum. Sigur erau sclavi?

— Aşa cred. Toţi erau zdrenţăroşi, şi în plus ne aflam în apropierea acelei proprietăţi unde am văzut... Cato s-a crispat amintindu-şi, aşa că şi-a dres glasul cu zgomot. Probabil că au ieşit pe drum ca să caute nişte victime uşoare. Am avut noroc că am putut să fugim. Dacă sclavii ăştia şi cei pe care i-am văzut mai devreme reprezintă regula, înseamnă că problemele sunt mult mai grave decât mi-am închipuit.

— Cum aşa?

— Ce ne facem dacă trebuie să înăbuşim o revoltă a sclavilor?

— O revoltă? Nu cred. Bineînţeles că se vor produce unele tulburări. Este aproape normal ca sclavii să profite de situaţie şi să se arunce asupra supraveghetorilor. După ce se vor îmbăta de nu vor mai şti de ei şi se vor trezi cu dureri de cap, sunt gata să pun rămăşag că nu vor mai şti ce să facă în continuare. S-ar putea ca unii să fugă pe dealuri, încercând să se alăture briganzilor, dar restul vor rămâne în preajma proprietăţilor până când va veni cineva care să pună lucrurile în ordine.

— Aşa credeţi? a întrebat Cato, cuprins de îndoială. După părerea mea, subapreciaţi primejdia, domnule.

— Sunt doar sclavi, băiatul meu. Sclavi ţinuţi în lanţuri – cei mai josnici dintre amărâţi, cu puţin deasupra fiarelor. Crede-mă, aceşti oameni nu sunt capabili să ia o hotărâre de capul lor. Fără supraveghetorii care îi mână, ei nu vor şti cum să se folosească de situaţie.

— Sper să aveţi dreptate. Dar dacă-şi găsesc un conducător printre ei? Ce se va întâmpla atunci?

— Nu-l vor găsi. Am fost pe multe proprietăţi în viaţa mea, şi ştiu cum se comportă. Oricine dovedeşte o fărâmă de inteligenţă ori independenţă este vândut unei şcoli de gladiatori sau înfrânt şi pedepsit, pentru a sluji drept exemplu pentru ceilalţi. Îi vom avea din nou sub călcâi, ba chiar foarte curând. Imediat ce conducătorii lor, care se fac răspunzători de asemenea purtări, cum ar fi cea de care am avut noi parte, sunt identificaţi şi prinşi, ei vor fi crucificaţi, iar cadavrele lor vor fi lăsate să putrezească acolo. Cred că asta le-ar da sclavilor o lecţie pe care nu o vor uita multă vreme.

Cato a aprobat cu o mişcare din cap. Cu toate acestea, era neliniştit. Nu avea idee câţi sclavi existau pe insulă. Dacă reuşeau să se organizeze şi să-şi găsească un conducător, atunci aveau să

constituie un mare pericol pentru interesele romane în Creta. Iar sclavii nu reprezentau singurul motiv de îngrijorare. Existau briganzi pe dealuri, criminali, sclavi fugari şi proscrişi care aveau să exploateze, cu siguranţă, haosul creat. Dacă sclavii şi briganzii îşi găseau o cauză comună, atunci doar o campanie extinsă ar fi putut face ca insula să rămână în continuare parte a imperiului.

S-a mişcat, retrăgându-se în spate ca să se rezeme de ciotul rămas după tăierea unui copac.

— Cred că acum ar trebui să ne odihnim, domnule. Suntem pe drum de aproape două zile fără să fi dormit. Eu fac primul de veghe. Vă voi trezi când vă va veni rândul.

— Prea bine, dar asigură-te că vei dormi şi tu. Nu aş dori să fii prea obosit şi să nu-mi fii de niciun ajutor când vom ajunge la Gortina.

— Vă trezesc eu, domnule. Aveţi cuvântul meu.

— Foarte bine.

Sempronius a coborât privirea în pământ, apoi a ales un loc lângă alt copac, unde se formase o mică movilă din ace de pin. Şi-a înfăşurat mantia în jurul corpului şi s-a întins, aşezându-şi capul pe o rădăcină. După o vreme, răsuflarea lui a devenit constantă şi profundă, apoi a început să sforăie.

Cato a lăsat capul pe spate şi s-a uitat lung la cer. Era o noapte senină, iar stelele şi luna străluceau pe fundalul negru ca tăciunele al cerului. Privelişte a l-a ajutat să-şi liniştească mintea agitată, dorindu-şi ca Iulia să fie alături de el, cuibărită în braţele sale, şi cu părul atingându-i bărbia. Vreme de o clipă, şi-a adus aminte de aroma parfumului ei preferat şi a surâs discret. Apoi, apariţia unei lumini în depărtare i-a atras privirea, şi s-a uitat atent prin peisajul întunecat, printre două pâlcuri de copaci. Pe câmpie ardea cu vâlvătăi un foc, la câteva mile depărtare şi, în timp ce urmărea, flăcările s-au întins cu repeziciune, cuprinzând o clădire întreagă. A privit într-acolo îndelung, simţind în inimă o senzaţie crescândă de semn rău.

Senatorul Sempronius a preluat veghea şi l-a trezit pe Cato cu puţin înainte de crăpatul zorilor. Cato s-a mişcat şi s-a văzut acoperit cu mantia senatorului. A făcut semn cu capul spre ea şi, murmurând, i-a mulţumit.

— Aveai nevoie de ea mai mult decât mine, a spus Sempronius zâmbind. N-a fost mare lucru să mă plimb de colo-colo ca să mă încălzesc. De fapt, mi-a adus aminte de zilele ca tribun începător

în Legiunea a Noua de pe Rin. Nu prea era timp de odihnă acolo, te asigur. Dar am uitat, şi tu ai fost la post pe aceeaşi graniţă, nu-i aşa?

— Da, domnule. După ce petreci o iarnă acolo, nu mai vrei nicidecum să mai prinzi una. E rece ca în Hades.

— Da, n-am uitat, a spus Sempronius cutremurându-se, apoi i-a întins mâna lui Cato. Hai, trebuie să plecăm.

Când s-a ridicat în picioare, tânărul a scos un geamăt. Îşi simţea ţeapăn piciorul rănit, iar imediat ce s-a sprijinit pe el, o durere care părea să pulseze l-a străfulgerat.

— E rău? a întrebat Sempronius, privindu-l neliniştit.

— Am avut dureri şi mai rele. Dacă reuşesc să curăţ rana şi să mă odihnesc câteva zile, o să mă fac bine.

— Din păcate, nu prea cred că vei avea parte de multă odihnă.

A urcat pe spinarea calului şi apoi s-a aplecat să-l ajute pe Cato. Animalul s-a bălăbănit puţin până s-a obişnuit cu greutatea suplimentară. După ce Cato şi-a petrecut un braţ pe după talia lui Sempronius, acesta a plescăit din limbă şi a întors calul pe drumul care ducea la şosea. Imediat ce au ieşit din pâlcul de pini, Cato a aruncat o privire în direcţia focului pe care îl văzuse în noaptea precedentă, dar nu a văzut decât ruine înnegrite de fum. Alte câteva clădiri arse până în temelii punctau peisajul înconjurător, iar o coloană de siluete îndepărtate traversau un câmp. Nu şi-a dat seama dacă erau sclavi sau civili. Şoseaua din faţa lor era pustie, şi Sempronius şi-a îndreptat din nou calul spre Gortina şi apoi au pornit la trap.

În timp ce soarele se ridica pe cer, scăldând provincia într-o lumină caldă, au mai zărit şi alte bande. Pe drum au dat de supravieţuitori care scormoneau prin rămăşiţele caselor, în încercarea de a recupera lucrurile mai de valoare. Unii stăteau şi priveau pur şi simplu în gol, în vreme ce alţii cerşeau de mâncare. Sempronius s-a străduit să îi ignore şi, privind drept înainte, dădea de fiecare dată pinteni calului, dorind ca acesta să se mişte cât mai repede. Din când în când întâlneau în cale cadavre ce aveau răni de cuţit sau spadă; acele victime se adăugau celor ucişi de cutremur. Pe măsură ce dimineaţa s-a scurs, Cato s-a întrebat dacă el şi senatorul vor putea face ceva pentru restabilirea ordinii în provincie, având în vedere distrugerile şi pierderile masive de vieţi omeneşti. Sarcina părea lipsită de orice speranţă.

În cele din urmă, cu puţin timp înainte de amiază, drumul a descris o curbă pe după un deal şi în faţa lor a apărut capitala

provinciei Gortina. Oraşul se întindea pe o câmpie şi avea o acropolă pe o colină situată la miazănoapte. Zidul era presărat de borte în locurile în care se prăbuşiseră anumite secţiuni. La poarta principală încă erau santinele, acolo unde şoseaua intra în oraş. Dincolo de ziduri au văzut că aproape toate acoperişurile fuseseră avariate şi printre olanele roşii se căscaseră găuri mari la cele mai impunătoare clădiri publice şi temple care rămăseseră în picioare. Într-o parte a oraşului se ridicau o sumedenie de corturi şi adăposturi improvizate, unde fumul scos de focurile făcute pentru gătit se ridica alene spre cerul albastru.

În vreme ce se apropiau de oraş, Sempronius a ridicat o mână, ducând-o streaşină la ochi.

— S-ar părea că daunele sunt mai mici aici decât la Matala.

— Aşa e şi normal. Oamenii de aici nu au avut de îndurat şi valul de apă. Poate că ar trebui să fie recunoscători pentru asta.

Santinelele s-au agitat prevăzătoare când cei doi călăreţi şi-au făcut apariţia în tropot de copite pe drumul pavat care ducea spre poartă. Când calul a ajuns la mai puţin de cincisprezece metri de ei, şeful lor a ridicat un braţ şi a strigat:

— Nu mai înaintaţi. Ce treburi vă aduc aici?

Sempronius a întins mâna pe care purta inelul.

— Sunt senatorul Lucius Sempronius şi am venit să stau de vorbă cu guvernatorul provinciei.

Santinela s-a aplecat într-o parte şi a arătat spre Cato.

— Şi el cine este?

— Centurionul Cato. Călătoream spre Roma cu o corabie când ne-a lovit valul.

— Valul? Santinela s-a apropiat precaut de Sempronius care a oprit calul la mică distanţă de poartă. Domnule, am auzit că un val ar fi lovit coasta, dar poveştile care ne-au ajuns la urechi sunt, cum să zic, destul de bizare. Se spune că au fost distruse porturi întregi şi sate de pe ţărm.

— Adevărat, i-a răspuns Sempronius. Noi am atins coasta la Matala, sau cea ce a mai rămas din oraş. Aşa am aflat că guvernatorul a fost rănit. Am venit să văd care este situaţia.

— Este destul de grea, domnule. Nu au prea rămas ofiţeri în garnizoană; mai toţi se aflau la palatul guvernatorului când s-a petrecut cutremurul. Doar o mână de oameni au scăpat din sala de banchete când tavanul s-a prăbuşit şi i-a îngropat de vii pe toţi.

— Şi unde este guvernatorul?

— În grajdurile palatului, domnule. Ele au rezistat destul de bine, iar acum slujesc drept spital. Acolo am dus toţi răniţii.

Sempronius a tăcut o clipă, apoi a întrebat:

— Care este starea lui?

Santinela şi-a ţuguiat buzele.

— Oficial, se spune că-şi va reveni.

— Însă?

Bărbatul a privit precaut în jur, apoi a coborât glasul:

— Un camarad de-al meu din garda palatului nu e de aceeaşi părere. Dacă vreţi să vorbiţi cu guvernatorul, v-aş sfătui să o faceţi cât mai repede, domnule.

— Prea bine, atunci lasă-ne să trecem.

Santinela a dat din cap aprobator şi, întorcându-se, a strigat către oamenii lui:

— Deschideţi poarta!

S-a auzit un icnet puternic când soldaţii au împins canatul drept, din lemn masiv, iar poarta a început să se deschidă. Icnetul a făcut loc unui scârţâit supărător, apoi unui ţiuit sfredelitor, după care canatul s-a oprit şi nu a putut înainta mai mult. Era loc doar cât să treacă un cal, aşa că santinela a ridicat din umeri în semn de scuză.

— Îmi pare rău, domnule, dar zidăria s-a deplasat, şi mai mult de atât nu putem deschide poarta.

Sempronius a mulţumit cu o mişcare din cap şi a mânat calul prin deschizătură. Pe dinăuntru, oraşul prezenta aspectul deja familiar lor, cu clădiri sfărâmate şi dărâmături împrăştiate de-a latul străzii principale. Printre ruinele şi construcţiile avariate se vedeau mai mulţi oameni decât la Matala şi, pentru prima oară, Cato a început să simtă o undă slabă de speranţă. Unele locuinţe nu fuseseră afectate chiar atât de rău pe cât se temuse, dar şi aşa, şi-a spus el, ceea ce văzuse la Matala îl pregătise pentru ce era mai rău. Calul şi-a croit drum de-a lungul străzii principale, spre inima oraşului, prin dreptul unei pieţe, unde zeci de dughene se prăbuşiseră, iar mărfurile lor strivite, zăcând pe jos, erau culese de supravieţuitori. Când s-au apropiat de centrul oraşului, locul în care, de o parte şi de alta a străzii, se îngrămădeau clădirile publice mari, Cato a constatat că unele se prăbuşiseră, iar coloanele mari de piatră se răsturnaseră ca nişte popice, sparte în bucăţi care zăceau împrăştiate de-a latul străzii, în vreme ce treptele duceau doar spre locul în care se aflaseră odinioară uşile templelor.

Palatul guvernatorului se găsea chiar în centrul oraşului Gortina, la intersecţia celor două străzi principale. Acolo exista un zid exterior înalt, prevăzut cu o poartă cu două arcade, iar înăuntru, o curte uriaşă, pavată, se deschidea spre cealaltă latură. Palatul, o clădire frumoasă din piatră albă, arăta ca şi cum ar fi fost izbită de maşini de asediu. Se vedeau borte mari în ziduri şi doar câteva porţiuni de olane ofereau vreun indiciu privind linia originală a acoperişului.

Sempronius şi-a ţinut răsuflarea.

— E o minune că a supravieţuit cineva după prăbuşirea acoperişului.

— Chiar aşa, a mormăit Cato. Uitaţi, clădirile de acolo arată ca nişte grajduri.

A arătat spre o curte îngustă, înconjurată de ziduri, aflată în lateralul clădirii principale. În faţa ei stăteau ghemuiţi sau în picioare mai mulţi oameni, unii ţinând în braţe copii, sau sprijinindu-i pe alţii, în timp ce aşteptau să fie consultaţi. Doi medici militari, purtând tunici negre, examinau pacienţii, primindu-i doar pe cei mai grav răniţi. Se înţelegea de la sine că mulţimea avea motive să fie supărată, iar când s-au apropiat mai mult de grajduri, Cato a auzit murmur de nemulţumire.

— Faceţi loc! a strigat Sempronius. Faceţi loc, am spus!

Mulţimea s-a despărţit, croind drum în faţa calului, iar, la vederea călăreţilor, expresiile celor aflaţi mai aproape s-au înăsprit.

— Acel tânăr e rănit, a mormăit un bătrân. Uite acolo, la picior.

— Ticăloşii ăştia intră înaintea noastră, a strigat altcineva, şi imediat s-au auzit glasuri nemulţumite răzbătând din mulţime, iar cei aflaţi în faţa lui Sempronius au refuzat să se tragă deoparte.

— Staţi la rând ca şi noi!

Sempronius a privit autoritar în direcţia de unde răsunase ultimul strigăt.

— Sunt senator roman, lua-v-ar naiba! Faceţi ce vi se spune şi daţi-vă deoparte.

— Să vă ia naiba!

— O regulă pentru bogaţi, şi alta pentru săraci! a protestat alt bărbat.

— Exact! a răcnit Sempronius. Aşa stau lucrurile. Iar acum, retrageţi-vă, până nu încep eu să-mi fac loc.

Apoi şi-a scos sabia, ca să dea greutate cuvintelor rostite, şi a aşteptat să vadă dacă îndrăznea cineva să-l sfideze. Oamenii s-au

uitat cu ură la el, dar, când senatorul a împuns cu călcâiele în burta calului ca să-l facă să înainteze, s-au tras deoparte.

Când au trecut de arcadă, pătrunzând în curte, un bărbat a ridicat pumnul, strigând cât îl ţinea gura:

— Fir-aţi să fiţi de aristocraţi! Ai noştri mor aici, iar ei nu au grijă decât de ai lor!

Furia oamenilor a dat naştere altor strigăte şi răcnete de amărăciune, dar Sempronius a rămas cu aceeaşi expresie de dispreţ suveran întipărită pe faţă, în timp ce se apropia de un pripon, unde a coborât din şa, legându-şi calul. Cato a descălecat alături de el, schimonosindu-se când un val de durere l-a fulgerat prin picior. S-a prins cu o mână de coapsă şi, uitându-se în jur, a văzut ieşind dintr-un grajd un bărbat într-o tunică neagră, având o tresă roşie pe braţ.

Doctorul a făcut un semn către piciorul lui Cato.

— Vreau să mă uit.

Şi-a şters sângele de pe mâini cu o cârpă nu tocmai curată şi s-a apropiat de noii sosiţi.

— Romani?

Cato a confirmat din cap.

— Cum s-a întâmplat? a întrebat medicul arătând spre coapsa bandajată a lui Cato.

— Am dat peste nişte sclavi evadaţi. Unul dintre ei m-a împuns cu o furcă.

— Urâtă treabă. Dă-mi voie să mă uit.

— Mai târziu. Acum trebuie să stăm de vorbă cu guvernatorul, a răspuns Cato, făcând semn către Sempronius. Avem de rezolvat urgent anumite treburi cu el.

— Toată lumea are, a spus medicul, cu un zâmbet trist. Numai că acum, bietul de el nu este în stare să primească pe nimeni.

— Păcat, a spus Sempronius. Insist totuşi să-l vedem. Imediat.

Medicul a clătinat din cap.

— Nu vă pot lăsa să-mi tulburaţi pacientul. Mai bine duceţi-vă să vorbiţi cu Marcus Glabius, dacă doriţi să ştiţi ce se întâmplă.

— Cine?

— Glabius este înlocuitorul lui. El a insistat ieri ca guvernatorul să-l numească succesorul său.

— Şi ce funcţie deţinea acest Glabius înainte? s-a interesat Cato. A fost în administraţia civilă? Ori militară?

— Nici una, nici alta. A fost unul dintre perceptorii provinciali.

— Perceptor? a exclamat Sempronius, nereuşind să-şi ascundă expresia de dezgust. De ce naiba a predat Hirtius puterea unui amărât de perceptor? Sunt convins că găsea un alt copist din personalul lui căruia să-i încredinţeze această sarcină.

— Ba nu, toţi erau la banchet când a avut loc cutremurul. Glabius întârziase. Altfel... Cu un gest care-i trăda oboseala, medicul şi-a trecut degetele unei mâini prin păr. În orice caz, sunt prieteni apropiaţi şi tovarăşi de afaceri. E nevoie să vă dau şi alte explicaţii?

Cato a ghicit cu uşurinţă care era aranjamentul. Guvernatorul Hirtius vânduse concesiunea colectării de taxe lui Glabius la un preţ foarte scăzut. În schimb, cei doi aveau o înţelegere personală prin care Hirtius vâra discret în buzunar un anumit procent din taxele stoarse de la locuitorii insulei şi de la neguţătorii care plăteau impozite pe mărfurile ce plecau sau soseau în Creta. O înţelegere obişnuită în întregul imperiu şi un mijloc prin care guvernatorii de provincii acumulau averi uriaşe în cursul mandatului lor. Era o practică ilegală, dar cum persoanele acuzate de astfel de practici aveau fericita şansă de a fi judecate de egalii lor şi aspiranţii la funcţia de guvernator, existau puţine riscuri de a fi condamnaţi. Având în vedere acest lucru, guvernatorii trebuiau să fie atenţi să nu stoarcă prea mult de la o provincie, pentru ca averea strânsă de ei să nu stârnească un interes prea mare din partea împăratului. Nu puţine erau cazurile în care împăratul era dispus să se dispenseze de un roman bogat ca să-i confişte proprietăţile.

— Du-ne la guvernator, a ordonat Sempronius cu fermitate. Imediat.

— Dacă asta vă e voia... a spus medicul, plecând capul. Pe aici, domnule.

Sempronius i-a oferit sprijin lui Cato, şi astfel l-au urmat pe medic de-a lungul grajdurilor până când au ajuns la capăt, unde se afla o încăpere spaţioasă care slujise drept magazie pentru hrana cailor. Fusese golită şi acum, de peretele îndepărtat era lipită o canapea, pe a cărei saltea stătea întins un bărbat. Era nemişcat, şi doar pieptul i se ridica şi cobora ritmic. Respira chinuit şi hârâit. Au traversat camera, iar Sempronius a făcut semn spre o bancă simplă din apropierea unui alt perete şi i-a spus medicului:

— Ajută-mă să car asta.

În timp ce o târau spre canapea, guvernatorul Hirtius a întors capul într-o parte ca să se uite la ei. În lumina ce pătrundea pe o

ferestruică aflată sus, pe perete, Cato a văzut că o parte a feţei lui era acoperită de un bandaj gros. Un cearşaf era întins peste corp, acoperindu-i picioarele. După ce Sempronius şi Cato s-au aşezat pe bancă, medicul, rămas în picioare în apropierea canapelei, a tras cearşaful până la talia guvernatorului. Pieptul îi era dezgolit, iar pielea palidă îi era acoperită de vânătăi pe partea dreaptă a torsului. Pe sub pielea decolorată, oasele i s-au părut lui Cato a fi deformate. Braţul îi fusese rupt şi fixat cu o atelă.

Sempronius s-a aplecat în faţă şi a spus pe un ton liniştitor.

— Salutări, Aulus Hirtius. Ne-am mai întâlnit o dată sau de două ori până acum, la senat, în Roma.

Guvernatorul şi-a umezit buzele şi a dat slab din cap, după care a spus cu glas răguşit:

— Lucius Sempronius... Ţin minte. Ce cauţi aici?

— Am venit să preiau conducerea provinciei.

Hirtius a făcut ochii mari şi a dat să ridice capul când a răspuns tăios:

— Cine te-a trimis?

Acel efort neînsemnat a făcut ca o durere cumplită să se propage prin corpul guvernatorului, care s-a prăbuşit pe canapea cu un geamăt ascuţit şi a scrâşnit din dinţi. Medicul s-a aplecat neliniştit asupra pacientului.

— Staţi liniştit, domnule. Trebuie să rămâneţi nemişcat.

Sempronius a aşteptat până când trupul guvernatorului s-a destins, permiţându-i să respire mai uşor. Apoi a vorbit din nou.

— Nu m-a trimis nimeni. Corabia mea trecea prin dreptul insulei când s-a produs cutremurul. Am aflat că eşti rănit, prietene, şi am venit să-mi ofer serviciile. Acum, când te văd, îmi este limpede că vei avea nevoie de mult timp ca să te refaci. Având în vedere că sunt cel mai înalt în rang dintre oficialităţile din provincie, trebuie să preiau comanda, până vei fi capabil să-ţi reiei îndatoririle.

— Nu e nevoie... am găsit deja pe altcineva.

— Am înţeles asta. Dar, Hirtius, nu pot îngădui ca un perceptor să preia o astfel de răspundere. Astfel de oameni sunt corupţi, asta, în cel mai fericit caz. Nu putem permite ca o asemenea persoană să guverneze Creta.

Hirtius s-a chinuit să ridice o mână în semn de protest. Sempronius i-a prins-o şi a lovit-o uşor, ca să-l liniştească.

— Acum, că sunt aici, nu e nevoie să-ţi mai faci griji. Provincia ta se află în mâini sigure. Jur, pe onoarea mea.

— Nu... a exclamat Hirtius, prăbuşindu-se pe canapea cu un geamăt adânc, iar muşchii feţei i s-au contractat în timp ce el lupta împotriva unui val de durere. În cele din urmă, trupul i s-a relaxat, iar broboane de sudoare i s-au scurs de pe frunte. Respiraţia i-a devenit neregulată când s-a uitat în tavan şi a bolborosit: Soţia mea... a fost găsită?

— Soţia? Senatorul s-a întors spre doctor şi l-a întrebat în şoaptă: Cine era?

— Antonia. Se pare că a plecat de la ospăţ cu puţin timp înainte de declanşarea cutremurului. De atunci nu a mai fost văzută. Dar încă descoperim cadavre sub dărâmături. Mă tem că e doar o chestiune de timp până să îl găsim şi pe al ei.

— Am înţeles. Sempronius s-a uitat lung la guvernatorul suferind, apoi s-a întors către medic. Îl las pe mâinile tale. Să faci tot ce se poate pentru el.

— Desigur, domnule.

Senatorul a coborât glasul.

— Aş vrea să schimbăm câteva cuvinte, dacă îmi permiţi.

S-a ridicat de pe bancă şi i-a făcut semn doctorului să-l urmeze. Ajunşi la uşă, s-a oprit, adresându-i-se în şoaptă:

— Va supravieţui Hirtius?

— Fac tot ce pot pentru el. Cu timpul, s-ar putea să-şi revină.

— Scuteşte-mă de cuvinte care se spun de obicei familiei. Va trăi? Da sau nu?

Medicul şi-a umezit buzele şi apoi a clătinat din cap.

— Are ambele picioare zdrobite. Are şi leziuni interne, coaste rupte şi organe strivite. Mă îndoiesc că va rezista mai mult de câteva zile.

— Am înţeles. Ei, fă tot posibilul să se simtă cât de cât bine.

Medicul a dat din cap.

Privind spre canapea, Cato a adăugat:

— Încă un lucru. Hirtius nu trebuie să mai primească vizite. Nu-i aşa, domnule?

— Ba da, l-a aprobat Sempronius. Desigur. Acesta este ordinul meu care trebuie respectat cu stricteţe.

— Nici măcar Glabius? a întrebat medicul.

— Mai ales el, ai înţeles? Acest om nu trebuie să-l deranjeze pe guvernator. În ceea ce-i priveşte pe toţi ceilalţi, Hirtius a fost încântat că am sosit ca să-i preiau funcţia. Are încredere în mine şi mi-a acordat puteri depline asupra provinciei, până se va

însănătoşi ori va fi trimis un înlocuitor de la Roma. Asta este povestea noastră şi te rog să faci întocmai. E limpede?

— Da, domnule.

— Bine, atunci te rog să examinezi rana centurionului. Curăţ-o şi pune un bandaj nou. Am nevoie ca el să se simtă cât se poate de bine când mă voi duce să-l eliberez pe Glabius din această funcţie temporară.

CAPITOLUL 8

Macro şi-a şters fruntea de sudoare şi a privit printre gene spre soarele ce ardea din înaltul cerului albastru. De la poarta fortificată a acropolei putea vedea echipele de auxiliari care lucrau printre ruine, căutând cu atenţie supravieţuitori sub dărâmături. Imediat ce era descoperit vreunul, începea îndelungatul proces de a-l dezgropa. Unii erau găsiţi destul de uşor, dar mulţi erau prinşi sub un strat gros de zidărie şi suferiseră răni îngrozitoare. Cu toate acestea, s-a văzut el silit să recunoască, Portillus şi oamenii lui acţionau metodic, în timp ce-şi croiau drum de-a curmezişul oraşului spre trecătoarea care ducea spre port. Mulţi sclavi munceau alături de soldaţi; cei care preferaseră să rămână după cutremur. Mai toţi sclavii rămaşi în viaţă profitaseră de acea ocazie ca să evadeze. Aceia aveau să fie prinşi cu vremea, şi pedepsiţi, a gândit Macro. Mulţi dintre ei erau însemnaţi cu fierul roşu şi le-ar fi fost greu să se amestece printre liberţi. Singura lor şansă era să se ascundă în sălbăticie, ducând o existenţă precară, chinuită, care nu era cu nimic mai bună decât cea din sclavie.

Corturile cohortei de auxiliari fuseseră înălţate pe pantele din afara oraşului Matala, şi câteva sute de oameni se adăposteau acum de soare la umbra lor. Mai erau încă două mii de persoane care îşi pierduseră casele şi trebuiau să doarmă sub cerul liber sau să-şi găsească adăpost pe unde puteau, printre pâlcurile de copaci care creşteau ceva mai spre vârful pantei. Acolo sus, exista şi un pârâu, astfel că dinspre muntele care alcătuia coloana vertebrală a insulei pornea spre vale o cantitate îndestulătoare de apă. Macro a văzut mulţi orăşeni cărând vase din piele şi amfore spre corturi, iar la baza unei cascade de la poalele dealului, o mână de copii se zbenguiau împroşcând în jur apa cu reflexe argintii.

Cu toate că existau rezerve de apă, problema cea mai presantă era hrana. Trecuseră trei zile de când preluase comanda cohortei şi imediat se vădise că în port era o nevoie disperată de provizii. O cantitate mică se obţinuse de la proprietatea lui Canlius şi din ruinele Matalei, adăugându-se rezervelor sărăcăcioase din acropolă. Macro se văzuse silit să emită un edict prin care cerea ca rezervele private de alimente să fie predate cohortei. Din acestea avea să se distribuie supravieţuitorilor câte o raţie zilnică. Celor care erau prinşi că doseau hrană ori negustoreau alimente

pe piaţa neagră avea să li se taie raţia şi riscau să fie surghiuniţi din oraş şi din împrejurimile sale. Dacă încercau să se strecoare înapoi şi erau descoperiţi, aveau să fie închişi într-unul dintre rezervoarele pentru apă, acesta fiind ales de Macro drept temniţă cu caracter temporar. Ultimul articol al edictului îi prevenea pe cei care erau prinşi furând alimente din rezervele cohortei că aveau să fie executaţi după o judecată sumară.

Citirea edictului stârnise proteste în tabără, iar mulţimea îl acceptase ca purtător de cuvânt pe părintele ghildei negustorilor, un bărbat îndesat, pe nume Atticus, care putea fi luat drept fratele lui Macro, dacă acesta din urmă ar fi avut vreunul. Centurionul a rămas neclintit în faţa protestelor şi, când a ridicat mâinile ca să potolească mulţimea şi a văzut că asta nu ajută la nimic, şi-a scos sabia şi a lovit puternic cu ea în marginea scutului unui soldat. După ce şi ultimul murmur de furie s-a stins, a respirat adânc şi a arătat spre Atticus.

— Nu mă interesează ce credeţi. Trebuie să raţionalizăm alimentele pe care le avem, altfel lumea va muri de foame. De îndată ce se restabileşte aprovizionarea oraşului, lucrurile vor putea reveni la normal. Până atunci, însă, trebuie să fim disciplinaţi şi răbdători.

Atticus a pufnit.

— Şi vrei să ne faci a crede că tu şi oamenii tăi nu veţi lua mai mult decât partea ce vi se cuvine, adevărat?

— Mă voi îngriji ca alimentele să fie distribuite cinstit, i-a răspuns cu glasul cu care comanda pe terenul de paradă, pentru a putea fi auzit de toată lumea. Vom acorda prioritar hrană celor care ajută la găsirea de supravieţuitori şi provizii în ruine, precum şi celor care răspund de asigurarea ordinii.

— Aha! a făcut Atticus şi, ridicând mâinile în aer, a aplaudat. Ştiam eu. Armata se îngrijeşte de ai săi, iar ceilalţi să se ducă pe pustii. Ei, bine, centurion, nu vom înghiţi asta. Apoi s-a întors pentru a se adresa mulţimii: Eu zic să păstrăm pentru noi înşine alimentele pe care le avem! Iar soldaţii să se descurce singuri!

Mulţimea a ovaţionat şi Atticus s-a folosit de acel sprijin, astfel că a ridicat pumnii în aer, după care, încrucişându-şi braţele la piept, s-a întors zâmbind spre Macro.

— Linişte! a strigat centurionul. Linişte, am spus!

Dar de astă dată, mulţimea nu l-a ascultat, în schimb au continuat să huiduiască, să fluiere şi să ridice pumnii ameninţător.

În cele din urmă, Macro a renunţat şi s-a întors către cei douăzeci de soldaţi pe care îi adusese cu sine ca să aibă mai multă forţă şi autoritate.

— Faceţi-i să audă, flăcăi!

Soldaţii şi-au scos săbiile şi au început să bată cu ele în interiorul scuturilor, dând naştere unui bubuit asurzitor, care a acoperit strigătele mulţimii. Treptat, oamenii au tăcut, iar Macro le-a ordonat soldaţilor să înceteze bătăile.

— Aşa e mai bine. Ascultaţi-mă, v-am spus cum intenţionez să fac lucrurile, şi aşa se va întâmpla. Nu voi tolera nicio încercare de subminare a autorităţii mele ca prefect în exerciţiu al cohortei. Dacă cineva vrea să-şi sporească raţia, atunci trebuie să şi-o câştige, ajutând grupele de muncă ale cohortei să caute prin ruine. În plus, aş avea nevoie de oameni care să-i înlocuiască pe cei care au pierit în dezastru. Dacă printre voi există persoane cu experienţă militară, îi aştept să se înroleze la acropolă.

— Să nu faceţi aşa ceva! a strigat Atticus către mulţime. Nu ne trădaţi pe noi, ceilalţi. Dacă ne ridicăm împotriva acestei brute, ea nu ne va putea face nimic!

— Exact! a spus Macro, pocnind din degete. De asta aveam nevoie. Secţiunea întâi a edictului! Arestaţi-l pe acest om, de urgenţă!

Atticus a rămas cu gura căscată de uimire şi, înainte de a apuca să reacţioneze, soldaţii auxiliari l-au înconjurat, iar doi dintre ei şi-au scos săbiile din teacă şi i-au ţintuit mâinile la spate. El s-a zbătut inutil un moment, timp în care mulţimea a început să protesteze furioasă. Macro şi-a păstrat calmul, ordonând oamenilor săi să pornească în marş către acropolă, urmăriţi de huiduieli şi insulte din rândul populaţiei. Macro şi-a ocupat poziţia alături de Atticus şi de cei care îl reţinuseră.

— Acest lucru nu ar fi fost necesar dacă ai fi avut scaun la cap şi ţi-ai fi ţinut gura.

Atticus a rânjit.

— Aşa spun toţi tiranii.

— Tiran? a exclamat Macro, ţuguind buzele. Eu? Nu, eu sunt un soldat care vrea să-şi facă datoria, iar tu, amice, eşti unul de care e numai gura. Aşa că scuteşte-mă de comentarii despre libertate şi tiranie. Păstrează-ţi ideile până după ce trecem de situaţia asta grea.

Atticus l-a privit cu ură.

— Acum ai pus mâna pe mine, centurion, dar va veni şi ziua socotelii.

— Sigur, a spus Macro, dând din cap. O să-mi notez asta.

— O să pun eu mâna pe tine! a scuipat Atticus. Porcule!

Macro l-a lovit pe neaşteptate cu pumnul, nimerindu-l drept în tâmplă. Cu un icnet, Atticus s-a prăbuşit, dar a fost susţinut de soldaţii care îl escortau de o parte şi de alta. Centurionul a făcut un gest din umeri.

— Uite acum tiranie. Duceţi-l la rezervor şi aveţi grijă să nu păţească ceva pe drum. Va rămâne acolo vreo două zile să se răcorească, şi după aceea o să-l eliberăm.

Coloana mică de soldaţii şi-a continuat marşul de-a lungul străzii principale care ducea spre acropolă. Când au ajuns pe rampă, Macro a văzut-o pe Iulia în apropierea porţii. Trimisese nişte soldaţi în oraş pentru a găsi printre ruine câteva haine potrivite pentru ea, astfel că acum fata purta o tunică albastru deschis care îi ajungea până la glezne. Macro şi-a plecat capul în semn de salut.

— Bună dimineaţa, domnişoară. Ai dormit bine azi-noapte?

— Da, mulţumesc, a răspuns fata, zâmbind. Ai primit vreo veste de la Gortina? Au trecut două zile de când au plecat acolo.

— Încă nu. Am trimis un mesager ieri. Ar trebui să primim răspunsul până la căderea nopţii. Asta ar trebui să-ţi aducă liniştea sufletească.

— Aşa sper, a zis Iulia, jucându-se cu o şuviţă din părul său negru. Imposibil să nu fiu îngrijorată de soarta lor. Cato ar fi trimis veşti imediat ce ar fi putut ca să mă anunţe că sunt bine.

— Dacă e să judecăm după situaţia de aici, cred că ei au mai mult de furcă la Gortina. Dar sunt sigur că ne vor da de veste când vor putea. Nu te îngrijora, domnişoară Iulia. Tatăl tău e un om trecut prin multe, iar Cato e cât se poate de inteligent. Se vor descurca, ai încredere în vorbele mele.

Iulia a dat din cap nu tocmai convinsă şi, după un moment de tăcere, a zis:

— Cât timp crezi că vom rămâne aici?

Macro a ieşit din coloana de soldaţi, apoi şi-a desfăcut bareta coifului ca să-şi şteargă fruntea.

— Greu de spus. Sunt multe corăbii care trec prin Creta, aşa că vestea privind cele petrecute aici va ajunge la Roma destul de repede.

— De când am sosit, nu am observat nicio corabie intrând în port.

— Adevărat, a recunoscut Macro. Pesemne că acel val a provocat daune pe o mare suprafaţă. E posibil să fi lovit corăbiile care se aflau aproape de insulă. Probabil că celelalte au aflat ştirea şi se feresc să acosteze în Creta. Însă, mai devreme sau mai târziu, cineva tot va trage într-unul dintre porturile insulei. Cei de la bord vor auzi veştile şi le vor duce la Roma. După ce va înţelege proporţiile dezastrului, cu siguranţă că împăratul va trimite ajutoare.

— Ajutor? Ce fel de ajutor?

— Trupe, alimente şi un alt guvernator, imediat ce va numi unul. La sosirea acestora, tatăl tău şi noi ceilalţi vom putea lua prima corabie spre Roma.

— Şi cât va dura până când sosesc?

Macro s-a încruntat şi a făcut o apreciere aproximativă a distanţelor ce trebuiau parcurse.

— Sincer, aş spune că se vor scurge cam două luni până când vor ajunge primele ajutoare din partea Romei.

— Două luni? Două? Arătând spre corturi, Iulia a continuat: Ţinând seama de cantitatea de alimente pe care o avem, oamenii aceia nu vor rezista două luni. Trebuie să existe o cale mai rapidă de a primi ajutor. Ce fac provinciile cele mai apropiate? Egiptul, Ciprul sau Grecia?

— Vor face tot ce pot. Din nefericire, îmi imaginez că se tem să întreprindă ceva fără să ceară permisiunea Romei.

— Asta este o nebunie, a spus Iulia clătinând din cap.

— E birocraţie, domnişoară.

— Dar noi trebuie să-i ajutăm pe oamenii aceştia.

— Îi ajutăm. Ei au nevoie de ordine, şi asta voi face. Odată restabilită ordinea, ne putem ocupa de alimente şi vom avea grijă ca toată populaţia să fie hrănită atât cât ne permit rezervele. Are să fie greu, pentru toţi. Şi, domnişoară, sincer vorbind, nu sunt obişnuit să răsfăţ o mulţime de civili.

— Am observat, a răspuns Iulia pe un ton acerb şi a făcut semn cu capul spre coloana care îl escorta pe Atticus. De data asta ai soluţionat bine situaţia. Sunt sigură că micile incidente rezolvate te pot ajuta să câştigi încrederea celor din jur.

— Acum lucrurile sunt anormale, a spus Macro, încruntându-se. Eu nu particip la alegeri. Vreau să fac ceea ce este mai bine pentru supravieţuitori. Ţin să le ofer o şansă decentă de a trece prin situaţia de faţă şi de a reveni la o existenţă normală. Dacă asta înseamnă că va trebui să folosesc metode care nu sunt

agreate de mulţime şi de scandalagii ca Atticus, atunci treburile se încurcă.

— Pentru tine? Sau pentru ei?

— Pentru noi toţi. Macro şi-a aranjat căciuliţa din fetru pe cap şi apoi şi-a aşezat coiful. Şi cum e vorba de noi toţi, am multe de făcut, domnişoară.

În timp ce-şi lega bareta coifului, a pornit după soldaţii lui. Ştiind prea bine că greşise, Iulia l-a urmărit câteva momente. Îl cunoştea pe Macro de suficientă vreme ca să ştie că, indiferent cât de directe şi de aspre ar fi fost metodele pe care le folosea, era întotdeauna bine intenţionat şi cinstit. Până să se hotărască să-şi ceară scuze, centurionul intrase deja în clădirea comandamentului.

Iulia s-a plesnit cu palma peste coapsă, furioasă pe sine, apoi s-a întors cu spatele la acropolă şi a privit dincolo de panta presărată de corturi. Mulţimea care se adunase pentru a asculta edictul lui Macro se dispersa încet, iar grupuri mici de oameni rămăseseră laolaltă, exprimându-şi neîndoielnic furia. Deocamdată, Macro avea autoritate asupra lor, şi-a spus ea, dar când hrana se va împuţina, foamea şi disperarea vor distruge fragila ordine care domnea în acele momente. S-a cutremurat gândindu-se la o asemenea perspectivă, după care, s-a îndreptat încet spre poarta ce dădea spre acropolă. Îşi oferise serviciile de voluntar pentru a-l ajuta pe medicul cohortei să îngrijească răniţii, însă fusese respinsă fără multe menajamente, pe motiv că spitalul nu era locul potrivit pentru o fiică de senator. Când ea încercase să îl contrazică, precizând că mai făcuse asemenea lucruri în timpul asediului Palmirei, medicul remarcase cu amărăciune că oamenii din răsărit erau barbari. În Creta se aplicau alte standarde.

Deşi spera ca medicul să fi avut dreptate, Iulia cunoştea suficient de bine lumea ca să ştie că oricare civilizaţie s-ar putea afla oricând la un pas de anarhie, şi respectiv de haosul sângeros şi inevitabil. Gândul acesta o făcea să-şi dorească foarte mult să se afle alături de tatăl ei şi de Cato. S-a simţit cuprinsă de dorul logodnicului ei, tânjind să fie împreună, pentru că el îi putea garanta siguranţa.

— Sper că nu m-ai chemat aici ca să-mi irosesc timpul, a spus Macro, şi a plasat torţa într-o brăţară de fier, apoi s-a aşezat pe treapta de jos a rezervorului, ca să se uite la Atticus. Lanţul prins de glezna prizonierului era legat de peretele din piatră. Tunica lui

albă era dungată de murdărie. Stătuse în închisoare doar o noapte, dar bezna, duhoarea umedă şi izolarea acţionaseră asupra lui cu o iuţeală impresionantă. I-ai spus santinelei că ar fi vorba de ceva important.

— Chiar aşa e. Vreau să-ţi propun un târg.

— Serios? a zis Macro schiţând un zâmbet. Ce fel de târg? Îmi promiţi că te cuminţeşti dacă-ţi dau drumul?

— Da. O să mă liniştesc.

— Înţeleg, dar de ce ar trebui să cred că aşa se va întâmpla? Vezi tu, nu am încredere în cuvântul tău, tot aşa cum nici tu nu te încrezi în al meu.

Agitat, Atticus şi-a umezit buzele.

— Ştiu unde putem găsi alimente.

— Şi eu ştiu; trebuie să căutăm printre ruine.

— Voiam să spun că ştiu un loc în care putem găsi multă mâncare. Suficientă să hrănim populaţia mai multe zile.

— Aha. Şi unde este acel loc?

— La ferma unui prieten de-al meu.

— Unde?

— Pe coastă, nu departe de aici. Proprietatea îi aparţine lui Demetrios din Ithaca.

— Am încercat deja acolo. Am trimis ieri o iscoadă. A spus că nu a mai rămas nimic. Se pare că sclavii, ori briganzii, prietenii lor, ne-au luat-o înainte şi au golit gropile cu grâne.

— Aşa crezi tu, l-a contrazis Atticus zâmbind. Demetrius este un om foarte calculat. Locuind atât de aproape de mare, s-a temut mereu de raidurile piraţilor. Aşa că şi-a păstrat toate lucrurile de valoare, şi aproape tot ce produce, într-o casă mică aflată la o milă de proprietatea principală. Intrarea trece foarte uşor neobservată, iar clădirea e apărată de o palisadă. Îndrăznesc a spune că Demetrius s-a dus direct acolo după cutremur.

— Presupunând că a supravieţuit.

— Nici nu mă îndoiesc de asta. Este un om foarte inventiv şi precaut.

— Presupun că ne-ai putea conduce acolo.

— În schimbul libertăţii mele… şi a unei recompense.

— Doar după ce-mi spui unde se află această casă, i-a răspuns Macro. Dacă ai dreptate, mă voi gândi în privinţa eliberării tale.

— Nu merge aşa. Ori mă laşi să vă arăt acel loc şi-mi dai drumul, ori puteţi muri de foame, că mie nu-mi pasă, s-a opus

Atticus cu un gest de nepăsare. Sigur, mă poţi tortura ca să-ţi dezvălui zona, pentru ca apoi să mă ucizi discret.

— Nu e o idee rea, a zis Macro, dând încet din cap. Un vătrai încins, vârât în fund, face minuni când e vorba să dezlegi limba cuiva. Aş putea face o încercare, dacă doreşti.

Atticus s-a uitat concentrat la centurion, încercând să ghicească dacă glumea, însă în ochii lui apăruse o sclipire ameninţătoare, de aceea grecul şi-a înghiţit cu greu nodul din gâtlej.

— O să-ţi arăt unde e, şi după aceea mă eliberezi.

— Mă voi gândi la asta.

— Nu cooperez decât dacă îmi garantezi eliberarea, a spus Atticus cât de sfidător a putut.

— E prea târziu ca să închei un târg, amice. Mi-ai spus deja că ştii ceva de care eu am nevoie. Nu prea cred că vrei să iei cu tine în mormânt informaţia cu pricina. Aşa că, se pune doar problema de a te tortura până cedezi. Iar dacă, prin nu ştiu ce miracol, eşti mai rezistent decât te văd eu în stare, atunci s-ar putea să mori înainte de a da ceva în vileag. Nu mă voi plânge dacă va exista o gură mai puţin de hrănit... după ce terminăm cu tine făcându-te fărâme, bucăţică cu bucăţică. Macro s-a rezemat de perete, scărpinându-se nonşalant în barbă. Aşadar, ce alegi? Spui ce ştii, ori mă laşi pe mine să scot totul de la tine?

Atticus a scrâşnit din dinţi şi a expirat lung, şuierat.

— Bine, o să vă duc acolo. După aceea mă pui în libertate?

— Dacă joci cinstit cu mine, voi proceda la fel în ceea ce te priveşte, i-a răspuns Macro. Apoi s-a ridicat şi s-a întors, cu gând să urce treptele.

— Hei! Cu mine cum rămâne? a strigat Atticus după el.

Macro s-a oprit o clipă şi a privit în urmă.

— M-ai făcut tiran. Pot trăi cu asta. Pe de altă parte, peste insulta cu porcul pot trece mai greu. Încă o noapte petrecută aici te va ajuta de minune să devii ceva mai politicos. Somn uşor.

CAPITOLUL 9

Coloana a părăsit Matala odată cu ivirea zorilor. Macro a luat din centuria de luptă patruzeci de oameni înarmaţi cu suliţe pentru a escorta patru care, atâtea câte puteau fi trase de caii şi catârii existenţi în grajduri. O mână de civili se oferiseră să mâne carele şi să lucreze ca salahori. Neras şi clipind agitat, Atticus fusese scos din rezervor şi legat cu lanţul de capra surugiului de la primul dintre care. Omul l-a privit furios pe Macro în momentul în care acesta a trecut pe lângă el ca să-şi ocupe poziţia din fruntea primei secţiuni. Centurionul Portillus îi dăduse deja indicaţii privind drumul până la proprietatea lui Demetrius, iar Atticus avea să îi îndrume abia de acolo până la casa unde se păstrau proviziile. Macro îl lăsase pe Portillus la comandă în absenţa sa. Avându-i la dispoziţie pe centurionul Milo, precum şi celelalte cinci secţiuni ale centuriei de luptă şi oamenii detaşaţi ca grupe de salvare, el trebuia să facă faţă oricărei probleme create de refugiaţi, chiar dacă Macro nu era acolo.

Macro a studiat încă o dată coloana din priviri, ca să se asigure că toată lumea era pregătită, apoi a fluturat o mână şi convoiul s-a urnit. Ghetele celor aflaţi în secţiunea din frunte au prins a scârţâi pe fragmentele de moloz împrăştiate pe suprafaţa uscată a şoselei. În spatele lor răsuna zgomotul constant de copite, scos de cai şi catâri, urmat de huruitul greu al roţilor de care. În coada coloanei păşeau cele două secţiuni rămase, studiate de privirile curioase ale câtorva refugiaţi. Aceştia au urmărit o vreme din ochi convoiul, apoi au revenit la eforturile lor zilnice de a scotoci printre ruine în căutare de hrană sau ceva de valoare care să poată fi păstrat până la încheierea crizei, când viaţa oraşului avea să revină la normal.

Drumul a urcat pe o distanţă scurtă spre interiorul insulei, după care s-a unit cu şoseaua care se întindea de-a lungul coastei sudice a Cretei. O piatră de marcare arăta distanţa până la Gortina, iar Macro a condus coloana în acea direcţie. Încă nu primiseră nicio veste de la Cato şi Sempronius, şi centurionul începuse să se îngrijoreze. Probabil că păţiseră ceva când se îndreptau spre capitala provinciei, dar dacă nu trimitea o trupă de căutare sau dacă nu făcea chiar el acel drum, nu avea cum să afle cu certitudine ce se întâmplase. A încercat să-şi alunge îngrijorarea din minte, privind cu atenţie peisajul rural. Cum drumul ajungea la

câmpia fertilă care se întindea pe mai tot sudul insulei, în faţa lui se deschidea panorama fermelor aşezate de o parte şi de alta, dar peisajul era presărat şi de bordeiele micilor agricultori, clădirile mult mai mari ale proprietăţilor şi, ici şi colo, de câte un sătuc. Au ajuns la o răspântie prevăzută cu o piatră de hotar şi, urmând îndrumările date de Portillus, Macro a condus coloana de pe şoseaua principală către proprietatea lui Demetrius. Convoiul înainta de-a lungul drumului paşnic în vreme ce insectele bâzâiau lenevos printre florile crescute pe margini.

— Domnule, a spus unul dintre auxiliarii din grupul de avangardă, arătând brusc înainte.

La început, Macro a văzut doar un maldăr răvăşit de zdrenţe, dar imediat după aceea şi-a dat seama că era un cadavru. A ridicat hotărât mâna şi a strigat:

— Opriţi-vă!

În vreme ce soldaţii şi carele se opreau, Macro a înaintat prevăzător pe drumul de piatră, privind bănuitor într-o parte şi în alta până a ajuns la leş. Era al unui bărbat care, în ciuda părului cărunt şi rar şi a trăsăturilor destul de obosite, trebuie să fi avut o statură impresionantă. Cadavrul zăcea pe o parte, ghemuit de parcă ar fi fost o minge. Pielea îi era lividă, plină de vânătăi şi tăieturi. Pe sub piele, umflăturile şi denivelările arătau locurile în care oasele îi fuseseră rupte, iar maxilarul de jos, cândva puternic, fusese sfărâmat, aşa încât faţa diformă ar fi fost greu de recunoscut chiar şi de cineva care îl ştiuse foarte bine.

Macro a îngenuncheat să examineze cadavrul şi a strâmbat din nas când a simţit mirosul greu de carne descompusă. Bărbatul avea o tunică de bună calitate, iar centura era decorată cu ţinte de argint. Purta ghete de armată, vechi, dar bine întreţinute, iar un bici greu din piele îi stătea înfăşurat strâns în jurul gâtului. Limba îi atârna afară din gură printre buzele umflate, iar ochii bulbucaţi îi ieşiseră din orbite. Semnul lui Mithra era foarte vizibil pe fruntea lui, iar Macro şi-a dat seama că avea în faţă un veteran legionar. Lăsat la vatră din armată, îşi luase o slujbă ca supraveghetor de sclavi. Viaţa grea dusă în legiune îi făcea pe oameni foarte potriviţi pentru asemenea slujbe, dar îi şi transforma în ţinte ale sclavilor mânioşi, dacă aceştia reuşeau să se răscoale.

Strecurându-şi mâna pe sub cadavru, Macro l-a rostogolit în iarba de pe acostament, îndepărtându-l astfel din drum. Ridicându-se din nou în picioare şi îndreptându-se de spate, a făcut semn

coloanei să înainteze, iar soldaţii au trecut prin dreptul cadavrului, aruncând câte o privire şi păşind mai departe. Acum, după ce văzuseră acel prim semn de primejdie, cei mai experimentaţi începuseră să examineze peisajul înconjurător cu ochi prevăzători. La mică distanţă de leş, drumul trecea printr-o livadă de măslini, după care ieşea în faţa unui grup mare de clădiri şi gropi de grâne, acum goale. Chiar înaintea lor se ridica o poartă impunătoare care ducea spre vila proprietarului. La un sfert de milă depărtare se găsea tabăra sclavilor. În zid existau găuri mari, prin care Macro a văzut rămăşiţele unor barăci lungi unde sclavii erau încuiaţi noaptea. În acele momente, nu se vedea acolo niciun semn de viaţă.

Un miros amărui de ars plutea în aer, astfel că Macro a ordonat încă o dată coloanei să se oprească în faţa porţii.

— Secţiunea întâi, la mine!

Şi-a încleştat degetele pe mânerului sabiei şi s-a apropiat prevăzător de intrarea în vila lui Demetrius. Unul dintre canaturile porţii rămăsese locului, dar celălalt fusese deschis forţat, iar Macro i-a condus prevăzător pe cei opt auxiliari înăuntru. Au pătruns într-o curte spaţioasă şi deschisă, înconjurată de o colonadă, care, înainte de cutremur, sprijinise un acoperiş cu ţigle, acum sfărâmate şi zăcând morman în jurul coloanelor. Faţă în faţă cu poarta se găsea structura, arsă până la temelii, a reşedinţei principale. Zidurile înnegrite şi grinzile carbonizate se profilau întunecate pe fundalul cerului albastru. În centrul curţii se aflau rămăşiţele unui rug mare: o amestecătură de lemn ars, bucăţi negre din diverse obiecte imposibil de recunoscut şi cenuşă. În jurul resturilor focului se înălţau trei piloni şi pari bătuţi în cruce. De fiecare dintre stâlpi era bătut în cuie câte un cadavru, aşezat cu faţa spre foc. Spatele cadavrelor rămăsese nevătămat, astfel că hainele în diverse culori erau încă agăţate de corp. Cu toate acestea, pe partea întoarsă spre foc, leşurile se prăjiseră treptat. Îmbrăcămintea se carbonizase, iar pielea se înnegrise şi era plină de băşici. Buzele le stăteau răsucite din cauza arşiţei, lăsând expuşi dinţii, care acum păreau să rânjească spre soldaţii îngroziţi ce se apropiaseră.

Macro a ridicat capătul mai puţin ars al unui par mai gros şi a răscolit cu el resturile carbonizate.

— S-ar părea că o victimă s-a prăbuşit în foc. S-a întors şi a examinat solul până când a descoperit gaura în care fusese înfipt cel de-al patrulea stâlp, cel care căzuse. Capătul lui încă se zărea

printre rămăşiţele focului. Uitaţi-vă. Am impresia că sclavii au împins una dintre victime drept în flăcări.

— Cumplit mod de a muri, a murmurat unul dintre auxiliari.

Macro a lăsat lemnul din mână, apoi şi-a plimbat privirea în jurul curţii.

— Ei, bine, nu există un mod plăcut de a muri, flăcăi. Am văzut destul. Nu mai avem ce face aici.

Cei rămăşi afară, aşteptând în formaţie, s-au uitat curioşi la expresiile întunecate de pe feţele oamenilor care îl însoţiseră pe Macro în curte. Centurionul s-a îndreptat spre carul în care Atticus era înlănţuit de capră şi i-a ordonat surugiului să îi scoată cătuşele. Deţinutul şi-a masat încheieturile şi a făcut un semn din cap către vilă.

— Aţi dat de urma lui Demetrius?

— Nici nu ştiu cum arată. În orice caz, e imposibil de spus cine erau cei ucişi.

— Ce s-a întâmplat acolo? a întrebat, privindu-l agitat.

— Se pare că sclavii au vrut să se răzbune pe stăpânul lor şi pe familia lui. I-au fript de vii.

— Să ne ferească zeii... Atticus a înghiţit cu greu, după care s-a uitat speriat în jur. Crezi că sclavii mai sunt prin preajmă?

Macro a clătinat din cap.

— Nu, dacă mai au ceva minte. Doar ştii legea – dacă un rob îşi ucide stăpânul, atunci toţi sclavii de pe proprietate sunt executaţi. Eu am o bănuială că după ce şi-au dat seama la ce se pot aştepta, au fugit pe dealuri.

Expresia de pe faţa lui Atticus s-a înăsprit.

— Atunci, ar trebui vânaţi şi ucişi.

— Toate la vremea lor, i-a răspuns Macro fără să-şi arate sentimentele. Acum vreau să ne duci la ascunzătoarea de grâne a lui Demetrius.

— Da, bineînţeles. Atticus a aruncat o ultimă privire spre porţile vilei, apoi a inspirat adânc şi a indicat un drumeag ce se îndepărta de clădiri, ducând spre o lizieră de pini. Într-acolo, a zis el.

Coloana a prins a înainta, dornică să se îndepărteze de duhoarea ce venea dinspre vila incendiată. Însă, înainte de a ajunge la copaci, s-a auzit un strigăt scos de cineva aflat într-unul dintre care, şi, întorcându-se, Macro l-a văzut pe surugiu arătând spre o îngrămădire de stânci aflată la jumătate de milă depărtare. Pe cea mai înaltă dintre ele stăteau trei siluete, care urmăreau convoiul.

— Sclavi, a mormăit Atticus printre dinţii încleştaţi. Ar trebui să-i prindem. Centurion, trimite-ţi oamenii după ucigaşii aceia nenorociţi.

S-au auzit murmure de aprobare din partea celor mai apropiaţi auxiliari, însă Macro a clătinat din cap.

— Nu putem, Atticus. Nu avem soldaţi pregătiţi pentru a-i vâna. Pe de altă parte, băieţii mei nu se pot deplasa rapid dacă au armuri complete. În orice caz, sclavii aceia cunosc bine terenul. Există riscul ca oamenii mei să fie atraşi într-o capcană.

— Cum, îi laşi să scape? a exclamat Atticus, uimit.

— Nu am ce face. În aceste momente avem lucruri mai importante de rezolvat. De sclavi ne vom ocupa mai târziu, Macro şi-a dres vocea şi a strigat cu asprime: Continuaţi să avansaţi! Mişcaţi-vă, trântorilor!

Au pătruns între pini şi drumul a început să şerpuiască, luminat când şi când de razele ce se strecurau printre crengi. Macro a scrutat drumul şi umbrele de o parte şi de alta a lui, după care au mai înaintat jumătate de milă.

— Sper că ai avut dreptate în privinţa acelei rezerve de grâne, i-a şoptit lui Atticus.

— Ştiu cum să ajungem la locul cu pricina, i-a răspuns bărbatul. Sper că sclavii nu au trecut deja pe acolo ca să ia totul. Există posibilitatea ca unii dintre ei să fi cunoscut acea ascunzătoare.

Macro a dat aprobator din cap.

— Să sperăm că nu le-a trecut prin cap să dea foc grânelor. Până şi sclavii trebuie să mănânce.

Drumul a descris o curbă strânsă spre stânga şi a coborât într-o trecătoare cu maluri abrupte. Un loc ideal pentru o ambuscadă, a socotit Macro, la vederea bolovanilor mari împrăştiaţi pe pante. Dacă aceia ar fi fost rostogoliţi asupra convoiului, ar fi sfărâmat carele în bucăţi şi ar fi strivit orice om sau cal întâlnit în cale.

— Cât mai avem de mers?

— Am ajuns, a anunţat Atticus, ridicând o mână şi arătând. Printre copaci, vezi?

Macro a mijit ochii şi a văzut că drumul începea să se lărgească spre un luminiş aflat la o sută de paşi în faţă. De o parte şi de alta, versantele trecătorii se lărgeau. Când coloana a pătruns în luminiş, Macro a văzut o îngrăditură mare din lemn, înaltă cât două staturi de om. La fiecare colţ se găsea câte un turn de veghe, iar în locul în care se termina drumeagul se înălţau porţi solide. În

faţa zidurilor din lemn zăceau câteva cadavre, ţintuite la pământ de săgeţi şi suliţe uşoare.

— Se vede treaba că, până la urmă, sclavii au trecut pe aici, a constatat Macro. Iar aici era cineva gata să-i pună pe fugă.

— Rămâneţi pe loc! s-a auzit o voce de dincolo de îngrăditură, iar centurionul a văzut câţiva oameni apărând deasupra stâlpilor ascuţiţi la vârf ce alcătuiau zidul. Fiecare dintre ei era înarmat cu o suliţă. Apoi a perceput şi alte mişcări în turnurile de veghe apropiate, semn că arcaşii urcau pe scări. O siluetă ivită deasupra porţii şi-a dus palmele pâlnie la gură şi a strigat din nou:

— Am spus să vă opriţi unde sunteţi!

— Staţi pe loc! a ordonat Macro, apoi a făcut un pas înainte şi a ridicat o mână în semn de salut.

— Suntem din Matala. A Douăsprezecea Hispania. Centurion Macro.

— Centurion Macro? N-am auzit de tine.

— Am sosit aici după cutremur.

— Ce frumos! a exclamat caustic bărbatul al cărui cap apăruse puţin deasupra porţii. Dispari de aici! Înainte de a le porunci arcaşilor mei să te doboare.

— Atticus! a strigat Macro, uitându-se peste umăr. Vino încoace!

Oamenii lui s-au dat deoparte, iar deţinutul şi-a croit drum printre rândurile din faţă ale auxiliarilor, oprindu-se alături de centurion.

— Îl cunoşti pe bărbatul de acolo? l-a întrebat Macro, arătând către zid.

Atticus şi-a încordat privirea pentru o clipă, apoi a zâmbit.

— Păi, cum să nu! Acela e Demetrius. A făcut un pas înainte şi a strigat: Demetrius din Ithaca, sunt eu, Atticus!

După o scurtă pauză, bărbatul de deasupra porţii a răspuns pe un ton ce îi trăda uşurarea.

— Atticus! Deci, ai supravieţuit. Nu mă surprinde. Dar cine e amicul tău? Îi cunosc pe ofiţerii din a Douăsprezecea, dar pe el nu-l ştiu.

— A sosit după cutremur, aşa cum a spus.

— Foarte bine... Demetrius s-a întors şi a spus poruncitor: Deschideţi poarta!

Cu un scârţâit slab scos de frânghiile care slujeau drept ţâţâni, canaturile porţii s-au rotit spre interior, iar o clipă mai târziu Demetrius a apărut zâmbitor, înaintând spre Atticus şi Macro.

După ce i-a strâns mâna prietenului său, proprietarul moşiei s-a întors ca să-l măsoare pe centurion.

— Eşti rudă cu Atticus?

— Nu cred, a pufnit Macro.

— Păi, era cât pe ce să te iau drept fratele lui.

— Serios? Ei, bine, va trebui să trăiesc mereu cu ideea asta.

— Atticus, ai un prieten cam scorţos.

— Nu mi-e prieten, l-a contrazis Atticus, clătinând din cap. Ce s-a întâmplat aici? Am trecut pe la ceea ce a mai rămas din vila ta. Când am văzut cadavrele acelea, m-am temut că te-au ucis şi pe tine.

Demetrius s-a încruntat.

— Cadavre? Ce vrei să spui? Ce s-a întâmplat la vila mea?

— Chiar nu ştii?

— Dacă ştiam, crezi că voiam s-o mai aud şi din gura ta? Spune-mi.

Macro şi-a dres glasul.

— Sclavii au ars totul până în temelii. Am descoperit cadavrul unui supraveghetor la mică distanţă de vilă şi alte patru leşuri înăuntru.

Sângele s-a scurs cu totul de pe faţa lui Demetrius.

— Când mi-am adus familia aici, l-am lăsat în urmă pe administratorul principal împreună cu o mână de servitori de încredere.

— Ce s-a întâmplat acolo? a întrebat Macro. După cutremur, adică.

Demetrius a tăcut câteva clipe, cât să-şi adune gândurile.

— Sclavii lucraseră până târziu în acea seară, şi abia se întorseseră când a început cutremurul. Eu eram în grădină, cu întreaga familie. Dacă ne-am fi aflat înăuntru, am fi împărtăşit soarta slujitorilor de la bucătărie, căci am fi fost striviţi de tavan şi îngropaţi de vii. Întâmplarea a făcut ca ei să fie singurii oameni pe care i-am pierdut. Am lăsat poruncă pentru sclavi să repare daunele în măsura în care era posibil, cât noi ne-am adăpostit aici. Administratorul meu s-a prezentat la mine în prima seară de după cutremur şi mi-a spus că sclavii erau ţinuţi sub control de supraveghetori, şi că reparaţiile zidului taberei lor erau în plină desfăşurare. De aceea, am gândit că totul merge bine, asta până când administratorul nu a mai apucat să raporteze în seara următoare şi nici în cea de după. Apoi au apărut sclavii, a continuat el, şi a făcut semn către cadavre. S-au ivit în amurg şi

mi-au cerut să le deschid porţile. Când le-am spus că n-o voi face, s-au repezit spre poartă. Le-am ordonat oamenilor mei să-i oprească şi, după cum aţi putut vedea, ei şi-au îndeplinit misiunea. Sclavii s-au retras printre copaci. De atunci încoace am rămas de veghe, a încheiat Demetrius cu glas obosit. Ca să ne apărăm de aceşti răzvrătiţi.

Macro a făcut un semn din cap către cadavre.

— Aceia nu sunt sclavii tăi?

— Doar unul sau doi. Restul sunt necunoscuţi.

Preţ de o clipă, centurionul a privit cadavrele aflate mai aproape şi a rămas cufundat în gânduri.

— Asta mă îngrijorează. Sperasem că e vorba de o răzvrătire locală. Se pare, însă, că sclavii tăi au fost conduşi din afară. Probabil, de briganzii care-şi fac veacul pe dealuri, şi care au coborât aici ca să stârnească totul şi să înşface bunuri de valoare, ori de sclavii de pe altă proprietate. În orice caz, robii tăi s-au răsculat, asta este clar. Trebuie să ne ocupăm de ei când voi avea posibilitatea asta.

— Să ne ocupăm de ei? a repetat Demetrius, părând alarmat. Dar am investit o avere în ei.

— Ei bine, se pare că ai dat greş cu investiţia asta, i-a răspuns Macro pe un ton sec. Atât cât să ducă la incendierea vilei tale şi la prăjirea administratorului şi a altora care se aflau acolo.

— Când o să-i găsesc pe şefii de bandă, o să-i fac să plătească foarte scump, a spus Demetrius cu amărăciune în glas, după care s-a uitat imediat la Macro. Dar tu de ce ai venit? Ca să ne salvezi?

— Nu, dar tu şi ceilalţi sunteţi bineveniţi dacă vă alăturaţi nouă când ne vom întoarce la Matala.

— Şi atunci, de ce sunteţi aici?

— Am venit să luăm proviziile de grâne, măsline şi orice alte alimente pe care le ai pe proprietate.

Demetrius a mijit ochii, privindu-l pe Macro.

— Cum adică, aţi venit să luaţi ce este al meu?

Macro a confirmat cu o mişcare din cap.

— Mă aflu aici ca să rechiziţionez totul. Se va ţine seama cu exactitate de tot ce vom lua în carele noastre, iar tu vei putea solicita despăgubiri imediat ce se restabileşte ordinea în Creta. Iar acum, dacă nu te superi, vreau să încărcăm carele cât de repede se poate. Dacă există sclavi liberi, trebuie să ne întoarcem la Matala înainte de căderea întunericului.

Macro s-a răsucit pe călcâie şi a dat un ordin către coloana care stătea în aşteptare:

— Aduceţi carele în curte şi încărcaţi-le!

— Staţi! a spus Demetrius, prinzându-l pe Macro de braţ. Nu se poate să luaţi ceea ce îmi aparţine. Nu permit aşa ceva.

— Oamenii din Matala au nevoie de hrană. În oraş nu există suficiente alimente, aşa că avem nevoie de ceea ce deţii aici. Îmi pare rău, dar asta este situaţia, a spus Macro, apoi şi-a coborât privirea spre mâna grecului. Acum, dacă nu te superi, dă-te la o parte pentru ca oamenii mei să-şi poată face treaba.

— Nu. Nu! Nu se poate aşa ceva, nu îngădui una ca asta.

— Am înţeles, a zis Macro oftând. Bine, atunci... Secţiunea întâi! Arestaţi-l. Dezarmaţi-i pe susţinătorii lui. Dacă încearcă cineva să se opună, doborâţi-l.

— Poftim? a exclamat Demetrius, aruncând o căutătură sălbatică, moment în care a fost ridicat pe sus de doi dintre oamenii lui Macro.

Restul coloanei a mărşăluit în curte, împreună cu carele. Aşa cum bănuise centurionul, fără Demetrius, care să le dea ordine, slujbaşii lui au predat cu umilinţă armele şi au rămas într-un grup restrâns, supravegheat, în timp ce soldaţii şi voluntarii s-au apucat să încarce în care primii saci cu grâne şi primele amfore cu măsline. Demetrius a continuat să-şi exprime nemulţumirea pe un ton ridicat, asta până când Macro şi-a scos sabia şi a lovit cu latul acesteia în palmă.

— Fii înţelegător şi supune-te, bine? Altfel va trebui să te domolesc eu.

— Nu vei îndrăzni, a ripostat Demetrius cu glas sfidător.

— Ba da, a intervenit Atticus. Crede-mă. E mai bine să faci cum îţi spune el. Deocamdată.

Proprietarul fermei s-a uitat o clipă la prietenul lui, apoi umerii i s-au pleoştit de neputinţă şi s-a aşezat greoi pe unul dintre mormanele de saci cu grâne care se aflau între magaziile scunde ce umpleau palisada.

— Aşa te vreau, a spus Macro, zâmbindu-i încurajator.

Carele au fost umplute cu vârf, iar osiile scârţâiau şi gemeau sub povara sacilor când surugiii le-au scos din palisadă şi au pornit înapoi pe drumul ce ducea spre vilă. Macro a făcut o ultimă încercare de a-l convinge pe Demetrius să vină cu ei, însă latifundiarul era de neclintit în hotărârea lui de a proteja ceea ce mai rămăsese din proviziile lui de hrană. Deşi la început s-au

arătat rezervaţi, câţiva dintre oamenii lui au ales să se alăture convoiului. Câţiva au rămas alături de el şi a urmărit coloana dispărând în pădurice de pini care creşteau pe marginea trecătorii.

În timp ce înainta pe drumeag, Macro s-a întors spre Atticus şi a murmurat:

— Prietenul tău este un neghiob. Se prea poate să-i fi alungat ultima oară pe sclavi. Dar dacă se vor simţi mai puternici, ei vor fi mai hotărâţi data viitoare. După toate probabilităţile, Demetrius şi toţi ceilalţi vor sfârşi la fel ca nefericiţii pe care i-am văzut la vilă.

— Chiar crezi asta?

— E greu să fiu sigur, a recunoscut Macro. Dar se pare că sclavii au început să se organizeze. Dacă aşa stau lucrurile, atunci ne confruntăm cu o problemă gravă. Situaţia s-ar putea înrăutăţi pe întreaga insulă.

Atticus a rămas mut câteva momente.

— Sper să te înşeli.

— Şi eu sper, i-a răspuns centurionul cu glas reţinut, cercetând din ochi pereţii trecătorii, în timp ce coloana şi carele grele înaintau încet pe drumeag. Când au ieşit din defileu, a scăpat un oftat de uşurare. Undeva în faţa lor, drumul pătrundea într-o pădurice mai deasă de pini, iar ceva mai încolo, ieşea dintre copaci şi se întindea pe teren deschis. În depărtare, Macro a văzut rămăşiţele vilei. Când s-a întors spre Atticus ca să glumească pe seama temerilor pe care le trăise în trecătoare, a auzit un pocnet slab, pesemne un băţ care plesnise, undeva între copaci. Macro şi-a rotit imediat privirea şi s-a uitat la umbrele de sub coroanele pinilor.

Din semiîntuneric au apărut mai multe siluete care se apropiau pe furiş din ambele laturi ale drumului. Macro a scos sabia, a ridicat scutul şi a răcnit:

— Ambuscadă!

CAPITOLUL 10

Dinspre copaci a răsunat brusc un strigăt, urmat imediat de altele, venind din ambele părţi în momentul în care atacatorii au apărut din pădure, repezindu-se către convoiul de pe drum. Macro s-a întors către duşmanii aflaţi cel mai aproape şi, cu scutul în faţă, a ridicat braţul în care ţinea sabia, pregătit să lovească.

— În formaţie! Cu faţa la ei! le-a strigat oamenilor lui, reuşind să se facă auzit, în ciuda vacarmului.

Cei mai mulţi dintre soldaţi au reacţionat cu repeziciune, întorcându-se să îi înfrunte pe inamici cu suliţele, coborându-le în poziţie orizontală. Unii însă au rămas dezorientaţi câteva momente din cauza asaltului neaşteptat şi au dat să se retragă din faţa duşmanului.

— Nu opriţi carele! i-a ordonat Macro surugiului din frunte.

Când au apărut în goană dintre copaci, Macro a văzut că atacatorii erau îmbrăcaţi cu tunici vechi şi ferfeniţite, majoritatea fiind desculţi şi înarmaţi cu tot felul de cuţite, securi şi furci. Doar câţiva dintre ei deţineau săbii sau suliţe, dar era limpede că nu aveau habar să le folosească. În timp ce lansau şarja, sclavii fluturau armele deasupra capului, cu ură şi teroare întipărite pe chip. Macro nu a avut timp să mai privească în jur, pentru că unul dintre atacatori, cu dinţii scrâşnind şi ochii holbaţi şi dementi, a dat să-l taie cu o seceră. Centurionul a recepţionat lovitura într-o latură a scutului, apoi a pivotat pe piciorul de sprijin şi l-a dezechilibrat pe sclav, făcându-l să se împiedice în avântul lui. În timp ce sclavul încerca să-şi recapete echilibrul, Macro l-a împuns cu sabia în piept făcând lama să pătrundă adânc, după care a eliberat-o, dând naştere unui şuvoi de sânge. Omul s-a încovoiat, a scăpat secera şi a dus o mână la rană, după care s-a năruit la pământ şi s-a ghemuit scoţând un geamăt de durere.

Macro a ridicat privirea. Alţi şi alţi sclavi năvăleau dintre copaci. Nu a reuşit să le evalueze forţa, dar cu siguranţă că îi depăşeau numeric pe cei din convoi. Cu toate acestea, auxiliarii erau luptători instruiţi şi bine înarmaţi. Privind în jur, Macro a constatat că soldaţii lui rezistau şi îi doborau pe sclavii care atacau dezorganizat. Un strigăt brusc l-a făcut să-şi îndrepte din nou atenţia la ce se petrecea în faţa lui, şi a văzut un sclav, înarmat cu un satâr, făcând un salt spre el. Abia a avut vreme să ridice scutul,

că lama grea s-a izbit de margine, trecând prin ornamentul de bronz şi despicând lemnul de dedesubt, unde s-a înţepenit.

— Acum, e rândul meu! a strigat Macro, lovind cu sabia în tâmpla atacatorului, iar lama a vibrat puţin când a tăiat pielea şi ţeasta, scoţând un pocnet. Imediat ce omul a căzut în genunchi cu o expresie stupefiată, centurionul şi-a retras sabia şi a îndepărtat satârul cu garda ei. Apoi a simţit ceva prinzându-i o gleznă şi, când a privit în jos, a văzut că primul sclav doborât se târâse până lângă el şi, prinzându-se de gheată, se pregătea să-şi vâre dinţii în pulpa lui.

— Să nu îndrăzneşti! a exclamat Macro, lovind cu piciorul şi îndepărtând astfel mâna bărbatului, apoi l-a călcat pe încheietură cu gheata ghintuită. După aceea, a coborât brusc scutul şi l-a izbit cu marginea lui în cap, făcându-l să-şi piardă cunoştinţa. Când te pun la pământ, acolo trebuie să rămâi!

Macro a înaintat pe drum, ţinând pasul cu carul din frunte. Privind spre stânga, a observat că unii dintre soldaţii lui erau atât de absorbiţi de luptă, încât nu îşi dădeau seama că rămâneau în urmă faţă de carele ce înaintau constant.

— Continuaţi marşul! a strigat Macro. Apăraţi carele!

Chiar dacă erau prost înarmaţi şi mulţi căzdeau seceraţi, sclavii îşi continuau cu îndârjire atacul, ca şi cum nu s-ar fi temut deloc de moarte. Macro a văzut unul străpuns de o suliţă în timp ce încerca un salt asupra unui auxiliar. Deşi vârful însângerat al suliţei îi ieşise exploziv prin spate, sfârtecându-i tunica, sclavul s-a împins în faţă de-a lungul băţului, vrând să-l prindă pe soldat de cap. Acesta a dat drumul suliţei şi a scos sabia, pe care a înfipt-o în gâtul atacatorului. În timp ce sângele îi gâlgâia în gâtlej, cu mişcări furioase, sclavul a încercat să-l lovească pe soldat cu braţele, mânjindu-l de sânge, după care l-au lăsat puterile şi a căzut în genunchi, încă străpuns de suliţă. Auxiliarul s-a retras, privind precipitat în jur ca să se asigure că păstra formaţia alături de camarazii lui în timp ce păşeau de-a lungul drumului, străduindu-se să rămână aproape de care. De o parte şi de alta a drumului zăceau cadavre şi, cu toate acestea, sclavii continuau să atace. Macro a doborât un bărbat fără dinţi, îndeajuns de bătrân ca să-i fie tată, iar omul a murit blestemându-l.

Apoi centurionul s-a simţit prins de umăr şi s-a răsucit fulgerător, pregătit să lovească, dar şi-a dat seama că era Atticus şi a reuşit să evite lovitura de sabie.

— Dă-mi o armă, l-a rugat bărbatul. Hai, înainte de a fi făcut bucăţi!

Macro s-a uitat în jur şi a văzut o furcă zăcând alături de cadavrul unui sclav-copil.

— Uite acolo! Ia-o.

Atticus a înşfăcat furca, prinzând-o de coadă cu degete ferme, apoi a îndreptat colţii ei spre un om slăbănog ce gonea spre el înarmat cu o ghioagă cu ghimpi. Sclavul a rotit arma, descriind un arc primejdios, dorind să-l izbească în cap pe Atticus. Acesta s-a aplecat şi a evitat lovitura, după care a înfipt colţii furcii în burta omului şi, cu un geamăt de efort, l-a ridicat în aer. Sclavul a scos un urlet, în timp ce propria greutate făcea să fie străpuns mai adânc de colţii ascuţiţi. Atticus a răsucit coada furcii într-o parte, iar sclavul a căzut la pământ. Punând un picior pe pieptul bărbatului, a smuls furca, eliberând-o, şi imediat după aceea s-a ghemuit şi a privit în jur să vadă dacă mai era ameninţat.

— Bună treabă, a spus Macro, parcă purtându-i pică.

Carul din fruntea convoiului a ieşit hurducându-se din pădure, ajungând pe teren descoperit şi a continuat să înainteze spre vila în ruine, în vreme ce surugiul pocnea biciul pe deasupra cailor şi catârilor, îndemnându-i. În faţa lui, doi auxiliari s-au văzut siliţi să se retragă iute spre marginea drumului ca să nu fie călcaţi de car. Macro a scrâşnit din dinţi de furie şi a alergat după car.

— Nu merge atât de repede, descreieratule!

Surugiul a continuat fără să-l ia în seamă, iar ceilalţi i-au urmat exemplul când carele au ieşit din pădure, făcându-i pe auxiliari şi voluntari să alerge pentru a ţine pasul, deşi trebuiau să lupte cu sclavii care se agitau în jurul coloanei ca nişte viespi întărâtate. Unul dintre oamenii lui Macro, aflat în spatele ultimului car, s-a împiedicat şi a căzut pe drumul presărat cu prundiş. Cu urlete de triumf şi însetaţi de sânge, câţiva atacatori au sărit imediat asupra lui, tăindu-l şi înjunghiindu-l în timp ce el se zbătea la pământ. Soldatul a scos un ţipăt sfredelitor, după care a tăcut brusc, din cauza loviturilor de secure primite în cap.

Macro şi-a dat seama instantaneu de primejdie. Dacă soldaţii din coloană nu reuşeau să stea laolaltă, aveau să fie copleşiţi numeric şi măcelăriţi unul câte unul. Trebuia să încetinească primul car. Blestemând, a dat drumul la mânerul scutului aruncându-l într-o parte, ca să nu-l îngreuneze, deoarece trebuia să alerge. Din fericire, nu mai avusese timp să-şi pună apărătoare de picioare, iar armura din zale nu era chiar atât de grea încât să-i

împiedice alergarea. Şi-a scos sabia din teacă şi a fugit cât de repede a putut pentru a opri carul din frunte, depăşind roţile lui din spate. Când atelajul s-a hurducat la o denivelare, un vas cu ulei de măsline s-a desprins din coşul lui şi a fost cât pe ce să-l lovească pe Macro, dar s-a sfărâmat de pietrele de pe drum. Centurionul a sărit peste cioburile de lut ars şi, ajungând alături de surugiu, s-a prins de marginea băncii acestuia şi, cu un salt, s-a suit pe scara carului. Surugiul i-a aruncat o privire înspăimântată, şi, văzând că nu-i era duşman, a pocnit încă o dată din bici.

Macro nu a mai pierdut vremea cu cuvinte, ci, ridicându-se cu greu în picioare, l-a pocnit pe bărbat în burtă, făcându-l să se încovoieze de durere şi să scape din mâini biciul şi frâiele, după care s-a prăbuşit pe capră, gâfâind şi chinuindu-se să-şi recapete suflul. Macro a prins frâiele şi a tras brusc de ele, făcând caii să simtă căpestrele smucite înapoi.

— Hoo! Hoo!

Cu nechezături speriate, armăsarii şi-au potolit goana, iar carul a încetinit din cauza pantei uşor înclinate. Macro i-a silit să meargă la pas şi apoi a privit în jur. L-a văzut pe Atticus în apropiere, încă mânuind furca pentru a menţine doi sclavi la distanţă. Acum, când coloana ajunsese în câmp deschis, Macro putea evalua mai clar situaţia trupei sale. Pe câmpul aflat de o parte şi de alta a drumului erau răspândiţi probabil două sau trei sute de sclavi. După ce-şi văzuseră doborâţi atât de mulţi camarazi în primele momente ale atacului, cei rămaşi în viaţă erau acum mai precauţi şi stăteau retraşi faţă de coloană, aşteptând să îi împresoare pe cei rămaşi izolaţi, sau să se năpustească printre spaţiile dintre care şi soldaţii care le apărau.

— Atticus! a strigat Macro. Vino aici!

Atticus a împuns cu furca spre sclavii aflaţi lângă el şi s-a apropiat precaut de laterala carului din frunte. Macro s-a aplecat spre el, l-a prins de mână şi l-a tras pe capra surugiului.

— Uite, ia frâiele. Ţine caii în frâu, pentru ca restul carelor şi soldaţii să poată merge după noi. Ţi-e limpede ce ai de făcut?

Încă respirând gâfâit după efortul făcut, Atticus a confirmat cu o mişcare din cap. A luat frâiele într-o mână şi a continuat să ţină strâns coada furcii. Macro a aşteptat un moment ca să se asigure că ritmul de deplasare era bun, apoi a sărit din căruţă şi a aterizat cam greoi. Imediat după aceea, s-a îndreptat de spate, apoi şi-a scos sabia din teacă.

— A Douăsprezecea Hispania! Staţi aproape de care!

Auxiliarii şi voluntarii care înşfăcaseră arme de la cei morţi au alcătuit un cordon larg în jurul carelor, iar convoiul a continuat să înainteze cu pas măsurat. Sclavii au rămas împrejurul lor, dar la depărtare de o suliţă, de o parte şi de alta a carelor. Unii începuseră să arunce cu pietre de toate mărimile în soldaţii romani. Duduitul surd, aproape constant produs de proiectilele improvizate care se loveau de scuturi sau de care a însoţit coloana tot drumul până la vilă. Cum îşi aruncase scutul, Macro a făcut eforturi să se ferească de pietrele care veneau din toate părţile, însă una l-a izbit în umăr. Unii dintre voluntarii care nu aveau mijloace de protecţie nu au fost la fel de norocoşi, iar centurionul a văzut unul primind o piatră în cap. Omul a scos un ţipăt şi s-a împleticit, ieşind de pe drum. Imediat după aceea, un sclav înarmat cu un ciocan din lemn s-a repezit la el şi l-a lovit în creştet, fărâmându-i ţeasta din care au ţâşnit sânge şi bucăţi de creier.

Au trecut prin dreptul vilei şi au continuat să urce drumul spre răspântia cu drumul spre Gortina. Sclavii s-au ţinut aproape de convoi, aplecându-se întruna să culeagă pietre şi bolovani ca să le arunce în soldaţi. Aceştia îşi ţineau scuturile ridicate şi, când le surâdea şansa, contraatacau, aruncând proiectile. Drumul parcurs de coloana lui Macro era presărată de morţi şi răniţi atât din rândul sclavilor, cât şi al soldaţilor şi civililor.

— Cât crezi că vor continua să ne atace? a întrebat Atticus de pe capra surugiului, unde stătea ghemuit.

— Până când se vor sătura, i-a răspuns Macro sec, în timp ce se apleca să recupereze un scut pierdut de unul dintre soldaţii săi din capul coloanei, care se prăbuşise la pământ, scrâşnind din dinţi, cu genunchiul sfărâmat de un bolovan mare. Macro s-a întors către cel mai apropiat om al său.

— Urcă-l în car!

Cât au ridicat soldatul şi l-au târât, în ţipete de durere, spre partea din spate a carului aflat în frunte, Macro a ţinut scutul ridicat ca să-i protejeze corpul. Ploaia de pietre s-a mai potolit şi centurionul a observat că sclavii se retrăgeau. La două sute de paşi depărtare, cocoţată pe o porţiune de zid, se zărea o siluetă care le dădea ordine. Spre deosebire de ceilalţi, acel om purta o armură din piele, cu apărători pentru încheieturi şi o cască din piele. Avea şi o sabie prinsă de o curea petrecută peste umăr. În spatele lui stăteau alţi câţiva, echipaţi la fel. În timp ce sclavii se strângeau în faţa lui, bărbatul a continuat să dea ordine. Cu

gesturi deliberate, a arătat în direcţia drumului şi imediat o mulţime dintre susţinătorii lui au fugit într-acolo. Restul s-au întors spre convoi şi au continuat să arunce cu pietre şi bolovani. Însă de această dată aleseseră alte ţinte. Îşi concentrau tirul asupra carului din frunte.

— Vor să ne doboare caii şi catârii! a strigat Macro. Protejaţi-i!

Soldaţii s-au strâns şi au flancat animalele de tracţiune ale carului din frunte, apărându-le cât de bine puteau. Însă ţintele erau mari şi uşor de nimerit, astfel că se întâmpla foarte des ca armăsarii să necheze şi să tresalte când erau loviţi de vreo piatră. Cu tot efortul depus de Atticus de a ţine sub control animalele, desele opriri au încetinit ritmul de deplasare al coloanei, care ajunsese să se târâie. Macro a scrâşnit din dinţi de neputinţă, deoarece era conştient că celălalt grup de sclavi fugise înaintea convoiului, având în minte un plan pentru reînnoirea atacului. Aruncând o privire spre cer, şi-a dat seama că trecuse de amiază. Dacă nu grăbeau pasul, exista riscul ca, la căderea serii, să se afle încă pe drumul spre Matala, înconjuraţi de atacatori. Dacă se întâmpla asta, pe întuneric puteau fi lesne atacaţi şi copleşiţi.

S-a uitat din nou spre conducătorul sclavilor, care mergea de-a lungul drumului la o sută de paşi depărtare, oprindu-se din când în când ca să urmărească înaintarea oamenilor lui, ce continuau să hărţuiască animalele de tracţiune ale carelor.

— Treburile nu-ţi vor merge o veşnicie aşa cum vrei tu, amice, a mârâit Macro, apoi s-a întors către cei din urma lui. La comanda mea, primele trei secţiuni să pornească după mine. Atacaţi repede şi hotărât, făcând cât de mult zgomot cu putinţă. Pregătiţi-vă...

Mergând încet pe drum, şi-a încordat muşchii, rămânând extrem de atent şi aşteptând, în vreme ce sclavii deveneau tot mai îndrăzneţi în atacurile lor. Unii dintre ei, rânjind dispreţuitori, se apropiau până la zece paşi, după care aruncau cu pietre şi proferau insulte la adresa auxiliarilor. Macro a stat până când câţiva dintre ei au venit mai aproape şi, sfidători, au început să arunce cu bolovani. Apoi a respirat adânc.

— Atacaţi! a strigat el şi, sărind spre marginea drumului, i-a luat cu asalt pe sclavi. Nu-i iertaţi. Băieţi! Ucideţi-i pe toţi!

Cu urlete guturale, soldaţii s-au întors spre duşmani, urmându-şi comandantul în atac. Sclavii aflaţi mai aproape s-au răsucit pe călcâie şi au fugit înspăimântaţi, ciocnindu-se cu camarazi de-ai lor în graba de a scăpa şi făcându-i pe trei dintre ei să cadă ca retezaţi în iarbă. Macro s-a oprit o clipă, împungând cu sabia un

rob care stătea în patru labe, chinuindu-se să se ridice. Arma i-a pătruns adânc între omoplaţi, iar victima s-a prăbuşit la pământ, moment în care Macro a scos lama şi a continuat şarja, răcnind cât îl ţineau plămânii. Chiar şi neîmpovăraţi de armuri, aşa cum era cazul auxiliarilor, unii dintre sclavi erau bătrâni, iar alţii, după ce trudiseră ani şi ani în condiţii cumplite, nu mai aveau vlagă, astfel că au fost prinşi din urmă şi ucişi fără milă în timp ce încercau să scape. Macro şi oamenii lui i-au urmărit de-a latul terenului deschis aflat de-o parte şi de alta a drumului, doborându-i pe toţi cei pe care îi puteau prinde din urmă.

În faţa lor, conducătorul sclavilor şi-a scos sabia şi a început să strige la susţinătorii lui să se întoarcă şi să lupte. Oamenii înarmaţi care stătuseră până atunci în spatele lui s-au aşezat de o parte şi de alta, cu săbiile pregătite de luptă. Când primii sclavi au ajuns lângă el, conducătorul a început să-i încurajeze. Confruntaţi cu vorbele lui aspre, aceştia s-au întors ca să îi confrunte pe romani, aşezându-se într-o linie aproximativă, gata să lupte cu armele pe care le aveau asupra lor. Unii dintre ei nu deţineau decât bolovani culeşi de pe jos, iar alţii erau cu mâinile goale, dorind totuşi să se confrunte cu auxiliarii.

Macro şi-a dat seama că, prin şarja lor, cele trei secţiuni reuşiseră tot ce se putea. Dacă ar fi continuat atacul, acestea ar fi fost epuizate de efortul pe care îl presupunea urmărirea, iar acum, când sclavii se întorceau împotriva lor, se pierduse orice avantaj.

— A Douăsprezecea, opriţi-vă! Adunarea lângă mine, băieţi!

Primii dintre soldaţi au încetat să mai alerge şi s-au grăbit să se apropie de Macro. Câţiva, mai înfierbântaţi, au mai înaintat câţiva paşi, după care au văzut zidul solid alcătuit de duşmanii care îi aşteptau. Apoi s-au oprit şi s-au retras până la o distanţă sigură, după care s-au îndreptat spre ceilalţi camarazi ai lor, formând o linie de o parte şi de alta a centurionului.

— Grăbiţi-vă! le-a strigat Macro. Cât de repede puteţi!

Unul dintre sclavi a răcnit insulte în urma romanilor, dar înţelesul vorbelor lui a rămas neclar pentru Macro, care simţea cum sângele îi pulsa în tâmple. Apoi alte şi alte glasuri s-au alăturat celui care aruncase insulta, iar câteva momente mai târziu, aerul a vuit de strigătele dispreţuitoare, de huiduielile şi fluierăturile sclavilor care îi urmăreau pe romanii ce băteau în retragere. Macro nu şi-a putut reţine un surâs strâmb în timp ce se îndrepta spre restul coloanei. În ciuda zgomotului pe care îl făceau, sclavii nu au părut a se grăbi să răstoarne situaţia în

favoarea lor, urmărindu-i pe romani până la carele cu grâne. Conducătorul lor gândea probabil la fel, simţind că îi scapă posibilitatea unui atac. Chemându-şi anturajul, el a păşit printre rândurile de sclavi agitaţi şi, arătând spre auxiliari, le-a făcut semn celorlalţi să-l urmeze. Au înaintat, la început unul câte unul, iar apoi în masă, apropiindu-se de romanii copleşiţi numeric.

— La naiba, a murmurat Macro pe un ton ce-i trăda iritarea. Credeam că le va trebui ceva mai mult timp până să-şi recapete curajul.

Aruncând o privire peste umăr, a văzut că, de la ultima lui şarjă disperată, coloana continuase să înainteze. Acum ajunseseră înaintea ultimului car, iar celelalte secţiuni ale centuriei continuau să îndeplinească ordinele primite, rămânând aproape de animalele care trăgeau atelajele.

— Ascultaţi-mă cu atenţie, băieţi! a strigat Macro. La comanda mea, vă dispersaţi şi fugiţi spre ultimul car. După aceea, vom alcătui ariergarda... Acum!

Soldaţii s-au întors pe călcâie şi au alergat cei cincizeci de paşi de teren deschis care îi despărţeau de coada convoiului. În spatele lor, sclavii au slobozit un strigăt puternic şi au iniţiat o şarjă, sărind peste cadavrele camarazilor şi repezindu-se după Macro şi oamenii lui. Imediat ce auxiliarii au ajuns la ultimul dintre care, centurionul s-a întors şi a ridicat scutul. Ceilalţi l-au flancat, alcătuind un zid continuu din scuturi, pregătindu-se să reziste forţei atacului. Înarmat cu o bâtă nefasonată, primul dintre sclavi a dat să lovească în scutul lui Macro. O clipă mai târziu, toţii soldaţii erau prinşi în luptă, blocând lovituri şi împungând cu săbiile pe măsură ce se retrăgeau, rămânând însă aproape de car. Undeva în dreapta, Macro l-a văzut pe conducătorul sclavilor duelându-se cu un auxiliar bine clădit. Bărbatul încerca să găsească un spaţiu gol între scuturi pentru a lovi cu arma lui, 0 sabie de gladiator, frumos ornamentată, care strălucea în razele de soare ale după-amiezii. Auxiliarul a ripostat, iar sclavul s-a aplecat într-o parte, după care a împuns cu sabia spre auxiliar, fiind cât pe ce să-i străpungă faţa, dar vârful ei a fost deviat de apărătoarea de obraz. Ridicând privirea, atacatorul i-a surprins ochii lui Macro preţ de o clipă.

Centurionul a zărit o licărire de recunoaştere în ochii lui.

Apoi robul a declanşat o serie de lovituri furioase care l-au silit pe auxiliarul cu care era angajat în luptă să se retragă spre latura carului. Soldatul a observat prea târziu primejdia, iar discul din lemn al roţii l-a doborât, trecând peste el, strivindu-i coapsele şi

fracturându-i şira spinării, în timp ce el privea speriat în jur. A deschis şi închis gura spasmodic, apoi braţele i s-au zbătut fără rost şi a murit în chinuri.

Caracterul unilateral al luptei s-a vădit încă o dată, deoarece, în urma carului, căzuseră la pământ mulţi sclavi şi doar trei auxiliari. Conducătorul robilor le-a ordonat să se retragă, iar aceştia au încetat urmărirea romanilor şi, respirând greu, au rămas deoparte, privind cu ură la coloana care continua să se deplaseze în huruit de care spre drumul ce ducea la Gortina. Macro a aşteptat până când distanţa între coloană şi sclavi a crescut la o sută de paşi şi abia atunci şi-a vârât sabia în teacă, mergând de-a lungul coloanei ca să analizeze starea oamenilor lui, dar şi a cailor şi catârilor. Pietrele şi bolovanii provocaseră numeroase răni minore deopotrivă oamenilor şi animalelor, dar toţi continuau să înainteze.

— Nu mai avem mult până la şosea, băieţi! a strigat centurionul pe un ton încurajator. Le-am dat o lecţie ticăloşilor. Nu vor mai îndrăzni să atace A Douăsprezecea Hispania.

Se grăbise însă cu acea afirmaţie. Imediat ce între care şi sclavi s-a creat un spaţiu liber, ce le garanta siguranţa, gladiatorul şi-a condus din nou oamenii înainte, rămânând la acelaşi nivel cu coloana romanilor. Macro i-a urmărit precaut, dar, cum ei nu făceau nicio încercare de atac, centurionul era mulţumit că fiecare pas îi aducea mai aproape de siguranţa oferită de Matala. Gândindu-se mai bine, simţea că şansele de izbândă ale convoiului erau destul de mari, astfel că locuitorii din Matala puteau fi hrăniţi cel puţin câteva zile cu proviziile stivuite în care.

— Domnule!

Întorcându-se, Macro l-a văzut pe unul dintre oamenii lui stând pe o mică ridicătură a drumului, aflată în faţa coloanei. Îşi flutura suliţa ca să atragă atenţia conducătorului.

— Ce este?

Primul car s-a oprit când a ajuns în dreptul lui, iar Atticus s-a ridicat în picioare pe capră şi a privit în faţă de-a lungul drumului. Macro s-a grăbit să ajungă acolo.

— Ce s-a întâmplat? De ce aţi oprit?

— Priveşte! a strigat Atticus, arătând cu mâna.

Când a ajuns în dreptul primului car, s-a uitat în direcţia indicată de Atticus. De pe acea ridicătură se vedea răspântia cu şoseaua spre Gortina, aflată la doar o sută de paşi, unde exista un drum construit ca să ajungă sus, la nivelul şoselei. Dincolo de răspântie erau sclavii care fuseseră trimişi pentru a tăia calea

coloanei. Aceştia smulseseră dalele de piatră ale drumului. Cu acestea, şi cu nişte copaci doborâţi în grabă, ridicaseră o baricadă. Macro a apreciat din ochi că îi aşteptau peste două sute de oameni, la care se adăugau alţi două sute care veneau în urma carelor. Cu mâhnire, s-a văzut silit a recunoaşte că nimerise într-o capcană bine chibzuită. Baricada nu-i apăra suficient pe sclavi de soldaţii lui Macro, dar stătea în calea atelajelor, care nu puteau trece mai departe decât după îndepărtarea ei. În plus, drumul înclinat nu permitea carelor să ocolească baricada şi o eventuală încercare ar fi dus la prăbuşirea lor pe panta abruptă. Macro avea de ales. Fie abandona atelajele, retrăgându-se la Matala cu mâna goală, fie continua să înainteze, încercând să-şi croiască drum prin baricadă, ajungând astfel în colţii celor care o apărau, în vreme ce sclavii care veneau din urmă ar fi atacat convoiul. Iar în cazul în care coloana era blocată, Macro şi oamenii săi ar fi fost împresuraţi şi doborâţi unul câte unul.

— Ce facem? l-a întrebat Atticus. Ia spune, Macro.

— La naiba, a mormăit centurionul în barbă. Continuăm să mergem. Cucerim baricada şi eliberăm drumul cu sabia în mână. Hrana trebuie să ajungă la Matala. Înainte!

Atticus a respirat adânc şi a mişcat frâiele. Carul a pornit hurducându-se. După o mică pauză, s-au urnit şi celelalte care, urmate de auxiliarii care ţineau scuturile ridicate. Când s-au mai apropiat de baricadă, Macro a văzut sclavii cu expresii sumbre pregătindu-se să o apere. Erau înarmaţi cu furci şi suliţe cioplite grosolan, gata să-i întâmpine şi să-i atace pe romani. Unii adunaseră pietre ca să arunce cu ele în oameni şi animale. Aruncând o privire peste umăr, Macro a observat că sclavii din celălalt grup iuţiseră paşii, ca să ajungă din urmă convoiul. Avea să urmeze o înfruntare sângeroasă, a socotit el, iar şansele de a duce carele, hrana şi oamenii înapoi la Matala erau din ce în ce mai firave. Însă nu avea ce face, a gândit el cu resemnare. Singurul drum spre salvare era prin baricadă. A aplecat puţin capul, a strâns mai tare sabia între degete şi a continuat să păşească fără şovăială spre duşmani.

Pe neaşteptate, sclavii din stânga coloanei s-au întors cu spatele la carele ce se apropiau şi au privit în lungul şoselei care ducea spre Matala. O clipă mai apoi, unii au bătut în retragere, după care, cei aflaţi în frunte şi-au aruncat armele la pământ şi au început să fugă de-a latul câmpului, îndepărtându-se de drum şi îndreptându-se către o livadă de măslini din apropiere. Panica i-a

cuprins pe toţi, aşa că sclavii fugiseră până la ultimul când romanii au ajuns la baricadă.

— Ce naiba? a exclamat Macro şi, când carele s-au oprit, a privit în lungul drumului.

După ce huruitul roţilor şi scrâşnetul scos de bocanci pe drum s-a stins, a auzit un nou zgomot, un ropot îndepărtat de copite de cai care goneau pe şosea. De după o curbă a apărut şi primul călăreţ, urmat de alţii, care purtau tunici roşii şi coifuri galice şi-şi mânau armăsarii înainte. Erau înarmaţi cu suliţe şi aveau scuturile atârnate pe spate, cu excepţia călăreţului din fruntea coloanei. Acesta, care îşi conducea oamenii spre răspântie, purta armură din zale şi coiful de centurion, având creasta lăsată pe spate în vânt.

— Sunt ai noştri! a strigat Macro surâzând. Ai noştri!

În urma căruţelor, cel de-al doilea grup de sclavi s-a îndepărtat în fugă. Mai puţin căpetenia lor şi camarazii acestuia. Câteva clipe, el a urmărit atent apropierea călăreţilor şi apoi s-a uitat la care. Când l-a văzut pe Macro, a ridicat sabia, mimând salutul gladiatorilor, după care s-a răsucit pe călcâie şi i-a urmat pe restul sclavilor care fugeau să-şi caute scăparea printre măslini.

Macro şi-a îndreptat atenţie din nou către călăreţii ce se apropiau. Aceştia au încetinit goana cailor, ajungând să meargă la trap când au sosit la baricadă. Conducătorul lor a tras de hăţuri, apoi calul a ocolit obstacolul, îndreptându-se către carele aflate de cealaltă parte.

— Centurion Macro, s-a auzit un glas cunoscut. Ce naiba pui la cale?

— Cato! a exclamat Macro râzând. Slavă zeilor. Ce vânt te aduce aici?

CAPITOLUL 11

— Sempronius m-a trimis să vă aduc pe tine şi pe Iulia, a explicat Cato imediat ce a coborât de pe spinarea calului, schimonosindu-se de durere când a atins pământul cu piciorul rănit. Are nevoie de noi în Gortina.

Macro a observat mersul şchiopătat şi, făcând un semn cu capul, a întrebat:

— Ai păţit ceva, băiete?

— M-a înţepat un ticălos în coapsă, dar n-o să mor eu din atâta lucru. Cato s-a uitat peste umărul lui Macro, spre carele încărcate, şi a văzut câteva animale rănite. I-am observat pe sclavi în timp ce călăream încoace. S-ar părea că ţi-au dat ceva bătaie de cap.

— Puţin spus, a răspuns Macro cu o grimasă. S-au aruncat tot timpul asupra noastră. N-aş fi crezut că sclavii ar putea lupta cu atâta îndârjire. În orice caz, Gortina este în direcţia cealaltă. Voi veneaţi dinspre Matala.

Cato a confirmat cu un gest şi a urmat:

— Acolo m-am dus mai întâi. Centurionul Portillus mi-a spus unde ai plecat. Eu şi senatorul am trecut pe aici acum câteva zile şi ne-am dat seama că existau pericole. M-am gândit că ar fi bine să verific dacă eşti teafăr.

— Da, acum suntem. Macro a făcut semn către escadronul de cavalerie aflat de cealaltă parte a baricadei. Cine sunt soldaţii aceia?

— Fac parte din A Patra Batavianã, încartiruiţi aproape de Gortina. Şi-au pierdut jumătate dintre cai în cutremur, dar şi o sută de oameni. Ţinând cont de primejdiile de pe drum, senatorul a decis că aveam nevoie de o escortă.

— Primejdii? Înţeleg că acesta nu este singurul loc în care sclavii au creat probleme, aşa e?

— Da, a răspuns Cato coborând vocea. S-au iscat răscoale în toată partea sudică a insulei. În primul rând pe marile plantaţii, dar şi din oraşe au fugit mulţi sclavi. Era de aşteptat că vor profita de situaţie. Se zvoneşte că au atacat ferme şi aşezări mai mici. Au luat cu asalt chiar şi un mic detaşament trimis de Sempronius spre un avanpost pentru a apăra proprietăţile de-a lungul drumului de la Gortina. Cato a făcut semn spre coloana din spatele lui Macro. Dar aceştia? Cred că ai avut cu tine aproape o sută de soldaţi. A

aruncat o căutătură spre copacii printre care se adăpostiseră sclavii. Câţiva apăruseră din nou de-a lungul lizierei şi se uitau precauţi spre romani. Ar fi bine să punem convoiul în mişcare cât mai repede.

În vreme ce câţiva soldaţi din Batavianã au alcătuit un scut faţă în faţă cu livada de măslini, restul au descălecat şi i-au ajutat pe oamenii lui Macro să îndepărteze baricada de pe şosea. La puţin timp după aceea, convoiul înainta ostenit pe drumul spre Matala, iar Batavianii călare îi flancau de la mică distanţă, pentru a descuraja orice atac. Cato le ordonase subordonaţilor lui să-i ia calul de frâu cât el îl însoţea pe Macro pe jos.

— Cum stau lucrurile la Gortina? a întrebat Macro.

— Nu prea bine. Oraşul nu a suferit distrugeri la fel de serioase ca Matala, dar aproape toate notabilităţile importante şi ofiţerii superiori au murit sau au fost răniţi grav când sala de banchete a guvernatorului s-a prăbuşit.

— Guvernatorul mai trăieşte?

Cato a clătinat din cap.

— A murit la câteva ore după sosirea noastră. Poate c-ar fi fost mai bine să moară pe loc.

— De ce?

— Bietul de el era în agonie, dar adevărata problemă a fost că îi predase puterea unuia dintre oamenii lui, pe nume Glabius.

— Dă-mi voie să ghicesc. Glabius a profitat de acel prilej şi nu prea doreşte să se dea la o parte pentru a-l lăsa pe Sempronius să conducă.

Cato a surâs discret.

— Exact. Şi cum s-a înconjurat de prieteni şi o mică armată de paznici personali, se află într-o situaţie potrivită pentru a dicta condiţiile. Acum, senatorul împarte puterea cu Glabius. Acesta are autoritate asupra Gortinei, în vreme ce Sempronius se ocupă de restul provinciei.

— Grozav, a exclamat Macro, încruntându-se. Exact ce ne trebuie. Un război nenorocit de culise între doi politicieni, în vreme ce lumea din jurul lor se duce de râpă.

— Adevărat, dar situaţia asta nu va dura, a continuat Cato. Sempronius a transmis mesaje către toate cohortele şi detaşamentele de garnizoană de pe insulă, informându-le despre situaţia din Gortina, şi că a preluat temporar comanda tuturor forţelor militare existente. După ce acestea vor trece de partea

noastră, nu cred că Glabius va mai provoca necazuri. Apoi ne putem ocupa de sclavi şi vom restabili ordinea.

— E mai uşor de spus decât de făcut. Dacă restul sclavilor de pe insulă seamănă cât de cât cu cei pe care i-am lăsat în urmă, atunci vom avea de luptat din greu, Cato. Crede-mă. Dacă se înarmează bine şi se organizează, vor fi foarte greu de înfrânt.

— Sempronius se îndoieşte, i-a răspuns tânărul. El crede că sclavii nu vor prezenta o primejdie decât dacă vor găsi un fel de conducător.

— Dar îl au deja. L-am şi văzut, l-a contrazis Macro, amintindu-şi de bărbatul pe care îl văzuse dând ordine atacatorilor. Mi s-a părut foarte bine pregătit. Probabil că a fost gladiator. Şi ar mai fi ceva.

— Ce anume?

— S-ar părea că mă cunoaşte.

— Serios? a întrebat Cato, ridicând din sprâncene.

— Da. S-a uitat la mine. Şi sunt cât se poate de sigur că m-a recunoscut.

După un moment de tăcere, Cato a întrebat:

— Îl cunoşti?

— Nu cred, a răspuns Macro, încruntându-se. Nu ştiu ce să spun. S-ar putea să fi stat faţă în faţă cândva, dar nu-mi dau seama unde. Sigur nu a fost în nicio legiune. Era tânăr. Nu mai în vârstă decât tine, aşa aş zice. După cicatricele de pe faţă, probabil că a participat la destule lupte.

— Atunci, probabil că o fi luptător profesionist, poate chiar gladiator. Nu cred că sunt mulţi pe insulă, astfel că vom afla cât de curând cine este. De îndată ce ajungem la Gortina, ne interesăm de el. Totuşi, dacă e gladiator şi conduce banda de sclavi care te-au atacat, atunci ai dreptate, o să avem probleme.

— Probleme? a exclamat Macro râzând sec. Ne aflăm într-o provincie devastată de cutremur şi de cel mai mare val pe care am avut prilejul să-l văd vreodată. Guvernatorul şi aproape toţi lacheii lui au murit. Oamenii vor suferi cumplit de foame dacă nu găseşte cineva o sursă bogată de hrană. Pe insulă sunt doar o mână de soldaţi buni, iar acum avem şi un Spartacus în devenire, aflat în libertate... iar tu spui că vom avea probleme. Ei, sunt pur şi simplu încântat că legiunile continuă să îi recruteze pe cei mai deştepţi şi mai buni. Iată tot ce pot spune.

Cato a ridicat din umeri.

— Ar putea fi şi mai rău.

— Chiar aşa? Ce vrei să spui?

— Am putea fi trimişi din nou în Britania.

Macro a rămas tăcut un moment, după care şi-a ţuguiat buzele şi a recunoscut:

— Da, există posibilitatea asta.

— Întrebarea este: ce speră amicul tău gladiator să obţină prin revolta de faţă? s-a mirat Cato. Pentru moment, este liber, asemenea celor care i s-au alăturat. Primul lor impuls ar fi să fugă pe dealuri ca să scape neprinşi şi nepedepsiţi. Ei ştiu că este doar o chestiune de timp până când o forţă puternică îi va vâna pe toţi. Însă cutremurul a schimbat cu desăvârşire situaţia. Acum există mai multe şanse de reuşită.

— Ce vrei să spui?

— Păi, singur ai spus-o, Macro. Avem doar o mână de oameni ca să-i prindem. Trebuie să protejăm ceea ce a mai rămas din oraşe, iar noi suntem copleşiţi de misiunea de a menţine ordinea şi de a încerca să hrănim populaţia. Nu avem tăria de a ne ocupa de revolta sclavilor, chiar şi aşa, de mici proporţii, în prezent. Dacă gladiatorul cu pricina reuşeşte să convingă şi alţi fugari să i se alăture, fără a mai vorbi de ceilalţi sclavi care au rămas la stăpâni, atunci cine ar fi în stare să spună cât de ambiţios ar putea deveni acest om?

Macro a analizat sugestia şi apoi şi-a umflat obrajii.

— Vrei să spui că ar putea încerca să ia insula în stăpânire?

— Cine ştie? Probabil. Dar ar putea încerca să încheie un târg cu Sempronius ca să-şi câştige libertatea proprie, dar şi a susţinătorilor lui.

— Nu va reuşi aşa ceva! a pufnit Macro. Dacă Roma începe să elibereze sclavii care se răscoală în Creta, atunci cine ştie cum se va sfârşi totul? Sempronius nu va îngădui niciodată aşa ceva.

— Exact. Iar când va proceda astfel, gladiatorul nostru va trebui să facă o alegere dificilă. Dacă se predă, capii răscoalei vor fi crucificaţi. Iar acesta va fi doar începutul represaliilor. Aşadar va trebui să găsească o modalitate de a fugi din Creta, ori să ne atace. Iată adevăratul pericol. Dacă nu primim întăriri, el va avea superioritate numerică. Iar dacă ne ucide pe toţi…

— Ei, asta-i o prostie. Nu se va întâmpla aşa ceva, s-a opus Macro, râzând. Când vor auzi ce se petrece aici, cei de la Roma vor trimite în cel mai scurt timp o armată ca să zdrobească rebeliunea.

— Fără îndoială. Dar până atunci, răul va fi fost făcut. Iar vestea că sclavii din Creta s-au ridicat la luptă şi au smuls puterea din

mâinile stăpânilor lor va face înconjurul imperiului. Ceea ce ar sta drept pildă care să încurajeze alţi sclavi, din alte provincii sub dominaţie romană. Asta este problema reală. Sempronius nu-şi poate permite să scape lucrurile din mână. Şi, fiindcă veni vorba, nici noi. Dacă situaţia se înrăutăţeşte, poţi fi sigur că împăratul va căuta să-i găsească pe cei care se fac răspunzători de asta. Chiar crezi că împăratul se va opri cu pedepsele la cea mai importantă figură politică din Creta? Sempronius ar fi primul cu capul pe butuc, iar noi l-am urma foarte repede.

— La naiba... ai dreptate, a mormăit Macro, aruncând o privire spre un deluşor îndepărtat, unde un grup restrâns de sclavi încă mai urmăreau coloana. Cum se face că mereu nimerim în situaţii atât de urâte? Şi întotdeauna amândoi.

Cato s-a uitat la prietenul său şi a zâmbit.

— Şi eu ţi-am pus întrebarea asta cândva.

— Serios? Şi ce ţi-am răspuns?

— M-ai privit în stilul acela al tău prea puţin tolerant şi ai zis – aici Cato şi-a dres glasul, după care a reuşit să imite destul de bine vocea pe care Macro o avea când se adresa celor mai grei de cap dintre recruţi – *De ce noi? Pentru că ne aflăm aici, flăcăule. De aceea.*

— Am spus eu aşa ceva? s-a mirat Macro, uitându-se ţintă la Cato.

— Sigur. La vremea aceea, mi s-a părut a fi un aforism bun. Foarte stoic.

— Mai curând o prostie. Dacă mai spun ceva asemănător vreodată, îţi dau voie să-mi arzi una în fund.

— Dacă ţii neapărat...

În timp ce se apropiau de Matala, atacurile asupra convoiului au încetat. În întunericul tot mai dens, sclavii care îi urmăriseră s-au întors şi au dispărut în umbrele întunericului ce cuprindea peisajul. Macro mai avea de luat o ultimă măsură de precauţie înainte de a reveni în oraş. A ordonat o scurtă oprire pentru ca Atticus să fie înlănţuit din nou şi legat de capra surugiului. Unul dintre auxiliari a preluat frâiele. Prizonierul s-a uitat urât la Macro, după care a ridicat un picior şi a scuturat fiarele grele dintr-o parte în alta.

— Ce motiv ai să procedezi aşa, centurion? Nu merit una ca asta. Mai ales după ceea ce am făcut în această după-amiază.

— Ne-ai fost de folos, a recunoscut Macro. Dar eşti un scandalagiu învederat, iar în clipa de faţă nu-mi permit să te las să-i stârneşti pe locuitorii din Matala.

— Dar mi-am riscat viaţa ca să aducem hrana din care.

— Îmi pare rău. Ştii vorba aceea: Lupu-şi schimbă părul, dar năravul ba. Nu cred că pot avea încredere în tine. Deocamdată.

— Atunci, când?

— Când o să decid eu, dar numai atunci.

— Presupun că vei spune că ţinerea mea în lanţuri este spre binele poporului meu, da?

— Poporul tău? a făcut Macro, chicotind. De când au devenit poporul tău? Tu vorbeşti în numele tău, nu al celorlalţi. Ascultă, te rog să te porţi ca un deţinut de treabă, bine? Nu mi-ar face deloc plăcere dacă ar trebui să te conving cu forţa, a zis centurionul, ridicând pumnul strâns. Sper că m-am exprimat destul de limpede.

— Până şi cea mai nevinovată ameninţare cu violenţa este foarte elocventă, i-a răspuns Atticus cu răceală. Acum mă ai la degetul mic, Macro, dar când o să fiu liber, o să te fac să plăteşti, cu vârf şi îndesat.

— Desigur. Abia aştept.

Şi Macro a lovit cu palma peste crupa celui mai apropiat cal din atelajul care trăgea primul car, iar animalul a făcut un salt înainte. Auxiliarul a pocnit din bici, şi restul animalelor au pornit la pas. Când carul a plecat cu un zvâcnet, Atticus s-a prăvălit pe spate, ajungând pe sacii cu grâne aşezaţi stivă în spatele caprei, ceea ce l-a făcut pe Macro să izbucnească în râs.

— Ai fost cam neîndurător cu el, nu crezi? a spus Cato.

— Probabil, a răspuns Macro ridicând din umeri. Dar nu vreau să risc, mai ales că încă nu suntem stăpâni pe situaţie.

— Cine ştie cât va dura până atunci...?

Coloana a ajuns la ultimul cot al şoselei, după care, în faţa lor au apărut ruinele oraşului şi tabăra de refugiaţi. Când au văzut carele încărcate şi răniţii întinşi peste saci, oamenii au început să-şi cheme prietenii şi membrii familiilor şi au ieşit în grabă din corturi şi adăposturi, îndreptându-se către şosea. După ce a urmărit valul de oameni care se apropia pe panta dealului, Cato a privit spre şirul subţiat de soldaţi şi cavalerişti.

— Decurion! a strigat el către comandantul escadronului. Cere soldaţilor să stea în formaţie strânsă în jurul carelor. Ţineţi-i la distanţă pe oamenii aceia.

— Am înţeles, domnule!

Decurionul a salutat şi s-a dus să transmită ordinul. Călăreţii şi-au îndemnat caii spre marginea drumului, astfel încât carele să fie protejate de mulţimea ce se apropia. Cato a privit scurt în faţă. Mai aveau jumătate de milă până ajungeau la rampa ce urca spre acropolă. Cei care le-au ieşit în cale mai întâi s-au înşirat de-a curmezişul drumului, la cincizeci de paşi în faţa coloanei. Macro s-a urcat alături de surugiul primului car şi a dus palmele pâlnie la gură.

— Hei, faceţi loc!

După câteva clipe de şovăială, orăşenii s-au tras deoparte, rămânând cu ochii aţintiţi şi flămânzi asupra carelor încărcate. De drum se apropiau tot mai mulţi localnici, îngroşând rândurile celor de pe margine şi, în mod inevitabil, presiunea din spate îi silea pe cei din primele rânduri să înainteze. Surugiul le-a permis în mod instinctiv cailor să încetinească, de teamă că i-ar putea călca pe civilii aflaţi mai aproape.

— Faceţi loc! a strigat Macro din nou. Daţi-vă înapoi, ce naiba!

În vreme ce oamenii aflaţi pe marginea drumului se străduiau să execute ordinul, s-au auzit strigătele celor din spate, care se temeau că ar putea pierde hrana ce urma să fie distribuită. Macro s-a întors către decurion.

— Ia opt soldaţi şi eliberează drumul.

— Am înţeles, domnule! Haideţi, băieţi, urmaţi-mă!

Cu blândeţe, decurionul a dat pinteni calului făcându-l să înainteze la pas, urmat fiind de oamenii lui, care s-au dispus în evantai de o parte şi de alta a comandantului lor. Când s-au apropiat, Cato a văzut expresiile înspăimântate ale celor din mulţime, în timp ce se trăgeau cu greu înapoi. Spaima s-a răspândit prin rândurile strânse ca un incendiu de pădure, astfel că oamenii s-au retras din faţa cailor pe care călăreau decurionul şi oamenii lui. Macro s-a răsucit spre surugiu şi a mormăit:

— Ţine pasul cu ei.

Cu un pocnet din bici, carul a pornit din nou înainte, scoţând un huruit pe pietrele de pavaj care duceau spre locul în care se înălţase cândva poarta oraşului. Cato, auxiliarii şi voluntarii au iuţit pasul ca să ţină ritmul. Centurionul a văzut chipurile ostile ale oamenilor din mulţime trecând pe lângă el în timp ce coloana înainta.

— Ticăloşi de soldaţi! a strigat un bărbat purtând o tunică zdrenţuită, ridicând pumnul în aer. Au de gând să păstreze totul pentru ei!

Furia lui s-a transmis şi altora, iar aerul a răsunat de huiduieli şi strigăte. O mamă şi-a ridicat nou-născutul deasupra capului, ca să fie văzut de călăreţi şi a ţipat cu glas strident că bebeluşul ei va muri curând dacă nu era hrănit cum se cuvenea. Cato s-a simţit ispitit să îi ofere o oarecare asigurare, promiţându-i că toţi vor primi o parte cinstită din raţii, dar şi-a dat seama că ar fi fost un gest inutil. Glasul lui ar fi fost acoperit de hărmălaia care îi asedia convoiul din toate părţile, şi nu ar fi reuşit decât să-l facă să pară slab în faţa protestatarilor.

Cum atenţia îi era distrasă de răcnetele ce veneau din mulţime, nu a reuşit să bage de seamă că Atticus se furişase de-a lungul carului, peste sacii stivuiţi în primul car. Când lanţul nu i-a mai permis să se mişte, deţinutul s-a oprit şi a continuat să se deplaseze pe burtă până când a reuşit să ajungă la capătul carului. Cato a întors privirea de la gloată şi a tresărit când l-a văzut întins cât era de lung peste saci.

— Ce face? a întrebat unul dintre auxiliarii care mergeau alături de Cato.

Încordându-şi picioarele, Atticus a împins cu mâinile sacul cu grâne aflat în spatele carului.

— Opriţi-l! a strigat Cato, pornind în goană spre car.

Însă reacţionase prea târziu. Sacul din vârful mormanului s-a răsturnat şi a căzut pe şosea. A aterizat cu un bufnet surd şi s-a spart. Grânele s-au împrăştiat pe drum cu un susur iute, care curând s-a stins. În momentul când Cato a ajuns din urmă carul şi a urcat în el, deja cădea cel de-al doilea sac. L-a văzut pe Atticus zbătându-se să mai împingă şi alţi saci din car, şi l-a călcat cu toată forţa pe braţ. Prizonierul a slobozit un ţipăt când ghinturile bocancilor i-au muşcat din carne, astfel că a ridicat celălalt braţ, în încercarea de a îndepărta bocancul lui Cato. Aplecându-se, Cato a tras cel de-al treilea sac înapoi în car, îndepărtând pericolul ca acesta să se prăbuşească pe drum. Până să se gândească ce ar fi trebuit să facă în continuare, din mulţime s-a auzit un strigăt, iar un bărbat s-a năpustit printre cai şi a căzut în genunchi ca să vâre pumni de grâne în tunica pe care o ţinea îndoită. Alţii i-au urmat imediat exemplul, astfel că, în agitaţia disperată, auxiliarii au fost împinşi deoparte, iar oamenii din mulţime s-au îmbulzit să adune grânele împrăştiate pe jos.

Aplecându-se, Cato l-a fulgerat cu privirea pe Atticus şi l-a prins cu o mână de gât.

— Dacă mai încerci aşa ceva, jur că-ţi iau beregata acolo unde te afli. Ai înţeles?

Abia gâfâind, Atticus a dat din cap că pricepuse. Preţ de câteva clipe, Cato a strâns degetele ceva mai tare, pentru a-şi face mai clară ameninţarea şi s-a întors spre haosul creat în spatele carului. Vehiculul continua să înainteze, în spaţiul liber creat de decurion şi oamenii acestuia. Însă năvala disperată a oamenilor spre grâne frânsese coloana în două, silind carele următoare, dar şi escorta acestora, să se oprească.

Cato s-a răsucit spre Macro şi a strigat:

— Continuaţi să înaintaţi! Mă ocup eu de restul.

Imediat ce Macro şi-a dat acordul cu o mişcare din cap, Cato a sărit din car, şi-a scos sabia, încordându-şi picioarele ca să-şi păstreze echilibrul când a fost împins de mulţime. Şi-a croit drum cu forţa către partea din spate a coloanei, rămânând în picioare neclintit în faţa masei unduitoare de civili, care se zbăteau să ajungă la grâne.

— Auxiliari! La mine! Formaţi un vârf de lance!

Cato s-a aşezat în mijlocul şoselei, iar în spatele lui, oamenii celei de-A Douăsprezecea au alcătuit o formaţie în formă de V cu vârful spre înainte. Când oamenii săi au fost gata, Cato a respirat adânc şi a strigat cât de tare a putut:

— Scuturile spre înainte, suliţele ca pentru atac!

S-a auzit un răpăit când soldaţii au lovit cu cozile lăncilor în marginile scuturilor, iar un cap de săgeată cu multe vârfuri din fier ascuţit s-au îndreptat spre mulţime.

— Înaintaţi! a răcnit Cato, apoi a ţinut ritmul: Unu... doi... unu... doi!

Capul de lance a pornit hotărât înainte, iar cei din mulţime au început să ridice privirile spre formaţia care se apropia. O parte au şterpelit câte o ultimă mână de grâne, apoi s-au întors şi s-au bulucit ca să-şi facă drum prin mulţime şi să ajungă în siguranţă.

— Ne vor ucide! a răcnit cineva cu glas ascuţit, după care au răsunat strigăte panicate, în timp ce civilii se grăbeau să se ferească din calea soldaţilor.

Cato a strigat peste umăr:

— Puneţi carele în mişcare! Nu vă opriţi cu niciun chip decât după ce ajungem la acropolă.

În timp ce roţile s-au pus în mişcare cu un huruit puternic în spatele lui, Cato a continuat să avanseze, iar ghetele auxiliarilor au tocat mărunt grâul împrăştiat pe jos. În faţa lor, un bătrân

alunecase şi se prăbuşise la pământ, iar acum se chinuia să se ridice în picioare. Unul dintre soldaţi a împins scutul înainte, doborându-l din nou, de această dată pe o parte. Bărbatul a căzut greoi pe genunchi, apoi s-a rostogolit făcându-se ghem, ţinându-se de încheietură şi gemând de durere. Auxiliarul a coborât lancea, dar Cato a făcut semn cu sabia spre bătrân.

— Nu! Lasă-l acolo şi păşeşte peste el.

Bătrânul a fost lăsat la pământ, iar formaţia a trecut pe deasupra lui, după care omul a căscat ochii îngrozit când solul s-a cutremurat sub greutatea roţilor grele ale carelor. Caii au păşit cu fereală peste el, însă roţile aveau să fie nesimţitoare în faţa suferinţei lui, şi Cato a aruncat o privire în urmă când bătrânul a scos un ţipăt ascuţit de groază, dându-se deoparte în ultima clipă. Centurionul a continuat să înainteze pe drum, în vreme ce restul civililor se retrăgeau grăbiţi din calea vârfurilor ucigătoare ale lăncilor.

Cu puţin timp înainte ca formaţia să ajungă la rămăşiţele porţii, din mulţime a zburat o piatră care s-a izbit cu zgomot de scutul unul cavalerist. Câteva momente mai târziu au venit şi altele, amestecate cu noroi şi fecale de animale, care i-au stropit pe oamenii din jurul carelor.

— Nu-i luaţi în seamă! a strigat Cato. Mergeţi înainte!

Partea din spate a coloanei a pătruns în oraş şi a continuat să se deplaseze pe drumul principal, acum eliberat de dărâmături prin truda grupurilor organizate de Macro. Unii protestatari i-au urmat la mică distanţă, continuând să arunce cu ce găseau, după care au renunţat şi s-au retras proferând insulte şi revenind la adăposturile lor. Macro îi aştepta pe rampa care ducea spre acropolă. Când Cato s-a apropiat ştergându-şi mizeria de pe umăr, Macro a zâmbit cu amărăciune.

— Cum spuneam, mereu nimerim în rahat.

— Nu a fost plăcut, dar măcar am reuşit să aducem carele în acropolă, a zis Cato. Acum vom avea provizii pentru câteva zile.

— Iar după aceea, va trebui să ieşim iarăşi din oraş şi să trecem prin aceleaşi chinuri.

Macro s-a întors către primul car şi l-a împuns cu degetul pe Atticus.

— Frumoasă treabă ai făcut, amice. A fost cât pe ce să produci moartea câtorva concetăţeni de-ai tăi. Acum eşti fericit?

— Nu a fost vina mea, a zis Atticus, clătinând din cap.

— Ba a ta a fost. Dacă nu ai fi apelat la acel truc ieftin, apele nu s-ar fi tulburat deloc. Macro a făcut semn către doi dintre oamenii săi şi a ordonat: Duceţi-l înapoi la închisoare. În următoarele două zile nu-şi va primi raţia.

— Poftim?

— Preţul pe care-l vei plăti pentru grânele risipite pe jos.

În timp ce Atticus era dezlegat de car şi escortat, Cato şi-a plimbat privirea peste tabăra de refugiaţi şi a clătinat ostenit din cap.

— E destul de rău că trebuie să lupţi contra rebelilor, dar să-ţi faci duşmani printre civili e şi mai rău.

— Facem o treabă pentru care nu avem cum să primim mulţumiri, prietene Cato, l-a aprobat Macro, după care a făcut semn restului convoiului să înainteze pe panta ce ducea spre porţile acropolei.

— Nu-mi place s-o spun, dar dacă nu primim puţin ajutor din afară, iar asta cât de curând, provincia se va cufunda într-un haos complet. Vom asista la băi de sânge şi nu prea avem ce să facem pentru a le împiedica.

CAPITOLUL 12

— Crezi că Portillus este capabil să-şi facă datoria? a întrebat Cato, în timp ce ieşeau călare din Matala, în dimineaţa zilei următoare. În spatele celor doi centurioni venea escorta de cavalerie. Iulia stătea alături de surugiu, pe capra unui car mic, aflat la jumătatea coloanei de călăreţi.

— Ştie ce are de făcut, a răspuns Macro. Seara trecută i-am transmis ordinele. Să-i hrănească pe oameni. Să-i ţină la respect pe sclavii rebeli. Destul de simplu. Până şi Portillus poate rezolva toate astea. Dacă apare altceva, trebuie să transmită un mesaj la Gortina şi să ceară instrucţiuni.

Spunând acestea, Macro a făcut semn cu capul spre partea din spate a coloanei, unde scandalagiul grec mergea călare, încadrat de doi cavalerişti burzuluiţi.

— Ce intenţionezi să faci cu el?

— Omul e hotărât şi are curaj, iar dacă-şi ţine gura, cred că îl putem băga în rândurile uneia dintre cohortele din Gortina.

— Dar dacă nu va fi de acord?

— Într-un asemenea caz, îi dau să aleagă. Poate purta o uniformă, ori lanţuri la mâini şi picioare.

— Mi se pare cât se poate de cinstit.

Cato a aprobat cu o mişcare din cap, apoi gândurile i-au revenit la Matala. Situaţia din oraş era destul de stabilă. Chiar dacă nu se punea problema de a apăra tabăra de refugiaţi, Portillus avea suficienţi oameni sub comanda lui ca să apere acropola, în interiorul căreia exista destul spaţiu ca să adăpostească populaţia de orice pericol. Cato s-a mustrat în gând pentru că acceptase posibilitatea ca sclavii răsculaţi să se fi gândit la un atac asupra oraşului. Totuşi, eventualitatea trebuia luată în calcul. Până şi asta.

— Da, sunt convins că se va descurca.

În vreme ce coloana înainta cu precauţie pe drumul spre Gortina, soarele urca pe cerul albastru şi senin. Când şi când, călăreţii percepeau mişcări în depărtare şi observau siluete zdrenţăroase urmărindu-i. Nimic nu trăda apropierea vreunei bande de răzvrătiţi, iar după ce Cato s-a convins că nu exista niciun pericol iminent, a tras de hăţuri şi a aşteptat căruţa Iuliei să îl ajungă din urmă, după care a mers călare alături de ea.

— Mă întrebam când mă vei onora cu prezenţa ta, a spus Iulia zâmbind. A coborât glasul, dar a continuat pe acelaşi ton degajat. Având în vedere, hmm, înfruntarea din seara trecută, mă temeam că ai devenit genul de om care îşi abandonează iubita. Ca prietenul tău, Macro.

Cato s-a întors şi, observând privirea ei aprigă, nu şi-a putut reprima un zâmbet, gândindu-se la întâmplările din seara precedentă. Stătuseră în grădina mică şi neglijată a unei terase, care fusese probabil mândria şi bucuria unuia dintre foştii comandanţi ai garnizoanei, ce ducea dorul vilei lui din Spania. La picioarele lor, ruinele oraşului erau întunecate şi lipsite de formă, deşi altădată fuseseră iluminate de torţe şi de licăritul lămpilor, la care se adăugau zgomotele petrecăreţilor din hanurile aflate pe străzile din jurul forumului. Acum se lăsase tăcerea, şi până şi tabăra refugiaţilor era mută şi neclintită, asta până când câteva siluete s-au aşezat în jurul unui foc de tabără şi au început să intoneze un cântec ale cărui melodii jucăuşe au plutit peste ruine. Iulia se lăsase pe umărul lui Cato, care înfăşurase mantia în jurul amândurora.

— Mi se pare ciudat să-i aud cântând, a spus ea cu glas plăcut. Mai ales după tot ce au pierdut.

— Aşa cred şi eu, dar pesemne că unele dintre puţinele lucruri pe care valul şi cutremurul nu au reuşit să le răpească au fost cântecele. Apoi Cato a întors capul şi a sărutat-o delicat pe frunte, închizând ochii după ce a inspirat încet parfumul părului ei. A simţit-o tremurând, aşa că a întrebat-o: Ce s-a întâmplat?

— Nimic.

— Chiar nimic? Te cunosc prea bine ca să te cred.

Iulia s-a răsucit şi, privindu-l drept în faţa-i slab luminată de stele, i-a cuprins obrajii între palme.

— Cato, iubirea mea, a fost cât pe ce să te pierd în noaptea când ne-a lovit valul. Am crezut că vom muri toţi când apa ne-a acoperit cu totul. În întunecimea rece a mării am cedat în faţa terorii. În ultimele momente, am simţit o oarecare consolare în faptul că vom fi împreună în viaţa de după, oricare ar fi ea. Şi-a înghiţit nodul din gât şi a urmat: Apoi, după ce corabia s-a ridicat din nou la suprafaţă, am văzut că dispăruseşi. Eu încă trăiam, dar tu îmi fuseseşi răpit. Ştergându-şi ochii, Iulia a privit într-o parte. În acel moment am simţit că inima îmi fusese smulsă din trup. Ţin minte că am gândit că aş fi vrut să mor. Să mă azvârl în mare, ca să pot fi

alături de tine. Preţ de un moment, asta a fost tot ce am vrut să fac.

— Atunci mă bucur că nu ai făcut-o.

— Cato, nu este deloc amuzant. Vorbesc serios. Nu am avut habar cât de mult însemnai pentru mine decât atunci când am socotit că muriseşi.

— Dar nu am murit, a spus tânărul, sărutându-i palma. Slavă zeilor. Suntem cât se poate de vii, iubirea mea, şi avem toate motivele pentru a trăi.

— Ştiu, a zis Iulia, dând din cap. Probabil că, ştiind asta, înseamnă că, între atâtea necazuri, s-a întâmplat şi ceva bun pentru noi.

S-au uitat spre tabăra de refugiaţi, aflată pe panta dealului situat faţă în faţă cu acropola. Alţi oameni apăruseră în jurul focului şi începuseră să cânte alături de ceilalţi. Sunetul vocilor era acum mai clar, iar Cato şi Iulia l-au ascultat o vreme. Lui Cato îi era imposibil să nu se simtă mişcat de alăturarea dintre cumplita tragedie şi graţia veselă a cântecului care străpungea umbrele nopţii, ce se lăsase grea asupra peisajului deluros. Strângând-o pe Iulia mai aproape de el, i-a şoptit încet la ureche:

— Aş vrea să facem dragoste.

— Acum? a şoptit ea. Aici?

— Da.

Iulia l-a privit un moment, apoi l-a sărutat pe buze, strecurându-şi mâna cu delicateţe pe după capul lui şi trăgându-l spre ea, în timp ce s-a lăsat pe spate în iarba răcoroasă din grădina terasei. Cato a simţit un val fierbinte în vintre când a început să se îmbărbăteze. S-au mai sărutat o vreme, delectându-se cu mângâieri, cu mirosul şi căldura celuilalt. Apoi Iulia şi-a desfăcut picioarele de o parte şi de alta a lui şi a spus:

— Acum, Cato. Vreau să fii al meu. Dar ai grijă la piciorul acela beteag al tău...

Cato a simţit un fior proaspăt de dorinţă când şi-a reamintit totul. I-a zâmbit Iuliei, care mergea alături de el în car.

— Ştiu la ce te gândeşti, a spus ea râzând.

— Se cunoaşte?

— Crede-mă. Eşti bărbat. Bineînţeles că se vede.

Au râs amândoi. Câţiva soldaţi din escorta călare au întors capetele şi s-au uitat la ei nedumeriţi, după care şi-au îndreptat

din nou atenţia către peisaj, căutând semne prevestitoare de primejdie.

S-au apropiat de Gortina în amurg, fără niciun incident, şi au zărit oraşul când şoseaua a cotit pe după un deal. După experienţa trăită în Matala, Macro a rămas surprins să vadă că oraşul-capitală a provinciei părea să fi suferit mult mai puţine daune decât portul. Pe marginea şoselei care ducea spre poarta principală se afla o tabără de marş. O secţiune din trupele de auxiliari apăra intrarea. Arătând spre ei, Macro a întrebat:

— Cine sunt?

Cato şi-a strunit calul şi s-a apropiat.

— Detaşamente din A Cincea Galică şi A Zecea Macedoneană, de la garnizoanele din Cnossos şi Axos. Rapoartele venite din nordul insulei susţin că acolo nu s-au înregistrat daune chiar atât de mari, astfel că Sempronius a transmis ordin să se aducă întăriri la Gortina. În următoarele zile vor mai veni oameni şi din alte oraşe.

— Ei, asta înseamnă ceva, a spus Macro pe un ton aprobator. Atâta vreme cât sunt în formă, nu ca băieţii din A Douăsprezecea Hispania. O să avem nevoie de oameni destoinici pentru a stăpâni situaţia. Ce n-aş da să avem aici câteva cohorte din Legiunea a Doua.

— Nu orice unitate de auxiliari se compară cu A Douăsprezecea, l-a contrazis Cato. Cei pe care i-am comandat noi la Bushir şi Palmira erau soldaţi adevăraţi. Chiar tu ai recunoscut asta. La fel de buni ca legionarii.

— Destul de adevărat, a recunoscut Macro. Însă doar pentru că i-am pus serios la treabă, Cato. Am făcut cu ei instrucţie intensă şi regulată. I-am pregătit pentru război. Necazul cu unităţile de garnizoană este că ofiţerii lor îşi lasă soldaţii să se moleşească. Cu timpul, ei sunt doar cu o idee mai buni decât trântorii din garda oraşului. Sunt gata să pun rămăşag pe mulţi bani că mai toate cohortele din Creta sunt plămădite din acelaşi aluat.

— Probabil. Dar nu putem şti cu siguranţă.

— Serios? a spus Macro, privindu-l. Eşti dispus să faci prinsoare că în toată adunătura asta nu există niciun om capabil să-şi găsească locul în Legiunea a Doua?

Câteva momente, Cato a analizat provocarea, după care a clătinat din cap.

— Aş putea găsi modalităţi mai bune de a-mi risipi banii.

Şi-au lăsat escorta la porţile oraşului, iar decurionul, primind ordin să-l înroleze pe Atticus într-o cohortă de infanterişti, a pornit în marş cu oamenii lui spre tabăra lor, situată în partea opusă a Gortinei. Macro şi Cato au descălecat, apoi şi-au condus caii pe strada mare, în timp ce carul Iuliei venea în spatele lor. În interiorul oraşului, corturi improvizate şi adăposturi încropite umpleau cartierele ruinate ale oraşului. Au trecut prin dreptul câtorva echipe de sclavi care trudeau ca să cureţe molozul şi să repare temple şi clădiri comerciale. Cato a observat că sclavii erau bine înlănţuiţi unul de altul şi supravegheaţi de paznici înarmaţi cu bâte grele. Locuinţele celor mai săraci locuitori din Gortina fuseseră lăsate în seama proprietarilor, care îşi făceau de lucru printre dărâmături, continuând să caute lucruri de valoare şi hrană care nu se stricase în zilele caniculare ce urmaseră cutremurului. Oameni înarmaţi stăteau în faţa caselor mai mari şi a depozitelor de provizii care se găseau de jur împrejurul forumului oraşului.

— S-ar părea că Glabius le poartă de grijă semenilor săi, a comentat Macro cu glas scăzut.

— Deocamdată, a spus Cato. Dar nu cred că Sempronius va tolera multă vreme situaţia asta.

— De ce nu? Bogaţii s-au priceput întotdeauna să-şi poarte de grijă unii altora.

— De ce nu?! i-a întrerupt Iulia. Pentru că tata nu este lipsit de minte. El ştie că dacă între localnici se produce o ruptură, asta nu face decât să primejduiască eforturile de reconstrucţie a provinciei, şi va ajuta cauza sclavilor rebeli. De aceea, nu va tolera o asemenea situaţie.

Macro s-a scărpinat în bărbia pe care începuse să-i crească barba.

— Dacă aşa spui tu...

— Crede-mă, a continuat ea. Va face ceea ce trebuie. Întotdeauna a procedat astfel.

Cato o credea. Senatorul avea o moralitate deosebită şi un sentiment al datoriei faţă de Roma care treceau dincolo de interesele personale. Motiv pentru care nu i se acordase un grad mai înalt decât acela de chestor. Dacă ar fi fost dispus să dea sau să ia mită, probabil că ar fi fost numit guvernator de provincie de ani buni.

Şi-au continuat drumul prin forum, unde, la tarabe, au găsit câţiva negustori disperaţi să câştige nişte bănuţi pentru a cumpăra

hrană familiilor lor. Cu toate că orele erau înaintate – dughenele se închideau mult mai devreme negustorii încă aşteptau răbdători cumpărători, deşi zona era aproape pustie. La mică distanţă de forum se înălţa intrarea în palatul guvernatorului. Celor doi ofiţeri romani şi carului li s-a permis să intre şi, după ce au pătruns în curte, Cato a observat că palatul era păzit de auxiliari. Nu se vedea nici picior de gărzi orăşeneşti sau private, care rămăseseră fidele lui Glabius.

Macro l-a chemat pe unul dintre sclavii din casa guvernatorului.

— Hei, tu de acolo, unde este senatorul Sempronius?

— Acolo, stăpâne, şi sclavul şi-a plecat capul, arătând spre curtea grajdurilor.

— Ia caii, a poruncit Macro, întinzându-i frâiele.

Cato a ajutat-o pe Iulia să coboare din car, şi toţi trei au traversat curtea, îndreptându-se spre intrarea în grajduri. Acolo nu se mai afla nicio mulţime neliniştită care să ceară să fie luată în seamă, iar o senzaţie calmă de ordine domnea asupra clădirilor şi magaziilor cu provizii situate de o parte şi de alta a curţii, încăperile din partea dreaptă încă slujeau drept spital improvizat, iar Sempronius le rechiziţionase pe cele din stânga pentru a-i sluji drept cartier general. Când Macro, Cato şi Iulia au fost conduşi într-o cameră pentru harnaşamente, senatorul a ridicat privirea de la masa de lucru pe care o aşezase lângă peretele cel mai îndepărtat de uşă. În faţa lui stătea un teanc de tăbliţe cerate, conţinând rapoarte. Şi-a lăsat stilusul din alamă pe tăblie şi pe trăsăturile lui obosite a apărut un zâmbet larg. Dând drumul mâinii lui Cato, Iulia a traversat camera în fugă pentru a-şi îmbrăţişa tatăl.

— Uşurel, draga mea! a spus el râzând şi sărutând-o pe obraz.

Macro şi Cato au rămas lângă uşă într-o tăcere stângace, după care Sempronius le-a făcut semn să se apropie. Iulia s-a îndreptat de spate şi s-a dus să se aşeze pe banca copiştilor, aflată pe o latură a mesei.

— Domnilor, mă bucur să vă revăd, a spus Sempronius. Luaţi loc. Macro, cum stau lucrurile la Matala?

— Nu prea rău, domnule. Mâncarea este raţionalizată şi mai există provizii pentru câteva zile. Oamenii nu se bucură de asta, dar deocamdată reuşim să-i domolim. A aruncat o privire spre Cato şi a continuat: Problema principală o reprezintă răscoala sclavilor.

— Răscoală? Sempronius s-a încruntat. Am îndoieli că două, trei lupte neînsemnate sunt totuna cu o revoltă.

— Lucrurile au depăşit stadiul de câteva încăierări, domnule.

Macro a relatat pe scurt atacul desfăşurat asupra coloanei lui şi faptul că sclavii erau conduşi de un bărbat care purta o caschetă din piele pe cap.

— Un gladiator, vrei să spui? a gândit Sempronius cu voce tare, după ce Macro a terminat de prezentat raportul.

— Aşa bănuiesc, domnule. Dacă am dreptate, atunci ar trebui să fie uşor de identificat. O să le spun copiştilor dumneavoastră cum arăta, atât cât mai ţin minte, şi vom vedea dacă-l recunoaşte cineva din descrierea mea.

— S-ar putea, dar la ce ne-ar sluji asta?

Macro s-a arătat surprins.

— Vai, domnule, întotdeauna este de ajutor să-ţi cunoşti duşmanul.

— Dar spuneai că ţi s-a părut cunoscut.

— Aşa mi s-a părut. N-aş putea totuşi să spun că mi l-am amintit. Deocamdată. Dacă putem afla ceva despre el, atunci probabil că îl voi asocia cu vreun loc sau eveniment, şi îmi voi face o idee de pericolul pe care îl prezintă.

Sempronius a analizat vorbele lui câteva momente, apoi a încuviinţat.

— Bine. Voi avea grijă ca descrierea lui să fie transmisă. Cu toate acestea, nu văd cum ar reuşi un gladiator să dejoace planurile mele de a restabili ordinea în Creta. Nu reprezintă o ameninţare mai mare decât orice alt sclav care bântuie pe dealuri.

Iulia s-a aplecat spre el.

— Tată, nu ar fi prima oară când Roma subestimează primejdia pe care o reprezintă un gladiator evadat. Centurionul Macro are dreptate să fie îngrijorat.

Sempronius s-a încruntat, apoi a clătinat din cap şi a râs scurt când a priceput aluzia ei.

— Ne aflăm în Creta, draga mea, nu în Campania. Şcolile de gladiatori de aici sunt mai slabe decât cele din jurul oraşului Capua. Nu ne paşte pericolul de a vedea un alt Spartacus. Pe de altă parte, mă îndoiesc că există vreun sclav din imperiu care să nu ştie soarta cumplită ce i-a aşteptat pe cei care l-au urmat pe Spartacus. Chiar dacă unii au fugit şi s-au ascuns, sclavii vor fi prea îngroziţi de ideea de a participa la o revoltă generală. Ar prefera să fie prinşi, înapoiaţi stăpânilor şi pedepsiţi.

Macro a oftat adânc amintindu-şi fanatismul de care dăduseră dovadă sclavii când atacaseră coloana.

— Sincer, domnule, sper să aveţi dreptate.

— Sunt sigur de asta, a spus Sempronius şi trăsăturile i s-au mai îndulcit. Pe de altă parte, avem probleme mai serioase de rezolvat înainte de a ne face griji prea mari în legătură cu acest gladiator al tău.

— Chiar aşa? a întrebat Macro, ridicând din sprâncene.

— Da, chiar aşa, i-a răspuns Sempronius oarecum morocănos. Trebuie să ne luptăm cu neghiobul de Marcus Glabius. Am reuşit să-l conving să-mi cedeze palatul guvernatorului, însă el a ocupat acropola şi stă înconjurat de gărzi de corp. Şi-a luat sarcina de a se ocupa de proviziile de alimente şi le-a mutat în depozitele de la acropolă. Iar de vreme ce controlează hrana, controlează Gortina şi, într-o anumită măsură, şi trupele de sub comanda mea, pentru că mă văd silit să îi cer lui raţiile ce ni se cuvin. Aş fi dispus să trec peste astfel de chestiuni dacă Glabius ar oferi mâncare şi ajutor populaţiei pentru a trece peste neplăcerile create de cutremur, numai că el nu face asta. În schimb, el protejează proprietăţile prietenilor şi le permite în văzul lumii să exploateze situaţia, ascunzând alimente, în timp ce foloseşte banii din trezoreria provinciei ca să cumpere la preţuri mult umflate grâne şi carne spre a fi distribuite săracilor. O parte din grâne sunt compromise, iar carnea, stricată. Este o stare de lucruri ce nu se poate tolera, a încheiat Sempronius.

— Şi atunci, de ce o toleraţi, domnule? a întrebat Cato.

— De ce? Sempronius s-a ridicat de la masă şi s-a îndreptat spre uşa ce dădea în curte. Vino cu mine şi-ţi voi arăta de ce.

I-a condus pe toţi în mijlocul curţii grajdurilor şi s-a întors să arate spre acropola construită pe un deal din apropiere, care domina centrul oraşului. Un drum îngust şerpuia în susul pantei abrupte ce ducea spre poarta apărată, de o parte şi de alta, de turnuri impresionante.

— După cum vedeţi, Glabius şi-a ales un loc sigur pentru a rezista crizei. Ar fi nevoie de o armată ca să cucerească acropola, iar el deţine toate proviziile şi poate rezista unui asediu, pe când eu nu am resurse ca să declanşez un atac. Pe de altă parte, având în vedere problemele cu care ne confruntăm deja, ar fi o nebunie să apelez la forţă pentru a-l supune pe Glabius.

— Şi care este planul dumneavoastră, domnule? a întrebat Macro.

— Planul meu este să strâng suficient de mulţi soldaţi ca să mă asigur că nu va izbucni o revoltă a populaţiei provocată de imbecilitatea lui Glabius. De asemenea, am intenţia de a restabili ordinea la fermele şi moşiile din partea de sud a insulei şi de a pune mâna pe sclavii aceia care te îngrijorează atât de mult. După ce reuşim, voi pune lucrurile la punct şi în ceea ce-l priveşte pe Glabius.

Cato a scuturat din cap.

— Dacă nu vă supără părerea mea, nu cred că ar fi o idee bună.

— De ce?

— Glabius este perceptor, domnule. Ştiţi cât de influenţi sunt perceptorii la Roma. Aţi risca să vă faceţi nişte duşmani periculoşi dacă l-aţi pune la punct.

— Iar eu risc să pierd controlul asupra provinciei, dacă nu o fac.

— Adevărat, a recunoscut Cato.

Senatorul se găsea într-o poziţie imposibilă.

Sempronius s-a uitat spre acropolă cu o expresie abătută pe faţă, după care a urmat:

— Azi-dimineaţă am trimis la Roma un raport amănunţit privind situaţia de aici. Am spus că voi aştepta instrucţiuni şi apoi mă voi ocupa de Glabius.

Macro şi Cato au schimbat o privire pe furiş. Senatorul căuta să rezolve totul pe calea cea mai lesnicioasă, aşteptând ordinele altcuiva; ceea ce însemna că renunţa să-şi asume răspunderea pentru mersul treburilor în Creta. Probabil că trebuia să aştepte cam două luni până când răspunsul avea să sosească. În răstimp, Glabius era liber să exploateze în continuare situaţia, primejduind securitatea, nu numai a provinciei, ci şi a restului imperiului, imediat ce ştirea privind prăbuşirea autorităţii asupra insulei se răspândea în întreaga zonă mediteraneană. Era esenţial ca senatorul să-l îndepărteze pe perceptor. Chiar dacă astfel îşi făcea duşmani la Roma, a gândit Cato, apoi şi-a dres glasul şi a spus:

— Domnule, nu cred că ne putem permite să aşteptăm ordine de la Roma. Va trebui să acţionăm mult mai repede. Înainte ca Glabius să stârnească prea multă ostilitate din partea localnicilor.

Sempronius a ridicat dintr-o sprânceană.

— Şi atunci, ce propui?

Lui Macro nu i-a scăpat acel transfer de autoritate de la senator la subordonatul său, astfel că a încercat să nu se arate surprins când Cato a răspuns:

— Trebuie să preluăm controlul asupra rezervelor de hrană de acolo, domnule. Asta înseamnă că trebuie să-l arestăm pe Glabius şi să-i dezarmăm gărzile de corp. De îndată ce reuşim, putem fi siguri că oamenii vor fi de partea noastră.

— Asta, în timp ce ni-i facem duşmani pe amicii lui Glabius? Sempronius a tăcut apoi o clipă. Atât pe cei de aici, cât şi pe cei din Roma.

— Nu avem încotro. Pe de altă parte, aritmetica situaţiei este foarte limpede, domniile. Există mai mulţi localnici flămânzi decât prieteni de-ai lui Glabius. Pe cine preferaţi să aveţi de partea dumneavoastră?

Sempronius a strâns din buze şi a aruncat o privire spre ceilalţi, după care s-a întors şi a privit în gol spre zidurile acropolei. Iulia şi-a dres vocea şi, cu calm, l-a prins de mână pe tatăl ei.

— Cato are dreptate. Trebuie să intervii. Imediat.

După un moment de tăcere, senatorul a încuviinţat din cap, spunând:

— Prea bine. Ne vom ocupa de Glabius.

CAPITOLUL 13

În dimineaţa următoare, senatorul Sempronius s-a întâlnit cu ofiţerii de rang înalt. În afară de Macro şi Cato, erau prezenţi comandanţii celor trei cohorte de auxiliari. Marcellus, prefectul cavaleriei Bataviane, era un veteran zvelt, cu un aer sever, care avea părul cărunt şi ochi negri, pătrunzători. Detaşamentele celor două cohorte de infanterişti erau comandate de centurionii Albinus şi Plotius, care slujiseră în aceleaşi unităţi încă de la înrolare. Din nefericire. Pentru că Macro sperase ca ei să fi fost promovaţi în funcţiile pe care le deţineau acum venind din cadrul legiunilor.

— Mare păcat, a murmurat el către Cato, în timp ce senatorul făcea prezentările. Va trebui, totuşi, să ne descurcăm cu ceea ce avem.

Sempronius i-a aruncat o privire puţin iritată şi a continuat:

— Macro este prefectul la comanda celei de-A Douăsprezecea Hispania de la Matala. Centurionul Cato are funcţia de consilier militar şi şef al statului major.

Preţ de un moment, Marcellus s-a uitat cercetător la Cato.

— Aş putea şti care sunt gradele exacte ale lui Macro şi Cato?

— Desigur, a spus Sempronius, încuviinţând din cap. Amândoi au deţinut grade în legiuni, urmând să fie renumiţi la alte unităţi după ce aveau să se prezinte la Roma.

— Am înţeles, a zis Marcellus dând din cap şi afişând un zâmbet vag de satisfacţie. Atunci, în calitate de prefect, sunt ofiţerul cu gradul cel mai mare de aici.

— Tehnic vorbind, aşa este, i-a răspuns Sempronius pe un ton stăpânit. Totuşi, ca deţinător al celei mai înalte funcţii din această provincie, eu am ultimul cuvânt în probleme de comandă. Deocamdată, mă mulţumesc să îi permit lui Macro să rămână la comanda forţelor noastre.

— Domnule, mă văd silit să protestez. Macro este doar prefect în funcţie. Eu deţin funcţia aceasta permanent. Prin urmare, s-ar cuveni ca eu să fiu la comandă.

— Ţin seama de protestul tău, prefect Marcellus; cu toate acestea, eu am luat hotărârea. Prefectul Macro va conduce oamenii mei.

— Am înţeles, a spus Marcellus, dând din cap. Aş dori ca acest lucru să fie consemnat în scris, domnule.

— Aşa doreşti? Sempronius a părut o clipă surprins, apoi şi-a revenit. Eşti sigur?

Marcellus i-a înfruntat privirea cu stăpânire de sine, apoi a clătinat din cap.

— Cred că nu. La urma urmelor, ce importanţă are? Puţin posibil să ni se ofere recompense nouă, comandanţilor, ca urmare a acţiunilor noastre în această criză.

— Întocmai, a răspuns Sempronius. Domnilor, este vorba de o simplă acţiune poliţienească. Scopurile noastre sunt acelea de a impune ordinea, de a hrăni populaţia şi de a prinde sclavii care au fugit de la stăpânii lor. Asta este tot. A privit în jur spre subordonaţii săi. După ce am analizat situaţia, am făcut următorul plan pentru a ne atinge scopurile. Cavaleria Batavianã şi a Cincea Galică vor avea sarcina de a vâna sclavii fugari şi toţi briganzii care terorizează populaţia şi ameninţă proprietăţile provinciei. A făcut o pauză scurtă, după care a continuat: Prefectul Marcellus va comanda această forţă.

Macro şi-a dres glasul.

— Domnule, vă cer iertare. Mi s-a părut că aţi spus că eu aş fi cel ales drept comandant.

— Aşa este.

— Şi atunci, nu ar trebui ca eu să conduc această coloană?

— Deocamdată, aptitudinile tale aparte sunt necesare aici.

— Aş vrea o explicaţie, domnule.

— O vei primi mai târziu, a spus Sempronius şi s-a întors către centurionul Plotius. A Zecea Macedoneană va rămâne în Gortina, pentru a menţine ordinea şi a ajuta la reconstrucţia oraşului. Centurionul Cato va transmite ordinele de muncă pentru oamenii tăi.

— Am înţeles, domnule, a spus Plotius, dând din cap.

— Aveţi întrebări?

— Da, domnule, a spus Marcellus. Subordonaţilor mei le vor trebui câteva zile să-şi îndeplinească misiunea, dar vom avea nevoie de provizii corespunzătoare. Problema este că Marcus Glabius nu a fost prea generos cu hrana pe care a acumulat-o acolo sus, pe deal.

— Aşa am auzit şi eu.

— Păi, adevărul este că îmi dă în mod constant jumătate din ce am nevoie pentru oameni şi cai, şi îmi oferă totul doar zi de zi. Voi avea nevoie de provizii pentru cel puţin zece zile, şi încă în raţii complete.

— Am solicitat deja acest lucru, i-a răspuns Sempronius. Totuşi, Glabius mi-a transmis vorbă că trebuie să pună pe primul loc populaţia din Gortina. El acordă – acestea sunt chiar cuvintele lui – doar provizii pentru cinci zile, la raţii pe jumătate, pentru oameni şi cai.

Pe faţa lui Marcellus a apărut o umbră întunecată.

— Nu se poate aşa ceva, domnule. În orice caz, cine este el să vă spună ce anume va oferi din proviziile lui?

— Chiar aşa, cine este el? Sempronius a surâs vag. Glabius este omul care deţine controlul asupra tuturor rezervelor de hrană. Tot el este cel care s-a stabilit acolo sus, pe acropolă. Până când situaţia se va schimba, alocarea resurselor de hrană este în mâinile lui. Între timp, tu şi oamenii tăi trebuie să acceptaţi raţiile pe care vi le distribuie, iar când acestea se vor isprăvi, va trebui să vă descurcaţi singuri.

Cato s-a aplecat în faţă.

— Nu am înţeles prea bine, domnule.

— Despre ce este vorba?

— Prefectul Marcellus şi coloana lui nu vor desfăşura acţiuni în teritoriu ostil. Mai precis, la început acel teritoriu nu-i va fi ostil. Localnicii au şi aşa puţină hrană, iar dacă oamenii noştri se grăbesc să înşface şi ce a mai rămas, atunci ne va fi greu să beneficiem de loialitatea lor, adică exact de lucrul de care vom avea nevoie în mare măsură în zilele ce vor urma.

— Da, şi ce e cu asta? a răspuns Sempronius pe un ton ce-i trăda exasperarea. Soldaţii noştri trebuie hrăniţi.

— Adevărat, dar ar fi preferabil dacă ei ar lua cât mai puţin de la fiecare aşezare prin care trec, dar să şi plătească.

— Să plătească? a pufnit dispreţuitor Marcello. Suntem o armată, nu nişte negustori oarece. Noi nu plătim.

Cato a strâns din buze.

— După cum stau lucrurile în prezent, sunt de părere că hrana trebuie plătită, domnule. Asta dacă nu vrem ca ţăranii, sclavii şi briganzii să facă front comun.

— Să încerce numai, a ameninţat Marcellus pe un ton sfidător. Îi vom strivi sub copitele cailor.

— Aş prefera să nu procedezi astfel, s-a opus Sempronius. Îmi imaginez că împăratul nu va fi încântat să piardă mai mulţi contribuabili ai provinciei decât este nevoie. Vei face aşa cum spune Cato, şi-ţi vei plăti proviziile, ca să nu-i laşi în urma ta pe oameni să piară de foame. Îţi este clar?

— Da, domnule.

— Bine, atunci vreau ca tu şi centurionul Albinus să vă pregătiţi oamenii pentru a porni în marş imediat ce se crapă de ziuă. Ordinele vi se vor transmite ceva mai târziu. Marcellus, doresc să primesc cu regularitate rapoarte privind rezultatele înregistrate. În fiecare zi.

— Am înţeles, domnule. Asta este tot?

Sempronius s-a uitat la el un moment, apoi a dat afirmativ din cap.

— Da. Discuţia noastră se încheie aici. Puteţi pleca, mai puţin centurionii Cato şi Macro.

Au rămas pe locurile lor, cât ceilalţi trei ofiţeri şi-au împins scaunele în spate şi s-au ridicat pentru a saluta şi a părăsi încăperea. După ce uşa s-a închis în urma lor, iar sunetul paşilor pe dalele curţii unde se aflau grajdurile s-au stins, Macro şi-a dres glasul şi s-a aplecat în faţă, cu o atitudine războinică.

— Pot întreba de ce nu mi s-a încredinţat comanda coloanei ce va fi trimisă pentru a se ocupa de sclavi?

— Nu este vorba de o chestiune de încredere, a spus oftând Sempronius. Mai curând, nu se pune problema încrederii pe care ţi-o acord, ci de lipsa mea de încredere în Marcellus.

— Chiar aşa? Nu vă înţeleg, domnule.

— Doar l-ai văzut cum a reacţionat. E ambiţios şi plin de ranchiună. Marcellus este la post în Creta de foarte multă vreme, aşa că ţine mai mult la un om ca Glabius decât la mine. S-ar putea să mă înşel în privinţa lui, dar nu aş vrea să risc. Aş dori să stea cât mai departe de Gortina cât ne ocupăm de Glabius. Urmărirea fugarilor şi impunerea legii marţiale îi va da de lucru multă vreme. Pe de altă parte, şi Sempronius a zâmbit, am vorbit serios când am spus că vom avea nevoie de priceperea ta aici, Macro.

— Cum adică, domnule?

— Cred că este timpul să soluţionăm neînţelegerile mele cu Glabius şi să-l convingem să se retragă din poziţia pe care o deţine în prezent. Nu ţin să îl las pe Marcellus fără alimente în partea de sud a provinciei. De aceea, trebuie să punem cât mai curând mâna pe proviziile din acropolă.

Macro s-a uitat scurt la Cato şi a clipit spre el.

— Ei, pare a fi genul meu.

Cato s-a uitat la Sempronius şi a întrebat:

— Domnule, ce plan ai?

— Un mic subterfugiu, pe care îl vom pune în aplicare imediat ce Marcellus se află la o distanţă sigură de Gortina. Cel mai bine ar fi să acţionăm mâine după-amiază, a continuat Sempronius, care abia a reuşit să îşi reprime un mic hohot de râs. Iar după aceea, vom vedea dacă Glabius va mai avea tăria să arunce ameninţări deşarte. Deocamdată, asta este tot, domnilor.

Macro şi Cato ajunseseră deja la uşă, când senatorul i-a strigat.

— Încă ceva. Am aflat cine ar putea fi acel gladiator. S-ar părea că soţia guvernatorului a cumpărat un gladiator în cursul unei călătorii făcute la Roma în urmă cu câteva săptămâni. Am înţeles că omul era o stea în ascensiune, iar Antonia a plătit o mică avere pentru a-l cumpăra.

— De ce asta? a întrebat Cato. Cum să spun, dar la ce i-ar fi folosit un gladiator unei matroane?

Macro şi Sempronius s-au uitat unul la altul, apoi Macro a ridicat privirea.

— Vai, a făcut Cato, roşind. Am înţeles. În orice caz, cum îl cheamă?

— Nu am reuşit să-i aflu numele adevărat. Doar pe acela sub care a luptat – „Tracul de Fier”. Regret, dar nu vă pot ajuta mai mult. Cu toate acestea, dacă a supravieţuit cutremurului, s-ar putea ca el să fie omul care îi conduce pe sclavi.

În timp ce soarele a început să scadă în spatele acropolei, însoţit de doi oameni purtând tunici simple de copişti şi având agăţaţi de umeri saci în care îşi ţineau uneltele de scris, Sempronius a urcat drumul care ducea spre poarta principală. În cursul după-amiezii, îi trimisese un mesaj lui Glabius prin care îi solicita o întâlnire pentru a discuta despre proviziile ce trebuiau asigurate trupelor sale. Glabius se declarase de acord şi convenise asupra orei pe care senatorul o sugerase.

Umbrele căpătau forme alungite pe panta ce ducea spre acropolă, aruncând întunericul peste aleile înguste dintre casele care se îngrămădeau acolo. Urcaţi pe zidul care înconjura culmea dealului, câţiva dintre oamenii lui Glabius patrulau în zona santinelelor, ca nişte forme întunecate profilându-se pe lumina orbitoare a cerului. Sempronius purta o tunică albă, tivită cu dunga purpurie care îi evidenţia statutul social. Peste umăr avea petrecută o centură pentru sabie, cu o teacă şi un mâner bogat ornamentate – o armă care se transmisese în familia lui de la o generaţie la alta şi care supravieţuise răsturnării corabiei *Horus.*

În timp ce panta sporea ca dificultate, iar drumul începuse să urce în zigzag, Macro s-a întors spre Cato şi a mormăit:

— Treaba asta nu va da roade. Nu trebuia să ne lăsăm convinşi.

— Planul va da rezultate, dar *numai* dacă păstrăm tăcerea.

Şi Cato a dus un deget la gură, făcându-i semn să tacă.

Macro a strâns din buze şi a clătinat resemnat din cap. Din cauza cuţitului prins de şira spinării pe sub tunică, păşea destul de stângaci. Şi Cato se deplasa cu precauţie şi şchiopătând uşor, pentru că încă nu-şi revenise complet după rana căpătată. Purta o căciulă din pâslă ca să-şi poată ascunde identitatea, în caz că s-ar fi întâlnit cu vreunul dintre oamenii lui Glabius care vizitase cartierul general al senatorului. La un moment dat, Cato îl întâlnise pe Glabius, astfel că acesta l-ar fi recunoscut imediat dacă ar fi ajuns faţă în faţă cu el, însă, într-un asemenea moment, ar fi fost prea târziu ca perceptorul să mai poată face ceva.

O mişcare neclară în lateral i-a atras atenţia lui Macro care, uitându-se mai bine, a văzut un şir de soldaţi auxiliari furişându-se de-a lungul aleilor înguste ce treceau printre casele şi micile dughene îngrămădite mai jos de impunătoarea acropolă. Acea zonă nu suferise pagube la fel de mari ca restul oraşului, dar chiar şi aşa, centurionul Plotius şi oamenii lui erau siliţi să-şi croiască drum peste unele dărâmături ca să nu alerteze santinelele de pe zidurile de deasupra lor.

La apropierea senatorului şi a însoţitorilor săi, cele două gărzi de la poartă s-au ridicat în picioare şi au îndreptat suliţele către ei. Cato a remarcat că erau oameni masivi, bine clădiţi, având nasurile sparte ca boxerii, ori poate că asta se datora timpului petrecut de ei în bandele de cartier, care reprezentau o trăsătură specifică oricărui mare oraş din imperiu. Cei doi şi-au schimbat poziţia, blocând drumul spre poarta închisă, iar unul dintre ei a ridicat mâna pentru a-l opri pe Sempronius.

— Cu ce treburi aţi venit aici, domnule? a spus el pe un ton direct.

— Am venit să discut cu Marcus Glabius. Mă aşteaptă.

Garda a surâs discret când a răspuns:

— *Guvernatorul* Marcus Glabius a lăsat vorbă să vă permit accesul, domnule. Dar nu a spus nimic despre însoţitori.

Sempronius şi-a reprimat furia muşcându-şi buzele.

— Aceşti oameni sunt secretarii mei personali. Am nevoie de ei pentru a-şi nota conţinutul discuţiei. Şi acum, dă-ne voie să trecem.

Senatorul a făcut un pas către poartă. Garda a fluierat, iar camaradul lui le-a blocat calea.

— Dă-te la o parte, a mârâit Sempronius.

— Nu vă grăbiţi, domnule, a spus primul gardian. Trebuie să vă verific bagajele şi abia după aceea vă las să intraţi.

S-a întors spre Macro şi Cato şi a făcut semn către raniţele lor.

— Puneţi-le jos şi îndepărtaţi-vă doi paşi.

Au făcut întocmai cum li s-a spus şi l-au urmărit pe om cum a îngenuncheat, a deschis fiecare raniţă şi a scotocit printre tăbliţele cerate şi stilusuri, după care a tras capacul fiecăreia şi s-a retras.

— Ridicaţi-le.

Cato a simţit că Macro fierbea de furie alături de el în momentul în care şi-au recuperat raniţele şi s-a rugat zeilor ca prietenul lui să-şi stăpânească nervii. Garda s-a apropiat de poartă şi a ordonat să fie deschisă. S-a auzit un hârâit surd dinăuntru în momentul când s-a tras zăvorul, iar apoi unul dintre canaturi a gemut în ţâţâni şi s-a deschis spre interior. Gărzile s-au dat la o parte, iar Sempronius a pocnit din degete şi i-a condus pe Macro şi Cato în acropolă.

Ca în multe oraşe greceşti, acropola era dominată de temple şi altare închinate zeilor cei mai respectaţi de localnici. Pe lângă acestea, mai erau câteva clădiri administrative şi o cazarmă construită aproape de zidul care înconjura coama dealului. Nu au văzut niciun preot în preajmă. Câţiva oameni îmbrăcaţi cu tunici confortabile stăteau la umbra unui copac şi beau vin dintr-o amforă cu gâtul graţios.

— Se vede limpede că aleşii Gortinei o duc bine, a mormăit Macro.

În faţa cazărmii se îngrămădeau mulţi soldaţi care jucau zaruri, iar alţi şase oameni patrulau de-a lungul zidului, uitându-se din când în când în jos, spre oraş, ori spre câmpie, în direcţia oraşului Matala şi spre dealurile aflate dincolo de Gortina. Cutremurul dărâmase unul dintre templele mai mici, şi secţiuni mari din acoperişurile altora se prăbuşiseră în interiorul zidurilor. Clădirea administrativă cu etaj rămăsese în mare măsură neatinsă, mai puţin porticul, care se năruise, transformându-se în mormane de moloz de o parte şi de alta a intrării.

Când au trecut pe lângă Templul lui Jupiter, Cato a remarcat că era cea mai nouă construcţie din acropolă, dar şi cea mai puţin avariată. Printre coloanele care înconjurau templul a zărit saci cu grâne şi rafturi întinzându-se de-a lungul pereţilor exteriori pe

care stăteau stivuite amfore. Uşa principală era deschisă, iar în interior se vedeau alte şi alte provizii. Cato a iuţit pasul şi, surprinzând privirea lui Sempronius, a făcut semn din cap spre templu.

— Au acolo suficiente provizii să hrănească populaţia, fără a mai vorbi de oamenii noştri.

— Ştiu, i-a răspuns senatorul cu răceală. Blestemat fie Glabius!

I-a condus spre clădirea administraţiei, unde stătea de pază un alt om angajat de Glabius. Sempronius i-a explicat şi acestuia ce treburi avea, iar garda a aprobat din cap şi i-a escortat înăuntru cu un gest scurt. Au trecut prin sala principală, înţesată de covoare fine, mobilier, statui şi lăzi cu manuscrise. Bunurile din casa lui Glabius, a bănuit Cato, aduse în acropolă pentru a fi păstrate în siguranţă până la trecerea crizei. În latura îndepărtată, o uşă dădea spre o curte cu colonade. O scară aflată în partea opusă urca spre etajul unde se găseau încăperi construite direct pe coama zidului. Garda i-a condus pe scară şi de-a lungul unui coridor îngust, la capătul căruia se afla o uşă. S-a oprit şi a bătut în toc.

— Intră! a strigat cineva cu glas ascuţit, iar garda a ridicat ivărul şi a deschis uşa, după care s-a tras deoparte ca să le permită lui Sempronius şi oamenilor lui să intre. Încăperea era lungă şi îngustă, având ferestre care ofereau o privelişte foarte bună a oraşului. Pe peretele opus se aflau alte ferestre, mai mici, situate sus, care permiteau razelor de soare să umple încăperea cu o lumină de culoarea ambrei. Glabius stătea la o masă plasată alături de o fereastră. În faţa lui era un teanc de tăbliţe cerate, una dintre ele fiind deschisă. Când cei trei au intrat, el s-a grăbit să facă un semn cu stilusul pe ea şi apoi a închis-o.

În timp ce traversa încăperea, Macro l-a măsurat cu atenţie pe Marcus Glabius, care era scund, cu un cap mai mic chiar decât Cato, şi atât de gras, încât obrajii lui plini şi cărnoşi tremurau ca piftia. Cu toate că ridurile sugerau o vârstă înaintată, Macro a fost surprins să vadă că bărbatul avea părul negru şi cârlionţat, dar apoi şi-a dat seama că avea de fapt perucă. Purta o tunică din mătase şi cizme moi din piele de căprioară care se legau cu şireturi sub genunchi. S-a ridicat cu greu în picioare şi s-a înclinat în faţa oaspeţilor.

— Bun venit, domnule senator, a spus el, apoi s-a uitat cu şiretenie spre Macro şi Cato. Acesta din urmă se mişcase în aşa fel

încât să rămână înapoia lui Sempronius. Nu mă aşteptam să vii însoţit. Sunt, probabil, martori la discuţia noastră?

— Aceşti oameni sunt secretarii mei, nu martori, i-a răspuns Sempronius cu glas glacial. Au venit să consemneze discuţia.

— Amândoi? Dar unul nu ajungea?

— Poate că pentru o notabilitate de rang mai mic, i-a răspuns Sempronius. Dar ca senator, şi în calitate de guvernator în exerciţiu al provinciei, am dreptul să decid de câţi oameni am nevoie.

— Guvernator în exerciţiu?! a exclamat Glabius zâmbind. Vai, dar nu ai dreptul la acest titlu. Sărmanul meu prieten Hirtius a spus clar asta în ultimele clipe de viaţă.

— Totuşi, eu mi-am asumat funcţia de guvernator şi am scris la Roma, cerând confirmarea.

Glabius s-a încruntat o clipă, după care a zâmbit din nou.

— Ce coincidenţă. Şi eu i-am scris bunului meu prieten, secretarul împăratului, Narcissus, pentru a cere să mi se confirme cererea de a ocupa postul de guvernator. Ei bine, vom vedea curând pe care dintre noi îl va confirma Roma. În orice caz, cred că ai venit să soliciţi raţiile pentru oamenii tăi.

Macro a îngenuncheat şi a desfăcut raniţa. Cu o mână s-a apucat să scotocească printre lucrurile dinăuntru, în vreme ce şi-a strecurat-o pe cealaltă încet la spate. Senatorul şi-a dres glasul şi i-a răspuns răspicat perceptorului.

— Nu, l-a contrazis el, clătinând din cap. Nu de data asta. Glabius, am terminat cu cererile. Şi nici nu voi mai trece cu vederea alte plăţi, la preţurile tale de profitor, pentru proviziile râncede pe care le furnizezi oamenilor mei. Am venit să-ţi cer să cedezi controlul asupra rezervelor de hrană pe care le-ai adunat aici. Vreau ca tu, amicii şi brutele angajate de tine să părăsiţi neîntârziat acropola.

Preţ de o clipă, Glabius a căscat ochii mari, trădându-şi teama.

— Din păcate, nu-ţi pot satisface dorinţa. A ieşit de după birou ca să se îndrepte direct spre uşa din capătul încăperii. Acum, dacă nu te superi, cred că voi avea nevoie de câţiva martori proprii.

A deschis gura ca să inspire, cu gând să-şi cheme gărzile, moment în care Sempronius s-a întors spre Macro şi i-a făcut un semn din cap.

— Acum.

Macro a ţâşnit în picioare şi, cu pumnalul într-o mână, s-a azvârlit asupra lui Glabius, făcându-l să se izbească de perete şi să

scoată un icnet exploziv de durere. Până să reacţioneze, Macro l-a răsucit pe loc, l-a prins cu stânga de fălci şi i-a apăsat lama pumnalului pe gât.

— Să nu faci nicio mişcare, a şuierat el la urechea lui Glabius. Lama este ascuţită şi-ţi voi tăia beregata fără să fac vreun efort.

Glabius a încercat să scape din strânsoare, dar Macro i-a strâns degetele în jurul gâtului.

— Ţi-am spus, nu te mişca. Iar dacă scoţi vreun sunet fără aprobarea mea, va fi ultimul lucru pe care-l vei face pe lumea asta. Ai priceput?

Glabius a dat să confirme cu un gest din cap, dar s-a răzgândit şi a scâncit:

— Da.

Cato s-a aplecat peste masă şi a întors cu faţa spre el tăbliţa cerată pe care Glabius scrisese la intrarea lor. A deschis-o şi şi-a plimbat privirea peste coloanele de cifre aliniate pe verticală sub câteva titluri scrise clar. Apoi a fluierat încet.

— Se pare că te alegi cu o mică avere din comisioanele încasate pentru achiziţiile de grâne. Dar ce spun eu aici? E vorba de o avere uriaşă. Cred că o să păstrez tăbliţa asta. S-a întors către Sempronius, cerând permisiunea. Domnule, îmi permiteţi?

— Ia-o. Pune-o în raniţă. Narcissus va fi încântat să afle cât de bine se îndestulează amicul lui din vistieria provinciei.

— Am înţeles, domnule.

— Prea bine. Apropiindu-se de Glabius, Sempronius a zâmbit şi apoi şi-a încrucişat braţele la piept. Acum, vreau să fii atent şi te rog să cooperezi. Ţin să mă asculţi cu luare aminte. Şi să faci întocmai ce-ţi voi cere. Dacă vei fi în stare, vei rămâne în viaţă. Dacă te opui sau încerci să fugi de sub escortă, sau dacă vei striga după ajutor, centurionul Macro te va ucide pe loc. Aşadar, ascultă. Iată ce ai de făcut...

La scurt timp după ce intraseră în biroul lui Glabius, Sempronius şi cei doi centurioni au ieşit. De astă dată, perceptorul îi însoţea, mergând în urma senatorului, în vreme ce Macro şi Cato păşeau în spatele lui Glabius. Macro ţinea pumnalul în mâna dreaptă, ascunzându-l în raniţa în care făcuse o mică tăietură prin care ieşea vârful armei, suficient ca să o ţină în coasta lui Glabius cât au înaintat calm de-a lungul coridorului şi apoi a coborât treptele, ajungând în curte. Garda care îi condusese pe vizitatori în birou aştepta în umbra colonadei şi s-a ridicat grăbită în picioare când i-a văzut apropiindu-se. Glabius s-a oprit şi l-a chemat pe om.

— Vino aici!

Garda s-a oprit în faţa micului grup şi i-a măsurat pe toţi cu ochi curioşi, apoi Glabius i-a ordonat:

— Vreau ca toţi oamenii să se adune pe o latură a Templului lui Jupiter, imediat.

— Am înţeles, domnule.

Macro l-a îmboldit uşor cu vârful pumnalului pe Glabius, care uitase ceva.

— A, şi încă ceva, a adăugat bărbatul în grabă. Să te asiguri că sunt toţi acolo, inclusiv oamenii de la poartă şi de pe ziduri.

— Toţi?

Garda nu a reuşit să-şi ascundă surprinderea auzind un asemenea ordin.

— Da, toţi! i-a răspuns Glabius cu asprime în glas. Nu ai auzit? Toţi.

— Dar ce facem cu poarta, domnule? Cine o va păzi?

— Nu asta este important acum. Vreau să se adune toţi lângă templu pentru o... o... Glabius şi-a muşcat buzele şi apoi a tresărit, pentru că Macro îl apăsase cu pumnalul în spate. O recompensă! Da, vreau să vă recompensez, oameni buni. Pentru credinţa voastră în a mă sluji. Pentru toată munca pe care aţi depus-o pentru a-i ajuta pe locuitorii din Gortina să traverseze vremurile întunecate care ne-au lovit!

Macro s-a aplecat ceva mai mult de el şi i-a şoptit discret:

— Las-o mai moale. Să nu sărim calul, bine?

Glabius a dat uşor din cap în semn de aprobare, dregându-şi în acelaşi timp glasul.

— Tu cheamă oamenii. Spune-le că vreau să le vorbesc. Şi anunţă-i şi pe membrii familiei mele şi pe prietenii mei care se află în acropolă. Transmite-le şi lor să vină la templu, imediat. Du-te!

Garda a înclinat din cap şi, întorcându-se a pornit la pas.

— Du-te în grabă! i-a strigat Glabius, după ce a primit o împunsătură delicată din partea lui Macro. Aruncând o ultimă privire peste umăr, garda a pornit în goană pentru a executa ordinul. În timp ce zgomotul paşilor gărzii s-a stins, Glabius şi-a înghiţit nodul din gât şi, agitat, s-a uitat la Sempronius: Oare m-a crezut?

— Eu spun să te rogi să o fi făcut.

Glabius s-a uitat ţintă la senator.

— Nu-mi dau seama precis ce vrei să faci, dar nu vei scăpa uşor după aceea.

— Vom vedea. Tu joacă-ţi rolul cum se cuvine şi ne ocupăm noi de restul lucrurilor.

— Ce pui la cale?

— Vei vedea. Acum, să ne urnim de aici. Mergem până la intrare. Şi aşteptăm acolo până se adună oamenii tăi.

În timp ce Macro a rămas cu ochii pe Glabius, au mers prin sala mare şi s-au oprit chiar la ieşirea din clădire. Rămaşi în umbră, au urmărit cum gărzile de corp şi brutele plătite au început să vină din toate părţile acropolei ca să se strângă alături de colonada Templului lui Jupiter. În cursul unei vizite anterioare, Sempronius observase o anumită zonă din care nu se putea vedea direct spre poartă din cauza clădirii masive a templului. Au aşteptat şi au văzut un mic grup alcătuit din oaspeţii perceptorului ieşind cu pas măsurat de după un colţ, aducând cu ei amfora cu vin şi flecărind veseli, după care şi-au găsit un loc umbrit în care să se aşeze pentru a aştepta sosirea gazdei lor. În tot acest timp, Macro a ţinut vârful pumnalului apăsat uşor în spatele lui Glabius. La un moment dat, când el s-a lăsat puţin în faţă, Macro l-a prins de tunică şi l-a tras cu brutalitate înapoi.

— Dacă-ţi trece prin cap să fugi, te înjunghii.

— Nici nu mă gândeam la aşa ceva! Jur. Doar că... mi-e teamă.

Macro a clipit cu subînţeles spre Cato şi a răspuns mârâit:

— Foarte bine. Frica te va ajuta să rămâi în viaţă.

Glabius şi-a înghiţit nodul din gâtlej şi a dat din cap.

Au aşteptat până când au socotit că toţi oamenii lui se adunaseră, dând ascultare ordinului, apoi Sempronius s-a întors către el.

— Ţi-e limpede ce ai de făcut?

— Da. Bineînţeles.

— Atunci, să trecem la treabă.

Sempronius a respirat adânc, apoi şi-a lăsat mâna pe umărul lui Glabius şi au ieşit pe uşă, după care au început să traverseze zona pavată, îndreptându-se către templu. În timp ce mergeau, senatorul i-a şoptit lui Cato:

— Continuă-ţi misiunea, centurion.

— Am înţeles, domnule.

Cato a salutat şi a pornit cu paşi mari spre poarta principală, ţinând sub braţ o tăbliţă cerată ca să dea impresia că era un copist oarecare ce îşi vedea de treaba lui.

— Unde se duce? a întrebat Glabius, privind în jur.

— Nu te priveşte, i-a răspuns Macro. Concentrează-te asupra a ceea ce ai de făcut.

Au continuat să înainteze spre mica mulţime strânsă alături de templu. La apropierea lor, oamenii au încetat să se mai frământe şi s-au întors curioşi spre Glabius şi ceilalţi.

— Atât, a spus Sempronius, oprindu-se. Gata, acum e rândul tău.

Avându-l pe Macro în spate şi puţin lateral şi pe Sempronius de partea cealaltă, agitat, Glabius a respirat adânc şi a ridicat un braţ.

— Prieteni! Credincioşi slujitori! Sunt încântat să vă anunţ că eu şi senatorul Sempronius am ajuns la o înţelegere privind guvernarea provinciei. Am hotărât să...

— Nu te precipita, i-a spus în şoaptă Sempronius. Însăilează o poveste, aşa cum ţi-am spus.

În timp ce Glabius a continuat, senatorul s-a uitat în lateral şi l-a văzut pe Cato, care se afla la jumătatea drumului spre poartă. Glabius trebuia să le reţină încă puţin atenţia celor prezenţi.

— Am hotărât să... a, dar mai întâi trebuie să vă mulţumesc tuturor pentru sentimentele voastre amicale şi pentru serviciile ce mi-aţi adus. Mi-aţi fost de mare ajutor în tristele zile care au urmat cutremurului stârnit de mânia zeilor asupra frumosului nostru oraş, Gortina...

Cato a privit în urmă şi s-a simţit uşurat văzând că toată lumea era atentă la Glabius. Nimeni nu părea să manifeste vreun interes faţă de copistul pe care senatorul Sempronius îl trimisese cu treburi. A continuat să se îndepărteze cu paşi mari de templu, încredinţat că toate gărzile răspunseseră la chemare. În faţa lui se afla poarta, abandonată de santinele. Bara de blocare, un drug greu din lemn, având capetele acoperite cu bronz, era prinsă la locul ei. Când a ajuns la poartă, Cato s-a oprit o clipă să privească în jur, dar nu a văzut niciun semn de viaţă la capătul acela al acropolei. A dat drumul tăbliţei cerate în raniţă şi a trecut bareta ei peste cap, după care a lăsat-o pe pământ. Apoi s-a dus în grabă la bara de blocare şi a prins mânerul, trăgându-l într-o parte. Bara s-a deplasat puţin şi el a slăbit strânsoarea o clipă, astfel încât să-şi adapteze poziţia picioarelor şi să-şi încordeze umărul în mâner. Respirând adânc, a scrâşnit din dinţi şi împingând cu toată puterea, a icnit încordându-şi muşchii pentru a mişca bara. Aceasta a mai alunecat puţin în lateral, de astă dată scoţând un hârâit surd, semn că se mişca.

Cato a făcut o scurtă pauză şi a continuat, iar bara a alunecat încet spre brăţările de fier prin care trecea spre canaturi. În cele din urmă, bara a ieşit din canatul din stânga al porţii şi a alunecat în canalul receptor. A împins bara încă puţin, făcând-o să treacă dincolo de geana de lumină care despărţea canaturile, şi apoi a dat drumul barei, care s-a aşezat la loc pe suporturile ei.

Prinzând între degete brăţara goală, Cato s-a aplecat pe spate, căutând să se proptească cu bocancii în pietrele uzate ale pavajului. Cu un geamăt şi un scârţâit, care lui Cato i s-au părut asurzitoare, canatul porţii a început să se rotească spre interior. Se deschisese cam cât un pas, când o perdea din piele care constituia uşa unei latrine din apropiere s-a dat brusc într-o parte şi dinăuntru a ieşit un om trăgându-şi tunica în jos. Sub un braţ avea teaca sabiei, iar bretelele centurii îi atârnau până la sandale. A aruncat o privire spre poartă şi a îngheţat când l-a văzut pe Cato.

— Ce faci acolo?

Cato s-a opintit cu toată greutatea, într-un efort reînnoit.

— Opreşte-te! Încetează! a răcnit omul, dând drumul poalelor tunicii, scoţându-şi sabia şi azvârlind teaca, totul într-o singură mişcare fluidă. Îndepărtează-te de poartă, auzi?

Cato a trecut prin spaţiul liber, a dus o mână pâlnie la gură şi a strigat spre drumul ce ducea înspre oraş.

— A Zecea Macedoneană! La mine!

A auzit un hârâit şi, întorcându-se, l-a văzut pe om proptit cu un umăr în canatul porţii împingând-o.

— Să nu faci asta! s-a răstit Cato şi a vârât mâna printr-o despicătură a tunicii, scoţând pumnalul prins acolo. Şi-a încleştat degetele în jurul mânerului şi apoi s-a azvârlit cu toată greutatea de canatul porţii, făcându-l să se oprească. Efortul lui l-a împins pe om un pas înapoi, iar Cato a profitat de avantajul câştigat ca să împingă din nou canatul, reuşind să îl mai deschidă câţiva centimetri, după care a ieşit prin spaţiul liber. Garda s-a retras puţin, s-a aplecat, apoi şi-a pregătit sabia. A aruncat o privire spre pumnalul lui Cato şi a rânjit.

— Fugi, băiete! Fugi, cât mai ai prilejul.

Cato a simţit un val de furie gonindu-i prin trup. Apoi a auzit un strigăt din josul pantei, unde centurionul Plotius le ordona oamenilor lui să înainteze. În situaţia în care Cato nu reuşea să reziste, canatul porţii avea să se închidă înainte ca soldaţii săi să ajungă la poartă. Agitat, a înghiţit în sec şi a clătinat din cap.

— Ba nu. Mai bine fugi tu.

— Poftim?

Garda a părut surprinsă un moment, apoi şi-a încleştat dinţii şi a păşit în faţă ca să atace. Imediat ce a ajuns aproape de Cato, a încercat să îl împungă în abdomen. Centurionul a sărit cu agilitate într-o parte, rostind şuierat un blestem la adresa durerii pe care a simţit-o în picior în momentul când lama a vâjâit prin aer, trecând pe lângă el. În timp ce garda îşi retrăgea sabia, Cato a lovit cu pumnalul spre braţul lui. Era un atac disperat, iar lama armei s-a lovit de tăişul sabiei cu un zăngănit ascuţit şi hârşâit. Imediat, garda a tras sabia înapoi şi a încercat să-l lovească pe Cato, descriind o mişcare arcuită. Cato nu a avut altă soluţie decât să îngenuncheze şi să se aplece, astfel că lama sclipitoare a sabiei i-a şuierat pe deasupra capului. Garda îşi pusese toată forţa în acea lovitură, astfel că inerţia armei l-a dezechilibrat pentru o clipă. Cato a profitat de acest lucru şi s-a aruncat înainte, lovind spre piciorul încălţat al omului, şi a simţit pumnalul străpungând baretele de piele, pătrunzând apoi în carne şi os. A auzit un ţipăt de durere, şi omul s-a rostogolit într-o parte o dată şi încă o dată, pentru ca apoi să revină pe picioare.

Garda îşi rotea ochii şi urla de furie şi durere, în timp ce din laba piciorul îi ţâşnea sângele. Apoi ochii lui mari şi înfiorători s-au îndreptat din nou ţintă spre Cato. Scoţând un nou răcnet lipsit de noimă, s-a repezit înainte şchiopătând şi rotind sabia nebuneşte. Cato ştia că orice lovitură primită avea să-l scoată din luptă dacă nu-şi ucidea imediat adversarul. A ţinut pumnalul în faţă, pregătit să încerce o parare a loviturii de sabie. Prima lovitură a trecut pe lângă ţintă, dar a doua, puternică, şi venită din spate, a făcut ca lama sabiei să atingă pumnalul cu o asemenea forţă, încât acesta i-a fost smuls din mână şi a zburat prin aer, rotindu-se, după care a căzut cu un zăngănit pe dale, la oarecare distanţă de el.

— Aşa, costelivule, a mârâit omul, făcându-l pe centurion să se retragă cu spatele lipit de canatul închis al porţii. A sosit momentul să mori.

Dinspre poartă s-au auzit strigăte, iar câţiva dintre oamenii lui Glabius au întors capetele spre ea. După un moment, Glabius a făcut o pauză şi s-a uitat în stânga. Asta, până când Macro l-a împuns în fesă.

— Continuă să vorbeşti.

Glabius a scos un mic icnet şi a sărit jumătate de pas în faţă, după care şi-a revenit în fire.

— Fă bine şi reţine-le atenţia, l-a îndemnat Sempronius cu glas scăzut. Continuă.

Glabius a dat uşor din cap, a mai respirat o dată adânc şi, străduindu-se să ignore un nou strigăt venit dinspre poartă, a continuat:

— Prieteni, permiteţi-mi să spun că, după ce m-am sfătuit cu senatorul, am fost de acord să renunţ la postul de guvernator, de dragul unităţii şi siguranţei oamenilor noştri. De aceea, îl salut pe senatorul Gaius Sempronius, guvernatorul în exerciţiu al provinciei Creta! Apoi a ridicat pumnul în aer. Nu au urmat reacţii din partea celor strânşi acolo, în schimb, pe feţele prietenilor şi susţinătorilor lui au apărut expresii de stupefacţie, iar unii dintre ei au înaintat puţin ca să poată vedea ce provoca zgomotele de la poarta principală. Tăcerea a fost ruptă în momentul în care una dintre gărzile de corp a făcut un pas în faţă şi a împuns cu degetul spre Glabius.

— Şi atunci, cine o să ne plătească, ia spune?

— Are dreptate! a strigat altul. O să rămânem fără slujbe.

A urmat un cor de strigăte de furie, după care cineva a ridicat glasul.

— Nu avem nevoie de nenorocitul ăsta gras! Să ne alegem alt guvernator, băieţi! A sosit timpul să aplicăm democraţia, eu aşa zic.

S-a auzit un hohot de râs, iar Glabius a ridicat amândouă mâinile ca să calmeze mulţimea, cerând linişte.

— Trebuie să faceţi aşa cum spun eu! La urma urmelor, eu vă plătesc!

— Nu ne mai plăteşti! a strigat unul dintre oameni, apoi s-a aplecat şi a ridicat o pietricică de jos, azvârlind-o în perceptor şi lovindu-l în umăr.

— Au! a făcut Glabius şi s-a strâmbat de durere.

Macro i s-a adresat încet senatorului.

— Pierdem partida, domnule. Dacă mai rămânem multă vreme aici, gloata asta o să ne mănânce boaşele la micul dejun.

Cato îşi concentrase privirea asupra vârfului sabiei care înainta spre el, sclipitoare şi ucigaşă. De această dată, garda nu avea cum să mai greşească. În depărtare, a auzit bubuitul tălpilor de bocanci pe pavajul străzii, semn că Plotius şi soldaţii lui goneau spre

poarta deschisă. Gardianul a auzit clar zgomotele, aşa că a ezitat, apoi a privit peste umăr.

Nu mai era vreme pentru a gândi o cale de apărare. Cato a acţionat instinctiv. A făcut un salt în faţă, lăsându-se în jos şi trecând pe sub lama sabiei, ajungând astfel să-l prindă pe adversar de picioare şi, slujindu-se de greutatea lui ca să-l dezechilibreze. Ciocnirea l-a făcut pe gardian să se dea înapoi un pas, însă omul era bine făcut şi a reuşit să rămână în picioare, privindu-l cu ură pe Cato. Lama sabiei era încă îndreptată în sus, astfel că l-a lovit pe centurion în cap cu mânerul.

În momentul loviturii năucitoare, Cato şi-a simţit dinţii ciocnindu-se între ei. A avut senzaţia că strânsoarea lui în jurul picioarelor gărzii slăbea, chiar dacă şi-a impus voinţa ca degetele lui să rămână înfipte în carnea omului. Preţ de o clipă, trupul lui a rămas insensibil, şi el s-a prăbuşit la pământ, căzând greu pe o parte. Când vederea a început să i se limpezească, a clipit în razele de lumină şi a văzut silueta gărzii care se apleca asupra lui cu sabia ridicată şi strigând:

— Eşti mort!

A urmat un amestec ameţitor de zgomote: de bocanci, geamătul porţii în ţâţâni, dar şi un ţipăt neaşteptat de durere. Cato a clipit. Garda dispăruse, iar el privea spre cerul senin, după care în faţa ochilor i-a apărut altă umbră.

— Centurion Cato! Domnule, sunteţi bine?

— Poftim?

Tânărul a închis strâns ochii preţ de o clipă, dorindu-şi ca starea de ameţeală să dispară. A simţit cum este ridicat şi ţinut în picioare.

— Domnule.

Cato a deschis ochii şi a văzut, oarecum neclară, expresia de îngrijorare de pe faţa lui Plotius.

— Sunt bine. Cam ameţit, dar mi-e bine.

Auxiliarii se strecurau pe poartă şi se năpusteau spre terenul deschis din interiorul acropolei. Cato şi-a îndreptat braţul spre Templul lui Jupiter, unde i-a văzut pe Macro şi pe ceilalţi bătând în retragere în faţa unei mulţimi care răcnea.

— Plotius, trimite-ţi oamenii acolo, dar cât mai urgent!

Plotius a dat din cap, apoi şi-a ridicat sabia în aer şi a scos un chiot ca să atragă atenţia soldaţilor săi. Cato a observat o dungă roşie de-a lungul lamei sabiei şi, aruncând o privire în jos, a văzut garda zăcând la picioarele lui, cu faţa sfârtecată de o lovitură.

— A Zecea Macedoneană! a ordonat Plotius. Urmaţi-mă!

A pornit în goană spre templu, iar oamenii lui l-au urmat, ţinându-şi scuturile ridicate şi suliţele pregătite. Cato a alergat nesigur pe picioare, pentru că încă nu-şi recăpătase echilibrul după lovitura primită în cap.

Acum, asupra lor se abătea o ploaie de pietre, iar Macro şi ceilalţi s-au văzut siliţi să ridice braţele în aer pentru a-şi feri capetele. Glabius s-a întors, cu gând să fugă înapoi spre clădirea administrativă. Văzând asta, mulţimea a răcnit, după care s-a tălăzuit înainte.

— Domnule! a strigat Macro către Sempronius. Salvaţi-vă!

Cei doi romani s-au întors pe călcâie şi au fugit după Glabius, urmăriţi de foştii angajaţi ai perceptorului. În spatele acestora, prietenii şi susţinătorii lui au rămas pe loc, iar pe feţele lor au apărut expresii de groază. Glabius a pătruns gâfâind prin uşă şi a continuat să alerge, îndreptându-se către biroul lui, ca şi cum acolo şi-ar fi putut afla salvarea. Macro era imediat în urma lui, moment în care şi-a dat seama că dacă ar fi continuat, ar fi fost vânaţi şi ucişi. Intrarea era un punct firesc de blocare. S-a oprit brusc şi s-a întors spre Sempronius, care a trebuit să se dea într-o parte ca să nu-l izbească.

— Domnule, luaţi bârna aceea! a spus Macro, arătând spre o bucată de lemn aflată între dărâmături.

Sempronius a înşfăcat-o, ridicând-o repede pentru a o apuca mai bine, apoi, împreună, au înfruntat mulţimea care se îndrepta spre clădire. Macro şi-a desfăcut picioarele şi a scos pumnalul, cu buzele arcuite într-un rânjet. În faţa camarazilor lui era un bărbat, cel care aruncase primul cu piatra, iar el a rărit pasul când a ajuns la intrare, apoi s-a oprit, privind nesigur spre Macro şi Sempronius. Următorii doi oameni au procedat la fel şi mulţimea s-a oprit tăcută când a rămas faţă în faţă cu cei doi romani.

— Aruncaţi armele şi retrageţi-vă! a spus Sempronius pe un ton poruncitor.

Nu a primit răspuns, însă cu toţii s-au uitat cu ură spre el, arătându-şi clar ostilitatea. Senatorul a riscat aruncând o privire spre stânga şi l-a văzut pe primul dintre auxiliari alergând spre templu.

— Să-i ucidem! a răsunat un glas din spatele mulţimii. Să-i omorâm imediat!

— Staţi! a exclamat Sempronius, ridicând o mână în aer. Dacă ne atingeţi pe vreunul dintre noi, veţi muri! Totul s-a sfârşit şi pentru voi. Oamenii mei vor apărea foarte curând. Uitaţi-vă! a continuat el, arătând spre Plotius şi soldaţii lui, care goneau spre templu. Aruncaţi armele, înainte de a fi prea târziu. Armata mea a primit ordin să-i ucidă pe cei care opun rezistenţă. Faceţi exact cum am spus şi aruncaţi-vă săbiile.

Nesiguri, oamenii din mulţime au rămas neclintiţi, iar vreme de o clipă, Macro s-a temut că ei vor dori să lupte şi vor începe prin a-i ucide pe el şi pe senator. Apoi s-a auzit un zăngănit când prima sabie a lovit pământul. A urmat alta, şi alta, după care toţi şi-au lepădat săbiile.

— Acum, trageţi-vă înapoi! a strigat Sempronius. Mergeţi acolo, alături de templu!

A urmat un val mişcător când oamenii s-au retras, privind îngrijoraţi spre auxiliarii care se apropiau. În momentul în care Plotius şi ai lui au ajuns la intrare, terenul din faţa lor era liber.

Plotius a văzut imediat zgârieturile şi crestăturile căpătate de Macro şi Sempronius pe braţe.

— Văd că sunteţi răniţi.

— Ne simţim bine, a spus Sempronius clătinând din cap. Nu avem nicio rană gravă. Aveţi grijă de prizonieri. Să-i scoateţi din acropolă cât de curând posibil. Acum duceţi-i în amfiteatru. Lăsaţi-i să se perpelească acolo peste noapte şi mâine-dimineaţă să îi eliberaţi. Cu excepţia lui Glabius. Găsiţi-i o celulă curată şi liniştită şi ţineţi-l izolat de ceilalţi deţinuţi.

— Am înţeles, domnule, a spus Plotius, salutând.

Cato şi-a croit drum printre auxiliari, căutându-l din ochi pe Macro. Imediat ce l-a zărit pe prietenul lui, a zâmbit şi l-a bătut amical pe braţ.

— I-am văzut cum s-au repezit spre tine. Vreme de o clipă m-am temut că se va întâmpla ceva cumplit.

— Te-ai temut pentru ceea ce era mai rău? a pufnit Macro pe un ton batjocoritor.

Vreme de o clipă, s-a simţit ispitit să ia totul în glumă, însă a clătinat din cap, după care şi-a umflat obrajii.

— La naiba! A fost cât pe ce să murim.

CAPITOLUL 14

În următoarele zile, Cato a fost însărcinat cu organizarea şi distribuirea de alimente către cetăţenii din Gortina, dar şi către refugiaţii adăpostiţi între ruine şi dincolo de ziduri. După ce s-a făcut inventarul proviziilor de hrană strânse pe acropolă, s-a dovedit că populaţia putea fi hrănită cu ea vreme de cel puţin o lună. În fiecare dimineaţă, carele plecau spre punctele de distribuţie din oraş, unde erau aşteptate de mulţimea aşezată la coadă. Vehiculele erau escortate de secţiuni de auxiliari, care le apărau şi se asigurau că oamenii îşi respectau rândul pentru a li se da raţia cuvenită.

În acelaşi timp, stocurile de alimente deţinute în privat de amicii lui Glabius au fost confiscate, iar grânele necomestibile şi carnea stricată au fost arse într-o groapă din afara oraşului. La început, negustorii protestaseră, cerând despăgubiri şi ameninţând că-şi vor adresa plângerile autorităţilor de la Roma. Cato i-a poftit să-şi ducă la îndeplinire ameninţările şi a adăugat că va trimite şi el un raport privind însuşirea prin corupţie a fondurilor imperiale, cu complicitatea lui Glabius. Negustorii s-au potolit imediat, iar unii, care cunoşteau mai bine decât semenii lor asprimea pedepselor pe care le dicta Roma, s-au oferit chiar să înapoieze micile averi făcute prin vânzarea de provizii degradate sau la suprapreţ.

Pentru a suplimenta rezervele de hrană, în afara celor deţinute de negustori, Cato a trimis patrule întărite la fermele împrăştiate pe câmpia din sudul Cretei pentru a căuta şi alte provizii care să se adauge celor deţinute pe acropolă. Cum inventarul fluctua în fiecare zi, avea nevoie de ajutor pentru a ţine evidenţa consumului şi aprovizionării cu alimente, iar într-o seară, când Sempronius lua masa în noul lui sediu de pe acropolă, Iulia s-a oferit să preia acea sarcină. La cină participau senatorul, fiica lui, Cato şi Macro, aşezaţi pe o canapea, în faţa unei mese scunde. Sempronius o avea pe Iulia alături, Macro stătea în stânga senatorului şi Cato în dreapta Iuliei. Mâncarea era simplă, întrucât senatorul se simţea obligat să împartă în mare măsură privaţiunile pe care le trăiau locuitorii Gortinei. Felurile aduse de sclavii de la bucătărie, prezentate cu fastul obişnuit la marile banchete, erau devorate cu mare poftă de Macro.

— Minunat! a exclamat el, lingând o picătură de sos de pe buze şi aşezând micul bol în care avusese friptură de porc în garum[3] cu miere. Aş fi în stare să mănânc toată noaptea aşa ceva.

— La fel ar spune mai toţi oamenii aflaţi dincolo de aceste ziduri, a remarcat Sempronius, mestecând rar. Dar noi trebuie să conducem prin exemplu personal, aşa cum sigur ştie oricare centurion cu experienţă.

— Da, a spus Macro sugându-şi dinţii. Toate la vremea lor.

— Din păcate, aşa stau lucrurile. Sempronius a înghiţit şi a analizat situaţia câteva clipe. Avem nevoie de mai multă hrană, şi asta curând.

— Ce-ar fi să o aducem din Egipt? a propus Cato. Cu siguranţă că acolo există grâne din belşug.

Sempronius a dat din cap. Culturile care creşteau de-a lungul Nilului erau renumite pentru recoltele bogate şi reprezentau cea mai importantă sursă de grâne pentru miile de oameni ai Romei care ajunseseră să depindă de hrana gratuită distribuită cu regularitate de împărat.

— Îl cunosc bine pe legatul de acolo. Gaius Petronius. Am slujit împreună pe Rin. Petronius era unul dintre tribunii ecveştri – un om de treabă. Aş putea apela la el, dar şansa de a primi un ajutor în alimente de acolo este destul de redusă. Roma are cuvântul hotărâtor în privinţa grânelor din Egipt. Adevărul este că trebuie să facem faţă cu ceea ce avem în prezent. Ceea ce înseamnă că trebuie să veghezi cu mare atenţie asupra volumului de provizii.

— Adevărat. Aş avea nevoie de puţin ajutor la ţinerea evidenţelor, domnule. Ar fi bine dacă v-aţi putea dispensa de unul dintre copişti.

— Şi aşa nu am personal suficient. Dar voi vedea ce se poate face.

Iulia şi-a lăsat jos farfuria şi s-a rotit spre senator.

— Mă laşi pe mine, tată? L-aş putea ajuta eu pe Cato.

— Tu? a făcut Sempronius, ridicând din sprâncene.

— De ce nu? Ai plătit unii dintre cei mai buni profesori din Roma pentru educaţia mea. Sunt convinsă că m-aş descurca bine la ţinerea evidenţelor.

— Sunt sigur că poţi, dar nu am plătit acei profesori ca să faci treaba unui umil slujbaş.

---

[3] Garum – sos preparat din peşte sau scoici, prin macerare, folosit drept condiment la romani (n. tr.).

— Sunt convinsă, a spus Iulia, zâmbind şăgalnic. Dar ce s-a întâmplat cu ideea de a conduce prin puterea exemplului? Nu este valabil pentru toţi în situaţia de criză prin care trecem? Asta le va arăta localnicilor că romanii, chiar dacă sunt de origine nobilă, împărtăşesc poverile lor. În orice caz, ar fi o decizie politică iscusită.

Sempronius s-a uitat fix la ea, apoi a clătinat din cap cu tristeţe.

— Domnilor, dacă ar fi să vă dau un sfat, să nu aveţi copii. Ori, cel puţin, dacă trebuie, atunci să nu-i răsfăţaţi, pentru că altfel vor deveni treptat stăpânii voştri.

— Să bem pentru asta! a spus Macro râzând, apoi s-a servit cu un pocal de vin pe care l-a băut tot dintr-o înghiţitură.

Iulia s-a încruntat.

— Tată, s-a întâmplat vreodată să nu-ţi arăt respectul cuvenit?

— Ei, dacă tot ai adus vorba...

S-au privit o fracţiune de secundă, după care au izbucnit într-un râs delicat. Iulia l-a bătut uşor pe braţ şi apoi a întins mâna după un măr. Tatăl ei i-a zâmbit iubitor şi a continuat încet:

— Câteodată, îmi aminteşti foarte mult de mama ta. Pe numele zeilor, tare mult îi simt lipsa. Brusc, a coborât ochii şi a tuşit, după care şi-a ridicat pocalul şi l-a întins spre Macro. Umple-l, centurion. Să toastăm împreună.

În clipa în care pocalele s-au atins cu un clinchet, Iulia s-a întors spre Cato şi l-a luat de mână, mângâindu-l pe dosul palmei cu degetul mare şi surâzând.

— Măcar aşa vom putea petrece mai mult timp împreună.

— Da, atâta vreme cât avem grijă să ne facem datoria.

— Numeşte asta cum doreşti, a şoptit ea, apoi au râs când Cato s-a foit cu un aer încurcat.

Sempronius a privit în jur.

— Ce s-a întâmplat cu tine, fata mea?

— Nimic, tată. E o glumă de-a noastră.

— Am priceput. Sempronius s-a uitat la Cato. Te rog să o pui serios la treabă.

— Am înţeles, domnule.

A urmat o tăcere lungă, apoi senatorul i s-a adresat lui Macro.

— Cum se descurcă oamenii?

Imediat ce preluase comanda asupra forţelor militare rămase în Gortina, Macro iniţiase un program riguros de instrucţie pentru auxiliari. La început, nu se arătase convins că era o modalitate utilă de folosire a timpului lor. Soldaţii erau necesari pentru a

patrula pe străzi şi prin taberele de refugiaţi, şi pentru a ajuta echipele de voluntari şi de sclavi rămaşi, care îndepărtau dărâmăturile şi reparau clădirile, sistemul de canalizare şi micile apeducte ce suplimentau alimentarea cu apă a oraşului. Însă Macro nu uitase ferocitatea sclavilor împotriva cărora luptase ca să apere carele cu provizii ale Matalei, şi hotărâse ferm că oamenii trebuiau să fie pregătiţi de luptă cât mai curând posibil. Prin urmare, soldaţii din A Zecea Macedoneană fuseseră împărţiţi în două grupuri şi, în mod alternativ, îşi desfăşurau activitatea în Matala şi se pregăteau pe terenul de instrucţie din afara oraşului.

Macro a făcut o pauză de un moment să se gândească înainte de a răspunde:

— Ca să spun adevărul, băieţii din A Zecea sunt destul de receptivi şi au un moral bun, ceea ce mă surprinde, având în vedere circumstanţele. Din nefericire, sunt într-o garnizoană de prea multă vreme şi s-au îmbolnăvit de delăsare. Nu prea găseşti vreunul capabil să mărşăluiască cincisprezece mile cu echipament complet şi să fortifice o tabără la sfârşitul zilei. Schimbă formaţia prea încet şi sunt neglijenţi în treaba asta. Totuşi, am făcut progrese constante. Încă o lună şi vor fi în stare să facă faţă oricărei bande de sclavi.

— Aşa sper şi eu. Din rapoartele pe care le primesc de la Marcellus, se pare că sclavii nu prezintă prea mult pericol. A trecut prin zona de câmpie şi i-a gonit pe dealuri. Acum intenţionează să-i facă să sufere de foame sau măcar să-i slăbească îndeajuns ca să-i urmărească până în munţi, pentru ca apoi să-i atace şi să zdrobească orice rezistenţă.

Macro a dat aprobator din cap.

— Mi se pare calea cea mai potrivită de acţiune. Îi doresc noroc. Deşi asta mă face să cred că sclavii şi-au mai pierdut din avânt. Când i-am întâlnit eu, erau destul de dornici să lupte.

— Poate că tu şi oamenii tăi i-aţi descurajat. La urma urmelor, în raport ai afirmat că le-ai provocat pierderi grele.

— Adevărat, a spus Macro pe un ton sec.

Nu considera motiv de mândrie că măcelărise nişte sclavi prost înarmaţi şi neinstruiţi. Însă fusese o problemă de viaţă şi de moarte, şi nu avusese timp să se arate milos.

— Aşadar, i-am mai liniştit, a conchis Sempronius. Am scăpat de Glabius şi de complicii lui şi acum avem suficientă hrană pentru a înfrunta criza imediată. Am sentimentul că am depăşit momentele cele mai grele, împăratul va fi mulţumit de noi, iar imediat ce

provincia revine la normal şi se trimite un nou guvernator de la Roma, noi ne vom putea relua călătoria spre casă. A zâmbit satisfăcut spre Macro şi Cato. Cred că ar trebui să fim mulţumiţi de noi înşine, domnilor.

— Mai toastăm şi pentru asta? a zis Macro, ridicând pocalul.

— De acord, a spus Sempronius, râzând. Pentru reuşita noastră.

Pocalele s-au ciocnit cu un clinchet, apoi senatorul s-a întors spre Cato.

— Ce se întâmplă? Nu toastezi alături de noi? Ridică pocalul, Cato.

Tânărul a zâmbit forţat.

— Dacă aşa spuneţi, domnule... Pentru reuşită.

A băut, apoi a lăsat pocalul pe masă. Iulia l-a strâns de mână.

— Ce e cu faţa asta lungă?

— Nu sunt convins, a spus el, ridicând din umeri. O fi puterea obişnuinţei, probabil. Am mereu sentimentul că încă nu am reuşit să depăşim toate obstacolele.

Iulia a părut dezamăgită.

— Şi eu, care te socoteam o persoană optimistă, dornică să trăiască bucuriile tinereţii...

— Sunt tânăr, a recunoscut Cato. Dar cunosc mai bine lumea asta decât mulţi oameni de vârsta mea, şi decât mulţi alţii mult mai vârstnici. Ceva îmi spune că nu am depăşit greul. Ţine minte ce spun.

— Asta e o suliţă, nu o cârjă nenorocită! a urlat Macro în urechea auxiliarului, în timp ce îi trăgea şi un şut în fund.

Suliţa a căzut la pământ cu un bufnet şi, scoţând un icnet de uimire, soldatul epuizat şi-a pierdut echilibrul şi a căzut la pământ, ridicând un nor de praf.

— Ce mai e acum? a spus Macro, aplecându-se deasupra lui şi ţinând mâinile în şolduri, după care a continuat să răcnească: Dormi pe terenul de paradă! Amărât mic şi jalnic. Drept cine mă iei, crezi că-s mămica ta care a venit să te trezească dimineaţa? L-a lovit cu piciorul în coaste. Ridică-te!

Macro s-a îndreptat de spate şi a continuat să meargă de-a lungul şirului de soldaţi ai centuriei, care tocmai se întorsese pe terenul de paradă după ce înconjuraseră de două ori oraşul în fugă. Văzând ce păţise primul om din şir, ceilalţi au luat grăbiţi poziţia de drepţi, chiar dacă respirau greu, şi-şi ţineau suliţele şi scuturile lipite strâns de corp, privind drept înainte. Purtând vestă

din zale, apărători de picioare şi coif, pe care le luase din rezervele celei de-A Douăsprezecea Hispania, Macro era într-o formă mult mai bună decât oamenii lui, aşa că respira fără să gâfâie în timp ce mergea de-a lungul şirului, inspectându-i pe Macedoneni cu o expresie de dispreţ pe faţă. Singurul dintre soldaţi ce avea spiritul pe care dorea să-l vadă era Atticus; bărbatul devenise unul dintre cei mai buni recruţi pe care îi întâlnise Macro: rezistent şi cu o înclinaţie firească spre mânuirea armelor. Centurionul îl avea deja în vedere pe grec pentru a fi promovat ca optio.

— Am văzut babe ţesând la clacă şi păreau mai războinice decât voi, prăpădiţilor! Sunteţi jalnici. Cum naiba puteţi să arătaţi atât de sfârşiţi după o alergare uşoară? Iată de ce, după ce terminăm exerciţiile de aruncare a suliţei, o să repetăm alergarea, iar dacă vreunul dintre voi rămâne în urmă sau nu stă ca lumea în poziţie de drepţi când ne întoarcem, o să-i trag una în fund atât de tare încât o să-i sară dinţii din gură. Să nu-mi spuneţi că nu v-am zis.

Macro a ajuns la capătul şirului, s-a răsucit pe călcâie şi a arătat către zece momâi din paie legate bine de nişte pari, la vreo treizeci de paşi depărtare.

— Acelea sunt ţintele, câte o secţiune pentru fiecare. Dacă nu sunteţi în stare să loviţi o asemenea ţintă nemişcată, pe un teren de paradă, atunci nu o să-mi fiţi de niciun folos pe un câmp de luptă îmbibat de sânge şi plin de cadavre. O să aruncaţi cu suliţa până când fiecare dintre voi va reuşi cinci lovituri directe. Nu mă interesează cât va dura, pentru că sunt un om răbdător, şi nimic nu mă face mai fericit decât perspectiva de a-mi petrece toată seara la exersarea aruncării suliţei. Formaţi şiruri pe secţiuni!

Soldaţii s-au aşezat grăbiţi în formaţia ordonată. Cele mai multe secţiuni aveau mai puţin de opt oameni, întrucât unii îşi pierduseră viaţa în cutremur, iar alţii erau bolnavi sau răniţi.

— Primul! a răcnit Macro. Pregăteşte-ţi suliţa!

Prima persoană din fiecare şir a făcut un pas înainte, ţinând suliţa strâns în mâna ridicată deasupra capului şi legănând braţul de aruncare în spate. Se foloseau suliţe uşoare, mai subţiri decât armele standard care câteodată erau numite lăncii. Macro a aşteptat până când fiecare om a fost pregătit şi a avut posibilitatea de a ţinti.

— Aruncaţi!

Cu icnete, şi-au făcut avânt şi au aruncat suliţele. Armele au descris fiecare un arc spre ţinte. Au urmat două mici explozii de

paie, semn că două ţinte fuseseră lovite; trei suliţe trecuseră pe lângă momâi, iar cinci nici măcar nu ajunseseră aproape.

Macro şi-a încrucişat braţele la piept şi i-a fulgerat cu privirea pe oamenii care stăteau cu mâinile goale. A respirat adânc pentru a se calma, după care a strigat:

— A fost cea mai nenorocită serie de aruncări pe care am văzut-o de când sunt. Singura voastră şansă de a supravieţui pe un câmp de bătălie ar fi să-i faceţi pe duşmani să moară de râs văzându-vă eforturile inutile. Doamnelor, treceţi la coada liniei. Următorii!

Instrucţia a continuat, dar soldaţii nu au reuşit să-şi îmbunătăţească performanţele până la standardul pe care dorea să-l impună Macro, ceea ce îl exaspera. Una era să-i ameninţe că-i va ţine la instrucţie până reuşeau să arunce cum trebuia, şi alta să fie silit să îndure chinul alături de ei. Unii dintre soldaţi se pricepeau să arunce suliţa, majoritatea reuşeau ca jumătate din lovituri să meargă la ţintă, iar câţiva erau atât de nepricepuţi, încât Macro se temea că ei ar fi tras pe lângă chiar dacă momâile s-ar fi aflat la o distanţă la care puteau fi atinse chiar şi de un scuipat mai sănătos.

În cele din urmă, l-a văzut pe Cato ieşind pe una dintre porţile oraşului şi îndreptându-se către terenul de paradă. Au schimbat saluturi şi Cato a rămas alături de prietenul lui. După ce un nou val de suliţe a ratat mai toate ţintele, Cato a plescăit din limbă.

— Mă bucur să văd că nu ţi-ai pierdut calităţile de instructor.

— Ei, la naiba, a bombănit Macro. Ce vrei? Nu cred că ai venit până aici doar ca să mă iei peste picior.

— Eşti pe-aproape.

— În orice caz, tu oricum nu eşti deloc priceput la aruncarea suliţei. Parcă ţin minte că erai cât pe ce să mă tragi în frigare cândva în Germania.

— Atunci eram un recrut nepriceput, i-a răspuns Cato, apărându-se. Între timp, am reuşit să stăpânesc tehnica.

— Serios? În ochii lui Macro a apărut o sticlire. S-a întors către soldaţi. Doamnelor, sunt încântat să vă anunţ că avem aici un soldat adevărat care va fi foarte bucuros să vă dea o dovadă de artă în aruncarea suliţei.

— Macro... a mârâit Cato.

— Hei, tu de acolo! a spus Macro, făcându-i semn celui mai apropiat dintre soldaţi. Dă-i suliţa ta centurionului Cato!

— Macro, serios că n-am timp de asta.

— Prostii. Să vedem cine şi-a ieşit din formă, bine? l-a invitat Macro arătând spre suliţa pe care soldatul o ţinea întinsă. Eşti invitatul meu.

Cato a mijit ochii cu furie. A smuls suliţa şi s-a apropiat de linia de aruncare. Întorcându-se cu faţa spre ţintă, s-a concentrat asupra ei cât a rotit băţul armei între degete şi apoi a strâns-o bine în mâna ridicată deasupra capului. Şi-a aşezat bine piciorul de sprijin, a dus spre spate braţul de aruncare şi a luat linia de ţintă cu mâna stângă în faţă, ţinând degetul mijlociu întins în faţă. Apoi, respirând adânc, şi-a încordat muşchii şi a aruncat suliţa cu toată puterea. Arma a descris un arc de cerc, a atins punctul cel mai înalt al traiectoriei, după care a pornit în coborâre şi a străpuns momâia drept în centru.

Cu pumnii strânşi, Cato s-a rotit spre Macro şi a şuierat triumfător:

— Aşa!

Imediat după aceea, s-a silit să redevină serios şi s-a îndreptat cu paşi mari spre prietenul său, străduindu-se să pară nepăsător, ca şi cum lovirea ţintei era ceva ce putea face în orice clipă. Macro şi-a plecat capul în semn de admiraţie.

— Frumoasă aruncare.

— Retrage-ţi cuvintele, Macro.

— N-a fost deloc rea, doar că ai reuşit, nu ştiu cum, să arunci suliţa invers.

— Poftim? Cato s-a întors să se uite la ţintă. Şi, adevărat, vârful suliţei ieşea din pieptul momâii, în vreme ce capătul ei atinsese pământul după ce o străpunsese. Ei, la naiba.

— Ei, nu-i nimic, a spus Macro şi l-a bătut amical pe umăr. Dacă nu e vorba de altceva, a fost o demonstraţie folositoare de aruncare improvizată.

Cato s-a strâmbat.

— Fir-ar să fie!

— Ei, lasă, ce vânt te aduce la mine? a întrebat Macro râzând.

— Am un mesaj de la Sempronius. O secţiune din canalizare s-a prăbuşit şi trebuie săpată din nou. Vrea ca tu şi oamenii tăi să vă ocupaţi de asta.

— Vai, mulţumesc. Doar atât îmi mai lipsea.

Cato a zâmbit şi l-a salutat din nou pe Macro.

— Culegi ceea ce ai semănat, nu? Pe curând. Acum trebuie să mă întorc în acropolă, şi la plăcerea de a ţine evidenţe. Distracţie plăcută.

Razele soarelui pătrundeau prin ferestrele aflate sus, în biroul situat alături de cel pe care Glabius îl părăsise recent. Şi acolo erau ferestre care dădeau spre oraş, iar Cato se uita la clădirile avariate şi la ruine, acum scăldate într-o lumină de un oranj deschis. Gândurile i-au fugit treptat înapoi spre problema care îl preocupa. În zilele precedente, rapoartele până atunci optimiste întocmite de Marcellus erau contrazise de frânturi de ştiri şi zvonuri care soseau la Gortina despre numeroase raiduri întreprinse de sclavi asupra unor ferme şi proprietăţi izolate. Apoi, cu o zi în urmă, un escadron de cavalerie, trimis în căutarea unei patrule care nu se mai întorsese din misiune, revenise ca să-l informeze pe Cato că se descoperiseră cadavrele soldaţilor dispăruţi. Cavaleriştii trecuseră şi printr-un sat unde toţi locuitorii, bărbaţi, femei şi copii deopotrivă, fuseseră măcelăriţi, iar cadavrele lor mutilate fuseseră lăsate într-un morman, chiar în centrul satului, aflat la nici trei mile depărtare de Gortina.

— Hei! a strigat Iulia, care se afla de cealaltă parte a mesei de lucru. Nu vrei să fii atent la ceea ce ai de făcut? A lovit cu stilusul în tăbliţa cerată din faţa ei. Tata vrea cifrele revizuite chiar în seara asta, şi noi mai trebuie să introducem şi proviziile care au fost aduse la amiază.

— Îmi pare rău, a spus Cato şi a surâs scurt. Mă gândeam.

A ridicat tăbliţa cu inventarul primului car şi s-a pregătit să adune semnele făcute pentru fiecare sac pentru a anunţa totalul, urmând ca Iulia să şi-l noteze.

Pe neaşteptate, s-a auzit o ciocănitură în uşă şi Cato s-a întors.

— Intră!

Uşa s-a deschis şi în încăpere a pătruns unul dintre copiştii lui Sempronius.

— Îmi cer scuze că vă întrerup, domnule, dar senatorul vrea să discute cu dumneavoastră imediat.

— Imediat? Cato a aruncat o privire spre Iulia şi a văzut-o încruntându-se. Prea bine, vin.

Şi-a împins scaunul în spate şi s-a ridicat, oprindu-se o clipă.

— Continuăm mai târziu.

Iulia a aprobat cu un gest ce-i trăda oboseala.

Cato l-a urmat pe copist, ieşind din birou. S-a întrebat de ce îl chemase Sempronius chiar atât de urgent. Nu trebuiau să se întâlnească decât pentru şedinţa de seară. La capătul coridorului,

uşa de la biroul senatorului era deschisă, iar copistul s-a oprit ca să bată în cadrul ei.

— Centurionul Cato, domnule.

— Foarte bine, invită-l să intre.

Copistul s-a tras deoparte, iar Cato a trecut de el şi a intrat în încăpere. Sempronius stătea la birou. Alături de el se afla un ofiţer. Cato l-a recunoscut ca fiind unul dintre centurionii lui Marcellus. Omul purta armură, iar braţul cu care mânuia sabia era legat cu o cârpă mânjită de sânge. Era nebărbierit şi părea epuizat şi deosebit de încordat. Sempronius s-a uitat la Cato cu o expresie reţinută.

— Am trimis vorbă să vină şi Macro. Va sosi peste scurtă vreme. Între timp, îl cunoşti pe centurionul Micon?

Sempronius a făcut semn către celălalt ofiţer şi Cato l-a privit o clipă şi a încuviinţat din cap în timp ce traversa camera, oprindu-se în faţa biroului.

— Să înţeleg că aţi primit un raport de la prefectul Marcellus?

Micon s-a uitat spre senator, cerând îndrumări.

— Spune-i simplu, a zis Sempronius cu glas obosit. Povesteşte-i totul.

Cato s-a întors spre centurionul Micon, care şi-a dres glasul.

— Centurionul Marcellus este mort.

— Mort?

— Da, domnule, a spus Micon întărindu-şi vorbele cu o mişcare din cap. El şi toţi oamenii lui.

CAPITOLUL 15

Partul a aruncat o privire în sus cât a ţinut acul şi firul din maţ de miel înălţate deasupra rănii. O lovitură de sabie făcuse o rană deschisă în coapsa gladiatorului. Din fericire, rana era superficială, curată şi sângerase din plin, astfel că rămăsese ferită de murdărie şi praf. Muşchiul era rupt puţin şi avea să se vindece fără să provoace nicio infirmitate. Gladiatorul stătea în picioare în faţa lui, dezbrăcat până la legătura dintre picioare. Pe tors avea câteva cicatrice, iar după cum arătau, unele dintre ele ar fi putut ucide sau lăsa schilod un om mai plăpând. Deşi fusese puternic şi în formă bună încă înainte de a deveni sclav, după doi ani de pregătire intensă ajunsese să aibă un trup superb. De când îngrijea războinicii din garda stăpânului său, partul nu văzuse niciodată un corp atât de desăvârşit.

Dusese o viaţă plăcută, a gândit el, după care o încăierare la graniţă dusese la capturarea lui şi apoi la vânzarea lui către familia unui înstărit negustor grec. De atunci, avusese parte de o serie nesfârşită de sclavi cu buboaie, entorse şi încheieturi luxate şi boli venerice printre fetele de la bordelul pe care negustorul îl avea în Atena. Partul călătorea cu stăpânul lui când se produsese cutremurul din Creta. Se aflase în apropierea hanului unde grecul şi suita lui stăteau în momentul în care pământul îi gemuse şi vuise sub tălpi, aruncându-l jos. După ce seismul încetase, din han nu mai rămăsese decât un morman de dărâmături, iar de sub ele nu se auzea niciun sunet.

Partul profitase de acea şansă pentru a fugi spre dealuri, unde a rătăcit vreme de două zile, suferind tot mai mult de foame, după care i-a întâlnit pe gladiator şi grupul lui de sclavi. La început, s-a mulţumit să primească resturile de mâncare ce i se dădeau pe degeaba, şi a decis să călătorească spre coastă pentru a căuta vreo corabie pe care să se ascundă şi să călătorească spre răsărit. Însă a apucat să-l cunoască pe gladiator. Acesta avea unele trăsături care i-au amintit de stăpânul lui din ţara natală. Radia o aură inepuizabilă de autoritate şi hotărâre care nu se plecau în faţa niciunui obstacol. Imediat ce gladiatorul a aflat de priceperea lui în ale medicinii, partul a fost rugat să rămână alături de sclavi ca să îi ajute în caz de nevoie. Era prima oară în viaţă când i se oferea posibilitatea de a alege, şi în timp ce trăia o nouă experienţă,

aceea de a-şi decide singur soarta, l-a văzut pe gladiator urmărindu-l atent şi aşteptând răspunsul lui. În acel moment şi-a dat seama că făcuse deja alegerea.

În zilele care urmaseră, armata gladiatorului sporise, pentru că tot mai mulţi sclavi i se alăturau, rugându-se să li se ofere prilejul de a porni la luptă împotriva foştilor stăpâni. Gladiatorul îi primise pe toţi, alegându-i pe cei potriviţi pentru a face parte din armata lui de războinici. Restul fuseseră trimişi pe dealul masiv, având culmea plată, care le slujea drept bază. Căile de acces către culme erau deja apărate de palisade şi întărituri de pământ, iar pe deal trăiau mii de sclavi în tot soiul de adăposturi primitive sau chiar sub cerul liber. În ciuda greutăţilor, a temerii permanente de atacurile soldaţilor romani şi a pericolului de a fi prinşi, aceştia erau fericiţi şi savurau fiecare zi de libertate pe care o trăiau.

Partul s-a aplecat şi a examinat rana mai de aproape câteva secunde. Trei copci erau suficiente pentru a reface muşchiul secţionat. Alte nouă sau zece copci erau îndeajuns pentru a închide plaga, a socotit el.

— Va durea rău, l-a avertizat, ridicând privirea. Eşti pregătit, Aiax?

— Apucă-te de treabă.

Gladiatorul a rămas neclintit, iar chirurgul s-a aplecat şi a vârât degetele în rană pentru a apropia cele două capete ale muşchiului. Apoi a străpuns ţesutul cu acul şi a cusut, prinzând copcile, după care a tăiat firul şi l-a înnodat bine. Apoi l-a privit pe gladiator şi l-a întrebat:

— Ţi-e bine?

Aiax încuviinţat din cap, rămânând cu privirea oţelită îndreptată spre peisajul de dedesubt. Stătea pe o stâncă deasupra defileului, scăldat în lumina caldă a soarelui de dimineaţă. Acesta răsărise cu o oră înainte, şi primele raze de lumină căzuseră de-a lungul defileului, luminând cadavrele soldaţilor romani, unele împrăştiate, altele îngrămădite unele peste altele de-a lungul drumului îngust. Printre ele se găseau şi cadavrele cailor şi ale sutelor de sclavi care participaseră la atacul în care îi uciseseră pe romanii prinşi în ambuscadă. Fusese o luptă sângeroasă, şi-a amintit Aiax, parcă retrăind momentele acelea. Curajul disperat al luptătorilor lui împotriva armelor, pregătirii şi armurilor soldaţilor romani. Ultimul dintre duşmani fusese urmărit şi ucis cu puţin înainte de zori. Acum, oamenii lui dezbrăcau cadavrele de orice putea sluji nevoilor armatei sale, mereu în creştere. Înainte

avuseseră un amestec de săbii, cuţite, seceri, suliţe, furci şi bâte. Acum însă aveau echipamente complete, şi Aiax ştia cum se foloseau. Unii dintre susţinătorii lui fuseseră cândva gladiatori şi începuseră deja să-i instruiască pe cei mai buni dintre sclavi în tainele luptei cu sabia şi suliţa. Curând, aceştia aveau să-i pregătească pe alţii, şi în mai puţin de o lună, Aiax va avea mii de oameni sub comandă, iar atunci nimic nu va mai sta în calea răscoalei lui.

S-a crispat când chirurgul a suturat rana şi a trecut acul prin piele, trăgând cu pricepere firul, pentru ca apoi să străpungă din nou carnea, în direcţie opusă. Durerea era arzătoare şi fiecare nerv al piciorului urla de suferinţă, însă el a rămas cu fălcile încleştate, luptând împotriva ispitei de a arăta că se chinuie. Durerea era dovada vieţii, aşa îi spusese primul instructor pe care îl avusese la şcoala de gladiatori din apropiere de Brindisi. Suportarea durerii dădea în acelaşi timp măsura omului, continuase instructorul, în timp ce se deplasa prin faţa şirului de recruţi, lovind pe fiecare peste faţă când trecea prin dreptul lui. Cei care se fereau sau scânceau erau loviţi întruna, până se prăbuşeau la pământ, însângeraţi şi înfrânţi. A doua zi, repetase exerciţiul şi tot aşa, iar după zece zile, cu toţii puteau îndura loviturile lui fără ca pe feţe să le apară vreo expresie de durere sau spaimă.

Astfel că Aiax a rămas neclintit ca o stâncă în timp ce chirurgul se ocupa în tihnă de rana lui şi nu a privit în jos decât atunci când l-a auzit pe part retrăgându-se şi ridicându-se în picioare, ţinând acul între degetele pline de sânge ale unei mâini şi întinzând-o pe cealaltă spre geantă pentru a scoate o cârpă.

— Gata, am terminat. Diseară voi vedea rana din nou. Încearcă să nu soliciţi piciorul prea mult astăzi, altfel se vor desprinde copcile.

Gladiatorul i-a adresat un zâmbet, lucru pe care îl făcea foarte rar.

— Azi nu e nevoie să facem eforturi, Kharim. Sclavii au câştigat o victorie; acum trebuie să sărbătorim. După ce îi îngrijim pe răniţi şi ne îngropăm morţii, o să ne întoarcem în tabără. O să tăiem şi o să frigem o turmă de capre, o să deschidem butelcile cu vin şi vom face un banchet demn de zei.

— Care zei? Ai mei sau ai tăi?

Aiax a râs şi l-a bătut cu mâna pe umăr pe part.

— Nici unii, nici alţii. Ce importanţă are? Atâta vreme cât suntem oameni liberi, cui îi pasă ce zei venerăm? Viaţa e frumoasă, îndulcită de înfrângerea acelor romani blestemaţi.

— Aşa e, a încuviinţat Kharim, în timp ce-şi ştergea mâinile şi se uita la cadavrele de dedesubt. A tăcut un moment, apoi a continuat: Păcat de băiat.

Zâmbetul lui Aiax a pălit când şi-a amintit de tânărul care îi condusese pe romani în capcană.

— Ştia care îi va fi soarta. Pollio era cât se poate de curajos. Aiax a strâns din pumn. Nu va fi uitat. A plătit cu viaţa pentru victoria noastră. Îl voi onora pe Pollio ucigând şi mai mulţi romani.

Partul i-a aruncat o privire neliniştită.

— De ce îi urăşti atât de mult pe romani?

— E simplu. Ei au făcut din mine un sclav.

— Nu-s cu nimic mai răi decât alţi proprietari de sclavi. Cu toate astea, pe ei nu-i urăşti la fel de mult ca pe romani.

— Ai dreptate, a spus Aiax, surâzând. De fapt, am motivele mele ca să urăsc imperiul şi, în mod deosebit, o mână de romani. Dar nu contează. Atâta vreme cât ura îmi hrăneşte dorinţa de libertate, dar şi a ta şi a sclavilor ce mă urmează, lasă-mă să mă scald în ea, bine?

Şi-au zâmbit, apoi Aiax s-a încruntat când a surprins un mic grup de prizonieri ce erau escortaţi de-a lungul culmii stâncii către el. Conducătorul escortei era un tânăr înalt şi lat în spate, care a zâmbit când şi-a văzut comandantul. Aiax a păstrat o expresie serioasă, încrucişându-şi braţele şi rămânând cu spatele drept, în timp ce prizonierii erau aduşi în faţa lui.

— Chilo, ce înseamnă asta? Am dat ordin că nu luăm niciun prizonier.

— Da, Aiax, ştiu. Dar acesta este centurion, şi Chilo s-a întors şi l-a prins pe unul dintre prizonieri de umăr, apoi l-a împins cu brutalitate în faţă, astfel că omul s-a împiedicat şi a fost cât pe ce să se dezechilibreze. Împreună cu alţii, se ascunsese sub un car de la coada coloanei. Nu au sărit la luptă, ci şi-au aruncat săbiile. Şi eu, care credeam că un centurion preferă să moară decât să se predea...

Aiax s-a uitat fix la ofiţerul roman.

— E adevărat?

Centurionul şi-a plecat ochii şi a confirmat cu un gest din cap.

— De ce? Spune-mi de ce aduci dezonoare asupra ta şi a oamenilor pe care îi conduci?

— De ce? Agitat, centurionul a ridicat privirea. Am fost înfrânţi. Nu avea rost să mai opunem rezistenţă.

— Laşule! a strigat Aiax. Laşule! Rezistenţa are întotdeauna o noimă. Întotdeauna. De aceea sunt eu învingătorul vostru. Iar tu te înclini înfrânt. Eşti umilit, romanule, cu atât mai mult cu cât alegi ruşinea în locul morţii. Sclavul duce o viaţă de ruşine, de supunere, mereu trăieşte cu frică. El nu are de ales, iar moartea este doar o eliberare de umilinţă şi durere. Iată lecţia pe care am învăţat-o când Roma a făcut din mine un sclav. A tăcut un moment, după care a rânjit spre centurion. De aceea te-au învins sclavii, romanule. Ei ştiu că libertatea este singurul lucru pentru care merită să mori. În schimb, tu şi aceste javre aţi ales să renunţaţi la libertate decât să muriţi. Şi de aceea v-am înfrânt, la fel cum vom învinge orice soldat roman din Creta. Pentru că voinţa noastră este mai puternică decât a voastră.

Îngrozit de asprimea privirii lui Aiax, centurionul se uita drept în faţă. A urmat o pauză încordată, după care gladiatorul a respirat adânc şi a continuat:

— Care ţi-e numele, centurion?

— Centurion Micon, domnule. Escadronul doi, A doua cohortă călare Batavianâ.

— Ei, bine, centurion Micon, se pare că A doua cohortă călare Batavianâ nu mai există. Prin urmare, ea nu mai are nevoie de centurion.

Aiax a scos imediat un pumnal şi l-a prins pe Micon de hamul care îi acoperea vesta din zale şi care îi conferea însemnele de ofiţer. De ham erau prinse trei medalioane: medalii primite în campanii. Aiax a strecurat lama pe sub bareta din piele de la umăr a hamului şi a tăiat-o cu o mişcare rapidă, zâmbind când l-a văzut pe roman crispându-se. A tăiat apoi şi cealaltă baretă, dar şi legătura care ţinea hamul în jurul taliei centurionului, şi l-a smuls, împreună cu medalioanele de pe corpul lui Micon. A ridicat trofeul în aer, pentru ca oamenii lui să-l poată vedea şi apoi, cu un gest dispreţuitor, l-a aruncat în prăpastie. S-au auzit urlete de aprobare din partea sclavilor care urmăriseră acea mică dramă.

— Nu mai eşti centurion, a spus Aiax rânjind. Nu mai eşti decât ultima fărâmă din acea cohortă a ta, apoi s-a întors spre Chilo şi i-a ordonat: Du prizonierii până la marginea stâncii şi aruncă-i unul câte unul.

Chilo a surâs.

— Am înţeles, Generale! O voi face cu plăcere.

— Nu! a strigat unul dintre auxiliarii din Bataviană. Nu puteţi face asta! Ne-am predat!

— Mare greşeală aţi făcut, i-a răspuns Aiax cu răceală. Mă întreb dacă voi m-aţi fi cruţat în caz că aş fi cerşit îndurare pe nisipul arenei. Chilo, execută ordinul.

Chilo şi doi dintre oamenii lui l-au prins de braţe pe cel mai apropiat auxiliar şi l-au târât fără milă spre marginea stâncii ce domina prăpastia. Romanul a strigat şi a cerut îndurare, zbătându-se în strânsoarea sclavilor. Aceştia l-au dus cu forţa spre margine şi s-au oprit la o distanţă sigură, ţinându-l încă ferm pe captiv de încheieturile mâinilor. Chilo s-a plasat în spatele lui, apoi, izbindu-l puternic cu piciorul în şale, l-a împins brusc pe auxiliar în faţă, moment în care sclavii i-au eliberat mâinile. Cu un urlet de groază, soldatul s-a prăbuşit peste marginea stâncii şi a început să dea deznădăjduit din braţe. Apoi a căzut rostogolindu-se, continuând să vânture din mâini, încercând să se agaţe de ceva. Urletul lui a încetat un moment mai târziu, când bărbatul s-a izbit cu capul de o ieşitură a stâncii şi a explodat ca un pepene. Corpul lui a sărit de pe stâncă şi a căzut cu un bufnet greoi pe bolovanii de la poalele prăpastiei. Unul după altul, camarazii lui au suferit aceeaşi soartă, iar sclavii au ovaţionat la moartea fiecăruia, batjocorindu-i pe cei care se zbăteau mai mult când erau duşi spre pierzanie.

În cele din urmă, dintre prizonieri a rămas doar Micon. Se prăbuşise în genunchi şi tremura jalnic văzându-i pe sclavi venind să-l ia. Chilo a pus să fie târât, dar înainte de a ajunge la margine, Aiax a strigat:

— Opriţi-vă!

Chilo şi oamenii lui s-au întors spre comandant, uitându-se întrebător la el.

— El nu, a zis Aiax, făcându-le semn să-l aducă în faţa lui. Acesta va trăi. Aduceţi-l la mine.

Tremurând ca varga, romanul a fost azvârlit la pământ în faţa gladiatorului, care şi-a reţinut dezgustul când s-a uitat în jos la prizonierul ce bolborosea mulţumiri, cu un aer patetic.

— Linişte, câine! s-a răstit Aiax şi l-a lovit pe Micon cu piciorul. Ascultă-mă bine. Vreau să te întorci la Gortina şi să le spui superiorilor tăi – dar şi tuturor celor pe care-i vei întâlni – tot ce ai văzut aici. Spune-le că sclavii vor fi liberi şi că vom trece prin sabie şi foc pe oricine se pune în calea libertăţii noastre. Iar acum, ridică-te, vierme laş. În picioare! Până nu mă răzgândesc.

Micon s-a ridicat grăbit şi a rămas tremurând în faţa lui Aiax.

— Ai înţeles ce ai de făcut, romanule?

— Dd... da.

Aiax s-a întors spre Chilo.

— Găseşte-i un cal, apoi escortează-l o bucată de drum, pentru ca oamenii noştri să nu fie ispitiţi să-l vâneze şi să-i taie beregata. Apoi, eliberează-l. Ai înţeles?

Chilo a înclinat din cap.

— Am înţeles, generale. Cum doreşti, aşa voi face.

În acea noapte, focurile şi-au înălţat flăcările spre cerul înstelat ca să-i încălzească pe sclavii care-şi sărbătoreau victoria. În centrul zonei în care se ridicau adăposturile şi corturile sărăcăcioase ce alcătuiau tabăra răsculaţilor se găsea un spaţiu liber de mari dimensiuni, unde se înălţau corturile lui Aiax şi ale camarazilor lui cei mai apropiaţi. Fuseseră săpate zeci de gropi pentru jeratic, iar pe măsură ce se lăsa întunericul, berbeci întregi, vârâţi în ţepuşe, se coceau deasupra tăciunilor încinşi, umplând aerul cu aroma cărnii fripte. Pentru sclavi, învăţaţi să mănânce mai tot timpul un soi de terci şi animale mici, pe care reuşeau să le prindă cu ajutorul capcanelor, acest ospăţ reprezenta culmea luxului. Era genul de ospăţ de care se bucurau stăpânii lor, şi pe care ei abia dacă-l visaseră vreodată. Vin, pâine şi fructe luate din bucătăriile proprietăţilor devastate de sclavi fuseseră distribuite cu generozitate prin ordinul lui Aiax.

În timp ce susţinătorii lui benchetuiau, Aiax şi-a croit drum de la un foc la altul ca să îi felicite pe sclavii care luptaseră în ambuscadă, şi să-i asculte răbdător, în vreme ce ei se lăudau cu rolul jucat în bătălie. Îşi simţea inima crescând atunci când îi vedea atât de plini de bărbăţie pe fugarii zdrenţăroşi şi umili, care se alăturaseră luptei lui contra Romei. Sub conducerea lui, ei ar fi fost în stare să se bată fără să-i pună la îndoială hotărârile. Se obişnuise cu adularea din partea mulţimilor care veneau să urmărească jocurile din Roma, dar aici era vorba de ceva diferit. Aceşti sclavi, aceşti oameni, nu-l urmau fiindcă el îi ajuta să câştige rămăşaguri, şi nici pentru că le stimula pofta de sânge. Îl urmau pentru că împărţeau o povară comună. Iar acum, a gândit el, împărtăşeau un destin comun.

Le hrănise ambiţiile prin mici raiduri împotriva unor moşii şi sate, iar apoi prin atacuri asupra unor patrule romane. Plănuise ambuscada din seara precedentă doar atunci când fusese convins că ei erau gata. Urmăriseră coloana de romani încă de la plecarea ei din Gortina. După hărţuieli mărunte, îl atrăsese pe comandantul

călăreţilor spre dealuri, iar apoi, când s-a organizat capcana, l-a trimis pe băiat. Copilul Pollio nu şovăise nicio clipă când Aiax îi ceruse să îndeplinească sarcina care avea să ducă aproape sigur la moartea lui. Tatăl lui fusese ucis de un supraveghetor, iar mama vândută unui lupanar. El nu mai trăia decât cu gândul răzbunării. Se dusese de bunăvoie la moarte, iar Aiax se bucurase văzându-l că pleacă, ştiind că ar fi procedat la fel dacă ar fi fost în locul copilului. Se obişnuise de mult că creadă că ar fi fost în stare de orice dacă asta ar fi ajutat dorinţa lui de a sfida şi de a distruge Roma şi tot ce reprezenta ea. Cu vremea, susţinătorii lui aveau să-i împărtăşească viziunea cu aceeaşi convingere ca şi el, la fel ca băiatul, iar Roma avea să tremure văzând mulţimile, pe care le tratase ceva mai bine ca pe nişte obiecte, ridicându-se şi copleşind imperiul prin forţa lor.

Aiax şi-a îngăduit un moment în care să viseze cum Roma va fi zdrobită sub călcâiul lui. Apoi şi-a înfrânat imaginaţia şi s-a concentrat asupra viitorului apropiat. Câştigase o mică bătălie. Acum era momentul să exploateze victoria, înainte ca romanii să-şi revină din şocul acelei înfrângeri.

În vreme ce focurile se stingeau treptat, sclavii au terminat şi ultimele ciozvârte de carne şi au băut şi ultimele picături de vin. Unii s-au apucat să fredoneze fragmente din cântecele pe care şi le aminteau de pe vremea dinainte ca ei sau strămoşii lor să fi devenit sclavi. Cântece din toate colţurile imperiului, iar melodiile şi ritmurile lor, deseori sunând straniu pentru urechea lui, l-au tulburat profund pe Aiax. Era adevărat că nu exista niciun colţişor al pământului care să nu fi simţit mânia Romei. Şi încă o dată inima i s-a umplut de furie rece şi de dorinţa de răzbunare.

Întorcându-se în centrul taberei, a urcat pe un car plin vârf cu echipamente capturate şi s-a ridicat în picioare pe capra surugiului, cu sabia într-o mână şi cu stindardul cohortei Bataviene în cealaltă. A lovit cu sabia în discul de argint reprezentând imaginea împăratului. Mulţimea din jur s-a întors spre locul de unde se auzise acel clinchet şi oamenii au tăcut, urmărindu-l cu sufletul la gură pe comandantul lor. Aiax şi-a coborât sabia şi a privit marea de chipuri, slab luminate de sclipirea licăritoare a focurilor ce se stingeau. Umplându-şi plămânii cu aer, a început:

— V-aţi ospătat cu cea mai bună carne, cel mai bun vin şi cele mai bune delicatese pe care le-am luat de la cei ce ne-au fost

stăpâni. Spuneţi-mi, care dintre acestea a avut gustul cel mai plăcut?

— Berbecul fript! a strigat cineva, şi zeci de oameni au ovaţionat, arătându-şi astfel aprobarea.

— Garumul! a strigat altul.

— Curmalele!

— Păsărica iubitei mele! a strigat altul, şi vorbele lui au fost urmate de hohote de râs.

Aiax a lovit încă o dată cu sabia în stindard ca să-i reducă la tăcere.

— Vă înşelaţi cu toţii! O să vă spun eu ce anume are gustul cel mai bun şi mai plăcut pentru noi toţi în această noapte... Libertatea! Libertatea!

Mulţimea a ovaţionat, azvârlindu-şi pumnii în aer şi a răspuns ca unul la acel strigăt:

— Libertate!

După ce ovaţiile s-au stins, Aiax a continuat:

— Prieteni, am câştigat prima din multele bătălii ce ne aşteaptă. Dar nu fără a plăti un preţ. Am luptat cu bâte şi unelte agricole împotriva unor oameni în armuri şi săbii şi suliţe. Acum, armele lor sunt ale noastre, iar când vom lupta din nou, romanii vor fi aproape în aceeaşi situaţie ca şi noi. Ba nu! Vom duce următoarea luptă în situaţiile pe care le vom stabili *noi.* Ei s-au îngrăşat şi au devenit delăsători pe baza trudei şi a suferinţelor noastre. Ei nu se ridică la înălţimea hotărârii celor care luptă pentru libertate. Tocmai de aceea vor pierde. De aceea noi vom triumfa!

Cuvintele lui au fost primite cu alte urale. Aiax s-a bucurat de ovaţii câteva momente, apoi a ridicat sabia şi a cerut să se facă tăcere.

— Prieteni, am simţit gustul libertăţii, iar acum al victoriei, dar strădania noastră este doar la început. Am un plan. Vom cere ca libertatea noastră să fie recunoscută. Vom cere ca romanii să ne asigure părăsirea în siguranţă a imperiului. Acum, este posibil ca ei să tindă să refuze o cerere atât de logică.

Mulţimea a râs şi a huiduit un moment, apoi Aiax a continuat:

— De aceea, prieteni, trebuie să le dăm o lecţie, pentru a le dovedi cât de serioase sunt cererile noastre. Mâine voi pleca de pe acest deal în fruntea unei armate şi vom ieşi pe câmpie. În câteva zile le voi demonstra romanilor că înfrângerea de seara trecută nu a fost o întâmplare. Îi voi învinge încă o dată, ceea ce le va zdrobi aroganţa şi îi va umili. Peste câteva zile vor afla cât de îngrozitoare

poate fi răzbunarea noastră. Apoi vor fi siliţi să ne îndeplinească cererile. Dacă n-o vor face, atunci vă dau cuvântul meu că îi vom măcelări pe toţi romanii de pe insulă. A împuns cu sabia spre cer şi a strigat: Moarte Romei! Moarte Romei!

Mulţimea i-a preluat cuvintele şi le-a rostit tunător în noapte, cu glasuri stridente şi provocatoare, invitând Roma să răspundă la sfidarea aruncată de ei.

Aiax a coborât de pe car şi s-a apropiat de Chilo.

— A sosit momentul să încheiem distracţia în noaptea asta, aşa socotesc. Cere oamenii să o aducă pe drăguţa mea.

— Cu plăcere, a spus Chilo, rânjind.

S-a întors şi le-a făcut semn câtorva, care l-au urmat în cortul lui Aiax. După un moment, au ieşit ducând o cuşcă de fier. La vederea acesteia, sclavii au înaintat, alcătuind un cerc larg în jur. Când Chilo şi oamenii lui au aşezat-o pe pământ în lumina dată de focurile pentru fript carnea, Aiax s-a apropiat de ea şi s-a uitat printre gratii. Înăuntru a distins o siluetă, vizibilă în razele de lumină oranj care se strecurau printre gratii. Fata era despuiată şi plină de vânătăi, stând cu braţele strâns înlănţuite în jurul genunchilor, iar şuviţe din părul murdar îi atârnau pe trupul corpolent.

— Antonia, doamna mea, îţi mulţumesc pentru că ni te-ai alăturat, a spus Aiax pe un ton batjocoritor. Îmi pare rău că ai lipsit de la ospăţ, dar nu ai pierdut chiar toată distracţia. Am păstrat ce era mai bun pentru la urmă, în onoarea ta. Îţi cunosc plăcerile destul de bine. Din acele luni cât a trebuit să te slujesc precum un taur în călduri. Nici nu ai habar cât de mult mă revoltam când mă gândeam la corpul tău gras, moale şi lipsit de vlagă. M-ai făcut să-mi irosesc sămânţa şi m-ai pângărit. Acum ţi-a venit rândul să fii pângărită, a spus şi a pocnit din degete spre Chilo. Scoateţi-o afară!

Chilo a tăiat legăturile care ţineau închisă uşa cuştii şi a vârât mâna înăuntru ca să o scoată pe soţia fostului guvernator. Ea a opus o rezistenţă demnă de toată mila şi apoi s-a prăbuşit pe pământ la picioarele lui Aiax, în timp ce unii bărbaţi din mulţime au început să urle ca lupii.

— Voi fi blând cu tine, a spus Aiax, zâmbind cu răceală. O să te las să alegi. Pe spate sau în patru labe.

Ea a ridicat ochii îngroziţi spre el şi, cu buze tremurânde, a zis:

— Te implor, cruţă-mă. Te rog.

— Nu.

— Atunci de ce m-ai salvat? Când a început cutremurul, ai venit după mine în grădină. De ce?

— Pentru acest moment, doamna mea. Da, într-un fel, te-am salvat. Te-am salvat ca să mă pot răzbuna pentru ruşinea de a-ţi fi jucărie. Te-am salvat pentru aceşti oameni. Aiax a făcut semn către Chilo şi camarazii lui, care râneau cu cruzime. Luaţi-o, folosiţi-vă de ea în orice fel voiţi, iar după ce isprăviţi, aruncaţi-i cadavrul în prăpastie, alături de ceilalţi.

Aiax s-a întors şi a pornit cu paşi mari spre cortul său. În urma lui, mulţimea privea cum Chilo şi cei doi camarazi ai lui o ţin pe femeia romană cu faţa în jos pe pământul dezgolit. După o vreme, noaptea a vuit de primul ei ţipăt ascuţit, de groază şi durere.

CAPITOLUL 16

Macro a sosit în biroul lui Sempronius aducând cu el un uşor miros de canalizare, unde supraveghease lucrările de reparaţie. L-a salutat pe senator, apoi şi pe Cato, făcând un semn din cap, după care a aruncat o privire curioasă spre centurionul Micon.

— Acum suntem toţi. Ia loc, l-a invitat Sempronius, împreunându-şi mâinile. Aşadar, centurionul Micon va putea să-şi prezinte raportul. Înţeleg că nu aveţi defel cunoştinţă despre cele întâmplate, aşa este, Macro?

Noul sosit a aruncat o privire spre Cato şi a scuturat din cap.

— Nu ştiu nimic. În afara unor strigăte din forum, pe care le-am auzit venind încoace.

— Strigăte?

— Da. Nu sunau ca şi cum s-ar fi sărbătorit ceva.

— Amicul nostru, centurionul Micon, a fost lipsit de înţelepciune şi a anunţat ştirea în forum, înainte de a veni la mine. Vestea se va răspândi în întreaga Gortina încă înainte de căderea nopţii.

— Veste? Macro s-a încruntat. În numele zeilor, ce se petrece, domnule?

— Am suferit o înfrângere. Marcellus şi coloana lui au fost măcelăriţi de sclavii răsculaţi. Centurionul Micon a reuşit să scape. Dar mai bine să-l ascultăm pe el.

— Aşa ar trebui, a spus Macro, măsurându-l cu răceală pe Micon. Povestea despre felul în care o adunătură de sclavi a măcelărit aproape o mie de oameni merită ascultată cu luare-aminte.

Sempronius s-a aplecat în faţă.

— Ascultă doar.

Macro a ridicat mâinile şi s-a rezemat de spătar, apoi a făcut un semn din cap către Micon.

— Te rog să ne povesteşti.

Bărbatul a fost tulburat de tonul critic al superiorului său, de aceea i-a trebuit un moment ca să-şi revină, după care şi-a dres glasul şi a început:

— S-a întâmplat ieri, la apus, la vreo treizeci de mile spre răsărit de Gortina. După cum ştiţi din rapoartele prefectului Marcellus, urmăream bande de sclavi răzvrătiţi şi îi goneam din calea noastră. Se retrăgeau tot timpul, îndepărtându-se de Gortina şi

înaintând spre dealuri. Eram convinşi că îi puseserăm pe goană. Îi alungaserăm de pe câmpie şi imediat ce erau siliţi să se ducă spre munţi, planul era de a-i prinde în cursă şi de a termina cu ei o dată pentru totdeauna. Marcellus era convins că va încheia campania în mai puţin de o lună. Apoi, în urmă cu trei zile, una dintre patrulele noastre a capturat un sclav. Un flăcăiaş, care nu avea mai mult de doisprezece ori treisprezece ani. A fost adus pentru interogare şi ne-a spus că sclavii aveau în frunte un mare gladiator, care jurase să-i conducă pe sclavi la libertate sau la moarte. La auzul vorbelor lui, oamenii noştri au pufnit dispreţuitori, însă după aceea, băiatul a susţinut că-l ştie pe gladiator, spunând că era unul dintre slujitorii lui. Atunci şi-a dat seama că spusese prea multe şi a tăcut cu încăpăţânare. Dar era prea târziu. Decurionul aflat la comanda patrulei l-a adus pe băiat la Marcellus. La început, a refuzat să vorbească, apoi prefectul a chemat anchetatorii. Micon a făcut o pauză şi s-a uitat în jur spre ceilalţi ofiţeri. Doar ştiţi cât de bine se pricep ei să dezlege limbile oamenilor. Ei, bine, le-a trebuit cam o oră până să-l înfrângă pe băiat. L-au bătut rău şi s-au slujit de fiare încinse, după care au adus instrumentul de scos ochii. Cum l-a văzut, s-a şi dat pe brazdă. Chiar şi aşa, nu am văzut niciodată un tânăr atât de curajos, a gândit centurionul Micon cu voce tare. Şi nici vreun sclav.

— Te rog să ne povesteşti mai departe, a intervenit Sempronius.

— Am înţeles, domnule. În orice caz, copilul ne-a spus că ştia unde îşi aveau tabăra răzvrătiţii şi că ne va duce acolo dacă Marcellus îi promitea că va fi trimis înapoi la stăpânul lui fără să i se mai facă vreun rău. Fireşte, prefectul şi-a dat cuvântul. Marcellus a trimis după ofiţerii săi. Ne-a oferit vin şi a spus că ne va conduce înapoi în triumf, mânând mii de sclavi prinşi, în vreme ce conducătorul lor înlănţuit va fi adus târâş. A doua zi dimineaţa, a dat ordin ca toate patrulele să fie rechemate şi oamenii să se pregătească pentru un atac asupra taberei sclavilor ce avea să fie declanşat în seara următoare. Centurionul Albinus a sugerat să se transmită un raport spre Gortina, ca autorităţile să ştie despre atac, dar Marcellus a spus că ar fi fost mai bine să ne întoarcem pur şi simplu cu prizonierii de îndată ce atacul se încheia. Nimic nu e mai convingător decât succesul – acestea au fost cuvintele lui. Aşadar, am pornit spre dealuri îndrumaţi de băiat, care era legat de calul lui Marcellus. La început, înaintarea ne-a fost uşoară, de-a lungul unui drum lat, şi chiar după căderea înserării şi a întunericului, luna lumina cât să vedem drumul pe măsură ce el se

îngusta şi era mărginit de pereţi tot mai abrupţi. Apoi, după aproape două sau trei ore, am văzut lumini licărind deasupra unui deal aflat la o milă depărtare. Am continuat să înaintăm mai precauţi, iar Marcellus a trimis iscoade în faţă. Totul a decurs bine o vreme, până am ajuns la vreun sfert de milă de tabără. Atunci, o iscoadă s-a întors şi a raportat că drumul trecea printr-o râpă îngustă, după care urca spre culmea dealului. Marcellus s-a arătat bănuitor şi a ordonat coloanei să se oprească, şi l-a luat încă o dată la întrebări pe băiat. Acesta a spus cu tărie că acela era singurul drum până la tabără fără a face un ocol prea mare, ceea ce ar fi însemnat că nu am fi putut ajunge acolo înainte de crăpatul zorilor. Marcellus ne-a ordonat să pornim mai departe. Râpa abia dacă era lată de şase metri, având pereţii abrupţi, mult prea abrupţi ca să fie urcaţi, iar noi am făcut tot posibilul ca să înaintăm tăcuţi, pentru că sunetele răsunau cu ecou din pereţii stâncoşi. Şi chiar când capul coloanei a început să iasă în terenul liber, am văzut o explozie de lumină de-a lungul coamei, de o parte şi de alta. Avuseseră snopi de nuiele înmuiate în ulei, pe care le-au aruncat, aprinse, asupra noastră. Amintindu-şi clipele de groază din noaptea precedentă, Micon a făcut din nou o pauză de un moment. Izbucniseră incendii pretutindeni, iar snopii de nuiele explodau în fragmente aprinse pretutindeni în jurul nostru. Caii au intrat în panică şi s-au izbit unii de alţii, călcându-i în acelaşi timp în picioare pe infanterişti. În lumina flăcărilor stârnite, inamicul – adică sclavii – au început să arunce bolovani peste noi. Bolovani, dar şi buşteni în care vârâseră ţepuşe şi cârlige de fier. Domnule, a fost un adevărat carnaj. Marcellus a fost unul dintre primii noştri oameni doborâţi, însă el nu s-a prăbuşit decât după ce i-a luat gâtul băiatului. Asta mi s-a părut îngrozitor. Puştiul stătea acolo şi râdea în hohote în timp ce se întâmplau toate lucrurile despre care vă vorbesc. Înainte de a muri, l-a scuipat în faţă pe Marcellus. După numai o clipă, acesta a fost strivit de un buştean. A murit pe loc. Nu mai era nimeni la comandă, iar unii oameni au pornit înainte, sperând să scape din capcană. Alţii s-au întors, iar unii s-au ghemuit sub orice le putea asigura un adăpost.

— Şi tu ce ai făcut? a întrebat Macro.

— M-am întors, a recunoscut centurionul Micon. Ce altceva puteam face? I-am strigat pe oamenii mei, atâţia cât mai rămăseseră şi am călărit înapoi prin coloană. Numai că sclavii

blocaseră drumul de întoarcere, instalând batize[4] de-a latul drumului. Unii dintre soldaţii noştri au încercat să le îndepărteze, dar sclavii aveau arcaşi de o parte şi de alta, iar ai noştri au murit ca muştele. Însă ei au reuşit să deschidă o breşă, iar eu mi-am îndrumat oamenii prin ea. Micon a aruncat o privire furişă spre ceilalţi. Am mers în urma prăştierilor, ca să le oferim celorlalţi o şansă de a îndepărta restul baricadei şi de a reuşi să scăpăm. Însă, atunci au apărut ca din pământ lăncieri. Stătuseră ascunşi în spatele prăştierilor şi, imediat ce noi am atacat, aceştia s-au îndepărtat şi noi am gonit călare drept spre ţepuşele plantate de ei. Eu am reuşit să-mi întorc calul, asta după ce ultimul dintre oamenii mei a fost doborât, şi am gonit înapoi pe drum, spre câmpie, trecând printre cei câţiva sclavi care blocau drumul. Nu m-am oprit decât după ce am reuşit să mă îndepărtez aproape un sfert de milă. Apoi, după ce am putut opri calul, m-am uitat în urmă şi am văzut flăcările ce se ridicau dintre pereţii prăpastiei. Încă îmi răsună în urechi strigătele şi ţipetele oamenilor noştri, căpătând ecou între pereţii de piatră. Suliţaşii sclavilor se aşezaseră în formaţie pe marginea prăpastiei şi îi măcelăreau pe toţi ai noştri care fuseseră prinşi în capcană. Centurionul Micon a plecat capul. Coloana nu a avut nicio şansă, domnule. Nu am ştiut ce să mai fac... Să mă năpustesc înapoi în luptă, ori să îmi fac datoria şi să mă întorc pentru a da raportul.

— Aşadar, ai hotărât să-ţi salvezi pielea, a spus Macro, pufnind aproape dispreţuitor. În loc să te întorci în sprijinul camarazilor tăi. Purtare tipică pentru un auxiliar.

Cato s-a aplecat în faţă.

— Centurionul Micon nu putea face nimic altceva.

— Ar fi putut să moară ca un adevărat soldat, nu să fugă de acolo ca orice javră speriată, abandonându-şi camarazii.

— Şi atunci, cine ar mai fi rămas ca să ne prezinte acest raport?

Macro şi-a reprimat respiraţia, şuierând printre dinţi. În cadrul legiunilor exista tradiţia potrivit căreia centurionii adevăraţi nu cedau nicidecum în timpul unei bătălii. Se vedea treaba că la cohortele de auxiliari se aplicau alte standarde.

— Ei, bine, ar fi putut găsi pe altcineva care să gonească până aici pentru a ne da vestea.

Sempronius a bătut cu palma în tăblia mesei de lucru.

[4] Batiză – obstacol alcătuit din ramurile unor copaci aşezaţi în şir, având vârfurile ascuţite îndreptate spre duşman (n. tr.).

— De ajuns! Aşa nu vom ajunge nicăieri. Problema care se pune este: ce facem de aici înainte? Această înfrângere a schimbat totul dintr-o singură lovitură. Marcellus avea cei mai buni oameni ai noştri, iar acum aceştia nu mai există. Nu mai avem decât câteva detaşamente aflate în nordul insulei, A Zecea Macedoneană şi cohorta de la Matala. Ce înseamnă asta? Cel mult şase sute de oameni, a zis Sempronius, clătinând din cap. Cum naiba au reuşit sclavii ăştia nenorociţi să ne facă aşa ceva? Cum de-au putut înfrânge nişte soldaţi instruiţi? I-am subestimat pe sclavi, dar şi pe gladiatorul care se află în fruntea lor.

Cato a rămas tăcut, reprimându-şi în acelaşi timp un val de furie şi indignare. Senatorul se făcea răspunzător de faptul că nu luase în serios ameninţarea sclavilor. Cato şi Macro, într-o mai mică măsură, fuseseră conştienţi de primejdii, însă vorbele lor de îngrijorare fuseseră luate în râs. Era ispititor să încerci a obţine o oarecare recunoaştere din a găsi persoana vinovată, însă acum nu era cazul. Orice dezbinare între cei care răspundeau în acele momente de provincie nu ar fi făcut decât să agraveze situaţia care şi aşa era destul de primejdioasă.

— Deci, a continuat Sempronius, uitându-se spre Macro şi Cato, voi aveţi experienţă militară. Ce ar trebui să facem în situaţia de faţă?

— Ce ar trebui să facem? a răspuns Macro cu răceală în glas. Se pare că suntem copleşiţi numeric, depăşiţi în ceea ce priveşte gândirea de luptă, şi tocmai am primit o lovitură greu de îndurat. Cel mai bun lucru ar fi să cerem ajutor şi să rezistăm până îl vom primi.

Sempronius a lăsat impresia că nu-i plăcuse ceea ce auzise şi s-a întors spre Cato.

— Dar tu, ce părere ai?

— Macro are dreptate, domnule. Cu atât de puţini oameni, nu avem de ales. Ar fi o nebunie să trimitem toate forţele pe care le mai avem ca să lupte împotriva sclavilor. Oraşul Gortina trebuie apărat.

— Apărat? a făcut Sempronius, ridicând din sprâncene. Cum asta? În urma cutremurului, pesemne că în ziduri au apărut douăzeci sau treizeci de spărturi.

— Adevărat, domnule. Dar trebuie să le reparăm înainte ca sclavii să-şi pună în minte să pornească împotriva Gortinei.

— Chiar crezi că vor face asta?

— Dacă aş fi în locul lor, eu aşa aş proceda. Acum, când suntem la mila lor, pot face tot felul de cereri, ori pot ameninţa că ne vor ucide pe toţi.

— Atunci trebuie să reparăm zidurile cât mai repede.

Macro a clătinat din cap.

— Imposibil, domnule. Avariile sunt prea mari. Chiar dacă am pune toţi bărbaţii, femeile şi copiii să lucreze la repararea spărturilor, ne-ar trebui prea multe zile ca să terminăm.

Cato a rămas un moment pe gânduri.

— În acest caz, trebuie să abandonăm Gortina şi să-i aducem pe toţi locuitorii aici, în acropolă.

— Dar avem loc pentru toţi? a întrebat Sempronius. În oraş sunt peste cincisprezece mii de suflete. Condiţiile vor deveni îngrozitoare.

— Ori vin aici, ori riscă să fie ucişi de sclavi, a răspuns Cato, privindu-l fix.

— Dar ce se va întâmpla cu Matala? a intervenit Macro. Am putea trimite pe cineva acolo. Dacă ar pleca imediat, ar reuşi să ajungă în port înainte ca armata sclavilor să pornească dinspre răsărit.

— Nu, e prea riscant. Probabil că sclavii au deja patrule în regiune. Ar trebui să trimitem un detaşament puternic pentru protejarea civililor. Avem nevoie de toţi bărbaţii aici, pentru a apăra capitala provinciei. Cato a făcut o pauză, apoi a continuat: Cu toate acestea, este important să îl avertizăm pe centurionul Portillus, să-i spunem ce s-a întâmplat. Va trebui să protejeze populaţia din Matala. Ar fi mai bine dacă i s-ar da ordin să îi mute pe oameni în acropolă.

Sempronius s-a prăbuşit moale pe scaun.

— Vai, zei, sclavii ne pun pe goană. Ne vor încercui ca pe nişte şoareci. Când Roma va auzi asta, voi fi terminat.

Cato şi-a dres glasul şi a vorbit cu glas slab:

— Dacă nu facem tot ce putem pentru a salva ce a mai rămas, riscăm să pierdem întreaga provincie, domnule. Împăratul nu ne-ar ierta pentru asta. A făcut o pauză pentru ca vorbele lui să-şi facă efectul, apoi a urmat: Problema este că noi nici nu trebuia să ne aflăm aici. A fost o pură întâmplare că eram în trecere prin dreptul insulei când valul ne-a lovit corabia.

— Şi?

— Şi nu văd de ce am putea fi traşi la răspundere. Situaţia nici nu putea fi mai proastă, iar dumneavoastră aţi făcut tot ce era posibil pentru restabilirea ordinii.

— Frumoase vorbe, Cato, dar mă îndoiesc că împăratul va fi de acord cu tine. Indiferent de ceea ce am reuşit să facem, noi suntem cei pe care îi va socoti răspunzători dacă aceşti sclavi vor reuşi să umilească Roma în interesele ei.

Macro şi-a umflat obrajii.

— Atunci trebuie să faceţi ceva, domnule.

— Să fac? a spus Sempronius pe un ton neajutorat. Ce pot face?

— Aduceţi oameni. Mai mulţi soldaţi.

— Cum asta? Doar nu-i pot crea din neant.

— Aduceţi-i din Egipt, a propus Macro fără ocolişuri. Aţi zis că îl cunoaşteţi pe legatul împăratului, adevărat? Gaius Petronius. Care este membru al clasei ecvestre[5].

Sempronius a confirmat dând din cap.

— Iar dumneavoastră sunteţi senator. Aşadar, faceţi parte dintr-o clasă superioară lui. Ordonaţi-i să ne trimită întăriri.

Sempronius a analizat propunerea o clipă.

— Şi dacă n-o va face?

— Atunci trebuie să-i spuneţi că dacă insula Creta cade în mâinile sclavilor, veţi avea grijă ca Roma să afle că i-aţi cerut ajutorul, iar el a refuzat. Nu veţi fi singurul care va atrage mânia împăratului, a zis Macro, zâmbind forţat. Nu-l văd respingând şansa de a evita să cadă în dizgraţia lui Claudius.

— Domnule, Macro are dreptate, a intervenit Cato. Nu aveţi nimic de pierdut dacă îi cereţi ajutor legatului din Egipt. Dacă plecaţi spre coastă şi luaţi prima corabie, aţi putea ajunge la Alexandria în câteva zile, şi să vă întoarceţi cu întăririle în mai puţin de o lună. Dacă reuşiţi să obţineţi suficienţi oameni, sunt convins că putem zdrobi imediat revolta sclavilor.

— Crezi că e chiar atât de uşor? a spus Macro, aruncându-i o privire surprinsă.

— De ce nu? Atâta vreme cât nu urmăm exemplul dat de Marcellus.

Sempronius şi-a dres glasul.

— Eu nu plec din Gortina. Acest lucru este exclus.

— De ce? a întrebat Cato, uitându-se ţintă la el.

---

[5] Din clasa ecvestră, construită pe criterii economice, făceau parte cei care aveau un venit anual de 400 000 de sesterţi (n. tr.).

— Gândeşte-te numai, Cato. Sclavii au anihilat mai toate forţele noastre şi au provincia la cheremul lor. Şi exact într-un asemenea moment, guvernatorul în funcţie hotărăşte să părăsească insula pentru a aduce întăriri din Egipt, în timp ce subordonaţii lui şi miile de civili sunt lăsaţi să facă faţă răzvrătiţilor. Nu ar fi cel mai edificator model de conducător, nu crezi?

— Asta trebuie să o spună alţii, domnule. Deocamdată, se cuvine să ignorăm o astfel de eventualitate. Este esenţial să ajungeţi în Egipt. Îl cunoaşteţi pe legat. Doar cineva cu autoritatea dumneavoastră îl poate convinge pe Petronius să ne trimită întăriri.

— Adevărat, a recunoscut Sempronius şi a dat încet din cap în timp ce analiza problema.

Apoi i-a apărut un zâmbet pe buze şi s-a uitat la ofiţeri.

— Cred că am obţine ce dorim şi dacă aş trimite pe altcineva în Egipt, autorizat să acţioneze în numele meu. Evident, persoana respectivă va trebui să fie capabilă să-l convingă pe legat.

În aceeaşi clipă, atât senatorul, cât şi Macro şi-au îndreptat privirile spre Cato. Brusc alarmat, centurionul s-a rezemat de spătar şi a scuturat din cap.

— Nu. Nu mă trimiteţi pe mine.

— De ce nu? a întrebat Sempronius.

— Sunt prea tânăr, a recunoscut Cato. Legatul se va uita la mine şi se va întreba dacă mă poate lua în serios în calitate de centurion, fără a mai vorbi de trimis al guvernatorului Cretei. Trimiteţi-l pe Macro.

— Poftim? Macro a tresărit şi s-a uitat urât la Cato. Mulţumesc.

Sempronius a surâs.

— Cu tot respectul faţă de calităţile lui de politician, prefer să-i folosesc talentul deosebit pentru apărarea Gortinei. Omul de care am nevoie în Alexandria trebuie să aibă putere de convingere pentru a solicita şi obţine întăriri.

— Da, a adăugat Macro cu un zâmbet, te cunosc bine, băiete. Eşti în stare să-l convingi şi pe cel mai încăpăţânat catâr. Senatorul are dreptate, tu trebuie să fii acela.

Cato a simţit că situaţia îi scapă de sub control şi a făcut o ultimă încercare de a protesta.

— Domnule, vă rog să vă răzgândiţi. Sunt unul dintre cei mai tineri centurioni din armată. Chiar dacă Petronius mi-ar accepta argumentele, nu cred că mi-ar încredinţa o forţă îndeajuns de mare pentru a-i zdrobi pe sclavi.

— Atunci, va trebui să te înalţ în rang, a decis Sempronius. Temporar, desigur. Pe durata situaţiei de urgenţă.

— Să mă înălţaţi în rang? Cato a rămas buimăcit de o asemenea idee, iar apoi şi-a dat seama că era logic. Până la un punct. Dacă mă duc în calitate de prefect, voi apărea şi mai ridicol decât dacă m-aş prezenta drept centurion, domnule. Pe de altă parte, Legatul Egiptului îmi va fi superior.

— Cine a spus cuvântul prefect? Te voi trimite în Egipt cu rangul civil de tribun.

— Tribun? De astă dată, Cato a rămas de-a dreptul stupefiat. Tribunatul era un titlu în mare măsură onorific la Roma, dar era acordat câteodată oficialităţilor trimise în provincii pentru a acţiona cu aprobarea împăratului şi a senatului. Cato şi-a muşcat uşor buzele. Puteţi face asta?

— Sunt guvernatorul în exerciţiu al acestei provincii şi mi-am asumat autoritatea în numele împăratului. Până acum, totul a mers bine. Şi, după cum spuneai, ce am de pierdut? O să redactez documentul şi-l voi sigila cu inelul de guvernator. De fapt, mai bine iei cu tine inelul meu de familie ca să faci dovada că eu te-am trimis. În felul acesta, şi având în vedere spiritul tău alert, vei reuşi să fii convingător.

— Va trebui să fie, a spus Macro. Altfel suntem pierduţi.

— Exact, a spus Sempronius. Dacă ne vedem eforturile încununate de succes, va trebui să sper că împăratul va trece cu vederea peste faptul că mi-am depăşit atribuţiile conferindu-ţi acest rang.

Cato a zâmbit cu amărăciune.

— Iar dacă nu, atunci voi fi reţinut pentru că am acţionat fără a avea autoritatea necesară. Am auzit că unii au fost condamnaţi ca trădători pentru asemenea fapte. Prefer să rămân aici şi să dau piept cu sclavii.

— Păi, ai muri oricum, a spus Sempronius, ridicând din umeri. Ce ai de pierdut?

Resemnat, Cato a lăsat umerii să-i cadă moale.

— Bine, atunci. O să mă duc.

— Bravo, domnule! a exclamat Macro şi l-a bătut cu palma pe spate. Du-te la Alexandria şi vino cu întăriri. Să nu dai greş.

— Mulţumesc pentru încurajare.

— N-ai pentru ce, a zis Macro, surâzând larg. În orice caz, ai un rol uşor. Noi vom fi cei care vor trebui să le facem faţă sclavilor şi gladiatorului care îi conduce. Ceea ce mi-a amintit.

S-a întors către centurionul Micon, care stătuse cât se putea de tăcut şi nemişcat în timp ce se purtase discuţia de mai înainte, sperând fără îndoială că rămânând invizibil va scăpa de ruşinea de a fi fugit de pe câmpul de bătălie, unde comandantul şi toţi oamenii lui îşi pierduseră viaţa. S-a chircit când Macro s-a uitat din nou la el.

— Domnule?

— Gladiatorul acesta. Băiatul pe care l-ai capturat a spus cumva cum îl cheamă?

— Da, da, domnule, a încuviinţat Micon, dând din cap. A spus că e trac şi că îl cheamă Aiax.

— Aiax? Macro s-a scărpinat în barbă, apoi degetele lui au îngheţat şi ochii i s-au dilatat brusc. Aiax! a exclamat şi s-a întors spre Cato. Ce părere ai? O fi posibil?

— Numele îţi sugerează ceva? a întrebat senatorul.

— Da. Cel puţin aşa cred. Omul pe care l-am văzut m-a recunoscut, sunt convins de asta. Însă există doar un Aiax pe care îmi amintesc să-l fi cunoscut, şi mi-e greu să cred că este aceeaşi persoană.

Cato a respirat adânc.

— Dacă este el, şi ştie că noi suntem pe insulă, atunci ne paşte o primejdie mai mare decât mi-am închipuit. Aiax nu-şi va găsi liniştea decât atunci când se va răzbuna până la capăt.

— Să se răzbune? Sempronius a scos un şuierat de frustrare. Vreţi să-mi spuneţi despre ce este vorba? Cine este acest Aiax şi ce are cu voi?

— E o poveste lungă, a spus Macro. Însă are motive personale să ne urască. Tatăl lui era comandantul unei flote de piraţi care acţiona în largul coastelor Iliriei. Asta, până când eu şi Cato am pus capăt activităţilor lui. I-am prins pe Aiax, pe tatăl lui şi pe mai toţi piraţii. Am primit ordin să îi pedepsim exemplar, a continuat el, ridicând din umeri. Eu şi Cato l-am crucificat pe tată şi l-am vândut pe Aiax ca sclav.

CAPITOLUL 17

La două zile după ce vestea înfrângerii a ajuns la Gortina, Cato a sosit în micuţul sat pescăresc numit Ciprana, aflat la oarecare depărtare de Matala. Portul îi fusese recomandat ca fiind practic rupt de restul insulei de munţii înalţi care îl înconjurau. Doar un drumeag puţin folosit lega Ciprana de câmpie, şerpuind de-a lungul pantelor abrupte şi al prăpăstiilor. Era puţin probabil ca sclavii să fi auzit măcar de acel loc, fără a mai vorbi de portul de acolo. Exista posibilitatea ca vreo ambarcaţiune să fi supravieţuit valului şi să-l poată duce pe Cato peste mare, până în Alexandria.

Călătorise călare, însoţit de o escortă de patru oameni aleşi pentru calităţile lor, toţi purtând tunici stacojii şi mantii, îmbrăcămintea tipică a soldaţilor romani. Lui Cato i se dăduse o tunică bogat brodată din ceea ce mai rămăsese din garderoba guvernatorului. Mai purta şi cizmele fine din piele de viţel, care aparţinuseră tot lui Hirtius. Acestea îi erau cam largi, dar suficient de confortabile după ce purtase ani şi ani ghetele de legionar, grele şi ţintuite. Într-un tub sigilat din piele care îi atârna legat cu un şnur de gât, Cato avea două documente şi inelul de familie al senatorului. Primul document era o scrisoare prin care i se acorda rangul temporar de tribun, semnată şi sigilată de senatorul Sempronius în numele împăratului Claudius. Atât Cato, cât şi senatorul sperau ca acel document să-l impresioneze pe legatul din Egipt suficient de mult pentru a-l convinge să trimită ajutoare. Cel de-al doilea era un raport amănunţit privind situaţia din Creta, în care se evidenţiau clar pericolele ce pândeau provincia. Sempronius încheia cu o rugăminte către legatul Petronius să trimită o escadră de corăbii militare şi forţe suficient de puternice pentru a înăbuşi răscoala sclavilor.

Era o cerere ambiţioasă, gândea Cato. Exista posibilitate ca Petronius să refuze, ori să întârzie trimiterea întăririlor prin transmiterea unui mesaj la Roma pentru a solicita aprobarea cererii lui Sempronius. O asemenea întârziere ar fi fost fatală pentru toţi, iar senatorul îi amintise lui Cato că era nevoie să-şi folosească toată priceperea pentru a se asigura că Petronius va da ascultare rugăminţii. Trebuia să fie înarmat cu trucuri şi cu argumente convingătoare. Iar acesta nu era un gând tocmai inspirator.

În timp ce el şi escorta sa îl urmau pe păstorul care fusese trimis să îi îndrume spre port, Cato se gândea la primejdia pe care o înfruntau Iulia şi Macro în Gortina. Oamenii fuseseră îngroziţi aflând ştirea privind ambuscada, iar unii aleseseră să-şi strângă ce bunuri puteau duce cu ei şi, trecând munţii înalţi care alcătuiau coloana vertebrală a insulei, să se refugieze în nord. Fără hrană şi protecţie, aveau să se afle la mila vremii şi a bandelor de briganzi care, pornind din redutele lor, îi atacau pe călători. Dar nimeni nu-i putea convinge pe cei care aleseseră această soluţie în loc de a înfrunta perspectiva de a fi masacraţi de sclavii răzvrătiţi.

Macro rămăsese neclintit cât urmărise şirul de oameni ieşind din oraş.

— În orice caz, vom avea mai puţine guri de hrănit.

— Adevărat. Cato s-a uitat încă un moment după refugiaţi, după care s-a întors către prietenul lui. Crezi că poţi păstra Gortina dacă sclavii vor ataca?

Munca de reparare a zidurilor şi porţilor oraşului începuse imediat ce restul locuitorilor au putut fi organizaţi în grupuri de lucru. Găurile au fost umplute cu moloz şi deasupra s-au executat parapete improvizate. Asta nu putea ţine inamicul departe multă vreme, aşa îl informase Macro pe senator, dar Sempronius îi spusese în şoaptă că era mai bine să ţină locuitorii ocupaţi şi să le dea oarecare speranţe decât să-i lase să stea degeaba şi să aştepte plini de spaimă.

— Vom face o demonstraţie de forţă, plasând cât mai mulţi oameni pe ziduri. Voi pune să se distribuie toate echipamentele existente către bărbaţi întregi la trup, şi astfel măcar vom lăsa impresia că suntem destui ca să opunem o rezistenţă serioasă. Dacă Aiax îşi va da seama de încercarea noastră de a-l trage pe sfoară şi ataca, atunci ne vom retrage în acropolă şi vom rezista. Cred că vom fi în siguranţă acolo.

— Aşa sper.

Macro a aruncat o privire spre prietenul lui şi a văzut expresia neliniştită de pe faţa lui.

— Eşti îngrijorat în legătură cu Iulia, da?

— Bineînţeles că da.

— Mă voi îngriji să fie în siguranţă. Dacă voi simţi că acropola e pe cale de a ceda, voi face tot ce pot ca să o protejez şi să o duc undeva în siguranţă.

— Dar dacă nu vei putea?

— Atunci, o voi proteja până voi fi doborât.

După o clipă de tăcere, Cato a continuat:

— Nu aş vrea să fie batjocorită. Dacă ar exista riscul ca sclavii să o prindă de vie...

— Cato, ascultă, a început Macro pe un ton reţinut. Nu sunt pregătit să previn căderea ei în ghearele sclavilor. Dacă la asta te referi. A tăcut un moment, apoi şi-a dres glasul. Decât dacă asta este ceea ce vrei cu adevărat.

— Nu, nu ţi-aş cere aşa ceva ţie, şi nici altcuiva. Trebuie să fie alegerea ei.

— Aşa presupun şi eu. Macro a vârât bastonul de centurion[6] într-o crăpătură a zidului din piatră. E o fiinţă curajoasă şi cât se poate de mândră. Va face doar ce trebuie, dacă vom ajunge într-un asemenea moment.

Cato a simţit o tresărire în stomac. Conversaţia nu i se părea reală. Vorbeau pe un ton calm, măsurat, ca nişte persoane care discută amical despre rezolvarea unei probleme tehnice. Imaginea Iuliei, neputincioasă şi îngrozită în faţa furiei lipsite de chip a sclavilor dornici de răzbunare, i-a umplut inima de o durere pe care nu o cunoscuse până atunci. În acelaşi timp, nu suporta gândul ca ea să fie condamnată la moarte, chiar dacă asta o ferea de o soartă şi mai cumplită înainte de inevitabilul sfârşit. A simţit că i se face rău şi s-a prins cu degetele de marginea parapetului. Îl ispitea ideea de a abandona călătoria spre Alexandria şi să rămână în Gortina pentru a o apăra pe Iulia. La urma urmelor, Legatul Egiptului nu le va pune la dispoziţie forţele necesare pentru a înăbuşi revolta sclavilor. Probabil că făcea o călătorie fără de niciun folos.

A respirat adânc pentru a-şi domoli îngrijorarea crescândă şi s-a îndepărtat de zid, îndreptându-se de spate.

— Ei, să sperăm că nu se va ajunge la aşa ceva. Mă voi întoarce cât de curând voi putea.

— Te rog.

S-au strâns în braţe, apoi Macro a făcut semn către clădirea administrativă.

— Ţi-ai luat rămas-bun de la Iulia?

— Nu. Am tot amânat asta. Nu ştiu pe cine este mai supărată – pe mine, pentru că plec, ori pe tatăl ei, care mă trimite în Egipt.

Macro a chicotit, bătându-şi prietenul pe umăr.

— Te-am prevenit, fiule. Un soldat nu trebuie să se lase prea mult atras de sexul frumos. Asta îl face mai puţin bărbat şi îi

[6] Un baston care indica gradul militar al unui centurion (n. tr.)

răpeşte gândurile, care ar trebui să se concentreze asupra altor lucruri.

— Foarte adevărat, a răspuns Cato. Din păcate, adevărat. În orice caz, o să plec. A ridicat o mână într-un salut ironic.

— Cei care sunt pe cale de a muri te salută!

Macro a râs şi s-a întors, îndreptându-se de-a lungul zidului către poarta fortificată, unde câţiva auxiliari se chinuiau să instaleze o balistă veche ce fusese descoperită în arsenalul acropolei.

Cato a coborât de pe metereze şi s-a îndreptat cu paşi şovăitori spre clădirea administraţiei. Iulia se afla în birou, aplecată asupra tăbliţei cerate pline de cifre. Când tânărul a intrat în încăpere, nu a ridicat capul.

— Ce doreşti?

Agitat, Cato şi-a înghiţit nodul din gât.

— Am venit să-mi iau rămas-bun.

— Asta e tot? i-a răspuns ea, fără să ridice privirea. Bun, ai spus-o, aşa că acum poţi pleca.

Cato a rămas în pragul uşii, sfâşiat între dorinţa de a se îndepărta de atmosfera tensionată şi aceea de a se afla mereu în prezenţa ei. Apoi a observat o sclipire luminoasă care cobora, surprinsă de razele de soare ce pătrundeau prin fereastră, şi abia după o clipă şi-a dat seama că era o lacrimă. Inima i-a fost imediat inundată de durerea fierbinte a compasiunii, aşa că a traversat în fugă încăperea, a cuprins-o de umeri pe Iulia şi a sărutat-o cu gingăşie pe ceafă.

— Iulia, iubita mea, nu plânge.

— Nu plâng, a murmurat ea, chiar dacă fiinţa ei firavă tresălta de suspine. Nu plâng.

Cato a ridicat-o cu blândeţe de pe scaun, apoi şi-a petrecut braţele în jurul trupului ei şi a ţinut-o aproape de piept, iar ea şi-a îngropat faţa în faldurile mantiei lui.

— Nu e drept... Nu ar fi trebuit să ajungem aici. S-ar fi cuvenit să ne aflăm în Roma, ca să facem planuri de viitor. Nu să ne trezim aici, între ruine.

— Ne aflăm aici pentru că aşa a fost să fie, a spus Cato. Iulia, nu putem face nimic pentru a schimba situaţia.

— Ştiu. Încă nu m-am prostit. Apoi a ridicat privirea, cu ochii înroşiţi şi sticloşi. Dar de ce mă părăseşti?

— Fiindcă aşa trebuie. Tatăl tău mi-a poruncit asta.

— De ce nu l-a trimis pe Macro?

— S-a gândit că sunt cel mai potrivit pentru a duce la bun sfârşit misiunea. Vrea ca eu să îndeplinesc această sarcină. Se bizuieşte pe mine, Iulia. Şi la fel şi tu, chiar şi Macro şi ceilalţi. Dacă reuşesc, există şansa de a-i înfrânge pe răzvrătiţi şi de a ajunge la Roma, aşa cum am plănuit. Dar dacă nu plec acum, nu vom avea nicio speranţă. Ea l-a măsurat cu atenţie şi apoi a dat din cap, fără prea multă convingere. Trebuie să ai curaj, a spus Cato şi, ridicându-i bărbia, a sărutat-o. Mă voi întoarce.

— Jură-mi că vei fi precaut.

— Voi fi, îţi jur pe toţi zeii.

S-au privit drept în ochi, apoi s-au sărutat din nou, după care Iulia s-a desprins brusc din braţele lui şi l-a împins uşor în spate.

— Atunci, pleacă, iubitule. Imediat.

Cato aproape că a resimţit o durere când Iulia i s-a desprins din îmbrăţişare şi a fost cât pe ce să cedeze imboldului de a încerca să o cuprindă din nou. Pentru ultima oară. În schimb, a dat încet din cap, apoi s-a întors spre uşă şi a ieşit cu paşi apăsaţi din încăpere, traversând coridorul şi ajungând în curte fără să privească deloc în urmă. Nu se crezuse în stare să o facă.

Păstorul s-a oprit când au ajuns la un cot al drumului şi a arătat spre mare. Când a ajuns în dreptul lui, Cato a tras de hăţuri pentru a opri calul şi s-a uitat spre satul pescăresc. Era cam mult să numeşti acel loc port, a socotit Cato, după ce a cântărit din priviri cele câteva locuinţe dispersate, aşezate pe o porţiune de nisip cenuşiu aflată între două promontorii stâncoase care protejau golfuleţul şi dincolo de care apa continua să fie la fel de limpede ca la mal. Valul ce distrusese portul la Matala trecuse şi peste Ciprana, provocând însă mult mai puţine daune. Câteva case din imediata apropiere a ţărmului fuseseră distruse, însă cele construite pe pantă, mult deasupra plajei, rămăseseră neatinse. Majoritatea bărcilor pescăreşti şi a năvoadelor care stătuseră la uscat pe ramele din apropierea mării nu fuseseră la fel de norocoase. Fuseseră luate de ape şi izbite de stâncile promontoriului. Unele dintre ambarcaţiunile cel mai puţin avariate fuseseră salvate şi trase pe uscat pentru a fi reparate. Doar una se afla pe nisipul plajei, aşteptând să fie folosită.

— Haideţi, a spus Cato, făcând semn escortei, şi au continuat să coboare în şir indian. După ce au parcurs o mică distanţă, drumul a început să şerpuiască în josul pantei într-o serie de zigzaguri. În vreme ce micul grup a început să coboare, câţiva dintre săteni au

ieşit din casele lor şi i-au urmărit cu rezervă pe străinii care se apropiau de sat. Cato l-a văzut pe unul dintre ei alergând spre cea mai mare dintre clădiri, iar la scurt timp după aceea, dinăuntru a ieşit un grup de bărbaţi care s-a îndreptat spre locul în care drumeagul pătrundea în sat şi i-a aşteptat acolo pe romani.

Când s-a apropiat de cei strânşi acolo, Cato a ridicat o mână în semn de salut. În spatele lui, călăuza şi escorta s-au uitat precauţi în jur.

— Opriţi-vă acolo! a strigat unul dintre săteni în greceşte, apoi a făcut un pas în faţă şi a arătat spre Cato. Cine eşti tu?

— Tribunul Quintus Licinius Cato, din Gortina.

— Aşa să fie, oare? Conducătorul sătenilor era un bărbat cu umeri laţi, picioare scurte şi puternice şi cu părul cărunt, foarte cârlionţat. Omul şi-a aplecat capul într-o parte şi a continuat pe un ton bănuitor: Romanule, ce vânt te aduce aici?

— Sunt cu treburi ale imperiului. Treburi urgente ale imperiului.

— Despre ce este vorba?

Cato şi-a oprit calul la mică distanţă de bărbat.

— Am asupra mea un mesaj din partea guvernatorului provinciei către Legatul Egiptului. Am nevoie de o corabie care să ne ducă pe mine şi pe oamenii mei până la Alexandria.

— Şi de ce ar veni tocmai până aici o oficialitate atât de importantă ca să ceară o ambarcaţiune?

— Fiindcă Ciprana este probabil unul dintre puţinele porturi de pe coasta de miazăzi care nu au fost distruse cu totul de val sau de sclavi. Aveţi vreun răsculat pe aici?

Omul a clătinat din cap.

— Foarte puţină lume se oboseşte să treacă munţii ca să ne viziteze. De ce ar proceda altfel sclavii? După o clipă de tăcere a continuat: Şi cum pot eu şti că nu eşti unul dintre răzvrătiţi?

— Arăt ca un sclav?

— Nu, a recunoscut săteanul. Dar, din câte socotesc eu, poate aţi ucis nişte romani şi le-aţi luat straiele, iar acum încercaţi să fugiţi de pe insulă.

— Poftim? a făcut Cato şi a clătinat din cap, foarte iritat. Asta e o prostie. Sunt cine am spus că sunt şi am venit până aici ca să căutăm o corabie care să ne treacă marea până la Alexandria.

— Îmi pare rău, tribunule. Nu vă putem ajuta. Aţi face bine să încercaţi altundeva.

— Nu am timp să încerc în altă parte, a spus Cato cu glas ferm şi a arătat spre plajă. Am nevoie imediat de ambarcaţiunea aceea,

dar şi de un echipaj. Ne vom plăti trecerea şi vă vom lăsa aceşti cai.

— Nu vă pot ajuta. Avem nevoie de vasul acela ca să prindem peşte. Este singura ambarcaţiune care poate naviga, singurul mijloc care ne asigură hrana. Nu v-o putem da.

— Vă pot plăti îndeajuns de mult pentru ca satul să-şi cumpere câteva ambarcaţiuni noi, i-a răspuns Cato. Spune cât vreţi.

— Nu putem să ne hrănim cu bani, ei nu ne sunt de niciun folos acum. Barca aceea este singura care ne salvează de foamete. Îmi pare rău, tribunule. Nu este de vânzare.

Cato s-a aplecat înainte în şa, uitându-se aprig spre bărbat, în timp ce a continuat:

— Avem nevoie de ambarcaţiunea aceea şi o vom lua împreună cu cel mai bun marinar din sat. Cum spuneam, veţi fi răsplătiţi foarte generos. Dacă nu aveţi hrană suficientă aici, vă sugerez să vă luaţi lucrurile de valoare şi să porniţi spre Gortina. Dacă tot doriţi să protestaţi, atunci vă puteţi prezenta nemulţumirile în faţa guvernatorului. Ascultă, nu am timp de pierdut.

Cato s-a lăsat să alunece din şa şi a vârât mâna într-o desagă, de unde a scos o pungă plină cu monede de argint care, din ordinul lui Sempronius, îi fuseseră date de trezoreria provinciei.

— Ai acolo trei sute de dinari, a spus centurionul. Mai mult decât suficient ca să cumpăraţi bărci noi pentru satul vostru.

Săteanul a ridicat punga un moment, ca pentru a o cântări, şi a scuturat din cap.

— Ţi-am spus deja. Nu avem ce face cu banii.

Cato s-a apropiat de el cu paşi mari şi cu o expresie ameninţătoare pe chip, după care a mârâit:

— Nu am vreme de discuţii. Găseşte-mi imediat un om care să poată manevra ambarcaţiunea. Dacă nu ajung la Alexandria cât mai curând, sclavii vor ocupa întreaga insulă. Vrei cumva aşa ceva?

— Noi ne descurcăm singuri, a spus săteanul. De ce să ne batem capul?

— Pentru că sclavii nu se vor linişti decât după ce vor deţine controlul deplin asupra Cretei, indiferent câţi oameni ar trebui să ucidă. Eu îţi pot oferi protecţie dacă îţi conduci sătenii până la Gortina.

— Protecţie? Bărbatul a zâmbit şi a făcut un pas în spate. A urmat un licărit metalic, şi, coborând privirea, Cato a văzut că bărbatul din faţa lui scosese un cuţit mic, cu o curbură delicată.

Imediat după aceea, însoţitorii lui au făcut acelaşi gest. Nu avem nevoie de protecţie. Însă tu, da, romanule.

Cato şi-a plimbat privirea în jur. În faţa lui se aflau opt oameni, însă jumătate dintre ei păreau bătrâni şi prăpădiţi. În jurul zonei de confruntare se găseau alţi bărbaţi. Câţiva aveau bâte, iar unul dintre ei era înarmat cu o suliţă ascuţită de pescuit.

— Lăsaţi cuţitele deoparte, a poruncit Cato. Nu vă prostiţi. Oamenii mei sunt soldaţi de profesie. Dacă vreţi să ne luptăm, atunci aţi face bine să înţelegeţi că, deşi ne copleşiţi numeric, noi îi vom ucide pe cei mai mulţi dintre voi, şi asta chiar înainte ca vreunul dintre ai noştri să fie doborât.

Căpetenia sătenilor a tăcut o clipă, apoi a scuipat într-o parte.

— Romanule, te crezi mult prea tare.

Centurionul şi-a tras deoparte mantia şi a apucat mânerul sabiei.

— Vrei să punem asta la încercare?

Din spatele lui s-a auzit un hârşâit metalic, semn că soldaţii lui îşi scoseseră săbiile din teacă. Înapoia lor, păstorul s-a retras câţiva paşi, apoi s-a întors şi a luat-o la goană în susul pantei, îndepărtându-se de sat. În timp ce zgomotul paşilor lui s-a stins, cele două grupuri de bărbaţi s-au confruntat din priviri în tăcere, aşteptând ca ceilalţi să facă prima mişcare. Apoi, căpetenia pescarilor a zâmbit vag.

— Bine, atunci. Nu este nevoie să murim cu toţii. Să păstrăm disputa doar între mine şi tine, romanule. Să purtăm o luptă dreaptă. Dacă vei învinge, poţi lua corabia şi cei mai buni oameni ai mei ca să pleci de aici. Dacă voi învinge eu, soldaţii tăi vor trebui să părăsească satul şi să-şi găsească o ambarcaţiune altundeva.

Cato a gândit cu repeziciune. Deşi bine clădit, căpetenia satului nu era un luptător instruit şi probabil că îşi folosise cuţitul mai curând pentru a despica burţile peştilor decât pentru a lupta. Era riscant, dar aşa se puteau evita pierderi mai mari de vieţi omeneşti ce ar fi rezultat în cazul unei bătălii generale între cele două părţi combatante. Drept urmare, a încuviinţat din cap.

— De acord. Săbii ori pumnale?

— Eu aş vrea să lupt cu arma asta, a spus săteanul, zâmbind larg. M-a slujit suficient de bine în trecut.

— Prea bine, atunci, a spus Cato, mişcându-şi câteva clipe picioarele înţepenite după atâta călărit. Apoi şi-a desfăcut mantia, strecurându-şi peste cap cureaua de care era prinsă sabia şi,

răsucindu-se, le-a predat pe ambele celui mai apropiat dintre oamenii din escortă.

— Hei, ia astea, a spus el şi s-a aplecat spre el, coborând în acelaşi timp glasul. Dacă mi se întâmplă ceva, aici se află mesajul guvernatorului. Şi Cato a lovit uşor cu palma în cilindrul din piele aflat sub tunică. Să-l prindeţi pe unul dintre aceşti bărbaţi şi apoi vă duceţi la ambarcaţiune. Indiferent ce se va întâmpla, mesajul trebuie să ajungă la Alexandria. Oricare ar fi preţul plătit. Ai înţeles?

— Da, domnule.

Cato s-a răsucit şi a rămas faţă în faţă cu căpetenia pescarilor din sat. Coborându-şi pumnalul, a păşit cu precauţie spre adversar, oprindu-se la o distanţă sigură de el.

— Am stabilit condiţiile. Dacă pierzi, vasul va fi al meu, adevărat?

Pescarul a confirmat cu o mişcare din cap.

— Întocmai. Băieţi, în caz că mă învinge, îngrijiţi-vă să obţină ce doreşte.

Cato a luat o poziţie uşor ghemuită, ţinând pumnalul puţin într-o parte, aşa cum îl învăţase Macro în vremurile lui de ucenicie din A Doua Legiune. În faţa lui, săteanul a adoptat aceeaşi poziţie, iar însoţitorii lui s-au tras deoparte, alcătuind un arc larg de cerc în spatele lui. Când s-a mai apropiat, Cato a văzut o cicatrice pe fruntea adversarului, un motiv solar destul de grosolan ars pe piele. În aceeaşi clipă s-a îngrozit, dându-şi seama că, până la urmă, nu avea în faţă un pescar oarecare. Nu a mai avut vreme să se gândească şi la altceva, pentru că omul a făcut brusc un salt înainte, şi a lovit spre braţul în care centurionul ţinea arma. Cato şi-a retras mâna, s-a răsucit o idee spre dreapta pentru a-şi păstra echilibrul şi a împuns cu pumnalul spre braţul adversarului. Pescarul a sărit înapoi, ieşind din raza de acţiune a lamei, şi a rânjit.

— Frumoasă reacţie, tribunule, a mormăit el în latină şi, preţ de o clipă, Cato a îngheţat.

Cu mişcări fulgerătoare, omul a atacat din nou. Cato s-a mişcat cu repeziciune pentru a para lovitura ce a urmat, însă, iute ca fulgerul, lama ţinută de pescar şi-a schimbat direcţia şi a împuns înainte şi în sus, către gâtul lui Cato. Acesta şi-a tras capul într-o parte, iar vârful pumnalului a spintecat aerul şi i-a ciupit urechea, după care omul a sărit înapoi.

Mica tăietură părea să-l ardă, şi curând Cato a simţit un firicel cald scurgându-i-se pe gât. A scuturat din cap şi s-a ghemuit, pregătit să atace ori să se apere, apoi a spus încet:

— Deci, ai fost soldat, da?

— Cândva, a răspuns săteanul zâmbind.

— Judecând după însemnul lui Mithras, aş spune că ai fost legionar.

Săteanul nu a spus nimic.

— Aşadar, ai dezertat.

— Ce contează? a zis bărbatul, zâmbind din nou. Să nu-ţi închipui că mă poţi înfuria cu vorbele astea. Tribunule, sângerezi. Cum e, băiatule plin de bani? O să te fac bucăţele, încetul cu încetul.

Simţind că gândurile îi gonesc prin minte, Cato l-a urmărit cu mare atenţie. Adversarul său fusese soldat profesionist. Exista posibilitatea ca el să ştie la fel de multe despre lupta cu pumnalul ca şi Cato. Asta însemna că nu avea niciun avantaj. Exista însă o speranţă. Individul îl socotea drept fiu de aristocrat şi, fără îndoială, lipsit de vlagă şi experienţă.

— Numai să-ncerci, gunoiule, a spus Cato, rânjind cu semeţie.

Imediat după aceea a sărit în faţă, lovind nebuneşte cu lama, ţinând în tot acest timp braţul întins şi rămânând cu corpul în afara razei de acţiune a pumnalului celuilalt. Săteanul s-a ferit cu uşurinţă din faţa atacurilor sau le-a parat cu mişcări rapide, făcând lamele să se ciocnească sau să scrâşnească în duel. Cato s-a împiedicat când s-a retras, a respirat greoi, şi a simţit că sângele continua să-i curgă din urechea rănită.

— Eşti moale, tribunule, a comentat omul, pufnind. La fel ca toţi băieţii din mame aristocrate. Vă jucaţi de-a soldaţii. Are să-mi placă lupta asta.

A păşit înainte, fentând în mod repetat şi a izbucnit în râs văzându-l pe Cato care, încercând cu disperare să blocheze fiecare lovitură, se vedea silit să cedeze teren. Apoi, centurionul s-a împiedicat şi a căzut pe spate cu un strigăt. Instantaneu, bărbatul a făcut un salt înainte, ghemuindu-se în acelaşi timp şi ţinând pumnalul pregătit să-l împungă pe Cato în piept. Cato s-a răsucit într-o parte şi a lovit puternic cu piciorul, nimerindu-l pe om înapoia genunchiului. Inerţia şi pierderea piciorului de sprijin l-au făcut pe sătean să se dezechilibreze, astfel că s-a prăbuşit greoi la pământ, cu faţa în jos. Cato i-a sărit în spinare, l-a prins de păr cu mâna stângă, iar cu dreapta a apăsat vârful pumnalului pe gâtul

adversarului până a străpuns pielea. Aplecându-se şi mai mult, i-a şuierat la ureche:

— Ai avut dreptate. Amatorii n-ar trebui niciodată să stea în calea profesioniştilor. S-a ridicat puţin şi a adăugat: Predă-te, ori îţi tai beregata pe loc.

— Ticălosule...

— Ultima şansă, a avertizat Cato, trăgându-l de păr. Predă-te sau vei muri.

— Bine, m-ai învins, a cedat omul gemând.

— Mai tare. Ca să audă toată lumea.

— Mă recunosc învins! Mă predau! Romanul a câştigat!

— Aşa e ceva mai bine.

Cato i-a eliberat părul brusc, iar omul a căzut cu capul în ţărână. Ridicându-se cu precauţie, s-a retras, apoi şi-a vârât pumnalul în teacă. Adversarul înfrânt s-a rostogolit şi apoi s-a ridicat în capul oaselor, ducând mâna la mica tăietură de la gât. Încruntându-se, s-a uitat nedumerit la Cato.

— Nu am mai pomenit asemenea tribun. Unde-ai crescut, în mahalalele din Subura?

Cato a clătinat din cap.

— Nu, din întâmplare, chiar în palatul imperial.

— Poftim?

— Lasă, că nu are importanţă. Am nevoie de ambarcaţiunea aceea imediat. A tăcut o clipă şi apoi a împuns cu degetul spre om. Şi mai vreau să o conduci chiar tu.

— Eu?

— Ai fost cândva soldat. Te-ai ramolit puţin, dar mi-ai fi de folos într-o luptă. Ai face faţă. Cum te cheamă, soldat?

— Yannis. Aşa mi se spune aici.

— E suficient.

Cato i-a întins mâna şi, după o scurtă şovăială, pescarul s-a lăsat ajutat de tribun să se ridice în picioare.

— Dacă tu eşti căpetenie aici, sătenii vor avea nevoie de un înlocuitor. Ai face bine să numeşti pe cineva. Dacă fără barca asta ei ar putea rămâne flămânzi, atunci cea mai bună soluţie ar fi să plece la Gortina. Să le spună soldaţilor de la poarta oraşului că au fost trimişi acolo de tribunul Cato. Indiferent ce s-ar întâmpla, oamenii tăi trebuie să se ferească de bandele de sclavi.

Yannis a dat din cap.

— Bine, tribunule. Cum spui tu.

S-a întors să se adreseze însoţitorilor lui, în vreme ce Cato l-a urmărit atent pentru a se asigura că omul nu încerca să-l trădeze. După puţin timp, Yannis şi-a luat rămas-bun de la grupul său şi, cu un gest, i-a invitat pe Cato şi escorta lui să-l urmeze spre plajă.

— Nu ai soţie sau vreo femeie aici? l-a întrebat Cato când l-a ajuns din urmă.

— Dar ce-ţi pasă ţie? a ripostat scurt Yannis. Apoi a ridicat din umeri. A fost ucisă de val.

— Îmi pare rău. Foarte multă lume a pierdut pe câte cineva drag. De aceea trebuie să ajung la Alexandria. Ca să aduc întăriri şi să restabilim ordinea.

— Să îi înfrângeţi pe sclavi, vrei să zici.

— E acelaşi lucru.

Ambarcaţiunea de pescuit avea vreo opt metri lungime, şi un catarg plasat ceva mai spre provă faţă de centrul ei. O padelă de cârmă era prinsă de un bord, iar pe fundul ei stătea o pereche de vâsle. Totul duhnea a peşte.

— Ne poate duce până în Egipt? a întrebat unul dintre soldaţii din escortă, cu o expresie ce îi trăda îndoiala.

— La fel de bine ca orice corabie, a răspuns Yannis, apoi s-a întors spre câţiva bărbaţi care veneau dinspre sat aducând ploşti din piele pline cu apă şi şiraguri de peşte uscat. Oamenii au aşezat proviziile sărăcăcioase în micile dulapuri existente de o parte şi de alta a catargului, după care Yannis s-a întors spre Cato.

— Urcaţi.

Romanii s-au îmbarcat şi s-au aşezat imediat pe bănci, iar marinarul a strigat un ordin. Pescarii au aşezat barca pe undele liniştite ale golfului şi au împins-o până când apa le-a ajuns la piept. Yannis s-a tras spre un bord al vasului şi a făcut semn către vâsle.

— Câte un om la fiecare vâslă; aşezaţi-le între tacheţi. Aşa, bine.

După ce au instalat vâslele, cu mişcări stângace, soldaţii au îndreptat vasul spre intrarea în golf, vreme în care Yannis a ţinut godia[7]. Privind în urmă, Cato a văzut că mulţi dintre săteni stăteau şi urmăreau ultimul lor vas de pescuit ieşind în largul mării. Sentimentele lor de resemnare şi disperare erau aproape palpabile. O tresăltare neaşteptată a chilei l-a făcut pe Cato să se prindă de marginea ambarcaţiunii.

Yannis a pufnit în râs.

[7] Ramă sau vâslă lungă folosită drept cârmă (n. tr.).

— N-a fost decât un val, tribunule. Aşteaptă până ieşim în largul mării. Atunci o să ai de ce te speria.

Cato s-a silit să dea drumul copastiei şi să privească dincolo de proră, în timp ce oamenii lui vâsleau, făcând barca pescărească să iasă din golf. Imediat ce au ajuns în marea deschisă, micuţa ambarcaţiune a început să se legene pe valurile de hulă, iar Cato, agitat, şi-a înghiţit nodul din gât şi s-a străduit să arboreze o expresie netulburată. Când s-au îndepărtat binişor de ţărm, Yannis a dat ordin soldaţilor să nu mai vâslească şi să aşeze ramele pe fundul bărcii. În acest timp, a desfăcut legăturile şi vela, ducând-o la vergă, apoi a ridicat-o pe catarg. Imediat ce a legat bine şcotele de tacheţi, pânza a fost umflată de vânt, iar vasul a ţâşnit brusc înainte, îndepărtându-se de coastă.

— În cât timp vom ajunge la Alexandria? a întrebat Cato.

Încruntându-se, Yannis a rămas pe gânduri.

— Vom face probabil trei zile până ajungem lângă coasta africană, şi alte trei zile de-a lungul ţărmului, dacă vântul ne este prielnic.

— Şase zile, a gândit Cato cu voce tare.

Şase zile, îngrămădiţi pe acea ambarcaţiune firavă, care avea doar şaizeci de centimetri de bord liber. Agitaţia permanentă a apei în jurul lui îl înspăimânta. Socotise că scurta călătorie făcută cu *Horus* fusese chinuitoare, însă navigaţia pe mare în acea barcă deschisă de pescuit era îngrozitoare. Şi totuşi nu avea încotro. Macro, Iulia şi ceilalţi depindeau de el, aşadar trebuia să ajungă la Alexandria.

A continuat să privească înapoi spre uscat, întrebându-se dacă îşi va mai revedea prietenii.

CAPITOLUL 18

În zilele care au urmat plecării lui Cato, Macro i-a pus pe locuitori să muncească din greu pentru repararea sistemului de apărare al oraşului şi umplerea spărturilor din ziduri. Una dintre porţile fortificate se prăbuşise la cutremur, iar zidarii care supravieţuiseră au ales pietre dintre dărâmăturile unui templu din apropiere şi le-au folosit pentru reconstrucţia ei. Pregătirile făcute de Macro s-au extins şi dincolo de zidurile oraşului, unde echipe de lucrători au săpat în solul pietros şi tare, făcând şanţuri de apărare în faţa celor mai multe secţiuni avariate ale zidului. Având în vedere duritatea pământului, nu se putea pune problema de a săpa un şanţ de jur împrejurul oraşului. De aceea, centurionul a apelat la alte metode de a îngreuna atacul inamicului.

A chemat la cartierul lui general de pe acropolă câţiva dintre fierarii din oraş şi le-a arătat una dintre armele defensive preferate de legiuni. Undeva, într-un colţ uitat al arsenalului, găsise o ladă cu gheare de cioară, şi Macro a ridicat una dintre acele mici arme pentru a le-o arăta privitorilor. A ţinut bucata de metal prevăzută cu patru ţepuşe şi i-a dat drumul să cadă pe masa din faţa lui, unde a aterizat cu un bufnet alarmant care i-a făcut pe fierari să tresară.

— Vedeţi, a spus Macro, arătând cu degetul. Va cădea întotdeauna cu o ţepuşă în sus. Aşa se va întâmpla de fiecare dată, iar dacă împrăştiem aceste nimicuri prin iarbă, duşmanii nu le pot vedea decât dacă vor călca pe ele. Ţepuşa pătrunde în talpă şi provoacă rănirea victimei. Astfel putem împiedica orice şarjă de atac. Macro s-a uitat mândru la gheara de cioară, încântătoare armă. Nici nu mai ţin minte de câte ori mi-a salvat viaţa. A ridicat privirea şi a continuat: întrebarea este, puteţi face aşa ceva în cantităţi mari până la apariţia lui Aiax şi a gloatei lui?

Unul dintre fierari s-a apropiat de masă ca să se uite mai bine la gheară. A ridicat-o între degete, a cântărit-o şi a dat din cap.

— E destul de uşor de făcut, dar pot sugera o îmbunătăţire?

— Chiar te rog, l-a invitat Macro, intrigat să afle cum putea grecul să îmbunătăţească ideea concepută de romani.

— Aşa cum arată, ţepuşele sunt foarte uşor de extras din picior. Chiar dacă duşmanul este rănit, el nu este cu totul scos din luptă.

— Serios? a făcut Macro şi a ridicat o sprânceană. Eu credeam că dacă-ţi pătrunde o ţepuşă ca asta în talpă ţi-ar cam dispărea zâmbetul de pe faţă. Nu eşti de aceeaşi părere?

— Ba da, l-a aprobat grecul. Sunt convins că e aşa. Problema este că victima acestei arme ar mai putea lupta, chiar dacă şchiopătează. Dar dacă ar avea ţepuşele ghimpate? Atunci ar fi aproape imposibil să fie scoase din picior, iar inamicul ar trebui să se oprească pentru a tăia carnea de jur împrejur sau să aştepte pentru a fi dus pe sus de pe câmpul de luptă.

Macro a clătinat din cap.

— Ba nu. Dacă gheara are ţepuşele ghimpate, atunci este scoasă din joc odată cu victima. Ce rost ar avea? Dacă-şi face treaba şi este aruncată, atunci ea rămâne în continuare pe câmpul de bătălie, gata să-i intre altuia în talpă. Înţelegi?

— Adevărat, a intervenit un alt fierar. Dar uiţi faptul că îndepărtarea victimei cere prezenţa altui om. În felul acesta, o gheară cu ţepuşa ghimpată răpeşte inamicului cel puţin doi oameni.

Primul grec a pocnit din degete.

— Şi ce s-ar întâmpla dacă şi aceia care îl ajută pe rănit să iasă de pe câmpul de bătălie ar călca pe asemenea gheare? Creşterea numărului de victime ar fi exponenţială.

— Expo... ce? a exclamat Macro, apoi a ridicat mâinile în aer. Gata, de ajuns! Ascultaţi-mă, eu voiam doar să-mi spuneţi dacă puteţi face cât mai multe gheare din acestea. Atâta tot. Puteţi?

— Sigur că putem, a încuviinţat un grec, părând ofensat. Dar de ce să nu îmbunătăţim arma? Asta voiam să spun.

— Am putea alcătui o comisie de proiectare, a sugerat cineva, plin de solicitudine.

— Nu! a protestat Macro.

— Dacă am testa câteva modele sunt sigur că ţi-am putea oferi o armă mai eficientă, centurion.

— Nu avem timp. Macro începuse să-şi piardă răbdarea. Şi gheara asta îşi face treaba şi aşa cum este. Corect?

Cu un aer nefericit, grecul şi-a ţuguiat buzele.

— În anumite limite, aşa cred.

Centurionul a închis ochii strâns preţ de un moment, apoi i-a deschis şi l-a împuns cu arătătorul în piept pe fierar.

— Faceţi-le. Cât de multe puteţi. După modelul acesta, nu altfel. M-aţi înţeles? Nu, nu mai vorbi, confirmă din cap.

Cu o expresie umilă, fierarul a fost de acord.

— Mulţumesc. Macro a scăpat un oftat de uşurare. Atunci, apucaţi-vă de treabă. Să-mi trimiteţi vorbă când aveţi prima şarjă gata. Iar acum, duceţi-vă.

Centurionul s-a îndreptat spre uşă cu paşi mari, a deschis-o şi le-a făcut semn să iasă din biroul lui. Imediat după ce a plecat şi ultimul dintre ei, a închis uşa, s-a întors la masă şi s-a aşezat, privind la gheara de cioară şi simţind că furia i se mai potoleşte.

— Grecii ăştia... a murmurat el. De ce să folosească un cuvânt când ei ştiu un milion?

În plus faţă de îmbunătăţirile aduse sistemului defensiv al oraşului, Macro s-a ocupat şi de recrutarea de oameni pentru a întări forţa de luptă a auxiliarilor. La început, Sempronius apelase la voluntari, dar după ce au apărut mai puţin de o sută de bărbaţi pe terenul de paradă pe care Macro îl desemnase în afara oraşului, nu departe de zid, s-a vădit că erau necesare măsuri mai ferme. S-au trimis câteva secţiuni de auxiliari pentru a scotoci oraşul în căutarea de bărbaţi apţi de luptă şi aceştia au fost puşi să mărşăluiască până pe terenul de paradă. Acolo au ajuns în faţa lui Macro, care i-a ales pe cei pe care voia să-i folosească pentru a spori rândurile garnizoanei din Gortina. Detaliile privind numele fiecăruia, familia şi strada unde locuia, precum şi ocupaţia, au fost notate cu atenţie, apoi omul a fost adus dinaintea lui Macro, care şedea la o masă de campanie, aşezată sub un umbrar.

Era deprimant să vadă rând pe rând bărbaţi capabili de luptă, dar arătând nefericiţi sau furioşi, şi care nu agreau ideea de a-şi apăra familiile şi oraşul. Unul dintre ei era un tânăr înalt, foarte musculos, care purta o tunică scumpă. Părul negru îi era tuns frumos, iar barba îi era atent îngrijită, înnobilându-i linia bărbiei. La început, Macro nu şi-a dat seama ce era cu acel tânăr, apoi, într-o străfulgerare, şi-a amintit că se numărase printre prietenii lui Glabius de pe acropolă, în ziua când perceptorul fusese îndepărtat din funcţie.

— Numele?

— Pandarus, fiul lui Polocrites.

Macro l-a săgetat cu privirea.

— Din clipa asta să mi te adresezi cu domnule. Ai înţeles.

— Romanule, nu simt nevoia să mă adresez cu „domnule”.

— Şi de ce, mă rog? a spus Macro zâmbind îmbietor.

— Pentru că nu sunt soldat şi nici nu voi fi vreodată. Pe de altă parte, voi folosi toate relaţiile mele suspuse pentru a protesta privind tratamentul ce mi se aplică. Tatăl meu are legături politice

la Roma. După ce vor fi înştiinţaţi că un ofiţer de rând a îndrăznit să smulgă un om liber din căminul lui ca să-l înroleze sub ameninţarea sabiei, nici nu-ţi închipui ce pedeapsă cumplită va cădea pe capul tău. Pandarus era încântat de acest scurt monolog şi i-a aruncat un zâmbet împăciuitor lui Macro. Nu este prea târziu să pui capăt acestei drame mici şi triste pe care o joci. De fapt, e mai curând o comedie. S-a întors şi a făcut un semn către şirul de bărbaţi care stăteau în soare, aşteptând să fie examinaţi de Macro. S-a auzit un cor mut de proteste. Lasă-ne să plecăm cu toţii, iar eu îţi voi face o favoare, romanule, şi nu voi raporta către superiorii tăi de la Roma în legătură cu activităţile tale ilegale.

S-a îndreptat de spate, apoi şi-a încrucişat braţele la piept şi l-a înfruntat cu privirea pe Macro. Centurionul l-a privit pătrunzător un moment, apoi şi-a lăsat stilusul pe tăbliţa cerată şi a oftat adânc.

— Ai încheiat, Pandarus?

— Încheiat? Pandarus s-a încruntat, apoi a devenit mânios. Nu crezi că vorbesc serios, aşa e?

— A, sigur că vorbeşti serios; doar că eu nu mă simt îndemnat să te iau în serios, i-a răspuns Macro. Cum să spun, uită-te la tine. Eşti îmbrăcat ca o târfă ieftină. Mi se pare, ori miroşi a parfum?

— E un parfum pentru bărbaţi. Unul foarte scump.

— Aşadar, arăţi ca o târfă masculină şi miroşi la fel. Asta mai pot trece cu vederea... sau pe-aproape. Însă nu pot să nu ţin seamă de faptul că oameni ca tine se cred mult prea buni ca să se murdărească pe mâini luând o sabie şi apărând ceea ce este al lor: oraşul, familia şi prietenii – presupunând că tu ai aşa ceva. Ce te face să te socoteşti atât de special încât să fii scutit de la a-ţi ocupa locul alături de alţi bărbaţi care sunt pregătiţi să lupte?

— Tatăl meu îşi plăteşte taxele, a protestat Pandarus. Le plăteşte pentru ca membrii familiei lui să nu fie siliţi să lupte, şi să lăsăm asta în seama unor oameni mărunţi ca tine. Nu a rezistat ispitei de a rânji, însă în momentul când a rostit cuvintele şi-a dat seama că făcuse o greşeală. Voiam să spun că...

— Ţine-ţi gura! i-a strigat Macro. Laş mizerabil ce eşti! Tu eşti un om mărunt. Tu şi cei care aveţi inimi atât de meschine, atât de puţin curaj, şi atât de puţin simţ al onoarei şi datoriei, încât vă închipuiţi că banii pot cumpăra orice. Ei, bine, banii reprezintă ultima dintre grijile tale de acum. În afara zidurilor există o armată de sclavi care abia aşteaptă momentul prielnic pentru a declanşa un atac împotriva oraşului. Chiar crezi că nu vă vor căsăpi pe tine

şi pe membrii familiei tale, cu toate că voi aveţi legături suspuse la Roma? Mare dobitoc trebuie să fii. Macro a clătinat din cap furios şi exasperat. Există doar o soluţie pentru a supravieţui acestei situaţii, iar asta este ca fiecare om capabil de luptă să se afle sus, pe metereze, gata să ucidă sau să fie ucis. În aceste momente nu aş putea ghici dacă eşti cine ştie ce filfizon pervers ori chiar fiul împăratului. O să pui mâna pe sabie alături de toţi bărbaţii din acest şir. Vei fi instruit pentru a lupta alături de auxiliari. Te vei bate ca un leu ca să îi ţii pe ticăloşii aceia răzvrătiţi departe de oraş şi, de va fi nevoie, vei muri ca un erou, cu arma în mână, scuipând blesteme în faţa duşmanilor. M-am făcut înţeles?

Macro s-a apropiat la doar câţiva centimetri de Pandarus, astfel că acesta s-a retras un pas în spate de frică.

— Nu am vrut să aduc jigniri, s-a scuzat Pandarus vânturându-şi braţele.

— Domnule! a strigat Macro, vârându-şi gheata înapoia unui călcâi al tânărului, după care i-a făcut un vânt sănătos, aşa încât recrutul s-a împleticit spre spate şi a căzut cu un bufnet la pământ. Centurionul s-a aruncat asupra lui, i-a pus un genunchi pe piept şi, scoţându-şi pumnalul, a adus lama la câţiva centimetri de ochii lui. Îţi spun pentru ultima oară. Să-mi spui domnule când mi te adresezi. Ai priceput?

— Da, da, domnule! a scâncit Pandarus.

— Aşa mai merge! a spus Macro şi s-a ridicat în picioare. Acum, ia-ţi echipamentul şi prezintă-te la centurionul de pe terenul de instrucţie împreună cu ceilalţi recruţi. Sus! Mişcă-te!

Pandarus s-a ridicat în picioare şi s-a îndreptat cu paşi mici şi iuţi spre carul unde un optio de la cohorta de auxiliari şi patru dintre oamenii lui distribuiau sabie, coif, armură şi scut fiecărui bărbat trimis la ei. Macro s-a întors spre şirul de bărbaţi în aşteptare. Majoritatea erau orăşeni obişnuiţi, însă printre ei se găseau şi unii ceva mai bine îmbrăcaţi. A mers de-a lungul şirului privindu-i cu atenţie, apoi a revenit sub umbrar.

— Mai este cineva care nu doreşte să lupte alături de mine sau alături de prietenul nostru erou, Pandarus? Vă ascult.

Oamenii au refuzat să-l privească direct în ochi şi au rămas muţi.

Macro a dat aprobator din cap.

— Bine.

S-a întors la taburetul lui, apoi s-a aşezat la masă şi a pus mâna pe stilus.

— Următorul!

Opt zile după plecarea lui Cato spre Alexandria, Macro s-a întâlnit cu senatorul Sempronius şi fiica lui pentru a lua cina împreună: un ghiveci sărăcăcios din carne de porc şi fasole, servit cu pâine de unul dintre puţinii sclavi rămaşi ai lui Hirtius. Restul fugiseră spre dealuri, ori pentru a îngroşa rândurile armatei de răzvrătiţi al lui Aiax.

Sclavul era un bărbat destul de bătrân, cocârjat şi părea foarte plăpând. Se învăţase demult să rămână mut şi să nu privească direct în ochii stăpânilor. Macro l-a urmărit câteva momente şi s-a întrebat cum era să fii sclav. Se obişnuise încă de când era mic să vadă sclavi pe străzile din Ostia şi Roma, astfel că nu se întrebase niciodată în mod serios ce însemna să fii sclav. De atunci încoace, petrecuse ani îndelungaţi în armată, unde întâlnise foarte puţini robi. Mai existaseră câteva ocazii când văzuse războinici inamici foarte mândri care fuseseră făcuţi prizonieri, înlănţuiţi şi puşi să mărşăluiască spre sclavie. Adevărat, profitase de partea pe care o primise pentru astfel de prizonieri, iar banii câştigaţi astfel îl făcuseră să nu îl mai intereseze soarta celor care îl ajutaseră să se îmbogăţească.

După ce sclavul a terminat de servit şi s-a retras la perete, unde a rămas nemişcat, Macro a continuat să-l examineze în timp ce înmuia nepăsător o bucată de pâine în vasul aburind din faţa lui. Îl ispitea ideea de a-l întreba pe acel om ce gândea despre Aiax. Şi ce părere avea despre romanii şi grecii care erau hotărâţi să se apere în faţa gladiatorului răsculat şi a susţinătorilor lui. Asta, în caz că avea vreo părere despre ei.

Macro a rămas în aşteptare. Cum se putea ca un sclav să nu se gândească la răzvrătire, când în oraş existau atât de puţine subiecte de discuţie? Se putea ca acel sclav, atât de taciturn, să nutrească o ură profundă faţă de stăpânii lui şi să-şi dorească să participe la răscoală? Oare asculta cu atenţie orice conversaţie la care era martor, pentru ca apoi să aştepte o şansă de a evada şi de a-i transmite lui Aiax informaţiile pe care le deţinea? Dar dacă planul lui presupunea o trădare şi mai mare? Nu ar fi trebuit să facă un efort prea mare să procure suficientă otravă cât să-i ucidă pe cei trei cărora tocmai le servise cina în acea seară.

Macro a coborât ochii spre ghiveciul din bolul lui şi a aruncat o privire bănuitoare. A lăsat în jos bucata de pâine, din care picura sos, punând-o pe farfurie şi s-a întors spre sclav.

— Hei, tu, vino mai aproape.

Sclavul a pornit agitat spre el, privind în jur, spre romanii ce stăteau întinşi pe canapele în jurul mesei. Sempronius s-a uitat scurt spre Iulia, care a ridicat nedumerită din sprâncene.

Macro şi-a şters sosul de pe buze.

— Sclavule, înţeleg că ai auzit ştirea privind înfrângerea prefectului Marcellus.

Sclavul a încuviinţat din cap.

— Şi vestea asta îţi dă vreo satisfacţie?

— Poftim, stăpâne?

— Te-am întrebat dacă te linişteşte vestea asta. Eşti sclav. Aşadar, ce părere ai despre victoria răsculaţilor? Te bucură?

Sclavul a coborât privirea şi a clătinat din cap.

— Uită-te la mine, i-a poruncit Macro, iar bărbatul, împotriva voinţei lui, a ridicat capul cât să se uite în ochii lui Macro. Sunt convins că eşti de partea celor care te vor elibera, aşa e? Ei, bine? Vorbeşte, omule.

Frământarea sclavului s-a văzut cu limpezime când s-a chinuit să dea un răspuns. Macro a aşteptat răbdător şi, în cele din urmă, sclavul a vorbit.

— Stăpâne, eu îmi doresc libertatea. Asta îşi doresc toţi sclavii. Dar am făcut economii şi plănuiesc să-mi cumpăr libertatea într-o bună zi. Este singura cale pentru mine. S-ar putea ca sclavii care i s-au alăturat lui Aiax să-şi fi căpătat deja libertatea, dar cred că ei trăiesc cu spaima că vor redeveni sclavi. Asta nu este libertate adevărată. Când îmi voi câştiga libertatea, voi dori să fiu scutit de teamă, aşa cum voi fi liber de sclavie. A tăcut o clipă, apoi şi-a plimbat privirea în jur, spre stăpâni. Eu am ales. Cei care îl urmează pe gladiator au ales şi ei. S-a răsucit spre Macro. Asta a fost tot, stăpâne?

Macro a stat un moment pe gânduri, apoi a dat din cap.

— Acum, lasă-ne singuri.

Sclavul şi-a înclinat capul şi s-a retras de lângă masă.

— Minte, a murmurat Macro.

— Păi, la ce te aşteptai? a întrebat Sempronius. Să recunoască cinstit că îl simpatizează pe Aiax? A fost nedrept să îl pui într-o asemenea situaţie.

— Tot ce se poate, a spus Macro, împingându-şi bolul deoparte.

— Mă întreb cum se descurcă în aceste momente Cato, a spus Iulia pe un ton gânditor. Cred că a ajuns deja la Alexandria. Tu ce părere ai, tată?

Sempronius a rămas un moment pe gânduri şi apoi a dat din cap.

— Aşa socoteam şi eu, cu condiţia ca totul să fi mers bine. Lucru de care sunt convins, a adăugat el grăbit, după care a vârât lingura în ghiveci şi a pescuit o bucată de carne pe care a vârât-o în gură. Imediat, chipul i s-a schimonosit de durere.

Macro a sărit în picioare şi s-a repezit spre senator, aruncând totodată şi o privire spre sclav.

— Domnule! Ce aţi păţit? Sunteţi bine?

Sempronius a ridicat o mână ca să-l liniştească pe Macro şi a dat din cap. A înghiţit ceea ce avea în gură, apoi a luat cupa de vin ca să-şi potolească durerea din gură.

— La naiba, fierbinte a mai fost ghiveciul acesta!

Macro a răsuflat uşurat şi s-a întors pe canapeaua lui.

Iulia s-a uitat curioasă la el şi a suflat cu delicateţe în lingura ei.

— Ce s-a întâmplat cu tine?

— Nimic. Am crezut că.... Să lăsăm asta. Macro s-a grăbit să schimbe subiectul şi a zâmbit forţat. Sunt gata să pariez că în aceste clipe Cato este la un banchet minunat cu Legatul Egiptului, convingându-l să-i dea toată garnizoana. Doar ştiţi cum e el.

Iulia a zâmbit.

— Da, e extrem de convingător. Sempronius s-a încruntat, iar Macro, nereuşind să se stăpânească, a izbucnit în râs. Un moment, senatorul a continuat să stea încruntat, după care a cedat imboldului interior şi a început să râdă la rândul lui. În ciuda încordării din zilele precedente şi a îngrijorării lor serioase privind apariţia armatei de sclavi în faţa zidurilor abia reparate ale oraşului, râsul le făcea bine ambilor bărbaţi. După ce hohotele lor s-au stins, Macro a umplut cu vin cupa senatorului şi a ridicat-o pe a lui pentru un toast.

— Pentru Cato. Sper să se dovedească demn de rangul de tribun şi să se întoarcă în fruntea unei armate mari.

— Închin pentru asta.

— Şi eu, a zis Iulia, ridicând cupa. A sorbit delicat şi apoi a spus încet: Pentru numele zeilor, tare mult îi duc lipsa.

Macro a aprobat-o cu un gest din cap. Nu a voit să spună nimic, de teamă că, dacă ar fi sugerat că îi ducea dorul unui camarad, ar fi creat o impresie nu tocmai acceptabilă. Cu toate acestea, a gândit el, prefera să-l aibă pe Cato alături, în timp ce pregătea diferitele metode de apărare, dar şi luptătorii care să facă faţă duşmanului.

Sempronius a băut din cupă şi apoi a aşezat-o pe masă.

— Cum merg lucrurile, Macro? Noii recruţi se dovedesc de folos?

— Progresează destul de repede. Majoritatea au reuşit să priceapă care e capătul sabiei ce trebuie ţinut bine în mână. Nu vor deveni soldaţi adevăraţi, şi nici măcar de încredere, pentru că timpul pe care-l avem la dispoziţie până când răsculaţii vor ataca este prea scurt. L-am numit pe centurionul Micon la comanda lor. Îi ofer astfel o şansă de a-şi răscumpăra greşeala făcută. Una peste alta, aceşti oameni nu vor cântări prea mult, dar vor fi mai bine echipaţi decât majoritatea sclavilor pe care vor trebui să-i înfrunte.

— Deşi poţi fi convins că acest Aiax a distribuit propriilor luptători echipamentele pe care le-a recuperat de pe cadavrele lui Marcellus şi ale oamenilor lui.

— Adevărat, a recunoscut Macro. Iar în acest caz, când se va pune problema de a lupta direct, nu le ofer băieţilor centurionului Micon decât o şansă egală cu a inamicilor.

Sempronius a oftat cu tristeţe.

— Aşadar, nu ne sunt de prea mult folos.

— Pot spera doar că ei mă vor contrazice.

Discuţia le-a fost întreruptă de trei sunete de trompetă, semnalul de alarmă pe care îl stabilise Macro. Lăsând ceea ce mai era de mâncare, s-a ridicat imediat în picioare, urmat de ceilalţi, şi, părăsind în fugă clădirea administraţiei, a traversat acropola, îndreptându-se către turnul ce domina poarta principală. Cu echipamentul în braţe, soldaţii ieşeau precipitaţi din cazărmi şi se repezeau spre poziţiile lor de pe ziduri. Macro a urcat în grabă treptele uzate din piatră şi a păşit pe platformă, grăbindu-se să ajungă la parapet. Dedesubtul lui, oraşul se întindea de-a latul câmpiei. Unul dintre oamenii care stătuseră de veghe a arătat cu braţul întins spre apus.

— Acolo, domnule.

Macro şi-a dus o mână streaşină la ochi şi s-a uitat în direcţia în care apunea soarele. La început, strălucirea i-a ascuns vederii pe inamicii care se apropiau. A rămas surprins că răsculaţii veneau dinspre apus. Coloana lui Marcellus fusese masacrată undeva departe, spre răsărit. Unde se aflaseră? s-a întrebat el. Apoi a făcut uitată îngrijorarea, iar ochii lui au început să distingă amănunte ale duşmanilor care mărşăluiau de-a latul câmpiei, apropiindu-se de oraş. Erau două coloane, una care se îndrepta

exact spre Gortina, în vreme ce a doua cotea spre sud, pentru a ocoli oraşul şi a-şi ocupa poziţia spre apus, a bănuit Macro.

— Până la urmă, Aiax a hotărât să ia taurul de coarne.

— Da, i-a răspuns Sempronius, care gâfâia după ce urcase atâtea trepte ca să-l ajungă din urmă pe Macro. Aşa s-ar părea. Deşi, apropo, este vorba de o metaforă pe dos.

— Serios? a făcut Macro, aruncându-i o privire superiorului său.

— Asta este insula în care îşi are originea săritura taurului, Macro. Pe vremuri, expresia se folosea pentru a descrie momentul în care un acrobat era pregătit să înfrunte un taur pornit la atac şi se prindea de coarnele lui în ultima clipă, pentru ca apoi să facă o tumbă pe spinarea animalului.

Macro s-a uitat un moment spre senator. Cato sigur avea multe în comun cu viitorul lui socru. Cei doi sigur urmau să petreacă numeroase seri lungi de iarnă schimbând asemenea informaţii fără nicio valoare practică. A oftat.

— E fascinant, domnule.

Iulia i-a privit, surâzându-i lui Macro, în timp ce tatăl ei a continuat.

— Din nefericire, metafora este pe dos. Noi suntem cei care ne confruntăm cu taurul, nu Aiax. Şi mă tem că, dacă nu suntem la fel de agili şi hotărâţi ca proverbialul acrobat, vom fi vârâţi în pământ încă de la primul asalt.

Macro a scuturat din cap.

— Nu, domnule, eu nu mă prăbuşesc cu una, cu două. Sclavilor le lipseşte instruirea şi nici nu se pune problema ca ei să aibă maşini potrivite pentru un asediu. Deocamdată, suntem în avantaj.

— Sper să ai dreptate.

Au continuat să se uite atenţi, în vreme ce armata sclavilor se desfăşura în jurul oraşului. Norii de praf ridicaţi de picioarele pedeştrilor, de copitele cailor şi de roţile trenului de care cu bagaje ridicau în aer o ceaţă de culoare oranj. Sempronius i-a cerut Iuliei să rămână pe acropolă cât el şi Macro coborau spre poarta oraşului pentru a-şi vedea duşmanii mai de aproape. Centurionul a făcut o evaluare aproximativă a mărimii forţei duşmanului, înainte ca lumina scăzută să îi zădărnicească încercarea. Sclavii mărşăluiau în grupuri nu tocmai restrânse, având dimensiuni diferite, iar ici, colo, între ei, razele soarelui care apunea aruncau sclipiri din coifurile, armurile şi armele lor lucioase.

— Domnule, cred că sunt peste douăzeci de mii de oameni acolo. Macro a vorbit încet, astfel ca santinela aflată în apropiere să nu poată auzi. Poate chiar treizeci de mii.

Sempronius şi-a umflat obrajii şi s-a uitat la marea de oameni ce se desfăşura în jurul zidurilor oraşului.

— Cei de la Roma nu vor crede nicicând aşa ceva. O armată de sclavi? Ideea însăşi este absurdă.

— Da, aşa este, domnule.

— Exact.

În timp ce urmăreau sclavii dezlipindu-se de coloanele lor şi apucându-se să-şi aşeze tabăra, o mişcare bruscă i-a reţinut atenţia lui Macro. Şi-a întors puţin capul şi a văzut un grup de călăreţi ieşind dintre rândurile de sclavi şi, nepăsători, apropiindu-se la trap mărunt de oraş. Câteva momente mai târziu, i-a observat şi Sempronius, care a spus:

— Aiax?

— Păi, cine altul?

Au urmărit grupul de călăreţi care s-a oprit într-un loc aflat dincolo de punctul pe care îl puteau atinge arcaşii aflaţi pe ziduri. Semeţ şi musculos, fostul gladiator purta vesta armurii din zale a unui ofiţer roman peste o tunică de un albastru deschis. Unul dintre puţinii arcaşi ai garnizoanei a pus o săgeată în arc şi a încercat să ţintească.

— Coboară arcul! a răcnit Macro la el. Nimeni nu trage decât dacă primeşte ordin!

Călăreţul şi-a înfrânat calul, care a început să meargă la pas, apoi l-a întors, deplasându-se de-a lungul zidului, cu o mână în brâu şi uitându-se în tot acest timp cu un dispreţ nedisimulat spre feţele celor care apărau oraşul. Macro a mulţumit zeilor în tăcere că încă nu dăduse ordin ca ghearele de cioară să fie presărate în iarba din jurul oraşului. Era o surpriză pe care ţinuse cu orice preţ să o păstreze până în momentul cel mai potrivit.

— Generalul Aiax le transmite salutări foştilor lui stăpâni! a strigat călăreţul, cu un glas limpede şi plăcut.

Cu o expresie amuzată pe faţă, Sempronius s-a răsucit spre Macro.

— Generalul Aiax? Se pare că gladiatorul acesta are aspiraţii mari.

Sclavul a strigat din nou către apărători.

— Generalul doreşte să stea de vorbă cu cel care se socoteşte guvernatorul provinciei, senatorul Sempronius.

Sempronius a pufnit de iritare.

— Pare foarte bine informat, a constatat Macro zâmbind. Mă întreb despre ce ar dori să discute.

A urmat un moment de tăcere, după care Sempronius a ridicat resemnat din umeri.

— Nu putem afla decât într-un singur mod.

S-a îndepărtat de parapet şi s-a îndreptat spre treptele ce duceau spre poarta oraşului.

CAPITOLUL 19

În compania lui Kharim, Aiax urmărea cu atenţie cum înainta trimisul lui. Chilo se dovedise destul de curajos de când se alăturase micului grup de fugari care îl urmase pe Aiax încă din primele zile ale răscoalei. Însă bravura lui evidenţia o anumită neglijenţă, pe care şeful sclavilor o observase în timpul primelor lupte purtate cu o patrulă romană. Era ca şi cum Chilo nu se temea defel de moarte, chiar dacă iubea noua viaţă pe care o ducea, scutită de constrângerile îngrozitoare ale sclaviei. În rândul celor mai apropiaţi locotenenţi ai lui, Chilo era cu siguranţă cel mai popular printre cei care alcătuiau armata. Se născuse liber, fiind fiul unui neguţător atenian. Când partenerul de afaceri al tatălui său dispăruse până şi cu ultima bijuterie de argint, exact înainte de plata taxelor anuale, familia fusese ruinată. Întrucât avea tot dreptul, perceptorul îi îngăduise neguţătorului şi familiei sale să se vândă drept sclavi. Pe vremea aceea, Chilo avea cinci ani, şi a fost izolat de rudele sale în piaţa pentru robi, când fusese cumpărat de o oficialitate romană şi trimis să lucreze pe proprietatea sa din Creta.

Aiax a aflat toate acestea pe când stătea lângă un foc de tabără, în vreme ce-şi conducea grupul crescând de sclavi fugari de-a lungul provinciei distruse. Însă Chilo povestise prea puţine despre anii în care slujise ca sclav, iar când se referise la acea perioadă, ochii lui se aprinseseră de o ură greu de descris – un sentiment pe care Aiax îl înţelegea perfect. Ajunsese de mult să priceapă diferenţa dintre oamenii care se născuseră în robie şi cei care deveniseră sclavi. Primii dovedeau un anumit grad de acceptare a situaţiei. Aceştia se alăturaseră armatei lui ca să fie siguri, şi luptau destul de bine, însă majoritatea nu evidenţiau fanatismul lui Chilo şi al altora care priviseră sclavia drept un semn al ruşinii. Fiecare jignire sau nedreptate suportată îşi croise drum până în sufletele lor. Era ca o otravă cu acţiune lentă, îşi spusese Aiax cândva, gândindu-se la propria experienţă de viaţă.

Tatăl lui comandase o mică flotă de corăbii de piraţi care sfidaseră marina romană timp de ani şi ani, până când fuseseră în cele din urmă prinşi şi anihilaţi într-un golf de pe coasta Iliriei. Plătise scump pentru că înfruntase Roma atâta vreme şi fusese crucificat pentru îndrăzneala lui. Aiax şi ceilalţi captivi fuseseră

vânduţi ca sclavi. Ca o ironie, proprietarul unei şcoli de gladiatori îl cumpărase, astfel că el beneficiase de pregătire pentru a deveni luptător, iar acum îşi răsplătea foştii stăpâni provocându-le cât mai multe suferinţe posibil. Fiecare roman ucis, fiecare proprietate pe care o jefuia şi fiecare gură de aer de libertate pe care o aspira îndepărtau treptat otrava sclaviei.

Singurul lucru care îl preocupa cu adevărat era nesiguranţa privind viitorul său. Nu se gândise nici pe departe să declanşeze o răscoală atunci când evadase din palatul stăpânului său, imediat după cutremur. Existase doar dorinţa înnăscută de a fugi, de a fi liber, de a evada din Creta şi de a-şi găsi drum spre vreun colţ liniştit al lumii, unde stigmatul sclaviei să poată fi şters treptat, treptat. Se afla împreună cu soţia guvernatorului când clădirea începuse să se clatine iar pământul să geamă, semn că Poseidon îşi revărsase mânia asupra insulei. Se găseau într-o cameră cu provizii din spatele bucătăriilor, acolo unde îl chemase ea. Antonia stătea rezemată de perete, împreunată cu el, iar degetele cu unghii lungi şi pline de inele îi scrijeleau pielea de pe spate. Când peretele s-a cutremurat, ea a scos un ţipăt, îndepărtându-l cu brutalitate, şi atunci Aiax a hotărât că voia să fie liber. Să scape de ea, de umilinţa de a fi jucăria ei sexuală şi să nu mai poarte povara sclaviei. Cu o lovitură în cap, a făcut-o să-şi piardă cunoştinţa. Luând-o în braţe, a părăsit palatul care începuse să se prăbuşească, fugind de pe proprietatea guvernatorului şi ieşind în stradă, unde nu l-a băgat nimeni în seamă, crezând că era un bărbat care ajuta o femeie rănită să ajungă undeva, în siguranţă.

Imediat ce părăsise oraşul, Aiax se simţise ispitit să o ucidă pe Antonia. Să o stranguleze, să-i sfărâme ţeasta cu o piatră. Apoi, pe măsură ce se gândea cum să se răzbune, şi-a dat seama că ea trebuia să sufere la fel de mult ca el. Înainte de a i se îngădui să moară, trebuia să cunoască ruşinea de a fi sclavă. Astfel, după ce o legase de mâini şi îi pusese o zgardă din piele şi plumb la gât, Aiax o târâse după el pe grăsana patriciană cât îşi căutase refugiul pe dealurile din apropiere de Gortina. Nu era singurul sclav în căutarea unui adăpost. În prima noapte de libertate regăsită a întâlnit bărbaţi şi femei în zdrenţe care evadaseră de pe o moşie. Aceştia l-au primit lângă focul lor, au împărţit mâncarea cu el şi, după o zi, l-au socotit drept conducător. Şi ei voiseră să o ucidă pe Antonia, iar Aiax se simţise tentat să le permită asta, dar în cele din urmă a decis că ea încă nu suferise îndeajuns.

Încetul cu încetul, alţi sclavi, solitari sau în grupuri mari şi mici, au îngroşat rândurile armatei lui, aducând cu ei şi câţiva oameni cu experienţă de gladiatori, chiar şi câţiva soldaţi care fuseseră certaţi cu legea sau condamnaţi la sclavie. Pe aceştia i-a pus să-i instruiască pe sclavi, astfel încât ei să poată lupta. La început avuseseră puţine arme, însă făcuseră improvizaţii, legând cuţite de pari, folosind furci şi seceri şi luând orice sabie şi suliţă găsite pe moşiile sau în satele pe care începuseră să le atace.

Iniţial, Aiax s-a mulţumit să-i conducă pe sclavi până când avea să-şi satisfacă pofta de răzbunare, după care dorea să-şi împlinească planul original de a pleca de pe insulă şi de a-şi găsi un cămin departe de ochii foştilor stăpâni. Însă, cu cât sclavii fugari îşi puneau mai multă speranţă în el ca lider şi cu cât îi era mai limpede că oamenii îi deveniseră credincioşi, cu atât mai puţin s-a simţit îndemnat să îi părăsească. Şi-a dat seama, şi a acceptat ideea, că între ei se crease o legătură de fidelitate. Un sentiment pe care nu-l trăise în toţi anii cât fusese sclav.

Dacă nu se îndura să-i abandoneze, însemna că avea datoria de a se îngriji ca ei să nu fie prinşi şi readuşi la starea de moarte în viaţă pe care o trăiseră până atunci. Aiax i-a strâns pe cei mai buni oameni în jurul lui şi i-a făcut comandanţi peste grupurile de sclavi. Aveau sarcina să le arate cum să folosească armele, cum să îşi ocupe poziţia în formaţii simple şi să organizeze distribuirea raţiilor şi împărţirea prăzilor de război. Aiax stabilise încă de la început că proviziile capturate deveneau proprietatea tuturor. Se adresase sclavilor zdrenţăroşi de pe coama unui zid, spunând că era dispus să-i conducă pe cei care îi acceptau regulile. Le-a promis că se vor răzbuna pe stăpânii lor şi că îi va conduce spre libertate. Doar câţiva oameni lipsiţi de curaj refuzaseră condiţiile impuse de el şi părăsiseră tabăra. Mulţimea rămasă alături de el a jurat să lupte până la moarte împotriva foştilor stăpâni.

Purtaseră prima bătălie împotriva unei mici coloane romane care se aventurase în afara oraşului Matala în căutare de alimente. În ciuda pierderilor grele suferite de armata sa, Aiax fusese impresionat de neînfricarea cu care sclavii înfruntaseră suliţele şi scuturile soldaţilor romani. Mai târziu, curajul le fusese răsplătit de distrugerea convoiului care, cu aroganţă, se lăsase prins într-o ambuscadă. Iar apoi, cu doar trei zile în urmă, ei obţinuseră un succes şi mai mare. Unul despre care avea să-i facă plăcere să le vorbească acestor romani, cu condiţia ca ei să aibă cutezanţa de a ieşi din oraşul fortificat pentru a discuta cu el.

— Priveşte acolo! a spus Kharim şi a făcut semn cu capul spre oraş. S-ar părea că romanii se lasă atraşi de farmecele lui Chilo.

Aiax s-a uitat spre Gortina şi a văzut cum unul dintre canaturile porţii fortificate începe să se deschidă. Apoi s-au ivit câteva siluete, auxiliari. Au ieşit în pas alergător şi au alcătuit un linie de atac la mică depărtare în faţa porţii fortificate. O clipă mai târziu, au mai ieşit doi oameni care şi-au ocupat poziţiile în spatele soldaţilor. Alertat de apariţia lor, Chilo a întors calul şi s-a apropiat de ei, oprindu-se exact în faţa unui soldat care, speriat, s-a retras câţiva paşi. A urmat un scurt schimb de cuvinte, după care Chilo şi-a rotit calul şi, stârnind praful şi pietrele în urma lui, a pornit în galop spre Aiax şi camarazii lui, în timp ce peste câmpie se lăsa înserarea.

— Generale, a spus el surâzând, se pare că sunt dispuşi să stea de vorbă.

— Să stea de vorbă? a răspuns Aiax cu dispreţ. A, da, doresc să vorbim. Dar vor asculta?

— Dacă vor să trăiască, vor asculta, a spus Kharim încet. Să duc mai aproape carul?

Aiax a încuviinţat din cap.

— Să rămână acoperit şi să stea la cincizeci de paşi în urmă.

— Am înţeles, generale.

Kharim şi-a întors calul şi a galopat înapoi spre convoiul cu bagaje. Aiax a respirat adânc şi i-a făcut semn lui Chilo să îl însoţească. Cei şase bărbaţi, cu toţii foşti gladiatori, pe care îi alesese drept gărzi de corp, au pornit la trap uşor în urma comandantului lor, urmărindu-i pe romanii care aşteptau pentru a descoperi vreun semn de trădare. Aiax nu-şi făcea iluzii în privinţa duşmanilor săi, bănuind că exista posibilitatea ca aceştia să nu respecte regulile obişnuite ale negocierii. Şi-a oprit calul la o distanţă mai mare decât aceea la care putea fi aruncată o suliţă de vreun soldat roman, cerându-le oamenilor săi să rămână pe loc.

— Chilo, tu şi ceilalţi staţi aici. Dacă au de gând să ne joace vreun renghi, vii după mine.

— Generale, nu putem avea încredere în ei. Fă-i să vină la noi.

— Nu, vreau să vadă că nu mi-e teamă.

Aiax a plescăit din limbă şi a mânat calul.

— Stai pregătit, Chilo. Îţi poruncesc. Când Kharim va aduce carul, vreau ca tu să-l opreşti în spatele gărzilor mele.

— Am înţeles, generale.

Aiax şi-a îndemnat calul să traverseze la pas terenul deschis. În ultimele raze ale soarelui coborând spre asfinţit, oamenii din faţa lui erau scăldaţi în aceeaşi nuanţă de roşu care învăluia iarba şi pietrele din afara zidurilor oraşului. Având lumina din faţă, auxiliarii priveau printre gene, iar unii îşi înfipseseră suliţele în pământ ca să poată duce mâinile streaşină la ochi. Ştia că pentru ei apărea ca o siluetă întunecată, lăsând impresia că era mai mare decât în realitate şi tot mai ameninţător pe măsură ce se apropia. Asta îl putea face să devină o ţintă mai clară, dar romanul care ar fi încercat să arunce cu lancea sau chiar cu suliţa în el ar fi trebuit să-şi ţină ochii mijiţi, astfel că aproape sigur nu ar fi nimerit. S-a oprit la douăzeci de paşi de cel mai apropiat soldat auxiliar. Calul a fornăit şi a râcâit pământul prăfos cu copitele.

— Cine eşti? a strigat un bărbat din spatele şirului de romani.

— Aiax, general al armatei de oameni liberi. Şi a făcut semn spre spate, unde ai săi se pregăteau să-şi instaleze tabăra pentru noapte. Am venit ca să vă prezint cererile mele. Guvernatorului în persoană. Celui care îi ţine locul, în cazul în care guvernatorul este prea înspăimântat să discute cu mine.

— Nu mă tem, a răspuns bărbatul cu glas trufaş. Nici de tine, nici de adunătura ta de răzvrătiţi.

— Atunci, dovedeşte-o! Ieşi de acolo şi vino în faţa mea. Aici, dincolo de protecţia pe care ţi-o asigură soldaţii tăi, a spus Aiax.

Cele două siluete care stăteau în spatele soldaţilor au păşit cu îndrăzneală spre gladiator, trecând printre oamenii lor şi făcând zece paşi în faţă. Unul purta armură, o mantie stacojie şi coif, şi a ridicat toiagul de centurion în timp ce-l măsura pe comandantul armatei de sclavi. Aiax a simţit un fior îngheţat pe gât. A recunoscut chipul. Era ofiţerul care condusese coloana pornită în căutare de hrană. Însă îl mai văzuse cândva, în alt loc, era sigur de asta, dar în acele momente nu-şi putea aduce aminte când şi unde. Şi-a îndreptat atenţia spre celălalt roman, care era mai înalt şi purta o tunică albă cu dungă purpurie, lată. Bărbatul şi-a încrucişat mâinile la piept şi s-a îndreptat semeţ de spate pentru a-l înfrunta pe Aiax.

— Spune ce ai de spus, sclavule.

Aiax şi-a ţinut în frâu mânia.

— Eu nu mă mai socotesc sclav, aşa cum nici bărbaţii şi femeile din armata mea nu se consideră sclavi.

— Armată? Aceea nu este o armată. E o adunătură de oameni.

Aiax nu şi-a putut reţine un zâmbet.

— Adunătura aceea a ucis o mie dintre cei mai buni oameni ai tăi, Sempronius.

Romanul a strâns din buze.

— În plus, a continuat Aiax, armata mea controlează în prezent aproape tot sudul insulei. Mergem unde dorim, în vreme ce voi, romanii, vă ascundeţi înapoia zidurilor şi vă rugaţi să fiţi salvaţi. Dar zeii voştri v-au părăsit. Între voi şi moarte nu mai există nimic, doar eu.

— Am înţeles, ai venit să ne salvezi, a spus cu dispreţ Sempronius.

— Am venit să vă ofer şansa de a vă salva viaţa voastră şi a tuturor bărbaţilor, femeilor şi copiilor din Gortina.

— Şi cum aş putea să-i salvez?

— Oferindu-ne libertatea şi dându-ne asigurări că ni se oferă trecere nestânjenită de pe această insulă spre graniţa de răsărit a imperiului.

Sempronius a chicotit.

— Asta e tot?

— Este un schimb cinstit contra vieţile voastre, nu crezi?

— Nu. Este exclus. Nu am autoritatea de a face asta.

— Dar eşti guvernatorul insulei. Acţionezi în numele împăratului şi al senatului. Ne poţi acorda libertatea.

— Ce rost ar avea? a pufnit Sempronius. Parcă ai spus că nu mai sunteţi sclavi.

— Vreau ca acest lucru să fie consfinţit în scris, a spus Aiax cu fermitate. Vreau garanţii în numele Romei.

— De ce? a insistat Sempronius. Ce importanţă are?

— Ştiu cât de mult ţineţi voi, romanii, la hârtii, a spus Aiax zâmbind. Vreau ca libertatea noastră să fie recunoscută oficial.

Sempronius a rămas tăcut câteva momente.

— Cu alte cuvinte, vrei să ne umileşti. Aici e vorba de răzbunare.

— Da... Imaginea tatălui său, ţintuit pe cruce şi lăsat să moară i-a apărut în minte lui Aiax – crudă şi dureroasă. Merit să fiu răzbunat pentru suferinţele pe care le-am îndurat din partea voastră. Şi la fel şi cei care mă urmează. Împăratul vostru ar trebui să se socotească norocos că pretenţiile mele sunt atât de modeste.

— Dar cred că ştii că împăratul Claudius nu ar putea aproba asta. Senatul nu va accepta. Şi nici poporul. Dacă ar ceda cererilor unui sclav de rând, mulţimea l-ar face fărâme.

— Cred că vei descoperi că nu am fost, şi nici nu sunt, un sclav de rând, guvernatorule, a spus Aiax sec. Altfel nu m-aş afla aici.

— Bine. Să spunem, de dragul discuţiei, că eu aş fi de acord cu cererile tale. Ce te face să crezi că orice altă oficialitate romană ţi le va onora? În orice caz, nu ai posibilitatea de a găsi suficiente corăbii ca să-ţi transporţi oamenii din Creta. Cum îţi închipui că vei reuşi să sileşti Roma să respecte angajamentul pe care şi l-a luat?

— Simplu. Vă voi lua pe tine, şi pe toţi romanii, şi familiile de vază din oraş ca ostatici. Veţi merge cu noi tot drumul. Când ajungem la graniţă, dar nu înainte de asta, vă vom elibera. Dacă împăratul, sau oricare dintre subordonaţii lui, încearcă să ne oprească, atunci voi ucide prizonierii, începând cu tine.

Sempronius a tresărit.

— Nu se poate. Ţi-am spus, Roma nu poate accepta cererile tale.

— Atunci, va trebui ca tu să-l convingi pe împărat. Am înţeles că în tinereţe ai fost instruit în retorică, fără îndoială, de un sclav scump, de origine greacă. Acum ai şansa de a-ţi pune priceperea la treabă într-un scop folositor. Viaţa ta depinde de asta.

— Dar este absurd. Nu-ţi pot accepta pretenţiile. Ştii bine. Sempronius a făcut o pauză şi a respirat adânc. Uite, să-ţi spun eu care-mi sunt pretenţiile. Unu: depuneţi armele şi vă predaţi. Doi: identifici toţi capii răscoalei şi-mi comunici numele lor. Trei. Toţi sclavii trebuie să se întoarcă imediat la proprietarii lor. În schimbul acestora, vă voi trimite pe tine şi pe capi la Roma să fiţi pedepsiţi de împărat şi senat. În plus, voi face tot ce îmi stă în putere din punct de vedere legal ca să reduc pedepsele pe care le vor primi sclavii care se întorc de bunăvoie la stăpânii lor.

Aiax s-a uitat la roman cu o expresie glacială. Se aşteptase la o asemenea purtare dispreţuitoare din partea lui Sempronius şi la un refuz privind pretenţiile sale. Era momentul să le demonstreze acestor romani că erau pândiţi de primejdii adevărate.

— Senatorule, solicitările tale sunt la fel de inacceptabile ca şi ale mele. Cu toate astea, diferenţa dintre noi este că nu te afli în poziţia de a impune cereri.

Aiax s-a întors în şa şi a strigat spre oamenii lui.

— Chilo! Adu carul mai aproape!

Şirul de călăreţi s-a despărţit şi patru boi au pornit înainte, trăgând un car greu şi acoperit cu o pânză groasă. Pe capră stătea un surugiu, având alături un alt bărbat murdar din cap până în picioare. Purta o tunică zdrenţuită, care-i lăsa la vedere pielea

brăzdată de mizerie şi sânge închegat şi avea peste tot tăieturi şi vânătăi. Era înlănţuit de car de mâini şi glezne şi stătea cu capul plecat în pământ.

— Ce înseamnă asta? a întrebat Sempronius.

Aiax s-a întors din nou cu faţa spre romani.

— Cred că v-aţi întrebat de ce nu am pornit împotriva oraşului Gortina imediat după ambuscadă. Răspunsul îl aveţi în carul acela. Armata mea a ocolit Gortina pe timp de noapte acum opt zile. Ne-am îndreptat spre Matala. Comandantul garnizoanei de acolo s-a dovedit la fel de arogant ca şi tine, Sempronius. A reuşit să strângă mai toată populaţia oraşului pe acropolă. Pe cei care rămăseseră în tabăra de refugiaţi i-am trecut prin tăişul sabiei. Am trimis un mesager la poartă ca să ceară predarea acropolei. I-am spus centurionului Portillus că voiam hrana din acropolă, nu pe el şi pe oamenii lui. Dacă se predau, puteau pleca nestingheriţi. Dacă nu se supunea în decurs de două zile, aveam să cuceresc acropola şi să măcelăresc toţi oamenii dinăuntrul ei. Sunt încântat să spun că Portillus a gândit corect şi s-a predat chiar a doua zi. Aiax a făcut o pauză, timp în care carul a mai înaintat puţin, hurducându-se cu zgomot, apoi s-a întors într-o parte şi s-a oprit în spatele lui. A surprins un miros de moarte şi descompunere şi a auzit bâzâitul monoton al muştelor, apoi a continuat: Din nefericire, în ceea ce îi privea pe oamenii din Matala, a fost necesar să dau un exemplu pentru ca voi să mă credeţi când voi veni aici ca să-mi prezint pretenţiile.

— Ce ai făcut? a întrebat centurionul din spatele lui Sempronius.

— Am făcut ce trebuia. I-am pus pe oamenii mei să intre în acropolă şi să-i ucidă pe soldaţii garnizoanei şi pe locuitorii din Matala.

— Minţi, a spus Sempronius, clătinând din cap.

— Da, m-am gândit eu că asta va fi reacţia ta. Aşa că am adus dovada. Chilo, îndepărtează pânza.

Strâmbând dezgustat din nas, Chilo şi-a adus calul către latura carului şi a prins un colţ al pânzei. Cu o smucitură turbată, a desprins-o de pe car şi a lăsat-o să cadă la pământ. În aerul serii s-a ridicat o masă de insecte care au început să roiască bâzâind. Sempronius şi-a acoperit gura cu o mână şi a făcut un pas înapoi. Cei mai apropiaţi dintre auxiliari şi-au mijit ochii spre ceea ce se afla în car, apoi s-au întors într-o parte ca să verse. Aiax le-a

urmărit reacţiile cu o satisfacţie mută, pentru că în patul carului se găseau capete tăiate puse unele peste altele.

— Iată ce a mai rămas din soldaţii celei de-A Douăsprezecea Hispania. Restul a fost lăsat ca hrană pentru vulturi şi câini, a zis Aiax, apoi s-a întors către surugiul carului şi a făcut semn către omul legat alături de el. Eliberează-l! Apoi părăseşte carul şi întoarce-te în tabără.

— Am înţeles, generale, a răspuns surugiul şi s-a aplecat pentru a desprinde cuiele care fixau lanţurile de car. Imediat ce a făcut asta, l-a împins pe prizonier cu brutalitate de pe capră, iar bărbatul a căzut alături de car cu un bufnet, unde a rămas întins şi gemând.

— Ridică-te! i-a poruncit Aiax.

Chilo s-a aplecat din şa şi l-a prins pe om de păr, după care l-a tras, ridicându-l în picioare. Lovit cu piciorul de Chilo, prizonierul a pornit împleticindu-se spre Aiax şi cei doi romani.

— S-ar putea să nu-l mai recunoaşteţi acum, a avertizat Aiax, privind dispreţuitor spre soldaţii romani, dar cred că-l ştiţi pe centurionul Portillus, fostul comandant al garnizoanei din Matala. M-am gândit să-l cruţ ca să vă poată confirma ceea ce v-am spus. Uite, senatorule, prizonierul este al tău.

Chilo l-a împboldit pe Portillus spre Sempronius, care s-a retras fără să vrea din faţa creaturii mizere şi puturoase care se apropia de el. Senatorul a înghiţit cu greu şi s-a silit să-şi controleze vocea când i s-a adresat lui Portillus.

— Este adevărat?

— Da, domnule, a mormăit Portillus, aproape incapabil să îndure privirea pătrunzătoare a superiorului său.

— Au murit cu toţii?

— Da, domnule, a confirmat centurionul cu glas tremurat. I-am văzut murind sub ochii mei. Toţi oamenii mei. Toţi civilii, până la ultimul, chiar şi sugarii.

— Am înţeles, a zis Sempronius, privindu-l cu asprime. Şi este adevărat că te-ai predat fără luptă?

— Nu am avut de ales, a încercat să protesteze Portillus. Au ameninţat că ne trec prin sabie. Aţi auzit doar.

— Păi oamenii oricum au murit, a spus Sempronius, pe faţa căruia a apărut o expresie severă. Ai adus dizgraţia asupra ta.

— Nu mai fi chiar atât de aspru cu el, a intervenit Aiax. Şi eu l-am trădat. Nu avea de unde să ştie.

— Nu avea de unde să ştie? s-a răstit Sempronius. Că nu trebuie să te încrezi în cuvântul unui sclav?

— Ce contează cuvântul meu? Ori al tău? Aiax a făcut o pauză. Tot ce contează este că ştii care sunt consecinţele dacă refuzi să-mi îndeplineşti cererile. Pentru ultima oară, senatorule. O să-mi predai Gortina. În caz contrar, tu şi toţi ceilalţi veţi împărtăşi soarta oamenilor din Matala. Vă dau timp de gândire până mâine la amiază ca să vă hotărâţi.

Şi-a întors calul spre tabără, apoi s-a oprit o clipă, s-a răsucit şi a făcut semn către Portillus.

— Îţi înapoiez acel om. Eu nu mai am trebuinţă de el.

Sempronius s-a uitat în treacăt spre centurionul Portillus şi apoi şi-a dres glasul.

— Nu-l vreau. Nici eu, nici oamenii mei nu vrem să ne molipsim de laşitate.

Aiax a ridicat din umeri.

— Cum spui. Chilo!

— Da, generale.

— Ucide-l.

Chilo a încuviinţat din cap şi a descălecat. A scos un pumnal cu lama lată de la brâu şi a înaintat spre Portillus cu un zâmbet crud pe buze. Prizonierul a făcut ochii mari de groază şi s-a repezit spre Sempronius, căzând în genunchi dinaintea lui.

— Cruţaţi-mă! Fie-vă milă, nu-l lăsaţi să mă ucidă!

Sempronius s-a retras cu paşi uşori.

— Să nu îndrăzneşti să te milogeşti în faţa mea, javră!

Chilo a ajuns în spatele lui Portillus şi l-a prins cu o mână de bărbie şi, înainte ca Portillus să poată scoate mai mult de un scâncet gâtuit, lama i-a tăiat beregata. Un şuvoi de sânge a ţâşnit din rană, stropind pământul. Chilo a dat drumul bărbiei şi s-a retras. Vreme de o clipă, Portillus şi-a prins mâinile în jurul gâtului, după care s-a prăbuşit pe spate şi s-a răsucit pe o parte, iar corpul i-a tresăltat de câteva ori în timp ce sângera.

Chilo şi-a şters lama pumnalului de tunică.

— Ticălosul! a mârâit centurionul care îl însoţea pe Sempronius. Şi-a scos sabia şi a făcut un pas în faţă.

— Vâră sabia în teacă! i-a strigat Sempronius.

Centurionul l-a ignorat şi a înaintat spre Chilo.

— Să vedem cât de bun eşti împotriva unuia care poate riposta!

— Lasă-l! l-a oprit Sempronius, prinzându-l pe ofiţer de umăr. Ţi-am dat un ordin, centurion Macro! Lasă-l.

Aiax a îngheţat. A rămas nemişcat o clipă, apoi s-a răsucit în şa şi l-a ţintuit cu privirea pe ofiţerul roman.

— Macro? Centurion Macro?

Inima i-a fost invadată de un noian de emoţii. Ură cumplită, furie şi o exaltare ciudată, aproape o bucurie. Braţele şi picioarele i-au tresărit înfiorate şi a simţit o dorinţă aproape inumană de a se azvârli asupra lui Macro ca să-l facă bucăţi. Sângele îi gonea prin vene şi a ridicat braţele cu degetele încleştate, ca şi cum ar fi vrut să-i smulgă capul de pe umeri. Apoi impulsul a trecut şi a făcut un efort să-şi controleze gândurile. Nu acum. Nu în momentul când miza era mult mai mare.

— Aiax, fiul piratului. Macro a dat rar din cap şi, ţinând sabia ridicată, şi-a încordat forţele ca să se apere împotriva vreunui atac neaşteptat. Aşadar, ţi-ai adus aminte de mine, da?

Străduindu-se să-şi potolească furia, Aiax a slobozit un geamăt ascuţit.

— Te ţin minte destul de bine, flăcăule, a continuat Macro. Şi-l ţin minte şi pe tatăl tău. Când toate acestea se vor sfârşi, îi vei împărtăşi soarta. Pe zei, jur că... Asta, dacă nu cumva vrei să te lupţi cu mine chiar acum. Hai! l-a întărâtat el, ridicând sabia. De la bărbat la bărbat.

Aiax a respirat adânc de câteva ori. Simţurile îi erau ascuţite la maximum, percepând orice sunet, imagine şi miros, aşa cum i se întâmpla în arenă, când se dădea semnalul de începere a luptei. Încetul cu încetul, s-a silit să-şi reprime dorinţa de a se azvârli asupra lui Macro. În schimb, şi-a dus mâna la sabie şi, îndreptându-se de spate, a rămas cu privirea aţintită la roman.

— Vom avea prilejul să luptăm, centurionule. Însă nu aici şi nu acum. Dar va veni şi clipa aceea. Niciun zeu, nici soarta, niciun om din lume nu-mi va lua dreptul de a te ucide cu mâna mea.

Aiax s-a îndepărtat dând pinteni calului şi luând-o la galop spre armata lui. Inima îi bătea cu o hotărâre copleşitoare. Când va fi înfrânt, Macro va afla ce însemna să moară în felul cel mai umilitor şi dureros, aşa cum i se întâmplase şi tatălui său.

CAPITOLUL 20

— Ce-a fost în mintea ta? s-a răstit Sempronius la Macro imediat ce au ajuns în cartierul general din acropolă. L-ai stârnit. N-ai văzut ce expresie a avut la sfârşit? Parcă turbase. La un moment dat, am avut impresia că se va repezi la tine cu mâinile goale.

— Ar fi fost bine dacă făcea asta, domnule, i-a răspuns Macro cu răceală în glas. Aş fi putut să-l răpun. Dacă Aiax dispare, cât timp credeţi că ar mai putea sta laolaltă adunătura aceea de sclavi?

Sempronius i-a aruncat o privire calculată.

— Ce te face să crezi că l-ai fi putut învinge? Omul arată la fel de bine clădit ca orice luptător pe care l-am văzut în arenă şi este instruit să ucidă.

— Şi eu la fel. Şi am ceva mai multă experienţă decât el. Pe de altă parte, la ce bun toată pregătirea de gladiator dacă şi-ar fi pierdut capul şi s-ar fi azvârlit într-o luptă?

Sempronius l-a aprobat cu un gest.

— Am înţeles. Tocmai pe asta ai contat. De aceea l-ai provocat.

— Desigur, domnule. Prima regulă a războiului – încearcă întotdeauna să-ţi faci duşmanul să lupte potrivit condiţiilor pe care le impui tu.

— Bine, atunci, îţi datorez scuze. Vreme de câteva clipe am crezut că ţi-ai pierdut controlul.

— Eu? Macro a părut jignit. Să-mi pierd controlul asupra reacţiilor mele?

— În orice caz, din cauza intervenţiei tale, am îndoieli că Aiax este dispus să cruţe pe cineva dacă va cuceri Gortina.

Sempronius s-a aşezat apoi la masa de lucru şi a întors privirea spre oraş. Macro dăduse ordin ca de-a lungul zidurilor să fie aprinse torţe şi vase cu jăratic, pentru cazul în care răzvrătiţii ar fi făcut vreo încercare de a ataca oraşul la adăpostul nopţii. Santinelele obişnuite fuseseră dublate, iar restul oamenilor erau încartiruiţi în casele aflate aproape de ziduri. La vreo jumătate de milă depărtare de oraş se vedeau pâlcuri de focuri de tabără, aranjate într-un arc mare de cerc. Imediat după căderea nopţii, câteva secţiuni de soldaţi au fost trimise dincolo de ziduri ca să înceapă plantarea de gheare de cioară prin zonele în care se aflau cele mai vulnerabile porţiuni de zid. În acele momente, era o

neclintire marcată de încordare, iar apărătorii urmăreau tabăra inamicului şi aşteptau.

Sempronius s-a întors de la fereastră.

— Dacă oraşul va cădea în mâinile lor, îşi va alege ostatici şi îi va ucide pe ceilalţi. Sunt convins.

— Atunci, trebuie să facem totul pentru a rezista.

— E uşor de zis, Macro. Trebuie să ne gândim la posibilităţile pe care le avem.

Macro a făcut ochii mari.

— Sper că nu vă gândiţi în mod serios să ne predăm.

— Nu, i-a răspuns Sempronius. Totuşi, este o soluţie. Va trebui să prezentăm situaţia în faţa consiliului de conducere al oraşului. Se cuvine să ştie şi membrii acestuia.

Macro a clătinat din cap.

— Domnule, dacă îi lăsăm pe nişte civili oarecare să-şi spună cuvântul, atunci este limpede că ei vor accepta oferta pentru a-şi salva pielea.

— Atunci, este cazul să-i convingem că nu trebuie să aibă încredere în Aiax.

— Dar de ce să-i întrebăm pe ei, mă rog? Le spunem că nu cedăm şi că vom lupta contra răzvrătiţilor până la ultimul om, ori până la întoarcerea lui Cato cu întăriri.

— Trebuie să-i avem de partea noastră, deşi am dubii că ideea de a lupta până la ultimul om se va bucura de prea mult sprijin. Va trebui să insistăm asupra faptului că oraşul va fi eliberat. Sempronius a căscat, apoi şi-a trecut o mână prin părul grizonant. În orice caz, propun să convocăm membrii consiliului şi să le explicăm situaţia. Îi voi aduce aici în cel mult o oră. Vreau să fii alături de mine.

Macro şi-a lăsat umerii să cadă în semn de resemnare.

— Ar fi de preferat să mă aflu pe ziduri, domnule. Pentru cazul în care duşmanii ar încerca să ne atace.

— Nu. Vei rămâne aici. Îţi ordon. Dacă oraşul poate fi apărat, atunci este bine ca oamenii din consiliu să afle asta de la un soldat profesionist. Trebuie să-i convingem că nu trebuie să se gândească nicio clipă la capitulare, aşa că te rog să fii convingător, Macro. În niciun caz nu avem nevoie de un oraş dezbinat în spate, în vreme ce dăm piept cu răsculaţii.

Consilierii oraşului, al căror număr se mai redusese după cutremur, au pătruns în birou cu expresii neliniştite pe feţe şi se

aşezaseră pe băncile pe care Sempronius le comandase pentru ei. Se gândise să-i ţină în picioare, dar socotise că ar fi fost mai bine dacă rămânea el astfel, iar ei aveau să stea jos. Era o tehnică veche pentru a stabili autoritatea, lucru pe care îl învăţase de la tutorele lui grec de retorică. După ce şi ultimul dintre ei a intrat în birou şi s-a aşezat pe bancă, Sempronius a aruncat o privire spre Macro, care şedea pe un scaun într-un colţ. Centurionul stătea aplecat în faţă, cu coatele pe genunchi şi îşi sprijinea bărbia într-un pumn, în timp ce privea în podea cu un aer resemnat. Senatorul s-a încruntat o clipă, apoi s-a întors spre cei din public, care vorbeau între ei cu glasuri scăzute.

— Domnilor, vă mulţumesc pentru că aţi venit... A aşteptat ca ei să facă linişte şi să-şi concentreze atenţia asupra lui. După cum neîndoielnic ştiţi cu toţii, răzvrătiţii au venit cu gând să asedieze Gortina. S-ar putea ca unii dintre voi să fi auzit că, la apusul soarelui, eu şi ofiţerul comandant al forţelor noastre militare ne-am întâlnit cu căpetenia lor, Aiax gladiatorul. El ne-a prezentat cererile lui, adică libertatea şi dreptul de liberă trecere, până dincolo de graniţa răsăriteană a imperiului, pentru el şi cei ce-l urmează.

— Şi atunci, de ce nu aţi fost de acord cu condiţiile propuse de el? a întrebat unul dintre consilieri, un negustor gras, aplecându-se în faţă. Daţi-i ce doreşte şi scăpaţi-ne de el.

Câţiva dintre companionii lui au dat din cap şi au murmurat cuvinte de aprobare.

Sempronius şi-a îndreptat privirea asupra bărbatului.

— Polocrites, aşa te cheamă, da? Exportator de ulei de măsline.

Omul a confirmat cu un gest, apoi şi-a încrucişat mâinile la piept, moment în care Macro a bolborosit pentru sine: „Aşchia nu sare departe de trunchi. Nu are niciun chef să lupte.”

— Polocrites, nu este chiar atât de simplu. Chiar dacă aş aproba cererile lui, Aiax intenţionează să ia ostatici ca să fie sigur că noi vom respecta înţelegerea. În acest scop, el vrea să îi predăm oraşul şi să ne punem la dispoziţia lui. Are de gând să păstreze ostaticii până când va scăpa de pe teritoriul Imperiului Roman.

Pe măsură ce greutatea cuvintelor lui Sempronius au fost înţelese, un alt consilier a luat cuvântul:

— Dar e scandalos. Doar nu poate lua întreaga populaţie a oraşului cu sine. Cum va hrăni atât de mulţi oameni? Cum i-ar putea rebelii împiedica să evadeze?

— Aiax nu vrea să-i ia ostatici pe toţi locuitorii. Doar pe romani şi…

— Aşa e cinstit, a spus Polocrites.

— Şi pe membrii familiilor cele mai bogate din Gortina, a continuat Sempronius.

Polocrites a rămas cu ochii căscaţi.

— Dar e revoltător! Acest gladiator are ce are cu Roma. Noi nu avem nimic de a face cu asta.

— Ce-ar fi să te duci şi să i-o spui chiar tu? l-a întrebat Sempronius. Iar acum, păstrează liniştea şi ascultă-mă până la capăt. Aiax vrea să ia ostatici de mare importanţă pentru oraş. Speră că împăratul se va gândi bine înainte de a contesta orice înţelegere pe care aş putea să o închei eu cu el, în legătură cu eliberarea sclavilor, dacă asta înseamnă să rişte vieţile noastre. Mă văd silit să vă spun că nu cred nicio clipă că împăratul Claudius va îngădui ca o răscoală a sclavilor să fie biruitoare. Totodată, cred că împăratul va face tot ce îi stă în putere pentru a-i urmări şi a-i nimici pe Aiax şi pe oamenii lui. Dacă asta înseamnă că noi vom fi ucişi, atunci este un preţ pe care este pregătit să-l plătească. A tăcut un moment, făcându-şi curaj pentru a continua. Şi am veşti şi mai proaste. Cred – de fapt, sunt convins – că dacă oraşul va cădea în mâinile răsculaţilor, ei vor lua doar ostaticii şi-i vor ucide pe ceilalţi locuitori.

— Cum poţi fi sigur de aşa ceva? a întrebat ironic Polocrites.

— Foarte simplu. În urmă cu doar câteva zile, garnizoana şi populaţia din Matala s-au predat răzvrătiţilor, iar acum sunt cu toţii morţi.

Un moment, în încăpere a domnit tăcerea şi nemişcarea, după care, unul dintre consilieri a întrebat:

— Morţi? Cu toţii? De unde ştiţi?

— Aiax ne-a spus-o. Şi Sempronius a făcut semn spre Macro. El ne-a adus capetele soldaţilor din A Douăsprezecea Hispania şi l-a pus pe comandantul acesteia să confirme amănuntele, după care l-a ucis sub ochii noştri. Dacă nu mă credeţi, puteţi să vă convingeţi, văzând cu ochii voştri scena la crăpatul zorilor. Aiax a lăsat carul cu capetele soldaţilor la poarta principală. A spus că vrea să ne pună în faţă, nouă şi celor de la Roma, dovada că este nemilos. Pe de altă parte, probabil că s-a văzut silit să ia o hotărâre irevocabilă pentru a se asigura că susţinătorii lui nu se vor răzgândi. Mai ales după ce au masacrat întreaga populaţie a unui oraş. De acum

înainte, pentru aceşti sclavi nu mai există decât libertatea sau moartea.

— Dacă a făcut dovada intenţiilor lui, înseamnă că nu va mai dori să ucidă oamenii din oraşul nostru, a spus Polocrites.

— Te contrazic. După ce a făcut în Matala, nu mai are motive să se teamă de consecinţele faptelor lui. Sempronius şi-a adus aminte de furia şi ura dezlănţuite cu sălbăticiune în ochii gladiatorului, precum şi plăcerea pe care o arătase când îl condamnase la moarte pe Portillus. Voi merge mai departe. Omul acesta are gustul morţii şi o sete nepotolită de răzbunare asupra celor ce i-au fost stăpâni. Ar fi de-a dreptul o nebunie să ne încredem în cuvântul lui şi chiar o curată sinucidere să ne lăsăm la cheremul lui.

— Şi atunci ce sugerezi să facem? a întrebat Polocrites, ridicând neajutorat braţele în aer.

— Trebuie să apărăm Gortina. Să nu cedăm în faţa pretenţiilor lui.

— Şi cum putem proteja Gortina împotriva acestei armate de sclavi? l-a încolţit Polocrites pe Macro. Tu eşti soldat. Ce şanse avem să apărăm oraşul?

Macro a ridicat privirea.

— Cam aceleaşi şanse cât cele de a supravieţui dacă răsculaţii ne iau ostatici.

Consilierul a rămas cu gura căscată, după care s-a întors către ceilalţi.

— Aţi auzit? Situaţia este disperată.

— Ba nu, l-a contrazis Macro, cu glas tăios. Nu am afirmat aşa ceva. Depinde de o serie de lucruri. Duşmanul are mai mulţi oameni, dar nu toţi posedă echipamente bune, şi nu sunt soldaţi bine instruiţi. Nu au maşini de asediu, şi vor trebui să înveţe cum să atace un oraş bine apărat. Pe de altă parte, ţinând cont de lungimea zidului pe care-l avem de apărat, şi de faptul că unele secţiuni ale lui sunt slăbite şi că ne-am văzut siliţi să le reparăm în pripă, numărul atacatorilor ar putea avea câştig de cauză. Totuşi, dacă reuşim să îi respingem îndeajuns de mult, până când Cato se va întoarce cu întăriri, atunci suntem salvaţi.

— Şi cât de probabil este ca prietenul tău să ajungă în Egipt?

Macro avea unele îndoieli. Cu siguranţă că apăruseră primejdii pe drumul spre portul pescăresc, iar apoi Cato trebuise să treacă marea spre coasta Africii, unde existau piraţi care atacau corăbiile comerciale neînsoţite. Chiar dacă ajunsese la Alexandria, la

întoarcere trebuia să înfrunte din nou marea. De frustrare, Macro a expirat cu un şuierat.

— Centurionul Cato... a spus el, apoi a tăcut o clipă, şi a aruncat o privire spre Sempronius, adică tribunul Cato este unul dintre cei mai descurcăreţi ofiţeri din armata romană. Dacă există cineva care să poată ajunge la Alexandria şi să ne aducă oamenii de care avem nevoie pentru a pune capăt răscoalei, atunci numele lui este Cato.

— Am înţeles. Şi cât timp crezi că va mai trece până când se va întoarce în fruntea unei armate îndeajuns de puternice pentru a-i distruge pe gladiator şi pe cei care îl urmează?

— Greu de precizat, a zis Macro, strângând din buze. Cel puţin zece zile, dar mai curând douăzeci.

Polocrites s-a holbat la el un moment, apoi a clătinat din cap şi a scos un chicotit.

— Nu ştiu de ce, dar vestea asta nu este nicidecum încurajatoare. S-a ridicat în picioare şi s-a întors spre ceilalţi consilieri. Există altă cale de a salva Gortina. Să ne salvăm populaţia.

— Atunci, spune-ne, l-a invitat Sempronius. Sigur voi fi încântat să aflu mijlocul prin care ne putem salva.

Polocrites l-a ignorat cu îndârjire şi s-a adresat companionilor lui.

— Aiax ştie că va pierde sute, chiar mii de oameni, dacă este silit să ia cu asalt Gortina. Pe de altă parte, asta ar putea dura câteva zile. Toate astea îi vor face pe susţinătorii lui să-şi piardă din curaj. Fiecare zi cât vor trebui să lupte împotriva noastră le va spori pofta de sânge. Iar dacă vor cuceri oraşul nu va exista pic de milă din partea lor. Vom fi trecuţi prin tăişul sabiei. Femeile noastre vor fi pângărite şi torturate, iar copiii noştri, măcelăriţi.

Macro a confirmat cu o mişcare din cap.

— Cu atât mai mult avem motive să luptăm până la ultimul om.

— Ba nu, i-a răspuns Polocrites cu glas tăios. Cu atât mai mult avem motive să găsim altă cale pentru a evita primejdia în care ne aflăm. A continuat apoi pe un ton şiret. Ce-ar fi să-i predăm pe romani lui Aiax? Dacă am coopera şi i-am pune la dispoziţie ostatici, atunci el şi-ar arăta recunoştinţa faţă de populaţie pentru că îi cruţă pe oamenii săi de efortul de a lua cu asalt oraşul şi de chinurile unui asediu prelungit. Polocrites a făcut o scurtă pauză, apoi a încheiat: Cred că putem încheia o pace separată cu răsculaţii.

S-a lăsat o tăcere neplăcută, după care Macro a pufnit în râs.

— Grec obraznic şi ticălos! Câteva momente, am crezut că vorbeşti serios.

Polocrites s-a întors spre el cu o expresie impenetrabilă pe faţă.

— Vorbesc serios.

— Ba nu, a spus Macro zâmbind. Pentru că dacă ar fi aşa, ar însemna că eşti un trădător mizer, care loveşte cu cuţitul pe la spate. Şi dacă aşa stau lucrurile, atunci n-aş avea de ales şi ţi-aş tăia beregata şi ţi-aş azvârli cadavrul dincolo de zidurile oraşului, în şanţ, unde să fii mâncat de câini.

— Să nu îndrăzneşti, a spus Polocrites încet.

— Îmi pare rău, a zis Macro, ridicând din umeri. Cum spuneam, nu aş avea de ales. Ar fi regretabil, dar necesar. Sunt convins că ai înţelege... Dar cum tu faci glume cu noi, şi cum nici măcar nu te-ai gândi serios să te dezonorezi într-un mod atât de laş, nu socotim că ai făcut ceva rău. Ei, te-ai distrat destul. Cu Aiax, nici nu se pune problema capitulării, şi nici aceea a negocierilor. A făcut o pauză şi, cu un aer degajat, şi-a scos pumnalul şi a vârât cu atenţie vârful lui sub o unghie pentru a îndepărta puţină mizerie. Cred că am explicat asta destul de clar, nu?

Consilierii l-au urmărit cu atenţie pe Polocrites, care rămăsese cu ochii pironiţi asupra lui Macro, analizând în acelaşi timp şansele de a scăpa de soarta despre care vorbise centurionul.

— Îmi pare rău, a spus Macro, ridicând privirea de la unghie. Ai spus ceva?

— Nu.

Centurionul s-a încruntat, apoi s-a ridicat încet de pe scaun.

— Adică, da, a zis Polocrites, făcând un pas înapoi.

— Da?

— Da, s-a grăbit Polocrites să spună. Glumeam.

— Bravo. Macro a dat din cap, după care şi-a vârât grijuliu pumnalul în teacă. Atunci, aşa rămâne.

— Da, a spus Sempronius, oarecum îngrijorat şi dregându-şi glasul, se pare, domnilor, că ne-am pus de acord asupra situaţiei. Este important să-i convingem pe apărătorii şi pe locuitorii din Gortina că suntem uniţi. Nici nu poate fi vorba de negocieri cu duşmanul. Hotărârea noastră comună este de a apăra oraşul, până la capăt, dacă va fi nevoie. Sunt încredinţat că aţi înţeles cu toţii acest lucru. Acum, într-o atmosferă de bună înţelegere, consider încheiată prezenta întrunire. Vă mulţumesc pentru atenţie şi

pentru sprijinul acordat. Şi-a plecat capul şi apoi a făcut semn spre uşă.

Polocrites s-a ridicat primul şi a ieşit pe uşă, trecând furtunos pe lângă restul consilierilor. Ceilalţi l-au urmat, unii aruncând priviri agitate în direcţia lui Macro. După ce şi ultimul dintre ei a dispărut din încăpere, Sempronius a oftat şi s-a lăsat moale pe scaunul său.

— Departe de a fi o demonstraţie de unitate.

— Adevărat, domnule, a spus Macro, muşcându-şi buzele. Dar cred că o vreme îşi vor ţine gura.

— Aşa sper. Sempronius şi-a masat tâmplele şi apoi a închis ochii. Până la urmă, totul depinde de ceea ce va face Cato, adevărat?

— Da. Macro s-a dus la fereastră, şi-a lăsat mâinile pe pervaz şi a privit spre tabăra principală a răsculaţilor. Am vorbit serios când am spus că era cel mai potrivit pentru o asemenea misiune. Necazul este că uneori nu este suficient să fii cel mai bun. Şi-a forţat norocul de multe ori în trecut şi el nu-i va surâde la nesfârşit.

— Nu te grăbi să-l socoteşti terminat, a răsunat glasul Iuliei din cealaltă parte a biroului.

Amândoi bărbaţii s-au întors şi au văzut-o la uşă. S-a uitat un moment la Macro, apoi a trecut printre bănci şi s-a aşezat pe una aflată mai aproape de masa de lucru a tatălui ei.

— Nu-l socoteam mort, a explicat Macro. Sunt doar îngrijorat în privinţa lui.

— Toţi suntem îngrijoraţi, a zis Sempronius. Şi pe bună dreptate. Sper să nu ne dezamăgească.

— Nu ne va dezamăgi, a spus Macro cu fermitate.

— Ce te aduce aici? a întrebat Sempronius, întorcându-se spre fiica lui.

— Am venit să aduc raportul privind consumul de hrană pe ziua de azi. Gărzile tale mi-au spus că aveai o întrunire. Am aşteptat afară până când s-a terminat.

— Înţeleg că ai auzit totul.

— Aproape tot, a confirmat Iulia. N-aş putea susţine că localnicii m-au impresionat. Ce vrei să faci în privinţa lor, tată?

— Ce vreau să fac? Nimic. Doar dacă vor începe să ne facă necazuri. Dacă se întâmplă asta, vor ajunge alături de Glabius, în celulele de pe acropolă.

— Dacă aş fi în locul tău, aş pune ca acel Polocrites să fie supravegheat atent.

— Are dreptate, a spus Macro. Omul e pus pe rele. Poate ar fi mai bine să-l închidem de pe acum, înainte de a răspândi în oraş otrava pe care o are în suflet.

Sempronius a analizat un moment sugestia, apoi a clătinat din cap.

— Deocamdată o să-l lăsăm în pace. Nu-mi pot permite să-mi fac duşmani în interiorul oraşului, când trebuie să fac faţă altui pericol, mult mai mare. Suntem şi aşa destul de primejduiţi. Motiv pentru care am luat o hotărâre. S-a aplecat în faţă şi s-a uitat ţintă la fiica lui. Vreau să părăseşti Gortina.

— Să plec din oraş? Iulia a clătinat din cap cu surprindere. Ce vorbeşti? Rămân aici. Cu tine.

— Imposibil. E prea riscant. Există posibilitatea ca Aiax şi armata lui să ocupe Gortina. În caz că oraşul cade în ghearele lui, nici nu-mi vine să mă gândesc ce ţi se va întâmpla.

— Tată, dar nu e prima oară că am fost asediaţi.

— Adevărat, dar ultima oară nu aveam de ales. Eram prinşi în Palmira. Încă mai ai timp să pleci din Gortina şi să te îndrepţi spre nordul insulei. Poţi aştepta acolo ştiri de la noi.

— Nu vreau să plec, a răspuns Iulia cu glas ferm. Voi rămâne alături de tine. Îl aştept pe Cato. Iar dacă oraşul va ceda, atunci voi muri de propria mea mână, înainte ca vreun răsculat să mă poată atinge. Jur, tată.

Sempronius a părut îndurerat auzind vorbele ei. A privit-o în vreme ce lupta cu teama pentru siguranţa ei.

— Iulia, eşti singura mea copilă. Eşti cel mai important lucru din viaţa mea. Nu te pot lăsa să rămâi aici, unde viaţa îţi este în primejdie.

— Hm... a făcut Macro, deplasându-se câţiva paşi. Preferaţi să... să ies din cameră?

— Nu, i-a răspuns Sempronius. Rămâi.

Iulia a zâmbit cu afecţiune şi a întins mâinile ca să-l prindă de degete.

— Tată, ştiu ce reprezint pentru tine.

— Ba nu, nu ştii. Niciun copil nu ştie asta decât după ce are la rândul său copii.

Ea l-a privit, apoi a clătinat din cap cu tristeţe.

— Nu pot pleca. Nu vreau să te părăsesc şi trebuie să fiu aici la întoarcerea lui Cato.

Sempronius s-a lăsat ostenit pe scaun.

— Am luat hotărârea. Vei părăsi Gortina.

Iulia s-a uitat aprig la el, apoi a coborât capul, privindu-şi mâinile. Când a vorbit, i-a fost greu să-şi ascundă încordarea din glas.

— Când vrei să plec?

— În noaptea asta. Cred că în momentul în care îşi va da seama că nu vom fi de acord cu cererile lui, Aiax va tăia orice posibilitate de plecare din oraş. Dacă pleci la adăpostul nopţii, până în zori vei reuşi să te îndepărtezi de Gortina. Voi trimite cu tine o mică escortă. Iscoadele rebelilor nu vă vor observa dacă mergeţi discret şi porniţi spre nord, către dealuri. Să vă îndreptaţi spre Cnossos. S-a întors către Macro. Vreau să alegi câţiva oameni buni pentru a o escorta pe fiica mea din oraş.

— Am înţeles, domnule.

— Îi însoţeşti până vor ajunge la o distanţă sigură de Gortina. După aceea, te poţi întoarce. Pe faţa senatorul a apărut o expresie de stânjeneală. Ştiu că ai putea întâmpina necazuri la întoarcere, de aceea nu-ţi poruncesc să faci asta. Îţi cer totul ca pe o favoare, pentru un prieten.

— Staţi liniştit, domnule, a răspuns Macro cu hotărâre în glas. Sunt bucuros să o fac. Pentru dumneavoastră şi pentru Cato.

— Îţi mulţumesc.

Sempronius s-a ridicat şi a traversat încăperea, ajungând la fereastră, unde l-a strâns pe Macro de braţ.

— Eşti un bărbat bun. Unul dintre cei mai buni.

— Am spus că o voi face, domnule. Nu mai este nevoie să vorbim despre asta.

— Prea bine, a zis Sempronius râzând. Acum, plecaţi. Alege oamenii, ia cei mai buni cai şi raţii suficiente pentru călătorie. Îmi raportezi când te întorci.

— Am înţeles, domnule.

Centurionul a salutat, iar senatorul i-a dat drumul la braţ. În timp ce Macro se îndrepta spre uşă, Iulia s-a ridicat să-şi îmbrăţişeze tatăl. Sempronius a sărutat-o pe creştet, a ţinut-o strâns o clipă, apoi s-a retras. Tânăra s-a răsucit pe călcâie şi s-a grăbit să iasă din încăpere fără a privi înapoi.

Sempronius a ascultat paşii discreţi ai fetei îndepărtându-se, sunet acoperit în curând de bocănitul ghetelor ghintuite ale lui Macro, după care orice zgomot s-a stins, semn că părăsiseră clădirea. A respirat adânc pentru a-şi domoli durerea din inimă şi a

privit lung spre focurile răspândite care marcau locul în care se afla tabăra răzvrătiţilor.

— Cato, băiatule, a murmurat senatorul, pentru numele zeilor, nu mă dezamăgi.

CAPITOLUL 21

Când s-a crăpat de zori, Yannis l-a trezit pe Cato ca să-i arate o coloană de fum care se ridica spre cer deasupra orizontului. Spre dreapta lor, coasta egipteană era la două mile depărtare, joasă şi aproape fără nicio formă de relief, cu excepţia câte unui mic grup de colibe şi bărci de pescuit ce apăreau când şi când. După ce opriseră scurtă vreme la Darnis pentru împrospătarea proviziilor de apă, navigaseră de-a lungul coastei. La ţărm nu existau drumuri, iar Cato fusese sfătuit să-şi continue călătoria pe mare. După ce deprinsese rudimentele manevrării velelor, Cato şi Yannis făcuseră cu rândul la cârma micului vas pescăresc, în vreme ce restul romanilor se străduiseră să nu-i stânjenească în manevre pe ambarcaţiunea mică şi aglomerată, care duhnea a peşte. Avuseseră parte de vreme bună, şi cum se bucuraseră de o adiere dinspre apus, însemna că reuşiseră să obţină un timp bun de traversare. După ce plecaseră din Darnis, nu fusese nevoie să înnopteze pe uscat în fiecare noapte, deoarece luna le străjuise calea, iar lumina ei fusese reflectată de apa mării. Chiar dacă călătoriseră destul de repede, Cato era neliniştit, iar gândurile i se îndreptau mereu cu îngrijorare către prietenii săi rămaşi la Gortina. Adevărat, moţăia şi se gândea la Iulia când Yannis îl scuturase uşor de umăr, privindu-l amuzat cum se foieşte, neştiind ce bolborosise în starea dinainte.

— Da, ce s-a întâmplat?

— Putem vedea farul. Credeam că doreşti să ştii.

Cato s-a ridicat cam ţeapăn de pe latura bărcii, străduindu-se să-şi păstreze echilibrul pe ambarcaţiunea care se legăna tot timpul, şi s-a aşezat alături de Yannis. A văzut imediat coloana de fum, dar şi sticlirea slabă a suprafeţei lustruite de la baza farului.

— Cât de departe suntem de el?

— Am auzit că poţi vedea culmea farului de la douăzeci sau chiar treizeci de mile depărtare. Am fost de câteva ori la Alexandria, însă când eram soldat. Vezi strălucirea aceea? E o bucată uriaşă şi curbată din alamă, lustruită cu regularitate. Ziua reflectă lumina soarelui, iar noaptea, flăcările focului aprins pe culmea farului.

Cato citise despre marele far din Alexandria şi a simţit un fior de emoţie la gândul că putea vedea o asemenea minune

arhitectonică. Din câte îşi amintea el, farul era doar unul dintre lucrurile de interes din oraşul întemeiat de cel mai mare general din istorie. În Alexandria se găseau cele mai sclipitoare minţi ale lumii, atrase acolo de uriaşa colecţie de cărţi din Marea Bibliotecă. Dacă avea timp, Cato era ferm hotărât să vadă mai de aproape măcar o parte din oraş.

Cu pânza umflată de briza prielnică, barca de pescuit a gonit pe deasupra valurilor mici, iar în timp ce soarele urca pe cer, ceilalţi romani au început să mişune, urmărind cum structura îndepărtată se înălţa încet deasupra curburii orizontului. Orele se scurgeau, iar Cato şi-a tras în jos marginea căciuliţei din fetru, ca să-şi ferească ochii de strălucirea orbitoare a soarelui. Pe la amiază, s-a văzut limpede şi portul şi, dincolo de acesta, întinderea parcă necuprinsă a oraşului. În centrul Alexandriei se găseau diferite complexuri de temple, piese, palate şi Marea Bibliotecă, un edificiu uriaş, demn de un oraş cu o populaţie aproape la fel de numeroasă ca Roma. Yannis a făcut semn către cele două porturi, dintre care cel mai apropiat solicita toată atenţia celor ce conduceau ambarcaţiunile, deoarece prezenta multe stânci şi bancuri periculoase ce trebuiau ocolite la intrare. Zeci de corăbii stăteau ancorate sau legate la cheiuri, iar nenumărate siluete ale unor oameni împovăraţi de mărfuri se mişcau între mal şi şirul parcă nesfârşit de magazii ce se întindea de-a lungul ţărmului.

Yannis a făcut ambarcaţiunea să ocolească insula Pharos, îndreptând-o spre cel de-al doilea port, ceva mai mic. Cato a apreciat adevărata măreţie a construcţiei, înălţată din porunca lui Ptolemeu al II-lea, abia după ce s-au apropiat de farul construit la capătul insulei. Un postament pătrat de dimensiuni impresionante, cu turnuri scunde, slujea drept platformă pentru turnul principal, care se azvârlea spre cer, având mai bine de o sută treizeci de metri. Primul nivel era pătrat, străpuns de şiruri de ferestre. Deasupra lui exista o secţiune octogonală care ducea spre nivelul cel mai înalt şi mai îngust, de formă circulară. Focul era adăpostit la etajele de sus ale nivelului superior, iar deasupra acestuia strălucea uriaşul reflector din alamă. S-a văzut un vălmăşag de puncte albe care se roteau în jurul părţii de sus a farului, şi Cato a înţeles că un paznic le arunca pescăruşilor mâncare. El şi ceilalţi romani au rămas uimiţi de clădire. Nu văzuseră în viaţa lor ceva care să se poată compara cu acel far, nici măcar în Roma, în ciuda construcţiilor ei impresionante. Yannis a râs văzându-i atât de uluiţi.

— Cam umilitor, adevărat? Nu mai sunteţi convinşi că Roma este buricul lumii?

— Nu aveam habar că e atât de magnific, a recunoscut Cato. Cum au reuşit să construiască aşa ceva?

Crescuse cu convingerea că romanii erau atotputernici. Roma era cel mai mare oraş din lume, oamenii săi alcătuiau cea mai măreaţă rasă, iar zeii ei erau cei mai puternici. Nu fusese chiar atât de naiv încât să ia de bune asemenea afirmaţii pline de îngâmfare, însă străbătuse imperiul din Britania până în Palmira şi nu văzuse ceva care să se compare cu strălucirea Romei. Asta, până în momentul de faţă.

Barca de pescuit a trecut de capătul insulei Pharos şi, în scurt timp, Yannis a modificat cursul şi s-a îndreptat spre portul care se deschidea dincolo de far. Vântul bătea acum de la travers, iar barca s-a înclinat când Yannis a aranjat şcotele velei mari. Cele mai multe corăbii şi ambarcaţiuni erau aglomerate spre dreapta lor, iar Cato a văzut o flotă de corăbii mari îndreptându-se direct spre ei. Yannis a schimbat cursul ca să le evite.

— Flota de grâne, a explicat el.

După ce le-a privit cu luare-aminte, Cato a dat din cap aprobator. Erau construite la fel ca *Horus,* dar la o scară mult mai mare, având copastiile înalte şi bombate spre exterior. De vârful catargului fiecăreia era prinsă câte o flamură purpurie. A urmărit corăbiile care au trecut pe lângă ei cu o graţie impresionantă, ca şi cum hula slabă nu avea niciun efect asupra lor. Toate acele vase se îndreptau spre Roma, ducând grâne ce aveau să asigure hrana oamenilor simpli în următoarele patru luni, timp în care flota se întorcea la Alexandria pentru a lua următoarea încărcătură. Încă de când împăratul Augustus anexase Egiptul şi îl transformase în provincie romană, câmpiile fertile udate de marele Nil deveniseră marele grânar al Romei. Din nefericire, mulţimea ajunsese să se bizuiască pe acele acte de caritate, iar împăraţii care îi urmaseră lui Augustus nu îndrăzniseră să pună capăt acelui act de generozitate, indiferent cât aur ar fi costat lucrul respectiv.

Cursul flotei şi cel al bărcii de pescuit s-au despărţit când Yannis s-a îndreptat spre un mic port de la baza peninsulei care proteja portul propriu-zis. O flotă de corăbii romane de război stătea la ancoră în apele liniştite, iar dincolo de ele, trepte şi rampe se ridicau de la mare spre un mare complex care cuprindea şi un palat.

— Acela este vechiul port regal, a spus Yannis. Iar palatele au fost ridicate de dinastia Ptolemeu. În afară de clădirea din dreapta. Aceea este Marea Bibliotecă.

Cato s-a uitat spre clădirea despre care vorbise Yannis. Îşi închipuise că era tot un palat, însă după ce s-a uitat mai atent, a văzut numeroşi oameni care se mişcau într-un du-te-vino necontenit pe intrarea boltită. Alţii se zăreau la balcoanele de la etajele superioare, unde cercetau pergamente sau stăteau în grupuri şi discutau.

Când barca de pescuit s-a apropiat de una dintre rampele care ieşeau din mare, Yannis a desfăcut şcotele velei mari şi le-a pus în mâinile a doi dintre oamenii lui Cato.

— Trageţi de ele când vă spun eu.

A analizat cu atenţie distanţa, iar când barca a ajuns la cel mult cincisprezece metri de mal, Yannis a strigat:

— Acum.

Pânza s-a lovit de catarg şi s-a umflat liberă în vânt, iar barca a pierdut imediat din viteză. Cu o clipă înainte ca barca să ajungă pe uscat, Yannis a tras de rama de guvernare şi ambarcaţiunea s-a rotit, ajungând pe rampa de piatră, unde apa era mică. Sosirea lor fusese observată de câteva dintre santinelele care păzeau treptele ce duceau spre palat, iar o secţiune de legionari conduşi de un optio a coborât panta în marş.

— Ce înseamnă asta? a strigat optio. Voi, egiptenii de rând, nu aveţi voie să acostaţi aici. E interzis. Doar militarii au voie, aşa că vă rog să plecaţi.

Cato a simţit cum se înfurie. După câteva zile aproape nedormite, în care stătuse ca un prizonier pe barca pescărească, dorea cu disperare să calce din nou pe pământ. Era cât pe ce să-i smulgă ofiţerului o tresă de pe umeri pentru insubordonare, dar şi-a dat seama că era atât de obosit încât nici nu mai gândea limpede. Hainele lui, dar şi acelea ale oamenilor lui erau murdare şi nimeni nu se bărbierise de când plecaseră din Gortina. Nici nu era de mirare că optio îi luase drept pescari de rând.

— Ce mai aşteptaţi? a strigat ofiţerul, încrucişându-şi braţele la piept. Dispăreţi de aici, că altfel îi pun pe oamenii mei să vă altoiască bine.

Cato şi-a dres glasul.

— Doar o vorbă vreau să-ţi spun, optio. Este preferabil să vezi mai întâi cum stau lucrurile şi abia apoi să acţionezi. Sunt tribunul Quintus Licinius Cato, iar aceşti oameni fac parte din escorta mea.

Privind printre gene, ofiţerul i-a examinat pe bărbaţii cu aspect neîngrijit care stăteau în picioare în barcă.

— Nu te cred nici în ruptul capului, a zis el, clătinând din cap.

Cato a luat tubul din piele şi i-a îndepărtat capacul, scoţând dinăuntru scrisoarea de acreditare, semnată şi sigilată de Sempronius.

— Uite. Citeşte.

Optio a aruncat o privire spre apa mării, care clipocea la mică distanţă de ghetele lui şi a scuturat din cap.

— Nu, adu-o aici. Dar ţine seama. Ceilalţi să rămână în barcă.

Cato a trecut peste copastia bărcii şi a aterizat în apa adâncă până la genunchi. S-a dus pe mal şi i-a întins scrisoarea lui optio. Bărbatul a luat documentul, l-a desfăcut şi, după ce şi-a trecut ochii peste el, s-a uitat cu precauţie la Cato.

— Tribunul Cato?

— Aşa scrie acolo. Trebuie să discut neîntârziat cu legatul Petronius.

— Staţi o clipă, domnule. Despre ce este vorba?

Cato l-a ţintuit cu o privire neclintită şi i-a răspuns cu glas autoritar:

— Optio, chiar trebuie să-ţi dau ţie explicaţii?

Optio şi-a muşcat buzele şi apoi a salutat.

— Vă rog să mă iertaţi, domnule. Sunt la ordinul dumneavoastră.

— Aşa e mai bine. Vreau ca oamenii mei să mănânce şi să se odihnească. Ordonă secţiunii tale să se ocupe de ei, şi dă-i acestui om, proprietarul bărcii, tot ce îi trebuie pentru călătoria de întoarcere. Şi acum, du-mă la legat.

Ofiţerul a încuviinţat din cap, apoi şi-a trimis subordonaţii să lege barca la mal şi să-i însoţească pe cei patru soldaţi la cazarmă. S-a întors spre Cato şi a înclinat din cap.

— Vă rog să mă urmaţi, domnule.

L-a condus pe rampă şi pe sub o arcadă înaltă, decorată cu o friză înfăţişând zeităţi egiptene. În partea cealaltă era o curte spaţioasă cu o colonadă elegantă care se întindea pe trei laturi. În faţa arcadei, la depărtare de o sută de paşi, un şir larg de trepte ducea spre intrarea în palatul principal. În soarele arzător, cu scuturile şi suliţele rezemate de pământ, legionarii unei secţii stăteau de pază în faţa palatului. O altă arcadă spre dreapta dădea spre un bulevard foarte larg, pe care forfoteau oameni şi animale

de povară. Vacarmul, precum şi agitaţia străzii, atenuate în parte de colonadă, i-au amintit lui Cato de Roma.

În timp ce traversau curtea cu paşi mari, optio s-a întors spre centurion şi a zâmbit văzând mersul lui legănat.

— Îmi dau seama că aţi călătorit câteva zile bune pe mare, domnule.

Cato a confirmat cu o mişcare din cap.

— Îmi spuneţi şi mie ce căutaţi împreună cu escorta pe o barcă de pescuit?

— Nu.

— Poftim?

Optio a rămas nedumerit câteva clipe, după care a priceput. A închis gura şi au continuat să meargă în tăcere, urcând treptele de un alb orbitor spre intrarea în palat. Santinelele au prezentat suliţele în semn de salut la trecerea ofiţerului, străduindu-se în acelaşi timp să privească drept în faţă şi să nu acorde atenţie bărbatului cu straie murdare şi duhnind a peşte care îl însoţea. Au pătruns într-o sală spaţioasă unde se foiau nenumăraţi solicitanţi, care aşteptau să prindă momentul pentru a-şi prezenta păsurile în faţa legatului sau a vreunuia dintre oficialităţile acestuia. La capătul sălii era o uşă mare, de o parte şi de alta a căreia stăteau de pază opt legionari. În faţa uşii se găsea o masă la care stătea un centurion purtând o tunică uşoară. Bastonul de grad era aşezat în faţa lui. Când optio şi Cato s-au apropiat, el tocmai citea una dintre petiţii.

— Da, vă rog, a spus el, fără să ridice privirea.

Optio a luat poziţia de drepţi.

— Domnule, permiteţi să raportez sosirea tribunului Quintus Licinius Cato.

— Da, o clipă, a mormăit mecanic centurionul, după care şi-a dat seama ce spusese. A înălţat capul, a aruncat o privire la optio, apoi s-a întors spre Cato.

— El... tribun? Ce farsă mai e şi asta?

— Este adevărat, domnule. Mi-a arătat scrisoarea de numire.

— Serios? S-o văd şi eu.

Simţind că-şi pierde răbdarea, Cato a scos din nou documentul. Centurionul l-a citit cu luare-aminte, apoi a examinat sigiliul cu atenţie, după care şi-a umflat obrajii şi, în cele din urmă, i l-a înapoiat.

— Pare autentic. Ce vă aduce aici, domnule tribun? Din câte simt eu, aţi naufragiat şi aţi fost salvat de o barcă de pescuit.

— Am venit să stau de vorbă cu legatul într-o chestiune de cea mai mare importanţă. Am fost trimis de senatorul Sempronius, guvernatorul în exerciţiu al insulei Creta.

— Vreţi să vorbiţi cu legatul?

— Imediat.

— E cam problematic, domnule. E în sala privată de baie. A dat ordin să nu fie deranjat.

— Îmi pare foarte rău, dar trebuie să discut cu el cât mai curând.

Centurionul a cântărit ordinul primit şi insistenţa evidentă a lui Cato şi a aprobat din cap.

— Prea bine, domnule. Optio, să-l conduci pe tribun la grădina de pe acoperiş. La baia privată a legatului.

— Am înţeles, domnule.

Optio a salutat şi i-a făcut apoi semn lui Cato să-l urmeze, iar centurionul s-a întors la petiţii, gândindu-se care dintre ele i-ar oferi şansa de a se alege cu o mită frumuşică. Santinelele au deschis uşile, lăsându-i pe optio şi pe Cato să intre, apoi cei doi au ajuns într-o sală interioară. În faţă le-au apărut trei coridoare, unul pornind spre stânga, altul spre dreapta, iar ultimul direct spre o scară ce ducea pe acoperiş. Cato a urcat treptele în urma lui optio. Zgomotele oraşului se auzeau înfundat, fiind acoperite în parte de susurul fântânilor arteziene. Palmierii care ofereau puţină umbră aleilor, împărţind în două grădina de pe acoperiş, creşteau în straturi de pământ înălţate. Cato a zărit o serie de clădiri lipite de peretele îndepărtat, dar şi licărirea apei dintr-un bazin. Din coşul cuptorului care asigura căldura pentru camerele de aburi şi cele uscate ale băii private a legatului se ridicau vălătuci de fum.

Când s-au apropiat de bazin, Cato a văzut un grup alcătuit din câţiva bărbaţi care şedeau în apă şi discutau calm. Alţi doi stăteau pe bănci cu perne, iar doi sclavi îi masau pe spate folosind uleiuri parfumate.

— Ce înseamnă asta? a exclamat unul dintre bărbaţi la vederea lui Cato şi a lui optio, care se îndreptau spre bazin. Avem vizitatori! Domnule legat, unul dintre soldaţi a găsit un vagabond.

S-au auzit câteva râsete, iar ofiţerii au privit curioşi în jur când optio s-a oprit şi a luat poziţia de drepţi, salutându-l pe unul dintre bărbaţii aflaţi la masaj.

— Domnule, raportez că tribunul Cato doreşte să vă vorbească.

Legatul a întors capul spre optio, iar când l-a văzut pe Cato, pe faţă i-a apărut o expresie ce-i trăda iritarea.

— Tribunul Cato? N-am auzit de el. Tu eşti sclavul lui? Spune-i stăpânului tău să ceară o întrevedere folosind canalele obişnuite pentru a discuta cu mine. Adică, prin intermediul funcţionarilor mei. Şi acum, poţi pleca.

Cu o expresie de hotărâre pe faţă, Cato a rămas neclintit.

— *Eu* sunt tribunul Cato.

— Tu, tribun? Nu te cred.

— Mi-am prezentat deja împuternicirea scrisă de două ori ofiţerilor dumneavoastră. Dacă doriţi, o pot arăta încă o dată.

— Mai târziu. Spune-mi mai întâi ce caută un tribun la Alexandria? Cine te-a trimis? Narcissus?

Cato nu şi-a putut reţine un zâmbet auzind numele secretarului privat al împăratului. În afară de faptul că-i era consilier personal lui Claudius, Narcissus avea o reţea extraordinară de spioni şi asasini pentru protejarea stăpânului său.

— Domnule, nu vin de la Roma. Am venit pe calea mării din Creta.

— Puţi a peşte stricat, a comentat Petronius strâmbând din nas.

— Singura ambarcaţiune pe care am găsit-o pentru a ajunge aici a fost o barcă de pescuit. Şi acum, trimite-i pe aceşti oameni de aici, legat Petronius. Trebuie să stăm de vorbă.

— Să-i izgonesc? Cum de îndrăzneşti?

— Trebuie să discutăm între patru ochi, pentru că este vorba de o chestiune vitală. Am fost trimis din ordinul guvernatorului în exerciţiu al Cretei.

— Guvernator în exerciţiu? Prostănacul ăla de Hirtius a fost înlocuit?

— Hirtius a murit. Împreună cu majoritatea oficialităţilor importante ale provinciei.

— Morţi? Legatul şi-a îndepărtat maseurul şi s-a rostogolit, ajungând să stea pe bancă drept în faţa lui Cato. Cum aşa?

— Pe insulă s-a produs un cutremur. În acele momente, el tocmai dădea un banchet la care invitase oficialităţile şi demnitarii locali. Majoritatea palatului s-a prăbuşit, îngropându-i pe Hirtius şi pe oaspeţii lui.

— Cutremur? Legatul a ridicat din sprâncene. Am auzit în oraş nişte zvonuri cum că insula a fost distrusă de un val uriaş.

— Insula a rămas. Dar a fost un val, şi acesta împreună cu seismul au transformat în ruine aproape toate oraşele mari şi mici.

— Şi cine este guvernator acum?

— Senatorul Lucius Sempronius. Noi călătoream împreună când ne-a lovit valul. Corabia a fost nevoită să se îndrepte spre cel mai apropiat port, şi astfel am aflat despre dezastrul ce a lovit insula. El a preluat funcţia de guvernator.

— Sempronius? a repetat legatul. L-am cunoscut. Un ofiţer bun. Deci, el a preluat conducerea Cretei? Ei, bravo lui. Dar iartă-mă, de unde să ştiu dacă spui adevărul? Tocmai ai apărut de pe mare cu o poveste scornită despre un dezastru. De ce ar trebui să te cred?

Cato a scos inelul din tubul de piele şi i l-a întins lui Petronius.

— Poftiţi, recunoaşteţi blazonul?

Petronius a ridicat inelul şi a examinat desenul – un cap de lup plasat deasupra a două fulgere încrucişate. A încuviinţat din cap.

— Îi aparţine lui Sempronius. Bine, dar de ce te-a trimis aici?

Cato i-a privit cu subînţeles pe ceilalţi oaspeţi care ascultaseră curioşi discuţia de până atunci într-o tăcere deplină.

— Domnule, insist asupra faptului că trebuie să discutăm între patru ochi.

— Aşa? Petronius s-a uitat fix la Cato, apoi a bătut din palme. Plecaţi! Lăsaţi-ne singuri! Imediat.

Ofiţerii şi ceilalţi oaspeţi au ieşit în grabă din bazin şi, luându-şi robele de pe băncile şi scaunele aflate împrejurul acestuia, s-au îndreptat spre colţul cel mai îndepărtat al grădinii, unde exista o terasă de pe care se vedea bine portul. După ce a plecat şi ultimul dintre ei, legatul i-a făcut semn lui optio să se retragă, spunând:

— Stai acolo, la capătul bazinului. Dacă te chem, să vii imediat.

— Am înţeles, domnule.

Optio a salutat şi a executat ordinul.

Cato nu şi-a putut reţine un zâmbet discret văzând măsurile de prevedere pe care şi le luase legatul.

— Nu credeam că funcţia de legat al Egiptului este primejdioasă.

— Un om în poziţia mea trebuie să fie tot timpul prevăzător, a spus Petronius cu un oftat. Egiptul este provincie imperială. Împăratul în persoană îl numeşte pe legat. Prin urmare, el devine întotdeauna ţinta unor senatori invidioşi şi, totodată, îl paşte grava primejdie de a-l dezamăgi pe împărat, şi ştii care sunt urmările.

— Desigur.

— Aşadar... a zis Petronius, luându-şi tunica de pe capătul canapelei de masaj şi trăgându-şi-o peste cap. Ce vrea de la mine

senatorul Sempronius? Provizii, ori nişte specialişti care să-l ajute la reconstrucţie?

— Şi acestea ar fi bine-venite, domnule, dar starea de lucruri este mai gravă decât credeţi. În Creta se desfăşoară o răscoală de mari proporţii a sclavilor. Deocamdată, revolta s-a limitat la jumătatea sudică a insulei, dar noi am pierdut controlul asupra situaţiei. Sclavii au distrus forţele trimise de noi pentru a-i dispersa, iar soldaţii şi oficialii rămaşi sunt blocaţi în câteva oraşe.

— Pare destul de grav, a spus Petronius, mângâindu-şi bărbia şi uitându-se cu şiretenie la Cato. Îmi imaginez că vrei să-mi ceri oameni pentru a-i înfrânge pe răzvrătiţi.

Cato a confirmat cu un gest din cap. Sosise momentul să-şi folosească puterea de convingere, însă corpul lui încă făcea eforturi de a alunga efectul ameţitor al atâtor zile petrecute pe mare, iar mintea îi era pe jumătate amorţită de extenuare. A îndepărtat capacul tubului din piele şi a extras dinăuntru cel de-al doilea sul.

— Acesta este din partea senatorului.

I-a întins scrisoarea lui Petronius, care i-a rupt sigiliul şi a desfăcut sulul. Înainte de a se apuca de citit, a aruncat o privire spre Cato.

— Cred că simţi nevoia să bei ceva. Sau să mănânci?

— Da, domnule.

Petronius a arătat spre mesele de la care se ridicaseră ofiţerii lui. Câteva platouri erau pe jumătate pline cu fructe şi delicatese, având alături pocale din argint pline cu vin.

— Aşază-te acolo şi serveşte-te cât citesc scrisoarea.

— Mulţumesc.

Cato s-a apropiat de o masă de unde şi-a luat struguri şi portocale, delectându-se cu gustul lor după zilele în care mestecase cu greu peşte uscat şi pâine aproape pietrificată. Aşezându-se pe un scaun cu pernă, şi-a turnat o cupă de vin îndoit cu apă şi a sorbit din ea cât Petronius a citit succintul raport privind situaţia din Creta. În cele din urmă, legatul a rulat la loc papirusul şi s-a apropiat de Cato, după care, turnându-şi o cupă cu vin, s-a aşezat faţă în faţă cu el.

— Am constatat că masajul îmi provoacă întotdeauna sete, a spus el zâmbind. De fapt, ţi-e sete aproape după orice efort pe care îl faci în Egipt. Bine măcar că în Alexandria clima este suportabilă. Pentru că în josul Nilului este cumplit de cald, iar în deşertul aflat de o parte şi de alta a fluviului nu trăieşte aproape

nicio creatură. În Creta, însă, o duceţi bine. A tăcut şi a bătut uşor cu degetele în papirus. Sau cel puţin aşa a fost până acum.

— N-aş putea spune că am locuit acolo îndeajuns de mult ca să bag de seamă, a răspuns Cato. Ghinionul a făcut să navigăm prin dreptul insulei când a avut loc cutremurul.

— Ghinion pentru voi. Însă a fost mare noroc pentru Creta că astfel de înalte oficialităţi s-au aflat acolo pentru a prelua puterea.

— Presupun că da, a spus Cato precaut.

Până în acel moment, legatul nu-l întrebase ce rang avea, iar centurionul trebuia să-l convingă să-l ajute pe Sempronius înainte ca în mintea lui să se nască întrebarea referitoare la statutul îndoielnic al înălţării lui Cato la poziţia de tribun.

— Sempronius spune că are nevoie de sprijin militar, dar nu precizează ce forţă ar fi necesară. Ştii cumva ce crede el?

— Da, domnule, a spus Cato, respirând adânc. Senatorul, Macro şi Cato analizaseră cu grijă de ce forţe era nevoie pentru ca victoria împotriva răsculaţilor să fie sigură. O legiune, două cohorte de infanterişti auxiliari şi două cohorte de cavalerie, precum şi o escadră de corăbii de război pentru a se asigura transportul şi sprijinirea oricărei operaţiuni de-a lungul coastei.

Petronius a făcut ochii mari, apoi a râs.

— Nu cred că vorbeşti serios. Asta înseamnă aproape jumătate din garnizoana provinciei. Şi oricum suntem strâmtoraţi în privinţa forţelor militare de aici.

— Dar în acest moment nu sunteţi angajaţi în nicio campanie.

— Nu, a recunoscut Petronius.

— Există vreo revoltă ce trebuie ţinută sub control?

— Nu. Dar asta pentru că am suficient de mulţi soldaţi ca să-i ţin la respect pe localnici, dar şi pe arabii din deşert.

— Am înţeles asta, domnule, dar Sempronius va avea nevoie de aceste forţe cât să înăbuşe răscoala sclavilor. Imediat ce Aiax...

— Aiax?

— Conducătorul sclavilor, domnule. Un gladiator. Imediat ce îl zdrobim, forţele se vor putea întoarce în Egipt. Guvernatorul îşi dă cuvântul în această privinţă.

— Asta mă liniştеşte. Petronius a respirat adânc, lăsând impresia că era exasperat. Ascultă, tribun, aş fi fericit să fac tot ce pot pentru a ajuta altă provincie, dar Sempronius îmi cere imposibilul. Am aici două legiuni. A Douăzeci şi Doua se află la Heliopolis. A Treia Cirenaică este dispersată de-a lungul coastei, iar auxiliarii mei asigură garnizoanele din oraşele de pe cuprinsul

deltei. Ar fi nevoie de câteva zile, chiar luni, până să adun o armată atât de mare precum doreşte Sempronius. Până atunci, probabil că răscoala din Creta se va fi stins.

— Mă îndoiesc, a răspuns Cato. Pe zi ce trece devine tot mai puternică. Domnule, îmi dau seama că nu înţelegeţi cât de gravă este situaţia. Sclavii au măcelărit o mie dintre oamenii noştri într-un singur atac. Cum-necum, Aiax a reuşit să alcătuiască o armată din acei sclavi, şi mă tem că are ambiţia de a-i elibera pe toţi robii de pe insulă.

— Atunci, lasă Roma să se ocupe de chestiunea în cauză. Dacă situaţia este atât de gravă, împăratul va trebui să mobilizeze o armată pentru a înăbuşi răscoala.

— Dar nu ar mai fi nevoie să o facă dacă noi acţionăm cât mai curând. După o scurtă pauză, Cato a hotărât să încerce un alt mod de abordare. Domnule, dacă nu-i trimiteţi întăriri lui Sempronius, vom pierde Creta. După cum spuneaţi, va fi nevoie de o armată mare, şi de ani de zile pentru a recuceri insula şi a elimina până şi ultimul cuib de răzvrătiţi. Preţul plătit de împărat pentru asta va fi enorm. Dar ce s-ar întâmpla dacă ar afla că revolta putea fi înfrântă în cazul în care ar fi existat forţe disponibile pentru a se interveni la timp? Chiar dumneavoastră aţi spus că e greu să fii omul împăratului în Egipt. Dacă nu acţionaţi acum, cu siguranţă că-l veţi dezamăgi şi, aşa cum aţi precizat, ştim cu toţii cum s-ar termina asta.

Petronius s-a uitat urât la Cato.

— Mă ameninţi cumva cu şantajul?

— Nu, domnule. Nu va fi nevoie ca eu, ori Sempronius să apelăm la şantaj. Ocazia pierdută va sări în ochi oricui şi, cu tristeţe o spun, mulţimii îi place întotdeauna să găsească pe cineva vinovat ori de câte ori se primesc veşti proaste. Cato a tăcut o clipă, apoi a continuat: Acţionaţi pe dată, şi aţi putea deveni omul care a salvat Creta.

Legatul s-a rezemat de spătar, apoi şi-a încrucişat braţele la piept.

— Dar dacă astfel aş lipsi Egiptul de forţele necesare reprimării unei revolte ce ar putea izbucni aici în absenţa mea, şi imperiul ar pierde această provincie? Cum crezi că ar reacţiona mulţimea la *aşa ceva,* tribun?

— Este o posibilitate foarte îndepărtată, a recunoscut Cato. Dar în prezent domneşte liniştea şi ordinea, din câte am înţeles. E puţin probabil să se întâmple ceva.

— Dar dacă s-ar întâmpla?

— Oricum aţi privi lucrurile, sunteţi un om mort, domnule. Cel mai bun lucru ar fi să salvaţi Creta, şi încă repede, iar apoi oamenii dumneavoastră se vor întoarce la Alexandria.

— Faci ca totul să pară foarte facil.

— Nu fac decât să vă prezint posibilităţile, aşa cum le văd eu, domnule.

Copleşit de gânduri şi ţinându-şi capul plecat şi mâinile împreunate la spate, Petronius s-a ridicat şi s-a plimbat încet în jurul bazinului. Până a revenit la masă, s-a hotărât.

— Eu nu pot părăsi Egiptul. Dacă s-ar întâmpla ceva în absenţa mea, împăratul m-ar mânca de viu. Şi nu sunt pregătit să-ţi încredinţez toate forţele pe care le ceri. De aceea, trebuie să facem un compromis, tribunule. Am aici opt cohorte din Legiunea a Treia, şi cohorte de auxiliari şi de cavalerie la o tabără aflată la douăzeci de mile de oraş. Păstrez două dintre cohortele de legionari în Alexandria, pentru situaţia în care ar trebui să menţin ordinea. În ce priveşte celelalte unităţi, va trebui să deplasez oamenii prin delta Nilului, dar probabil că voi reuşi asta. Iată oferta mea. Şase cohorte de legionari şi câte una de auxiliari şi de cavalerie. La care se adaugă escadra navală. Accepţi asta sau nu primeşti nimic.

Cato a rămas pe gânduri. Oare două mii cinci sute de legionari şi o mie de auxiliari erau de ajuns pentru a-i distruge pe Aiax şi armata lui de sclavi? Nu încăpea nicio îndoială că numărul nu putea înlocui calitatea oamenilor, iar legionarii înarmaţi până în dinţi ar fi croit poteci printre şirurile de sclavi prost echipate. Chiar şi aşa, romanii aveau să fie copleşiţi numeric. Nu avea niciun rost să angajeze o forţă căreia să-i lipsească tăria de a-şi îndeplini misiunea. Pe de altă parte, dacă lovea destul de repede, Sempronius putea obţine o victorie asupra răsculaţilor înainte ca aceştia să se instaleze prea bine în teritoriu. Şi-a dres glasul şi a zis:

— Domnule, aţi făcut o ofertă generoasă. Sunt convins că senatorul Sempronius vă va fi recunoscător în veci.

— Lasă-l pe Sempronius. Eu vreau doar să nu mi-l fac duşman pe Narcissus. Iar acum, dacă am convenit asupra acestei probleme, îţi sugerez să te odihneşti puţin. Fă o baie pe îndelete şi, cu ocazia asta, bărbiereşte-te. Voi da ordin ca forţele să se concentreze la Alexandria. Cred că ofiţerii mei de stat major vor fi

ocupaţi în următoarele zile. Ceea ce nu este rău. Le prinde bine să mai facă puţină mişcare.

— Am înţeles, domnule. Cato s-a simţit de parcă o mare greutate i-ar fi fost ridicată de pe umeri. Vă mulţumesc.

— Nu-mi mulţumi mie. Deocamdată. Nu cred că vreunul dintre noi se poate odihni până când acest gladiator nu este prins şi ţintuit pe cruce.

CAPITOLUL 22

Primul atac împotriva Gortinei a avut loc la doar câteva ore după ce Aiax s-a întors în tabără. Camarazii lui nu-l văzuseră niciodată atât de furios ca în momentul în care a trecut printre gărzile lui personale şi a intrat în ferma pe jumătate ruinată pe care o alesese drept cartier general. Şi-a smuls mantia de pe el şi a azvârlit-o într-o parte, după care s-a repezit la stacana de vin şi la bucăţile de pâine şi brânză ce îi fuseseră pregătite drept masă de seară. Unii dintre oamenii lui făceau orice efort ca să se bucure de cele mai alese mâncăruri pe care reuşiseră să le fure din vilele bogătaşilor, distruse de armata de sclavi. Aiax nu le reproşa asemenea gusturi. După o viaţă de sclavie, aveau tot dreptul să guste libertatea în toate formele ei. El prefera mâncarea simplă, una care să-i hrănească trupul, fără a-l răzgâia, şi nu făcea niciun secret din simplitatea meselor lui, ştiind că acest lucru îl va apropia şi mai mult de cei care îl urmau.

S-a silit să se aşeze la masă şi să-şi toarne o cupă de vin. A băut-o cu un gest hotărât, apoi şi-a mai turnat una şi a înmuiat pâinea, după care a mestecat încet, privind în tot acest timp la zidul crăpat din faţa lui. Proprietarul fermei fusese un om înstărit, dar cu gusturi nu tocmai la înălţime. Pereţii încăperii, acum sala lui de mese, fuseseră împodobiţi cu o pictură murală înfăţişând o orgie bacanală. Exact în faţa lui Aiax se afla imaginea unei perechi de gladiatori, un secutor[8] ca şi Aiax, care stătea ghemuit cu precauţie, în timp ce înfrunta un retiarius care mânuia o plasă. În jurul lor erau oaspeţii care beau, se îndopau şi hohoteau, în vreme ce îi îndemnau pe gladiatori să lupte. Una dintre femei, foarte machiată, ţinea în mână penisul unui bărbat şi urmărea lupta cu o expresie ce îi trăda excitarea. În mijlocul petrecerii se afla gazda, un bărbat gras, aproape chel, purtând o coroană din frunze ce îi stătea şui pe chelia lucioasă, şi ţinând ridicată în aer o cupă gata să dea pe dinafară.

— Ticăloşii! a urlat Aiax, înşfăcând cupa şi zvârlind-o cu toată puterea de perete. Cupa s-a făcut fărâme, împrăştiind cioburi de

[8] Gladiator în armură, înarmat cu o sabie scurtă sau pumnal şi instruit să lupte împotriva unui retiarius, un gladiator cu armură uşoară şi înarmat cu un trident şi o plasă (n. tr.).

lut ars şi stropi de vin în toate direcţiile. Pictura murală a fost instantaneu acoperită de lichidul întunecat, care s-a scurs, astfel că imaginea părea că se mişcă sub pelicula roşiatică. În timp ce privea cu ochi mari, înfiorători, inima lui Aiax bătea nebuneşte. În spatele lui s-a auzit un scârţâit, semn că uşa se mişcase în ţâţâni.

— Generale. Ai păţit ceva? a întrebat Chilo, cu glas ce-i trăda îngrijorarea. A urmat o pauză, ceea ce însemna că omul văzuse cioburile şi vinul scurs pe perete. Generale?

Aiax a rămas un moment nemişcat, străduindu-se să-şi controleze furia clocotitoare. Amintirea zilelor trăite ca sclav rămăsese ca o rană deschisă şi, dincolo de toate jignirile şi durerile trăite, se profila imaginea centurionului Macro, unul dintre cei care se făceau vinovaţi de crucificarea tatălui său şi de vânzarea lui ca sclav. Macro, dar şi celălalt ofiţer, înalt şi slab, cam de vârsta lui, plus legatul care îi comandase, Vespasian. Chiar dacă ceilalţi erau probabil departe, de neatins, slujind în alte părţi ale acelui blestemat imperiu al Romei, Macro era aproape şi se afla la mila lui. Aiax a murmurat un jurământ către fiecare zeu pe care îl socotea sacru că îşi va răzbuna tatăl. Că îi va pedepsi pe toţi cei vinovaţi şi că va avea grijă ca centurionul să îndure toate suferinţele posibile înainte de a i se îngădui să moară.

Chilo a tuşit.

— Generale? Te pot ajuta cu ceva?

Aiax a inspirat adânc şi s-a întors. Chilo comanda cei mai buni oameni ai armatei de sclavi. Aceştia fuseseră echipaţi cu cele mai bune armuri şi arme capturate.

— Da. Adună-ţi oamenii. Să se strângă în formaţii. Din câte ţin minte, avem câteva scări de asalt.

— Da, generale, câteva, dar sunt desfăcute în bucăţi, şi vor trebui legate bine înainte de a le folosi pe zidurile Gortinei.

— Atunci, îngrijeşte-te de asta. Imediat. Vom ataca de îndată ce pregăteşti scările.

— Atacăm?

Chilo nu şi-a putut ascunde uimirea. Caracterul lui deschis fusese unul dintre motivele pentru care Aiax îl alesese drept apropiatul lui. Nu era în stare să ascundă nimic faţă de generalul său, mai ales orice semn de îndoială sau trădare.

— Generale, dar oamenii au mărşăluit aproape întreaga zi. Acum se pregătesc să se odihnească peste noapte.

— Îmi pare rău pentru ei. Pe de altă parte, romanii au văzut că ne aşezăm tabăra. Nu s-ar aştepta să-i atacăm atât de curând după

ce am sosit. Iată de ce trebuie să o facem. Să-i luăm pe nepregătite. Aiax a rămas un moment pe gânduri, apoi a continuat: O să atacăm secţiunea cea mai apropiată de poarta principală. A fost reparată, dar pare slăbită, şi nici nu au reuşit să o înalţe până la nivelul maxim al zidului. Da. Profitând de întuneric, vom ataca în porţiunea aceea, a concluzionat, dând din cap ca pentru sine.

Coifurile lucitoare ale santinelelor se vedeau limpede în lumina flăcărilor care licăreau de-a lungul zidului când Aiax a ridicat brusc mâna în aer, comandând astfel coloanei din spatele său să se oprească. Chilo a repetat gestul, iar oamenii s-au oprit, rămânând nemişcaţi şi muţi ca nişte umbre. Aiax le ordonase să-şi lase orice piesă inutilă de echipament în tabără, precum şi orice lucru care ar fi putut scoate zgomot. La vreo jumătate de milă în urmă, grupul mult mai mare de războinici conduşi de Kharim stătea pregătit să lanseze o şarjă dacă se crea vreo breşă, ori dacă se cucerea poarta. Oamenii lui erau dotaţi cu diverse arme şi nu aveau mijloace de protecţie. Însă îşi simţeau inimile pline de hotărârea de a se arunca asupra duşmanului dacă le surâdea şansa.

Războinicii lui Chilo erau desculţi şi purtau armuri din zale şi coifuri. Aveau scuturi şi suliţe, dar şi pumnale, pe care le ţineau în centurile de la brâu. Aiax a fluturat din mână şi oamenii şi-au lăsat scuturile la pământ şi s-au ghemuit în spatele lor. Apoi el şi-a coborât scutul şi suliţa, pe care le-a aşezat pe pământ, apoi şi-a scos coiful, ordonându-i încet lui Chilo să îi urmeze exemplul.

După aceea, i-a făcut semn lui Chilo să-l însoţească şi s-au strecurat împreună spre zidul aflat la doar o sută de paşi depărtare. Rămăseseră ghemuiţi şi se deplasau încet către lumina aruncată de torţele de pe zid. Poarta fortificată se înălţa în dreapta lor, iar pe turnul scund de deasupra ei, flăcările unui grătar cu jăratic îşi aruncau lumina spre cerul întunecat, azvârlind din când în când mici vârtejuri de scântei care licăreau o clipă, apoi dispăreau. Aiax dorea să se apropie cât mai mult de zid ca să vadă locul în care secţiunea reconstruită părea mai slabă. Dacă reuşeau să spargă zidul şi să pătrundă în oraş, atunci poarta fortificată putea fi cucerită imediat, iar porţile rămâneau deschise pentru Kharim şi oamenii lui, care aveau să desăvârşească atacul. Aiax tocmai se pregătea să se furişeze înainte pentru a inspecta mai îndeaproape zona, când Chilo l-a prins brusc de braţ şi l-a oprit.

— Ce s-a întâmplat? a şuierat Aiax privind furios în jur.

— Uite acolo.

Chilo i-a dat drumul la braţ şi a arătat în iarbă, la ceva mai mult de jumătate de metru în faţă. La început, Aiax nu a văzut nimic neobişnuit, dar apoi a zărit mica ţepuşă, nefiresc de dreaptă şi de diferită faţă de firele de iarbă care o înconjurau. A întins mâna cu precauţie şi a pipăit obiectul. Metal rece. L-a ridicat şi l-a apropiat de ochi pentru a-l vedea mai bine. Ţinea obiectul de una dintre cele patru ţepuşe, fiecare având lungimea unui deget şi capătul ascuţit.

— Foarte şireţi amicii noştri romani, a şoptit el. Au presărat căile de acces cu aceste... lucruri. Ele ar stânjeni mult un atac.

S-a uitat încă o dată la gheară şi a aruncat-o.

— Trebuie să curăţăm drumul înainte de a aduce oamenii la atac.

Chilo a dat aprobator din cap, apoi, încordându-şi auzul, a îngheţat brusc. A întors capul şi a arătat spre dreapta.

— Acolo.

Aiax a privit printre gene în direcţia indicată şi a văzut o siluetă întunecată retrăgându-se din faţa lor, ghemuită asupra unui coş de răchită din care a scos un obiect şi l-a aruncat într-o parte.

— Generale, să aşteptăm până când pleacă?

— Nu. S-ar putea să ne vadă, ori să se întoarcă încoace. Aşteaptă aici, a ordonat el şi, scoţându-şi pumnalul, s-a ridicat pe jumătate şi a pornit într-un arc de cerc spre dreapta.

Soldatul inamic şi-a continuat activitatea, oprindu-se când şi când ca să ridice capul şi să privească scurt spre tabăra răsculaţilor, momente în care Aiax rămânea nemişcat până când romanul se apuca din nou de treabă, şi abia apoi înainta. După ce s-a furişat în spatele omului, Aiax s-a apropiat pas cu pas; apoi, strângând bine mânerul pumnalului între degete, a ţâşnit înainte, alergând ultimul metru. Romanul a auzit foşnetul ierbii şi a aruncat o privire peste umăr exact în momentul în care Aiax s-a aruncat asupra lui, trântindu-l la pământ. I-a pus o mână peste gură, apoi i-a ţintuit capul pe pământ, aproape acoperindu-l cu totul pe romanul care avea o statură mai fragilă, şi i-a pus vârful lamei sub bărbie. În lumina slabă a torţelor, a văzut că inamicul era bătrân şi slab, un veteran auxiliar, aflat spre sfârşitul carierei militare.

— Dacă faci vreo mişcare sau scoţi vreun sunet, eşti mort. Apoi i-a apăsat lama pumnalului pe gât pentru ca omul să priceapă pericolul ce îl păştea. Ai înţeles?

Privindu-l cu ochi dilataţi de groază, bărbatul a dat din cap. A tresărit când vârful i-a înţepat pielea.

— Bine, a şoptit Aiax, apoi a ridicat încet palma de pe gura omului. Eşti singur aici?

— Nu. Dar nu mă ucide.

— Vei rămâne în viaţă dacă îmi răspunzi cinstit. Aiax a retras puţin vârful pumnalului. Ia zi, câţi sunteţi aici?

— Patru. Suntem patru. Doi de cealaltă parte a porţii fortificate şi unul care merge în direcţie opusă.

— Are să se întoarcă pe aici?

Romanul a rămas puţin pe gânduri şi a clătinat din cap.

— Încă nu. Are mai mult teren de acoperit.

Aiax a făcut semn cu capul către coşul pe care îl târa soldatul după sine.

— Lucrurile acelea, pe care le presari pe pământ.

— Ghearele de cioară?

Aiax a schiţat un zâmbet – deci aşa se chemau.

— Da, ghearele. La ce distanţă le-ai împrăştiat?

— Vreo trei, patru metri şi ceva.

— Am înţeles.

Brusc, Aiax şi-a coborât mâna şi a vârât pumnalul adânc în beregata omului, făcând lama să-i pătrundă în ţeastă, apoi răsucind-o spre stânga şi spre dreapta străpungându-i creierul. Soldatul a avut câteva spasme violente, dar nu a scos niciun sunet, ci doar un icnet uşor, după care a rămas nemişcat. Aiax a ridicat palma de pe gura lui şi a scos pumnalul, moment în care a simţit un val de sânge cald revărsându-i-se peste pumn. S-a desprins de cadavru şi a şters lama pumnalului de tunica soldatului, după care a vârât arma în teaca de la centură şi s-a îndreptat către Chilo.

— Mai este unul, spre stânga, a spus el şi a îngenuncheat. Trimite un om de-al tău ca să se ocupe de el. Apoi, noi doi trebuie să curăţăm drumul până la zid.

Aiax s-a strecurat înapoi şi a luat suliţele de la patru oameni, după care s-a întors la prima gheară de cioară. A înfipt două suliţe în pământ la depărtare de şase metri, iar apoi s-a lăsat pe genunchi şi coate şi a scotocit prin iarbă până a dat de o altă gheară. A aruncat-o într-o parte şi a înaintat până a găsit-o pe următoarea, procedând la fel. Chilo i s-a alăturat în partea stângă, însoţit de un alt om, şi au înaintat toţi trei prin iarbă, către zid. Ajunseseră să cureţe cam jumătate din distanţă, când au auzit un strigăt înfundat din stânga lor, ceea ce i-a făcut să îngheţe şi să

privească spre oraş, pentru a vedea dacă se dăduse cumva alarma. Aiax le-a urmărit pe santinelele cele mai apropiate, însă acestea păreau să nu fi auzit zgomotul şi au continuat să patruleze de-a lungul zidului, în perimetrul ce li se încredinţase.

— Înapoi la treabă, a şoptit Aiax, înaintând prin iarbă şi pipăind cu atenţie pentru a descoperi următoarea ţepuşă. A respirat uşurat la gândul că nu se dăduse alarma. În acel moment a răsunat un strigăt de undeva de-a lungul zidului, reluat apoi de o santinelă după alta, iar apoi ţipătul strident al unui corn a străpuns aerul răcoros al nopţii. Aiax a sărit în picioare şi a fugit spre tabără să-şi ia scutul şi suliţa. A arătat cu vârful acesteia spre zid şi a răcnit spre oamenii lui Chilo.

— Atacaţi! Atacaţi şi arătaţi-le ticăloşilor cum ştiu sclavii să moară!

Chilo a pornit în goană spre el.

— Nu am terminat de scos ghearele! Generale, trebuie să-i opreşti!

Era prea târziu. Echipele cu scări de asalt au apărut în goană din întuneric. Aiax a făcut semn către suliţe.

— Mergeţi printre ele. Îndreptaţi-vă direct spre perete!

Oamenii au fugit aşa cum li s-a spus, cărând sub braţ scările încropite în grabă, şi au traversat zona de centură a sistemului de apărare al romanilor. Toţi au trecut prin acea porţiune în siguranţă, cu excepţia unui sclav din ultima echipă, care a scos brusc un ţipăt de durere, a dat drumul scării şi s-a prăbuşit la pământ, urlând şi trăgându-şi ţepuşa din talpă. Aiax nu l-a luat în seamă şi a gonit în urma grupurilor purtătoare de scări, îndreptându-se spre zid. În spatele lui veneau ceilalţi răzvrătiţi, comandaţi de Chilo, care îi îndruma să meargă printre suliţe.

Ajunşi faţă în faţă, apărătorii arătau spre răsculaţi şi strigau din răsputeri, dând alarma. Pe meterezele de deasupra porţii fortificate au apărut alţi şi alţi romani, apoi s-au văzut flăcări mari şi un morman de cârpe îmbibate în ulei a zburat rostogolindu-se peste parapet, scoţând un vâjâit când, în cădere, pălălăile s-au înteţit spre şanţul de apărare. În lumina flăcărilor puternice, grupurile cu scări au fost observate cu uşurinţă, iar santinelele au început să-şi pregătească suliţele, gata să le arunce în siluetele care veneau puhoi din noapte. Ţipetele sfredelitoare ale trompetei fuseseră preluate de altele, în tot oraşul şi până pe acropolă, iar Aiax şi-a dat seama că din acel moment timpul îi era potrivnic.

A ajuns la şanţ şi s-a oprit la marginea lui, făcând semn echipelor cu scări să înainteze.

— Treceţi! Cât de repede puteţi!

Primul dintre cei patru care duceau scara s-a împiedicat şi a alunecat pe pantă, ajungând în şanţ, dar a traversat fundul gropii şi a început să escaladeze malul celălalt, folosindu-se de mâna liberă ca să se agaţe de smocuri de iarbă sau de rădăcini dezgolite. Capul unei suliţe s-a înfipt în pământ alături de Aiax, care a ridicat instinctiv scutul şi s-a ghemuit, încercând să vadă de unde venea primejdia. De-a lungul coamei zidului îşi făceau apariţia tot mai mulţi soldaţi, iar Aiax a simţit prima împunsătură lăuntrică de nelinişte în legătură cu soarta atacului. Trebuise oare să rişte? Era vorba mai mult de dorinţa lui de a-l găsi şi a-l ucide pe centurion decât de încercarea de a-şi lua duşmanii prin surprindere?

Celelalte grupuri cu scări au trecut în goană pe lângă el, căţărându-se pe peretele abrupt al şanţului şi traversându-l, după care s-au îndreptat spre baza zidului pentru a le propti de el. De deasupra au căzut alte şi alte fascine de vreascuri aprinse, iar flăcările stârnite de ele au luminat oameni şi scări deopotrivă într-o nuanţă oranj, fantomatică. Răzvrătiţii deveniseră acum ţinte uşoare, iar Aiax l-a văzut pe primul său om prăbuşindu-se, străpuns de o lance care i-a pătruns prin spate şi i-a ieşit tocmai printr-un picior. Omul a slăbit strânsoarea scării şi a căzut într-o parte, suferind dureri cumplite. Mâinile lui s-au prins în jurul băţului armei şi au încercat fără vlagă să îl extragă, dar asta nu a făcut decât să-i provoace dureri şi mai mari care l-au silit să urle. Un al doilea sclav a fost ucis sub prima scară, când un bolovan i-a strivit capul.

Prin dreptul lui Aiax au trecut puhoi şi restul oamenilor lui Chilo, care au năpădit şanţul şi au urcat pe malul celălalt, îndreptându-se spre scările ţinute pe loc de camarazii lor. Acum, de pe zid erau aruncate mult mai multe proiectile, iar ele îşi nimereau aproape sigur ţintele în valul de răsculaţi ce goneau spre zid.

— Continuaţi să atacaţi! a răcnit Aiax. Urcaţi scările!

Ţâşnind înainte, generalul s-a alăturat puhoiului care se străduia să traverseze şanţul. Dintr-odată, scutul ridicat i-a fost împins înapoi, lovindu-l, când un cadavru căzut de sus s-a izbit de el. Şi-a azvârlit toată greutatea într-o parte, păstrându-şi piciorul de sprijin încordat pentru a-şi menţine echilibrul, apoi a împins brusc braţele înainte ca să înlăture trupul inert al omului. A

continuat, scrâşnind din dinţi la un moment dat, când o piatră i-a spart un colţ al scutului. Apoi, cu inima bătându-i nebuneşte, a ajuns la poalele zidului.

— Dă-te la o parte! i-a strigat unui sclav care tocmai se pregătea să pună piciorul pe prima treaptă. Un altul era în faţa lui, ajuns deja pe la jumătatea scării. De o parte şi de alta, alţi oameni ajunseseră la scări şi începuseră să urce spre coama zidului. Aiax şi-a trecut suliţa în mâna cu care ţinea scutul, s-a prins cu mâna liberă şi a început să urce treptele una câte una. Privirea i-a căzut asupra pietrelor aşezate la întâmplare, fără mortar, şi a blestemat faptul că armata lui nu avea maşini de asediu de niciun fel. Şi-a imaginat o catapultă sau un berbec acoperit, arma care ar fi pus la pământ zidul reparat în pripă. De deasupra s-au auzit răcnete, semn că romanii îşi dăduseră seama de pericolul pe care îl prezentau atacatorii care escaladau. Aruncând o privire în sus, a văzut formele neclare ale capetelor soldaţilor aplecaţi peste parapet, apoi a urmat un bufnet când un alt bolovan a ricoşat din scutul lui.

— Luaţi-i la ţintă pe cei de pe zid! a strigat Aiax. Folosiţi pietre! Bolovani! Tot ce aruncă ei în noi!

Unii dintre rebeli s-au aplecat să culeagă ceea ce puteau găsi folositor şi au aruncat în sus, spre duşmani, făcându-i pe unii dintre ei să se retragă. O parte dintre proiectile au căzut înapoi la pământ, însă fără să provoace victime, pentru că au ricoşat din armurile însuşite de la cadavrele soldaţilor lui Marcellus. Sclavul din faţa lui Aiax a ajuns pe ultima treaptă a scării rezemate de parapet. Şi-a trecut un picior peste el şi a dispărut, iar Aiax a urcat pe locul în care se aflase omul cu câteva clipe mai devreme. Inima în bătea năvalnic în piept şi trăia o senzaţie cumplită de vulnerabilitate, dar şi de teamă, mai puternică decât neliniştea şi încordarea pe care le simţise vreodată în arenă ori în orice alte bătălii pe care le purtase. Cu mâna dreaptă a pipăit blocul de piatră nefasonată până când a atins marginea cu degetele. Punând mâna peste parapet, s-a prins de partea interioară a zidului şi s-a tras în sus, trecându-şi piciorul peste el. Cu toate că se prinsese bine cu mâna şi cu piciorul, a trebuit să mai facă un efort destul de mare pentru a-şi ridica trupul, îngreunat de armură şi suliţă, peste parapet şi apoi pe zid.

A aterizat cu agilitate pe ambele picioare şi imediat şi-a trecut suliţa în mâna dreaptă, adăpostindu-se înapoia scutului. S-a ridicat, aruncând priviri în ambele părţi. Bărbatul care urcase

înaintea lui lupta în dreapta, apărând cu disperare poziţia pe care o cucerise în dreptul scării. Aiax s-a întors în cealaltă parte şi a văzut o secţiune de romani împungând în jos cu suliţele şi totodată chinuindu-se să desprindă scările pe care alţii încercau să le îndepărteze, împingându-le de lângă ziduri. Din fericire, aceştia erau concentraţi asupra ameninţării imediate din faţa lor şi nu îl observaseră. Jos, în oraş, a văzut zeci de duşmani gonind pe străzile laterale spre baza porţii fortificate şi îndreptându-se spre trepte, pentru a veni în sprijinul camarazilor şi a-i înfrunta pe răsculaţi.

Aiax a ridicat suliţa deasupra capului, ţinând vârful rezemat pe marginea scutului şi a înaintat spre apărători. Dintr-o privire rapidă aruncată peste umăr a observat că un alt om de-al său ajunsese pe zid.

— Urmează-mă, i-a ordonat el, şi a înaintat de-a lungul pasarelei înguste.

S-a apropiat până la trei metri de un roman fără ca acesta să bage de seamă. Bărbatul abia a avut timp să se răsucească, şi gladiatorul s-a repezit la el, lovind cu suliţa. Vârful de fier al armei a străpuns mâna ridicată în efortul de a devia lovitura, apoi a pătruns în gâtul omului, sfârtecându-i traheea şi şira spinării, după care a ieşit prin ceafă. Aiax a împins scutul în faţă, azvârlind cadavrul deoparte şi a smuls suliţa, reuşind să o elibereze, după care şi-a ales următorul adversar. Un optio masiv, care tocmai reuşise să răstoarne o scară, s-a întors spre Aiax şi, văzându-l, şi-a scos sabia din teacă, ridicând în acelaşi timp scutul.

Preţ de o clipă, cei doi bărbaţi s-au măsurat din ochi. Aiax şi-a dat seama pe dată că optio era un luptător experimentat şi redutabil. Stătea bine echilibrat pe picioare şi se ghemuise puţin, poziţie din care putea declanşa un atac puternic în momentul în care ar fi întrevăzut vreo şansă favorabilă.

Ridicând puţin suliţa, Aiax a mimat o lovitură spre faţa ofiţerului, iar omul a parat-o cu uşurinţă, după care şi-a reluat poziţia. Apoi, cu un strigăt, s-a repezit brusc în faţă, împungând cu vârful sabiei spre vintrele lui Aiax. Gladiatorul şi-a coborât scutul reuşind să devieze lovitura şi, în aceeaşi secundă, a lovit cu suliţa, înainte ca duşmanul să se poată apăra. Însă acel optio era surprinzător de agil pentru statura lui, şi s-a aplecat, evitând lovitura. Aiax s-a retras un pas şi a riscat o scurtă privire în urmă, pentru a vedea cum se desfăşura bătălia. Dincolo de secţia din faţa lui, alţi şi alţi sclavi se răspândeau de-a lungul zidului. Dedesubt,

pe străzi, inamicii se îndreptau cu zecile spre treptele care duceau spre scena de luptă. Aiax şi-a dat seama că nu avea prea mult timp la dispoziţie. Dacă răzvrătiţii nu reuşeau să aducă sus suficient de mulţi oameni, pentru a-i copleşi numeric pe apărători, asaltul nu putea avea sorţi de izbândă.

Optio şi-a lovit sabia de marginea scutului şi a rânjit.

— Te-ai liniştit, da?

Aiax nu şi-a putut reţine un hohot de râs. O asemenea provocare era până şi sub demnitatea celui mai neexperimentat gladiator. A pornit din nou înainte, hotărât să-l doboare pe ofiţer şi să croiască drum pentru Chilo şi oamenii lui. Omul a ridicat scutul, pregătit să pareze următoarea lovitură de suliţă. Aiax s-a prefăcut că loveşte sus, silindu-l pe roman să ridice şi mai mult scutul, apoi s-a lăsat pe un genunchi, înclinând marginea scutului şi lovindu-l cu el în fluierul piciorului ţinut înainte. Imediat după lovitură s-a auzit un pocnet sec iar ofiţerul s-a prăbuşit, urlând de durere şi de furie. Aiax s-a redresat, ridicându-se deasupra victimei sale şi a lovit direct, împungându-l pe om la subsuoară, iar suliţa a trecut printre coaste, pătrunzându-i în piept. A pus piciorul pe abdomenul lui, după care a smuls arma, eliberând-o, şi apoi a păşit peste cadavru. După moartea acelui optio, ceilalţi romani s-au retras, îngrămădindu-se spre primii dintre camarazii lor care urcaseră pe zid pentru a le veni în ajutor.

Gladiatorul a privit peste umăr. Acum, pe zid se aflau mai mult de zece oameni de-ai săi, împreună cu Chilo. Cum trei dintre ei veneau în fugă de-a lungul pasarelei, Aiax s-a lipit de parapet pentru a-i lăsa să treacă.

— Hărţuiţi-i! a ordonat el. Nu-i lăsaţi să vă respingă. S-a retras câţiva paşi, apoi s-a întors grăbit spre Chilo şi a arătat cu braţul spre poarta fortificată. Pe acolo! Pune-ţi oamenii să se îndrepte într-acolo. Trebuie să cucerim poarta, şi încă repede!

Chilo a încuviinţat din cap şi a strigat către luptătorii săi:

— Urmaţi-mă!

Împreună cu câţiva dintre camarazii lui, Chilo a alergat pe zid spre uşa deschisă care ducea dinspre pasarelă spre poarta fortificată. Se afla la doar o lungime de suliţă de acea uşă, când un roman a intrat, apoi s-a oprit de uimire când i-a văzut pe răsculaţi năpustindu-se asupra lui. În clipa următoare, Chilo s-a izbit de el şi amândoi s-au prăbuşit înapoi pe uşă, ajungând în interiorul porţii. Rebelii s-au îngrămădit înapoia lui, iar strigătele şi zgomotele provocate de ciocnirea dintre scuturi şi săbii au ajuns până la Aiax.

Gladiatorul îşi trecuse deja suliţa însângerată în mâna cu care ţinea scutul şi cu mâna rămasă liberă l-a ajutat pe un om de-al său să treacă peste coama zidului, apoi l-a împins spre poartă.

— Du-te!

În timp ce aştepta să apară următorul sclav, Aiax s-a uitat în urmă, de-a lungul zidului şi a constatat că doar două scări mai rămăseseră în picioare. Pe străzi, zgomotul făcut de ghetele ghintuite era aproape asurzitor iar tot mai mulţi romani se năpusteau spre secţiunea primejduită a sistemului de apărare, şi atunci şi-a dat seama că nu avea cum să aducă mai mulţi oameni de-ai săi pe zid pentru a păstra poziţia cucerită. Deja unul dintre cei trei sclavi care aveau misiunea de a păstra pasarela ceva mai departe în faţa lui căzuse şi stătea ghemuit, pentru că se alesese cu o rană în vintre. Camarazii lui erau siliţi să bată în retragere, iar un moment mai târziu, rănitul murea, ucis de primul roman care a păşit peste el.

Peste coama zidului a apărut un alt sclav, iar Aiax l-a prins de braţ.

— Vino cu mine!

S-a năpustit în faţă pentru a-i ajuta pe doi confraţi care se confruntau cu o forţă imposibil de stăvilit. Poate că patru sclavi ar fi reuşit să oprească năvala duşmanilor măcar cât Chilo să poată cuceri poarta. Rezistau cu greu, ţinând scuturile îndreptate spre romani şi împungând pe deasupra lor cu suliţele. Încă un apărător a căzut, ţinându-se de gât şi prăbuşindu-se în gol peste coama zidului. Apoi duşmanii s-au apropiat şi mai mult, stând scut contra scut, gemând în efortul de a-i împinge pe rebeli înapoi. Pas cu pas, Aiax şi ceilalţi s-au văzut siliţi să cedeze teren, retrăgându-se până dincolo de capătul celeilalte scări rămase în picioare. Apoi, unul dintre oamenii lui s-a năruit, lovit de lama unei săbii scurte care se strecurase printr-un spaţiu gol apărut între scuturi. În urma lui, a auzit zgomotul luptei încrâncenate ce venea dinspre poarta fortificată, apoi a răsunat glasul lui Chilo, care le ordona subordonaţilor să se retragă.

— Nu! a răcnit Aiax din rărunchi. Chilo! Mai rezistă!

Însă glasul lui a fost acoperit de un altul, care a bubuit prin noapte – glasul unui ofiţer roman:

— Ucideţi-i pe ticăloşi! Doborâţi-i! Haideţi, băieţi, după mine!

Aiax a simţit un ghiont în umăr când unul dintre oamenii săi, care urcase în cele din urmă pe scară, se alătura luptei disperate. L-a lăsat să-şi ocupe poziţia de luptă şi s-a întors să vadă care era

situaţia în zona unde se afla Chilo. În străfundul fiinţei lui, a simţit o senzaţie de rău la vederea unui nou val de romani care îi împingeau deja pe răsculaţi afară pe poarta fortificată, silindu-i să se retragă spre singura scară rămasă. Lupta fusese pierdută, şi-a dat Aiax seama imediat, şi în aceeaşi clipă a înţeles că trebuia să facă tot posibilul pentru a-şi salva oamenii.

S-a aplecat peste zid şi a strigat:

— Înapoi! Coborâţi de pe scară!

Chipurile sclavilor de dedesubt erau pe jumătate vizibile în lumina scăzută a mănunchiurilor de nuiele aprinse, iar privirile lor disperate l-au împuns în inimă ca nişte cuţite, dar nu putea face altceva.

— Retrăgeţi-vă, cum am ordonat! Imediat!

Primul dintre ei s-a întors şi s-a retras spre şanţ.

— Generale! a spus Chilo, apropiindu-se de el, gâfâind şi cu faţa stropită de sânge. Coboară tu primul, l-a îndemnat, făcând semn din cap către singura scară proptită de zid.

Preţ de o fracţiune de secundă, Aiax s-a simţit ispitit să refuze, apoi a gândit logic. Atacul dăduse greş, iar oamenii aveau nevoie de el viu.

— Bine. Dar tu şi ceilalţi să coborâţi cât de repede puteţi.

— Am înţeles, generale.

Aiax s-a răsucit peste parapet şi a pipăit cu picioarele desculţe, căutând treapta cea mai de sus. Şi-a lăsat suliţa să cadă la pământ şi a început să coboare. Imediat ce a ajuns jos, primul dintre oamenii lui Chilo a apărut lângă el.

— Nu-i lăsaţi să se îndepărteze! a strigat ofiţerul roman, acoperind hărmălaia provocată de lupta ce se dădea pe zid, iar la auzul vocii respective Aiax a simţit că i se strânge inima. A ridicat privirea şi a rostit printre dinţii încleştaţi:

— Macro...

Unul câte unul, atacatorii au coborât scara şi au trecut dincolo de şanţ. Din partea cealaltă se auzeau strigăte de durere şi stupefacţie, iar Aiax şi-a dat seama că, în graba lor de a se îndepărta de zid, unii dintre sclavi nimeriseră în zona presărată cu gheare de cioară.

— Tu eşti ultimul? l-a întrebat pe Chilo, când bărbatul a aterizat greoi lângă el.

— Mai sunt doi oameni sus.

Nu se mai putea face nimic pentru ei, aşa că Aiax l-a bătut pe umăr pe Chilo.

— Să mergem.

S-au întors şi au alergat spre şanţ, în timp ce dinspre zid s-a auzit zgomotul unei confruntări ce părea finală. Apoi a răsunat un glas bubuitor:

— Aiax!

Şovăind, a privit în urmă. În lumina unei torţe care ardea la mică distanţă de-a lungul zidului, l-a văzut pe centurionul roman. În mâna dreaptă, trasă spre spate, ţinea o suliţă aţintită spre conducătorul răsculaţilor. Apoi, cu un geamăt de efort, a aruncat arma în jos. Luase ţinta cu mare precizie, iar suliţa întunecată zbura spre Aiax. Până să poată reacţiona, cineva l-a izbit, doborându-l într-o parte, iar suliţa a lovit cu un sunet asemănător celui făcut de un drug ce este bătut în nisipul ud, şi apoi s-a auzit un geamăt exploziv. Reflexele de gladiator ale lui Aiax l-au ajutat, sugerându-i să se rostogolească înapoi şi să rămână ghemuit. La picioarele lui zăcea Chilo, holbându-se spre cer şi gâfâind, în vreme ce băţul suliţei îl ţintuia la pământ, după ce îi străpunsese stomacul.

— Generale, fugi, a reuşit el să spună printre gemete.

Aiax a apucat băţul suliţei şi l-a smuls din trupul lui Chilo. Apoi l-a apucat şi, ridicându-l în spate, a coborât panta şanţului, după care a urcat celălalt perete şi a ajuns dincolo. De pe zid s-au auzit alte strigăte:

— Nu staţi degeaba, ticăloşi adormiţi! Loviţi-l!

O altă suliţă a izbit pământul aproape de Aiax, care se zbătea să treacă de marginea şanţului. Alte câteva au urmat cât el urca împleticindu-se, uitându-se cât putea de atent spre pământ, ca să nu calce pe vreo gheară de cioară. Imediat ce a fost sigur că se strecurase printre acele arme perfide şi că a ajuns dincolo de raza de acţiune a suliţelor, s-a lăsat la pământ şi l-a depus pe Chilo pe iarbă. Rănitul s-a rostogolit pe spate cu un ţipăt de durere şi şi-a adus o mână spre rană.

— Vai... la naiba, ce doare... a murmurat el.

Aiax a văzut câţiva sclavi în apropiere şi a strigat:

— Veniţi aici, imediat!

Cu toate că au recunoscut glasul generalului lor, oamenii au şovăit o clipă, după care au ascultat ordinul. Aiax a făcut semn către Chilo, care se chircise de durere.

— Duceţi-l la cartierul meu general şi trimiteţi după Kharim. Aţi înţeles? Atunci plecaţi imediat!

Oamenii l-au luat pe Chilo şi au dispărut în noapte. Inima lui Aiax încă bătea puternic după eforturile făcute, astfel că, după ce s-a ridicat în picioare, a continuat să respire greu cât a privit ţintă spre zid. Creasta centurionului se vedea limpede între capetele celor aflaţi dincolo de metereze. S-au auzit un fluierat în derâdere, apoi strigăte dispreţuitoare, iar Aiax s-a văzut silit să scuipe pentru a-şi drege glasul.

— Macro! Şi-a dus o mână pâlnie la gură şi a strigat din nou: Macro! După ce voi cuceri oraşul, o să-ţi scot inima din piept cu mâna mea! Îţi jur!

CAPITOLUL 23

— Fir-ar să fie!

Macro a lovit cu pumnul în parapet şi s-a crispat când durerea s-a propagat în susul braţului. Cu siguranţă că suliţa lui l-ar fi ucis sau l-ar fi scos cu totul din luptă pe Aiax dacă în calea ei nu s-ar fi interpus celălalt bărbat, fir-ar el să fie. Centurionul nu avea nicio îndoială că, dacă Aiax ar fi fost scos din luptă, moralul rebelilor s-ar fi prăbuşit. Chiar dacă ar fi apărut alt conducător care să salveze răscoala, pierderea lui Aiax le-ar fi oferit apărătorilor cel puţin câteva zile de amânare. S-a întors cu spatele spre sclavii care se retrăgeau şi a examinat atent scena din jurul lui. O mulţime de cadavre zăceau de-a lungul pasarelei, iar o parte a parapetului fusese smulsă de duşmanii care veniseră peste zid. Situaţia fusese pe muchie de cuţit. Străjerii din momentul atacului făceau parte din unităţile alcătuite din populaţia oraşului. Ei fuseseră comandaţi de câţiva optio şi centurioni numiţi dintre ofiţerii cohortei de auxiliari. Dacă aceşti ofiţeri nu ar fi existat, oamenii de rând ar fi fugit care încotro.

— Flaccus! a strigat Macro, arătând spre cel mai apropiat centurion.

— Ordonaţi, domnule!

— Eliberează pasarela. Dă ordin ca morţii noştri să fie duşi la groapa comună.

— Am înţeles, domnule, a spus Flaccus. După o clipă de tăcere, a întrebat: Dar ce facem cu celelalte cadavre?

Macro a făcut semn cu degetul mare peste zid.

— Le-am putea lăsa la vedere, ca răsculaţii să le aibă tot timpul sub ochi. Probabil că asta le-ar mai înfrâna elanul.

— Am înţeles, domnule.

Lăsându-i pe Flaccus şi pe oamenii lui să execute ordinul, Macro a coborât spre stradă şi s-a îndreptat de-a lungul zidului până la următorul turn. Fusese inspirat că, imediat după ce armata răsculaţilor îşi aşezase tabăra în afara oraşului, luase hotărârea de a încartirui trupele în apropierea zidului, altfel atacul-surpriză ar fi reuşit.

Macro alesese soldaţii pentru escorta Iuliei la începutul serii şi le ordonase să aibă caii pregătiţi pentru a pleca la cea de-a patra oră a nopţii. Când se dăduse alarma, el tocmai se retrăsese la un

han pentru a se odihni un ceas. Îşi înşfăcase armura şi sabia şi fugise la poarta fortificată, sosind acolo la timp pentru a face ordine între oamenii care încercau să urce treptele ca să ajungă pe zid. Cu toate că nu avuseseră armuri şi apărătorii erau mai bine instruiţi, prin hotărârea încrâncenată de care dăduseră dovadă, rebelii fuseseră cât pe ce să câştige bătălia. Macro îi împinsese pe oamenii săi înapoi prin poarta fortificată, încurajându-i, timp în care îşi croise drum printre ei ca să ajungă în primele rânduri. În momentul în care ajunsese pe zid, răsculaţii începuseră să bată în retragere. Rămăseseră doar câţiva care să apere capătul scării pe care coborau camarazii lor, iar aceştia fuseseră doborâţi imediat. Apoi văzuse o mână de oameni care se îndepărtau de zid, şi atunci smulsese o suliţă de la cel mai apropiat soldat şi apoi îl strigase pe nume pe gladiator. Exista posibilitatea ca el să se afle în grupul care condusese atacul. În lumina roşiatică aruncată de mănunchiul de vreascuri, Macro îl recunoscuse imediat pe Aiax, care se uitase peste umăr.

Reuşise o aruncare bună, a gândit el cu amărăciune. O aruncare sigură, precisă. Aiax ar fi trebuit să fie mort. Din anumite motive, zeii îl cruţaseră de această dată. Însă data viitoare, cu sau fără ajutorul zeilor, Macro era hotărât să-l ucidă pe gladiator şi să pună capăt măcelului pe care acesta voia să-l provoace. Murmurând o scurtă rugăciune prin care cerea iertare lui Jupiter şi Fortunei pentru lipsa lui de pietate, s-a dus să verifice celelalte secţiuni ale zidului, pentru ca apoi să-i dea raportul lui Sempronius.

La sosirea lui Macro, senatorul se afla în birou. Cum în cameră ardea doar o lampă cu ulei, lumina era atât de scăzută încât abia se vedeau pereţii.

— Unde ai fost? l-a întrebat Sempronius cu răceală. Atacul s-a terminat în urmă cu două ore. Ar trebui să fii la drum cu fiica mea.

— Îmi cer iertare, domnule. A trebuit să mă asigur că sectoarele celelalte ale zidului sunt pregătite de luptă în eventualitatea că rebelii mai încearcă un atac.

— Tot ce se poate, dar am pierdut prea mult timp. Doresc în continuare să o scoţi pe Iulia din Gortina cât mai curând posibil, chiar în cursul acestei nopţi.

Macro a simţit o povară cumplită căzându-i pe umeri.

— Domnule, peste două ore se va lumina de ziuă. Nu cred că mai putem să o scoatem pe fiica dumneavoastră din oraş în condiţii de siguranţă. Ar fi mai protejată dacă ar rămâne aici.

— Serios? Din rapoarte, s-ar părea că inamicul a fost cât pe ce să cucerească una dintre porţi din prima încercare.

— I-am alungat destul de uşor, domnule.

— Probabil. Dar dacă următorul atac reuşeşte? Atunci vom rămâne captivi în acropolă. Mii de oameni stând într-o aglomeraţie de nedescris. Nu avem cum să rezistăm multă vreme astfel, pentru că s-ar putea să fim trădaţi de cineva sau populaţia ar putea hotărî să-i predea pe romani lui Aiax. Nu vreau ca fiica mea să suporte aşa ceva. Trebuie să plece din oraş acum, cât mai este timp.

— Domnule, a spus Macro cu glas calm. Vă înţeleg îngrijorarea pentru Iulia, dar cred că este deja prea târziu să mai încercăm scoaterea ei din Gortina.

— De ce?

— Rebelii sunt hotărâţi să închidă cât mai curând plasa în jurul oraşului. Atacul din seara asta stă drept dovadă. Chiar dacă şi-au aşezat tabăra pe câmpie, este foarte probabil ca ei să trimită cât de curând patrule peste tot în jurul oraşului.

— Iar acesta este un motiv în plus pentru ca fiica mea să plece imediat. Înainte de a fi trimise patrulele de care vorbeşti. Du-te acum, cât drumurile către dealuri mai sunt accesibile.

Exasperat, Macro s-a uitat lung la senator.

— Domnule, vă spun că nu este înţelept să alegem acest mod de acţiune. Aveţi încredere în judecata mea.

— Îmi pare rău, Macro. Cred că te înşeli. Mă îndoiesc că sclavii vor fi îndeajuns de organizaţi ca să fi trimis patrule pe dealuri. Chiar dacă au făcut-o, sunt atât de multe drumuri în zonă, încât nu le-ar putea controla decât pe unele dintre ele. Există riscuri, nu neg asta. Dar, după părerea mea, Iulia riscă mai mult rămânând aici. Pe de altă parte, nu mă pot concentra asupra apărării oraşului dacă ştiu că viaţa fiicei mele este în primejdie. Te rog să mă înţelegi.

— Cum doriţi, domnule senator, a zis Macro, ridicând din umeri.

— Bravo. Îţi sunt recunoscător, Macro. Vezi că fiica mea te aşteaptă cu escorta. Scoate-o din oraş şi condu-o până la o distanţă sigură, iar apoi, întoarce-te.

— Am înţeles, domnule.

Centurionul s-a ridicat încet în picioare, a salutat şi s-a întors pentru a părăsi biroul lui Sempronius. S-a îndreptat spre grajdurile aflate alături de palatul guvernatorului. Văzându-l că se apropie, cei zece oameni pe care îi alesese s-au ridicat. Fiecare dintre ei purta cămaşă de zale pe sub mantie şi avea sabie la brâu.

Pe umeri aveau agăţate desăgi cu provizii pentru câteva zile şi ploşti cu apă. Caii erau înşeuaţi şi ţinuţi de doi rândaşi, inclusiv armăsarii pe care urmau să călărească Macro şi Iulia, care a apărut din umbră, uitându-se întrebător la Macro.

— Tatăl tău nu s-a răzgândit. E timpul să plecăm, a ordonat el. Spre poarta de nord. Vom merge pe străzile oraşului până ajungem la zid. Nu are rost să trecem printre dărâmăturile aflate de-a lungul zidului, pentru ca nu cumva să se rănească vreun cal.

În timp ce coloana înainta pe străzile întunecate ale oraşului, Iulia a întrebat încet:

— Crezi că vor ataca din nou în noaptea asta?

— Mă îndoiesc. Pun rămăşag că au riscat, socotind că noi ne aşteptam ca atacul să aibă loc în zori sau chiar mâine. S-au gândit că ne vor prinde dormind. Sincer să fiu, cam aşa s-a şi întâmplat. Dar le-am tras o bătaie straşnică, domnişoară. Au pierdut mulţi oameni şi aproape sigur îşi ling rănile în aceste momente. Nu cred că se vor grăbi să mai facă vreo încercare cât este încă întuneric. Mai ales că nu pot vedea ghearele de cioară. A zâmbit satisfăcut de faptul că dăduse ordin ca ţepuşele de fier să fie făcute şi plasate înainte de acel atac. Atâta vreme cât răsculaţii îşi îndreaptă atenţia spre anumite puncte ale zidului, vom reuşi să le facem faţă, a continuat el. Problemele vor apărea când îşi vor da seama că avem prea puţini oameni ca să apărăm tot perimetrul. Dacă declanşează un atac general în jurul oraşului, vor cuceri zidul.

— Şi atunci?

— Dacă se va întâmpla aşa, o să duc oamenii în acropolă şi vom rezista acolo cât vom putea.

Iulia a ridicat privirea spre masa sumbră a dealului care domina Gortina.

— Şi cât timp vei reuşi să aperi acropola?

— Câteva zile. Acolo sus vom fi feriţi de atacurile răsculaţilor. Problema o reprezintă asigurarea apei şi a igienei. Dacă rămânem fără apă, lumea va suferi de sete, vor izbucni molime şi atunci va trebui să ne predăm. Macro s-a silit să zâmbească şi să adopte un ton mai optimist. Dar nu se va întâmpla aşa ceva, domnişoară. Cato va sosi aducând întăriri cu mult înainte de asta.

— Da, aşa sper. Iulia l-a luat de mână şi i-a strâns-o uşor. Să ai grijă de tata în locul meu.

— Să-i port de grijă? a zis Macro, ridicând din sprâncene. Ideea că senatorul Sempronius avea nevoie de ocrotire era

surprinzătoare. Dar a simţit îngrijorarea ei şi a înţeles-o, de aceea a zis: O să stau cu ochii pe el.

Au ajuns la poarta de nord, o structură mică, având o singură arcadă cu o uşă care îngăduia doar trecerea unui car mic sau a unor călăreţi în şir indian. Macro a ordonat escortei să se oprească şi a urcat treptele spre platforma de deasupra porţii. Văzându-şi superiorul, optio de strajă a ieşit din casa scării şi a salutat. Fusese anunţat ceva mai devreme că în cursul nopţii un grup de călăreţi avea să iasă pe acea poartă.

— A fost linişte până acum? a întrebat Macro.

— Da, domnule. Nu am observat nicio mişcare.

— Bine.

— Am înţeles că s-a purtat o bătălie grea la poarta principală.

— Nu a fost ceva care să creeze îngrijorare, a spus Macro cu glas calm. Doar o încercare nu tocmai inspirată de a forţa zidul. I-am respins destul de repede.

Optio s-a simţit uşurat, iar Macro l-a bătut uşor pe spate.

— Fii cât se poate de atent la terenul din faţa porţii şi lasă-i pe alţii să-şi facă treaba.

— Am înţeles, domnule.

Macro a aruncat o privire peste parapet. Din faţa porţii fortificate pornea un drum îngust ce urca spre dealurile din spatele oraşului. Pământul era presărat de formele întunecate ale copacilor şi tufişurilor, dar totul părea neclintit. S-a întors spre optio.

— Bine, atunci, ţin să-ţi amintesc că mă voi întoarce tot pe aici. Sper să fie tot întuneric şi atunci. Să-ţi înştiinţezi santinelele. Nu mi-ar plăcea să fiu lovit de vreo suliţă aruncată de cine ştie ce nătărău adormit care mă ia drept răsculat.

— Nu, domnule. Mă voi îngriji de asta.

— Te rog. Macro a dat din cap şi a coborât treptele, revenind la Iulia şi la escortă. A luat frâul calului, şi-a dres glasul şi li s-a adresat celor doi soldaţi de la poartă: Deschideţi.

Oamenii au tras drugul de blocare şi au ridicat inelul de alamă şi, cu un scârţâit slab, uşa s-a deschis spre înăuntru. Macro şi-a mânat calul pe sub arcadă şi a ieşit în noapte. Iulia şi ceilalţi l-au urmat afară din oraş. Imediat ce a plecat şi ultimul dintre ei, soldaţii au închis uşa şi au tras drugul de blocare la loc. Macro s-a uitat spre oamenii din escortă şi le-a ordonat să încalece.

În timp ce soldaţii urcau în şa, centurionul s-a dus să o ajute pe Iulia. Şi-a prins mâinile laolaltă, închipuind o scară.

— Urcă, domnişoară.

După ce a ajuns în şa, Iulia şi-a petrecut capătul tunicii lungi pe sub fiecare picior şi a luat frâul în mână.

— Ai experienţă la călărit? a întrebat-o Macro.

Ea a confirmat cu un gest din cap.

— Când eram mică, călăream destul de des. Sunt sigură că, după ce o să merg puţin, o să-mi aduc aminte ce am învăţat atunci.

Macro a dat din cap şi apoi s-a întors pentru a încăleca. După ce s-a aşezat bine în şa, a prins ferm frâul şi a ridicat un braţ ca să atragă atenţia oamenilor lui.

— Înainte.

Coloana a pornit la trap pe drumul îngust. La o sută de metri depărtare de poartă, acesta a început să urce spre dealuri şi a devenit foarte bătut, fiindcă pe acolo trecuseră nenumărate caravane de catâri. După ce au ajuns pe culmea primului deal, Macro s-a întors în şa şi a privit în urmă. Oraşul era conturat de cercul de torţe şi vase cu jăratic arzând de-a lungul zidului. Alte torţe licăreau printre case şi ruine, precum şi pe acropolă. De o parte şi de alta a oraşului se întindeau focurile de tabără ale armatei rebelilor, şi când Macro a cântărit din ochi mărimea grupurilor de oameni şi a făcut o estimare a forţei acestora, s-a întrebat dacă întăririle aduse de Cato vor fi suficient de puternice ca să-şi croiască drum prin luptă spre Gortina, fără a mai vorbi de lansarea unei campanii pentru a-i zdrobi pe răzvrătiţi. Când se va purta marea bătălie, pregătirea şi echiparea legionarilor şi auxiliarilor romani vor avea de înfruntat numărul copleşitor de sclavi, mânaţi de o disperare soră cu fanatismul. Macro nu putea anticipa deznodământul unei asemenea confruntări care nu semăna cu niciuna pe care să o fi trăit până atunci.

Au continuat să pătrundă tot mai adânc între dealuri, iar centurionul şi-a încordat simţurile, scrutând drumul în faţă şi în lateral, ascultând permanent cu atenţie pentru a depista orice sunet ce ar fi putut reprezenta o primejdie. Înaintaseră probabil cam cinci mile când a detectat primele semne ale zorilor, o luminozitate vagă a cerului nocturn, care făcea munţii să fie mai clar conturaţi. Drumul pătrundea în albia uscată a unui râu. De o parte şi de alta se înălţau pante stâncoase şi abrupte. Macro a ridicat o mână.

— Opriţi-vă.

Ceilalţi au tras de hăţuri, iar centurionul şi-a întors calul şi i-a făcut un semn Iuliei.

— Am ajuns destul de departe de oraş. Nu cred că există vreo patrulă a rebelilor care să fi ajuns atât de adânc pe dealuri. Aici nu au ce să jefuiască. Noroc, domnişoară.

— Îţi mulţumesc, Macro, a răspuns ea încet, şi a privit spre orizont. Ar fi trebuit să te întorci de mult. Se va face zi deplină până să ajungi la Gortina.

— Mă descurc eu. Răsculaţilor le va trebui ceva timp până să-şi revină din înfrângerea pe care au suferit-o.

— Aşa sper şi eu.

A urmat o scurtă tăcere cât s-au privit în ochi, apoi Iulia s-a aplecat în şa şi l-a sărutat pe obraz.

— Ai grijă, Macro. Transmite-i dragostea mea lui Cato când va reveni la Gortina.

— Aşa voi face, a promis centurionul, încă îmbujorat după stânjeneala de a fi fost sărutat în faţa soldaţilor din escortă. Se va bucura că eşti într-un loc sigur. Imediat ce se va termina totul, va porni în căutarea ta.

Ea a înclinat din cap, apoi Macro a dat pinteni calului şi s-a apropiat de optio care comanda escorta.

— Ţi-este limpede ce ai de făcut?

— Da, domnule. Şi optio a repetat ordinul primit. Ne ducem la Cnossos, iar dacă rebelii vin spre nord, luăm o corabie până la Atena, unde fiica senatorului va fi dată în grija guvernatorului.

— Prea bine. Acum, porniţi la drum.

S-au salutat, iar Macro a dat pinteni calului, care a pornit la trap spre capătul coloanei. Optio a dat ordin de înaintare, şi centurionul a auzit zgomotul făcut de copitele cailor, dar nu a mai privit în urmă. Iulia era în siguranţă, iar prezenţa lui era necesară în Gortina. De fapt, ar fi trebuit să rămână acolo, dar senatorul insistase ca el să-i conducă fiica o bucată de drum. Chiar dacă nu agrease ordinul cu pricina, Macro şi-a dat seama că asta îl mai liniştise pe Sempronius, pentru că nu-şi putea îngădui să se gândească la altceva acum, când Aiax şi hoarda lui de rebeli îşi aşezaseră tabăra în faţa zidurilor capitalei.

A continuat deplasarea prin albia secată a râului, apoi drumul a făcut un ocol strâns pe după o stâncă mare, şi, trecând printr-o pădurice, a început să coboare. Aerul era rece şi a simţit în nări aroma tare a pinilor în timp ce analiza pericolul spre care se îndrepta. Imediat ce avea să facă uitat eşecul primului său asalt, Aiax avea să-şi dea seama că şansele de a obţine victoria creşteau dacă îi silea pe apărători să-şi epuizeze resursele. O serie de

atacuri coordonate asupra secţiunilor de zid avariate mai grav îl putea răsplăti cu o breşă undeva. Doar de atât ar fi avut nevoie răzvrătiţii, care ar fi năvălit apoi ca un puhoi în oraş şi ar fi masacrat pe oricine nu ar fi reuşit să ajungă la timp pe acropolă.

Macro era atât de cufundat în astfel de gânduri despre viitorul asediu, încât mai întâi i-a auzit pe cercetaşii inamici, şi abia după aceea i-a văzut. S-a auzit un strigăt puternic, iar el a oprit calul brusc şi a privit panicat în jur. Drumul traversa panta dealului, iar copacii dispăreau brusc în stânga lui. La mică distanţă în faţă, drumul descria curbe şi mergea în zigzag spre poale. La două sute de paşi mai jos, Macro a văzut un grup mare de călăreţi, probabil în jur de treizeci, care înaintau, purtând tunici cafenii şi gri, plus mantii. Unul dintre ei îl zărise şi arăta spre el, în timp ce striga spre ceilalţi. S-au oprit toţi şi au privit în susul pantei, descoperind imediat capa roşie a lui Macro. Comandantul grupului a răcnit o comandă şi imediat oamenii lui au dat pinteni cailor, care au pornit la galop în susul drumului.

— Of, fir-ar să fie, a mormăit Macro. Se întâmplase exact lucrul de care se temuse şi, pentru un moment, în suflet i s-a aprins o scânteie de furie. Blestemat să fii, Sempronius.

O clipă, s-a gândit să-i îndepărteze pe călăreţi de Iulia şi de escorta ei. Dar nu avea încotro să se îndrepte. Panta de o parte şi de alta era prea abruptă pentru cal. Nu putea decât să înainteze în continuare, ori să se întoarcă în direcţia din care venise. I-a luat puţin timp să se gândească şi să-şi dea seama că nu exista decât o cale de acţiune. Trebuia să gonească înapoi şi să-i avertizeze pe ceilalţi, care vor trebui apoi să dea pinteni cailor în încercarea de a-şi lăsa urmăritorii departe în urmă. Trăgând cu o forţă disperată de frâu, a întors calul şi, după ce i-a dat pinteni, acesta a pornit la galop în susul drumului. Din spate s-a auzit zgomot puternic de copite şi strigătele urmăritorilor.

S-a aplecat în faţă, lovind calul peste gât cu capetele libere ale frâului, strigând totodată cuvinte de încurajare, şi ţinându-se strâns de animal cu coapsele. Ajuns în culmea pantei, a cotit din nou pe după stânca mare, a pătruns în albia râului şi a galopat înainte, calul azvârlind în aer pietricele şi pietre desprinse din pământ. A văzut drumul în faţa lui cale de câteva sute de paşi, după care a ocolit o pantă şi tot nu a reuşit să dea de escortă. A apreciat că avea cel puţin un sfert de milă avans faţă de urmăritori, şi când s-a apropiat de cotul drumului, pantele stâncoase de o parte şi de alta a albiei au răsunat de ecoul

strigătelor şi de ropotul copitelor. După ce calul a trecut de cot, i-a văzut pe Iulia şi escorta la mică distanţă în faţă. Auxiliarul aflat în coada grupului s-a întors în şa şi a privit înapoi. Imediat ce l-a văzut pe Macro, a strigat, iar escorta s-a oprit. Iulia şi-a răsucit calul şi a rămas surprinsă şi neliniştită văzându-l pe Macro gonind nebuneşte spre ei.

— Macro! Ce s-a întâmplat?

— Suntem urmăriţi! a strigat el înaintând spre grup şi oprind calul cu un gest brutal. Trebuie să fugim, imediat! Urmaţi-mă! Şi-a îndemnat din nou armăsarul, pornind în frunte, urmând albia râului care cotea şi şerpuia din ce în ce mai des pe măsură ce urca spre vârful muntelui. Din când în când se uita în urmă ca să fie sigur că Iulia ţinea pasul cu ceilalţi şi a văzut-o călărind aplecată peste gâtul calului, alături de escortă, cu o expresie de concentrare hotărâtă pe faţă. Duduitul scos de copitele cailor şi strigătele urmăritorilor răsunau în aer. Deasupra, peisajul stâncos era luminat de primele raze ale soarelui ce răsărea, însă acolo, în albia uscată era încă semiîntuneric şi rece.

După ce au mai dat un cot, drumul s-a împărţit în două, cărările lăsând impresia că urcau spre culmea din faţă. Macro a oprit coloana şi, disperat, s-a gândit în ce direcţie să pornească. Drumeagul din dreapta era îngust şi urca o pantă blândă. Celălalt era mai larg, iar panta ceva mai pronunţată. Macro a sperat că urmând acel drum ar ajunge pe creastă mai repede şi a ridicat un braţ.

— Pe acolo!

Au pornit pe drumeagul din stânga şi au îndemnat caii în susul povârnişului. În timp ce înaintau, armăsarii din faţă împroşcau praf şi pietre în feţele celor aflaţi în spatele lor. Macro a rămas în fruntea coloanei, la mică depărtare de Iulia. De o parte şi de alta povârnişurile deveneau tot mai abrupte, transformând drumul într-un defileu îngust. Apoi, după ce au mai dat un cot, drumul s-a sfârşit în faţa unui perete înalt de piatră, silindu-i să se oprească brusc. Aerul a răsunat de fornăitul cailor şi de scrâşnetul copitelor pe piatră. Macro a rămas cu privirea aţintită asupra stâncii şi inima a început să-i bată nebuneşte.

— Fir-ar să fie! Strângând pumnul, s-a izbit peste coapsă. Ce porcărie!

— Macro, a exclamat Iulia, privindu-l speriată. Ce ne facem?

Centurionul s-a întors spre membrii escortei.

— Scoateţi săbiile! Va trebui să ne croim drum cu arma în mână!

Câţiva dintre oameni s-au uitat la el surprinşi, după care optio le-a strigat:

— Doar l-aţi auzit pe prefect! Scoateţi săbiile! La stânga împrejur!

Macro i-a făcut semn unui auxiliar care se afla mai aproape de el.

— Rămâi cu doamna. Dacă vezi vreo şansă de a o scoate de aici în timpul luptei, fă-o. Iar apoi te îndrepţi spre Cnossos.

— Am înţeles, domnule.

Centurionul a ajuns călare în fruntea grupului şi a ridicat sabia.

— Să mergem!

Şi-au îndemnat caii, pornind cu ropot de copite în josul prăpastiei. În faţa lor, zgomotele făcute de urmăritori se auzeau limpede, stridente şi distorsionate, aşa cum erau reflectate de pereţii de stâncă. Cele două grupuri s-au ciocnit brusc, întâlnindu-se la un cot al drumului. Caii s-au lovit piept în piept, iar călăreţii s-au străduit cu disperare să rămână în şei, lovind cu armele spre duşmani. Macro şi oamenii lui erau echipaţi cu săbiile scurte, din înzestrarea standard, în vreme ce duşmanii lor aveau arme diverse: săbii scurte, dar şi falcata[9] lungi, curbate şi ucigătoare, iar unii, suliţe, care nu erau de mare folos în vălmăşagul de cai şi oameni prinşi într-un spaţiu atât de restrâns. Defileul îngust a răsunat de scrâşnetul şi zăngănitul armelor, de fornăielile şi nechezăturile cailor, de gemetele luptătorilor şi de strigătele de durere ale celor căzuţi la pământ. Praful de pe jos se învârtejea în nori ce-i învăluiau pe călăreţii încleştaţi în luptă.

Macro a lovit cu sabia într-o parte şi a despicat faţa unui duşman, după care şi-a retras arma pentru următoarea lovitură. Cu colţul ochiului a văzut cum se prăbuşeşte primul dintre oamenii lui, străpuns de o sabie de cavalerie, care arăta ciobită. Auxiliarul s-a îndoit de mijloc, apoi s-a rostogolit într-o parte, în timp ce adversarul lui a smuls lama, eliberând-o. Centurionul a mai zăbovit cu privirea asupra lui doar o clipă, trebuind să se întoarcă pentru a para o lovitură şi a împunge cu sabia spre faţa unui duşman. Omul s-a zvârlit în spate ca să evite atacul şi a căzut de pe cal. Macro şi-a dat seama că escorta era copleşită numeric, fiind împinsă înapoi fără nicio speranţă. Încă unul dintre ei a fost apoi doborât cu o

[9] Falcata, o sabie tipică pentru Peninsula Iberică din perioada preromană, având o singura latură ascuţită (n. tr.).

lovitură cumplită care i-a sfărâmat ţeasta şi a făcut să ţâşnească în jur stropi de sânge şi bucăţi de creier. Un atac brusc al cailor care împingeau în faţă, drept în vălmăşag, l-a făcut pe Macro să se trezească strâns între oamenii lui, astfel că s-a văzut din nou alături de Iulia.

Ea s-a uitat în ochii lui cu o expresie întrebătoare. El a strâns din buze şi a clătinat din cap. Acum nu mai aveau nicio şansă. Şi-a întors calul. Nu le mai rămânea decât să apeleze la ultima soluţie. Avea însă nevoie de un moment ca să se pregătească pentru acea faptă.

— Vino cu mine.

— Unde?

Macro nu i-a răspuns. A făcut un semn către omul pe care îl desemnase să o protejeze.

— Rămâi aici, flăcăule. Fă ca orice lovitură de sabie să conteze.

Apoi a pornit în susul prăpastiei la galop, până au ajuns amândoi la peretele de stâncă. Acolo, a descălecat şi i-a oferit mâna Iuliei. După ce a coborât lângă el, ea s-a uitat la stânca înaltă care îi înconjura şi a spus:

— Nu avem cum să scăpăm. A ridicat privirea spre el şi buzele au început să-i tremure. Adevărat?

— Aşa e, domnişoară, a încuviinţat Macro, privind-o cu tristeţe.

Iulia a aruncat o căutătură către prăpastie, în vreme ce zgomotele luptei se auzeau tot mai aproape.

— Ce-mi vor face dacă mă capturează?

Macro ştia prea bine. Aproape sigur nu putea fi vorba de milă, iar înainte ca duşmanii să termine cu ea, aveau să îi provoace multă durere şi suferinţă.

— Mai bine să nu te gândeşti la asta.

— Cum aşa? a întrebat ea, uitându-se la el cu ochi mari şi a continuat cu glas plângăreţ: Nu vreau să mor. Nu vreau nici să sufăr.

— Ştiu. Centurionul a cuprins-o de umăr cu un gest stângaci. Pe aici.

A condus-o spre stâncă şi apoi s-au întors amândoi cu faţa spre prăpastie. Cu un ultim zăngănit de săbii şi un ultim strigăt de durere, zgomotul luptei s-a stins. Apoi s-a auzit ropot de copite tot mai aproape. Iulia s-a lipit de Macro.

— Mi-e teamă. Nu vreau să mor.

— Sigur că nu vrei, domnişoară, i-a răspuns bărbatul cu glas blând. Este foarte firesc.

— Şi tu?

— Eu m-am confruntat mereu cu moartea, a răspuns Macro zâmbind. M-am învăţat cu ideea. Ştiu însă un lucru. Nu mă vor uita prea curând.

A apărut un inamic, apoi încă unul şi după aceea, din semiîntuneric au ieşit şi alţii. S-au apropiat cu paşi rari, ţinându-şi armele pregătite. Răniţi, unii sângerau, dar toţi se uitau fix la Macro şi Iulia. Centurionul a păşit în faţa tinerei şi a ridicat sabia.

— Apropiaţi-vă, ticăloşilor! Veţi vedea cum moare un roman!

Nu a primit niciun răspuns, oamenii mulţumindu-se să-l măsoare cu ochi reci şi să se apropie. Iulia l-a prins de cot iar el a simţit-o tremurând când i s-a adresat.

— Macro, să nu-i laşi să mă ia. Te rog.

Auzindu-i vorbele, un sentiment de groază îngheţată i-a cuprins inima. Ceea ce trebuia să facă era de neevitat. Asta i-a dat o stare de rău. Şi-a înghiţit gustul amar din gură şi s-a întors spre ea.

— Îmi pare rău, domnişoară.

Ea s-a uitat dincolo de el, spre bărbaţii care se apropiau, apoi l-a prins de umeri şi l-a ţintuit cu privirea.

— Fă-o repede!

Trăsăturile lui Macro s-au schimonosit, iar faţa lui a căpătat o expresie de deznădejde agonizantă, după care a dat din cap şi a coborât vârful însângerat al sabiei, făcându-l să se rezeme de abdomenul ei, puţin sub cutia toracică. Trupul îi era cald la atingere, chiar dacă ea tremura. Iulia a strâns din pleoape şi a respirat adânc încă o dată, moment în care unul dintre rebeli a strigat un ordin şi ceilalţi s-au repezit înainte.

— Zeii să te apere, Cato, iubirea mea, a şoptit ea. Macro, sunt pregătită. Fă-o.

CAPITOLUL 24

Socotind că adunarea forţelor dura prea mult, Cato se frământa iritat în timp ce mergea de-a lungul digului care se întindea din vechiul cartier regal până în port. Spre stânga era o masă de corăbii comerciale care staţionau la ancoră şi aşteptau să intre la o dană, iar dincolo de el se găsea Heptastadion – lungul drum pe dig ce se întindea de pe uscat până la insula Pharos. Aruncând încă o privire spre el, lui Cato i-a fost imposibil să nu admire ambiţia locuitorilor din Alexandria. Oraşul era plin de minuni, lucru pe care îl descoperise cât aşteptase ca Petronius să adune forţa de ajutor ce urma să fie trimisă în Creta. Biblioteca îi dăduse un sentiment copleşitor de uimire. Niciodată nu mai văzuse adunată laolaltă atâta înţelepciune. Pe lângă uriaşul număr de cărţi pe orice subiect, locul gemea de savanţi care discutau încet pe teme de interes comun, ori erau prinşi în dispute vehemente în legătură cu cine ştie ce amănunt.

S-a aşezat pe treptele Templului lui Timon de la capătul digului sparge-val. De acolo se vedea bine flota care se strângea în portul regal. În afară de escadra de corăbii de război, Petronius îi pusese la dispoziţie patru vase uşoare de recunoaştere din aceeaşi clasă ca acelea pe care Cato şi Macro slujiseră în urmă cu ani şi ani, când fuseseră detaşaţi la flota de la Ravenna. În plus, mai erau opt corăbii mari de transport, pentru a căra caii şi echipamentele de care trebuia să se folosească forţa. Ţinând seama şi de contingentele marine îmbarcate pe corăbii, legatul adunase aproape cinci mii de oameni în forţa pe care o trimitea în ajutorul vechiului său prieten, senatorul Sempronius.

Decizia privind numirea comandantului acelei forţe se dovedise a fi o chestiune delicată. În afara ofiţerilor experimentaţi care comandau cohortele de legionari, dar şi unităţile de auxiliari, Petronius avea în rândurile personalului său o serie de tribuni militari, care doreau să capete comanda. Cato îi amintise legatului că Sempronius va lua propria hotărâre cu privire la omul care va comanda forţa de sprijin când aceasta avea să ajungă în Creta. Pe de altă parte, el ceruse ca în funcţia de comandant al forţelor să fie numit Cato, chiar în timpul călătoriei spre provincie. În cele din urmă, Petronius îl numise în funcţie pe centurionul-şef al celei de-A Douăzeci şi Doua, dar numai până la sosirea în Gortina. Decius

Fulvius era un veteran chel, plini de cicatrice, amintind de un pugilist, care era în stare să urle ca un taur. Cato a rămas impresionat de priceperea şi de aura lui de autoritate, astfel că a acceptat hotărârea legatului.

Deşi comandantul fusese numit şi corăbiile erau gata, unităţile auxiliare erau încă în marş şi nu aveau să ajungă în oraş decât peste o zi, aşa fusese informat Cato. Prefecţii, învăţaţi cu îndatoririle comode din garnizoanele din Egipt, se arătaseră reticenţi când li se comunicase că trebuie să fie trimişi în campanie şi găsiseră fel şi fel de scuze pentru a-şi amâna plecarea, asta până când legatul ameninţase că îi va înlocui pe proprie răspundere şi că va raporta chestiunea împăratului. Acest lucru grăbise lucrurile, astfel încât cele două cohorte porniseră la drum imediat.

Trecuseră câteva zile de când ajunsese la Alexandria, a gândit Cato, simţindu-se deprimat şi aflând puţină umbră pe treptele templului, de unde putea privi marea. Undeva departe se afla insula Creta, unde prietenii lui erau în pericol. Aveau nevoie de el, iar el era blocat acolo, în Alexandria, pierzând vremea până când avea să fie pregătită de plecare forţa de sprijin. S-a gândit cu dor la Iulia şi preţ de un moment a închis ochii şi a ridicat faţa spre briza ce venea dinspre mare, lăsând-o să îi mângâie pielea, aşa cum făcea ea câteodată atât de delicat cu vârful degetelor, încât trupul îi tremura de emoţie.

Brusc, şi-a impus să pună capăt unor astfel de gânduri. Consecinţele lor ar fi fost supărătoare într-un spaţiu public, iar suferinţa provocată de absenţa ei nu ar fi făcut decât să îi sporească starea de deprimare şi să îi amplifice neliniştea pentru faptul că trebuia să aştepte atât de mult până când flota va ridica pânzele pentru a pleca din Alexandria. Când a deschis ochii, a simţit că vântul se înteţise şi a văzut copertina unei dugheni care vindea peşte umflându-se şi pocnind când s-a întins la maximum. Stăpânul dughenii se uita deja îngrijorat spre apus şi s-a apucat să-şi strângă mărfurile în coşuri pentru a le căra de pe sparge-val până în oraş. Cato s-a ridicat de pe trepte şi s-a îndreptat spre latura îndepărtată a templului. Cerul de deasupra Heptastadionului era întunecat de nori, iar hula din port era mai mare. Dinspre apus se apropia o furtună puternică.

Un moment, Cato a privit spre orizont, întrebându-se dacă nu cumva se cuvenea să se întoarcă la locuinţa pe care legatul i-o pusese la dispoziţie în palat, cândva căminul faraonilor din

dinastia Ptolemeu. Acolo era silit să îndure conversaţiile stupide şi distracţiile ridicole ale ofiţerilor de stat major ai lui Petronius, care erau tot timpul plictisiţi, şi-a zis Cato, moment în care a izbucnit furtuna. Gândul că va trebui să reziste încă o seară în compania respectivilor ofiţeri îl amăra, aşa că a decis să rămână şi să vadă ce se întâmplă. O rafală puternică de vânt l-a izbit cu mare putere, iar când s-a întors, a văzut că furtuna ajunsese până în oraş. Valuri mari se loveau de poalele farului aflat de cealaltă parte a golfului şi azvârleau jerbe de stropi care erau apoi purtate de vântul tot mai aprig. Pe mare, o perdea grea şi cenuşie de ploaie mătura totul în calea ei, îndreptându-se spre coastă pe sub norii întunecaţi care înnegreau cerul de-a lungul orizontului.

Ploaia a pornit cu picuri grei, care îi înţepau faţa, şi, fără să vrea, Cato a început să tremure uşor în vântul rece care şuiera în jurul templului. Imediat după aceea a urmat o explozie orbitoare de lumină şi, un moment mai târziu, cu o bubuitură metalică, înfundată, un fulger a lovit portul. O corabie de transport, aflată la o milă în larg, se zbătea să se refugieze în port, având aproape toată pânza strânsă, în vreme ce prova ei spărgea val după val. Brusc, pânza mare s-a prăbuşit; Cato a văzut cum catargul principal s-a rupt, iar pânza, lemnul de arboradă şi toate pânzele mai mici au căzut peste bord. Toate acestea, încurcate fiind, au lovit apa şi au devenit o frână, făcând corabia să se încline puternic într-o parte şi să nu se mai poată redresa, în timp ce traversul navei se îndrepta spre valurile mari care se rostogoleau dinspre largul mării. Preţ de o clipă, Cato a distins marinarii ghemuindu-se pe puntea corabiei. Apoi, un val uriaş de culoare cenuşie s-a prăbuşit peste corabie, acoperind-o cu totul. La fel ca spinarea unei balene, chila a spart suprafaţa apei şi s-a aşezat pe apă; următorul val a trecut pe deasupra ei şi corabia a dispărut. Cato a rămas cu ochii aţintiţi asupra aceluiaşi punct, dorindu-şi să vadă supravieţuitori, dar deasupra mării nu a apărut nimic, iar curiozitatea de mai devreme s-a transformat în groaza produsă de dispariţia corabiei împreună cu tot echipajul ei.

— Sărmanii oameni, a mormăit el, apoi s-a întors şi a pornit încet spre adăpostul oferit de templu, în vreme ce flăcările înteţite, dispuse parcă în evantai din cupola aflată în partea superioară a farului, s-au profilat orbitoare pe fundalul norilor de furtună care se fugăreau pe cer. Imediat ce a ajuns la adăpostul turnului, cu inima încărcată de milă pentru corăbiile surprinse în larg de furtună, Cato a aruncat o ultimă privire spre mare.

Două zile mai târziu, dis-de-dimineaţă, flota era pregătită de plecare. Petronius a coborât la docul din portul regal ca să-şi ia rămas-bun de la Cato şi de la centurionul Decius Fulvius, comandantul primei cohorte. Furtuna încetase chiar în ziua în care izbucnise, dar violenţa ei făcuse câteva corăbii să se scufunde în portul comercial. Din fericire, flota pierduse doar o triremă, care derapase pe ancoră şi se alesese cu o gaură în bordaj după ce se izbise de digul sparge-val.

— Să ai grijă de oamenii mei, a spus Petronius, schiţând un zâmbet către Cato. Îi vreau înapoi teferi şi nevătămaţi după ce înăbuşi răscoala sclavilor. Zeii îmi sunt martori că risc foarte mult luând atât de mulţi soldaţi din garnizoana Egiptului pentru a-l ajuta pe Sempronius. Te rog să-l faci să înţeleagă acest lucru.

— Domnule, mă voi îngriji să-i transmit senatorului mesajul dumneavoastră.

— Bine, şi spune-i vechiului meu prieten că, dacă va mai avea vreodată nevoie de ajutorul meu, să nu şovăie nicio clipă să-mi solicite serviciile.

Cato a zâmbit pricepând gluma, însă Fulvius s-a încruntat un moment, iar apoi a făcut un gest din umeri, după care şi-a salutat comandantul.

— Voi avea grijă de băieţi, domnule. Nici nu vreau să mă gândesc că o adunătură de sclavi răsculaţi o să-mi provoace prea multe necazuri. Chiar şi aşa, nu-mi voi asuma riscuri inutile.

— Bine.

Cato l-a urmat pe Fulvius pe pasarelă şi a ajuns pe puntea corabiei-comandant, o cuadremă[10] destul de veche, numită *Triton.* Imediat ce au ajuns la bordul corabiei, marinarii au tras pe punte schela de acces, iar vâslaşii au împins vasul de lângă doc. De îndată ce s-a creat un spaţiu destul de lat, comandantul flotei a dat ordin să pornească, vâslele fiind scoase prin spaţiile lor şi penele lor, coborâte în apă. Ofiţerul care răspundea de vâslaşi a impus un ritm lent, iar *Triton* a alunecat pe apele liniştite ale portului regal, îndreptându-se spre mare. Celelalte corăbii din escadră şi-au ocupat poziţiile la pupa, iar vasele cu trupe au ridicat pânzele şi au pornit în urma corăbiilor de război. Era un spectacol frumos, a

[10] Quadrema era o corabie de luptă la fel de lungă şi lată ca o triremă, dar în general mai lentă decât aceasta, pentru că, deşi avea mai mulţi vâslaşi, avea mai puţine vâsle, fiindcă acestea, fiind mai lungi erau manevrate de câte doi oameni (n. tr.).

gândit Cato, care a văzut sute de localnici apăruţi pe Heptastadion ca să vadă flota ieşind în larg. Formaţia s-a îndreptat spre mare, prin dreptul farului, iar prova lui *Triton* s-a ridicat brusc în momentul în care a intrat în hula ce domnea pe marea deschisă. Mişcarea bruscă l-a silit pe Cato să se prindă de balustradă, iar imaginea corabiei pe care o văzuse distrusă de furtună i-a apărut nechemată în minte. Comandantul corăbiilor, Decius Balbus, a chicotit văzându-l.

— Nu prea eşti obişnuit cu marea, adevărat?

— Nu prea, a recunoscut Cato. În ultima vreme, am avut parte de prea multe călătorii neplăcute pe mare.

— Ei, nu-ţi face griji. Furtuna s-a domolit deja. Apoi, adulmecând aerul, Balbus a scrutat orizontul. O să avem vreme bună, şi vom ajunge în Creta în cel mult trei zile.

— Poţi simţi vremea doar mirosind aerul? a întrebat surprins Cato.

— Nu. Dar mă ajută să-mi liniştesc pasagerii, dacă ei îşi închipuie că sunt în stare de aşa ceva, a spus comandantul în glumă.

Cato s-a dus până la pupă şi a privit înapoi spre Alexandria. Pe la amiază, oraşul şi coasta dispăruseră dincolo de orizont, însă farul încă se vedea clar, iar în adierea blândă, fumul scos de focul de semnalizare urca pieziş spre cer.

Având vreme bună, flota a înaintat cu repeziciune pe apele mării şi în cea de-a treia zi, spre seară, cei de la bord au zărit coasta Cretei. După ce a examinat cu atenţie linia ţărmului, Balbus s-a declarat mulţumit de faptul că ştia în ce loc al uscatului ajunseseră şi a dat ordin de întoarcere spre apus, după care au urmat coasta spre Matala.

— Mâine ar trebui să ajungem în port, i-a anunţat el pe Cato şi Fulvius, în timp ce aceştia luau masa de seară în cabina lui minusculă. A făcut semn către Cato. Spuneai că portul a fost lovit serios de acel val. Cât de mari sunt daunele, mai exact?

Cato a terminat de mestecat un dumicat de pâine şi a înghiţit, apoi a răspuns:

— Nu au rămas multe clădiri în picioare. Depozitele au fost dărâmate şi o mare parte a cheiurilor au fost măturate de ape. De-a lungul ţărmului şi în golf sunt aruncate o mulţime de corăbii şi ambarcaţiuni, însă plajele aflate ceva mai departe sunt destul de degajate. Am putea debarca forţele noastre acolo.

— Prea bine, l-a aprobat Fulvius. Din câte ne dăm seama, când debarcăm nu ar fi cazul să întâmpinăm opoziţie.

— Nu, doar dacă nu s-a întâmplat ceva la Matala.

— E posibil aşa ceva?

Cato a clătinat din cap.

— Mă îndoiesc. Dacă răsculaţii ar ataca oraşul, garnizoana are ordin să ducă populaţia în acropolă. Aceasta are o bună poziţie defensivă. Fără maşini de asediu, rebelii au puţine şanse să ocupe acel loc. Nu, nu cred că vom avea probleme cu debarcarea la Matala.

— Mă bucur să aud asta, a spus Fulvius. Iar imediat ce coloana ajunge pe uscat, o să terminăm cu gladiatorul cu pricina cât ai clipi. Vei vedea că aşa va fi!

Soarele era sus pe cer când *Triton* a condus flota în golf. Comandantul ei nu voia să rişte deloc, astfel că a pus doi oameni la prova să urmărească apa din faţa corabiei pentru a descoperi orice obstacol adus de val sau creat de cutremur. Marinarii şi legionarii de la bord s-au strâns lângă părţile laterale ale vasului, privind curioşi şi uimiţi portul distrus. De când plecaseră din Alexandria, era prima oară când Cato îl vedea atât de zdruncinat.

— N-am văzut niciodată aşa ceva, a murmurat veteranul. Ca şi cum portul ar fi fost pulverizat. S-a întors spre Cato şi a zis: N-ai exagerat defel când ai povestit despre val.

— Nu. Iar acesta este doar începutul. Cato a făcut semn către uscat. Acolo sus este ceea ce a mai rămas din oraş, iar după ce-l vei vedea, îţi poţi face o idee ce s-a întâmplat pe întreaga insulă.

Fulvius a clătinat rar din cap şi a continuat să contemple distrugerile.

În vreme ce corabia de război pătrundea tot mai adânc în golf, Cato a strigat către comandant şi a făcut semn spre *Horus,* încă eşuat pe nisip la o oarecare distanţă.

— Putem să ne îndreptăm într-acolo. Fundul e nisipos şi are panta lină.

Comandantul a aprobat cu un gest şi a ordonat cârmaciului să schimbe cursul, iar *Triton* a girat graţios, folosind forţa ramelor care loveau apa la unison. Fulvius rămăsese cu privirea aţintită spre ruine.

— Ciudat, a spus el încet. Nu văd niciun semn de viaţă. Era de aşteptat să ne vadă cineva şi să-l anunţe pe comandantul garnizoanei. Ori măcar pe alţi orăşeni.

Cato s-a uitat din nou spre port.

— Ai dreptate. Nu văd nici ţipenie de om.

— Când ajungem pe uscat, ar fi bine să înaintăm cu precauţie, a ordonat Fulvius. Pentru orice eventualitate.

Au fost întrerupţi de comanda puternică a comandantului, prin care le cerea tuturor marinarilor ce nu aveau treabă în acea zonă, dar şi legionarilor, să se deplaseze spre pupa faţă de catarg. În timp ce oamenii se îndreptau spre pupa, pintenul corabiei s-a ridicat din apă, iar după alte câteva lovituri de rame, comandantul a dus mâinile pâlnie la gură:

— Ridicaţi ramele! Pregătiţi-vă de eşuare voluntară!

Lamele ramelor au fost scoase din apă şi retrase în interior, în timp ce corabia a continuat să înainteze. Puntea s-a cutremurat slab în momentul când chila a atins fundul nisipos, şi a continuat să alunece înainte până când frecarea a învins inerţia vasului.

— Marinarii în faţă! Coborâţi schelele de debarcare!

Cât marinarii au coborât rampele înguste prin spaţiile deschise aflate în bordul de lemn de la prova, celelalte corăbii de război au început operaţiunile de eşuare voluntară de o parte şi de alta a corabiei-comandant. Uitându-se în urmă, spre intrarea în golf, Cato a văzut corăbiile de transport apropiindu-se cu precauţie, folosind foarte puţin velele. Acele vase aveau pescajul prea mare pentru a fi făcute să ajungă pe nisip, de aceea trebuiau să rămână la ancoră la mică distanţă de mal şi să aştepte ca ambarcaţiunile mai mici să ducă oamenii, caii şi echipamentele pe mal.

Centurionul Fulvius îşi pusese coiful şi tocmai îşi lega bareta sub bărbie. A făcut un semn cu capul spre Cato şi i-a spus:

— Ar fi bine să te echipezi complet. Imediat ce ajungem pe uscat, o să trimit câţiva oameni în recunoaştere.

Cato a îmbrăcat cu greutate vesta din zale, şi-a prins sabia la brâu, şi-a pus coiful, după care s-a alăturat lui Fulvius şi legionarilor care se strângeau în apropierea schelelor de debarcare. În plus faţă de echipajul lor obişnuit, fiecare dintre corăbiile de război transporta două centurii de legionari care, după ce petrecuseră ultimele câteva zile îngrămădiţi pe punţile deschise, acum se buluceau ca să ajungă pe uscat cât mai curând cu putinţă. Marinarii coborâseră deja şi, ajunşi pe nisipul plajei, alcătuiseră un şir de luptă. După ce s-a convins că oamenii lui erau pregătiţi, Fulvius a dat ordinul de debarcare:

— Haideţi, băieţi, coborâţi. Dar pe rând, câte un om pe fiecare schelă, dacă nu vreţi să faceţi baie.

Unii dintre legionari au râs ori au zâmbit la auzul avertismentului, apoi primii dintre ei au păşit cu atenţie pe schelele înguste şi au ajuns pe nisip. Fulvius a mai privit o dată spre port.

— Tot nimic. Asta mă îngrijorează puţin, trebuie să recunosc.

Cato nu i-a răspuns, dar în adâncul fiinţei a simţit un frison familiar, timp în care s-a întrebat care ar fi putut fi motivele care să explice neclintirea şi tăcerea din port. Şi-a aşteptat rândul după alţi legionari, apoi, odată ajuns pe uscat, l-a urmat pe Fulvius, care înainta pe plajă. Ofiţerii optio îi puneau deja în formaţie pe cei care coborau de pe corăbii. Imediat ce prima cohortă a fost gata, Fulvius le-a dat legionarilor ordin să pornească, iar ei au mărşăluit cu atenţie de-a lungul plajei, îndreptându-se către port, urmând acelaşi drum pe care îl alesese şi Cato când *Horus* ajunsese în golf după ce fusese luat de val. Când au ajuns în zona portului, membrii cohortei au trebuit să rupă rândurile pentru a putea trece printre dărâmături. În ciuda ordinelor strigate când şi când şi a zăngănitului făcut de echipamentele purtate de cei aproape cinci sute de oameni care înaintau, nu a apărut nimeni să se uite curios la ei. Cato a prins mai strâns mânerul sabiei şi l-a însoţit pe Fulvius în drumul ce urca printr-o râpă mică spre oraş.

Străzile erau mute, iar Cato a ridicat privirea când în faţă i-a apărut acropola, dar pe ziduri nu era nimeni; nici măcar un om de strajă sau la paza porţilor, care erau larg deschise. Singurul semn de viaţă era o învârtejire de păsări întunecate deasupra acropolei.

— Unde sunt oamenii? a întrebat Fulvius, întorcându-se spre Cato. Să fi plecat cu toţii? Poate le-a dat Sempronius ordin să se îndrepte spre Gortina?

— Nu ştiu. Nu ar fi avut rost să facă asta.

Au înaintat în continuare pe străzi, îndreptându-se către acropolă şi au început să urce panta. O adiere slabă a coborât în josul pantei, aducând cu ea o duhoare cumplită. Fulvius, Cato şi secţiunea din fruntea cohortei s-au oprit brusc. Fulvius a dus mâna la mânerul sabiei, apoi şi-a înfrânat gestul şi s-a străduit să-şi înghită nodul din gât.

— Continuaţi, a mârâit el spre oamenii lui.

Aceştia au mers înainte, spre poarta deschisă. Când au trecut de arcadă, mirosul a devenit insuportabil. Speriate, câteva păsări necrofage au scos cârâieli şi s-au ridicat în aer când primii soldaţi au pătruns în acropolă şi au văzut scena înfiorătoare care le-a apărut în faţă. Întregul spaţiu dinapoia zidurilor era presărat de

cadavre, înnegrite şi umflate de putreziciune. Pietrele de pavaj erau acoperite de sânge negru închegat, iar ceva mai departe de Cato şi ceilalţi, păsările necrofage, slujindu-se de clonţuri şi gheare, continuau să smulgă bucăţi din cadavre. Nimeni nu fusese cruţat. Nici bătrânii sau infirmii, nici femeile, nici copiii. Toţi fuseseră măcelăriţi.

Uitându-se în jur, Cato şi-a acoperit gura cu palma.

— Ce s-a petrecut aici? a mormăit Fulvius.

— Probabil că rebelii au atacat şi au reuşit să pătrundă, a spus Cato. De aceea sunt cu toţii în acropolă, şi nu în tabăra de refugiaţi de la marginea oraşului. Şi-au închipuit că aici vor fi în siguranţă.

— Aşa ar fi trebuit. Nu mai înţeleg nimic.

Au rămas amândoi tăcuţi, privind în continuare scena masacrului. Apoi, cu un gest nervos, Fulvius s-a scărpinat în bărbie.

— Dacă rebelii au fost în stare să ocupe Matala, atunci trebuie să presupunem că şi Gortina este în primejdie.

Cato a simţit un spasm îngheţat în gâtlej.

— Gortina... Iulia şi Macro.

A simţit că i se face rău de disperare şi nesiguranţă. Şi-a înghiţit fierea care îi urca pe gâtlej şi s-a întors spre Fulvius.

— Trebuie să debarcăm cât mai curând şi restul coloanei, şi să pornim spre Gortina înainte de a fi prea târziu.

— S-ar putea să fie prea târziu.

Cato s-a simţit jignit de subînţelesul cuvintelor rostite de centurion.

— În cazul acesta, a răspuns el cu răceală în glas, tot vom mărşălui spre Gortina. Nu ne vom găsi odihna decât după ce şi ultimul dintre rebeli va plăti cu viaţa pentru o asemenea grozăvie.

CAPITOLUL 25

— Nu se poate face nimic pentru a-l salva? a întrebat Aiax când au ieşit din fermă.

Slujindu-se de o cârpă, Kharim şi-a şters urmele de sânge şi puroi de pe mâini şi a clătinat din cap.

— Îmi pare rău, acum e în mâinile zeilor. N-ar fi rău să faci un sacrificiu către Asclepios şi să-i ceri ajutorul prin rugi. Eu am făcut tot ce se putea pentru Chilo, dar rana lui s-a infectat. Am mai văzut aşa ceva până acum, la fel şi tu. Rana va deveni purulentă şi-i va otrăvi sângele, iar atunci va muri. Îmi pare rău.

— Am înţeles.

Aiax a făcut un gest de resemnare din cap.

Pe Kharim îl îndurera să-l vadă pe gladiator doborât de acest lucru, când pe umerii lui atârnau toate celelalte poveri ce ţineau de comanda răsculaţilor. Trecuseră cinci zile de când armata rebelilor sosise în faţa zidurilor oraşului Gortina, iar Aiax declanşase atacul-surpriză pentru care răsculaţii plătiseră scump. Peste două sute de oameni din trupa lui Chilo fuseseră ucişi sau răniţi, iar mulţi dintre supravieţuitori se ologiseră în goana retragerii pe întuneric, nimerind peste ghearele de cioară. Dispoziţia sclavilor era sumbră, şi, deşi hotărât să mai facă o încercare de a cuceri oraşul, Aiax era conştient că oamenii lui fuseseră cutremuraţi de eşecul înregistrat în prima noapte.

Fusese prima nereuşită importantă de la izbucnirea răscoalei, iar Aiax se vedea silit să admită că existau limite de nedepăşit pentru bărbaţii şi femeile fără nicio experienţă în ceea ce privea greutăţile pe care le presupunea războiul. Se îmbătaseră cu ideea că erau liberi şi se dovediseră fanatici în dorinţa lor de a-şi apăra libertatea. Însă fanatismul nu era de ajuns când, de fapt, Aiax avea nevoie de oameni instruiţi în arta luptei de asediu şi suficient de disciplinaţi pentru a continua un asalt în ciuda tuturor pericolelor. Pe de altă parte, fanatismul era o stare trecătoare, descoperise el. Neînfricarea şi ferocitatea din primele zile făcuseră loc dorinţei simple de a trăi bine şi de a se bucura de obiectele luxoase pe care le jefuiseră de la foştii lor stăpâni.

— Kharim, îţi mulţumesc pentru tot ce ai făcut ca să-l ajuţi pe Chilo, a spus Aiax, bătându-l pe umăr.

— Generale, nu e nevoie să-mi mulţumeşti, a zis Kharim, zâmbind cu tristeţe. Chilo mi-e ca un frate, la fel ca şi ţie. Oamenii lui îl iubesc. Nenorocirea asta i-a lovit crunt. Mi-aş dori să am priceperea de a-l salva.

— Îţi mulţumesc oricum. Aiax s-a uitat la el un moment, apoi a continuat: Am nevoie de altcineva care să preia comanda de la Chilo.

Era prima oară că Aiax aducea vorba de acest lucru, şi Kharim şi-a dat seama că acum comandantul lui acceptase ideea că însănătoşirea lui Chilo nu avea să vină.

— Şi la cine te-ai gândit? a întrebat Kharim.

— Încă nu sunt sigur. M-am gândit în primul rând la tine.

— La mine?

— De ce nu? Lupţi la fel de bine pe cât îţi dovedeşti priceperea de vindecător. Şi-mi eşti credincios, nu-i adevărat?

— Mai trebuie să întrebi? a zis Kharim cu o expresie îndurerată.

— Nu, îmi pare rău, prietene. Nu am vrut să te jignesc. Câteodată, nu reuşesc să mă dezbar de modul de gândire al unui gladiator de rând.

— Dar tu nu eşti un om de rând, i-a răspuns Kharim, şi a făcut semn către tabăra desfăşurată în jurul lor. Întreabă pe oricine. Ştii că am auzit unele femei rugându-se către tine? Ca şi cum ai fi un fel de zeu sau rege.

Aiax s-a încruntat.

— Asta este o neghiobie. Acum suntem liberi, nu mai suntem îndatoraţi faţă de nimeni, ci doar faţă de noi înşine.

Kharim s-a uitat la el.

— Aşa crezi tu, şi de aceea te iubesc oamenii, care te vor urma oriunde vei merge.

Gladiatorul s-a îndreptat de spate şi a privit câteva clipe grupul cel mai apropiat de corturi şi adăposturi, unde foştii sclavi se relaxau. Unii discutau, alţii şedeau pur şi simplu şi se uitau la lumea din jurul lor de parcă ar fi văzut ceva nou. Câţiva copii se jucau în jurul unei cuşti plasate într-o latură a fermei, sâcâind prizonierii cu nişte beţe. Era o scenă de pace şi mulţumire, însă Aiax ştia că nu avea să ţină mult. S-a întors către Kharim.

— Transmite tu ordinul. Căpeteniile tuturor grupurilor războinice să vină în grădină la căderea serii. Trebuie să stăm de vorbă. Avem de luat hotărâri. Trebuie să reînnoim angajamente. Ai înţeles?

— Da, generale. Le voi spune.

Kharim s-a întors şi s-a îndreptat spre zona de tabără unde îşi aşezaseră adăposturile oamenii din grupul lui de război. Aiax l-a urmărit un moment, apoi s-a întors în clădirea fermei. A trecut prin holul cu colonade, având în mijloc iazul puţin adânc. Cândva, acesta fusese alimentat cu apă de ploaie scursă de pe acoperiş, însă cutremurul îi produsese o crăpătură mare la fund, iar acum secase şi se umpluse cu dărâmături, praf şi câteva ţigle sparte, căzute din acoperiş. S-a dus spre cel mai bun dormitor al casei, unde Chilo stătea întins pe o saltea moale. Cu toate că ferestrele erau deschise în două laturi ale încăperii, aerul era încins, iar când s-a apropiat, Aiax a simţit un miros bolnăvicios asaltându-i nările. Şi-a ascuns dezgustul şi a îngenuncheat alături de Chilo.

Pielea rănitului era ca de ceară şi sclipea de broboane de transpiraţie. O robă frumoasă îi acoperea corpul până la piept, ascunzându-i rana. Simţind prezenţa gladiatorului, a deschis ochii, s-a chinuit să-şi concentreze privirea şi a zâmbit forţat.

— Generale, chiar mă întrebam când vei veni să mă vezi, a spus el cu glas slăbit, uşor hârâit.

— Am fost aici şi acum câteva momente.

— Da? Chilo s-a încruntat. Nu-mi amintesc.

— Asta din cauza otrăvii din sângele tău, i-a explicat Aiax. El îi joacă feste minţii tale.

— Aha. Chilo a întins mâna şi l-a prins de degete pe Aiax. Atingerea lui era fierbinte, febrilă, şi Aiax a făcut un efort să nu-şi retragă mâna. Chilo a zâmbit. Ei, în sfârşit eşti aici.

— Da.

— Generale, a trecut prea puţină vreme de când ne-am cunoscut.

— Adevărat, prietene.

— Prieten? a spus Chilo, zâmbind de încântare. Îţi mulţumesc.

Ochii i s-au umezit şi şi-a îndreptat privirea în altă parte.

— Nu-i nicio ruşine să verşi lacrimi, Chilo. Am văzut atâtea suferinţe în viaţa asta, încât am putea plânge râuri de lacrimi.

— Suferinţe şi bucurii, a comentat Chilo.

— Bucurii?

— Te-am găsit pe tine, generale. Tu mi-ai dăruit libertatea şi prilejul de a mă răzbuna.

Aiax a simţit o uşoară senzaţie de arsură în gâtlejul crispat. A înghiţit în gol înainte de a fi sigur că-şi va putea stăpâni glasul. S-a aplecat în faţă şi a mângâiat părul umed, lipit de ţeasta lui Chilo.

Bolnavul a strâns brusc din pleoape şi s-a strâmbat, iar corpul i-a devenit rigid. Degetele lui s-au încleştat şi mai tare în jurul mâinii lui Aiax, luptând împotriva valului de durere copleşitoare care îi pârjolea trupul pe dinăuntru. Încetul cu încetul, durerea a trecut şi trupul i s-a relaxat, rămânând moale, fără vlagă. Venele gâtului se umflaseră şi palpitau, iar sudoarea îi aluneca pe frunte. În cele din urmă, respiraţia i s-a mai liniştit şi ochii i s-au îndreptat spre Aiax.

— Îmi cer iertare.

— Nu ai de ce să-ţi ceri iertare.

— Pentru că nu mai pot lupta alături de tine.

— Ştiu. Nu te voi uita, a spus Aiax şi a tăcut câteva clipe. Mi-ai salvat viaţa. De ce?

— De ce? Chilo s-a încruntat. Pentru că-mi eşti ca un frate.

Aiax a dat încet din cap.

— Acum trebuie să plec. O să mă întorc mai târziu ca să stăm de vorbă.

— Îţi mulţumesc. Chilo a privit spre cealaltă latură a camerei, unde armura şi armele lui stăteau rezemate de perete. Înainte de a pleca, n-ai putea să-mi aduci lucrurile acelea aici, lângă pat?

— De ce? a întrebat Aiax aruncând o privire spre arme.

— Sabia mea încă are sânge de roman pe ea. Dacă o să mă simt îndeajuns de tare, aş vrea să curăţ lama.

Aiax l-a privit, apoi a încuviinţat.

— Prea bine.

A ridicat armele, inclusiv vesta din zale purtată de Chilo şi le-a aşezat cu delicateţe pe podea, alături de el.

— Poftim.

— Îţi mulţumesc, a spus Chilo încet, privind ţintă spre tavan.

Cu inima grea, Aiax s-a îndreptat spre uşă, oprindu-se în prag.

— O să ne mai vedem, frate.

— Da, i-a răspuns bărbatul, apoi a şoptit: În viaţa asta... sau în următoarea.

Ajuns afară, Aiax s-a oprit puţin, întrebându-se dacă era bine să se mai întoarcă la Chilo sau nu. Îi trebuia întreaga voinţă ca să se opună acelei idei. Omul trecea prin dureri cumplite şi era pe moarte. Dacă voia să-şi pună capăt vieţii, nu avea ce face. Era liber să hotărască. Pentru asta îşi dăruise viaţa. Chiar şi aşa, gladiatorul a simţit în suflet o mare greutate, care curând s-a transformat în amărăciune şi ură. Uitându-se spre cuşcă, a observat că, între

timp, copiii renunţaseră să-i mai îmboldească pe prizonieri cu beţe, iar acum stăteau pe vine, la o lungime de braţ de romani, şi râdeau de starea lor jalnică.

— Plecaţi de acolo!

A pornit spre ei, iar copiii s-au ridicat imediat în picioare şi s-au împrăştiat prin tabără. Aiax a înaintat spre cuşcă, o construcţie de trei metri lungime şi un metru şi douăzeci de centimetri înălţime şi adâncime. Ocupanţii nu aveau mult loc şi nici nu puteau să se ferească de vitregia vremii. Noaptea tremurau în aerul rece, iar ziua erau torturaţi de soare. Le fuseseră luate hainele, astfel că acum stăteau în propria mizerie. Aiax dăduse ordin să nu li se facă niciun rău, să fie hrăniţi şi să li se dea suficientă apă cât să rămână în viaţă. A strâmbat din nas simţind duhoarea excrementelor şi urinei, dar şi-a lăsat o mână pe partea superioară a cuştii şi s-a aplecat spre ea, astfel încât să-i poată vedea pe ambii prizonieri, un bărbat şi o femeie, stând faţă în faţă.

— Cum se simt musafirii mei astăzi?

Bărbatul a ridicat privirea spre el, fără să răspundă, iar femeia şi-a strâns genunchii la piept şi a rămas cu privirea aţintită în pământ. Aiax le-a zâmbit.

— Hai, serios, găzduirea nu e chiar atât de rea. Ştiţi ceva? Când am fost vândut ca sclav, prima lună am trăit într-o cuşcă mai mică decât asta, alături de alţi doi bărbaţi. Deja cred că vă imaginaţi cum putea fi. Dar, după cum aţi descoperit, a-ţi imagina ceva nu e acelaşi lucru cu a îndura.

Niciunul dintre prizonieri nu s-a clintit, iar Aiax s-a uitat fix la ei un moment, până când femeia s-a întors cu spatele la el. Gladiatorul a râs, apoi s-a lăsat pe vine, ca să poată privi drept în ochii bărbatului. Părul lui era întunecat şi încâlcit, amestecat cu o crustă de sânge închegat după ce primise o lovitură în cap în momentul capturării.

— Cum ţi-e rana de la cap, centurion? Ori ar trebui să-ţi spun acum prefect?

Macro nu i-a răspuns.

— Te-ai descurcat bine după ce ne-am întâlnit prima oară. Atunci erai centurion al marinarilor, iar acum, uite la tine. Comandantul garnizoanei Gortina. Sigur, promovarea ta în grad a fost eclipsată de a mea. De la sclav la general în doar câteva zile.

— Şi ce mai general, a exclamat Macro, scuipând în pământ alături de el. Nu eşti decât un brigand. Şi numeşti adunătura asta armată? a zis, făcând semn cu capul spre tabăra din jurul cuştii.

— Ei, nu ne-am făcut chiar de râs. Şi nici voi, romanii, nu v-aţi acoperit de glorie de când a început răscoala. Nu eşti de acord?

Macro l-a privit ţintă.

— Ştii bine că asta nu se poate încheia decât într-un fel. Curând va sosi o armată în Creta, iar ea vă va zdrobi pe tine şi pe cei ce te urmează. Deocamdată te-ai confruntat cu oameni din cohortele de auxiliari, trupe de mâna a doua, dacă ne gândim bine. Nu ai nicio şansă să învingi legiuni adevărate.

— Vom vedea, a răspuns Aiax. Între timp, am ajuns stăpânul Cretei. Ori voi deveni, după ce voi cuceri Gortina, iar guvernatorul vi se va alătura în cuşca asta.

— Ce doreşti să faci cu noi? a întrebat Macro încet. Să ştii că nu-ţi suntem de niciun folos ca ostatici. Sempronius nu se va preda dacă promiţi să ne cruţi.

— Ştiu. I-am propus-o ieri, iar el a refuzat. Aiax s-a întors către Iulia şi a continuat: Dar nu imediat, cred că vă bucură să auziţi asta. L-am văzut cum a făcut un efort pentru a lua o hotărâre. Nu e lucru uşor să pierzi o fiică… sau un tată. A aruncat o privire către clădirea fermei. Sau un prieten.

Macro i-a urmărit privirea.

— Omul care ţi-a salvat viaţa. Cum se simte?

Aiax a respirat scurt şi precipitat şi s-a uitat cu ură la Macro.

— E pe moarte, ori poate că a şi murit. Dar de ce te interesează?

— Nu am nimic personal cu cei ucişi de mine pe câmpul de bătălie, a spus Macro. Dar acum nu mai suntem acolo. A făcut un lucru de mare curaj. Admirabil. Mi-ar părea rău să aflu că a murit.

— Sigur, respectul profesional al unui soldat faţă de altul. Dar nu cumva ai uitat ceva? Prietenul meu era sclav, nu soldat.

— Sclav ori soldat, ce mai contează? i-a răspuns Macro cu glas obosit. Când un bărbat ridică arma şi te înfruntă în luptă dreaptă, ce altceva mai are importanţă? Cu siguranţă că toţi oamenii tăi înţeleg asta, gladiatorule.

— Nu-mi mai spune astfel! a izbucnit Aiax cu furie. Romanule, nu mai sunt gladiator. Acum lupt pentru mine şi pentru oamenii mei. Prefer să mor decât să mai distrez mulţimea.

S-a lăsat liniştea, cât Aiax s-a străduit să-şi stăpânească mânia. Simţea dorinţa arzătoare de a sparge încuietoarea cuştii şi de a-l târî pe roman afară din propria mizerie pentru a-l măcelări. A strâns din pumni, a închis ochii şi a respirat adânc un moment, până când furia i-a trecut. Apoi s-a ridicat şi s-a întors, cu gând să se îndepărteze.

— Aşteaptă! a strigat Macro. Spune-mi, ce planuri ai cu noi? Cu mine şi cu doamna.

Aiax s-a rotit pe jumătate şi a surâs cu răceală.

— Să vă las să suferiţi cât de mult posibil. După ce şederea în cuşca aceea strâmtă te va face să înnebuneşti, voi pune să fii ucis, centurion. Cât de lent se va putea. Vreau să mori picătură cu picătură şi să simţi durerea în fiecare moment până la moarte. În ce o priveşte pe femeie, cum nu-mi e de niciun folos acum, după ce tatăl ei a abandonat-o, ea poate suferi alături de tine, iar apoi o vor avea oamenii mei. Aş spune că ei au prins gustul cărnii de femei romane bine educate. Aiax s-a uitat la Iulia şi a plescăit din buze. Desigur, dacă norocul îmi va surâde şi voi captura mai întâi Gortina, atunci voi avea grijă ca tatăl tău, bunul senator, să fie aici, pentru a asista la pângărirea fiicei lui.

— Ticălosule! a strigat Macro lovind cu piciorul în gratiile cuştii. Laş nenorocit! Jur pe toţi zeii că dacă te atingi de un fir de păr din capul ei, eu...

— Tu, ce vei face? a spus Aiax râzând. Vei veni să-mi bântui visele? Poate c-ar trebui să te pun şi pe tine să asişti, după care să te ucid.

Macro a strâns din dinţi, şi din gâtlej i-a răsunat un urlet gros. A prins gratiile cuştii şi le-a zgâlţâit cu toată puterea.

— Macro! s-a răstit Iulia la el. Macro! Uită-te la mine!

El şi-a dezlipit privirea de la gladiator şi s-a uitat fix la ea.

— Macro, te provoacă. Nu-i permite asta. Nu-i da satisfacţie. Trebuie să ne dovedim mai buni decât el. Mai tari.

Aiax a surâs.

— Frumoasa mea doamnă, momentan poţi juca rolul unei aristocrate pline de curaj, dar să te vedem cât vei rezista după ce vei nimeri în mâinile oamenilor mei. Acum trebuie să plec. Mi-a făcut plăcere să discut cu voi. Serios, aşa e. Sunt convins că vom mai avea foarte curând prilejul de a vorbi.

Ironic, a fluturat o mână în semn de rămas-bun şi s-a dus să-şi găsească un cal pentru a face inspecţia, devenită zilnică, a sistemului de apărare al oraşului Gortina.

La jumătatea după-amiezii, când s-a întors la fermă, Kharim îl aştepta.

— Chilo a murit, a anunţat partul pe un ton sec.

Aiax şi-a plecat capul şi a făcut un semn întrebând:

— A murit de propria-i mână?

— Da.

— Aşa a dorit el. Unde e acum?

— Înăuntru. Am dat ordin să fie înfăşurat în pânză pentru îngropăciune, dar m-am gândit că mai întâi ai dori să-l vezi.

Aiax a rămas nemişcat o fracţiune de secundă, apoi a clătinat din cap.

— E mort, şi-l voi păstra în amintire. Asta e de ajuns. Dă ordin de îngropăciune. Găseşte-i un mormânt într-un loc mai ferit, pentru ca romanii să nu-i descopere trupul.

Kharim a rămas cu ochii îndreptaţi spre el, ridicând sprâncenele delicate în semn de uimire.

— Crezi că am putea fi înfrânţi?

— E posibil. Prietene, în viaţa asta nimic nu e sigur. Dacă răscoala dă greş, nu vreau ca trupul lui să fie tratat drept trofeu. Şi nici al meu. Sau al tău.

— Am înţeles.

— Bine. Acum, aş vrea să mănânc. Dacă are cineva nevoie de mine, mă găseşti în grădină.

— Am înţeles, generale, a zis Kharim, plecând capul.

Aiax şi-a petrecut acolo restul după-amiezii, stând pe o bancă, aplecat în faţă, ţinându-şi coatele pe genunchi şi susţinându-şi bărbia cu palmele împreunate. A stat cu ochii aţintiţi spre un mic altar închinat unui zeu al casei, aflat într-un colţ al grădinii, timp în care a analizat mersul revoltei. Ideea de a conduce o răscoală nu-i trecuse niciodată prin minte în momentul când profitase de ocazie ca să-şi recapete libertatea după ce palatul guvernatorului se prăbuşise. De fapt, ar fi putut evada oricând de când fusese adus în Creta, numai că perspectiva de a se simţi urmărit tot restul vieţii, riscând o pedeapsă cumplită dacă ar fi fost prins, îl făcuse să renunţe la o asemenea faptă. Cutremurul schimbase întru totul situaţia. La început, se gândise că aceea era ocazia perfectă pentru a se face nevăzut, să fie dat drept dispărut sub ruine, la fel ca atâţia alţii. Plănuise să-şi schimbe înfăţişarea, să aştepte o vreme, şi să-şi găsească un loc pe o corabie care părăsea insula. În loc să procedeze astfel, îşi asumase rolul de conducător al unei mici bande de sclavi fugari şi, fără să fi făcut cel mai mic plan, ajunsese comandantul unei armate de răzvrătiţi. Odată cu această răspundere asumată se născuse şi ocazia de a se răzbuna împotriva Romei, iar acum recunoştea că fusese atras de o asemenea perspectivă. Întrebarea era: gândind realist, ce puteau spera să obţină în urma acelei răscoale? Centurionul Macro avea

dreptate. Cu timpul, Roma avea să trimită o armată puternică pentru a-i strivi pe sclavi, iar pedepsele urmau să fie cu adevărat cumplite. Cu inima grea, Aiax şi-a dat seama că trebuia să prezinte această situaţie în faţa celor mai apropiaţi susţinători ai săi. Dacă răscoala avea să ducă undeva, atunci trebuia să fie sigur că aceia care îl doreau drept conducător îl înţelegeau limpede şi îi împărtăşeau scopurile.

Când au sosit la fermă, comandanţii grupurilor războinice erau destul de liniştiţi. Vestea morţii lui Chilo se răspândise cu repeziciune în tabără, iar mulţi chiar plânseseră după el. Acum, comandanţii au intrat pe rând în grădină şi s-au aşezat pe băncile libere, ori chiar pe pământ, alcătuind un semicerc în jurul lui Aiax. Kharim şi alţi câţiva oameni aduseseră un grătar pentru jăratic dintr-o magazie a fermei şi aprinseseră un foc în mijlocul grădinii. În lumina flăcărilor, Aiax a examinat chipurile celor aflaţi mai aproape de el. Erau cu toţii nişte bărbaţi hotărâţi, având istorii diferite. Unii erau foşti gladiatori, ca şi el, în vreme ce alţii fuseseră conducători de echipe de muncă la fermele de pe moşii sau conducători ai grupelor de lucru care încărcau corăbiile, ori trudiseră la carierele de piatră sau în minele de pe insulă. Unul dintre ei fusese pietrar, condamnat să construiască morminte pentru cei bogaţi, deşi era convins că îl aştepta un mormânt comun pentru sclavi atunci când i-ar fi venit sfârşitul. Un altul jucase rolul de brută al unui grup de circari, care îi încântase pe romani cu demonstraţii de forţă, fără a şti că într-o bună zi va ajunge să le crape ţestele compatrioţilor lui la fel de nepăsător ca şi cum ar fi spart nuci cu mâinile goale.

În ciuda faptului că până atunci fiecare dintre ei dusese o existenţă diferită, acum se simţeau uniţi de o cauză comună, şi cu toţii se aşteptau ca Aiax să-i conducă spre o viaţă mai bună.

În timp ce se ridica în picioare, trecându-şi o mână prin părul negru şi cârlionţat, Aiax şi-a dres glasul.

— Prieteni, astăzi am pierdut un om care ne era frate tuturor. Iertaţi-mă, dar inima mea este grea de durere, altfel v-aş fi întâmpinat cu vin şi carne şi pesemne Chilo ar fi cântat ceva pentru noi. A observat că unii dintre bărbaţii strânşi acolo au zâmbit melancolici. Însă Chilo a dispărut, iar eu nu am chef să rostesc vorbe de duh. Inima îmi este şi mai apăsată de faptul că trebuie să înfruntăm anumite adevăruri. Adevăruri pe care trebuie să vi le împărtăşesc în această seară.

A tăcut o clipă şi, înainte de a continua, a oftat.

— Romanii nu ne vor acorda niciodată libertatea. Şi nici nu ne vor da pace. Acest lucru este sigur.

— Atunci, va trebui să ne câştigăm libertatea, a mârâit zidarul Fuscus. Iar dacă ei se opun, ei, atunci, va trebui să le luăm viaţa pentru asta.

Vorbele bărbatului au fost aprobate în cor, iar Aiax a încuviinţat din cap.

— Frumos sentiment, ba chiar unul care ne-a slujit foarte bine până acum, Fuscus. Mă tem, însă, că am obţinut deja cam tot ce puteam spera. I-am învins pe romani în bătălie, am distrus cu totul unul dintre oraşele lor, iar romanii rămaşi sunt blocaţi înapoia fortificaţiilor. Noi suntem stăpâni peste această insulă. Deocamdată. Acum însă trebuie să ne punem întrebarea care este adevăratul scop al acestei răscoale.

— Ai vorbit ca un filozof, a strigat cineva, iar câţiva dintre cei prezenţi au chicotit.

Aiax s-a silit să surâdă.

— Nu sunt filozof. Prefer să acţionez, nu să cuget. Totuşi, în astfel de clipe, trebuie să cugetăm. Nu mai putem ocoli un asemenea moment.

Pe feţele unora dintre oamenii lui au apărut expresii de nedumerire în clipa când Aiax şi-a încrucişat braţele la piept şi a continuat:

— Ce vreţi să obţineţi?

A urmat o scurtă linişte, după care cineva a strigat cu forţă:

— Libertate, generale. Asta a fost ceea ce am vrut mereu cu toţii.

Aiax a dat aprobator din cap.

— Deocamdată, ne bucurăm de libertate. Dar nu va ţine mult. Romanii nu se vor linişti decât după ce revolta va fi zdrobită, indiferent cât de mulţi soldaţi vor muri. Sunt necruţători. Aşa le este firea. Sperasem că am putea fugi de pe insula asta, slujindu-ne de ostatici, însă guvernatorul nu vrea să predea Gortina. Iar noi nu vom găsi suficiente corăbii ca să-i transportăm pe oamenii noştri spre alte pământuri. Aşadar, trebuie să găsim o soluţie aici, în Creta, şi trebuie să o aflăm înainte ca romanii să trimită o armată pentru a pune capăt conflictului. Avem un răstimp foarte scurt în care să negociem dintr-o poziţie de putere. Totodată, trebuie să-i facem pe romani să creadă că reprezentăm cea mai mare primejdie pentru ei. Iată de ce trebuie să cucerim Gortina cât mai curând posibil. Avem nevoie de cât mai mulţi ostatici

romani pentru a-i folosi ca argumente. Fraţii mei, trebuie să continuăm atacurile.

Vorbele lui au fost întâmpinate cu o dezaprobare tăcută. Fuscus şi-a dres glasul:

— Generale, în primul asalt am pierdut prea mulţi oameni de valoare. Iar asta s-a întâmplat când am atacat doar o poartă. Dacă vrem să cucerim oraşul, va trebui să atacăm cu o forţă mult mai numeroasă. Data viitoare vom pierde mii de oameni, nu doar câteva sute.

— Adevărat. Nu pot nega asta. Dar dacă nu reuşim să cucerim Gortina, iar Roma va refuza să negocieze cu noi, până la urmă vom muri până la ultimul.

— Dar nu este nevoie să atacăm capitala, a continuat Fuscus. Îi putem face pe locuitori să moară de foame.

— Dar cât va dura asta? Îţi închipui că au stat cu mâinile în sân cât noi am atacat şi distrus Matala? Eu cred că au profitat de ocazie ca să pună ghearele pe orice fel de provizii pe care le-au găsit. Ar putea rezista luni întregi. Îndeajuns de mult pentru ca o armată să debarce în Creta şi să pună capăt asediului. Pe de altă parte, cum vom reuşi să ne hrănim oamenii atâta vreme? În câteva zile vom termina proviziile existente în zona asta şi vom fi nevoiţi să trimitem echipe de cercetaşi tot mai departe ca să găsim mâncare. Trebuie să cucerim oraşul cât mai curând, indiferent de pierderile umane pe care le-am suferi.

De astă dată, câţiva dintre oameni au clătinat din cap şi s-au auzit murmure de protest. Apoi cineva a spus cu glas stare:

— Generale, le ceri prea mult alor noştri. Ei sunt curajoşi şi până acum au realizat lucruri măreţe. Însă ar fi nevoie de o armată bine instruită pentru a cuceri Gortina. Nu le pot cere oamenilor mei să-şi rişte vieţile într-un atac lipsit de înţelepciune. Chiar dacă aş fi de acord, am îndoieli că ei mi-ar asculta ordinele.

Câţiva dintre camarazii lui şi-au exprimat aprobarea faţă de vorbele lui, iar Aiax, nemulţumit, nu a putut decât să-i ţintuiască din ochi.

— Atunci, am putea prea bine să reducem cu totul pierderile umane şi să ne pregătim de pe acum de capitulare. Cu puţin noroc, l-am putea convinge pe guvernator să fie de acord cu condiţiile noastre generoase, dacă îi propunem să depunem armele şi să punem capăt răscoalei. Sunt convins că ar fi dispus a se mulţumi doar cu executarea conducătorilor de grup şi a altora care ar putea fi identificaţi drept persoane care au ridicat mâna împotriva

stăpânilor. Şi lucrurile nu se vor opri aici. Doar cunoaşteţi legile. Dacă un sclav este găsit vinovat de moartea stăpânului său, atunci toţi sclavii casei sunt condamnaţi la moarte. Supravieţuitorii ar fi fericiţi să scape doar biciuiţi înainte de a fi înapoiaţi stăpânilor. Aiax s-a uitat în jur cu un aer sfidător. Fraţilor, să o apucăm pe acest drum?

A urmat o tăcere încordată, după care Fuscus a avut cutezanţa de a răspunde. Agitat, şi-a înghiţit nodul din gât, apoi i-a răspuns gladiatorului:

— Generale, se pare că ne oferi tuturor şansa de a muri acum, ori mai târziu. Oamenii noştri îşi trăiesc clipa. Orice zi de libertate reprezintă un dar pentru ei. Se mai poate mira cineva că ei socotesc viaţa prea preţioasă ca să şi-o rişte într-un atac împotriva oraşului Gortina?

Aiax a simţit un nod în stomac. Îi venea să strige la acei neghiobi. Nu riscaseră deja şi nu făcuseră deja sacrificii enorme? Nu era momentul cel mai bun pentru a îngădui ca ei să-şi piardă curajul cu totul. Străduindu-se să-şi păstreze calmul, a zis:

— Sunt convins că şi Chilo socotea că viaţa lui era preţioasă. Totuşi, şi-a dăruit-o răscoalei şi a murit fără niciun regret.

Fuscus i-a răspuns, rămânând cu privirea plecată:

— Eu nu sunt Chilo.

— Bineînţeles. Dar ce putem spune despre restul oamenilor prezenţi aici? Îi trădaţi amintirea lui Chilo?

Nimeni nu i-a dat răspuns, iar Aiax a refuzat să spargă tăcerea vinovată care nu dădea pace niciunuia dintre cei prezenţi. Nici el nu ştia cum să procedeze sau ce să le spună acelor oameni, astfel că s-a văzut silit să-şi încleşteze pumnii la spate şi să-şi reprime dorinţa de a-şi vărsa furia asupra lor, pentru a-i umple de ruşine. Preţ de câteva momente, a hotărât să pornească singur la atac împotriva oraşului. Trebuia să se apropie de ziduri cu sabia în mână şi să vadă câţi dintre oamenii lui aveau curajul de a-l urma şi să le afle fidelitatea faţă de legământul pe care îl făcuseră unii faţă de alţii atunci când se alăturaseră revoltei contra Romei.

Însă chiar atunci, pe uşa care dădea spre moşie a apărut silueta unuia dintre comandanţii de patrulă pe care Aiax îi trimisese să scotocească insula. Omul respira greu şi sudoarea îi făcea pielea să lucească.

— Ce s-a întâmplat? a întrebat Aiax.

Iscoada şi-a plimbat privirea roată spre comandanţii adunaţi acolo, apoi ochii lui s-au îndreptat spre Aiax.

— Vorbeşte odată, a poruncit el. Prezintă raportul.

Cu un semn din cap, iscoada şi-a umezit buzele uscate şi a spus:

— Generale, au descoperit câteva corăbii. O întreagă flotă. Sunt într-un golf, la depărtare de trei zile de mers călare.

— Corăbii? O flotă? a întrebat Aiax ridicând din sprâncene. Corăbii de război?

— Nu, generale. Corăbii de transport, pline cu grâne. L-am prins pe unul dintre membrii echipajului şi l-am luat la întrebări. Navele fac parte din flota de grâne care se îndrepta spre Roma. Au fost surprinse de o furtună pe mare. Două dintre ele s-au scufundat. Restul au suferit avarii şi s-au văzut silite să intre în golf pentru reparaţii. Acolo le-am găsit noi, trase pe uscat cât aşteaptă să le sosească lemne de arboradă, parâme şi pânze ca să-şi poată continua drumul spre Roma.

Aiax a gândit cu repeziciune.

— Cât mai durează până fac reparaţiile?

— Mai durează, domnule. Omul nostru socotea că era nevoie de câteva zile pentru a găsi lucrurile necesare spre a fi trimise în golf.

— Şi unde este acest membru al echipajului?

Iscoada a dus mâna la gât şi a făcut un semn.

— Îmi pare rău, generale. Am socotit că aşa era cel mai bine.

Aiax l-a aprobat cu o mişcare din cap. În minte, analiza importanţa veştii. A zâmbit în sinea lui şi a murmurat:

— Flota de grâne...

Fuscus a căscat ochii mari de entuziasm.

— În numele zeilor, dacă am pune mâna pe încărcătura aceea, i-am putea hrăni pe oamenii noştri aproape un an.

Aiax a chicotit.

— Fuscus, ţi-a scăpat un amănunt important. Nu ai noştri au nevoie de grânele alea, ci populaţia din Roma. Fără proviziile respective, vor pieri de foame. Cât timp crezi că va reuşi împăratul să reziste în faţa unei mulţimi înfometate? Aiax a dat satisfăcut din cap, apoi a continuat: În cele din urmă, avem o armă pe care o putem ţine la beregata duşmanului.

CAPITOLUL 26

Echipajele corăbiilor de război au primit misiunea de a îngropa morţii din Matala, iar Fulvius a pornit în marş spre Gortina în fruntea coloanei sale. Cato a plecat cu un escadron din cohorta călare, chinuit de îngrijorare pentru soarta prietenilor săi. I-a condus pe călăreţi la galop, gonind pe drumul prăfuit ce ducea spre capitala provinciei, îngrozit tot timpul de ceea ce ar putea vedea în momentul când oraşul îi va apărea în faţă. Cailor şi oamenilor li s-a îngăduit să se oprească pentru odihnă doar când erau în pragul epuizării, după care Cato le ordona soldaţilor să meargă pe jos alături de armăsari, până când aceştia îşi reveneau îndeajuns pentru a putea fi călăriţi.

În răstimp, prin mintea lui se derula un vârtej ameţitor de imagini. Îşi închipuia Gortina în ruine fumegânde, străzi presărate cu cadavre măcelărite până sus pe acropolă, unde... A închis ochii strâns o clipă pentru a goni acea imagine din gând şi a început să se roage, implorându-i în tăcere pe zei să o cruţe pe Iulia şi pe toţi ceilalţi. A făcut jurământ că, dacă aceştia erau în siguranţă, el va deveni slujitorul zeilor – sclavul lor – şi va trăi doar pentru a le îndeplini dorinţele. Iar dacă preţul pentru viaţa şi siguranţa lor ar fi fost propria-i viaţă, accepta şi asta.

O voce lăuntrică l-a mustrat, acuzându-l de ipocrizie. De când credea cu atâta tărie în intervenţia divină? Se simţea sfâşiat între cele două îndemnuri potrivnice, apoi a început să se gândească la răzbunare. Dacă Aiax îi ucisese, Cato a luat hotărârea să nu-şi găsească liniştea până nu-l va vâna şi doborî, indiferent de preţul pe care va trebui să-l plătească. Inima i s-a umplut de ură, care i s-a vărsat apoi în vene, şi s-a simţit copleşit de dorinţa aprigă şi arzătoare de a-l distruge pe gladiator, de a şterge de pe faţa pământului orice bucăţică din fiinţa lui. Până atunci nu îl animase niciodată o asemenea dorinţă de răzbunare şi, preţ de o frântură de secundă, o parte a minţii lui, în continuare capabilă să gândească logic, i-a adus aminte că exact aceeaşi dorinţă de răzbunare alimenta focul ce ardea în sufletul lui Aiax.

— Să-l înghită Hadesul pe Aiax, a murmurat centurionul către sine, printre dinţii încleştaţi.

Decurionul care mergea pe jos pe lângă cal i-a aruncat o privire.

— Aţi spus ceva, domnule?

— Poftim?

Cato s-a uitat sever la el.

— Mi s-a părut că aţi spus ceva. Credeam că aţi dat vreun ordin.

— Nu. N-am spus nimic. Nimic. Apoi a ocolit calul, încălecaţi!

Piepturile cailor încă se umflau ca nişte foale, aşa că decurionul l-a privit pe Cato, pregătit să protesteze, apoi şi-a muşcat buzele. Restul soldaţilor din escadron au urcat osteniţi în şei şi au tras de hăţuri.

— Mişcă-te mai repede! s-a răstit Cato la unul care era mai lent. Dacă vom întârzia, să vă ajute zeii.

— Domnule, a spus decurionul, aducându-şi calul mai aproape de cel al lui Cato şi a coborât glasul. Băieţii sunt epuizaţi.

— Nu-mi pasă. Trebuie să ajungem cât mai curând la Gortina. Ai auzit?

— Domnule, nu are nicio importanţă cât de curând ajungem la Gortina, a continuat, arătând către oamenii lui. Suntem doar treizeci. Dacă sclavii sunt tot acolo, nu vom reuşi să facem nimic. Iar dacă au cucerit deja oraşul, atunci... A ridicat din umeri şi a zis: Nu vom putea schimba ceea ce s-a petrecut.

— Nu mă interesează, a mârâit Cato. Eu comand, iar dacă va trebui să călărim până când caii se vor prăbuşi sub noi de oboseală ca să ajungem la Gortina înainte de căderea întunericului, aşa vom face. Ai înţeles?

Decurionul a respirat adânc, apoi şi-a plecat capul.

— Atunci să mergem! Cato a ridicat brusc o mână în aer şi a făcut semn spre drum, apoi a îndemnat calul să meargă la trap. Înainte!

A mânat calul până când acesta a început să galopeze. Spre sfârşitul după-amiezii, când umbrele începuseră să se lungească, indicatoarele de pe marginea drumului spuneau că oraşul era aproape. Recoltele de pe câmpuri fuseseră culese, iar livezile de pomi fructiferi şi de măslini prin dreptul cărora trecuseră fuseseră golite de orice fructe, ca şi cum un roi de lăcuste pustiise pământul. Alături de care şi căruţe au dat şi peste cadavrele unor oameni care nu reuşiseră să se refugieze din faţa sclavilor. Cato a simţit un nod dureros în stomac văzând dovada că Aiax şi armata lui ajunseseră acolo înaintea lui. Simţea că va ajunge în pragul nebuniei din cauza spaimei pe care o trăia la gândul că, odată ajunşi în oraş, vor vedea scene cumplite.

Apoi au trecut prin dreptul ultimului indicator, iar când drumul a ajuns în culmea unei ridicături, oraşul le-a apărut în faţă. Cato şi-a oprit calul.

— Staţi!

În fruntea oamenilor care respirau greu şi a cailor care fornăiau, Cato a examinat peisajul cu ochii mijiţi. Pământul din jurul oraşului purta semne evidente că acolo fusese aşezată o tabără uriaşă. Din sutele de focuri care pârjoliseră solul rămăseseră doar moviliţe de cenuşă. Toţi copacii şi arbuştii fuseseră doborâţi şi folosiţi pentru a face focul, iar clădirile mici din apropiere fuseseră distruse în căutarea oricărei fărâme de lemn. Ici şi colo zăceau grămezi de oase de animale, curăţate aproape complet de carne de către cei care se hrăniseră în zonă, iar acum acestea atrăgeau mici stoluri de păsări şi grupuri de şobolani ce se ospătau cu zgârciurile rămase. Existau şi câteva latrine, dar mai toţi cei care îşi avuseseră tabăra acolo îşi făcuseră nevoile în anumite locuri stabilite de comun acord, locuri rămase acum la vedere. În afara oraşului se zăreau câteva siluete, iar altele se aflau pe ziduri şi turnuri.

— Ai noştri sau ai lor? a murmurat decurionul.

— Nu putem afla decât într-un singur mod, a răspuns Cato, strângând mai tare frâul între degete.

Decurionul s-a uitat tăios la el.

— Dacă aceia sunt sclavi, caii noştri sunt prea obosiţi pentru a mai avea şansa de a scăpa cu fuga.

— Atunci ai face bine să te rogi să fie oamenii noştri.

Cato a făcut semn coloanei să continue drumul, apoi şi-a îndemnat calul la trap. Au început să traverseze câmpia care îi despărţea de oraş. La apropierea lor, s-a auzit o sunet ascuţit de corn, iar cei din afara zidurilor s-au grăbit să se retragă spre cele mai apropiate porţi şi uşi de ieşire. Când au ajuns la vreun sfert de milă de poarta de apus a oraşului, Cato a făcut calul să răărească pasul şi a ordonat purtătorului de stindard al escadronului să îl înalţe, astfel ca flamura să fie clar vizibilă atunci când se vor apropia mai mult.

Decurionul a făcut un semn către oamenii de pe poartă, zicând:

— Sunt sigur ai noştri, domnule.

— E prea devreme ca să fim siguri, i-a răspuns Cato. Răsculaţii au luat armurile şi armele de la cei pe care i-au ucis. Să fiţi cu ochii în patru.

Când Cato şi-a mânat calul spre poarta închisă, dinapoia meterezelor a apărut o siluetă care a ridicat o mână, strigând:

— Staţi! Tu, cel din frunte, înaintează şi spune cine eşti.

Cato a plescăit din limbă şi s-a apropiat.

— Tribun Cato! M-am întors de la Alexandria cu întăriri. Deschideţi poarta!

— Am înţeles, domnule! a răspuns optio de strajă cu un aer uşurat.

Câteva momente mai apoi, canaturile porţii s-au deschis spre înăuntru, iar Cato a dat pinteni calului, pătrunzând în oraş, urmat de restul escadronului. Imediat ce a trecut de poarta arcuită, a coborât din şa şi a păşit spre optio, arătând spre câmpie.

— S-ar părea că aţi avut vizitatori cât am fost eu plecat.

— Da, domnule. Mii de oameni.

— V-au dat mult de furcă?

— Au declanşat un atac chiar în ziua când au sosit, şi au plătit scump pentru asta. Apoi, şi-au pus în gând să ne facă să murim de foame.

— Şi unde sunt acum?

Optio a clătinat neştiutor din cap.

— N-am habar, domnule. Au plecat azi-dimineaţă. Probabil că au ridicat tabăra în timpul nopţii şi au lăsat focurile arzând, ca să nu ne dăm seama decât la mijirea zorilor. Guvernatorul a trimis patrule ca să vadă încotro s-au îndreptat.

— Guvernatorul?! a exclamat Cato încruntându-se. Dar prefectul unde este? Macro.

— Macro a dispărut, domnule.

— Dispărut? Centurionul s-a apropiat de optio şi l-a prins de tunică. Ce vrei să spui?

— A fost capturat, domnule.

— Macro, prizonier? Nu cred. Cum a fost posibil? Spuneai că atacul a fost respins.

— Nu s-a întâmplat atunci, domnule, ci mai târziu, când încerca să o ducă pe fiica guvernatorului într-un loc sigur, departe de oraş.

Cato a simţit un nod în gât şi s-a uitat fix în ochii ofiţerului. A coborât glasul şi a zis:

— Fiica guvernatorului?! Şi ea a fost capturată?

— Da, domnule.

— De unde ştii?

— Căpetenia răsculaţilor, acel gladiator, i-a adus într-o cuşcă şi a încercat să-l convingă pe guvernator să se predea.

Cato a simţit o undă de speranţă în suflet.

— Deci, sunt în viaţă.

— Da, domnule. Ori cel puţin erau atunci când gladiatorul i-a arătat guvernatorului. Asta s-a întâmplat însă acum câteva zile, domnule. E ultima oară când i-a văzut cineva.

Groaza a năvălit din nou în sufletul lui Cato. A coborât privirea şi a văzut că încheieturile degetelor i se albiseră strângând hamul ofiţerului. S-a silit să-şi desfacă degetele şi s-a retras, după care a făcut un semn către cavalerişti.

— Du-i pe oamenii ăştia la grajdurile de la palatul guvernatorului. Să te îngrijeşti de hrana cailor şi a soldaţilor şi să le găseşti loc de dormit.

— Am înţeles, domnule.

— Guvernatorul are cartierul general tot pe acropolă?

— Da.

— Prea bine. Cato a respirat adânc pentru a-şi mai potoli încordarea din piept. Executarea, optio.

Lăsând calul în grija decurionului, centurionul a pornit pe străzi către drumul ce urca spre intrarea în acropolă. Orăşenii siliţi să trăiască în ruinele prin dreptul cărora trecea nu i-au acordat mai mult de o privire în timp ce-şi pregăteau masa de seară. Resemnarea şi durerea din suflete li se citea limpede pe feţe. Doar copiii păreau mai vioi şi mulţumiţi, jucându-se nepăsători printre mormanele de dărâmături aflate între cădirile rămase în picioare.

Momentul de speranţă simţit de Cato la auzul veştii că Macro şi Iulia trăiau era acum umbrit de faptul că ei se aflau tot în ghearele lui Aiax. Atâta vreme cât slujeau drept ostatici, aveau să trăiască, însă în clipa în care duşmanul îi va socoti fără de niciun folos, vieţile lor vor fi în primejdie. Ba mai rău, dacă Aiax îşi punea în minte să recurgă la o răzbunare îngrozitoare pentru moartea tatălui său, atunci Macro şi Iulia aveau să fie supuşi unor torturi inimaginabile înainte de a li se face favoarea de a muri. Cato a simţit că i se face rău gândind toate acestea, şi a trebuit să se oprească puţin înainte de a continua să urce panta spre acropolă.

Când a ajuns la cartierul general, l-a găsit pe senatorul Sempronius în biroul lui, stând la fereastră şi privind în gol spre oraş. Pe masa de lucru era o stacană de vin, iar el ţinea o cupă în mână când Cato a bătut în tocul uşii.

— Ce mai e? a răspuns Sempronius cu glas obosit. Parcă ţin minte că am dat ordin să nu fiu deranjat.

— Sunt eu, domnule, a spus Cato cu glas domol.

Sempronius s-a răsucit imediat şi pe faţa lui a apărut o expresie de uşurare.

— Cato! M-am temut că n-o să te mai văd niciodată. Intră, băiete. Aşază-te.

Vorbea puţin neclar. Centurionul nu şi-a dat seama dacă era din cauza extenuării, a suferinţei sau a vinului. Sempronius a pus cupa pe masă şi a umplut-o, după care a împins-o spre Cato. Câteva picături s-au vărsat peste buza cupei şi au alunecat spre piciorul ei. Senatorul s-a aplecat în faţă, sprijinindu-se pe coate.

— Ia spune, ce ai de raportat?

— Domnule, am auzit ce s-a întâmplat cu Macro şi Iulia.

Umerii lui Sempronius s-au pleoştit.

— Da.

— Trebuie să credem că sunt încă în viaţă.

Guvernatorul a mişcat din cap şi, vreme de câteva momente, amândoi s-au privit cu o întristare care nu mai avea nevoie de cuvinte. Apoi Sempronius şi-a dres glasul şi, coborând ochii spre mâini, a spus:

— Raportul, te rog.

— Am înţeles, domnule. Legatul Petronius ne-a pus la dispoziţie mai toţi oamenii pe care i-aţi cerut. Am debarcat azi-dimineaţă la Matala. Eu am venit înaintea forţelor principale. Întăririle vor ajunge la Gortina până mâine-seară.

— Bine.

— Mai sunt şi corăbiile de război şi marinarii rămaşi la Matala, pe care i-am putea mobiliza. Întăririle sunt sub comanda centurionului Fulvius, din Legiunea a Douăzeci şi Doua.

— Fulvius? De ce nu tu, aşa cum am cerut eu?

— Legatul Petronius a socotit că sunt prea tânăr ca să primesc comanda. L-a numit pe Fulvius în fruntea coloanei până când aceasta va sosi la Gortina, apoi va trebui să vă asumaţi autoritatea asupra ei. Credeam că Macro va fi numit în funcţia asta, domnule.

— Da, dar acest lucru nu mai este posibil. Vom avea nevoie de alt comandant. Sempronius a ridicat privirea, zicând: Mai ai documentul prin care te autorizam să acţionezi în calitate de tribun?

— Da, domnule. Cato a dus mâna la şnur şi a scos tubul din piele de sub tunică, după care i l-a întins guvernatorului. E aici, împreună cu inelul.

Sempronius a luat tubul, a dat deoparte capacul şi a răsturnat conţinutul lui pe masă. Şi-a pus pe deget inelul de familie, a ridicat

pergamentul rulat şi, rămas pe gânduri, a lovit uşor cu el în tăblia mesei.

— Macro nu mai este alături de noi. Prin urmare, comanda îţi va fi încredinţată ţie, Cato.

— Mie? Cato a scuturat uimit din cap. Eu? Dar...

Sempronius a împins documentul peste masă.

— Uite. Numirea ta rămâne în vigoare, ceea ce înseamnă că, în calitate de tribun, ai rang mai mare decât Fulvius. Comanda forţelor din Gortina îţi aparţine. E hotărârea mea şi devine ordin. Când sosesc întăririle, vreau să preiei comanda, să-l găseşti pe Aiax şi să-i nimiceşti armata. Asta e prima ta grijă. Să nu îngădui altor lucruri să împiedice îndeplinirea acestui ordin.

— Adică, domnule?

— Nu vom negocia cu rebelii. Nu încheiem nicio înţelegere cu privire la ostatici. Sempronius şi-a înghiţit nodul din gât. Îţi este limpede?

Cato a confirmat, apoi a întrebat:

— Şi dacă în cursul îndeplinirii ordinelor primite, mi se oferă şansa de a salva ostaticii...

Sempronius s-a uitat lung la el cu ochi umezi şi buzele au început să-i tremure.

— Atunci, îmi aduci fata înapoi, ai auzit? Şi să-ţi salvezi prietenul.

— Voi face tot ce-mi stă în putinţă să-i salvez pe amândoi, a răspuns Cato. Jur pe viaţa mea.

Patrulele trimise să descopere şi să urmărească armata sclavilor s-au prezentat la raport în seara următoare, exact când centurionul Fulvius a ajuns lângă oraş în fruntea coloanei de legionari şi auxiliari obosiţi şi prăfuiţi. În timp ce oamenilor li se găseau locuri de încartiruire în oraş, Fulvius şi ofiţerii comandanţi de cohorte au fost convocaţi la cartierul general al guvernatorului, unde îi aşteptau Cato şi Sempronius.

Centurionii legionari şi prefecţii auxiliarilor s-au aşezat pe băncile plasate în faţa mesei de lucru a guvernatorului, după care câteva ordonanţe le-au adus cupe cu apă aromatizată cu lămâi stoarse. Imediat ce s-au revigorat, Sempronius a lovit cu palma în masă, cerând astfel să se facă linişte.

— Domnilor, ştiu că sunteţi obosiţi, de aceea voi fi scurt. Aţi fost trimişi în Creta ca să înăbuşiţi răscoala sclavilor conduşi de Aiax. Din ultimele informaţiile pe care le deţinem, el mărşăluieşte spre

răsăritul insulei. Apreciem că are sub comandă în jur de douăzeci de mii de oameni înarmaţi şi alţi câţiva care îi însoţesc.

Analizând situaţia, ofiţerii au schimbat priviri îngrijorate. Sempronius a tuşit.

— Totuşi, asta nu este întreaga poveste. Doar o mică parte dintre oamenii lui sunt înarmaţi corespunzător, şi doar câţiva au instruire militară sau experienţă de luptă. Trupelor voastre nu le va fi prea greu să-i înfrângă, cu condiţia să-i obligaţi să intre în luptă. După ce sunt învinşi, trebuie strivit fără milă orice sclav rebel. A făcut o pauză pentru a fi mai convingător. Aveţi întrebări?

Fulvius a dat din cap.

— Ştiţi de ce au renunţat la asediu şi s-au dus spre est?

— Deocamdată, nu.

— Ştim încotro s-ar putea îndrepta?

Sempronius a clătinat din cap.

— Nu. Mi s-a spus că în drumul lor nu există oraşe sau porturi mari. Doar o fâşie liniştită de coastă, în apropierea unui oraş părăsit pe nume Olous.

— E posibil să fi aranjat cu nişte corăbii pentru a fi luaţi din golful din apropiere de Olous, a intervenit Cato, făcând semn cu capul spre o hartă a insulei, care atârna pe peretele îndepărtat al biroului.

— De unde ar găsi corăbii? a întrebat Fulvius. Am înţeles că mai toate au fost distruse de val.

— Sclavii au jefuit mult aur, argint şi alte lucruri preţioase, a explicat Cato. Nu cred că le-ar fi greu să găsească unii proprietari de nave care, pentru a-şi sluji interesele, în avariţia lor, abandonează orice principii. Totuşi, avem o escadră de corăbii de război în aşteptare la Matala. Dacă le trimitem la Olous, s-ar putea să-i prindem pe răsculaţi între corăbiile noastre şi soldaţii voştri. Dacă reuşim, nu vor avea de ales şi vor trebui să lupte cu noi.

— Bine, atunci, a spus Fulvius. Voi transmite ordin către galere să pornească într-acolo. Oamenii mei pot porni spre Olous încă din zori.

Sempronius şi-a dres glasul şi s-a înălţat în scaun.

— Nu va fi nevoie, centurion. Ofiţerii mei pot da ordinele necesare.

— Poftim?! a exclamat Fulvius surprins. Dar am înţeles că Macro a căzut prizonier.

— Da. Tocmai de aceea i-am ales un înlocuitor. Sempronius a făcut semn spre Cato. Tribunul va prelua comanda asupra forţelor locale şi a întăririlor voastre.

— El? a făcut Fulvius, privindu-l ţintă pe Cato. Domnule, mă văd silit să protestez.

— Ai auzit ordinul cât se poate de limpede, centurion. Trebuie să-mi predai comanda în momentul în care ajungi la Gortina. Şi ai ajuns. Eu l-am ales pe tribunul Cato să comande forţele reunite. Tu vei fi adjunctul lui la comandă.

Fulvius a clătinat din cap.

— Domnule, cu tot respectul, tribunul este prea tânăr şi lipsit de experienţă pentru a prelua comanda.

— Serios? Sempronius s-a rezemat de spătarul scaunului şi, uitându-se la Cato, a început să numere pe degete. Numit optio în A Doua Legiune. Ai făcut parte din trupele care au invadat Britania şi ai fost decorat pentru bravură. Tu şi Macro aţi salvat familia generalului Plautius. Ai participat la capturarea comandantului duşman Caratacus şi la înfrângerea ulterioară a rămăşiţelor armatei lui. Apoi ai fost detaşat la flota Ravennei pentru a urmări şi distruge escadra de nave-pirat care terorizau coasta Iliriei. După aceea ai luptat în Iudeea şi ai înăbuşit o răscoală. Şi apoi, când te-am cunoscut la Palmira, ai păstrat citadela, pentru ca mai târziu să-i înfrângi pe parţi într-o bătălie de la graniţă. Sempronius s-a uitat direct la Cato. Am dreptate?

— Da, domnule. Dar nu-mi pot asuma toate meritele pentru asta.

Fulvius l-a privit pe Cato cu o expresie de admiraţie, dar apoi s-a întors brusc spre Sempronius.

— Un trecut impresionant, recunosc, dar cum centurionul Macro a fost luat prizonier, cred că ar trebui să prezint problema legatului meu, domnule.

— De ajuns! Tu şi Cato aţi primit ordinele ce vă privesc. Nu admit alte comentarii pe această temă. Vă însărcinez pe amândoi să-i găsiţi şi să-i înfrângeţi pe răzvrătiţi. Discuţia s-a încheiat. Tribun?

Cato a încremenit.

— Da, domnule?

— Ai multe de făcut. Treci la lucru.

Sempronius s-a ridicat de pe scaun şi toţi ofiţerii s-au grăbit să ia poziţia de drepţi în timp ce el a ieşit cu paşi mari pe uşă. Imediat ce guvernatorul a plecat, Cato a luat o poziţie ceva mai

relaxată, după care a urmat o tăcere stânjenitoare, întrucât ofiţerii se uitau ba la el, ba la Fulvius. Cato şi-a dres glasul.

— Domnilor, cred că sunteţi conştienţi de situaţie. În zilele ce vor urma, ne vom confrunta cu un duşman dificil. A surâs vag şi a continuat: Sunteţi liberi. Centurion Fulvius, mai rămâi.

Fulvius a făcut semn că a înţeles, şi a rămas în picioare, în vreme ce restul ofiţerilor au ieşit cu toţii pe rând din cameră, iar ultimul a închis uşa.

Cato a ocupat scaunul lăsat liber de Sempronius şi l-a privit pe celălalt bărbat drept în ochi.

— Îmi dau seama că nu eşti prea încântat de hotărârea guvernatorului.

— Nu, nu sunt, a confirmat centurionul cu glas tăios. Presupun că lista reuşitelor tale este corectă.

— Este.

— Evident, eşti un ofiţer tânăr cu reuşite impresionante, a recunoscut Fulvius. Am convingerea că odată cu trecerea vremii vei ajunge departe. Însă întreabă-te, este acesta momentul cel mai potrivit să-ţi asumi riscul de a numi pe cineva tânăr în dauna cuiva cu experienţă?

— Mi s-a părut că rostul remarcilor guvernatorului a fost de a dovedi că eu *am* experienţă, i-a răspuns Cato sec. În orice caz, întrebarea referitoare la cine ar trebui să comande nu are niciun rost. Guvernatorul m-a numit pe mine. Desigur, în cursul campaniei voi fi încântat să ascult orice sugestie ai avea de făcut.

Fulvius a încuviinţat, iar Cato a socotit că trebuia să se asigure că centurionul nu lua asta drept o invitaţie de a-i submina autoritatea.

— Vreau să ne înţelegem clar asupra unui anumit lucru, Fulvius. Nu voi tolera nicio încercare de contrazicere în faţa celorlalţi ofiţeri sau a soldaţilor. Ai înţeles? Dacă vei dezaproba vreo hotărâre de-a mea, îţi poţi prezenta părerea doar între patru ochi.

— Am înţeles.

Cato a respirat adânc.

— De acum înainte mi te vei adresa cu „domnule”.

Fulvius şi-a reprimat iritarea şi a salutat milităreşte.

— Am înţeles, domnule.

— Bine.

Cato se simţea uşurat de faptul că evitase o confruntare directă. De fapt, nu avea certitudinea că era mai bun pentru acea slujbă decât Fulvius, fără a mai vorbi de Macro. Totuşi, nu avea cum să

scape de răspunderea pe care Sempronius i-o aruncase pe umeri. N-o putea face decât cedându-i toată autoritatea centurionului Fulvius, şi Cato nu avea de gând să procedeze astfel câtă vreme Iulia şi Macro erau încă prizonierii răsculaţilor. A tăcut o clipă, zâmbind în sinea lui când şi-a dat seama că tocmai de aceea îl alesese Sempronius pentru a comanda forţele reunite. Avea nevoie de cineva care să nu primejduiască viaţa fiicei lui. Singurul om care avea acelaşi interes ca Sempronius de a o salva pe Iulia era Cato. Preamărirea reuşitelor lui fusese doar un şiretlic prin care să distragă atenţia lui Fulvius de la adevăratul motiv al numirii lui Cato, a tras el concluzia cu un sentiment nu tocmai plăcut. Indiferent cum ar fi stat lucrurile, el ar fi făcut tot ce i-ar fi stat în puteri ca să salveze viaţa Iuliei şi pe cea a lui Macro.

Fulvius îl ţintuia cu privirea nerăbdător, aşa că tribunul şi-a limpezit gândurile pentru a analiza detaliile legate de viitoarea campanie.

— Trebuie să plănuim amănunţit şi să ne coordonăm cu navele de război. Te rog să convoci oamenii din comandament. Ne aşteaptă o noapte lungă.

— Am înţeles, domnule.

Fulvius s-a ridicat, a salutat şi a părăsit biroul. Cato s-a uitat o clipă după el, apoi a oftat şi a întins mâna după un stilus şi o tăbliţă cerată nefolosită şi s-a apucat să întocmească un proiect de ordin de marş pentru oamenii pe care îi comanda din acel moment.

Când zorile dădeau orizontului o strălucire rozalie şi apoasă, coloana se pusese deja în mişcare. Două escadroane de cavalerie se aflau la o jumătate de milă în faţa primei cohorte de legionari. Cavaleriştii erau dispersaţi într-un evantai larg pentru a depista din vreme orice încercare de ambuscadă şi pentru a descoperi şi ucide sau captura rebelii rătăciţi pe care i-ar fi putut întâlni în drumul spre Olous. Cato le spusese limpede decurionilor din fiecare escadron că dorea prizonieri care să fie interogaţi. Mai mult decât orice voia să ştie dacă Macro şi Iulia erau încă în viaţă. Nu era greu de ghicit drumul urmat de armata rebelilor. Ţinutul din faţa coloanei romane fusese devastat de inamici şi era presărat cu clădiri arse, cadavre şi rămăşiţe de focuri. Cato era încă nedumerit de hotărârea lui Aiax de a renunţa atât de brusc la asedierea oraşului Gortina şi de a porni spre coasta de răsărit.

Stând călare lângă poarta oraşului, Cato urmărea coloana lungă de legionari, urmată de convoiul de bagaje şi apoi de auxiliari, şerpuind pe drumul care urca spre dealurile unduitoare aflate la

orizont. Peste câteva ore, corăbiile de război de la Matala aveau să primească ordin să înceapă deplasarea de-a lungul coastei sudice. Cu toate că armata avea doar şaizeci de mile de mărşăluit de-a curmezişul şirei spinării a insulei, iar flota trebuia să parcurgă o distanţă de cel puţin patru ori mai mare, corăbiile urmau să ajungă primele, având ordin să blocheze intrarea în golf şi să împiedice sosirea sau plecarea oricărei nave. Dacă rebelii se gândeau să scape pe calea mării, atunci acea rută le era închisă, iar apropierea forţelor conduse de Cato le dădea foarte puţin spaţiu de manevră, mai ales că răzvrătiţii erau încetiniţi de necombatanţii aflaţi în rândurile lor.

În timp ce ultimii oameni din coloană ieşeau pe poarta oraşului, Cato l-a văzut pe Sempronius trecând prin arcada laterală, ceva mai mică, şi păşind hotărât spre el.

— Bună dimineaţa, domnule, a salutat centurionul. Aţi venit să ne vedeţi plecând?

Sempronius a întins mâna în sus şi l-a prins de degete.

— Zeii să vă aibă în paza lor, Cato, pe tine, Iulia şi Macro.

Tânărul a dat din cap.

— Voi face tot ce pot ca să-i aduc înapoi.

— Ştiu.

Senatorul i-a dat drumul la mână şi s-a retras câţiva paşi, iar Cato a tras încet de frâu şi a dat pinteni calului, care a pornit la trap pe lângă şirurile de trupe auxiliare, împovărate de jugurile de marş, înaintând prin praful stârnit de cei aflaţi înaintea lor.

Le-au trebuit două zile de marş anevoios ca să ajungă în oraşul Lytus, aşezat pe un deal. Zidurile fuseseră sfărâmate în bucăţi de cutremur, iar răzvrătiţii jefuiseră oraşul şi-i trecuseră prin tăişul sabiei pe mai toţi locuitorii. O mână de bătrâni, femei şi copii rătăceau printre ruine având pe chipuri expresii resemnate. Cato a dat ordin ca ei să primească hrană şi a detaşat o centurie care să-i escorteze înapoi până la Gortina. Apoi, în vreme ce oamenii înjghebau o tabără de marş folosindu-se de bucăţi de moloz din ziduri ca să se adăpostească peste noapte, centurionul li s-a alăturat lui Fulvius şi comandamentului său în micuţul templu închinat Atenei, rămas neatins într-un colţ al forumului. Unul dintre copişti aprindea deja lămpile cu ulei şi le împărţea camarazilor lui, în vreme ce ei stăteau cu picioarele încrucişate pe podea, pregătiţi să organizeze, ca de obicei, puterea armată şi consumul de raţii. Cât Fulvius a semnat fiecare dintre evidenţele

completetate, Cato s-a apucat să citească rapoartele zilnice venite de la iscoadele pe care Sempronius le trimisese pentru a urmări armata rebelilor. Acestea confirmau că Aiax continua să se îndrepte spre răsărit, spre Olous. Centurionul a dat satisfăcut din cap. Armata răsculaţilor ajunsese deja la mare şi intrase într-o capcană pe care singură şi-o întinsese. Era greu de crezut că Aiax ar fi fost în stare să comită o asemenea greşeală şi, preţ de un moment, Cato a simţit brusc o undă de îndoială combinată cu îngrijorare. Trebuie că exista ceva ce lui îi scăpase. Un motiv care să explice evidenta neghiobie a gladiatorului.

Tocmai terminase de citit raportul şi se pregătea să îi ureze noapte bună lui Fulvius, când Cato a auzit un ropot de copite în forumul din faţa templului. Una dintre gărzile care păzeau cartierul general a strigat către noul sosit. Un moment mai apoi, o iscoadă a intrat în fugă pe uşă. A aruncat o privire în jur, l-a văzut pe Cato purtând mantie roşie, apoi s-a grăbit spre el şi a salutat.

— Permiteţi să raportez, domnule, am un mesaj urgent de la decurionul meu.

— Păi şi-a prezentat deja raportul pe ziua de azi.

— Da, domnule. Asta a fost înainte de a mai înainta puţin spre un loc de unde am putut vedea armata rebelilor de la Olous.

— Şi?

— Domnule, golful este ticsit de corăbii de transport. Mai toate sunt avariate. Catarge rupte şi cu velatura împrăştiată peste tot. Unele dintre ele au eşuat voluntar şi, din câte am văzut, sunt în reparaţii.

Cato s-a încruntat. De unde procuraseră răzvrătiţii atâtea corăbii? O flotă de corăbii de transport, din câte se părea. Brusc, şi-a dat seama că în Mediterana de răsărit există doar o asemenea flotă în acele momente, aşa că a întrebat:

— Ai văzut vreun semn de identificare al corăbiilor?

— Da, domnule. O flamură purpurie care flutura în vârful fiecărui catarg.

Cato a scos un sunet de uimire şi a aruncat o privire spre Fulvius.

— Ai auzit?

— Da, domnule.

— Aşadar ştii ce înseamnă asta, a zis Cato, străbătut de un fior rece de teamă. Aiax a capturat flota de grâne.

— Dacă e adevărat, ce caută flota tocmai acolo?

— A avut loc o furtună, a explicat centurionul. A izbucnit la câteva zile după plecarea flotei din Egipt. Probabil că le-a scos de pe ruta obişnuită, producându-le multora stricăciuni. Sigur au fost duse în golf pentru reparaţii.

— De aceea au ridicat asediul! a exclamat Fulvius pocnind din degete. Cu siguranţă că Aiax a primit vestea că flota de grâne a fost silită să se îndrepte într-acolo.

Cato a confirmat cu o mişcare din cap.

— Iar acum a pus mâna pe grânele ce trebuie să aprovizioneze Roma. Poţi fi sigur că dacă nu facem ce ne cere el, poate distruge flota şi toate grânele. Dacă se întâmplă aşa ceva, peste o lună, mulţimea va sfârteca Roma în bucăţi.

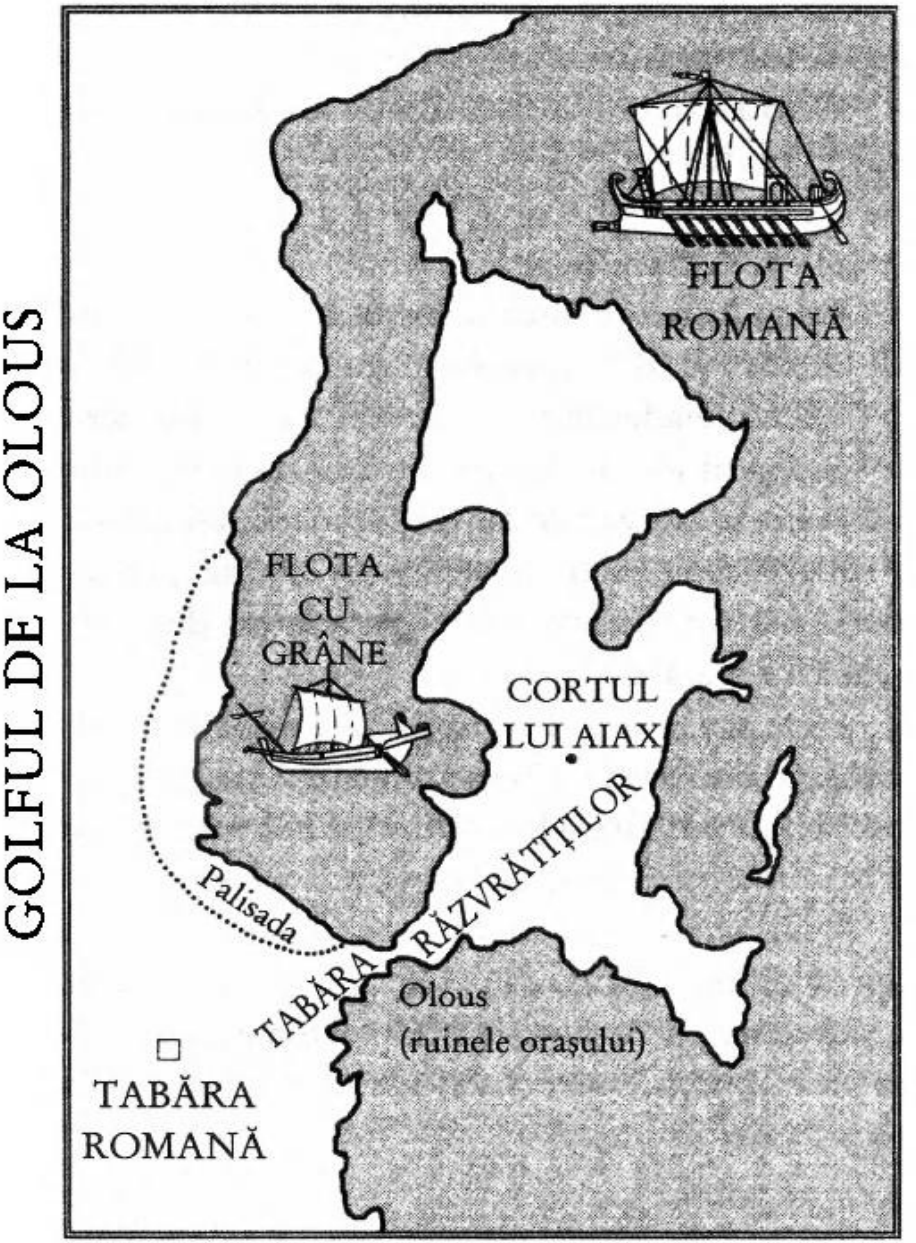
GOLFUL DE LA OLOUS
FLOTA ROMANĂ
FLOTA CU GRÂNE
CORTUL LUI AIAX
RĂZVRĂTIȚILOR
Palisada
TABĂRA
Olous
(ruinele orașului)
TABĂRA ROMANĂ

CAPITOLUL 27

Macro privea printre gratii în josul dealului, spre golf. Era dimineaţa târziu, iar razele soarelui se furişau printre zăbrele, aruncând umbre prelungi în interior. În jurul lor, sclavii se instalau în noua tabără, care se întindea pe panta colinei. Aiax preferase să-şi înalţe corturile pe peninsula îngustă şi stâncoasă ce proteja golful de marea deschisă. Oamenii din grupul lui de luptă, împreună cu femeile şi copiii lor, îşi stabiliseră tabăra în jurul lui, într-un cerc aproximativ, iar Macro nu vedea nicio posibilitate de a evada, chiar dacă el şi Iulia ar fi reuşit să iasă din cuşcă. Din cauza stării jalnice în care arătau, ar fi atras imediat atenţia asupra lor şi ar fi fost fugăriţi şi prinşi imediat ce s-ar fi dat alarma.

Jos, în golf, îi vedea pe răsculaţi instalând în grabă sisteme de apărare în jurul corăbiilor care eşuaseră voluntar. O palisadă improvizată era în construcţie la mică distanţă în interiorul uscatului, cu turnuri situate la intervale regulate. Echipajele corăbiilor şi micile contingente de marinari aflate la bord pentru a le apăra de piraţi erau ţinute într-o îngrăditură plasată în mijlocul taberei principale. Corăbiile erau acum sub o pază strictă. Navele mai grav avariate fuseseră urcate pe nisip, în vreme ce restul stăteau legate una de alta la ancoră în largul golfului. Aiax nu voia să rişte defel cu preţioasa captură, şi asta din motive întemeiate. Întorcând capul, Macro a zărit marea printre două corturi ce alcătuiau cartierul general al căpeteniei răzvrătiţilor. Siluetele imposibil de confundat a trei corăbii de război romane stăteau în aşteptare la o milă de ţărm. Asta însemna ceva, a gândit el. Chiar dacă reuşise să captureze flota de grâne, Aiax nu putea folosi navele pentru a scăpa de pe insulă.

Macro şi-a mutat privirea spre Iulia, care stătea rezemată de gratii în colţul opus al cuştii. Ţinea capul aplecat în faţă, învăluit în părul încâlcit ce îi atârna până pe umeri.

— Eşti trează? a întrebat-o în şoaptă. Iulia.

Fata a ridicat încet capul şi, văzând dârele sclipitoare de pe faţa ei murdară, centurionul şi-a dat seama că plânsese din nou. Iulia şi-a înghiţit nodul din gât, apoi şi-a umezit buzele.

— Mi-e sete, a spus ea cu glas chinuit.

— Şi mie.

Li se dădea apă în zori, la amiază şi la crepuscul, când primeau şi un terci subţire şi gras. Aşa trăiseră de când fuseseră vârâţi în cuşcă, în fiecare zi a marşului armatei sclavilor care abandonase brusc asedierea Gortinei. Aiax ordonase ca prizonierii să primească mâncarea ce li se dădea sclavilor de la moşiile unde se practica agricultura. La ora stabilită, aceeaşi bătrână şi o gardă de corp mătăhăloasă de-a căpeteniei veneau la ei pentru a le aduce hrană. Ritualul se desfăşura de fiecare dată la fel. Bărbatul le ordona să se retragă în partea din spate a cuştii, după care descuia uşa pentru a-i permite bătrânei să intre. Aceasta aşeza repede pe pământ două vase deformate din aramă, unul cu terci şi celălalt cu apă, şi linguri mari, apoi se retrăgea din cuşcă. În prima zi, până şi stomacul de fier al lui Macro se revoltase în faţa mirosului groaznic al terciului făcut din zgârciuri râncede, grăsime şi orz. Însă foamea reuşea să facă acel amestec să pară gustos, şi curând ajunsese să savureze porţia mică de mâncare ce i se acorda. Apa devenea din ce în ce mai preţioasă, pentru că arşiţa din cursul zilei era o tortură: aşa că avea gâtul uscat, limba ca o bucată de piele deshidratată şi buzele crăpate.

Condiţiile de detenţie deveniseră nespus de cumplite din cauza lipsei oricăror măsuri de igienă, astfel că amândoi trebuiau să trăiască în duhoarea propriilor mizerii. Fusese destul de dureros pentru Macro să se vadă despuiat de toate hainele în faţa Iuliei, şi să fie silit să trăiască în asemenea condiţii, dar fata nu suferise niciodată o înjosire atât de mare ca aceasta, şi nici nu-şi imaginase vreodată că va duce o existenţă atât de greu de îndurat. Macro încercase să o ajute aşa cum putea, privind în altă parte când ea trebuia să-şi facă vreo nevoie şi evitând în mod deliberat să se uite la trupul ei, fixând-o tot timpul drept în ochi. Din fericire, bătrâna care le aducea mâncare îi dăduse o mantie zdrenţuită. I-o aruncase, iar Iulia o prinsese pe dată, înfăşurându-şi corpul în faldurile ei sfâşiate şi puturoase. În ciuda acestui neînsemnat element de confort, se simţise imediat paralizată de mizeria din jurul ei şi se retrăsese în lungi perioade de muţenie. Apăsat de o tristeţe cumplită, Macro o urmărea cum suferă. Era tânără, frumoasă şi îndrăgostită de Cato. Nu merita o asemenea soartă.

Când şi-a amintit de Cato, tristeţea centurionului a devenit înzecită. Iulia îi era mai dragă prietenului său decât orice pe lume. Pierderea ei i-ar fi frânt inima tânărului. Şi, Macro era suficient de uman să-şi dea seama, chiar propria lui moarte ar fi constituit o grea lovitură pentru Cato. Erau la fel de apropiaţi ca fraţii, deşi

câteodată Macro se simţea ca şi cum ar fi fost mai curând tată şi fiu, şi îi era groază la gândul că tânărul va face ceva necugetat descoperind că el căzuse prizonier. Asta, presupunând că mai trăia, a gândit el sumbru.

Aiax construise perfect cuşca menită să-i tortureze, a socotit Macro. Li se îngăduia să trăiască, dar despuiaţi de orice demnitate, ţinuţi ca nişte animale – ba nu, mai rău de atât. Având posibilităţi reduse de evadare şi fără vreo şansă de a fi eliberaţi ca urmare a unor negocieri, pe amândoi îi aştepta un viitor sumbru, asta până în ziua în care Aiax, sătul de cât îi chinuise, avea să dea ordin pentru a fi măcelăriţi. Până atunci, însă, Macro era alert la orice prilej prielnic şi încerca să-şi exerseze muşchii în măsura în care era posibil în acel spaţiu restrâns, pentru ca, în cazul în care ar fi fost nevoie să acţioneze cu repeziciune, să nu se simtă ţeapăn şi amorţit.

S-a întors spre Iulia şi a făcut un efort să-i zâmbească.

— Nu mai e mult până la amiază.

— Ba mai e destul de mult, a şoptit ea, rezemându-şi capul de gratii şi privind printre gene la soarele orbitor care-şi trimitea razele printre barele de deasupra capului. A închis ochii şi a rămas tăcută o vreme, după care a spus: De câte zile suntem aici?

Macro a trebuit să se concentreze ca să-şi adune gândurile. Chiar dacă ţinuse bine socoteala, din anumite motive se îndoia de cifra pe care o reţinuse în minte. A făcut o numărătoare inversă pentru a verifica.

— Aş zice că sunt şaisprezece. Da, şaisprezece, sunt sigur.

— Şaisprezece zile, a spus Iulia oftând. Parcă au trecut şaisprezece ani. Aş prefera să fi murit.

— Nu vorbi aşa, i-a răspuns Macro cu glas liniştitor. Cât suntem în viaţă, există mereu speranţă.

— Viaţă?! a exclamat ea, râzând sec. Numeşti asta viaţă?

— Da, sigur. Macro a făcut tot posibilul ca să stea în capul oaselor şi să privească drept în ochii Iuliei. O să ieşim de aici. Nu abandona gândul acesta. Îţi jur, în numele tuturor zeilor. Sigur vom scăpa.

Ea s-a uitat la el plină de speranţă, apoi a dat din cap zâmbind trist.

— Ai dreptate, fireşte. Ne vor scoate târâş din cuşcă şi ne vor ucide. Ori poate vom fi lăsaţi să murim aici, iar într-o bună zi, cineva are să scoată cadavrele noastre afară pentru ca şobolanii şi corbii să se ospăteze cu ele.

— Încetează! s-a răstit Macro la ea, apoi s-a silit să îi zâmbească amabil. Îmi stârneşti foamea.

Iulia s-a uitat fix la el, apoi a izbucnit în râs. Macro i s-a alăturat, hohotind vesel şi simţind o uşurare neînchipuită că o frântură din Iulia de dinainte continua să trăiască. Câţiva răsculaţi din apropiere s-au întors şi s-au uitat curioşi la siluetele murdare din cuşcă, apoi unul dintre ei, o gardă personală a gladiatorului, s-a apropiat şi, printre gratii, l-a împuns în spate pe Macro cu coada suliţei.

— Tăcere, tu de colo!

— Lasă-mă în pace, a mârâit centurionul la el, iar omul l-a izbit încă o dată cu băţul în coaste, însă acum mult mai tare, făcându-l să simtă o durere arzătoare. A reuşit să fure o gură de aer şi a scrâşnit din dinţi ca să evite durerea. Garda a scos un sunet gutural, a scuipat printre gratii, după care s-a retras încet spre umbra unui măslin pipernicit.

— Macro, ai păţit ceva? a întrebat Iulia, uitându-se cu îngrijorare la el.

— N-o să mor eu din atâta lucru, a spus el icnind. Dar ticălosul ăla n-o să aibă scăpare în clipa în care ies de aici.

— Curajoase cuvinte.

— Vorbesc serios. O să iau suliţa aia şi o să i-o bag prin fund atât de adânc, încât o să-i scot şi dinţii, nenorocitul... Vai, iartă-mi limbajul galic, domnişoară.

Iulia a clătinat din cap.

— Nu te mai scuza. Cred că în ultimele zile am ajuns să trecem peste fineţurile sociale.

— Mie mi-a fost mai uşor decât ţie, îmi închipui.

— Da...

Iulia s-a mişcat puţin şi a scos un geamăt, după care a încercat să-şi găsească o poziţie mai comodă, rezemându-se cu spatele de zăbrele.

Macro a întors capul şi a examinat din nou scena din golf. Corăbiile de transport erau mari, mătăhăloase şi greoaie, şi n-ar fi avut nicio şansă în faţa unei corăbii romane de război cu care s-ar fi confruntat. Totuşi, răzvrătiţii puteau afla imediat dacă vasele de război s-ar fi apropiat. Peninsula se întindea cale de aproape două mile, ajungând apoi la strâmtoarea îngustă ce făcea legătura cu marea. Oamenii lui Aiax puteau vedea imediat dacă vasele de război s-ar fi apropiat de intrarea în golf, astfel că ar fi avut

suficient timp la dispoziţie ca să incendieze sau să scufunde corăbiile cu grâne.

Deodată, a perceput un nou scâncet şi s-a întors, moment în care Iulia încerca din nou să-şi ascundă lacrimile. A deschis gura să spună câteva cuvinte liniştitoare, dar a descoperit că nu reuşea să le găsească. Nu putea oferi nicio alinare. Niciuna, a înţeles el în cele din urmă.

— Macro.

— Da, domnişoară.

— Câteodată îmi doresc să mă fi ucis atunci, când ai avut posibilitatea.

La auzul vorbelor ei, Macro s-a simţit cuprins de un val de vinovăţie. Erau momente când şi el dorea să nu fi şovăit atunci, şi să o fi omorât pe Iulia cu o scurtă lovitură de sabie, după care ar fi avut vreme să se sinucidă. Se dispreţuia însă chiar şi pentru simplul fapt că se gândea la un astfel de sfârşit, când exista oricând o şansă, indiferent cât de mică, de a scăpa cu viaţă sau de a fi răzbunat. Şi-a dres glasul şi a zis:

— Aş fi făcut-o dacă nu eram doborât înainte de a apuca să lovesc cu sabia. Pesemne că zeii ne-au cruţat cu un anumit scop.

— Chiar aşa? Şi care ar fi acel scop? Să vadă cât de multe putem îndura?

Iulia a scăpat un râs sec, apoi a tuşit câteva clipe, după care a redevenit tăcută. În cele din urmă, a vorbit din nou, pe un ton ce îi trăda îngrijorarea.

— Ce părere ai, Cato mă va mai dori după ce traversăm situaţia asta?

— Bineînţeles! Ce motive ai avea să te îndoieşti?

Ea şi-a muşcat buzele şi s-a uitat spre trupul ei.

— Uită-te la mine. Sunt dezgustătoare. Murdară. Şi asta... mizeria asta a pătruns atât de adânc în mine, încât cred că voi duhni o veşnicie.

— Nu există ceva care să nu poată fi îndepărtat cu apă şi săpun, i-a răspuns Macro pe un ton degajat. Vei vedea. Când totul se va termina, vei putea face baie, şi atunci te vei curăţa complet, iar lumea ţi se va părea un alt loc. Şi în ea se va afla Cato. Vei reprezenta o imagine minunată pentru ochii lui trişti, te asigur.

— Macro, există anumite lucruri, anumite feluri de mizerie, pe care nimic nu le poate îndepărta, a spus ea, şi s-a uitat imediat la el. Ştii bine că nu sunt chiar proastă.

— Dar nici n-am crezut vreo clipă asta.

— Atunci, nu te strădui să mă binedispui. Dacă – sau când – va sosi momentul în care Aiax se va sătura să ne ţină aici, o să ne supună unor torturi, adevărat?

Tăcerea lui Macro a fost suficient de elocventă pentru Iulia, care a continuat:

— Am auzit-o din întâmplare pe una dintre gărzile lui vorbind într-o noapte, la scurt timp după ce am fost prinşi. Se discuta despre o femeie care se aflase în această cuşcă înaintea noastră. Soţia lui Hirtius. Când Aiax s-a plictisit de ea, a dat-o pe mâna oamenilor lui. Iulia s-a cutremurat. S-au slujit de ea toată noaptea în toate modurile imaginabile. Ea îi implora să o ucidă mai curând, dar ei nu i-au luat în seamă cuvintele şi au continuat până când, în cele din urmă, au lăsat-o să sângereze de moarte. Macro, nu sunt în stare să înfrunt aşa ceva. Chiar dacă aş supravieţui unui asemenea tratament, sigur nu aş mai putea fi cu vreun bărbat vreodată. Nimeni nu m-ar mai dori. Cel puţin nu Cato. Aş fi dezonorată, iar el m-ar privi cu dezgust şi mi-ar întoarce spatele. Iulia şi-a reţinut emoţia şi a vorbit atât de încet, încât Macro abia dacă a reuşit să o audă. S-ar putea să fac faţă tuturor lucrurilor, dar nu acestuia. Mă refer la pierderea lui Cato.

— Domnişoară, îl subapreciezi. Cato nu e lipsit de coloană vertebrală. Are un profund simţ al onoarei şi ştie ce înseamnă compasiunea. Am încercat să îl lecuiesc de acest simţământ la începutul carierei lui, dar s-a dovedit mereu încăpăţânat. Şi aşa a rămas. Te iubeşte, ceea ce va conta pentru el când te va regăsi.

— Chiar crezi asta? l-a întrebat Iulia cu ochi plini de speranţă.

— Ştiu sigur. Hai, gata cu plânsul. Macro a făcut semn spre răsculaţii aflaţi în apropiere, adunaţi în jurul unui foc de tabără, urmărind cum un purcel de lapte era răsucit încet deasupra unui morman de jar. Trebuie să le lăsăm acestor nenorociţi impresia că suntem puternici şi netemători. Poţi face asta, domnişoară. Nu uita, eşti aristocrată romană. Trebuie să reprezinţi şi să susţii această tradiţie.

— Dar mi-e frică.

— Şi mie, a recunoscut Macro. Dar poţi face ca ei să nu folosească asta împotriva ta. Iată singura modalitate în care îl putem sfida acum pe Aiax. Aşadar, fruntea sus, şi arată-te curajoasă la chip faţă de ticăloşii aceia.

— Voi încerca.

Macro a simţit o mişcare în spatele lui, apoi cineva s-a apropiat şi i-a spus la ureche:

— Frumoase vorbe, centurion. Vom vedea cât de curajos te vei dovedi când va sosi momentul să treci prin ceea ce a suferit tatăl meu din cauza ta.

Aiax s-a îndreptat spre capătul cuştii şi s-a aşezat pe vine într-un loc în care putea fi văzut de amândoi. Avea în mână un copan de pui, pe care l-a ridicat spre gură ca să ia o muşcătură. Apoi a strâmbat din nas şi a azvârlit copanul într-o parte. Aproape instantaneu, doi pescăruşi s-au rotit prin aer şi, coborând pe sol, au început să se lupte pentru carne, lovindu-se unul pe celălalt cu ciocul.

— Duhniţi, dar amândoi. Mai mult decât ar fi de ajuns ca să-mi priască mâncarea. S-a uitat la prizonieri câteva momente, şi apoi a pufnit dispreţuitor: Cine ar putea crede că două exemplare atât de dezgustătoare de umanitate ar face parte din măreţul Imperiu Roman? Semănaţi cu porcii, care se tăvălesc în propria mizerie. Mă întreb ce ar spune împăratul vostru dacă v-ar vedea acum. Şi tu, femeie, ce părere ar avea tatăl tău, guvernatorul, dacă ar putea să te vadă în aceste momente, aşa cum te văd eu? Nu i-aş găsi nicio vină dacă te-ar dezmoşteni. La urma urmelor, nu arăţi potrivit pentru a avea o companie cuviincioasă. Şi asta, înainte de a-i lăsa pe oamenii mei să se năpustească asupra ta.

Macro a văzut-o pe Iulia cum se crispează la auzul vorbelor lui, după care ea s-a retras în colţul cel mai îndepărtat al cuştii. Aiax a râs văzând reacţia ei, iar Macro s-a simţit cuprins de un val de furie nestăvilită.

— Lasă fata în pace, ticălosule! Dacă vrei să te distrezi, atunci ia-mă pe mine. Ea e doar o tânără. Dar eu? Sunt centurion, un om care a luptat în rândul legionarilor. Aiax, eu reprezint adevărata provocare, încearcă să mă frângi pe mine, dacă îndrăzneşti.

În timpul izbucnirii lui Macro, Aiax l-a privit amuzat, după care a clătinat din cap în derâdere.

— Este exact cum am crezut. Cel mai distractiv ar fi să te las să asişti la moartea fiicei guvernatorului. Asta ar fi ceva la care să ai de gândit înainte de a veni să te scoatem din cuşcă, domnule centurion. Apoi, cât te vom lăsa pe cruce să putrezeşti, vei avea timp din belşug să-ţi aduci aminte ce i s-a întâmplat ei. Şi vei şti tot timpul că vina îţi aparţine. Dacă nu mi-ai fi ucis tatăl şi nu m-ai fi vândut pe mine ca sclav, niciunul dintre noi nu s-ar fi aflat acum aici, faţă în faţă.

— Dacă tatăl tău nu ar fi fost un pirat şi un ucigaş, nu l-aş fi crucificat, să ştii, a spus Macro, apoi a zâmbit. Ce-ar fi să lămurim lucrurile cât se poate de clar, scumpul meu?

Preţ de un moment, trăsăturile lui Aiax au rămas îngheţate, închipuind o mască de ură amarnică, după care bărbatul a inspirat adânc şi, cu un surâs vag, a reuşit să-şi controleze sentimentele.

— Cred că aş fi în stare să te bat chiar eu în cuie pe cruce, Macro. Da, socotesc că mi-ar face multă plăcere.

— Din acest motiv ne ţii prizonieri? Credeam că o faci pentru că am putea deveni ostatici folositori.

— A, da, acesta a fost motivul, dar la început. Numai că, apoi, tatăl fetei a socotit că sfidarea îndărătnică ar reprezenta o virtute mai mare decât afecţiunea paternă. Iar acum am ostatici cu mult mai preţioşi decât voi. Aiax s-a dat deoparte şi a făcut semn către corăbiile capturate. Dintr-o singură lovitură, deţin puterea de a hrăni Roma sau de a o lăsa să piară de foame. Imediat ce va afla că flota de grâne a Romei este în mâinile mele, împăratul va trebui să discute condiţiile cu mine.

Imediat, a venit rândul lui Macro să rânjească.

— Şi ce te face să crezi că împăratul va trata cu tine? În afara golfului văd corăbii romane de război. Nu ai cum să fugi cu navele de transport, şi nici nu le poţi apăra bine dacă rămân în golf. Marina imperială va acţiona fără grabă, şi, pătrunzând fără nicio teamă în golf, îţi va smulge corăbiile capturate.

— Serios? Îţi închipui pesemne că m-am născut ieri, a spus Aiax, luându-l în derâdere. Corăbiile acelea de război nu vor îndrăzni să pătrundă în golf, pentru că în clipa în care o vor face, eu voi da ordin ca flota de grâne să fie incendiată. Aşadar, dragul meu prieten, îţi dai seama cum arată situaţia pentru voi. Îl am pe împăratul vostru la degetul cel mic. Cu tristeţe trebuie să o spun, asta vă face mai neînsemnaţi decât orice amănunt, orice amuzament, astfel că se apropie cu repeziciune momentul în care nu voi mai avea nevoie de voi doi.

CAPITOLUL 28

În momentul în care coloana încheia cea de-a patra zi de marş, Cato a dat ordin ca tabăra să se instaleze pe dealul care domina ruinele oraşului Olous. Auxiliarii au înaintat puţin în josul pantei pentru a alcătui un scut protector, în vreme ce legionarii şi-au aşezat pe pământ jugurile de marş, şi-au scos târnăcoapele şi lopeţile şi s-au apucat să sape în solul pietros. Era arşiţă, iar după o zi grea de marş, munca devenise cumplită, însă asta făcea parte din rutina de zi cu zi atunci când legionarii se găseau în campanie şi, în afara protestelor obişnuite de nemulţumire, oamenii şi-au desfăşurat activitatea cu foarte mare eficienţă. La ora când soarele a apus înapoia dealurilor dinspre vest, un şanţ înconjura tabăra, în interiorul căreia o întăritură şi o palisadă asigurau un sistem corespunzător de apărare împotriva oricărui atac-surpriză.

Imediat ce au aşezat tabăra, auxiliarii au fost chemaţi înăuntru, iar coloana s-a instalat pentru noapte. Luna nu apăruse pe cer şi, deşi stelele sclipeau, peisajul era învăluit în întuneric. Prevăzător şi temându-se că inamicul ar putea dori să preia iniţiativa, Cato a dublat străjile şi a ordonat unei cohorte întregi să se desfăşoare de-a lungul palisadei şi să vegheze asupra căilor de acces spre tabără. Însoţit de Fulvius, a inspectat sistemul de apărare, apoi s-au întors amândoi în mijlocul taberei, la cortul în care se găsea cartierul general, care ocupa o mică movilă de unde se vedeau întăriturile şi chiar duşmanii. Focurile făcute de răsculaţi străluceau într-un uriaş arc în jurul apelor întunecate ale golfului, făcând liniile simple ale taberei romane să pară minuscule. În largul mării luceau trei lămpi acolo unde corăbiile de război stăteau la ancoră, veghind asupra intrării în golf. Restul corăbiilor din flotă erau puse pe nisip într-un sân de mare aflat la câteva mile mai la nord, şi Cato trimisese după comandantul forţei pentru ca acesta să-i prezinte raportul a doua zi.

— Nu duc lipsă de oameni, ticăloşii, a murmurat Fulvius, urmărind duşmanii.

Cato a făcut un gest din umeri.

— Nu numărul este totul. Noi avem oameni mai bine instruiţi şi o poziţie avantajoasă. Dacă ne vor ataca, vor trebui să urce dealul, să treacă de şanţ şi de palisadă. Soldaţii noştri îi vor putea

înfrânge pe cei care ajung îndeajuns de aproape pentru a se angaja în lupta corp la corp.

— Sper să aveţi dreptate, domnule, a spus Fulvius. Dar ce se întâmplă acum? Totul seamănă cu un impas. Le putem respinge atacurile, dar nu avem suficienţi oameni ca să le cucerim tabăra.

— Situaţia ne avantajează. Am aşezat tabăra de-a curmezişul singurului drum de ieşire din Olous spre restul insulei. Corăbiile blochează accesul spre mare, aşadar i-am prins în capcană. Principala noastră problemă este aprovizionarea cu hrană şi apă. Mai avem rezerve pentru cinci zile, după care va trebui să trimitem un detaşament cu care spre Gortina pentru a aduce alte raţii. Desigur, răsculaţii nu se confruntă cu o asemenea problemă, pentru că au pus mâna pe flota cu cereale. Ar putea rezista aşa luni întregi. Şi, având în vedere pâraiele care curg de pe dealuri, nu vor duce lipsă nici de apă. Cu toate astea, în realitate, a venit rândul lor să fie asediaţi.

În continuare plin de îndoieli, Fulvius a făcut un semn către colinele ce înconjurau golful.

— Dacă ar vrea să fugă, s-ar putea strecura destul de lesne peste dealurile acestea.

— Dacă ar vrea să fugă. Dar nu vor. Au cu ei care şi căruţe, îngreunate de prăzi, şi apoi mai este vorba şi de flota cu grâne. Este singura lor şansă de a încheia o înţelegere cu Roma. Cato a făcut o pauză şi s-a uitat spre locul în care un şir de torţe marca palisada ce fusese ridicată pentru a proteja corăbiile eşuate. Partea cea mai grea este de a găsi o cale de a-i izola pe rebeli faţă de corăbii. Trebuie să acţionăm cât mai repede. Flota cu grâne este deja în întârziere. Rezervele din depozitele imperiale se vor epuiza curând, iar Roma va suferi de foame. Dacă nu reuşim să salvăm vasele acelea la vreme…

Cato s-a întors şi a pornit cu paşi mari spre cort. Fulvius s-a scărpinat pe obraz, apoi şi-a urmat superiorul. Ajuns în cort, Cato şi-a desprins mantia de pe umeri şi a aruncat-o peste salteaua de campanie. În cort existau puţine dintre obiectele obişnuite de rafinament de care beneficiau ofiţerii superiori, deoarece la Gortina nici nu fusese timp suficient ca să se facă aranjamentele necesare pentru niciunul dintre ei. Când Cato pornise în urmărirea rebelilor, confortul fusese ultimul lucru care să-l preocupe, astfel că în cort existau doar o măsuţă de campanie, câteva cufere mici în care se ţineau evidenţele privind plata oamenilor, documente privind forţele umane şi tăbliţe cerate de rezervă. A căscat în timp

ce şi-a desfăcut cataramele centurii şi a scos-o, îndepărtând şi vesta din zale, trăgând-o peste cap. Le-a lăsat apoi să cadă cu un bufnet greoi la podea. Marşul prin soarele fierbinte, la care se adăuga oboseala acumulată, îi produseseră o durere de cap, aşa că a refuzat vinul pe care Fulvius i l-a oferit dintr-un clondir lăsat de unul dintre slujitorii cartierului general.

Fulvius a ridicat din umeri, şi-a umplut un pocal până la buză, după care s-a aşezat pe un cufăr şi a oftat.

— Bun, şi acum ce facem?

— În noaptea asta nu putem face nimic. Mâine vom spiona tabăra duşmană ca să vedem dacă există puncte slabe pe care să le putem ataca.

— Deci vă gândiţi totuşi la un atac? l-a testat Fulvius pe Cato.

— Nu văd ce altceva am putea face. Fără îndoială că o parte din corăbiile cu grâne vor fi pierdute în cursul luptei, dar trebuie să salvăm ce se poate şi să sperăm că va fi de ajuns ca Roma să supravieţuiască până când se poate mobiliza altă flotă pentru a aduce grâne din Egipt. Dacă vom fi siliţi să atacăm, va curge mult sânge şi, dacă se întâmplă ceva rău, dacă oamenii noştri cedează, vom fi făcuţi bucăţi.

— Băieţii din A Douăzeci şi Doua nu vă vor dezamăgi, domnule. Vor lupta bine, iar dacă atacul ar da greş, vor păstra formaţia până când ne retragem noi.

— Sper să ai dreptate, i-a răspuns Cato cu glas obosit. Ei, asta este tot pentru azi. Eu mă culc.

Fulvius şi-a golit pocalul şi s-a ridicat.

— O să mai fac un ultim tur în jurul taberei, domnule. Ca să pot dormi uşurat.

— Prea bine.

Cato a făcut un semn aprobator din cap. După plecarea centurionului, şi-a scos ghetele, a stins lampa cu ulei şi s-a aşezat pe saltea. Cu toate că era o noapte caniculară, se simţea o adiere blândă, cât să-i răcorească fruntea şi să-i permită să rămână cu tunica pe el. Îşi simţea capul greu de epuizare, şi-i era greu să gândească limpede când s-a întins şi a rămas cu privirea în sus, spre cortul confecţionat din piei de capră. În momentul în care s-a aşezat într-o poziţie mai comodă pentru a dormi, în minte i-au năvălit imaginea Iuliei şi cea a lui Macro. Dacă mai trăiau, nu erau mai departe de o milă sau două de locul în care se afla el în acele momente. Trebuise să facă eforturi de neînchipuit să-şi controleze sentimentele şi să le ascundă faţă de Fulvius şi ceilalţi oameni de

sub comanda lui. Lăuntric, îşi simţea inima grea ca plumbul, împovărându-i tot trupul. Cele mai cumplite momente erau când suferinţele lor căpătau contur în imaginaţia lui, care le proiecta apoi în minte, făcându-l să se simtă îngreţoşat de deznădejde şi disperare. Asta până când se lupta să îndepărteze astfel de gânduri şi se concentra asupra altor lucruri.

Stătea întins pe saltea, răsucindu-se de pe o parte pe alta şi a sfârşit prin a rămâne ghemuit pe o parte, apoi organismul obosit şi mintea lui epuizată au cedat în cele din urmă somnului.

Cato a fost trezit de un corn care anunţa schimbarea străjilor. A clipit de câteva ori şi, deschizând ochii, s-a crispat simţindu-şi spatele înţepenit. Razele de soare pătrundeau printre faldurile deschise ale cortului şi el s-a ridicat imediat în picioare, furios că nu fusese trezit mai devreme. Şi-a tras ghetele şi le-a legat şireturile, după care s-a grăbit să iasă din cort. În faţa lui se întindea tabăra, soldaţi care îşi îndeplineau misiunile de dimineaţă în timp ce-şi curăţau gamelele de mâncare şi le strângeau în sacii de campanie, pentru ca apoi să-şi pregătească armurile şi armele pentru inspecţia de dimineaţă. Centurionul Fulvius stătea la o masă în faţa unuia dintre corturi, luând notiţe pe o tăbliţă cerată. Când Cato a ajuns la el cu o expresie glacială, bărbatul s-a ridicat în picioare şi a salutat.

— De ce nu am fost trezit când s-a încheiat serviciul străjilor de noapte?

— Nu a fost nevoie, domnule, a spus Fulvius, abordând o mină surprinsă. Ofiţerii de gardă nu au avut nimic de raportat şi nu se constată nici urmă de mişcare în tabăra rebelilor. Tocmai mă pregăteam să închei ordinele pentru patrulele de dimineaţă ale cavaleriştilor, după care voiam să vin pentru a vă trezi.

Cato a coborât glasul încât doar Fulvius a putut auzi vorbele lui.

— Ştii al naibii de bine că ofiţerul superior trebuie să fie trezit la prima geană de lumină.

— Nu am primit ordin în acest sens, domnule.

— Lasă ordinele, acesta este obiceiul. Chiar când unitatea are misiuni de garnizoană. În campanie, nici nu se pune problema că aşa trebuie procedat.

Fulvius nu a răspuns, ceea ce însemna că îşi dădea seama de vinovăţie. Cato l-a fulgerat cu privirea o clipă, după care a pufnit în derâdere.

— Spune-mi, când ai fost ultima oară într-o campanie?

— A trecut ceva vreme de atunci, domnule, a recunoscut Fulvius. Când am slujit în precedenta mea legiune, pe Dunăre.

— Şi cât a trecut de atunci?

Centurionul şi-a plimbat privirea împrejur.

— Doisprezece ani, domnule.

— Iar de atunci, ai fost la post în Egipt: serviciu de garnizoană. Prea puţine treburi care să-ţi dea de lucru în afară de curăţenia şi ţinuta trupelor şi instrucţie pe câmp, dar destul de rar, adevărat?

— Da, ca să-mi menţin băieţii în formă, domnule.

— Nu mă îndoiesc, a spus Cato, amintindu-şi nesfârşitele instrucţii şi marşurile de care avusese parte în primele luni de serviciu în cadrul Legiunii a Doua. El nu punea la îndoială pregătirea oamenilor. Aşadar, după ce ai scăpat de orice luptă vreme de doisprezece ani, crezi că eşti pregătit mai bine decât mine pentru a-i conduce pe aceşti soldaţi. Adevărat?

— Cam aşa ceva. Fulvius a rămas nemişcat un moment, apoi a strâns din buze. Îmi permiteţi să vorbesc nestingherit, domnule?

— Nu, centurion. Eu sunt comandantul acestei coloane, ceea ce pune capăt oricărei discuţii. Dacă îmi pui la îndoială autoritatea, ori subminezi din nou procedurile pe care le iniţiez, te voi îndepărta din funcţie şi te voi trimite înapoi la Gortina. Ai înţeles?

— Da, domnule, a răspuns Fulvius cu glas acru.

— Nu te voi avertiza încă o dată, a mârâit Cato printre dinţii încleştaţi. Acum dispari din faţa mea. Te rog să faci o inspecţie inopinată primelor trei cohorte de legionari şi să-mi prezinţi raportul imediat ce termini. Executarea.

Cato a surprins un licăr de îngrijorare în ochii veteranului. Apoi, bărbatul a luat poziţia de drepţi, a salutat şi s-a dus să îndeplinească ordinul primit. Cato a scuturat din cap, apoi s-a întors şi s-a îndreptat spre cortul său, dând între timp ordin unei ordonanţe să-i aducă pâine, carne şi vin îndoit cu apă drept mic dejun. Cât a stat jos şi a privit atent spre tabăra rebelilor, a analizat încă o dată impasul în care se aflau. Aiax deţinea flota de grâne, şi, prin urmare, nu simţea nevoia de a-i ataca pe romani, însă Cato risca să piardă flota dacă ataca, fiind pe de altă parte îngrijorat de faptul că sub comanda lui se găseau prea puţini oameni ca să aibă garanţia victoriei. Totuşi, timpul era de partea răsculaţilor, şi astfel, era inevitabilă ideea că, indiferent de şansele pe care le avea, Cato trebuia să atace.

În timp ce înmuia ultimul dumicat de pâine în bolul cu vin, a observat mişcare în tabăra duşmană. Dintre corturile aşezate de-a

valma şi din negura creată de fumul focurilor apăruse o coloană de călăreţi, care a trecut de bariera de la margine şi a continuat să urce panta ce ducea spre tabăra romanilor. Cato a pierdut din vedere coloana care ajunsese înapoia valului de pământ şi s-a ridicat de la masă ca să-şi ia din cort vesta din zale, coiful şi sabia, după care a coborât spre valul care se găsea în faţa taberei răzvrătiţilor. În momentul în care a ajuns acolo, centurionul de serviciu le ordonase deja oamenilor lui să ia poziţii de luptă. O cohortă de legionari se dispersa de-a lungul solului bătucit al malului de pământ pentru a-i înfrunta pe călăreţii ce se apropiau. Cato a aruncat o privire spre aceştia şi a urcat scara către platforma construită deasupra porţilor de lemn. Fulvius ajunsese deja acolo şi l-a salutat din cap pe Cato, care i s-a alăturat.

— S-ar părea că rebelii vor să discute, a spus Fulvius.

Cato a văzut că rebelii erau în număr de zece, şi purtau tunici bune, armuri din zale şi săbii romane – prăzi de război luate de la coloana centurionului Marcellus. Unul dintre oameni ducea un stindard lung, având în cap o flamură de un albastru sclipitor, pe care îl flutura încontinuu dintr-o parte în alta, în timp ce el şi camarazii lui îşi mânau caii.

— Îmi place să văd că respectă formalităţile corespunzătoare, a mormăit Fulvius. Ca o adevărată armată, nu-i aşa, domnule?

— Da, purtând echipamentele noastre, sigur că arată bine în acest rol.

— Echipamentul nostru? a repetat Fulvius, apoi expresia de pe faţa lui a devenit întunecată. A, adevărat... Vreţi să dau ordin câtorva dintre oamenii noştri să slobozească nişte proiectile de praştie în direcţia lor?

— Nu, i-a răspuns Cato cu fermitate. Vreau să rămână neatinşi. Rebelii deţin ostatici.

Fulvius a ridicat din umeri.

— Presupunând că sunt încă în viaţă, domnule.

— Sunt vii.

Călăreţii s-au oprit la cincizeci de paşi de poartă, apoi unul dintre ei a mai înaintat puţin călare. Cato a observat că acesta avea trăsăturile şi tenul oamenilor de la răsărit şi că purta o sabie curbată la brâu.

Fulvius şi-a dus palmele pâlnie la gură şi a strigat tunător:

— Opreşte-te acolo!

Supus, călăreţul a tras de hăţuri.

— Ce doreşti?

— Generalul meu doreşte să stea de vorbă cu comandantul vostru. Aici, în câmp deschis.

— De ce? Spune-ne ce vrea şi du-te!

Călăreţul a clătinat din cap.

— Doar generalul meu ştie ce are de spus.

— Să-l ia naiba, a mormăit pentru sine Fulvius şi apoi a inspirat adânc pentru a striga răspunsul.

— Aşteaptă! a spus Cato, întorcându-se spre Fulvius. Păstrează oameni pe valul de pământ, dar pregăteşte un escadron de cavalerie în apropierea porţii, călare şi gata să pornească într-o şarjă. Dacă ridic mâna stângă în aer, îi trimiţi neîntârziat. Dar numai dacă dau eu semnalul. Îţi este limpede?

— Doar nu vreţi să ieşiţi în câmp deschis, a comentat Fulvius, ridicând o sprânceană. Pentru numele zeilor, domnule. Este o capcană. Vor să vă scoată acolo şi să vă doboare, pentru ca apoi să ne întoarcă spatele şi să o şteargă.

— De ce ar dori una ca asta?

— Ca să ne submineze moralul, domnule. Când comandantul este ucis, spiritul de luptă al oamenilor este doborât, ceea ce compromite campania.

— Dacă pun la cale o cursă şi mă ucid, înseamnă că tu vei fi noul comandant, a spus Cato, privindu-l pe Fulvius cu insistenţă. Vrei să spui că nu te ridici la înălţimea funcţiei? Aveam impresia că o voiai. Poate că acum îţi surâde şansa.

Centurionul Fulvius a avut bunul-simţ de a îngădui ca pe faţa lui să apară preţ de un moment o expresie de ruşine, după care şi-a controlat reacţiile şi a clătinat din cap.

— Nu în acest fel, domnule. Să aveţi grijă, aţi înţeles?

Cato a zâmbit mai mult către sine când s-a întors şi a coborât din turn. Ajuns jos, s-a întors către secţiunea de legionari care apăra poarta.

— Deschideţi, dar fiţi pregătiţi să o închideţi imediat ce primiţi ordin.

Cât soldaţii au îndepărtat bara de blocare şi au tras poarta spre interior, Fulvius a strigat către unul dintre ofiţeri şi i-a dat ordin să cheme un escadron de cavalerişti cât mai curând posibil. Cato şi-a umflat obrajii şi a ieşit cu paşi apăsaţi din tabără, printre cele două şanţuri aflate de o parte şi de alta, şi a ajuns în câmp liber. Aflaţi în faţa lui, călăreţii l-au urmărit în tăcere. Când a ajuns la jumătatea distanţei dintre poartă şi rebelii în aşteptare, Cato s-a oprit şi a strigat către purtătorul lor de cuvânt.

— Sunt tribunul Cato, comandantul coloanei şi al flotei romane. Unde este generalul vostru?

A urmat o mişcare neaşteptată în spatele grupului de solie, şi un călăreţ şi-a îndemnat bidiviul, care a galopat în susul pantei line. Cato a inspirat adânc şi a simţit cum i se încordează muşchii, gata de acţiune. Şi-a lăsat mâna dreaptă să alunece spre mânerul sabiei, unde aceasta a rămas puţin în aer, după care, cu un efort de voinţă, şi-a aşezat-o pe coapsă. Îndreptându-se de spate, a ţinut calul nemişcat şi a privit sfidător spre călăreţul care se apropia. Bărbatul a oprit armăsarul în ultimul moment, la mai puţin de trei metri de Cato, azvârlind spre el cu ţărână de sub copitele animalului. Soarele se afla în spatele răsculatului, aşa că centurionul a trebuit să-şi coboare pleoapele pe jumătate şi să ridice o mână pentru a-şi feri ochii. Preţ de un moment, nimeni nu a rostit vreun cuvânt, după care rebelul a scos un chicotit slab, ameninţător.

— Zeii sunt blânzi cu mine, romanule. Foarte blânzi.

— Aiax?

Cato a simţit că ritmul inimii lui sporeşte.

— Desigur. Înseamnă că mă mai ţii minte.

— Da.

— Şi mai ţii minte ce i-ai făcut tatălui meu, după care m-ai vândut ca sclav?

— Ţin minte că noi am executat căpetenia unei bande de piraţi.

— Noi?

Dându-şi seama de greşeală, Cato a îngheţat. Macro era deja în primejdie, dacă mai trăia în acele clipe. Şi-a dres glasul şi a continuat:

— Flota din Ravenna avea misiunea de a înlătura ameninţarea piraţilor.

— Ciudat, eu îmi aduc aminte că lucrurile au stat ceva mai personal decât atât. Să ştii că am memorat – foarte, foarte bine – numele şi feţele celor doi ofiţeri care s-au ocupat de execuţia tatălui meu, iar ele au rămas întipărite în mintea mea când am fost dus în sclavie, alături de supravieţuitorii flotei tatălui meu. Tu ai fost unul dintre acei bărbaţi. Pe celălalt am avut deja deosebita plăcere de a-l revedea.

Cato a simţit un nod înecăcios în gât şi s-a concentrat asupra omului din faţa sa, făcând un efort să-şi controleze expresia de pe chip.

— Înţeleg că ostaticii sunt încă în viaţă.

— Sunt. Deocamdată.

— Coboară de pe cal. Nu am chef să vorbesc cu tine cu soarele bătându-mi în ochi.

— Prea bine, romanule.

Aiax şi-a trecut un picior peste spinarea calului şi s-a lăsat pe pământ aproape de Cato, care nici nu a tresărit. Acum, când nu mai stătea în dreptul soarelui orbitor, îl putea vedea limpede pe gladiator. Aiax purta o tunică simplă, nişte ghete oarecare şi o centură pentru sabie care îi era petrecută peste umăr. Înalt, lat în spate şi bine construit, era tânăr, dar trăsăturile chipului îi erau mai ridate şi pline de cicatrice decât ţinea vag minte Cato. Şi ochii aveau ceva deosebit. Erau alerţi şi păreau să anticipeze orice, iar Cato şi-a dat seama că anii petrecuţi în arenă făcuseră din Aiax un om căruia nu-i scăpa nimic şi care era capabil să reacţioneze instantaneu la orice ameninţare.

— Acum te simţi mai în largul tău? a spus Aiax rânjind.

— Ai dorit să stai de vorbă cu mine, i-a răspuns Cato fără nicio flexiune în glas. Aşadar, vorbeşte.

— O să ajung la subiect când mă voi simţi pregătit. Până atunci, însă, sunt curios să aflu ce părere ai despre situaţia în care ne găsim. Nu îi lipsesc posibilităţi dramatice, nu eşti de aceeaşi părere?

— Nu mă interesează jocurile tale, sclavule. Spune ce ai de spus şi du-te.

— Sclav? Aiax s-a încruntat. Nu mai sunt sclav. Mai ales când împăratul tău cedează în faţa cererilor mele.

— Atunci, prezintă-ţi cererile, înainte de a mă plictisi mai mult.

Şi Cato şi-a încrucişat braţele la piept, încet şi larg, ţinând braţul stâng deasupra, pentru cazul în care ar fi trebuit să le facă semn oamenilor lui.

— Aşa voi face, dar mai întâi spune-mi cum te simţi când te faci răspunzător de toate acestea. Şi Aiax a făcut semn către cele două armate. De sângele vărsat în cursul confruntării. Am convingerea că nu poţi dormi bine având toate aceste lucruri pe conştiinţă.

Cato nu i-a răspuns imediat, apoi, apăsând asupra unor cuvinte, a zis:

— Totul e din vina ta, Aiax. Pedeapsa pe care Roma o va aplica împotriva susţinătorilor tăi va cădea în spinarea ta, nu a mea. Dacă te predai acum şi ne aduci ostaticii, îţi dau cuvântul meu că voi solicita îndurare pentru oamenii care te-au urmat.

— Iar eu va trebui să îndur aceeaşi soartă ca tatăl meu?

— Desigur. Cum ar putea fi altfel? Mai ales după tot ceea ce ai făptuit.

— Eşti prea generos, a spus Aiax râzând sec. Ar trebui să te bucuri şi tu de anumite merite pentru asta.

— Serios?

— Da. Vezi tu, de când tu şi prietenul tău aţi făcut din mine un sclav, eu am jurat în fiecare zi că mă voi răzbuna. Cinstit să fiu, nu m-am aşteptat vreodată să am această şansă, dar ea m-a ajutat să supravieţuiesc şi să-mi păstrez minţile întregi atunci când mulţi alţii ar fi pierit în arenă. Aşadar, trebuie să-ţi mulţumesc pentru asta. Tu... Şi a arătat cu degetul spre pieptul lui Cato. Voi aţi făcut posibilă această răscoală şi tot voi veţi deveni cauza umilirii Romei. Aiax a zâmbit şi ochii i-au sclipit de inspiraţie. Şi da, mai vreau să spun ceva! Tu vei fi cauza suferinţei tale cele mai mari. Dar să nu anticipăm. A tăcut câteva momente, apoi a smuls o cârpă roşie de sub tunică. Am hotărât să-ţi fac o demonstraţie, romanule. Ca să fac dovada că vorbesc serios şi pentru că vreau să descurajez orice încercare de-a ta de a întreprinde vreo acţiune necugetată. S-a întors şi a făcut un semn către corăbiile eşuate pe nisip. O vezi pe aceea de la capăt, izolată de celelalte?

Cato s-a uitat şi a confirmat cu o mişcare din cap.

— Bine. Atunci, uită-te mai bine.

Aiax a întins mâna în lateral şi a fluturat fâşia de pânză roşie într-o parte şi în alta, făcând-o să se unduiască lent în adierea slabă de vânt. A urmat un semnal de răspuns, venit de pe puntea corabiei cu grâne şi, câteva clipe mai târziu, Cato a văzut o sclipire minusculă şi o dâră subţire de fum. Scânteia s-a răspândit cu repeziciune, iar câţiva oameni au sărit grăbiţi de pe prova corabiei direct pe nisip. O limbă de foc a ţâşnit din magazia principală a navei de transport şi, după câteva secunde, ea a fost cuprinsă de flăcări, iar un nor de fum s-a înălţat învârtejit deasupra punţilor. Aiax s-a întors spre Cato.

— Uite. Fiecare dintre celelalte corăbii poate fi incendiată în momentul în care dau eu semnalul. Ai face bine să ţii minte asta, în cazul în care ţi-ai pune în minte să declanşezi un atac-surpriză pentru a pune mâna pe flota cu grâne. Iar acum, să trecem la pretenţiile mele. Aiax a ridicat mâinile şi a început să numere pe degete. Unu, îi transmiţi vorbă guvernatorului că trebuie să emită o proclamaţie, în numele împăratul Claudius şi a senatului, prin care să declare că toţi sclavii de pe insula Creta trebuie eliberaţi de îndată. Înainte de a protesta, ştiu că are autoritatea de a face

acest lucru. Nu mă interesează dacă Roma ratifică sau nu o astfel de proclamaţie. Până atunci, eu şi susţinătorii mei vom ajunge departe. În cazul în care guvernatorul nu soseşte aici în decurs de cinci zile pentru a aduce personal această proclamaţie, voi începe să distrug corăbiile cu grâne, până la ultima. Doi, după ce vom primi proclamaţia, semnată, sub sigiliu, şi predată în persoană de guvernator, le vei îngădui oamenilor mei să se urce la bordul corăbiilor şi să iasă nestingheriţi din golf. După ce vom hotărî asupra unui loc sigur în care să debarcăm, vă vom înapoia corăbiile.

— Dar ce te-ar împiedica să arzi corăbiile după ce ajungi în locul pe care ţi l-ai propus?

— Nimic, a spus Aiax zâmbind. Va trebui să te încrezi în cuvântul meu.

— Să am încredere în tine?

— Nu ai de ales. Şi mai este vorba de ceva. Aiax s-a uitat drept în ochii lui Cato, iar buzele i s-au despărţit într-un rânjet îngheţat. Îmi închipui că te întrebi care va fi soarta ostaticilor… mai bine zis, a prietenilor tăi.

— De ce aş face asta? i-a răspuns Cato cu glas imperturbabil. Şi aşa sunt ca şi morţi.

— Chipul te-a trădat. Cred că pentru tine ei înseamnă mai mult decât vei recunoaşte vreodată. Dacă nu, îţi va fi foarte uşor să îmi respecţi ultima cerere pe care ţi-o prezint. Punctul trei, mâine în zori, îţi voi trimite un om de-al meu. Îi vei da răspunsul la această întrebare. Savurând acel moment, Aiax a făcut o pauză. Vreau să alegi pe cine să las în viaţă, pe centurionul Macro sau pe Iulia Sempronius. Tu hotărăşti, tribun Cato. Îi vei spune omului meu cine trebuie să trăiască şi cine trebuie să moară. Dacă nu-i dai un răspuns clar, voi pune să fie ucişi amândoi, în văzul tuturor soldaţilor din tabăra ta, şi îţi dau cuvântul că vor avea parte de o moarte dureroasă şi grea.

Cato s-a simţit cuprins de un sentiment de groază îngheţată. Nu a reuşit să gândească şi nici să dea un răspuns. Ca urmare, a rămas drept în picioare, privind în gol.

Aiax i-a simţit reacţia şi a dat din cap cu multă satisfacţie.

— Atunci, pe mâine, tribunule.

A încălecat şi a dat pinteni calului îndreptându-se spre oamenii lui, după care a plecat la galop în fruntea lor. Stând neclintit, Cato a urmărit din priviri micul grup coborând şerpuit prin tabăra răsculaţilor, ocolind capătul golfului şi îndreptându-se către o mică

ridicătură a terenului de pe peninsula care pătrundea în mare. Abia apoi s-a răsucit pe călcâie şi a pornit încet spre porţile taberei romane.

CAPITOLUL 29

— Va trebui să atacăm chiar în această noapte, a anunţat Cato cu glas hotărât, după ce a prezentat pretenţiile lui Aiax.

Ceilalţi ofiţeri prezenţi în cort s-au foit neliniştiţi. Afară, soarele amiezii lovea nemilos asupra taberei romane. Adierea se stinsese în cursul dimineţii, astfel că aerul din interiorul cortului era înăbuşitor. Cato îi convocase pe ofiţerii lui importanţi imediat ce Decius Balbus, comandantul flotei, ajunsese în tabără, după obositoarea călătorie călare tocmai din golf, unde escadra lui stătea la ancoră. După ce se confruntase cu Aiax, imediat ce ajunsese în cartierul lui general, Cato îşi propusese să atace tabăra răsculaţilor.

Centurionul Casca, prefectul cohortei de cavalerie, a reacţionat primul.

— Domnule, aţi spus că duşmanul va da foc tuturor corăbiilor la primul semn de atac.

Cato a confirmat cu o mişcare din cap.

— Aşa a spus Aiax şi îl cred.

— Şi atunci, de ce mai atacăm? Flota va arde, iar locuitorii Romei vor muri de foame. Am convingerea că prioritatea este de a salva corăbiile cu grâne, pentru a le trimite spre Roma cât de curând posibil.

— Chiar dacă asta ar însemna să fim de acord cu pretenţiile lui?

Balbus s-a scărpinat în bărbie şi a rămas un moment pe gânduri, după care a zis:

— Dacă atacăm şi distrugem flota, vom fi făcuţi răspunzători de un dezastru politic. Dacă îi vom accepta cererile, Roma va scăpa de foamete. Dumneavoastră veţi fi condamnat, desigur, pentru că aţi plecat capul în faţa voinţei acestui răzvrătit şi a armatei lui de sclavi. Îmi închipui că împăratul şi senatul nu se vor arăta nicidecum îndurători. A făcut o pauză şi s-a uitat direct spre Cato. Mi se pare că trebuie să alegem între viaţa locuitorilor din Roma şi umilirea şi exilul dumneavoastră, sau poate execuţia, domnule.

Cato a surâs vag.

— Ai dreptate, eu hotărăsc. Cu toate astea, cred că trebuie să vă gândiţi şi la alt aspect. Ce se va întâmpla dacă eu voi respecta pretenţiile lui Aiax, dar el va distruge corăbiile cu grâne?

— E posibil aşa ceva? a întrebat Fulvius. De ce ar proceda astfel?

— E simplu de explicat, a răspuns Cato. Urăşte Roma din străfundul fiinţei lui. Şi pe mine mă urăşte la fel de mult.

— Pe dumneavoastră? De ce, domnule?

— E o poveste lungă, însă, în esenţă, Aiax ne consideră pe mine şi pe prefectul Macro răspunzători de crucificarea tatălui său şi de faptul că a ajuns sclav. Dorinţa lui de a se răzbuna pe noi o egalează pe aceea de a-şi câştiga libertatea.

— Iertaţi-mă, domnule, dar sunteţi sigur? a continuat Fulvius pe un ton prevăzător. Nu există cumva pericolul să exageraţi influenţa pe care o aveţi asupra acţiunilor acestui om?

— Am cugetat cu mare atenţie. Am analizat toate amănuntele referitoare la el şi la cuvintele pe care mi le-a adresat în timpul întâlnirii de azi-dimineaţă. Sunt convins că intenţionează să ne facă mie şi Romei cât de mult rău va putea. Aiax trăieşte animat doar de dorinţa de răzbunare. Când mi-a vorbit, şi-a calculat fiecare cuvânt ca să-mi sporească teama pentru prietenii mei. Vrea să mă tortureze astfel cât mai mult posibil, după care îmi va administra lovitura finală pentru a mă distruge. Am citit asta în ochii lui, a zis Cato crispându-se când şi-a adus aminte de sclipirea de nebunie din privirea gladiatorului. Sunt sigur. Va incendia corăbiile în momentul în care va fi încredinţat că nu-i mai putem atinge pe el şi pe oamenii lui. Dacă am dreptate, nu avem nimic de pierdut riscând un atac. Corăbiile acelea sunt sortite pieirii dacă procedăm altfel. Aşadar trebuie să facem încercarea de a le salva cât mai curând. Sper că, dacă încercăm la noapte, i-am putea lua prin surprindere pe rebeli.

Cato a făcut o pauză semnificativă, pentru ca vorbele lui să fie înţelese.

Balbus nu părea întru totul convins.

— Dacă atacul nu reuşeşte să-i surprindă nepregătiţi, iar ei dau foc corăbiilor, împăratul nu va crede că răsculaţii plănuiau oricum să procedeze astfel. Claudius va cere capetele celor care se vor face vinovaţi de distrugerea corăbiilor cu grâne, domnule.

Fulvius i-a răspuns comandantului flotei:

— Atunci, să facem tot posibilul ca atacul să reuşească, de acord? Tu şi marina vă faceţi datoria, iar noi la fel.

Cato a simţit un val de căldură în inimă faţă de subordonatul lui, apoi a zis:

— Balbus, ca să-ţi mai liniştesc temerile, îmi voi asuma întreaga răspundere pentru declanşarea atacului. Voi preciza acest lucru în scris către oricare dintre ofiţerii care doresc aşa ceva.

Comandantul flotei a dat din cap şi a răspuns pe un ton neutru:

— Vă mulţumesc, domnule. Aş aprecia. Pentru situaţia, puţin probabilă, că atacul dă greş, iar corăbiile sunt incendiate.

Cato a oftat oarecum dezgustat.

— Mda, nu are rost ca preţul pentru nereuşită să fie plătit de mai mulţi oameni decât este nevoie, nu-i aşa?

— Adevărat, domnule, s-a grăbit Balbus să-l aprobe. Apoi, cu o expresie întrebătoare, şi-a înclinat capul într-o parte. Ar mai fi însă ceva.

— Da?

— De ce este nevoie să atacăm în noaptea asta? Mi se pare că ne pripim.

Cato a rămas nemişcat şi l-a privit fix pe comandantul flotei. Iată momentul de care se temuse. Întrebarea era firească şi, deşi răspunsul pregătit era bine gândit din punct de vedere tactic, ştia că sentimentele lui intime jucaseră cel mai important rol în luarea hotărârii. Dacă soldaţii aveau să-şi primejduiască vieţile într-un atac, era normal ca el să aibă încredere în ei şi să le destăinuiască întregul adevăr. Şi-a dres vocea pentru a li se adresa pe un ton neutru.

— Ştiţi aproape toţi că în urmă cu câtva timp rebelii i-au luat prizonieri pe fiica guvernatorului şi pe Lucius Cornelius Macro. Aiax m-a înştiinţat că ei sunt încă în viaţă şi că se află în tabăra lui.

— Atunci, vor fi sigur ucişi în momentul atacului, a spus Balbus. Şi acesta ar fi un motiv în plus pentru a amâna orice acţiune. Măcar până puteţi negocia eliberarea lor.

Cato a clătinat din cap.

— Nu putem aştepta. Aiax a ameninţat că-i va ucide mâine în zori. A spus că trebuie să precizez eu care dintre ei trebuie să moară. Dacă refuz, îi va omorî pe amândoi. Tocmai de aceea atacul trebuie dat la noapte.

— Fir-ar să fie, a murmurat Fulvius, şi, înţelegând deplina semnificaţie a ameninţării, s-a uitat cu milă la Cato.

— Îmi pare rău, domnule.

Cato s-a frecat la bărbie, apoi a continuat:

— Aiax vrea să se joace cu noi. Şi totul face parte din planul lui de a mă tortura cât mai mult. De fapt, aceasta reprezintă o ocazie pentru noi. Dacă Aiax crede că sunt atât de paralizat de îngrijorare

şi nehotărâre în privinţa prietenilor mei, atunci nu se va aştepta ca eu să acţionez în mod decisiv. Tot astfel, va presupune că nu îndrăznesc să-l atac de teamă că le primejduiesc vieţile. Aşadar trebuie să pornim în această noapte, cât mai avem şansa de a ne sluji de elementul-surpriză.

— Dar dacă a fost doar o stratagemă ca să te provoace? a intervenit Balbus. Ca să te determine să ataci în noaptea asta?

— De ce ar face-o? Dacă eu atac, iar corăbiile sunt incendiate, atunci rebelii nu mai au ce să negocieze.

— Presupunând că a dat ordin să se dea foc corăbiilor.

— Atunci, dacă vrea să mă provoace la atac, de ce mi-a spus că a dat un asemenea ordin? Cato a oftat de iritare. Ascultă, Balbus, nu se poate şi una, şi alta.

Cato se săturase de acea discuţie. Ştiuse că aveau să apară unele nemulţumiri în privinţa ordinelor lui. Se vedea limpede că Balbus era unul dintre ofiţerii care făceau din prevedere o religie, iar nehotărârea era înnobilată prin pretenţia că se analiza orice consecinţă posibilă, deşi până la urmă nu se întreprindea nicio acţiune. Era cazul clasic de paralizie prin tergiversare. Acum înţelegea de ce era Macro atât de frustrat în asemenea situaţii şi alegea soluţia cea mai directă pentru rezolvarea problemelor. Luase hotărârea, şi-a spus Cato. Şi-a plimbat privirea de la un ofiţer la altul.

— Domnilor, atacul va fi declanşat la noapte. Acum să ne îndreptăm atenţia spre detalii.

A luat un sul de pergament pe care, în cursul dimineţii, schiţase un plan al golfului. L-a desfăcut pe masă şi le-a cerut ofiţerilor să se strângă pe celelalte trei laturi ca să le explice.

— Tabăra răsculaţilor se întinde spre capătul golfului, având o parte dinspre ţărm apărată de o palisadă. La capătul ei există o mică redută pentru apărarea flancului, deoarece acesta este cel mai vulnerabil loc. De cealaltă latură a golfului, în peninsulă, s-a aşezat Aiax. Cred că acolo îi ţine pe ostatici. El este protejat de orice atac dinspre uscat prin prezenţa grosului armatei lui, şi dinspre mare, de stâncile şi rocile de pe latura îndepărtată. Există un golfuleţ cu o plajă nisipoasă spre capătul peninsulei, dar este bine păzit şi prea mic pentru a încerca o debarcare în forţă. Cato a făcut o pauză pentru ca ofiţerii să poată examina harta. Obiectivul nostru este simplu. Trebuie să găsim o modalitate de a-i împiedica pe rebeli să incendieze corăbiile înainte de a putea să le capturăm.

— Lucru aproape imposibil, domnule, a spus în cele din urmă Fulvius. Avem trei soluţii. Atacăm dinspre uscat sau mare, ori ambele. Din păcate, rebelii ne vor vedea venind. În cazul unui atac dinspre uscat, va trebui să luptăm pentru a trece de palisadă. Dacă venim dinspre mare, străjile rebelilor vor putea vedea corăbiile înainte ca ele să pătrundă în golf, deşi în noaptea asta nu va fi lună. În orice caz, ei vor intra în alertă şi vor avea timp din belşug pentru a da foc navelor.

Cato a încuviinţat.

— Ai dreptate. Orice atac convenţional, dinspre uscat sau dinspre mare, este sortit eşecului. Ceea ce ne lasă doar o soluţie.

S-a aplecat în faţă şi a bătut cu degetul în hartă, indicând capătul golfului, aproape de locul în care acesta se apropia de marea deschisă.

— Acolo?! a exclamat Balbus încruntându-se. La ce ne foloseşte? Cred că este mai bine de o milă din acel loc până la palisadă.

Centurionul Fulvius a strâns din buze.

— Domnule, ce anume v-aţi propus să faceţi?

— Dacă nu putem să declanşăm atacul dinspre uscat sau dinspre mare, atunci trebuie să o facem chiar din interiorul golfului. Este singura direcţie dinspre care rebelii nu se aşteaptă să aibă necazuri.

Cato concepuse ideea ceva mai devreme. Era foarte riscant şi totul se baza pe o sincronizare perfectă. Dacă lucrurile ieşeau prost pentru participanţii la atac, atunci puţini ar fi putut scăpa cu viaţă. Ceea ce era şi mai grav, Cato ştia că el trebuia să fie în fruntea lor şi să înfrunte unul dintre puţinele lucruri de care se temea în viaţă: înotul. S-a îndreptat de spate şi, cât a răspuns, s-a uitat drept la Fulvius.

— Eu voi conduce două grupe de oameni până în golf. Vom lua cu noi arme uşoare şi vom înota spre centrul taberei răsculaţilor, până vom ajunge faţă în faţă cu corăbiile trase pe nisip. Apoi ne vom împărţi în două, o grupă se va îndrepta spre corăbiile de pe plajă, iar cealaltă, sub comanda mea, către cele legate la capătul golfului. Distanţa este cam aceeaşi, astfel că vom putea ataca simultan. Cucerim corăbiile, îndepărtăm materialele incendiare, după care dăm semnalul pentru declanşarea atacului principal. Detaşamentul de legionari va cuceri reduta şi se va desfăşura pe flanc. Unităţile de auxiliari vor apăra tabăra şi vor bloca orice încercare de fugă. Între timp, şi Cato s-a întors spre Balbus, escadra ta va ocoli vârful promontoriului şi vei pătrunde în golf cât

de repede posibil, şi te vei îndrepta spre capătul lui, unde vei debarca marinarii ca să-i sprijine pe legionari.

— Domnule, e o nebunie, a protestat Balbus. Propuneţi ca oamenii să înoate aproape două mile, cu arme asupra lor, iar apoi să ajungă la bordul corăbiilor şi să-i copleşească pe membrii echipajelor. Dacă Aiax depinde de flota de grâne pentru a încheia un târg cu Roma, atunci ea sigur este bine apărată.

— Azi-dimineaţă am urmărit corăbiile, a spus Cato. Am văzut doar câte o mână de oameni pe fiecare dintre ele. Dacă Aiax le-a încredinţat materiale incendiare, atunci la bordul fiecărei corăbii are nevoie doar de câţiva răsculaţi care să pună focul şi să aştepte până văd că acesta se înteţeşte, pentru ca apoi să fugă de acolo. Dacă urcăm câte zece soldaţi buni pe fiecare corabie aflată la ancoră, şi de două ori mai mulţi la bordul celor trase pe nisip, putem să le cucerim. Sunt douăzeci de vase la ancoră şi douăsprezece pe plajă. Aşadar, o cohortă îmi este de ajuns pentru ce mi-am propus. Trebuie să fie înotători buni, şi vom folosi ploşti din piele umflate drept plute, pentru a căra mai uşor armele. Dacă nu ne grăbim şi ne apropiem cu precauţie, sigur vom ajunge pe corăbii fără să fim depistaţi, pentru că în noaptea asta nu este lună. În fiecare grupă va fi câte un om cu un corn. După ce ocupăm corăbiile ancorate, ei vor da semnalul pentru declanşarea atacului principal. Cato a privit în jur. Centurion Fulvius, vei comanda partea terestră a atacului. Va trebui să zdrobeşti reduta şi să ajungi pe plajă înainte ca rebelii să poată aduce suficient de mulţi oameni din tabăra principală în încercarea de a recuceri şi distruge corăbiile cu grâne.

Fulvius a dat din cap, iar Cato s-a uitat la ceilalţi ofiţeri.

— Mai aveţi întrebări?

Nimeni nu a spus nimic, iar el a respirat adânc.

— Bine, atunci, domnilor. Vă voi transmite ordinele în această după-amiază. Asiguraţi-vă că oamenii voştri sunt pregătiţi şi daţi-le masa mai devreme. Vom avea parte de o noapte lungă. Centurion Fulvius, mai rămâi puţin. Restul, puteţi pleca. Balbus, rămâi şi tu. Asta e tot, sunteţi liberi.

Imediat ce ofiţerii au ieşit din cort, Cato s-a răstit la Balbus.

— Ai de jucat un rol foarte important la noapte, în caz că marina dă greş, am putea pierde bătălia. Dacă se va întâmpla aşa ceva, poţi fi sigur că împăratul se va dovedi cu tine la fel de neîndurător când va primi ştirea. Ai înţeles?

— Da, domnule. Îmi voi face datoria.

— Bine. Cato a întins mâna după o tăbliţă cerată şi i-a întins-o comandantului flotei. Ai aici ordinul. Inclusiv semnalul care trebuie dat pentru atacul declanşat de tine. Asigură-te că vei reuşi să aduci corăbiile pe poziţiile stabilite la momentul potrivit. Ai ceva de mers călare ca să te întorci la corabia ta, de aceea sugerez să porneşti neîntârziat. Mai precis, imediat ce îl pun pe copist să pregătească un document care să cuprindă obiecţiile tale faţă de planul meu şi să confirme că eu ţi-am ordonat să participi la atac. Poţi aştepta afară.

Balbus s-a încruntat şi a rămas câteva momente pe gânduri, iar expresia de pe faţa lui a devenit o oglindă a luptei ce se purta în mintea lui. Apoi a oftat şi a clătinat din cap.

— Nu va fi necesar, domnule. Aşa cum aţi spus, am cale lungă de străbătut şi aş prefera să mă întorc la navele mele fără a mai pierde vremea.

— Atunci, du-te. Noroc.

Comandantul a zâmbit.

— Dumneavoastră veţi avea nevoie de noroc. Zeii să vă aibă în pază.

A salutat din cap, apoi s-a răsucit greoi pe călcâie şi a ieşit din cort.

— Marinarii ăştia, a exclamat Fulvius, cu o mişcare din cap. Cine are nevoie de ei?

— Nu vei mai vorbi aşa când îţi vor sări la noapte în ajutor.

Fulvius a părut jignit.

— Vreau să străpung tabăra răzvrătiţilor şi să-l prind pe acest Aiax înainte ca marinarii să pună piciorul pe uscat.

— Aş vrea şi eu să fie atât de uşor, a zis Cato surâzând. Mai avem de pus la punct un ultim element al planului. După ce cucerim corăbiile aflate la ancoră, voi avea nevoie de trei dintre cei mai buni oameni ai tăi. Trebuie să fie voluntari, ţine seama. Nu voi da ordin direct nimănui pentru a mă însoţi în misiunea asta.

— Vreţi să salvaţi ostaticii, domnule? a întrebat Fulvius privindu-l fix.

— Da. Nu am de ales. Nu-mi voi lăsa prietenii la mila gladiatorului.

— Înţeleg, dar sigur ştiţi că aveţi şanse slabe de a-i salva.

— Şanse mici, a confirmat Cato. Dar m-am confruntat cu situaţii similare şi cu alte ocazii şi am reuşit.

— Norocul omului nu ţine o veşnicie, domnule.

— Serios? Centurion, va trebui să pun la încercare afirmaţia asta. Ori să mor încercând. Hai, avem multe de făcut până la căderea nopţii.

— Am veşti bune, centurion! a spus Aiax zâmbind şi aşezându-se pe vine la capătul cuştii, aproape de Macro. Era spre sfârşitul după-amiezii, iar arşiţa soarelui se mai potolise. Trecuseră câteva ore de când lui Macro şi Iuliei li se dăduseră raţiile de apă şi hrană de la mijlocul zilei, iar în acele momente amândoi aveau buzele uscate. Gladiatorul adusese un clondir cu apă şi a luat o înghiţitură lungă, după care a lăsat-o jos, lingându-şi buzele cu o satisfacţie teatrală. Da, ce bine mi-a prins asta! A fost o zi lungă şi fierbinte, dar cred că suntem pregătiţi dacă prietenii tăi încearcă să declanşeze un atac împotriva taberei mele.

— Ai spus că ai veşti, a zis Macro. Anunţă-le şi du-te în drumul tău.

— Bine, atunci. N-o să-ţi vină a crede peste cine am dat când m-am dus la tabăra romană să prezint pretenţiile mele.

Macro a întors capul ca să-l vadă pe Aiax. Ştia că trebuia să fie vorba de Cato, însă nu voia să-i ofere gladiatorului satisfacţia de a-i răspunde la întrebare.

— Ce-mi pasă mie?

— Ia te uită! a spus Aiax, mimând dezamăgirea. Macro, nu e nevoie să fii atât de arţăgos. La urma urmelor, ţi-am adus veşti despre prietenul tău, centurionul Cato. Sau tribunul Cato, cum îşi spune el acum. Un om de mare viitor, din câte se pare.

— Cato? a făcut Iulia ridicând capul.

— Exact, a spus Aiax. I-am dat să rezolve până mâine dimineaţă o problemă cam grea.

Iulia s-a încruntat.

— Ce vrei să spui?

— E ceva simplu. Înainte de a vorbi, Aiax i-a măsurat pe amândoi. Am decis ca unul dintre voi să moară în zori, şi i-am dat prietenului vostru Cato sarcina de a alege care va fi acela.

Macro a lovit pe neaşteptate cu piciorul în gratiile din faţa gladiatorului. Cuşca a zăngănit sub forţa loviturii, dar Aiax nici nu a clipit.

— Ticălos nenorocit! a strigat prizonierul cu glas spart.

— Ei, lasă, centurion, doar ştiai că până la urmă vă voi omorî. În felul acesta, există şansa să mai trăieşti puţin. Dacă nu, vei şti care îi sunt adevăratele sentimente înainte de a mă implora să pun

capăt vieţii tale. Oricum ar fi, vreau să-i sporesc suferinţa. Îmi imaginez că nici bunul tribun, nici doamna de faţă nu vor dormi prea liniştiţi la noapte, aşa e?

Macro a închis ochii, reprimându-şi furia întunecată care îi ardea în fiecare muşchi. A strâns din pumni. Dorinţa de a urla spre Aiax era aproape irezistibilă, şi totuşi ştia că nu ar face decât să provoace un hohot de râs şi alte suferinţe, aşa că a strâns din buze şi a încercat să-şi alunge orice gând din minte.

— Ar fi mare păcat să piară vreunul dintre voi. Mai ales tu, Iulia Sempronius. Erai o frumuseţe când te-am vârât în cuşcă. A rânjit spre ea, iar fata şi-a acoperit corpul mai strâns cu mantia ferfeniţită. O asemenea frumuseţe nu trebuie risipită. Cred că ar trebui să-ţi ofer un ultim prilej de a fi curată şi de a purta straie curate şi să te bucuri de tovărăşia unui bărbat, după care vom afla ce ne pregăteşte Cato pentru mâine-dimineaţă.

Iulia s-a uitat ţintă la el şi, îngrozită, i s-a adresat cu glas tremurător.

— Ce vrei să faci cu mine?

— Doar să te folosesc, aşa cum sunt folosite şi sclavele de stăpânii lor romani, i-a şoptit Aiax. Ar putea reprezenta o lecţie educativă pentru tine. Vom vedea. A tăcut o clipă şi a adulmecat aerul, după care pe faţa lui a apărut o expresie de dezgust. Cu toate astea, vor fi necesare câteva ore ca să te fac prezentabilă. Va trebui să dau ordin să fii curăţată cât mai curând, dacă voi dori să mă bucur de tine la noapte fără să mă văd silit să strâmb din nas.

Aiax s-a ridicat în picioare, a plescăit din limbă şi a făcut semn spre Macro.

— Pe tine te sfătuiesc să adormi cât mai curând. N-aş vrea ca eu şi doamna de faţă să te ţinem treaz cu zgomotele distracţiei noastre de peste noapte.

De această dată, Macro nu şi-a mai putut stăpâni furia. A scos un urlet animalic, apoi a deschis ochii, s-a uitat ţintă la Aiax şi a spus printre dinţii încleştaţi:

— Jur pe toţi zeii că dacă ies de aici, o să-ţi smulg limba şi ochii şi te voi rupe în bucăţi cu mâinile mele.

— Ce încântător! a spus Aiax râzând. A ocolit cuşca şi s-a lăsat pe vine alături de Macro, apoi a tras puternic de zăbrelele care au început să zăngănească. Nu te bizui pe asta, bine?

O clipă mai târziu s-a ridicat şi s-a întors cu paşi rari spre cortul lui. Macro şi-a îndreptat atenţia asupra Iuliei, care avea ochii dilataţi de groază.

— Macro! Nu-l lăsa să mă ia. Te rog, să nu-l laşi.

Centurionul a clătinat din cap.

— Nu te pot ajuta.

— Macro, te rog! Cu buzele tremurând, a început să plângă. Te rog nu-l lăsa! Te rog!

A încercat să ignore strigătele ei, simţind că este în pragul nebuniei la gândul că nu putea face absolut nimic pentru a o proteja. Rugăminţile tinerei au încetat brusc în momentul când straja lor s-a apropiat de cuşcă. Omul a descuiat uşa de la capătul cuştii şi a deschis-o. Şi-a scos apoi sabia şi a îndreptat-o spre Macro.

— Tu, stai acolo!

Cu cealaltă mână, a apucat-o pe Iulia de un braţ şi a scos-o târâş din cuşcă, după care a lovit uşa cu piciorul şi a pus sabia în teacă. În timp ce straja încuia uşa, Macro s-a apropiat de gratii şi i-a strigat Iuliei:

— Iulia! Uită-te la mine! Uită-te la mine!

Ea s-a crispat de parcă ar fi lovit-o, apoi s-a întors temătoare în timp ce straja s-a aplecat să o apuce de braţele ţinute la spate.

— Iulia, a continuat Macro cu o fervoare îngheţată, dacă ai prilejul, ucide-l!

— Da, a spus ea şi a dat din cap. Da.

Apoi straja a ridicat-o în picioare şi a dus-o mai mult târâş spre cortul lui Aiax.

Macro s-a rezemat de gratii şi s-a rugat zeilor ca, într-un fel sau altul, să-i curme suferinţele.

CAPITOLUL 30

Cato şi oamenii lui au ajuns la golfuleţ abia la cea de-a doua oră din noapte. Nu era deloc lună şi, cu toate că au fost conduşi de un păstor localnic, le-a fost greu să urmeze drumul îngust care şerpuia pe versantul dealurilor, coborând apoi un perete abrupt de stâncă, până spre ţărm. Ca şi ceilalţi, Cato ducea un sac în care avea un pumnal şi o sabie, legate laolaltă de o ploscă goală. Deşi toţi soldaţii care luptau în cadrul legiunilor erau instruiţi să înoate, majoritatea nu erau avansaţi în domeniu. Ofiţerii lui Cato aleseseră mai bine de cinci sute de oameni capabili să înoate de-a lungul golfului, adică aproape două mile. Cei trei soldaţi preferaţi de Fulvius mergeau imediat în spatele lui Cato, care îl urma pe păstor. Aceştia se oferiseră imediat voluntari când li se propusese, iar centurionul era încredinţat că ei îl vor sluji bine. Unul dintre oamenii aleşi de Fulvius era un optio auxiliar care cunoştea zona şi ceruse să se alăture coloanei când aceasta plecase în marş din oraş.

Când bărbatul fusese adus în faţa lui Cato, centurionul ridicase ochii de la tăbliţele de pe masa de lucru şi înălţase din sprâncene.

— Atticus.

— Da domnule, a spus Atticus dând din cap.

— Trebuie să recunosc, asta vine ca o surpriză. Nu m-aş fi aşteptat să te afli în fruntea listei celor care doresc să-l salveze pe Macro.

— Nimic nu mi-ar oferi o satisfacţie mai mare decât aceea de a-i vedea faţa când îl salvez, domnule.

Cato s-a uitat fix la Atticus, după care i-a răspuns:

— Neobişnuită formă de răzbunare!

— Domnule, îl cunoaşteţi pe Macro destul de bine. Asta îl va face să turbeze.

— L-ai ghicit bine, Atticus, a răspuns Cato râzând. Prea bine, atunci. Ne vedem la noapte. Eşti liber.

Ceilalţi doi oameni aleşi pentru a i se alătura lui Cato erau legionari, Vulso şi Musa, doi indivizi solizi, cu rezultate bune în trecut şi care doreau totodată să fie promovaţi. Lui Musa i se dăduse un corn, pe care îl căra alături de sabie.

Şirul lung şi discontinuu de legionari a coborât ultima porţiune a stâncii şi a păşit pe nisipul aspru al plajei. Cato l-a plătit pe

păstor şi, imediat ce şi-a primit punga cu cei cincizeci de dinari de argint – o mică avere pentru munca de numai o noapte – bărbatul s-a îndepărtat grăbit de-a lungul plajei şi a dispărut, urmând un alt drum ce urca spre culme. După ce soldaţii au ajuns pe plajă, unul dintre ofiţerii lui Cato a numărat membrii fiecărei secţiuni şi i-a trimis să se pregătească pentru atac. Aceştia trebuiau să înoate în două coloane, una dintre ele mai aproape de mal, îndreptându-se către corăbiile trase pe nisip. Cato ţinuse foarte mult să se asigure că fiecare dintre forţe va rămâne laolaltă, iar conducătorii secţiunilor aveau misiunea de a ţine socoteala oamenilor. Soldaţii care se îndreptau spre corăbiile eşuate trebuiau să intre în apă la intervale scurte pentru a exista un spaţiu liber între secţiuni. Prima dintre ele urma să se îndrepte spre cea mai îndepărtată corabie, şi, ţinând seama de intervale, Cato spera ca echipele să înceapă acţiunea de urcare la bordul corăbiilor cu grâne cam în acelaşi moment. Cu puţin noroc, navele aveau să fie cucerite înainte ca rebelii de pe ţărm să-şi dea seama de pericol şi să reacţioneze.

Cato trebuia să conducă cealaltă coloană direct spre grupul de corăbii ancorate în mijlocul golfului. Nu era nevoie ca detaşamentul lui să fie divizat. Oamenii trebuiau să stea împreună, astfel încât să nu abordeze corăbiile una după alta.

Imediat ce ultimul soldat a coborât de pe stâncă şi s-a dezbrăcat şi descălţat, Cato a dat ordin de intrare în apă. Fiecare om şi-a umflat plosca din piele şi apoi, ţinând-o între braţe, împreună cu o legătură în care îşi ţinea armele, a pătruns în mare, alături de restul secţiunii, aşa cum se ordonase. Cum purta doar o legătură între vintre, Cato a început să tremure în aerul răcoros al nopţii. Decisese să înoate aproape de avangarda coloanei şi a lăsat două secţiuni să plece înaintea lui, după care a intrat în apă împreună cu cei trei oameni. Nu le destăinuise celorlalţi ofiţeri că era un înotător slab. Se ruşina din pricina asta şi, deşi făcuse unele progrese faţă de instruirea de bază, nu se ridica la nivelul unor veterani capabili, precum Macro.

Era o hulă uşoară, iar valurile măturau nisipul susurând. Cato şi-a făcut curaj şi, hotărât, a pornit cu paşi mari spre mare. Apa era rece, aşa că tânărul a scos imediat un icnet când a intrat. Un val i s-a spart de piept, iar el a profitat de prilej ca să se lanseze înainte, scufundându-se câteva momente, ţinându-se totodată de plosca umflată ce plutea la suprafaţă înaintea lui.

— Atticus, a strigat Cato, stăpânindu-şi totuşi glasul. La mine.

— Da, domnule, i-a răspuns cu un fornăit Atticus, aflat la mică depărtare de umărul lui Cato. Veniţi şi voi doi!

Cato a bătut apa cu picioarele, la început precipitat; apoi, pe măsură ce s-a obişnuit cu temperatura, şi-a dat seama că trebuia să-şi dozeze efortul, pentru că altfel ar fi ajuns la corăbii prea obosit ca să mai poată lupta. Înainta cu greu, iar după o vreme, a întors capul şi a rămas surprins văzând că stânca părea încă foarte aproape. Ridicându-se pe un val de hulă, a zărit licărind în faţă focurile din tabăra răzvrătiţilor, la depărtare de mai bine de două mile. Pe dealurile din dreapta, unde se afla tabăra romană, se distingea o strălucire slabă. În acele momente, acolo mai rămăseseră doar infanteria auxiliarilor şi jumătate din cavalerie. Restul coloanei era cu Fulvius, îndreptându-se după dealuri, pentru ca apoi să traverseze şi să se adune în formaţie pe plajă, la o milă de capătul palisadei rebelilor şi de corăbiile cu grâne prinse după ea. Dinspre mare, Balbus şi corăbiile lui se furişau cu precauţie, ocolind promontoriul, după care trebuiau să aştepte seria de trei semnale luminoase ce urmau să se aprindă pe unul dintre dealurile ce domina golful. Cato a respirat adânc şi a bătut apa cu picioarele, vag conştient de prezenţa sutelor de războinici în apa mării din jurul lui, luptând contra hulei şi îndreptându-se către corăbiile cu grâne şi bătălia disperată ce îi aştepta.

Iulia a stat într-o tăcere deplină cât bătrâna i-a uscat părul cu o bucată de pânză din lână, frecându-i cu insistenţă şuviţele de păr negru şi des care îi cădeau până mai jos de umerii dezgoliţi. Renunţase de mult să se mai opună femeii cu faţa plină de riduri şi străjii mătăhăloase, care părea să-i fi devenit un tovarăş nedespărţit. După ce fusese scoasă din cuşcă, se zbătuse, dar straja o pălmuise şi apoi îi dăduse un pumn în rinichi, sfătuind-o să se liniştească, altfel o va lovi din nou. Nu avea nicio şansă de scăpare şi, decât să mai sufere alte şi alte dureri, Iulia cedase în faţa celor doi, îngăduind să-i fie smulse zdrenţele de pe trup. A fost pusă să şadă pe un taburet în apropierea unei adăpătoare pentru cai, iar femeia a spălat-o cu câteva găleţi de apă, după care s-a apucat să îi perie părul. Murdăria îi pătrunsese atât de adânc în piele, încât a fost nevoie de eforturi repetate şi dureroase ca să i-o îndepărteze.

Strigătele şi protestele nu au avut niciun efect, astfel că Iulia s-a văzut silită să stea cu dinţii încleştaţi. Era ciudat cum murdăria ce alcătuise un adevărat strat pe corpul ei păruse să-i ascundă

goliciunea; acum, când era mai curată, începuse să fie conştientă de privirea insistentă a străjii din apropierea ei. După ce femeia a terminat, iar pielea Iuliei devenise albă şi căpătase o nuanţă roşiatică în unele locuri de atâta frecat, bătrâna a trecut la părul ei lung, împingându-i capul înainte, peste marginea adăpătoarei, şi i-a turnat apă cu polonicul pe ceafă, după care şi-a vârât degetele în şuviţele încurcate, trăgând fără milă de ele, până când le descâlcea.

În timp ce femeia îi usca părul, Iulia se gândea la ceea ce îi spusese Macro când era trasă cu forţa din cuşcă. Era posibil ca în cortul lui Aiax să găsească vreun obiect care putea fi folosit drept armă. Ceva ce putea fi înşfăcat iute şi ascuns. Dacă exista vreo şansă, era hotărâtă să încerce uciderea lui Aiax, ceea ce a făcut-o să vibreze triumfătoare câteva clipe. La gândul acesta, şi-a simţit inima bătând mai tare în piept de emoţie. Apoi, femeia a aruncat cârpa şi i-a vârât un pieptene în păr. Tânăra a simţit o durere necruţătoare, care a făcut-o să ţipe în timp ce femeia încerca să-i descâlcească ultimele şuviţe. S-a întors instinctiv şi a pălmuit-o pe bătrână:

— Ai grijă, sclavo!

Iulia a regretat acea izbucnire imediat ce a rostit cuvintele. O sclipire de furie s-a aprins în ochii bătrânei care şi-a încleştat degetele ca nişte gheare, apoi şi-a dezgolit dinţii.

— Căţea nenorocită! Să nu-mi spui mie sclavă!

Şi a lovit-o cu palma pe Iulia, făcând-o să cadă de pe taburet. Imediat după aceea, s-a aruncat asupra ei, lovind-o cu putere peste faţă, în timp ce fata şi-a dus mâinile la cap ca să se apere. Pumnii curgeau ploaie, pentru că femeia, în mânia ei dezlănţuită, o lovea peste umeri şi braţe.

— Mamă! Ajunge, a strigat straja, făcând doi paşi către ele. A prins-o de încheieturi pe bătrână şi a ridicat-o, după care a îndepărtat-o. Am spus, ajunge!

Pe buzele bătrânei se vedeau firicele de salivă.

— Dă-mi drumul! Vreau s-o omor! a zbierat ea.

— Ba nu! Dacă nu vrei să răspunzi pentru asta în faţa generalului.

Femeia a rămas cu privirea aţintită la Iulia şi a lovit-o cu piciorul, nimerind-o în stomac. Straja a târât-o de acolo, scuturând-o cu brutalitate.

— Mamă, am spus că e de ajuns.

Cu un geamăt, Iulia s-a răsucit pe o parte şi a simţit mânerul lung şi subţire al pieptenului împungând-o în coaste. A întins o mână după el şi l-a ţinut lipit de partea interioară a antebraţului.

— Ai auzit-o, nu? s-a văicărit bătrâna. La fel ca târfa aceea din Gortina. Ai văzut cicatricele de pe spinarea mea, da? Le-ai văzut?

Apoi a început să suspine, lăsându-se moale, astfel că straja a trebuit să o susţină şi să o ducă în braţe cu blândeţe.

— Gata, mamă. S-a terminat. Sst, a încercat el să o calmeze, trecându-şi mâna peste părul ei cărunt şi sârmos.

— Ce e cu gălăgia asta?

Iulia a ridicat ochii din pământ şi l-a văzut pe Aiax ieşind din cort şi apropiindu-se. Cu o expresie întunecată pe faţă, s-a uitat la cele trei siluete din jurul adăpătoarei.

— Ce se petrece aici? Ridică-te! s-a răstit el la Iulia, îndreptându-şi apoi atenţia spre bătrână şi străjer, care l-a privit cu un amestec de spaimă şi respect. Ia spuneţi-mi!

— Generale, doamna este de vină, a explicat omul. A provocat-o pe mama, care a atacat-o. A trebuit să le despart.

Aiax s-a uitat o clipă la ei, după care şi-a mutat privirea spre Iulia, care se ridica în picioare. Avea pielea curată, astfel că şi-a clătit ochii cu frumuseţea corpului ei.

— Asta stă în caracterul romanilor, reuşesc să scoată ce e mai rău din alţii. Nu vă faceţi griji. Apoi, Aiax s-a întors către bătrână spunând: Dacă ţi-a adus vreo jignire, va plăti la noapte. După ce voi termina cu ea, vei putea să-i faci orice doreşti. Doar să o laşi în viaţă, ai înţeles?

Aproape bucuroasă, bătrâna a dat aprobator din cap.

Aiax a pocnit din degete.

— Atunci, termină cu spălatul şi găseşte-i ceva de îmbrăcat. Ceva de calitate, ca pentru o adevărată romană. Vreau să mă bucur murdărind-o.

S-a apropiat apoi de Iulia, s-a oprit în faţa ei şi a ridicat mâna ca să o prindă de bărbie. Braţul lui i-a şters un sân şi el a simţit un val de dorinţă carnală în vintre în timp ce îi ridica faţa spre a lui. Iulia l-a privit cu o expresie sfidătoare.

— Ei, nu vei mai fi atât de mândră după noaptea asta, i-a zis el râzând cu cruzime. Îţi promit. O să mă implori să fiu îndurător.

— Prefer să mor.

— Sunt convins, dar nu vei scăpa chiar atât de uşor de pedeapsă.

— Pedeapsă?! a exclamat Iulia, încruntându-se. Dar ce am făptuit ca să merit un asemenea tratament?

Aiax şi-a retras mâna şi a făcut un pas înapoi.

— Eşti romană prin naştere. Apoi s-a întors către ceilalţi, poruncind: Pregătiţi-o pentru mine cât mai repede. După ce o îmbrăcaţi şi o parfumaţi, aduceţi-o direct în cortul meu.

— Am înţeles, generale, a zis straja şi a salutat plecându-şi capul.

În timp ce Aiax se îndrepta spre cortul lui, bătrâna a chicotit şi a înaintat spre Iulia cu un rânjet îngheţat pe chip.

— Vârcile de pe spinarea mea vor fi nimic în comparaţie cu urmele pe care o să ţi le lase el pe trup.

După două ore petrecute în apă, Cato începuse să tremure. Din câte îşi dădea seama, parcurseseră o milă şi jumătate de-a lungul golfului. Acum ajunsese să se îndoiască de înţelepciunea planului său. În jur a văzut formele întunecate ale capetelor şi ploştile umflate plutind pe suprafaţa mării. Când şi când, vreunul dintre conducătorii de secţii striga încet către oamenii lui ca să fie sigur că aceştia continuau să îl urmeze. Optio Atticus şi ceilalţi doi soldaţi înotau în apropierea comandantului lor. Era imposibil de apreciat cum înainta grupul care se îndrepta spre corăbiile eşuate voluntar, iar Cato putea doar să spere că aveau să ajungă la ţintă în aceleaşi momente în care el şi oamenii lui începeau să urce la bordul corăbiilor ancorate. Asta urma să se întâmple în aproximativ o oră. Cato a călcat apa şi a continuat să înainteze înot, străduindu-se să ignore frigul şi amorţeala care i se strecurau în corp.

În faţă, focurile din tabăra răsculaţilor deveneau tot mai clare, şi, în lumina dată de flăcări, Cato a reuşit să distingă câteva siluete. O masă întunecată aflată exact în faţă a acoperit focurile, iar centurionul şi-a dat seama că se apropia de corăbiile cu grâne. S-a oprit şi a ridicat un braţ deasupra apei.

— La mine! La mine!

Apa s-a învolburat în jurul lui, semn că vorbele lui se transmiseseră din gură în gură, iar soldaţii începuseră să se strângă, săltând pe valurile de hulă. Imediat ce plescăiturile au încetat şi Cato s-a bucurat de compania atâtor oameni, a strigat cât de tare a îndrăznit:

— Să pornim!

Soldaţii au lovit apa cu picioarele, dispersându-se puţin în timp ce se apropiau de corăbii. Au înotat în linişte către ţinte cu o hotărâre sumbră. Cato s-a îndreptat direct spre zona centrală a navelor legate laolaltă şi, treptat, acestea au blocat orice posibilitate de a vedea tabăra aflată dincolo de ele. A auzit clipocitul valurilor ce se loveau de copastiile corăbiilor şi chiar câte o voce care răsuna, acoperind susurul mării. Călcând apa constant, dar fiind atent să nu tulbure prea tare suprafaţa mării, Cato a redus viteza de înaintare. În faţa lui a zărit o linie întunecată undeva în fundal, ceea ce l-a făcut să-şi dea seama că ajunsese la un odgon de ancorare. S-a îndreptat spre el şi s-a prins de suprafaţa lui aspră, care i s-a părut neaşteptat de sigură. Strecurând peste cap bareta de umăr a ploştii şi armele legate pentru siguranţă, s-a săltat pe odgonul de ancoră şi a început să-şi croiască drum spre prova corabiei.

Imediat ce a ieşit din apă, a simţit cum pielea începe să-i tremure în adierea răcoroasă, însă concentrarea şi efortul ce fuseseră necesare pentru a înainta l-au făcut să ignore acea senzaţie neplăcută. Şiroind de apă, s-a tras în sus de-a lungul odgonului şi s-a apropiat de nara de ancoră, pe unde acesta trecea printre stâlpii rezistenţi din lemn. Cu cât urca mai sus, cu atât odgonul se legăna mai tare, astfel că a trebuit să-şi încordeze muşchii ca să rămână călare pe el. Apoi a ajuns în apropierea copastiei, şi ţinându-se de odgon cu o mână, a pipăit suprafaţa afectată de intemperii de cealaltă parte şi s-a prins bine. S-a tras în sus, apoi a prins balustrada între degetele celeilalte mâini. Muşchii umărului au protestat în faţa durerii când el şi-a ridicat corpul, uitându-se peste balustradă. La provă nu se vedea nimeni. Dincolo de puntea-faţă exista o denivelare care dădea spre puntea principală, unde un chepeng rezistent acoperea magazia corabiei. Spre pupă, puntea se înălţa din nou spre platforma de guvernare. Pe puntea principală stăteau întinşi sau în picioare câţiva bărbaţi, iar unul, având o suliţă într-o mână, se afla aproape de mânerul padelei de guvernare. Duhoarea de catran umplea aerul, şi Cato a văzut o strălucire slabă venind dinspre pupă, unde ardea o lampă, în interiorul unui scut de piele. Ameninţarea lansată de Aiax că navele vor fi incendiate era cât se putea de serioasă.

Cato a slăbit strânsoarea picioarelor asupra odgonului şi s-a lăsat puţin în jos în timp ce a trecut peste copastie, străduindu-se să stăpânească legănarea frânghiei cât a putut de mult, astfel încât să nu aterizeze pe punte cu un bufnet puternic. Cu toate

măsurile de precauţie pe care şi le luase, a căzut peste un bărbat care dormea la adăpostul oferit de copastia corabiei. În momentul în care genunchii lui Cato i-au strivit pieptul s-a auzit un icnet, iar rebelul a deschis ochii, descoperind că peste el se prăbuşise o persoană udă şi aproape despuiată. Centurionul a strâns pumnul şi l-a lovit pe răsculat drept în faţă, făcându-i capul să se izbească de copastie cu un bufnet înfundat. L-a mai lovit o dată şi încă o dată, până a fost convins că omul îşi pierduse cunoştinţa.

După aceea, Cato s-a lăsat pe vine, simţind că picioarele şi braţele îi tremurau îngrozitor din cauza frigului şi a efortului. Şi-a rezervat câteva momente pentru a-şi freca mâinile şi picioarele ca să se mai încălzească. Apoi, a desfăcut bucăţica de pânză care îi ţinea armele legate, blestemând în şoaptă cât degetele lui au căutat să desfacă nodurile. După ce le-a deznodat, a simţit atingerea liniştitoare a sabiei. S-a ghemuit pe punte, fixându-şi totodată centura în jurul taliei, după care s-a ridicat în picioare pentru a-l ajuta pe următorul soldat să treacă peste copastie. Acesta era Atticus şi, după o clipă, a ajuns şi el pe puntea-prova, înarmat şi pregătit. Imediat, alţi şi alţi oameni au urcat pe odgon, alăturându-li-se, în vreme ce Atticus şi-a scos pumnalul şi a tăiat beregata răsculatului.

Imediat ce Atticus, Vulso, Musa şi ceilalţi trei oameni au ajuns la bord cu armele pregătite, Cato s-a lăsat pe vine în faţa lor.

— Sunteţi gata? Când dau comanda, vom traversa puntea principală. Atacaţi rapid şi loviţi fără milă. Vreau să capturăm nava fără să se dea alarma. Atticus, îi iei pe Vulso şi pe Musa şi vă duceţi spre babord. Eu îi voi conduce pe ceilalţi. S-a uitat în jur, spre trăsăturile umbrite ale oamenilor lui, care tremurau ca şi el de frig şi de însufleţirea îngrozitoare a clipei dinainte de începerea luptei. Cato a strâns puternic mânerul sabiei şi s-a întors spre pupă. Să mergem.

A rămas aplecat, şi a înaintat astfel de-a lungul copastiei navei, sperând că întunericul şi umbrele îl vor ascunde îndeajuns de mult pentru a-i ataca prin surprindere pe rebeli. La capătul punţii-faţă, trei trepte coborau spre puntea principală, mai lungă şi mai lată. Trei dintre răsculaţi stăteau pe marginea magaziei şi discutau cu glas scăzut trecându-şi unul altuia o ploscă din piele plină cu vin. Cato l-a văzut pe unul dintre ei ridicând plosca şi luând câteva înghiţituri. Apropiindu-se de ei, a iuţit paşii şi a scos sabia. Cu un pocnet surd, l-a lovit cu tăişul în cap pe unul dintre ei încă înainte ca omul să se poată întoarce în direcţia din care auzise zgomotul

de paşi. Cel de-al doilea abia dacă a avut timp să privească în jur, apoi Cato l-a lovit cu pumnul peste falcă şi l-a făcut să se prăbuşească peste marginea magaziei, drept peste grâne. Cel de-al treilea a lăsat jos plosca şi a scos un sunet de uimire, moment în care Cato l-a lovit cu o mişcare laterală a sabiei, tăindu-i mâna cu plosca şi provocându-i o rană gravă la gât. Omul s-a prăbuşit pe punte, în timp ce siluetele întunecate ale legionarilor s-au strecurat mai departe, măcelărindu-i pe ceilalţi rebeli de pe punte.

Straja înarmată cu suliţă se uitase până atunci peste balustrada de la pupa, dar s-a întors auzind zgomotul de luptă venind dinspre puntea principală. Cato a urcat cu un salt pe puntea pupa înainte ca omul să poată reacţiona, şi a alergat direct spre el. Răsculatul nu a mai apucat să coboare suliţa, căci Cato a întins sabia în faţă cu o clipă înainte de a se izbi de străjer, făcându-l să se lovească de etambou. Rămas fără aer din cauza izbiturii, bărbatul nu a mai reuşit să scoată decât un icnet când Cato i-a vârât sabia în corp, rănind organele vitale. Omul s-a zbătut scurt, apoi s-a lăsat moale şi a dat drumul suliţei, care a căzut pe punte cu zgomot. Respirând greu, centurionul a scos arma din abdomenul sclavului şi, întorcându-se, a văzut că şi restul membrilor de echipaj fuseseră scoşi din luptă. S-a apropiat de lampa cu ulei şi a stins-o grăbit.

— Următoarea corabie, a ordonat el cu glas reţinut, arătând spre un alt vas care se profila ca o pată întunecată.

A pornit în frunte, traversând puntea principală şi s-a uitat prevăzător peste copastie. Două odgoane legau corăbiile una de alta, şi Cato a făcut semn spre ele.

— Trageţi de odgoane.

Oamenii lui au prins odgoanele şi, proptindu-şi picioarele în marginea copastiei, au început să tragă. Încetul cu încetul, distanţa dintre vase s-a micşorat, iar corăbiile s-au ciocnit cu un bufnet înfundat. Imediat, Cato a urcat pe puntea celeilalte corăbii, urmat de Atticus şi restul soldaţilor. A auzit strigăte răsunând dinspre alte nave şi zăngănit de arme în luptă. S-a auzit şi un glas care a dat alarma, iar Cato şi-a dat seama că elementul-surpriză dispăruse. Şi-a umplut plămânii cu aer şi a dus o mână pâlnie la gură:

— A Douăzeci şi Doua, la atac!

Musa a repetat strigătul de luptă, care a fost imediat preluat de alte voci din întuneric. Cato s-a întors spre Atticus.

— Fă curăţenie pe corabia asta.

— Am înţeles, domnule!

— Musa, unde eşti?

O siluetă s-a apropiat de el.

— Aici, domnule.

— Mai ai cornul?

— Da, domnule, a încuviinţat legionarul, ridicând în aer cornul curbat din alamă.

— Atunci dă semnalul. Cât de tare poţi.

Musa a găsit muştiucul, a inspirat adânc şi a suflat în instrument cât de tare l-au ţinut plămânii. Prima notă a fost slabă şi nesigură, făcându-l pe Cato să scape o sudalmă, dar Musa a scuipat şi a încercat din nou. De astă dată a reuşit să scoată un muget ascuţit şi strident, care s-a propagat prin întuneric. Musa a intonat trei note scurte, a făcut o pauză, apoi a repetat semnalul.

— Continuă! a ordonat Cato, lovindu-l amical pe spate cu palma, după care a plecat să se alăture lui Atticus şi celorlalţi.

În timp ce traversa puntea principală, a păşit peste un cadavru şi a observat câteva siluete luptând în dreptul laturii îndepărtate a gurii de magazie. S-a grăbit să ocolească chepengul, încordându-şi totodată privirea pentru a-i putea distinge pe oamenii lui de duşmani. Din fericire, legionarii erau aproape goi, în vreme ce sclavii purtau tunici şi mantii. Cato a simţit o mişcare în apropierea lui şi, întorcându-se, a văzut un om înarmat cu o falcata ieşind dintr-o cabină mică de sub puntea pupa. S-a lăsat imediat în jos şi a lovit cu sabia, nimerindu-l peste fluierul piciorului. Cu un ţipăt agonizant, bărbatul s-a prăvălit pe spate, ajungând înapoi în cabină. Cato a rămas ghemuit şi a privit în jur, căutând din ochi vreun alt duşman. Inima îi bătea cu putere, iar frigul şi încordarea îl făceau să tremure. Musa continua să sufle în corn şi, în pauzele dintre semnalele repetate, Cato a reuşit să audă şi alte mugete de corn venind din depărtare. Asta însemna că al doilea grup începuse să captureze corăbiile trase pe nisip. Câteva momente mai apoi, pe unul dintre dealurile care dominau golful au căpătat viaţă câteva serii de scântei, care au devenit vâlvătăi, transmiţând semnalul către corăbiile de război aflate în aşteptare în largul mării.

Cato s-a retras spre copastia vasului şi a analizat situaţia. Peste tot în jur se auzeau zgomote de lupte încrâncenate ce se purtau pe punţile corăbiilor cu grâne aflate la ancoră şi legate laolaltă. Legionarii îşi foloseau din plin vocile, pe de o parte pentru a se încuraja unii pe alţii, dar mai ales pentru a spori groaza duşmanilor. Dinspre ţărm s-au auzit sunetele altor cornuri şi un

vuiet de luptă, semn că Fulvius şi oamenii lui atacau flancul palisadei ridicate de rebeli. Cato şi-a umflat obrajii. Deocamdată, totul se desfăşura conform planului. Acum important era să se continue astfel, profitând de avantajul câştigat, înainte ca Aiax şi rebelii lui să reuşească o rezistenţă organizată în faţa ataculuisurpriză.

CAPITOLUL 31

— Ce-a fost asta?

Aiax s-a ridicat de pe canapea, încordându-şi auzul pentru a surprinde încă o dată sunetele pe care le auzise foarte slab cu câteva momente înainte.

Una dintre gărzile lui de corp stătea în faţa lui, ţinând-o strâns de braţ pe Iulia, care aştepta ca pentru inspecţie. I se găsise o stolă lungă din pânză, de un albastru intens, iar el, întins pe canapea, îşi rezervase o clipă ca să o admire pe atrăgătoarea femeie romană. Era o adevărată frumuseţe, îşi spusese în sinea lui, în timp ce sorbea dintr-o cupă vin îndoit cu apă. Simţise dorinţa carnală crescând în el după ce-şi plimbase ochii peste silueta ei, şi chiar începuse să fantazeze privind plăcerile pe care le va avea cu ea, provocându-i totodată cât mai multă durere posibil, când din depărtare răsunaseră notele slabe ale unui corn din alamă. Le-a auzit din nou. Trei sunete ascuţite, urmate de o pauză.

Aiax a sărit deodată în picioare şi a traversat cortul în goană. A dat deoparte pânza ce acoperea intrarea şi a ieşit în noapte, după care s-a oprit şi a privit cercetător dincolo de golf. În lumina torţelor şi a focurilor de tabără aprinse de-a lungul palisadei a văzut oameni luptând pe redută şi în jurul ei, dar şi licăriri roşietice aruncate de lamele săbiilor care reflectau lumina focurilor. Notele au răsunat din nou, ceva mai aproape decât s-ar fi cuvenit şi, pentru o clipă, Aiax a rămas nedumerit, după care şi-a dat seama cutremurându-se că sunetele veneau dinspre golf, din direcţia corăbiilor cu grâne aflate la ancoră. S-a repezit în cort şi a împuns ameninţător cu degetul spre femeie.

— Să o ţii aici! Să nu-ţi dezlipeşti ochii de la ea. Răspunzi cu viaţa dacă fuge sau păţeşte ceva.

Înşfăcând centura cu sabia, şi-a prins-o la brâu şi a pornit în fugă spre locul în care erau caii. În jur, cei care făceau parte din garda lui ieşeau din corturi şi adăposturi ca să afle ce se petrecea de cealaltă parte a golfului.

— Nu staţi cu mâinile în sân! a strigat Aiax la ei. Suntem atacaţi! Puneţi mâna pe arme şi duceţi-vă cât mai repede la palisadă! Mişcaţi-vă!

A luat unul dintre armăsarii ţinuţi înşeuaţi şi gata pentru a fi folosit în orice moment din zi sau noapte, şi s-a aruncat în şa. A

tras de frâu şi a dat pinteni calului, îndemnându-l spre zona principală a taberei. Când a trecut prin dreptul cuştii în care era ţinut centurionul Macro, l-a auzit pe roman ovaţionând nebuneşte, însă nu avea timp să se oprească pentru a-l reduce la tăcere, în schimb a hotărât să o facă în primul moment liber pe care şi-l va găsi. Ar fi fost păcat să-l ucidă imediat pe centurion, însă el trebuia să moară, pentru a onora memoria tatălui său. În jurul lui, în lumina focurilor de tabără, oamenii se ridicau şi se uitau derutaţi spre lupta ce se dădea în depărtare. Aiax a strigat la ei să-şi ia armele şi să se îndrepte spre locul bătăliei, înainte ca romanii să captureze corăbiile cu grâne.

În timp ce galopa călare prin tabără, ocolindu-i mereu pe cei care reacţionau cu întârziere în faţa călăreţului ce se apropia de ei, Aiax a simţit un gol în stomac. Îşi subestimase duşmanul. Fusese convins că ameninţarea de a distruge flota cu grâne, vitală pentru supravieţuirea Romei, va descuraja orice încercare de a-i ataca tabăra. Corăbiile fuseseră pregătite cu grijă de oamenii lui, în magazii se aşezaseră materiale inflamabile îmbibate cu ulei şi smoală, gata să li se dea foc la primul semn că navele de război romane s-ar fi apropiat. Aşadar, de ce nu erau corăbiile incendiate? Şi-a strunit calul când a ajuns la o mică ridicătură, apoi şi-a încordat privirea în încercarea de a distinge ce se petrecea dincolo de golf. A văzut o navă eşuată la lumina unui vas cu jăratic aşezat pe nisip. În apa mică din jurul provei stăteau adunaţi mulţi oameni care încercau să urce la bordul corabiei pentru a lupta contra celor care o apărau. Şi atunci şi-a dat seama. Romanii capturaseră corabia. Le luaseră pe toate... însă în acelaşi moment, ceva mai departe pe plajă, o limbă de foc a iluminat puntea şi catargul uneia dintre corăbii. Incendiul s-a amplificat, şi alte flăcări au ţâşnit înspre cerul întunecat, însoţite de dârele tremurătoare de foc gonind de-a lungul parâmelor şi frânghiilor velaturii. Undeva în golf, a izbucnit apoi alt incendiu. Prin urmare, nu fuseseră capturate chiar toate vasele. Probabil că mai exista posibilitatea de a respinge atacul şi de a recuceri corăbiile deja capturate, ori măcar de a le incendia pe toate pentru a le împiedica să cadă în mâinile detestatului duşman.

Câţiva oameni din garda personală l-au ajuns din urmă şi Aiax a ridicat un braţ şi a strigat în momentul când a pornit în şarjă către plajă:

— Urmaţi-mă!

În timp ce galopau prin tabără, a continuat să-şi strige oamenii la arme, ordonându-le să se îndrepte spre plajă. Totodată, era furios pe sine însuşi. Cum reuşiseră romanii să facă asta? Cum putuseră să ajungă pe corăbii fără să fie observaţi? Îşi luase toate măsurile de precauţie. Pusese străji care să vegheze toate căile de acces dinspre uscat şi dinspre mare. Nu aveau cum să nu fi văzut atât de mulţi duşmani apropiindu-se. Putea fi sigur de asta? Pesemne că folosiseră bărci, dar acestea ar fi fost observate, chiar dacă era o noapte fără lună. Atacul ar fi fost posibil doar dacă, la adăpostul întunericului, soldaţii înotaseră de-a lungul golfului. Asta trebuia să fi fost, a socotit el, furios pe sine. Un moment, nu şi-a putut reţine sentimentul de admiraţie invidioasă faţă de duşmani, apoi caii au ajuns pe plajă.

La marginea taberei se strânsese un grup mare de sclavi. Aiax a oprit calul şi s-a întors spre călăreţii care îl urmau.

— Kharim! Eşti aici?

— Da, generale!

Kharim şi-a îndemnat calul înainte, trecând printre ceilalţi ca să se apropie.

Aiax a văzut că acesta era gol, având doar legătura de pânză petrecută peste coapse şi centura cu sabia.

— Rămâi aici. Organizează oamenii în formaţii. Trebuie să păstrezi partea asta din tabără. Dacă trimit după tine, să vii neîntârziat, ai auzit?

Kharim şi-a plecat capul.

— Am înţeles, generale.

Aiax a plecat mai departe, trecând de canaturile porţii de la capătul palisadei. Situate în perimetrului taberei principale, acestea rămăseseră deschise. În faţa lui domnea haosul. Doar o corabie aflată de-a lungul plajei fusese incendiată, iar acum vâlvătăi se ridicau spre cer, umplând aerul cu mugetul focului şi cu pocnetele scoase de lemnul ce ardea azvârlind scântei în toate părţile. Intensitatea incendiului ilumina nisipul şi apa până departe în jur. Dinspre capătul îndepărtat al plajei răsuna vacarmul bătăliei şi totuşi, pe toată lungimea ei se vedeau oameni de-ai lui adunaţi în jurul provelor corăbiilor trase pe nisip, încercând să urce la bord ca să lupte cu romanii care, dezgoliţi până la brâu, îi respingeau cu disperare cu ajutorul săbiilor, suliţelor şi chiar al vâslelor.

Duşmanii de pe corăbii nu reprezentau adevăratul pericol, şi-a dat seama Aiax, ci forţa care se apropia din flanc. Dacă ea putea fi

respinsă, vasele aveau să fie recucerite mai târziu. Şi-a scos sabia şi a dat pinteni calului, răcnind la rebelii răspândiţi de-a lungul plajei.

— Urmaţi-mă! Urmaţi-mă!

În timp ce se îndrepta în goana calului spre bătălia ce se desfăşura în depărtare, a strâns în jurul lui tot mai mulţi luptători. Romanii cuceriseră deja reduta şi năvăleau de-a curmezişul plajei şi, folosindu-se de scuturile lor dreptunghiulare, îşi doborau duşmanii prost echipaţi, iar apoi legionarii îi ucideau pe răsculaţi spintecându-i cu săbiile lor scurte. Aiax ştia că majoritatea dintre ai lui nu erau nici pe departe pe potriva legionarilor, dar dacă ei puteau opune o rezistenţă destul de mare pentru a stăvili atacul, exista şansa ca avantajul numeric să îi facă pe romani să se retragă dincolo de palisadă. Însă mai întâi trebuia să adune acel număr de oameni care să lupte acolo.

— Gardă! La mine! a strigat gladiatorul, glasul lui acoperind o clipă zăngănitul armelor, sunetele loviturilor în scuturi şi ţipetele celor răniţi.

Călăreţii care îl urmaseră din cealaltă parte a golfului şi-au domolit caii, apoi şi-au pregătit armele de luptă. Aiax a constatat că acum avea cu sine treizeci sau patruzeci de oameni. Îndeajuns pentru a se opune romanilor. S-a întors către duşmani, care se aflau la cincizeci de paşi, şi îşi croiau drum printre rândurile subţiate ale rebelilor ce începuseră să bată în retragere.

— Şarjaţi!

Aiax a întins sabia în faţă şi a dat pinteni calului. Acesta a scos un nechezat, s-a ridicat o clipă în două picioare şi apoi s-a năpustit înainte cu capul plecat, iar copitele au început să duduie lovind pământul într-un galop nebun spre duşmani.

Rebelii aflaţi în faţă au auzit apropierea călăreţilor şi au făcut toate eforturile pentru a se feri din calea lor, dar câţiva dintre ei au fost măturaţi şi doborâţi la pământ, apoi striviţi sub copitele cailor. Înainte, Aiax a remarcat că romanii nu mai erau strânşi în formaţie, ci se împrăştiaseră când începuseră urmărirea apărătorilor. În fruntea grupului său de gărzi personale, s-a repezit asupra lor. Legionarii era la fel de bine echipaţi ca orice oponent pe care îl înfruntase în arenă, astfel că Aiax îşi ţinea sabia pregătită să lovească orice porţiune neprotejată a corpului, fie ea braţ, faţă sau gât. Doi romani aflaţi în drumul său au fost doborâţi la pământ de calul lui, care s-a izbit de scuturile lor. Aplecându-se în dreapta, gladiatorul l-a împuns pe unul în gâtul rămas expus

după ce legionarul căzuse. Era o înţepătură superficială, de doar câţiva centimetri adâncime, dar mortală pentru duşman. Aiax a continuat să înainteze, ţinându-şi capul plecat. A văzut un coif cu creastă într-o parte, aşa că imediat şi-a mânat calul spre centurionul care încerca să-şi adune unitatea. Omul s-a întors în ultimul moment şi, în lumina flăcărilor scoase de corabia incendiată din spatele gladiatorului, a căscat ochii mari. A reacţionat prea târziu, iar vârful sabiei lui Aiax i-a străpuns ochiul, sfărâmându-i ţeasta şi ajungând în creier. Smulgând lama ca să şi-o elibereze, gladiatorul şi-a întors din nou calul.

Aruncând o privire în jur, a văzut că şarja oamenilor lui întrerupsese atacul roman. Câţiva legionari fuseseră doborâţi, iar alţii se adunaseră spate în spate în grupuri mici, în vreme ce alţii se retrăgeau de-a lungul plajei. Însă Aiax a socotit că le oferise oamenilor lui doar o scurtă păsuire. La mai puţin de o sută de paşi depărtare, a doua formaţie de romani înainta către rebeli, alcătuind un zid compact de scuturi, având stindardele ridicate în spatele primelor rânduri de soldaţi. S-a auzit un ordin, iar legionarii şi-au lovit săbiile de marginile scuturilor, producând un vacarm metalic asurzitor care a speriat puţin calul lui Aiax.

— Încet, uşurel, a spus el, şi a lovit uşor cu palma în flancul calului, apoi şi-a dat seama că garda sa personală era singurul grup din armata lui care rămăsese în poziţie fermă pe plajă. Restul se retrăseseră. Scoţând un şuierat de frustrare, Aiax a înţeles că bătălia de pe plajă fusese pierdută. Mai era posibil să desfăşoare acolo oamenii lui Kharim, dintre care mulţi aveau armuri şi arme luate de la soldaţii romani pe care îi uciseseră. Ei ar fi putut să-i blocheze pe legionari îndeajuns de mult pentru ca restul armatei de sclavi să se organizeze, pregătindu-se să se azvârle asupra romanilor pe care îi urau.

— Retragerea! a ordonat el. Înapoi spre tabără!

Călăreţii s-au întors şi au pornit de-a lungul plajei, acoperind retragerea pedeştrilor. Când au trecut prin dreptul corăbiilor, romanii de la bord i-au urmărit în tăcere, prea epuizaţi ca să ovaţioneze văzându-i pe duşmani cedând teren. Însă imediat ce şi-au văzut camarazii înaintând de-a lungul plajei, cu stindardele ridicate, au răsunat ovaţii de la un vas la altul, iar când le-a auzit, Aiax a strâmbat din buze, rânjind de frustrare.

Când s-a întors pe poarta palisadei, l-a văzut pe Kharim călare, urmărindu-l încordat. Imediat ce l-a zărit, Kharim a fluturat un braţ şi apoi a dat pinteni calului să înainteze.

— Generale! Străjile au raportat că o altă forţă romană coboară dinspre tabăra lor. Apoi a făcut un semn spre panta dealului. Sunt peste o mie, şi au cavaleria pe flancuri.

Aiax l-a privit atent, apoi şi-a mutat privirea spre duşmanii care mărşăluiau de-a lungul plajei. În jurul lui, răsculaţii se agitau, derutaţi şi temători. A respirat adânc şi a urlat:

— Rămâneţi pe poziţii! Alcătuiţi formaţii şi rezistaţi! Putem învinge! Îi putem respinge! Am mai făcut-o şi o vom face din nou. Nu cedaţi teren!

Strigătele lui au fost întrerupte de alte sunete stridente de corn roman, cărora le-au răspuns alte cornuri din direcţia dealurilor, iar duduitul scuturilor lovite de săbii a reînceput, crescând în intensitate şi devenind treptat asurzitor. Rebelii au început să se tragă înapoi, iar cei de la marginea mulţimii, aflaţi în faţa porţii, au început să se disperseze, fugind din faţa romanilor care se apropiau în formaţie compactă.

— Generale! a strigat Kharim. Ce facem?

— Ce facem? Aiax a clătinat din cap. Totul e pierdut. Nu putem face nimic altceva decât să murim cu sabia în mână.

— Ba nu! Kharim şi-a îndemnat calul spre cel al lui Aiax şi l-a prins pe acesta de mână. Generale, încă trăieşti, şi cât eşti viu poţi continua lupta împotriva Romei. Dacă mori acum, totul a fost zadarnic. Câtă vreme trăieşti, răscoala nu este pierdută.

Aiax s-a întors şi l-a măsurat cu o privire îndurerată.

— Ce mai pot spera să obţin acum, prietene?

Kharim a gândit cu iuţeală.

— Avem ostaticii. Dacă scăpăm cu ei, încă putem încheia un târg. Ştiu câteva bărci de pescuit într-un golfuleţ, nu departe de cortul tău.

Preţ de un moment, Aiax nu şi-a dorit decât o moarte scurtă. Însă înţelesul cuvintelor lui Kharim i-a pătruns în minte. Partul avea dreptate: răzvrătirea nu se va sfârşi niciodată câtă vreme unii oameni păstrau viu spiritul ei în inimile sclavilor din imperiu. Trebuia să scape şi să ia ostaticii cu sine.

— Foarte bine, a încuviinţat el din cap. Vom pleca. Vino.

Şi-a întors calul şi le-a făcut semn gărzilor, după care a pornit înapoi prin tabără ocolind capătul golfului, spre corturile lui şi peninsulă. Din toate părţile, răsculaţii îşi luau familiile şi prăzile de război şi fugeau din calea romanilor care se apropiau. Aiax s-a gândit cu milă la ei. Capcana se închidea. Pentru acei oameni nu exista cale de scăpare, ci doar moartea sau întoarcerea în sclavie.

Trei corăbii cu grâne staţionate la ancoră au fost incendiate până în momentul în care Cato şi soldaţii lui au curăţat vasele de rebeli. Doar două dintre grupurile de răsculaţi reuşiseră să dea foc navelor pe care fuseseră lăsaţi de pază, după care fugiseră cu nişte barcazuri şi scăpaseră pe ţărm. Focul se întinsese şi la a treia corabie, iar acum toate trei ameninţau restul vaselor ancorate în golf.

— Atticus! a strigat Cato către optio, chemându-l la el. Adună douăzeci de oameni. Trebuie să desprindem corăbiile înainte ca incendiul să se extindă şi la altele.

Cato s-a întors şi, împreună cu Vulso şi Musa, a traversat navele legate laolaltă, ajungând la cea aflată alături de corabia cea mai apropiată care ardea. Arşiţa răspândită de flăcările ce mugeau din magazia vasului l-a izbit ca o palmă arzătoare, aşa că a ridicat un braţ să-şi ferească faţa şi s-a uitat împrejur. Două odgoane legau corabia de cea cuprinsă de vâlvătăi.

S-a ghemuit la adăpostul copastiei şi a dat ordine:

— Voi, doi, luaţi odgonul pupă. Eu mă duc în faţă.

Lăsându-se jos din nou, a ajuns pe nara de ancoră şi a scos pumnalul. Odgonul, făcut din cânepă aspră, era gros cât antebraţul unui om. S-a apucat să-l taie cu mişcări furioase. Puntea era luminată puternic de corăbiile care ardeau, aerul se încinsese, flăcările vuiau, iar lemnul cuprins de vâlvătaie scotea pocnete şi exploda din cauza temperaturii înalte generate de incendiu. Prin aer se învârtejeau scântei şi bucăţi aprinse de velă, iar Cato a icnit de durere când una i-a căzut pe spinare. A scuturat-o de pe el dintr-o mişcare şi a continuat să taie odgonul, sperând să poată încheia treaba înainte ca incendiul să se propage spre altă corabie cu grâne. Unul dintre firele groase ale odgonului s-a secţionat, iar restul a rămas întins, ceea ce l-a făcut mai uşor de tăiat. Scrâşnind din dinţi, Cato a apăsat lama pumnalului cu toată puterea, iar acesta a reuşit să muşte din materialul dens. S-a mai tăiat o şuviţă de cânepă, dar tot a rămas una, subţire şi tare ca osul.

— Hai o dată, nenorocitule, a mormăit Cato. Rupe-te.

Cu un pocnet surd, a reuşit să taie şi ultima şuviţă de fibre, iar capătul odgonului a dispărut prin nara de ancoră. Cato s-a ridicat şi a privit prin aerul înfierbântat, aşteptând ca vasul în flăcări să se îndepărteze. Aruncând o privire spre pupa, i-a văzut pe Vulso şi Musa alergând spre el.

— Odgonul e tăiat, a strigat Vulso. Dar corabia nu se clinteşte.

Cato a dat din cap.

— Am văzut. Va trebui să o îndepărtăm. A făcut semn către una dintre ramele lungi, care era legată de copastia corabiei. Putem folosi asta. Haideţi!

Au dezlegat în grabă nodurile simple care ţineau vâsla şi apoi au întins capătul cu lama lată peste balustradă, şi l-au proptit în copastia celeilalte corăbii.

Cato a prins strâns mânerul ramei şi apoi şi-a încordat picioarele.

— Haideţi acum, împingeţi!

Încordându-şi muşchii, au împins toţi trei cu vâsla lungă. Încet, încet, Cato a simţit cum cealaltă corabie începe să se îndepărteze, şi a înaintat un pas, după care a exclamat:

— Se mişcă! Împingeţi în continuare!

Resturi aprinse cădeau peste puntea din jurul lor, dar ei nu puteau face nimic până când nu reuşeau să împingă epava în flăcări până la o distanţă sigură. Respirând precipitat, având toţi muşchii încordaţi şi transpiraţi de efort, au continuat să împingă cu vâsla corpul celeilalte corăbii. Cato a ridicat privirea şi a văzut că spaţiul dintre cele două vase se lărgise, ajungând la trei metri. Treptat, rezistenţa întâmpinată a scăzut, iar Cato şi ceilalţi s-au apropiat încet de balustradă. Ajunşi acolo, au întins vâsla în faţă şi au continuat să împingă până când corabia cealaltă s-a îndepărtat şi nu a mai putut fi atinsă. Au tras vâsla înapoi pe punte şi au lăsat-o să cadă. Curentul începuse să poarte vasul departe de restul corăbiilor ancorate, şi s-a îndreptat încet către ţărm. Cato a dat din cap mulţumit, după care s-a întors să verifice puntea. Pe puntea faţă erau împrăştiate resturi arzânde, dar, din fericire, în jurul magaziei nu a văzut nimic, deşi rebelii puseseră acolo materiale combustibile, pregătite pentru incendierea vasului.

— Stingeţi tot ce arde! a ordonat centurionul, luând o bucată de pânză de sac dintr-un dulap aflat în faţa catargului principal. Acolo exista o găleată de apă pentru echipaj, şi Cato a înmuiat pânza în apă, după care a alergat spre o bucată de frânghie înnegrită, din care unele porţiuni încă mai ardeau. A bătut flăcările cu pânza udă şi a plecat mai departe, iar ceilalţi l-au urmat. Curând ultimele surse de incendiu au fost stinse, apoi au rămas cu toţii gâfâind de efort şi au urmărit epava în flăcări îndepărtându-se. Cato s-a prins de un sart şi a urcat pe balustrada corabiei. Din acel loc înalt, a văzut că Atticus şi ceilalţi reuşiseră să desprindă celelalte două

corăbii şi le îndepărtau prin împingere. Încă simţea arşiţa usturătoare chiar şi de unde stătea, şi a rămas fascinat, cu privirea aţintită la spectacolul flăcărilor strălucitoare ce transformaseră marea într-un haos sclipitor de reflexii roşietice.

Aruncând o privire spre plajă, Cato a distins grupele de legionari care avansau prin dreptul corabiei ce ardea acolo. S-a simţit uşurat să vadă că ei ocupaseră deja întreaga zonă cuprinsă de palisadă. Dincolo de ea, în lumina focurilor din tabăra rebelilor, se distingeau mii de siluete care alergau care încotro. Se părea că, aşa cum sperase, atacul avusese succes. Luaţi prin surprindere, răsculaţii fuseseră dispersaţi, iar acum încercau să se salveze cu fuga. Era adevărat că se pierduseră patru corăbii cu grâne dar, având în vedere că întreaga flotă se aflase în primejdie, acest lucru era acceptabil.

— Domnule! a strigat Vulso, arătând către gura golfului.

Cato s-a întors şi a privit în direcţia indicată de Vulso. Prin arborada corăbiilor cu grâne, a reuşit să vadă formele întunecate ale altor corăbii ce se apropiau, dar şi sclipirea slabă şi ritmică de o parte şi de alta a lor, care erau şirurile de rame, şi-a dat el seama. A simţit că încordarea din trup i se risipeşte la vederea corăbiilor romane de război şi a strigat către Vulso.

— Sunt ai noştri! Comandantul Balbus cu escadra lui.

Vulso a scos un chiot, apoi a transmis mai departe vestea privind sosirea marinei. Alţi soldaţi au început să chiuie alături de el, după care Cato i-a luat cu sine pe Atticus, Vulso şi Musa şi s-a grăbit să traverseze punţile corăbiilor cu grâne ca să întâmpine primul şi cel mai masiv dintre vasele de război. Un berbec cu capul din bronz pornind din prova era îndreptat direct spre bordajul corabiei pe care se găsea Cato şi, pentru o clipă, s-a temut că nava de luptă ar putea străpunge copastia. Apoi a auzit un ordin răstit, iar vâslele de la babord au coborât în apă şi au rămas acolo, în timp ce acelea de la tribord au continuat să se mişte, iar vasul s-a rotit, ajungând cu traversul spre corabia cu grâne.

— Tribun Cato! a strigat cineva. Tribunul Cato este acolo?

— Aici! a răspuns Cato fluturând din braţe. Aici sunt!

— Slavă zeilor! a răsunat un glas pe care Cato l-a recunoscut ca fiind al lui Balbus, după care comandantul a continuat: Au fost capturate corăbiile?

— Toate, mai puţin trei, care au fost incendiate. S-ar putea să mai existe rebeli ascunşi la bordul unor corăbii. Să-ţi trimiţi marinarii să verifice.

— Am înţeles, domnule. Pune-ţi oamenii să preia parâmele de acostare.

Una după alta, corăbiile de război au ajuns alături de cele de grâne, iar marinarii au aruncat parâme spre legionari pentru a le prinde de tacheţi, după care navele au fost trase bord la bord. Imediat ce s-au coborât schelele de debarcare, marinarii au urcat la bordul corăbiilor cu grâne şi s-au ocupat de prizonieri, apoi au început să scotocească în căutarea eventualilor răsculaţi ascunşi.

Balbus a fost unul dintre primii care au coborât de pe nava-comandant şi s-a grăbit să ajungă în faţa lui Cato.

— Mă bucur să vă revăd, domnule, a spus el şi a salutat.

Cato nu şi-a putut reţine un zâmbet.

— Mi se pare că te-ai îndoit de reuşită.

Balbus a ridicat din umeri.

— Mă bucur că m-am înşelat. Cu toate acestea, când am văzut corăbii incendiate, m-am temut de ce era mai rău. Câte corăbii cu grâne am pierdut?

— Patru – trei aici şi una pe plajă.

— Doar patru? a exclamat Balbus, cu un aer uşurat. Splendid. Noi am avut doar un mic incident. Una dintre liburne[11] a eşuat în apropiere de peninsulă. Nu a fost deloc rău pentru o operaţiune de noapte executată atât de aproape de ţărm.

Şi-a umflat apoi obrajii de mândrie pentru o asemenea realizare.

Cato a privit scurt spre ţărm. Fulvius şi oamenii lui pătrunseseră deja în tabăra rebelilor şi îi doborau cu zecile. S-a întors din nou către Balbus.

— Preiei comanda aici. Asigură corăbiile cu grâne şi trimite câţiva marinari să întărească rândurile celor de pe ţărm.

— Am înţeles, domnule. Unde vă duceţi acum?

— Mai am o treabă de făcut, a spus Cato încet, încerc să salvez ostaticii. Dacă mi se întâmplă ceva, i-am dat ordin centurionului Fulvius să preia comanda.

Balbus a încuviinţat din cap.

— Noroc, domnule.

Cato a râs auzind tonul sumbru al comandantului flotei.

— S-ar părea că te-ai obişnuit să-mi pui vorbele la îndoială. Mă întorc, Balbus. Îţi dau cuvântul meu.

— Oricum, mult noroc, domnule.

— Mulţumesc.

[11] Galere de mici dimensiuni, folosite de marina romană pentru raiduri şi patrulare (n. tr.).

Cato l-a bătut pe umăr, s-a întors către Atticus şi ceilalţi doi şi a pornit în fruntea lor pentru a găsi un barcaz de serviciu legat de corăbiile cu grâne rămase întregi.

CAPITOLUL 32

Cu o uşoară zdruncinătură, care l-a făcut pe Atticus să cadă în genunchi, barcazul a rămas nemişcat pe mica fâşie de nisip.

— Fir-ar să fie, a mormăit el, chinuindu-se să se ridice, după care a coborât din ambarcaţiune alături de ceilalţi.

— Am face bine să vorbim greceşte de aici înainte, a propus Cato. Dacă vrem să trecem drept rebeli.

Îşi luaseră câteva tunici de pe cadavrele răzvrătiţilor de pe corăbiile de grâne şi îşi puseseră săbiile pe deasupra. Dacă îşi făcea cineva timp să îi cerceteze atent, săbiile romane puteau arăta dubios, dar, dacă erau opriţi, ele puteau trece drept capturi de război. Cato spera că sclavii erau prea preocupaţi să scape cu viaţă pentru a-şi face griji în legătură cu intruşii romani aflaţi în mijlocul lor.

A făcut semn către o stâncă situată la mică distanţă de ei.

— O să lăsăm aici ambarcaţiunea.

După ce s-a convins că barca rămăsese ascunsă vederii şi că o vor găsi tot acolo dacă vor avea nevoie de ea pentru a scăpa rapid, Cato i-a condus pe ceilalţi spre corturile mari din acea parte a taberei spre care Aiax şi escorta lui se îndreptaseră cu o zi în urmă. Panta era stâncoasă şi presărată cu tufişuri şi pâlcuri de arbuşti în care li se încurcau tunicile în timp ce înaintau pe furiş. În cele din urmă, panta s-a mai îndulcit şi au auzit mai limpede glasurile celor din tabără. Schimburi grăbite de strigăte, dar nu era vorba de panica şi haosul ce domneau în partea principală a taberei. În acea zonă, solul era acoperit cu o vegetaţie sărăcăcioasă, iar răsculaţii smulseseră plantele uscate şi tufişurile pentru a avea lemne de foc. Brusc, au auzit foşnete din dreapta lor, iar Cato le-a făcut semn însoţitorilor lui să se lase la pământ, ceea ce a făcut şi el. Un mic grup de siluete a trecut în fugă prin faţa lor. Un bărbat, o femeie şi doi copii, cu toţii cărând boccele. Bărbatul s-a uitat neliniştit spre culmea pantei, îndemnându-i pe ceilalţi să continue urcuşul. Au trecut la mică distanţă prin faţa romanilor, fără să-i vadă, şi au dispărut în întuneric. După ce zgomotul paşilor acestora s-a stins, Cato a respirat uşurat.

— Haideţi, le-a şoptit el celorlalţi.

Au continuat să înainteze, iar acum strălucirea focurilor de tabără iluminau creasta de deasupra lor. Mergând ghemuiţi,

păşind cu precauţie şi privind atent într-o parte şi în alta. Şirurile de corturi se vedeau dincolo de creastă, iar Cato s-a îndreptat spre o mică grămadă de bolovani care să-i ascundă în timp ce evaluau situaţia. Între bolovani au observat un spaţiu format în mod natural, suficient de lat ca să încapă doi oameni întinşi la sol. Centurionul le-a ordonat legionarilor să rămână pe loc, iar el şi Atticus s-au furişat acolo. Stâncile stăteau pe o mică ridicătură, poziţia aceea oferindu-le o perspectivă bună asupra zonei plate de pământ pe care comandantul duşmanilor îl alesese pentru instalarea cortului propriu şi a celor ale gărzilor personale. În jurul corturilor mai mari se găseau spaţii libere, după care urmau adăposturi mai mici, iar într-o parte se vedeau o mică magazie şi ţarcuri ce arătau ca şi cum ar fi fost abandonate cu mulţi ani în urmă. Câteva focuri de tabără dădeau să se stingă, semn că fuseseră părăsite în graba de a contracara atacul romanilor. Cât a urmărit scena, Cato a observat mai multe siluete aproape de cortul cel mai mare; unele înarmate cu suliţe, şi într-o latură a lui, o femeie ghemuită care se grăbea să îngrămădească o serie de obiecte de valoare pe o pătură întinsă pe pământ. Alţi răsculaţi fugeau printre adăposturi, dorind să scape astfel de forţele romane care înaintau în jurul golfului. Lui Cato îi era greu să nu se întrebe ce sperau fugarii să obţină. Când ajungeau la capătul peninsulei, aveau să fie prinşi în capcană.

— Ce facem acum? a întrebat Atticus încet. Unde credeţi că sunt ţinuţi Macro şi fiica senatorului?

— Probabil că undeva aproape de cortul lui Aiax. Cato şi-a adus aminte de bucuria sălbatică apărută în ochii gladiatorului când anticipase suferinţele prin care vor trece Macro şi Iulia. Este limpede că i-a vrut aproape, suficient de aproape ca să le simtă chinurile. Un loc în care putea să stea cu ochii pe ei. În vreun cort, probabil, sau într-un ţarc din acelea de jos. Trebuie să ne apropiem ca să aflăm.

Atticus a dat aprobator din cap.

— Cel mai bine ar fi să dăm un ocol, domnule. Să venim pe dinapoia ţarcurilor, unde nu este prea multă lumină de la focuri.

Cato a examinat terenul.

— Da. Ai dreptate. Să mergem.

S-au tras înapoi târâş, li s-au alăturat lui Vulso şi Musa, apoi toţi patru au pornit printre tufişurile de la marginea zonei unde se înălţau corturile, într-un arc lung în jurul laturii îndepărtate a peninsulei. Erau încă mulţi fugari care porniseră spre deal din

direcţia taberei principale şi, parcă printr-o înţelegere reciprocă nerostită, micul grup de romani şi răzvrătiţii care fugeau se ocoleau cu precauţie la o oarecare distanţă prin întuneric, după care se grăbeau să ajungă acolo unde îşi propuseseră. În cele din urmă, Cato a remarcat că îngrăditurile se găseau în linie cu corturile cele mai mari şi a făcut semn către soldaţii care îl urmau.

— Să ne apropiem mai mult.

Au trecut cu atenţie printre adăposturile aflate cel mai departe: corturi improvizate, aşezate pe cadre tăiate rudimentar, aproape toate goale în acele momente, după năvala iniţială spre locul în care se purtase bătălia, pe partea cealaltă a golfului. Totuşi, unele nu erau goale şi Cato a simţit cum i se face pielea ca de găină auzind un ţipăt strident, după care şi-a dat seama că era plânsul unui sugar. O femeie a murmurat câteva cuvinte, iar plânsul s-a stins curând. Mai erau şi alte persoane printre adăposturi, oameni care fugeau din tabără, care riscaseră cât să se oprească pentru a jefui unele dintre corturile părăsite prin care trecuseră. Cato era cât pe ce să se împiedice de unul dintre ei, un bărbat mergând aplecat prin întuneric, târând un bol mare din argint prin intrarea unui cort. Centurionul s-a oprit brusc. Bărbatul a sărit în picioare, iar lumina radiată de focuri i-a evidenţiat trăsăturile. O faţă plină de riduri, pe jumătate ascunsă de părul mare şi încâlcit, şi o barbă neîngrijită. Omul a rânjit, arătându-şi dinţii sparţi.

— Atenţie, domnule! a strigat Atticus, împingându-l pe Cato deoparte în clipa când rebelul a lovit cu pumnalul.

Cato a auzit şuieratul armei trecându-i pe la ureche, după care a perceput un zgomot surd, când Atticus l-a pus la pământ pe atacator cu un pumn bine ţintit. După ce răsculatul s-a prăbuşit fără cunoştinţă, optio i-a smuls pumnalul dintre degete şi l-a ridicat, pregătit să-i taie beregata.

— Nu, a spus Cato, ridicând un braţ. Lasă-l. Să mergem mai departe.

Îngrăditurile erau în faţa lor, la mică distanţă, iar Cato a înaintat şerpuit printre adăposturile rămase în picioare până au ajuns la partea din spate a construcţiilor cu pricina. Dincolo de ele, terenul era deschis până în locul în care câţiva bărbaţi stăteau strânşi în faţa unui cort despre care Cato a presupus că era al gladiatorului. Priveau cum camarazii lor erau ucişi cu zecile în tabără şi discutau cu glasuri alarmate, cu toate că el nu a reuşit să înţeleagă mare lucru din ceea ce spuneau. Pereţii îngrăditurilor erau înalţi până la umărul lui Cato, care şi-a dat seama că, dacă se înălţa pentru a

privi peste ei ca să-i caute pe Macro şi Iulia, aproape sigur ar fi fost văzut.

S-a înălţat cât de sus a îndrăznit fără să se expună şi a strigat încet:

— Iulia... Macro.

Nu a primit niciun răspuns. A strigat din nou, de astă dată ceva mai tare. Tot în zadar.

— Nu sunt aici, a mormăit Atticus.

— Nu.

— Ce facem acum?

— Continuăm să-i căutăm, a spus Cato cu fermitate şi a înaintat prin spatele ţarcurilor până când a ajuns la un spaţiu gol, prin care s-a putut târî în continuare pentru ca, la adăpostul întunericului, să se uite în jur. Şi a văzut aproape imediat – o cuşcă aflată la mică depărtare de cel mai mare cort şi retrasă faţă de celelalte ţarcuri. Era plasată pe cel mai înalt punct al taberei, expusă intemperiilor. Cato s-a mai retras puţin, întrucât alţi şi alţi rebeli traversau zona în fugă. Romanii s-au lipit de pământ şi au rămas nemişcaţi.

După ce rebelii au plecat, Cato s-a întors către ceilalţi.

— Ştiu unde se află Macro şi Iulia, le-a spus lui Atticus şi celorlalţi arătând spre cuşcă.

— Şi chiar i-ai văzut? a întrebat optio.

Cato a clătinat din cap.

— E prea întuneric. Dar în ce alt loc ar putea fi?

— Am început să cred că ar putea fi oriunde. Curând, pe aici vor mişuna şi mai mulţi sclavi care fug din tabăra principală. Ar fi bine să găsim ostaticii cât mai repede.

— Atunci, să ne mişcăm.

Cato a făcut un semn cu mâna şi s-a ghemuit, apoi a înaintat puţin faţă de ţarcuri, trecând printre nişte adăposturi. S-a oprit câteva momente aşteptându-i pe ceilalţi, după care micul grup a continuat să meargă printre ultimele colibe şi de-a lungul pantei, fără a fi văzuţi dinspre corturi. În dreapta lor, marea era o masă întunecată, iar zgomotul valurilor care se spărgeau de stâncile de jos le ajungea limpede la urechi. Când a socotit că ajunseseră paralel cu cuşca de metal, Cato a pornit în susul pantei, păşind cu precauţie printre stânci şi tufişuri pipernicite. Cineva a strigat un avertisment, apoi s-au auzit alte câteva voci ridicate, şi Cato s-a oprit, dar şi-a dat seama că nu puteau fi zăriţi. După alţi câţiva paşi, terenul a devenit plat, şi atunci au văzut cuşca la aproape douăzeci de paşi. Dincolo de ea se afla o porţiune de teren deschis

şi latura cortului, în faţa căruia nişte oameni formau un scut, îndepărtând un şuvoi de rebeli care fugeau prin dreptul lor. În acele momente, nimeni nu supraveghea cuşca. Mijindu-şi ochii, Cato a văzut silueta masivă şi întunecată a cuiva care stătea rezemat de gratii. Speranţa a făcut să-i bată mai iute inima, apoi a simţit un fior de spaimă când şi-a dat seama că în cuşcă era doar o persoană, neîndoielnic un bărbat.

— Macro? a strigat el.

Silueta s-a mişcat, apoi a răspuns cu glas morocănos:

— Cine e acolo?

Tribunului i-a scăpat o răsuflare de uşurare.

— Sunt Cato.

— Cato? Vocea lui Macro era încordată. Pe toţi zeii, tare-aş vrea să fie adevărat.

— Doar o clipă, a spus Cato, şi s-a întors spre Atticus. Tu vii cu mine. Musa şi Vulso, staţi de veghe. Să mă anunţaţi dacă vine cineva.

Urmat îndeaproape de Atticus, Cato a traversat ghemuit terenul deschis. În tot acest timp îi supravegheau cu coada ochiului pe răsculaţi, dar niciunul dintre sclavi nu s-a uitat în direcţia lor. Ajungând în apropierea cuştii, Cato a strâmbat din nas când a simţit duhoarea de excremente umane. S-a lăsat alături de cuşcă, faţă în faţă cu Macro.

— Chiar tu eşti, s-a auzit vocea hârâită a lui Macro. Credeam că am înnebunit. Scoate-mă de aici.

— Unde e Iulia?

— În cort. Aiax a trimis după ea. A pus să fie spălată mai întâi.

Cato a simţit că-i îngheaţă sângele în vine.

— A încercat să...

— De unde naiba să ştiu? a spus Macro, clătinând din cap. Scoate-mă de aici şi să mergem să o salvăm.

Cato a examinat uşa cuştii.

— La naiba, dar e încuiată.

— Sigur că e, a şuierat Macro. Altfel mai eram aici?

Atticus a chicotit.

— Frumoasă schimbare să te văd *pe tine* închis.

— Cine e însoţitorul tău? a mormăit Macro. Nu cumva jigodia de Atticus?

— Chiar el, a spus Atticus zâmbind.

— Minunat, a bolborosit Macro, aţintindu-şi privirea asupra prietenului său. Cato... îţi mulţumesc.

— Credeai că o să te las să mori?

Macro a rămas tăcut un timp, apoi a răspuns:

— Au existat momente când renunţasem să mai sper.

— Mulţumesc pentru votul de încredere.

Prefectul a chicotit cu glas uscat.

Cato a prins între degete gratiile uşii şi, scrâşnind din dinţi, s-a străduit să le forţeze. A renunţat cu un geamăt amar.

— Avem nevoie de cheie. La cine e?

— La o strajă de acolo, a zis Macro, arătând cu degetul spre cineva. Dacă-l fac să vină încoace, vă puteţi ocupa de el?

— Va trebui. Cato s-a ghemuit în spatele lui Macro şi i-a făcut semn lui Atticus să se întindă la pământ.

Macro s-a prins de gratiile cuştii, a inspirat adânc şi a strigat puternic.

— Strajă! Strajă! Vino încoace!

A făcut o pauză, după care a strigat din nou, zguduind gratiile şi mai violent. Unul dintre oamenii aflaţi în apropierea cortului s-a întors spre el şi apoi i-a spus ceva răsculatului însărcinat cu supravegherea lui Macro şi a Iuliei. Bărbatul şi-a luat suliţa şi, cu paşi greoi, s-a apropiat de cuşcă.

— Mai taci, romanule!

— Să te-nghită pământul! a strigat Macro la el şi a scuturat din nou gratiile. Să vă înghită pe tine şi pe baba aceea de maică-ta!

Straja a tăcut o clipă, apoi a mugit de furie şi a pornit în fugă spre cuşcă, ţinând aplecat vârful suliţei.

— Uf, la naiba...

Atât a avut vreme să mormăie Macro, după care vârful suliţei a trecut printre gratii, iar el abia a reuşit să se ferească, trăgându-se spre peretele cuştii. Instantaneu, a prins băţul suliţei şi l-a împins într-o parte. Celălalt capăt s-a rotit brusc, făcându-l pe rebel să se dezechilibreze şi să cadă, lovindu-se de cuşcă. Macro a dat drumul băţului şi a reuşit să-şi strecoare braţele printre gratii, apoi l-a prins pe om de gât şi l-a tras cu forţă, lipindu-l de cuşcă. Straja a început să se zbată pentru a scăpa din braţele musculoase ale prizonierului.

— Pe el! a gemut Macro. Înainte de a-mi scăpa din mâini!

Atticus s-a ridicat primul, a ocolit cuşca şi s-a aruncat cu toată greutatea asupra rebelului, făcându-l să rămână fără aer, în timp ce Macro a sporit strânsoarea, sugrumându-l. Omul s-a luptat cu îndărătnicie, însă curând a cedat moale. Din direcţia cortului mare s-a auzit un strigăt, iar Cato a văzut că rebelii se uitau spre ei.

Imediat ce şi-au dat seama ce se petrecea, şi-au luat armele şi au pornit în fugă spre cuşcă.

— Găseşte cheia! i-a ordonat Macro lui Atticus.

Cato s-a uitat înapoi, spre Musa şi Vulso şi le-a făcut semne disperate să se apropie.

— La mine!

Uitându-se către rebelii care alergau spre el, Atticus a smuls şnurul din jurul gâtului străjii, a luat cheia şi a vârât-o în încuietoare. Imediat ce s-a auzit declicul încuietorii, Macro a deschis exploziv uşa şi a apucat suliţa de jos. Luând poziţia ghemuită, a îndreptat vârful suliţei spre răsculaţi, iar Atticus şi Cato şi-au scos săbiile. Cu un răcnet animalic, Macro s-a năpustit la atac.

— La naiba, ia te uită la el, a murmurat Cato în barbă, şi s-a grăbit să-şi ajungă prietenul din urmă, aşezându-se în dreapta lui, iar Atticus în stânga. Expresia de furie de pe faţa lui Macro se vedea chiar şi în lumina slabă a focului ce ardea în faţa cortului lui Aiax, pentru că rebelii au şovăit şi l-au privit temători în timp ce-şi pregăteau armele. Erau şapte oameni, ba chiar opt, dacă o socoteau şi pe bătrână, care pusese mâna pe o secure şi răcnea de mânie în timp ce se grăbea să se apropie de ceilalţi.

Cato a ridicat privirea şi a observat că rebelii îşi coborau suliţele pe măsură ce distanţa dintre cele două grupuri se micşora. Stând cu picioarele depărtate şi echilibraţi, duşmanii s-au ghemuit, ţinându-şi suliţele pregătite să lovească, în timp ce Macro şi cei doi camarazi au atacat, iar Musa şi Vulso fugeau cât de repede puteau pentru a-i ajunge din urmă.

— Cinci oameni împotriva a şapte suliţe şi a unei nebune cu securea, a comentat Atticus râzând. Soarta nu ne prea zâmbeşte.

S-a auzit un pocnet puternic, moment în care Macro a parat împunsătura de suliţă încercată de primul atacator cu care s-a confruntat. Încă alergând, şi-a coborât umărul şi l-a izbit pe rebel, făcându-l să cadă pe spate. A continuat să alerge, străpungându-l pe următorul om din faţa lui, după care s-a oprit, a smuls suliţa din trupul doborât şi a îndreptat pe rând vârful ei spre cele trei persoane care îl înfruntau.

— Haideţi! a strigat el. Care e pregătit?

Cato a rămas cu ochii asupra sclavului care îl alesese drept ţintă şi acum fugea spre el cu suliţa coborâtă. A vrut să-l împungă în faţă, dar centurionul a deviat uşor vârful cu un pocnet. Apoi a atacat, silindu-l pe om să se retragă şi a continuat să-l împingă

înapoi, lovind cu putere în bățul suliței, deoarece știa că așa degetele bărbatului vor amorți. După încă o lovitură, sulița a căzut la pământ. Atacatorul s-a întors și a rupt-o la fugă. Cato l-a lăsat în pace și, răsucindu-se, l-a văzut pe Atticus angajat într-un duel cu un rebel care era mai priceput la lupta cu sulița decât fostul său adversar. Musa căzuse la pământ, străpuns în coapsă și, șiroind de sânge, se chinuia cu disperare să pareze loviturile altui rebel. Vulso l-a atacat pe răsculat, lovindu-i sulița și îndepărtând-o, apoi i-a tras un pumn în față, după care, cu dreapta, i-a înfipt sabia pe rând în burtă și în piept, aproape ridicându-l de la pământ prin forța loviturii. Cu genunchii înmuiați, rebelul a căzut moale la pământ, având o bortă mare în abdomen, prin care au început să-i iasă intestinele.

— Musa! a strigat legionarul, și s-a întors să-și ajute camaradul. Dar era prea târziu: bătrâna se strecurase în spatele soldatului căzut și îl lovise cu securea drept în creștet. Capul lui Musa a fost azvârlit înainte. Apoi corpul i-a tresăltat de câteva ori furios, după care s-a prăbușit în țărână. Femeia și-a recuperat securea și, cu un răcnet de triumf, s-a întors spre Macro, mârâind la vederea cadavrului fiului ei zăcând alături de cușcă. Cato a dat să pornească spre ea, dar omul cu care luptase Musa îi stătea în cale. Macro era în primejdie, așa că nu mai era cazul să respecte regulile învățate la instrucție pentru a-l doborî pe om cu sabia. A respirat adânc și a scos un răcnet, după care s-a aruncat în față. Vârful suliței s-a ridicat și omul și-a încordat picioarele, pregătindu-se pentru ciocnire. Însă, în ultima fracțiune de secundă, Cato s-a lăsat în jos, s-a rostogolit și a lovit cu sabia în piciorul de sprijin, după care s-a ridicat. Lama a sfărâmat osul, iar omul a scos un urlet, apoi s-a prăbușit. Nu mai avea vreme să-l lichideze, pentru că trebuia să dea ocol cuștii ca să o prindă din urmă pe bătrână. Dar ea avea avantaj asupra lui, astfel că a apucat să se repeadă spre Macro cu securea ridicată deasupra capului.

— Macro! a strigat Cato. În spatele tău!

Scrâșnind din dinți și ridicând brusc bățul suliței pentru a-și feri capul, Macro s-a răsucit. Capul securii a despicat bățul suliței, dar nu l-a tăiat cu totul. Macro a dat drumul armei distruse și a prins încheietura ciolănoasă a bătrânei în momentul în care securea a coborât din nou să-l lovească. A reușit să îndepărteze izbitura, astfel că arma a trecut șuierând pe lângă umărul lui și a căzut în țărână. Blestemând și scuipându-l, femeia a încercat să-l zgârie cu degetele mâinii libere.

— De ajuns! a spus Macro şi a prins-o de păr, ţinând-o la un braţ distanţă de el. Ea a continuat să scuipe şi să încerce să-l zgârie sau să-l lovească cu piciorul. Macro a respirat scurt. M-am săturat de tine! I-a tras femeii un pumn cu mâna liberă, iar ea s-a năruit la pământ. Apoi, tribunul a ridicat securea de jos şi a rămas deasupra femeii.

— Macro! a strigat Cato, prinzându-l de braţ.

Macro s-a uitat cu ură la bătrână şi apoi şi-a întors privirea spre prietenul său.

— Şi-a căutat-o cu lumânarea, crede-mă.

Ridicându-se, Cato a văzut că Vulso îl ucisese pe duşman, apoi s-a auzit un zângănit şi o bufnitură, semn că Atticus îşi doborâse şi el adversarul. Rebelii rămaşi în viaţă şi-au aruncat armele şi s-au mistuit în noapte. Soldaţii romani au rămas locului, respirând cu greutate, după care Vulso a îngenuncheat alături de Musa. Ochii acestuia se uitau în gol spre cerul înstelat.

— E mort, a spus Vulso.

Cato s-a întors spre Macro.

— Mă duc după Iulia.

— Ai grijă, s-ar putea să mai fie şi alţii în cort. Vin cu tine.

Brusc, s-a auzit un ropot de copite, iar Cato şi ceilalţi au îngheţat.

— Trebuie să fie Aiax. Macro s-a întors către Cato. Mai bine ne adăpostim.

— Nu fără Iulia!

— Nu fi necugetat! Ne vor ataca înainte de a putea să o scoatem de acolo. Macro l-a prins de braţ şi l-a împins departe de cort, înapoi spre adăpostul oferit de ţarcuri. Du-te!

Zgomotul de copite a răsunat tot mai tare, apoi Cato a putut simţi vibraţia solului. O clipă, s-a uitat cu disperare spre cort, după care s-a răsucit şi a fugit înapoi împreună cu Macro şi ceilalţi. Imediat după aceea, Aiax şi gărzile personale au apărut călare dinspre tabără şi au încetinit în faţa cortului. Gladiatorul a sărit din şa şi le-a ordonat tunător oamenilor lui:

— Rămâneţi călare!

A pornit cu paşi mari spre cortul lui şi a dat deoparte brusc pânza ce slujea drept uşă, apoi a intrat. Din poziţia în care era, la cincizeci de paşi depărtare, Cato urmărea totul cu mare atenţie, temându-se pentru viaţa Iuliei şi, totodată, sperând că pe întuneric nimeni nu va observa cadavrele ce zăceau în apropierea cuştii. S-a

încordat, de parcă s-ar fi pregătit să facă un salt înainte, însă Macro l-a prins de braţ.

— Stai liniştit, băiete. Altfel murim cu toţii.

Cato s-a întors şi s-a uitat urât la prietenul lui, apoi a dat din cap şi a redevenit raţional. Încordarea muşchilor a dispărut treptat după ce s-a întins pe pământ. Dinspre cort nu s-a auzit niciun sunet, apoi faldurile cortului s-au dat în lături şi Aiax a ieşit, având un mic sipet într-o mână şi cu cealaltă ţinând-o pe Iulia de încheietura unei mâini. Cato a încetat să mai respire când a văzut-o, frumoasă ca zorile, chiar şi de la acea distanţă. Aiax a tras-o cu brutalitate, făcând-o să se răsucească, astfel că s-a dezechilibrat şi s-a rostogolit la picioarele oamenilor din faţa cortului.

— Urc-o pe un cal, Kharim!

— Am înţeles, generale.

— Te ocupi de ea. O păzeşti cu preţul vieţii tale, ai înţeles?

Kharim s-a aplecat şi a ridicat-o pe Iulia de jos, ţinând-o de spate şi de coapse. Aiax a încălecat pe calul lui şi, ţinând sipetul cu o mână, lipit de coaste, a luat frâul cu cealaltă.

— Duceţi-o la bărci!

În timp ce gărzile îşi îndemnau caii pe drumul ce ducea spre vârful peninsulei, gladiatorul a aruncat o privire spre cuşcă, aproape invizibilă pe întuneric, şi a făcut semn spre doi oameni, ordonând:

— Ucideţi-l pe roman, şi apoi plecaţi de aici.

Imediat şi-a întors calul şi a pornit la galop ca să-i ajungă din urmă pe cei din garda proprie. Cu inima grea ca de plumb la gândul că Iulia rămânea prizonieră, Cato s-a uitat după călăreţi. Cei doi oameni care primiseră ordin să-l ucidă pe Macro au descălecat, au legat frâiele de balustrada aflată alături de cort şi s-au grăbit să ajungă la cuşcă.

— Vor vedea cadavrele dintr-o clipă în alta, a şoptit Macro.

Cato a confirmat cu o mişcare din cap.

— Avem nevoie de caii lor. Nu trebuie să ne scape. S-a ridicat şi a rămas ghemuit, apoi s-a uitat la ceilalţi. Gata?

Aceştia au dat din cap.

— Atacaţi!

Cato s-a aruncat înainte, gonind spre cei doi rebeli, iar Macro, Atticus şi Vulso au pornit în urma lui. S-a auzit o exclamaţie de uimire a unuia dintre răsculaţi la vederea cadavrelor întinse pe pământ. Imaginea le-a distras celor doi atenţia câteva momente, şi abia în ultima clipă s-au întors spre cei care alergau zgomotos spre

ei. Cato a rotit sabia şi a izbit în umărul celui mai apropiat dintre rebeli, tăindu-l până la os. În timp ce se prăbuşea ca un sac gol, Macro l-a împuns pe cel de-al doilea în piept. Cu un geamăt înfundat, omul a căzut alături de camaradul lui şi a început să se zvârcolească la picioarele lui Macro. Cato s-a întors către Atticus în timp ce-şi vâra sabia în teacă.

— Staţi ascunşi până apare Fulvius.

— Nu se poate, domnule, a protestat Atticus. Vă putem fi de ajutor.

— Avem doar doi cai. Nu mai aveţi ce face. Macro, hai să mergem, a ordonat Cato şi a pornit în goană către caii priponiţi.

— Aşteaptă un moment. Macro s-a oprit pentru a smulge tunica de pe unul dintre cadavre şi a îmbrăcat-o în grabă. Aşa mai merge! Care este planul? a întrebat gâfâind, în timp ce alerga după prietenul lui.

— Plan? Cato a luat frâul unui cal aflat mai aproape de el şi şi-a băgat sabia în teacă. Mergem după ei şi o eliberăm pe Iulia. Ori vom muri încercând.

— Mă bucur să aflu că te-ai gândit la toate.

Au urcat în şei, au luat frâiele şi au întors caii spre drumul pe care îl aleseseră Aiax şi oamenii lui. Cu un strigăt, Cato a dat pinteni calului, îndemnându-l să pornească la galop. Ştia că era o nebunie să încerce acea urmărire doar ei doi, însă nu ar fi fost în stare să mai trăiască ştiind că o lăsase pe Iulia în mâinile gladiatorului. Era imposibil ca el şi Macro să poată lupta cu mai bine de douăzeci dintre gărzile lui Aiax, dar lui nu-i păsa. Renunţase să mai gândească logic şi se lăsa condus doar de inimă, nedorind decât să o salveze sau să moară încercând. Ultima imagine a ei, îngrozită şi vulnerabilă în timp ce era trasă spre întuneric, i se întipărise în minte, aşa că s-a aplecat peste gâtul calului şi l-a mânat înainte.

Drumul era lat şi bătut de generaţii de localnici care călătoreau de-a lungul peninsulei, probabil să lase ofrande la altarul închinat divinităţii locale, ori pentru a înota în vreunul dintre golfuleţele care se găseau de-a lungul coastei. Nu putea decât să bănuiască asta. A cercetat drumul, căutând din ochi semne ale celor pe care îi urmăreau. Aiax vorbise de bărci. Probabil că avea un plan de fugă. Cato trebuia să-l găsească înainte ca gladiatorul să-şi pună planul în aplicare.

Spre stânga, o porţiune a golfului era încă iluminată de flăcările celor patru corăbii incendiate. Dincolo de ele, în tabăra rebelilor,

se vedeau siluete minuscule, semn că soldaţii romani îşi croiau drum lat printre adăposturi, fără a arăta milă faţă de nimeni. Cato a aruncat o privire spre scena aceea, după care a renunţat şi s-a concentrat asupra drumului. Ştia ce riscuri înfruntau galopând pe un teren necunoscut în plină noapte. Însă zorile cu degete rozalii iluminau deja orizontul, iar drumul ce i se deschidea în faţă era destul de vizibil.

La o milă după ce părăsiseră tabăra, Cato a văzut o formă drept în faţă: un alt călăreţ.

— Îi prindem din urmă! a strigat Macro.

Cato şi-a scos sabia şi a ţinut-o strâns între degete, apoi a lovit cu latul lamei peste crupa calului. Flancurile animalului au vibrat între coapsele lui şi apoi viteza lui a sporit, apropiindu-se şi mai mult de rebel. În întuneric s-au văzut şi alte siluete, aflate înaintea omului, şi Cato a simţit o hotărâre rece care l-a îmbărbătat.

Mai avea zece paşi până să-l ajungă pe gladiator, când acesta a aruncat o privire peste umăr. S-a uitat la urmăritori, apoi a strigat către călăreţul din faţa lui, care a privit în urmă, lucru pe care l-a mai făcut un camarad de-al lui. Aceştia au tras de hăţuri, făcând caii să meargă mai încet, după care şi-au scos săbiile. În acelaşi timp, Cato s-a apropiat de omul rămas cel mai în urmă şi l-a urmărit cu atenţie încordată. Când au ajuns alături, rebelul a lovit cu sabia. Cato a strâns din coapse, aruncându-şi simultan greutatea într-o parte, făcând calul să se împiedice, dar rămânând pe picioare, astfel că lama a şuierat prin aer.

— Acum e rândul meu! a exclamat Cato dispreţuitor, împungând cu sabia şi nimerindu-l pe om în coaste, puţin deasupra centurii de care era prinsă teaca. Vârful armei a străpuns tunica, pătrunzând în carne şi muşchi, după care a ajuns în măruntaie, apoi Cato a smuls-o. Călăreţul a scăpat arma din mână şi s-a prins de abdomen, aplecându-se totodată în faţă în şa. Cato a plecat mai departe. Macro îl depăşise. Cei doi rebeli se întorseseră ca să-i blocheze pe romani. Îşi ţineau săbiile pregătite de luptă. Macro a dat pinteni calului, îndreptându-se ţintă spre ei. Calul l-a ascultat până în ultimul moment, când a încercat să se ferească şi să se rotească, iar flancul lui s-a izbit de flancul unuia dintre cei doi cai, prinzând astfel ca în menghină piciorul călăreţului. Omul a icnit de durere şi, înainte de a-şi reveni din surpriză, Macro a lovit cu sabia braţul înarmat, provocând o tăietură adâncă în carne, undeva deasupra cotului. Sabia a căzut din mâna omului, iar calul lui s-a

retras cu mers împleticit şi s-a îndepărtat la trap, intrând între tufişurile ce mărgineau drumul.

Macro a privit scurt în jur exact când celălalt om a lovit cu sabia. A reuşit să pareze lovitura, însă lama a ricoşat şi a lovit calul în gât, exact înapoia urechilor. Animalul a scos imediat un nechezat strident şi s-a cabrat pe picioarele din spate, lovind cu copitele membrelor din faţă. Macro a fost azvârlit înapoi. S-a rostogolit din şa şi a zburat prin aer, după care a căzut pe o parte. A văzut o explozie de lumină când s-a lovit cu capul de o piatră de pe drum, şi plămânii i s-au golit de aer cu un icnet puternic. S-a silit să se ridice pe mâini şi genunchi şi a scuturat din cap ca să-şi limpezească privirea.

L-a auzit pe rebel plescăind din buze pentru a-şi potoli calul agitat şi s-a apropiat călare de romanul căzut la pământ. Macro a văzut picioarele armăsarului care se apropia de el, precum şi strălucirea slabă a propriei săbii, aflată la cel mult un metru. S-a repezit spre ea, a prins-o de mâner şi s-a rostogolit pe sub cal. Pântecul animalului a apărut deasupra lui, şi Macro a împuns cu sabia în sus, crispându-se când ea a pătruns în carne şi sângele a ţâşnit în jos, împroşcându-i faţa. Calul a nechezat în chinurile morţii şi s-a azvârlit înainte. O copită a călcat alături de capul lui Macro, în timp ce călăreţul încerca disperat să-şi liniştească animalul. Alături de Macro a apărut o siluetă întunecată, şi Cato a înfipt sabia în şalele rebelului. Deja înnebunit de durere, calul înspăimântat a ieşit de pe drum la galop, coborând panta, după care s-a împiedicat. Călăreţul şi calul s-au rostogolit peste stânci şi tufişuri uscate, iar după câteva momente s-a lăsat liniştea.

Macro s-a ridicat greoi în picioare. Încă se simţea ameţit şi, scuturând din cap în încercarea de a alunga senzaţia de ameţeală, s-a îndreptat spre bărbatul pe care îl rănise la braţ. Acesta rămăsese în şa şi gemea ţinându-se de rană. L-a văzut pe Macro deja când era prea târziu pentru a mai avea scăpare. Prefectul a apucat frâul şi a făcut semn cu sabia spre om.

— Dacă vrei să rămâi în viaţă, dă-te jos de pe cal.

Rebelul a dat din cap şi, cu stângăcie, şi-a trecut un picior peste şa şi s-a lăsat pe pământ în partea cealaltă a calului. Apoi s-a retras cu repeziciune. Macro l-a urmărit cu atenţie până când a ajuns la o distanţă sigură, după aceea şi-a vârât sabia în teacă, a liniştit calul şi a încălecat. Animalul era cam agitat, aşa că Macro i-a vorbit calm şi a plescăit din limbă, apoi l-a îndemnat spre Cato.

— Ai păţit ceva? l-a întrebat tribunul, cu un aer îngrijorat.

— Nu, n-am nimic. Să mergem.

Au îndemnat caii şi au continuat urmărirea. Scurta luptă îi făcuse să piardă ceva teren, de aceea, în timp ce înaintau pe drumul acum îngust, Cato s-a uitat atent înainte pentru a zări duşmanii. Drumul şerpuia de-a lungul coloanei vertebrale a peninsulei, şi se aştepta din clipă în clipă să îi zărească pe gladiator şi pe oamenii din suita lui. Însă nu a văzut nici urmă de ei, astfel că în mintea lui Cato a apărut o mare îndoială. Apoi drumul a ajuns în culmea unei ridicături care permitea o vedere mai generoasă asupra peninsulei ce se întindea în faţă pe o oarecare distanţă.

— Fir-ar să fie! a şuierat Cato printre dinţii strânşi.

— Unde au dispărut? a mârâit Macro. Cum de ne-au scăpat? Cum?

— Sigur au ieşit de pe drumul principal, a socotit Cato, blestemându-se pentru neatenţie. Trebuie să ne întoarcem.

A tras de frâu întorcând calul şi l-a făcut să meargă la trap de-a lungul drumului, timp în care s-a uitat când în dreapta, când în stânga. După un sfert de milă, a găsit ceea ce căuta; îi scăpase un amănunt mai devreme, când galopaseră prin dreptul acelui loc. O mică potecă pornea şerpuind în josul pantei. Au ieşit imediat de pe drum şi au urmat poteca şerpuind printre stânci şi copaci piperniciţi. Dedesubtul lor au auzit foşnetul şi susurul valurilor ce se spărgeau de ţărm, iar apoi drumul a ajuns pe culmea unei mici stânci, după care cotea abrupt şi cobora brusc, ducând spre o fâşie de plajă.

Cato a auzit strigate şi zăngănit slab de arme. La doar treizeci de metri în larg, a văzut conturul unui mic vas roman de luptă, şi l-a recunoscut ca fiind o liburnă. Câteva ambarcaţiuni mai mici erau adunate în jurul navei, iar Cato şi-a dat seama imediat ce se petrecea.

— Fir-ar să fie, acela este vasul care a eşuat. Rebelii au pus mâna pe el.

A îndemnat caii să coboare poteca şi au continuat să înainteze. Distanţa de mers era scurtă, astfel Macro şi Cato au ajuns pe o fâşie îngustă de nisip. Plaja era lată de cel mult o sută de paşi, iar la poalele falezei se găseau câteva colibe abandonate. Caii rebelilor rămăseseră la marginea apei. În preajmă se aflau câteva bărci, iar cei doi romani au sărit din şei şi au traversat în fugă fâşia de plajă, îndreptându-se către ele. Niciuna nu avea vele, ci doar vâsle. Cato a prins copastia celei mai apropiate dintre ele.

— Ajută-mă!

Şi-a înfipt bine picioarele în nisip şi, încordându-se, a împins ambarcaţiunea în apă, în vreme ce Macro a prins de cealaltă parte şi a tras. Barca s-a târât cu greutate peste nisip, asta până când un val mic a ridicat-o şi au reuşit să o desprindă de mal. Au împins-o spre larg până când apa le-a ajuns la brâu, şi abia după aceea s-au căţărat peste copastie. Când Cato a ridicat ramele să le pună în suporturi şi Macro s-a aşezat greoi la pupa, până şi ultimele zgomote ale luptei s-au stins. În momentele când lumina difuză a zorilor se strecura de-a curmezişul golfului, Cato şi-a ocupat locul pe banda din mijlocul ambarcaţiunii şi a început să tragă la rame spre liburnă. Dacă vasul ar fi fost încă eşuat, rebelii nu ar fi avut cum să fugă.

Cato ştia că el şi Macro înfruntau o moarte sigură imediat ce ar fi ajuns la vas. S-a rugat ca măcar să-l ucidă pe gladiator înainte de a fi doborâţi, şi ca Iulia să-şi găsească o cale de scăpare în agitaţia şi deruta creată. S-a uitat peste umăr şi a văzut că redusese distanţa dintre ei şi liburnă. Apoi a îngheţat şi s-a uitat mai atent. Vasul sălta pe valurile de hulă.

— Parcă spuneai că vasul eşuase, a spus Macro.

— Aşa a fost. Cred că echipajul lui a fugit când au venit rebelii la bord.

Cato şi-a dat seama că soldaţii de pe vas muriseră probabil, şi că marinarii şi vâslaşii erau sub comanda lui Aiax şi a oamenilor lui. Cato a reînceput să tragă la rame cu toată puterea, însă lipsa lui de tehnică şi loviturile dezordonate de vâslă erau amplificate de valurile de hulă, ceea ce făcea barca să se deplaseze în lateral, iar la un moment dat, a ajuns chiar să scoată vâsla din furcă.

În momentul în care s-au apropiat la aproximativ cincisprezece metri de liburnă, Macro a văzut că vâslele lungi şi întunecate ale vasului de luptă muşcă din apă. Au executat o lovitură, s-au ridicat, s-au arcuit şi au pătruns în apă din nou, iar vasul zvelt a înaintat rapid.

— Au pornit la drum, a spus el încet.

— Nu se poate, a gemut Cato, făcând eforturi sporite să tragă la rame. Nu. Vai, zei, nu vreau asta.

Liburna a căpătat treptat viteză şi a început să gireze spre golful Olous, lăsând treptat în urmă ambarcaţiunea lui Cato. El a continuat să vâslească disperat, simţind dureri în braţe de atâta efort. Profilul liburnei s-a micşorat când a ajuns să stea cu pupa spre Cato. Cu o certitudine care îi provoca o stare de rău, şi-a dat

seama că de acum nu mai avea nicio şansă de a ţine ritmul cu liburna. A lăsat ramele să cadă în apă, s-a ridicat în picioare şi răsucindu-se şi proptindu-şi picioarele în barcă, a dus mâinile pâlnie la gură şi a răcnit:

— Iulia!... Iulia!

A urmat o pauză, după care a auzit glasul ei răspunzându-i:

— Cato! Ajută-mă!

După aceea, glasul ei a amuţit.

La balustrada pupa a liburnei au apărut două siluete: Aiax, ţinând-o pe Iulia strâns de braţ. Dispreţuitor, el a strigat:

— Ai pierdut-o, Cato. Ai pierdut-o pe veci.

— Iulia!

— Acum e a mea. Şi pot face tot ce vreau cu ea. Ţine minte asta. Să ţii minte răzbunarea lui Aiax câte zile vei mai trăi.

— Nu! Ţipătul parcă i-a fost smuls lui Cato de pe buze. Nu!

Brusc, Iulia a ridicat mâna liberă. Între degetele ei a sclipit ceva metalic cu care l-a împuns pe Aiax în umăr. Cu un urlet de uimire, de durere şi furie, acesta s-a retras un pas, şi s-a uitat la pieptenele care îi rămăsese înfipt în umăr. Apoi, instinctiv, a dus mâna cealaltă spre rană, dându-i drumul Iuliei. Imediat ce a simţit că era liberă, ea s-a aruncat peste balustradă, căzând în apă cu un pleoscăit. Liburna căpătase deja viteză, iar când Iulia a scos capul la suprafaţă gâfâind, distanţa dintre ea şi liburnă era deja destul de mare şi sporea. Cato a luat din nou vâslele şi a făcut ca barca să gonească peste micile valuri, îndreptându-se către fată, în timp ce ea a pornit înot spre ei cu lovituri de braţe care erau puternice din disperare.

Aiax îşi smulsese pieptenele însângerat din braţ şi rămăsese cu privirea aţintită spre apa mării. Nu putea face nimic pentru a împiedica evadarea Iuliei. Până când ar fi reuşit să întoarcă liburna din drum pentru a se îndrepta spre plajă, micuţa ambarcaţiune ar fi ajuns la ţărm, iar duşmanii lui ar fi scăpat cu ajutorul cailor care rămăseseră pe plajă. Pe de altă parte, triremele romane se îndreptau deja spre ieşirea din golf pentru a veni în ajutorul liburnei care eşuase pe nisip.

Când barca s-a apropiat de Iulia, Macro s-a dus la prova şi s-a aplecat pentru a o ajuta. Tânăra s-a prins de încheietura lui, iar el a tras-o mai aproape, după care a întins cealaltă mână şi a ridicat-o de subsuoară.

— Hopa sus, domnişoară! a mormăit el şi a tras-o peste copastie. Cato, gata, am scos-o din apă. Întoarce barca şi să ajungem cât mai repede pe ţărm.

Cato a întors barca şi a pornit spre mal, aşteptându-se însă ca nava de luptă să vină spre ei dintr-un moment în altul. Însă aceasta s-a îndreptat netulburată spre ieşirea din golf. Vâslele se adânceau şi loveau apa într-un ritm regulat şi vasul se îndepărta continuu de mica ambarcaţiune. Aiax a mai rămas o vreme la balustrada pupa, după care s-a întors şi a dispărut.

— Suntem în siguranţă, a spus Macro cu uşurare în glas.

Cato a coborât vâslele, apoi s-a întors să o îmbrăţişeze pe Iulia, care a venit nesigură spre mijlocul bărcii şi i-a căzut în braţe. O vreme, totul a rămas nemişcat pe mica ambarcaţiune. Cato a ţinut-o strâns, apăsându-şi obrazul de creştetul capului ei, în timp ce ea respira adânc. Macro s-a întors şi s-a uitat după liburna care a dispărut pe după mica insulă de la capătul peninsulei stâncoase şi s-a îndreptat spre largul mării.

CAPITOLUL 33

Trei zile mai târziu, Sempronius a făcut o inspecţie a rămăşiţelor taberei răzvrătiţilor, după care el şi escorta au mers pe plajă, unde corăbiile rămase erau în reparaţii. Restul flotei de grâne ridicase pânzele în ziua precedentă, îndreptându-se direct spre Roma, unde încărcătura lor trebuia să ajungă la vreme pentru a preveni foametea şi a împiedica mulţimile să găsească un motiv de revoltă. În ciuda sentimentului de uşurare şi de bucurie că fiica lui fusese salvată, Sempronius era într-o dispoziţie destul de proastă din cauza urmărilor inevitabile ale unei răscoale atât de serioase pe insulă. Senatorul nu se îndoia aproape defel că nu va primi nicio recompensă din partea împăratului pentru că salvase flota de grâne şi astfel reuşise să păstreze pacea pe străzile Romei. Patru corăbii fuseseră pierdute în atac, şi, în mod inevitabil, funcţionarii care răspundeau de grânarul imperial aveau să întocmească plângeri împotriva celor pe care îi considerau vinovaţi de distrugeri. Era de aşteptat o mustrare oficială. Sempronius a oftat. Câteodată, slujirea Romei nu aducea nicio satisfacţie, şi a trebuit să se declare mulţumit ştiind doar el că îşi făcuse datoria faţă de împărat cât de bine putuse, deşi pierduse patru corăbii.

Incendierea grânelor era cea mai neînsemnată pierdere, a gândit el. După cutremur şi răscoala sclavilor care îi urmase, aveau să treacă mulţi ani până ca provincia Creta să-şi poată reveni. Cu toate că răscoala se încheiase, existau o serie de chestiuni neplăcute ce trebuiau rezolvate. Centurionul Fulvius şi oamenii lui nu dovediseră nicio milă faţă de rebeli, iar cadavrele acestora erau încă depuse în gropi săpate în solul stâncos din jurul golfului. Supravieţuitorii fuseseră trimişi înapoi la Gortina, înlănţuiţi în şiruri lungi, aflate sub paza necruţătorilor legionari, care nu se arătau miloşi faţă de cei ce rămâneau în urmă de slăbiciune ori se prăbuşeau pe marginea drumului. Mergând spre Olous, Sempronius trecuse prin dreptul lor: şiruri de prizonieri cu expresii sumbre, care se întorceau la sclavie după ce apucaseră să se bucure pentru scurt timp de gustul libertăţii. Urmau să fie ţinuţi într-o tabără specială din afara oraşului până când proprietarii lor puteau fi identificaţi şi înştiinţaţi. Dacă proprietarii erau morţi, sclavii intrau în proprietatea împăratului şi erau vânduţi prin

licitaţie. Sumele obţinute astfel, mai puţin comisionul frumuşel al licitatorului, se înainta spre trezoreria imperială de la Roma. Sempronius a zâmbit cu amărăciune la gândul că se găsea până la urmă cineva din Roma care să scoate profituri de pe urma acelei răscoale.

O soartă mai tristă îi aştepta pe sclavii ce fuseseră identificaţi drept conducători de grupuri sau fuseseră capturaţi apărându-se cu arma în mână. Aceştia erau ţinuţi la Olous, urmând să fie transportaţi la Roma, unde aveau să fie condamnaţi să moară în arenă. Se zvonea că împăratul Claudius se gândea să organizeze un spectacol cu gladiatori într-un lac artificial ce se construia în afara Romei. O reconstituire a bătăliei de la Actium, cu corăbii micşorate la scară şi mii de condamnaţi care trebuiau să facă parte din echipajele flotei. Sempronius avea convingerea că sclavii proveniţi din Creta erau bine-veniţi, căpătând roluri care le dădeau puţine şanse de supravieţuire.

Sempronius avea un gust amar în gură pentru că Aiax scăpase. Ar fi trebuit să fie torturat şi ucis în faţa celor care îl urmaseră. Orice rău îi făcuse fiicei lui trebuia răzbunat cu vârf şi îndesat. Din fericire, amănuntele erau deocamdată confuze, iar raportul trimis de Cato privind perioada de captivitate a lui Macro şi a Iuliei fusese cam zgârcit în privinţa detaliilor. Sempronius era recunoscător pentru asta. A încercat să nu îngăduie imaginaţiei să completeze lucrurile nespuse în raportul tribunului. Acest lucru era insuportabil de dureros şi îi provoca o suferinţă pe care nu o cunoscuse de la moartea soţiei, singura persoană pe care o iubise vreodată necondiţionat.

Măcar Iulia era vie şi în siguranţă, s-a consolat Sempronius. În acele momente era în tabăra lui Cato din Olous, ceea ce îl făcea să aibă dificultăţi în redactarea ordinelor către Cato. Ştia însă că trebuia să autorizeze cât mai curând posibil urmărirea lui Aiax. Împăratul avea să ceară asta. Drept urmare, centurionii Macro şi Cato trebuiau să plece pe urma gladiatorului şi să-i prindă sau să-i ucidă pe el şi pe susţinători. Acum, după ce se încheiase criza, Sempronius revocase promovarea temporară a lui Cato la rangul de tribun, care revenise la cel obişnuit de centurion. Ordinul redactat îi informa pe Macro şi pe Cato că trebuiau să acţioneze cu autorizarea deplină a guvernatorului Cretei, şi că toate oficialităţile romane la care apelau aceştia erau obligate să le acorde tot ajutorul posibil. Aiax şi tot ce reprezenta el trebuia eliminat fără nicio milă şi cu desăvârşire, astfel ca oricine din

imperiu să ştie ce soartă îi aştepta pe sclavii care se ridicau împotriva stăpânilor. Fuseseră rechiziţionate două dintre triremele escadrei conduse de Balbus, precum şi două centurii de legionari. Centurionul Fulvius se plânsese deja şi nu încăpea nicio îndoială că va încerca să stârnească animozitatea între Sempronius şi legatul din Egipt. Era neplăcut, a gândit senatorul. Avea să-i rămână mereu recunoscător lui Petronius pentru sprijinul acordat, şi a jurat pe numele lui Jupiter, cel mai măreţ şi mai bun zeu, că într-o bună zi îi va întoarce serviciul prietenului său. Acum însă, s-a dus drept spre cortul unde se afla cartierul general, unde avea să îşi revadă fiica. După ce a îmbrăţişat-o, a ţinut-o la depărtare de un braţ de el, căutând urme de răni ori vreo jignire mai profundă în ochii ei. Iulia i-a zâmbit.

— N-am păţit nimic, tată. Serios. Nu e nevoie să mă cercetezi chiar aşa.

El a strâns-o din nou în braţe, pentru că nu avea suficientă încredere în sine să îşi reprime bucuria înlăcrimată care îi umplea inima. Într-un târziu, Sempronius s-a îndepărtat încet de ea.

— Ia spune, unde este acel tânăr prieten al tău?

— În golf, cu Macro, ca să-şi aprovizioneze corăbiile. Iulia a tăcut şi s-a uitat plină de speranţă spre tatăl ei. Trebuie să plece? Chiar atât de curând?

— Ştii că trebuie, i-a răspuns Sempronius cu glas ferm. Asta îi este datoria.

— Datoria. Iulia a zâmbit cu tristeţe. Întotdeauna datoria. E un blestem, nimic mai mult.

El a confirmat cu tristeţe.

— Aceasta este mereu blestemul care cade asupra celor care slujesc imperiul în mod strălucit, draga mea. Acum, hai cu mine, să mergem şi să-l găsim.

Cele două liburne se aflau dincolo de corăbiile cu grâne arse, iar când s-au îndreptat călare spre navele de război, Sempronius şi Iulia au văzut că oamenii încărcau ultimele provizii. Legionarii, purtând doar tunici, cărau arme de rezervă, echipamente, raţii şi apă pe schelele de acces la bord care se întindeau din zona cu apă mică până pe punţi. Macro şi Cato se aflau pe plajă şi se sfătuiau şi verificau cantităţile de provizii trecute pe tăbliţele cerate. Când i-au observat pe guvernator şi pe oamenii din garda acestuia apropiindu-se, s-au întors pentru a-l saluta.

Sempronius a descălecat şi s-a apropiat cu paşi mari de ei.

— Mă bucur să te revăd, Cato. M-am temut că mi se va refuza această plăcere.

Macro era mai slab, iar faţa i se cojea de piele după ce îi stătuse expusă la soare atâta vreme. A făcut un pas în faţă şi a prins braţul pe care Sempronius l-a întins spre el.

— Nu mor eu chiar cu una, cu două, domnule. Nu mi s-a întâmplat până acum şi nici nu mi se va întâmpla.

— Mă bucur să aud asta.

Şi-au zâmbit, apoi Sempronius s-a întors către Cato.

— Te superi dacă vreau să rămân câteva minute singur cu Macro, după care voi sta de vorbă şi cu tine?

— Nu, domnule, a răspuns Cato, încruntându-se imperceptibil, şi s-a întors către Iulia. Poţi veni să stai cu mine.

Au mers până au trecut de ultimele provizii, stivuite pe plajă, şi s-au aşezat pe nisip. Iulia şi-a lăsat capul pe umărul lui Cato, iar el şi-a petrecut un braţ pe după mijlocul ei. Conştienţi de iminenţa despărţirii lor, au rămas tăcuţi câteva momente. În cele din urmă, Iulia a murmurat:

— Nu e cinstit.

— Adevărat.

— Ai idee cât timp vei fi departe?

— Asta depinde de Aiax. Dar voi veni şi te voi găsi în Roma imediat după ce va fi prins sau ucis. Jur.

Iulia a dat din cap, dar a păstrat tăcerea, iar Cato a înţeles că ea se străduia să nu-şi arate simţămintele. S-a uitat din când în când spre senator şi Macro, şi a văzut că erau prinşi într-o discuţie foarte aprinsă. Sempronius îl prinsese pe Macro de un braţ şi părea să-l invite să îi împărtăşească punctul de vedere. La început, centurionul a părut să se împotrivească, dar apoi, după ce s-a uitat scurt spre Cato şi a rămas pe gânduri o clipă, a consimţit şi imediat şi-au strâns mâinile.

— Cato! a strigat Sempronius şi i-a făcut semn să se apropie.

El şi Iulia s-au ridicat şi s-au întors pe plajă, pentru a li se alătura celor doi bărbaţi. Macro stătea nemişcat, având o expresie serioasă pe faţă, în vreme ce Sempronius se uita cu gravitate la Cato.

— Cato, m-am văzut silit să iau o hotărâre dificilă, una care la început ţi se va părea greu de acceptat, a început Sempronius. Însă, după cum socotesc eu, această misiune are cele mai bune şanse de reuşită dacă tu te vei afla la comanda acestei forţe.

— Eu? Cato s-a uitat mirat la Sempronius, apoi l-a ţintuit pe Macro cu privirea. Sigur?

— Aşa spune domnia-sa, i-a răspuns Macro. Şi are dreptate. Sunt de acord cu senatorul.

— De ce? Cato s-a simţit îndurerat de situaţie. Considerase mereu că era sortit să rămână subordonatul lui Macro în anii ce vor urma. I se părea foarte firesc aşa. Macro îl învăţase aproape totul în privinţa meseriei de soldat. Când avea nevoie să-şi impună un model, Cato apela la experienţa şi calităţile de soldat ale lui Macro. S-a întors către Sempronius. Domnule, mă simt onorat, dar nu pot accepta. Macro este superiorul meu.

— Îţi este, în multe privinţe, a recunoscut Sempronius. Însă această misiune va cere mai multe aptitudini, mai multă circumspecţie decât simpla bravură de luptător. Tocmai de aceea te-am ales pe tine. A băgat mâna în desaga pe care o avea atârnată de centură şi a extras un sul. Aceasta este scrisoarea de numire la rangul de prefect.

— Prefect?

Cato a rămas uimit. Asta îi croia drum spre numirea în funcţia de comandant al unei cohorte de auxiliari.

— Sub rezerva aprobării de către împărat, desigur, a continuat Sempronius. Dar sper că îl pot convinge pe Claudius să facă să devină permanentă această numire. Dacă promovarea e meritată de cineva, atunci tu eşti acela, Cato. Felicitări.

S-au strâns de braţ câteva clipe, apoi Macro a făcut un pas în faţă.

— Şi eu vreau să te felicit. Apoi i-a surâs nu tocmai fericit. Domnule.

Cuvântul l-a săgetat pe Cato ca un cuţit. Nu i se părea firesc. Normal. S-a silit să răspundă la acel zâmbet.

— Îţi mulţumesc... pentru tot.

Macro a dat din cap, apoi a făcut semn cu degetul spre liburna aflată mai departe.

— Băieţii mei sunt gata. Voi pune vasul la apă, dacă sunteţi de acord, domnule.

— Da, sigur. Cato a aprobat cu un gest din cap. Cum doreşti.

Macro a oftat, a fluturat un deget în aer, apoi s-a întors şi a pornit spre schela de acces pe vasul lui.

— E om de treabă, a spus Sempronius. Eşti norocos să-l ai ca prieten.

— Ştiu asta, domnule.

Sempronius s-a întors spre Cato şi a rămas tăcut câteva clipe.

— Ai idee încotro s-a îndreptat gladiatorul?

Cato a dat din cap.

— După ce a pornit la drum, am văzut corabia îndreptându-se către sud, domnule. Spre Africa.

— Am înţeles. Sempronius şi-a dres glasul şi s-a retras. Prefect, ai primit ordinele. Ai grijă să le duci la bun sfârşit.

— Am înţeles, domnule!

Cato a luat poziţia de drepţi şi a salutat. S-a întors apoi şi a văzut cum erau urcate la bord ultimele provizii. Ştia că nu va avea parte de intimitate pentru a-şi lua rămas-bun de la Iulia. A prins-o de mâini, simţind cum tremura, făcând toate eforturile pentru a nu vărsa lacrimi. S-a aplecat în faţă şi a sărutat-o, lăsându-şi buzele să zăbovească o clipă cât i le-a şters pe ale ei. Apoi i-a eliberat mâinile şi a urcat schela de acces, după care a dat ordin trierarhului să pornească la drum.

Stând pe mica punte pupa, Cato i-a măsurat din ochi pe marinari, soldaţi şi legionari îngrămădiţi la pupa ca să ridice prova, în timp ce vâslaşii şi-au scos ramele în afara navei. Apoi, după ce flautistul a început să dicteze ritmul, ramele au împins corabia dinspre plajă spre apele mai adânci. Imediat ce au ajuns în apă adâncă, trierarhul le-a dat liber soldaţilor, iar marinarii s-au întors la posturile lor. Trierarhul s-a întors către Cato.

— Ce ordine aveţi de dat, domnule?

Conştient că era urmărit îndeaproape de oamenii pe care avea să-i comande într-o misiune extrem de periculoasă şi dificilă, Cato s-a uitat în lungul punţii. Şi-a dres glasul.

— Transmite către cealaltă navă că ieşim în larg. Imediat ce părăsim golful, stabilim cursul spre coasta Africii.

— Am înţeles, domnule.

După ce trierarhul şi-a dus palmele pâlnie la gură ca să transmită ordinul către cealaltă navă, Cato s-a întors spre ţărm. Senatorul şi fiica lui rămăseseră acolo unde îi lăsase, iar Sempronius a ridicat o mână când s-a simţit privit. Conştient de noul lui rang, dar şi de răspunderea ce îi revenea, Cato a salutat pur şi simplu, apoi s-a întors spre oameni de pe navă. A făcut în sinea lui un jurământ că va fi demn de încrederea pe care i-o acordase senatorul şi, mai presus de toate, de încrederea pe care i-o arătase prietenul lui Macro. A mai jurat că nu-şi va găsi liniştea până când nu-l va şti mort pe gladiator, pentru ca apoi să se întoarcă alături de Iulia.

Nota autorului

Acest roman a căpătat viaţă în urmă cu câţiva ani, când am făcut o călătorie în Creta. După ce am epuizat lista simplă a siturilor greceşti antice, am profitat de prilej pentru a explora rămăşiţele oraşului roman Gortina, distrus de un mare cutremur pe la mijlocul secolului întâi după Cristos. Doar o mică porţiune din acesta era cuprins în situl oficial de la poalele acropolei. Restul este răspândit pe câmpuri, de cealaltă parte a şoselei principale, şi doar hoinărind printre livezi de măslini poţi să-ţi faci o impresie mai clară cât de mare şi impresionant putea fi oraşul-capitală a provinciei.

În vreme ce mă plimbam printre ruine, mi-am dat seama că data cutremurului se potrivea foarte bine cu aceea a întoarcerii lui Macro şi Cato din aventurile pe care le trăiseră în Iudeea şi Siria. Dacă ei ar fi fost prinşi în haosul care a urmat după cutremur? Ce efecte ar fi avut un asemenea eveniment asupra unei provincii precum Creta? În vreme ce analizam posibilităţile, mi-am dat seama că una dintre victimele unui dezastru natural este ordinea socială. În afară de obişnuita căutare de resurse de trai şi de încălcarea legii şi ordinii publice, se punea problema modului în care ar reacţiona populaţia de sclavi de pe insulă atunci când i s-ar ivi prilejul de a scăpa de trista lor stare. De aceea am conceput ideea unei răscoale a sclavilor. Pentru ca sclavii să aibă cât de cât o şansă, trebuiau să fie conduşi de cineva cu priză la oameni – un luptător care să impresioneze. Fireşte, asta mi-a sugerat ideea unui gladiator. Însă am dorit un om care să se simtă înclinat să urască Roma în general, şi pe Macro şi Cato în special. Mi-au trebuit câteva săptămâni până să găsesc personajul cel rău. Ca întotdeauna, când simt că mă blochez în privinţa acţiunii, îmi duc la plimbare câinele până la ruinele oraşului roman Venta Icenorum, care se găseşte cam la o milă de casa mea. După ce am ocolit jumătate dintre ziduri, mi-am adus aminte de Aiax, şi de amărăciunea provocată de execuţia tatălui său, şi de soarta cumplită care îl aştepta când a fost condamnat să fie sclav, la sfârşitul romanului *The Eagle’s Prophesy.* Acum el era un bărbat în sufletul căruia ardea cu intensitate flacăra întunecată a răzbunării.

Instituţia sclaviei a jucat un rol major în societatea şi economia Imperiului Roman şi a republicii timpurii. Extinderea enormă a puterii romane în întregul bazin mediteranean, care a început în secolul al III-lea înainte de Cristos, a dus la căderea în sclavie a unui număr uriaş de bărbaţi, femei şi copii din rândul populaţiilor subjugate. Spre sfârşitul secolului, sclavii constituiau aproape o treime din populaţia Italiei. Mulţi dintre aceştia erau ţinuţi ca vitele pe întinsele moşii agricole ce reprezentau din ce în ce mai mult o trăsătură a peisajului rural, pe măsură ce bogaţii cumpărau fermele mici care ajunseseră în paragină deoarece proprietarii lor erau plecaţi câteodată cu anii în campanii militare.

Viaţa de sclav era deseori oprimantă. Majoritatea robilor erau condamnaţi la o viaţă de muncă grea în condiţii inumane şi supuşi unei discipline brutale. Acest lucru era îndeosebi valabil pentru cei care trudeau în mine, şantiere de construcţii sau pe câmpii – de multe ori legaţi în lanţuri mai mulţi laolaltă.

Existau două categorii de sclavi: cei deţinuţi de persoane private şi cei deţinuţi de stat. Aceştia din urmă erau oarecum mai norocoşi, prin faptul că probabilitatea de a fi vânduţi era mai redusă, şi li se acordau drepturi limitate de a deţine diverse lucruri în proprietate. Sclavii deţinuţi de persoane erau consideraţi ca fiind o parte din „familia” proprietarului; dacă slujeau în casă, făceau parte din „familia urbana”, în vreme ce aceia care munceau pe câmp erau etichetaţi ca fiind din „familia rustica”. Un roman bogat, Publius Vedius Pollio, avea obiceiul ca la petreceri să-şi distreze oaspeţii aruncând sclavi într-un bazin în care ţinea ţipari mâncători de oameni. Evident, acel Pollio era un sadic. Un exemplu mai reprezentativ de proprietar de sclavi este dat de istoricul roman Plutarh, care a descris un om care îşi bătea în mod regulat sclavii pentru greşeli oricât de neînsemnate şi care reuşise să creeze o atmosferă de invidie şi neîncredere între sclavii lui.

Prin urmare, nu este deloc de mirare că sclavii se opuneau încă din primele zile stării de sclavie prin mărunte atitudini de sfidare, încercări de evadare (multe dintre ele reuşite) şi rareori răzvrătiri, unele reprezentând pericole foarte grave pentru Roma, cu precădere răscoala izbucnită în Sicilia şi cea condusă de Spartacus în Peninsula Italică. Ar fi greşit, totuşi, să presupunem că exista un sentiment universal de nesupunere în rândul populaţiei de sclavi. Orice năzuinţă spre naşterea unui fel de conştiinţă de clasă era subminată de o serie de factori. În primul rând, sclavii erau eterogeni din punctul de vedere al originii şi limbii, un factor de

care stăpânii lor se slujeau, având grijă ca, în măsura în care era posibil, sclavii să fie separaţi de compatrioţii lor. În al doilea rând, cei născuţi sclavi nu se ştiau privaţi de libertate şi nu aveau o patrie în care să se poată întoarce. În al treilea rând, instituţia în sine era ierarhică, iar sclavii care duceau o viaţă mai bună se străduiau mai curând să se disocieze de ceilalţi sclavi, în loc să acţioneze ca lideri ai celor oprimaţi.

Drept urmare, majoritatea răscoalelor erau izolate şi nu căpătau proporţii mai mari decât brigandajul comun. Dacă, totuşi, se petrecea vreun eveniment care să afecteze întreaga populaţie de sclavi, atunci se constituiau condiţiile prielnice pentru o formă mai ambiţioasă de răzvrătire. Eu am socotit că în Creta cutremurul ar fi reuşit să creeze circumstanţele propice izbucnirii unei asemenea răscoale. Cu un conducător ca Aiax, o astfel de rebeliune ar fi reprezentat o mare ameninţare la adresa imperiului prin exemplul pe care l-ar fi dat altor sclavi. Amintirea marelui general-gladiator Spartacus ar fi renăscut în inimile şi minţile sclavilor Romei.

Lupta între gladiatori a fost una dintre tradiţiile pe care romanii le-au moştenit de la etrusci. La început, gladiatorii luptau în cadrul unui sacrificiu ritual de sânge, oficiat la înmormântări, însă în atmosfera politică agitată din ultimii ani ai republicii, politicienii ambiţioşi au început să organizeze lupte între gladiatori ca să câştige sprijinul poporului. Augustus, primul împărat, a fost acela care a inaugurat practica de a ţine lupte între gladiatori doar cu scopul de a oferi o distracţie de masă mulţimilor Romei. Împăraţii care i-au succedat au perpetuat acest obicei, unii concepând spectacole în care câteodată erau ucişi mii de luptători. Gladiatorii erau recrutaţi din rândul războinicilor luaţi prizonieri, al criminalilor condamnaţi şi chiar dintre unii voluntari, ce doreau să-şi facă un renume şi să se îmbogăţească luptând în arenă. Instruirea se desfăşura în şcoli speciale de gladiatori, unde recruţii sufereau un tratament foarte dur, menit să dezvolte forţa şi agilitatea, după care erau pregătiţi pentru a juca un rol specializat – în cazul lui Aiax, ca luptător înzestrat cu arme grele. Deşi unii gladiatori îşi câştigau nenumăraţi suporteri din rândul spectatorilor din arene, cam la fel ca boxerii sau stelele de film din zilele noastre, şi uneori îşi câştigau libertatea, majoritatea erau sortiţi să moară sau să sufere răni care îi lăsau infirmi. În aceste circumstanţe, este o ironie plăcută că bărbaţi ca Spartacus au putut să-şi folosească atât de bine pregătirea pentru a lupta împotriva foştilor stăpâni.